

OPROEPING
voor de op 17 december 2014 vanaf 19.30 uur
in **Wijkcentrum De Sterrentuin** te houden
vergadering van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

					Port.H.	Tijd:
A	Algemeen					30 min.
	01	Opening				
	02	Vaststellen agenda				
	03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van orde voor de Gemeenteraad)				
B		Hamerstukken				5 min.
	B01	Ledenbrief mbt herziene Modelverordening voorzieningen huisvesting onderwijs	1043895	Lievers		
	B02	Gezondheidsbeleid Hengelo	1014104	Bron		
	B03	Tarievenverordening Sportaccommodaties 2015	1047311	Lievers		
	B04	Controleprotocol 2014	1046049	Griffie		
	B05	Vastgesteld bestemmingsplan Centrum 2013	1021548	Elferink		
C		Voorstellen met tussenkomst van de politieke markt				
	C01	Evaluatie Wonen Boven Winkels Hengelo	1041730	Elferink		
	C02	Vaststellen verordeningen Participatiewet en Wet Maatregelen WWB 2015	1041750	Ten Heuw		
D		Voorstellen zonder tussenkomst van de politieke markt				
	D01	8e wijziging Beleidsbegroting 2014	1046926	Ten Heuw		

Hengelo, 17 november 2014
De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op 14 januari 2015 aanvang 19.30 uur.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Ledenbrief mbt herziene Modelverordening voorzieningen huisvesting onderwijs		
Zaaknummer	1043895	Portefeuillehouder	Erik Liefers
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	De gewijzigde verordening voorzieningen huisvesting gemeente Hengelo vast te stellen. De verordening voorzieningen huisvesting is aangepast aan de wetswijziging in verband met de overheveling van taak en budget voor aanpassingen in de onderwijshuisvesting van gemeente naar school. De raad is bevoegd tot het vaststellen van de (gewijzigde) verordening .		
Historie	De aanleiding voor de herziening is de Wet tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES in verband met de overheveling van taak en budget voor aanpassingen in de onderwijshuisvesting van gemeente naar school. Deze wet is op 6 mei 2014 door de Eerste Kamer aangenomen en treedt in werking met ingang van 1 januari 2015.		

Politieke Markt	Datum			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
				min
Doel van de sessie				
Behandeladvies				
Spreekrecht publiek	ja ☐	nee ☐	duur:	

Raad	Datum 17 december 2014	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Agenderen als Hamerstuk voor de raadsvergadering van 17 december 2014, omdat het puur een technische aanpassing is nav een wetswijziging. De raad wordt gevraagd in te stemmen met het vaststellen van de wijziging van de verordening voorzieningen huisvesting gemeente Hengelo.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1043895	Meer, Marcel van der	SAM-MO	Erik Lievers
ONDERWERP			
Ledenbrief mbt herziene Modelverordening voorzieningen huisvesting onderwijs			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De gewijzigde verordening voorzieningen huisvesting gemeente Hengelo vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De verordening voorzieningen in de huisvesting is herzien. De aanleiding voor de herziening is een wetswijziging in verband met de overheveling van taak en budget voor aanpassingen in de onderwijshuisvesting van gemeente naar school. De wetswijziging betekent voor de gemeenten dat de financiering van het onderhoud en aanpassing van schoolgebouwen vervalt. Vanaf 1 januari 2015 ontvangen de schoolbesturen de hiervoor benodigde vergoeding rechtstreeks van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In relatie met de herziening is besloten de modelverordening tekstueel te herzien en waar mogelijk te dereguleren en vereenvoudigen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1043895	Meer, Marcel van der	SAM-MO	Erik Liefers
ONDERWERP			
Ledenbrief m.b.t. herziene Modelverordening voorzieningen huisvesting onderwijs			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

Niet van toepassing

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Sinds januari 1997 wordt er gewerkt met de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Hengelo. Aanleiding tot de herziening van de verordening voorzieningen huisvesting is de wetswijziging in verband met de overheveling van taak en budget voor aanpassingen in de onderwijshuisvesting van gemeente naar school.

De wetswijziging betekent dat in de verordening vervallen de bepalingen die betrekking hebben op onderhoud en aanpassen van schoolgebouwen. In relatie met de herziening is besloten de verordening tekstueel te herzien en waar mogelijk te dereguleren en vereenvoudigen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De verordening is gebaseerd op de afdelingen 'Voorziening in de huisvesting' van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de Expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs. De aanleiding voor de herziening is de Wet tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES in verband met de overheveling van taak en budget voor aanpassingen in de onderwijshuisvesting van gemeente naar school. Deze wet is op 6 mei 2014 door de Eerste Kamer aangenomen en treedt in werking met ingang van 1 januari 2015. De wetswijziging betekent voor de gemeenten dat de financiering van het onderhoud en aanpassing van schoolgebouwen vervalt. Vanaf 1 januari 2015 ontvangen de schoolbesturen de hiervoor benodigde vergoeding rechtstreeks van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Voor de algehele herziening van de modelverordening is uitgangspunt dat de modelverordening wordt beperkt tot die zaken die in de onderwijswetten worden gevraagd. In de ledenbrief van de VNG wordt per artikel ingegaan op de aangebrachte wijzigingen.

De nu voorgestelde wijzigingen zijn door de VNG besproken met de PO-Raad en VO-raad. Beide organisaties kunnen instemmen met de voorgenomen wijziging. In Hengelo is de voorgenomen wijziging van de verordening voorgelegd aan de schoolbesturen in het 'op overeenstemming gerichte overleg' d.d. 1 september 2014.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

FINANCIËLE ASPECTEN

Personeel

Dit voorstel heeft geen personele gevolgen.

Financieel

De uitname uit het Gemeentefonds door overheveling van het buitenonderhoud van gemeente naar schoolbesturen vanaf 2015 komt neer op een structurele vermindering van € 800.000,- voor de gemeente Hengelo. Omdat er jaarlijks via het programma onderwijshuisvesting € 1.000.000,- aan onderhoud beschikbaar werd gesteld aan de schoolbesturen is er een extra korting van € 200.000,- toegepast op de dotatie aan de reserve onderwijshuisvesting. Deze budget neutrale operatie is verwerkt in de meerjarenbegroting 2015-2018.

BIJLAGE(N)

Ledenbrief (mail) VNG

Verslag OOGO

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Hengelo

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Hengelo

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelezen het verslag van het gevoerde op overeenstemming gerichte overleg met de vertegenwoordigers van de bevoegde gezagsorganen;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet, artikel 102 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 100 van de Wet op de expertisecentra en artikel 76m van de Wet op het voortgezet onderwijs;

besluit vast te stellen de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Hengelo.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- aanvraag: verzoek om het bekostigen van een voorziening of om het bekostigen van een voorbereidingskrediet;
- aanvrager: het bevoegd gezag dat een aanvraag indient;
- advies Onderwijsraad: advies van de Onderwijsraad als bedoeld in artikel 95, negende lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 93, negende lid, van de Wet op de expertisecentra of artikel 76f, negende lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- bevoegd gezag: bevoegd gezag van een volgens de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra of de Wet op het voortgezet onderwijs bekostigde openbare of bijzondere school die geheel of gedeeltelijk gehuisvest is in een gebouw dat zich bevindt op het grondgebied van de gemeente;
- lokaal bewegingsonderwijs: ruimte die geschikt is voor het bewegingsonderwijs of een bad voor watergewenning of bewegingstherapie;
- minister: minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- nevenvestiging: deel van een school dat door de minister op grond van artikel 85 van de Wet op het primair onderwijs, de artikelen 76a of 76b van de Wet op de expertisecentra of artikel 16, tweede en derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs voor bekostiging in aanmerking is gebracht;]
- overzicht: overzicht als bedoeld in artikel 96 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 94 van de Wet op de expertisecentra of artikel 76g van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- permanent gebouw: ruimte die door de keuze van het ontwerp en de aard van de constructie en materialen ten minste 60 jaar als volwaardige huisvesting voor het onderwijs kan functioneren;
- programma: programma als bedoeld in artikel in artikel 95 Wet op het primair onderwijs[, artikel 93 Wet op de expertisecentra en artikel 76f van de Wet op het voortgezet onderwijs];
- school:
 - 1°. school voor basisonderwijs: basisschool of speciale school voor basisonderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs;
 - 2°. school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs: school voor speciaal onderwijs, school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, of school voor voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de Wet op de expertisecentra en een school voor voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra;

- 3°. school voor voortgezet onderwijs: school of scholengemeenschap voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, voor hoger en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, voor voorbereidend beroepsonderwijs en voor praktijkonderwijs als bedoeld in de artikelen 1, 2 en 5 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- tijdelijk gebouw: al dan niet verplaatsbare ruimte die door de keuze van het ontwerp en de aard van de constructie en materialen minstens 15 jaar als volwaardige huisvesting voor het onderwijs kan functioneren;
 - tijdelijke nevenvestiging: een tijdelijke nevenvestiging als bedoeld in artikel 16, derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs;
 - verhuur: gebruik van een onderwijsgebouw door derden, niet zijnde onderwijsgebruik of gebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden;
 - voor blijvend gebruik bestemde voorziening: voorziening die volgens de uitkomst van de prognose als bedoeld in bijlage II minimaal 15 jaar noodzakelijk is;
 - voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening: voorziening die volgens de uitkomst van de prognose als bedoeld in bijlage II maximaal 15 jaar noodzakelijk is;
 - voorziening: voorzieningen in de huisvesting als bedoeld in artikel 2.

Artikel 2. Omschrijving voorzieningen in de huisvesting

Bij het toepassen van deze verordening worden de volgende voorzieningen onderscheiden:

- a. voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen, bestaande uit:
 - 1°. nieuwbouw voor een school die voor het eerst door het rijk voor bekostiging in aanmerking is gebracht, of nieuwbouw om een gebouw waarin een school is gehuisvest geheel of gedeeltelijk te vervangen, al dan niet op dezelfde locatie;
 - 2°. uitbreiding van een gebouw waarin een school is gehuisvest;
 - 3°. het geheel of gedeeltelijk in gebruik nemen van een bestaand gebouw voor het huisvesten van een school;
 - 4°. verplaatsing van een of meer bestaande tijdelijke gebouwen voor het huisvesten van een school;
 - 5°. terrein voor zover nodig voor het realiseren van een voorziening als bedoeld in 1° tot en met 4°;
 - 6°. inrichting met onderwijsleerpakket of met leer- en hulpmiddelen voor zover deze nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd;
 - 7°. inrichting met meubilair voor zover dit nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd;
 - 8°. medegebruik van een ruimte voor het onderwijs in een gebouw dat al bij een andere school in gebruik is of van een lokaal bewegingsonderwijs en een bad voor watergewinning of bewegingstherapie;
- b. herstel van constructiefouten bestaande uit schade aan een gebouw veroorzaakt door eigen gebrek of eigen bederf, evenals uit kosten gemoeid met het voorkomen van nog niet zichtbare materiële schade onmiddellijk voortvloeiend uit ontwerpfouten, uitvoeringsfouten of wanprestatie;
- c. herstel en vervanging in verband met schade aan gebouw, onderwijsleerpakket, leer- en hulpmiddelen of meubilair ingeval van bijzondere omstandigheden;
- d. huur van een sportterrein, dat niet in eigendom is van een bevoegd gezag, voor een school voor voortgezet onderwijs voor het onderwijs in lichamelijke oefening.

Artikel 3. Voorbereidingskrediet

Voor voorzieningen als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1, kan een aanvraag voor het bekostigen van de kosten voor het opstellen van een aanbesteding gereed bouwplan worden ingediend.

Artikel 4. Vaststellen vergoeding voorzieningen

1. Voor voorzieningen als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1°, 2°, 6°, 7° en 8° wordt de vergoeding vastgesteld overeenkomstig de in bijlage IV opgenomen normbedragen.

2. Voor andere voorzieningen dan bedoeld in het eerste lid wordt de vergoeding vastgesteld op de feitelijke kosten.
3. De vergoeding voor een voorbereidingskrediet als bedoeld in artikel 3 wordt vastgesteld op 8% van het geraamde investeringsbedrag.

Artikel 5. Informatieverstrekking

Het bevoegd gezag verstrekt aan het college de gegevens die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van het bepaalde in deze verordening. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een door het college vastgesteld formulier.

Hoofdstuk 2. Programma en overzicht

Paragraaf 2.1 Aanvragen programma

Artikel 6. Indienen aanvraag

1. Een aanvraag om opname van een voorziening op het programma wordt door het bevoegd gezag bij het college ingediend en moet uiterlijk 1 februari van het jaar waarin van het betreffende programma wordt vastgesteld zijn ontvangen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een door het college vastgesteld formulier.
2. Aanvragen die na deze datum worden ontvangen neemt het college niet in behandeling.

Artikel 7. Inhoud aanvraag; gelegenheid tot aanvullen aanvraag; niet behandelen onvolledige aanvraag

1. Een aanvraag vermeldt in ieder geval:
 - a. de naam en het adres van de aanvrager;
 - b. de dagtekening;
 - c. de naam van de school en, als dit van toepassing is, het gebouw waarvoor de voorziening is bestemd;
 - d. de voorziening die wordt aangevraagd;
 - e. de onderbouwing van de noodzaak en de omvang van de gewenste voorziening, bestaande uit:
 - 1°. een prognose van het te verwachten aantal leerlingen van de school voor basisonderwijs, de speciale school voor basisonderwijs, de school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of de school voor voortgezet onderwijs, als het betreft een aanvraag voor een voorziening als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1°, 2°, 6°, 7° en 8°, onder de voorwaarde dat de prognose overeenkomstig bijlage II is vastgesteld, tenzij door het college, al dan niet in samenwerking met de bevoegde gezagsorganen van een school voor basisonderwijs, een actuele prognose is opgesteld, welke door het bevoegd gezag wordt onderschreven;
 - 2°. als de aanvraag betrekking heeft op het geheel of gedeeltelijk bekostigen van vervangende nieuwbouw van een gebouw als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1°, of herstel van een constructiefout als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, een bouwkundige rapportage die voldoet aan de eisen NEN 2767, zodat de noodzaak van de gevraagde voorziening kan worden vastgesteld;
 - 3°. als de aanvraag betrekking heeft op het bekostigen van een voorziening waarvoor de vergoeding wordt vastgesteld op de feitelijke kosten, een begroting van de noodzakelijke kosten voor het bekostigen van de voorziening of, als de aanvraag betrekking heeft op het bekostigen van een voorbereidingskrediet als bedoeld in artikel 3, een kostenbegroting.
 - f. de geplande aanvangsdatum van uitvoering van de voorziening, en
 - g. als het een voorziening betreft als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1° tot en met 5°, de aanduiding van de gewenste plaats waar de voorziening moet worden gerealiseerd.
2. Het college stelt de aanvrager voor 15 februari schriftelijk op de hoogte als gegevens als bedoeld in het eerste of tweede lid ontbreken. De aanvrager heeft tot 15 maart de gelegenheid de

ontbrekende gegevens aan te vullen. Als dit niet gebeurt, neemt het college de aanvraag niet in behandeling.

3. Als een door het college in behandeling genomen aanvraag mede is gebaseerd op het aantal leerlingen van de betrokken school op 1 oktober van het jaar waarin het programma wordt vastgesteld, is de aanvrager verplicht dat aantal voor 15 oktober te registreren in de Basisregistratie Onderwijs bij de Dienst Uitvoering Onderwijs. Heeft aanvrager de registratie niet binnen de gestelde termijn gerealiseerd, dan deelt het college dit schriftelijk mede aan de aanvrager en heeft de aanvrager de gelegenheid dit alsnog te doen binnen drie dagen na de datum van ontvangst van de mededeling. Als de registratie niet alsnog binnen drie dagen is verstrekt, neemt het college de aanvraag niet in behandeling.

Artikel 8. Opgave ingediende aanvragen

Het college verstrekt aan de bevoegde gezagsorganen voor 15 mei een opgave van de aanvragen die overeenkomstig artikel 6 zijn ingediend en geeft daarbij aan welke niet in behandeling worden genomen.

Paragraaf 2.2 Overleg voorafgaand aan vaststellen programma en overzicht

Artikel 9. Toelichting aanvraag; overleg over ingediende begroting

1. Het college of een aanvrager kan verzoeken een aanvraag nader toe te lichten. Dit overleg vindt plaats binnen 2 maanden na de hersteldatum, bedoeld in artikel 7, tweede lid.

2. Het college treedt in overleg met de aanvrager als de aanvraag betrekking heeft op een voorziening waarvoor de vergoeding wordt vastgesteld op de feitelijke kosten en het college van oordeel is dat de door de aanvrager overgelegde kostenbegroting moet worden aangepast.

3. Het college vermeldt in het voorstel tot het vaststellen van het bekostigingsplafond, het programma en het overzicht, bedoeld in paragraaf 2.3:

- a. de hoogte van het geraamde bedrag, waarvan voor de aangevraagde voorziening wordt uitgegaan, en
- b. als dit van toepassing is, de redenen waarom in het overleg geen overeenstemming is bereikt over de hoogte van het geraamde bedrag.

Artikel 10. Overleg programma en overzicht; advies Onderwijsraad

1. Voordat het college het programma en het overzicht vaststelt, worden de bevoegde gezagsorganen in een overleg in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over de voorgenen inhoud van dat voorstel naar voren te brengen.

2. Dit overleg vindt plaats uiterlijk 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop het vast te stellen programma betrekking heeft. De bevoegde gezagsorganen worden ten minste 2 weken voor de door het college vastgestelde datum schriftelijk in kennis gesteld van het tijdstip van het overleg en de voorgenen inhoud van het voorstel.

3. De bevoegde gezagsorganen die niet deelnemen aan het overleg kunnen voor het overleg hun zienswijzen schriftelijk kenbaar maken aan het college. Het college stelt de deelnemers aan het overleg van deze zienswijzen in kennis.

4. Het college maakt een verslag van de in het overleg door de bevoegde gezagsorganen naar voren gebrachte zienswijzen. De overeenkomstig het vorige lid ingediende zienswijzen en de reactie van het college hierop worden opgenomen in het verslag. Het verslag wordt binnen een maand na het overleg toegezonden aan alle bevoegde gezagsorganen.

5. Een bevoegd gezag en het college kunnen de Onderwijsraad verzoeken een advies uit te brengen over het conceptprogramma. Het verzoek bevat een schriftelijk gemotiveerde omschrijving van de onderwerpen waarover advies wordt verwacht. Het advies dient betrekking te hebben op de relatie tussen de voorgenen inhoud van het programma en de vrijheid van richting en inrichting. Het verzoek en de daarover naar voren gebrachte zienswijzen worden opgenomen in het verslag, bedoeld in het vierde lid.

6. Het college is belast met het indienen van een verzoek om advies bij de Onderwijsraad. Het college zorgt ervoor dat de Onderwijsraad alle stukken ontvangt die nodig zijn voor het beoordelen van het verzoek, waaronder het verslag, bedoeld in het vierde lid.
7. Een afschrift van het door de Onderwijsraad uitgebrachte advies wordt zo spoedig mogelijk door het college toegezonden aan de bevoegde gezagsorganen. Als het advies zou leiden tot één of meer inhoudelijke bijstellingen van de voorgenomen inhoud van het programma worden de bevoegde gezagsorganen door het college bij het toezenden van het afschrift van het advies uitgenodigd voor een nader overleg. In alle andere gevallen beoordeelt het college of nader bestuurlijk overleg over het advies van de Onderwijsraad noodzakelijk is. Het college geeft dit aan bij het toezenden van het afschrift van het advies.
8. Nader overleg als bedoeld in het vorige lid vindt plaats binnen 2 weken nadat het advies van de Onderwijsraad aan de bevoegde gezagsorganen is gezonden. Het college maakt van dit overleg een verslag en voegt dit toe aan het verslag, bedoeld in het vierde lid.

Paragraaf 2.3 Vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

Artikel 11. Tijdstip vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

1. Het college stelt het bekostigingsplafond vast voor de vergoeding van de aangevraagde voorzieningen. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden naar onderwijssoort of per voorziening.
2. Het programma en het overzicht worden vastgesteld op uiterlijk 31 december voorafgaande aan het jaar waarop het programma betrekking heeft.

Artikel 12. Bekendmaken besluiten vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

1. De besluiten tot het vaststellen van het bekostigingsplafond, het programma en het overzicht worden door het college binnen 2 weken na de datum waarop het besluit is genomen bekend gemaakt door het toezenden of uitreiken van het besluit aan de aanvragers. Gelijktijdig stelt het college de overige bevoegde gezagsorganen schriftelijk in kennis van de genomen besluiten.
2. De besluiten worden gelijktijdig met de bekendmaking ter inzage gelegd.

Paragraaf 2.4 Uitvoeren programma

Artikel 13. Overleg wijze van uitvoering

1. Binnen vier weken nadat het programma is vastgesteld treedt het college in overleg met de aanvrager over de wijze waarop de op het programma geplaatste voorziening wordt uitgevoerd. In dit overleg wordt alle informatie verstrekt die nodig is voor het uitvoeren van de voorziening en worden, voor zover van toepassing, afspraken gemaakt over:
 - a. het bouwheerschap, bedoeld in artikel 103 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 101 van de Wet op de expertisecentra en artikel 76n van de Wet op het voortgezet onderwijs;
 - b. het tijdstip waarop het bouwplan en de begroting door de aanvrager worden ingediend;
 - c. als dit van toepassing is, een andere wijze waarop de toegekende voorziening wordt uitgevoerd, met inachtneming van het beschikbaar te stellen bedrag;
 - d. de wijze waarop het college het bouwplan en de begroting toetst, en of het naar het oordeel van het college noodzakelijk is bij het toetsen van het bouwplan en de begroting rekening te houden met feiten en omstandigheden die gewijzigd zijn ten opzichte van het moment waarop het programma is vastgesteld, waardoor het eerder genomen besluit kan worden herzien;
 - e. de controle op en het afleggen van verantwoording over het besteden van de beschikbaar te stellen middelen;
 - f. de wijze waarop de aanbesteding plaatsvindt;
 - g. de mogelijkheid om vooruitlopend op het aanvragen van het totale investeringskrediet een bedrag aan te vragen voor de kosten van voorbereiding van het bouwplan tot 8% van het geraamde investeringsbedrag.
2. De inhoud van de afspraken of het feit dat het overleg niet tot overeenstemming heeft geleid legt het college schriftelijk vast in een verslag. De aanvrager ontvangt het verslag binnen 4 weken

na het overleg. Als de aanvrager niet binnen 2 weken nadat het verslag is ontvangen schriftelijk reageert, wordt, afhankelijk van de inhoud van het vastgestelde verslag, geacht overeenstemming of geen overeenstemming te zijn bereikt.

3. Bij het toepassen van artikel 14, tweede lid, neemt het college binnen 4 weken nadat overeenstemming is bereikt een beslissing over het tijdstip waarop de bekostiging aanvangt. Het bepaalde in artikel 15 is daarbij van overeenkomstige toepassing.

4. Als in het overleg geen overeenstemming is bereikt, deelt het college dit 4 weken nadat het verslag is vastgesteld schriftelijk mede aan de aanvrager en vermeldt gelijktijdig dat het bekostigen van de uitvoering van de voorziening wordt opgeschort.

Artikel 14. Instemmen bouwplannen en begroting; tijdstip aanvang bekostiging; toetsen wettelijke voorschriften en nieuwe feiten en omstandigheden; overleggen offertes

1. Nadat overeenstemming als bedoeld in artikel 13, tweede lid, is bereikt dient het bevoegd gezag het bouwplan en, als de voorziening wordt bekostigd op basis van de feitelijke kosten, de bijbehorende begroting in bij het college. Het bevoegd gezag houdt daarbij rekening met de hierover gemaakte afspraken, bedoeld in artikel 13, eerste lid. Gelijktijdig vermeldt het bevoegd gezag het tijdstip waarop de bekostiging kan starten. Het college moet instemmen met het bouwplan en de begroting voordat een bouwopdracht wordt verleend.

2. Het college beslist binnen 6 weken nadat de stukken zijn ontvangen over de bouwplannen, de desbetreffende begroting en het tijdstip waarop de bekostiging start. Het college kan, onder mededeling daarvan aan de aanvrager, deze termijn verlengen met 3 weken. Als niet binnen de gestelde termijn is besloten, wordt geacht instemming te zijn verleend met de bouwplannen en de begroting en start de bekostiging op het door de aanvrager aangegeven tijdstip. Het college stelt de aanvrager binnen 2 weken na de datum van de beslissing over het bouwplan, de desbetreffende begroting en het tijdstip waarop de bekostiging start respectievelijk na de datum waarop de instemming geacht wordt te zijn verleend hiervan schriftelijk in kennis.

3. De vergoeding op basis van de feitelijke kosten wordt vastgesteld op basis van de economisch meest voordelige inschrijving.

Artikel 15. Aanvang bekostiging

Het college kan bij de beslissing over het tijdstip waarop de bekostiging start bepalen dat de gelden in termijnen betaald worden. Het betalen van de gelden vindt telkens plaats op een zodanig tijdstip dat de aanvrager kan voldoen aan de financiële verplichtingen die voortkomen uit het realiseren van de op het programma geplaatste voorziening.

Artikel 16. Vervallen aanspraak op bekostiging

1. Voor 1 oktober van het jaar waarop het programma betrekking heeft geeft de aanvrager een bouwopdracht of sluit hij een koop-, huur- of erfpachtovereenkomst af. Hiervan zendt hij voor 15 oktober een afschrift aan het college. De aanspraak op bekostiging vervalt als niet aan deze verplichtingen wordt voldaan.

2. De in het eerste lid bedoelde:

- a. bouwopdrachten en overeenkomsten zijn onherroepelijk;
- b. bouwopdrachten vermelden de aanvangsdatum van het werk en de termijn, uitgedrukt in het aantal werkbare dagen, waarbinnen het werk wordt opgeleverd;
- c. huur- of erfpachtovereenkomsten vermelden de datum van inwerkingtreding, alsmede de duur van de overeenkomst;
- d. koopovereenkomsten vermelden de datum van aankoop.

3. De aanspraak op bekostiging vervalt niet als het overschrijden van de in het eerste lid bedoelde termijn veroorzaakt wordt door:

- a. bijzondere omstandigheden die niet aan de aanvrager zijn toe te rekenen, en
- b. de aanvrager voor 1 september een schriftelijk gemotiveerd verzoek tot het verlengen van de termijn heeft ingediend bij het college.

4. Het college beslist voor 15 september op een verzoek tot het verlengen van de termijn. Bij inwilliging van het verzoek wordt in het besluit aangegeven tot welke datum de termijn wordt verlengd.

Hoofdstuk 3. Aanvragen met spoedeisend karakter

Paragraaf 3.1 Aanvraag

Artikel 17. Indienen aanvraag

Een aanvraag tot het bekostigen van een voorziening die gelet op de voortgang van het onderwijs geen uitstel kan lijden, wordt binnen 2 weken na het ontstaan van de calamiteit ingediend bij het college. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een door het college vastgesteld formulier.

Artikel 18. Inhoud aanvraag

1. Een aanvraag als bedoeld in artikel 17 vermeldt naast de gegevens genoemd in artikel 7, eerste lid, de omstandigheden waarom de voorziening spoedeisend wordt geacht.
2. Het college stelt de aanvrager binnen 2 weken na de datum waarop de aanvraag is ingediend schriftelijk op de hoogte als gegevens als bedoeld in het eerste lid ontbreken. De aanvrager heeft vervolgens 2 weken om de ontbrekende gegevens aan te vullen. Als dit niet gebeurt, neemt het college de aanvraag niet in behandeling.

Paragraaf 3.2 Beoordelen aanvraag; uitvoeren besluit

Artikel 19. Tijdstip beslissing

1. Het college beslist binnen 4 weken nadat de aanvraag is ontvangen of, binnen 4 weken nadat de aanvullende gegevens zijn verstrekt of hadden moeten zijn verstrekt.
2. Als een beschikking niet binnen de gestelde termijn kan worden gegeven, deelt het college dit aan de aanvrager schriftelijk mede en noemt daarbij een redelijke termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.
3. Het college stelt de aanvrager binnen 2 weken na de datum van de beslissing schriftelijk van de beslissing in kennis.

Artikel 20. Uitvoeren beslissing

1. Na het bekendmaken van een beslissing als bedoeld in artikel 19, eerste lid, waarbij een vergoeding is toegewezen, treedt het college zo spoedig mogelijk in overleg met de aanvrager over de wijze waarop de voorziening wordt uitgevoerd. Het bepaalt in de artikelen 13, 14, 15 en 16, tweede tot en met vierde lid, is daarbij van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in plaats van de termijn, bedoeld in artikel 14, tweede lid, eerste volzin, een termijn van 3 weken geldt.
2. Binnen 3 maanden na bekendmaking van een beslissing als bedoeld in het eerste lid geeft de aanvrager een bouwopdracht of sluit hij een koop-, huur- of erfpachtovereenkomst af. Hiervan zendt hij binnen 2 weken een afschrift aan het college. De aanspraak op bekostiging vervalt als niet aan deze verplichtingen wordt voldaan.

Hoofdstuk 4. Medegebruik en verhuur

Paragraaf 4.1 Medegebruik voor onderwijs of educatie

Artikel 21. Aanduiden omstandigheden

Het college kan overgaan tot het vorderen van een gedeelte van een voor een school bestemd gebouw of terrein als:

- a. door medegebruik aan de behoefte aan huisvesting kan worden voorzien van een school waarbij overeenkomstig bijlage III, deel C, een aanvullende ruimtebehoefte is vastgesteld en

het bevoegd gezag van die school een aanvraag als bedoeld in de artikelen 6 of 17 heeft ingediend;

b. sprake is van een tekort aan huisvestingscapaciteit bij een andere school of een instelling als bedoeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs, vastgesteld aan de hand van de voor die school of instelling gangbare berekeningswijze;

c. leegstand is vastgesteld in een lesgebouw van een school;

d. leegstand is vastgesteld in een lokaal bewegingsonderwijs van een school, of

e. een sportveld van een school voor voortgezet onderwijs niet volledig wordt benut, wat blijkt uit het lesrooster van de school of scholen die dat sportveld voor het onderwijs gebruiken.

Artikel 22. Omschrijving leegstand

1. Er is sprake van leegstand in een schoolgebouw als overeenkomstig bijlage III, deel C, is vastgesteld dat de vastgestelde capaciteit van het gebouw groter is dan de vastgestelde ruimtebehoefte.

2. Er is sprake van leegstand in een lokaal bewegingsonderwijs als:

a. het lokaal wordt gebruikt door een of meer scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, en de som van het aantal klokuren gebruik dat door het college is vastgesteld minder is dan 40 klokuren;

b. het lokaal wordt gebruikt door een of meer scholen voor voortgezet onderwijs en uit de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte blijkt dat het lokaal minder dan 40 lessen wordt gebruikt, tenzij het bevoegd gezag op basis van het lesrooster of de lesroosters voor het lopende of eerstkomende schooljaar aantoont dat dit niet het geval is;

c. het lokaal wordt gebruikt door een of meer scholen voor basisonderwijs[, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs, en de som van de berekeningswijzen, bedoeld onder a en b, minder is dan 40 klokuren.

Artikel 23. Nalaten vorderen

Het college vordert geen medegebruik als het bevoegd gezag de leegstand van het gebouw waarin het beoogde medegebruik moet plaatsvinden, in gebruik heeft gegeven aan een andere school of scholen voor het onderwijs aan die school of scholen, tenzij dat gebruik kan plaatsvinden in de voor die scholen al beschikbare huisvestingscapaciteit.

Artikel 24. Overleg en mededeling

1. Voordat het college overgaat tot vorderen in het kader van een aanvraag als bedoeld in artikel 6 overlegt het daarover met de betrokken bevoegde gezagsorganen tijdens het overleg als bedoeld in artikel 10.

2. Voordat het college overgaat tot vorderen in het kader van een aanvraag als bedoeld in artikel 17, overlegt het daarover zo spoedig mogelijk met de betrokken bevoegde gezagsorganen.

3. Binnen 4 weken nadat het programma is vastgesteld of binnen 1 week na het overleg, bedoeld in het vorige lid, deelt het college het bevoegd gezag waarvan gevorderd wordt schriftelijk mede dat gevorderd wordt.

4. De schriftelijke mededeling van het college bevat in ieder geval:

a. de naam van de school en het bevoegd gezag waarvoor wordt gevorderd;

b. een aanduiding van het aantal leerlingen waarvoor gevorderd wordt of, als het betreft het bewegingsonderwijs, het aantal klokuren dat gevorderd wordt;

c. het gebouw waarop de vordering betrekking heeft;

d. het aantal vierkante meters bruto vloeroppervlakte dat gevorderd wordt;

e. de periode waarvoor gevorderd wordt, en

f. de ingangsdatum van het medegebruik.

Artikel 25. Vergoeding

De betrokken bevoegde gezagsorganen stellen in onderling overleg de vergoeding voor het medegebruik vast. Hierbij wordt als uitgangspunt genomen dat de vergoeding kostendekkend

dient te zijn. Als geen overeenstemming wordt bereikt stellen partijen in onderling overleg vast welke handelswijze wordt gevolgd.

Paragraaf 4.2 Medegebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden

Artikel 26. Overleg en mededeling

1. Voordat het college overgaat tot vorderen overlegt het college met het bevoegd gezag.
2. In het overleg komt in ieder geval aan de orde:
 - a. voor welke activiteit of activiteiten gevorderd wordt;
 - b. of die activiteit of activiteiten zich verdragen met het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school;
 - c. of maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school hinder van het medegebruik ondervindt;
 - d. wat naar oordeel van het college en het bevoegd gezag een redelijke vergoeding voor het medegebruik is;
 - e. de datum waarop het medegebruik redelijkerwijs aanvang kan nemen.
3. Binnen 4 weken na het overleg deelt het college het bevoegd gezag waarvan medegebruik gevorderd wordt schriftelijk mede dat gevorderd wordt. Als het overleg heeft geleid tot afspraken, worden ook deze opgenomen in de schriftelijke mededeling. Als het overleg niet tot volledige overeenstemming heeft geleid, dan bevat de mededeling de beslissing van het college over de punten waarover geen overeenstemming was bereikt.

Paragraaf 4.3 Verhuur

Artikel 27. Verzoek toestemming college

1. Het bevoegd gezag verzoekt het college schriftelijk om toestemming als bedoeld in artikel 108, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 106, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra of artikel 76s, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs voordat een huurovereenkomst wordt gesloten.
2. Het verzoek bevat een aanduiding van de huurder en van de bestemming van de te verhuren ruimte.
3. Het college kan aan de toestemming de voorwaarde verbinden dat voor de verhuur een huur is verschuldigd.

Hoofdstuk 5. Einde gebruik gebouwen en terreinen

Artikel 28. Staat van onderhoud

1. Als het bevoegd gezag aan het college schriftelijk meldt dat een gebouw of terrein niet meer nodig is voor het huisvesten van een school stelt het college vast of er mogelijk sprake is van achterstallig onderhoud aan het gebouw of terrein.
2. Als het college vaststelt dat er sprake is van achterstallig onderhoud wordt voordat de eigendomsoverdracht plaatsvindt een staat van onderhoud opgemaakt.
3. De staat van onderhoud wordt na overleg met het bevoegd gezag opgemaakt in opdracht van het college.
4. Over de staat van onderhoud wordt overleg gevoerd met het bevoegd gezag.
5. Als uit de staat van onderhoud blijkt dat sprake is van achterstallig onderhoud wordt in het overleg vastgesteld welk deel hiervan voor rekening van het bevoegd gezag komt en of het bevoegd gezag opdracht verstrekt voor het uitvoeren van de werkzaamheden, of dat het bevoegd gezag een in overleg vast te stellen bedrag aan het college betaalt. Als geen overeenstemming wordt bereikt, stellen partijen vast welke handelwijze verder gevolgd wordt.
6. Het opmaken van een staat van onderhoud blijft achterwege als dit naar het oordeel van het college niet nodig is.

Hoofdstuk 6. Gebruik lokaal bewegingsonderwijs door (speciaal) basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs

Artikel 29. Mutaties aantal klokuren binnen beschikbare capaciteit, inroosteren en gebruik

1. Het college stelt jaarlijks voor 15 december voorlopig vast het aantal klokuren bewegingsonderwijs waarop een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een school voor voortgezet speciaal onderwijs in het daaropvolgende schooljaar aanspraak maakt.
2. Grondslag voor het berekenen van het aantal klokuren is het aantal leerlingen dat op 1 oktober van het lopende schooljaar op de school staat ingeschreven.
3. Op basis van het aantal klokuren stelt het college voor 31 december een rooster op voor het gebruik van de lokalen bewegingsonderwijs, waarbij het college rekening houdt met de volgende uitgangspunten:
 - a. de afstanden in relatie tot de omvang van het onderwijsgebruik van een lokaal bewegingsonderwijs, bedoeld in bijlage I, deel B;
 - b. een school waarvan het bevoegd gezag eigenaar is van het lokaal bewegingsonderwijs wordt voor de school als eerste ingeroosterd voor het lokaal bewegingsonderwijs, en
 - c. het bewegingsonderwijs van een school wordt zoveel mogelijk ingeroosterd in één lokaal bewegingsonderwijs.
4. Het college stelt het bevoegd gezag, nadat het rooster voorlopig is vastgesteld, voor 15 januari in kennis van het rooster. Hierbij worden per school de volgende gegevens vermeld:
 - a. het aantal klokuren waarvoor de school wordt ingeroosterd;
 - b. het lokaal bewegingsonderwijs dat voor het bewegingsonderwijs is toegewezen, en
 - c. de lestijden gedurende welke het onderwijsgebruik plaatsvindt.
5. De bevoegde gezagsorganen kunnen tot 1 maart reageren op het voorstel.
6. Op verzoek van de bevoegde gezagsorganen kan het college een overleg over het voorstel plannen. Dit overleg vindt plaats voor 15 februari. In het overleg kunnen de vertegenwoordigers van de bevoegde gezagsorganen reageren op het voorstel.
7. Het college stelt het rooster voor 15 maart definitief vast en houdt hierbij rekening met de reacties van de bevoegde gezagsorganen.
8. Het bevoegd gezag kan het college verzoeken meer klokuren in te roosteren dan het aantal klokuren dat door het college is vastgesteld.
9. Het college neemt een verzoek als bedoeld in het vorige lid uitsluitend in behandeling als daarvoor nog capaciteit beschikbaar is. Het aantal klokuren dat door het college extra wordt ingeroosterd komt voor rekening van het bevoegd gezag van de school.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 30. Beslissing college in gevallen waarin de verordening niet voorziet

In gevallen die de uitvoering van deze verordening betreffen en waarin deze verordening niet voorziet beslist het college.

Artikel 31. Indexering

Het college stelt jaarlijks de in het kader van deze verordening gehanteerde normbedragen voor de vergoeding van voorzieningen bij op basis van de in bijlage IV opgenomen systematiek van prijsbijstelling.

Artikel 32. Intrekken oude verordening

De verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Hengelo 2009 wordt ingetrokken.

Artikel 33. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Hengelo.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [**datum**].

De voorzitter,
De griffier,

Bijlage I – Beoordelingscriteria noodzaak aangevraagde voorzieningen

Deel A - Lesgebouwen

De voorzieningen genoemd onder A.2 (vervangende bouw), A.3.1 (uitbreiding met één of meer leslokalen) en A.3.2 (uitbreiding met een speellokaal) worden niet noodzakelijk geacht voor dislocaties met een permanente bouwaard. Slechts in bijzondere omstandigheden kan dit, na overleg met het bevoegd gezag en ter beoordeling van het college plaatsvinden.

A.1 Nieuwbouw

Noodzaak van nieuwbouw is aanwezig als:

- a. de minister de desbetreffende school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt;
- b. de te huisvesten leerlingen aanwezig zijn of kunnen worden verwacht en:
 - 1°. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende ten minste 15 jaar kunnen worden verwacht, of
 - 2°. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende ten minste 4 jaar kunnen worden verwacht, en
- c. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school, en
- d. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren.

A.2 Vervangende bouw

De noodzaak van vervangende bouw is aanwezig als:

- a. op grond van een overeenkomstig NEN 2767 opgestelde bouwkundige rapportage wordt vastgesteld dat onderhoud of aanpassen niet zal leiden tot de gewenste levensduurverlenging van ten minste 20 jaar;
- b. dit het gevolg is van een herschikkingsoperatie;
- c. dit het gevolg is van ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening en:
 - 1°. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende ten minste 15 jaar aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, of
 - 2°. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende ten minste 4 jaar aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, en
- e. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school, en
- f. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren.

A.3 Uitbreiding

A.3.1 Uitbreiding schoolgebouw

De noodzaak van het uitbreiden van een schoolgebouw is aanwezig als:

- a. de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit van een schoolgebouw van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs kleiner is dan de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte en het verschil tussen de capaciteit en de ruimtebehoefte voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, of een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of een voortgezet onderwijs, gelijk of groter is dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage III, deel C, en
- b. daarnaast:

- 1°. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende minstens vijftien jaar kunnen worden verwacht,
- 2°. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende minstens vier jaar aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, of
- 3°. de prognose op basis van de laatste teldatum voor het indienen van de aanvraag aantoont dat het aantal leerlingen dat aanwezig is niet voor ten hoogste vier jaar binnen het gebouw of de gebouwen kunnen worden gehuisvest, en
- c. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school, en
- d. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren.

A.3.2 Uitbreiding speciale school voor basisonderwijs en school voor speciaal onderwijs met een speellokaal

De noodzaak van het uitbreiden met een speellokaal is aanwezig als:

- a. tot een school voor speciaal basisonderwijs minstens twaalf kinderen jonger dan zes jaar of tot een school of afdeling van een school voor speciaal onderwijs kinderen jonger dan zes jaar worden toegelaten;
- b. de school volgens een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat de school minstens vijftien jaar zal blijven bestaan;
- c. in het schoolgebouw geen speellokaal aanwezig is;
- d. medegebruik van een speellokaal of lokaal bewegingsonderwijs binnen 300 meter onmogelijk is, en
- e. het naar oordeel van het college onmogelijk is om tegen redelijke kosten in pandig een speellokaal te realiseren door gebruik te maken van een bestaand verschil tussen de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte.

A.4 In gebruik nemen van een bestaand gebouw

De noodzaak van het in gebruik nemen van een gebouw is aanwezig als:

- a. de minister de desbetreffende school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt of als het huidige gebouw moet worden vervangen of uitgebreid;
- b. de te huisvesten leerlingen aanwezig zijn of kunnen worden verwacht en:
 - 1°. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende minstens vijftien jaar kunnen worden verwacht, of
 - 2°. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende minstens vier jaar kunnen worden verwacht, en
- c. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school;
- d. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren, en
- e. de kosten van het in gebruik nemen en aanpassen naar oordeel van het college in redelijke verhouding staan tot de kosten van vervangende bouw of uitbreiding.

A.5 Verplaatsen tijdelijk gebouw

De noodzaak van het verplaatsen van een tijdelijk gebouw is aanwezig als:

- a. er op basis van een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose een tijdelijke behoefte aan huisvesting voor minstens vier jaar is, waarin een beschikbaar leeg of leegkomend tijdelijk gebouw kan voorzien;

- b. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school;
- c. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren, en
- d. de kosten van het verplaatsen naar oordeel van het college in redelijke verhouding staan tot de kosten van een nieuwe tijdelijke voorziening voor hetzelfde aantal leerlingen en voor dezelfde tijdsduur.

A.6 Terrein

De noodzaak van het verwerven of uitbreiden van een terrein of een deel daarvan is aanwezig als het college heeft ingestemd met een voorziening als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1° tot en met 4°, en de oppervlakte van het bestaande terrein niet voldoende is om deze voorziening te realiseren. De oppervlakte van het terrein moet voldoen aan de minimumnormen, bedoeld in bijlage III, deel D.

A.7 Eerste inrichting

1. De noodzaak van de eerste aanschaf van onderwijsleerpakket en meubilair of leer- en hulpmiddelen ontstaat wanneer een voorziening wordt toegekend die uitbreiding van de totale huisvestingscapaciteit van de school tot gevolg heeft en deze niet voor 1 januari is bekostigd.
2. De noodzaak van eerste inrichting met onderwijsleerpakket en meubilair van een speellokaal is aanwezig als een speciale school voor basisonderwijs of een speciale school wordt uitgebreid met een speellokaal.
3. Bij fusie van scholen wordt uitsluitend uitbreiding van eerste aanschaf van onderwijsleerpakket, meubilair of leer- en hulpmiddelen toegekend als het aantal leerlingen na de fusie groter is dan het totaal aantal leerlingen van de afzonderlijk aan de fusie deelnemende scholen.

A.8 Medegebruik

1. De noodzaak van medegebruik van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, of een school voortgezet onderwijs, is aanwezig als het verschil tussen de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte:
 - a. gelijk of groter is dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage III, deel C, en
 - b. een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat de overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte voor minimaal vier jaar noodzakelijk is.
2. Bepalend bij het beoordelen van de beschikbaarheid van een gebouw of ruimte voor medegebruik is een afstand van ten hoogste 2 kilometer, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg.
3. Medegebruik blijft beperkt tot ten hoogste twee gebouwen.

A.9 Herstel van constructiefouten

De noodzaak van herstel van constructiefouten is aanwezig als een bouwkundige rapportage uitwijst dat het gaat om constructiefouten die hersteld moeten worden.

A.10 Vervangen of herstel van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair en leer- en hulpmiddelen in geval van bijzondere omstandigheden

De noodzaak van vervangen of herstel van een gebouw, onderwijsleerpakket of meubilair en leer- en hulpmiddelen als gevolg van schade daaraan is aanwezig als door de opgetreden bijzondere omstandigheid het onderwijs in het desbetreffende gebouw wordt gehinderd.

Deel B - Voorzieningen voor lokalen bewegingsonderwijs

B.1 Nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding en ingebruikneming.

De noodzaak van:

- a. nieuwbouw is aanwezig als de minister de desbetreffende school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt;
 - b. vervangende nieuwbouw is aanwezig op grond van een overeenkomstig NEN 2767 opgestelde bouwkundige rapportage wordt vastgesteld dat onderhoud of aanpassen niet zal leiden tot de gewenste levensduurverlenging van 20 jaar jaar of dit het gevolg is van een herschikkingsoperatie;
 - c. uitbreiding van een lokaal bewegingsonderwijs is aanwezig als de oppervlakte van de zaal kleiner is dan 140 vierkante meters en het effectief gebruik van het lokaal daardoor belemmerd wordt, of
 - d. het in gebruik nemen van een lokaal bewegingsonderwijs is aanwezig als:
 - 1°. de minister de school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt;
 - 2°. het huidige gebouw overeenkomstig onderdeel b voor vervanging in aanmerking komt; of
 - 3°. de kosten van het in gebruik nemen en aanpassen naar oordeel van het college in redelijke verhouding staan tot de kosten van vervangende bouw, en
 - e. het onmogelijk is gebruik te maken van één of meer lokalen bewegingsonderwijs of van binnen een redelijke termijn beschikbaar komende lokalen bewegingsonderwijs voor:
 - 1°. een school voor basisonderwijs of speciaal basisonderwijs, bij noodzakelijk gebruik van:
 - a. ten minste 20 klokuren binnen 1 km gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg;
 - 2°. een school voor speciaal onderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, bij noodzakelijk gebruik van:
 - a. ten minste 10 groepen speciaal onderwijs binnen 1 km gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg;
 - 3°. een school voor voortgezet onderwijs binnen 2 km gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare weg en veilige, en
- een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoonde dat gedurende ten minste vijftien jaar de groepen leerlingen waarvoor het door het college vastgestelde aantal klokuren noodzakelijk is, aanwezig zijn of verwacht kunnen worden.

B.2 Terrein

De noodzaak van het verwerven of uitbreiden van een terrein of een deel daarvan is aanwezig als voor het realiseren van de nieuwbouw of de uitbreiding geen of onvoldoende terrein aanwezig is.

B.3 Eerste inrichting

De noodzaak van eerste inrichting bewegingsonderwijs is aanwezig als:

- a. nieuwbouw, uitbreiding of ingebruikneming bestaand lokaal bewegingsonderwijs voor de school is goedgekeurd, en
- b. voor de desbetreffende groepen leerlingen van het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs nog niet eerder bekostiging eerste inrichting bewegingsonderwijs is verstrekt of voor de desbetreffende leerlingen van het voortgezet onderwijs nog niet eerder bekostiging eerste inrichting bewegingsonderwijs is verstrekt.

B.4 Huur van een sportterrein school voor voortgezet onderwijs

De noodzaak van huur van een sportveld is aanwezig als het lesrooster buitensport vermeldt, het bevoegd gezag niet beschikt over een eigen sportveld en medegebruik van een sportveld van een ander bevoegd gezag onmogelijk is.

B.5 Medegebruik

De noodzaak van medegebruik is aanwezig als het door de gemeente vastgestelde aantal klokuren bewegingsonderwijs zodanig is dat daarvoor binnen de op dat moment in gebruik zijnde lokalen bewegingsonderwijs geen plaats is.

B.6 Herstel constructiefouten

De noodzaak van herstel van constructiefouten is aanwezig als een bouwkundige rapportage uitwijst dat het gaat om constructiefouten die hersteld moeten worden.

B.7 Herstel of vervanging van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden

De noodzaak van vervangen of herstel van een gebouw, onderwijsleerpakket of meubilair als gevolg van schade daaraan is aanwezig als door de opgetreden bijzondere omstandigheid het onderwijs in het desbetreffende gebouw wordt gehinderd.

Bijlage II – Prognosecriteria

A. Algemeen

1. Een prognose van het aantal te verwachten leerlingen van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voor voortgezet onderwijs wordt gemaakt voor een periode van minstens vijftien jaar, met als eerste jaar het jaar waarin de start van de bekostiging wordt gewenst (de prognoseperiode).
2. De prognose omvat gegevens voor minstens een periode van zes jaar (de analyseperiode) met als laatste jaar het jaar dat voorafgaat aan het indienen van de aanvraag. De prognose is niet meer dan twee jaar oud. Als basis voor de prognose mag gebruik gemaakt worden van de omvang van de basisgeneratie voor het basisonderwijs zoals het meest recent berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek of het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
3. Een prognose wordt schriftelijk aangeleverd en bevat in ieder geval de relevante gegevens en berekeningen over de analyse- en prognoseperiode, een beschrijving van de gebruikte programmatuur en een onderbouwing van de aannames waarop de prognose is gebaseerd.

B. Voedingsgebied

1. Het voedingsgebied van een school omvat het gebied waaruit het overgrote deel van de leerlingen afkomstig is of zal zijn.
2. De prognose voor een basisschool bevat in ieder geval een beschrijving van het voedingsgebied op wijkniveau. Bij een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs kan, als het voedingsgebied zich over de gemeentegrens uitstrekt, worden volstaan met een opsomming van de gemeenten die tot het voedingsgebied worden gerekend.
3. Voor zover het voedingsgebied kleiner is dan de hele gemeente wordt beredeneerd aangegeven welke berekeningen op de basisgeneratie zijn toegepast.

C. Prognose school voor basisonderwijs

De prognose van een school voor basisonderwijs geeft per jaar inzicht in het te verwachten aantal leerlingen van de school of nevenvestiging waarbij rekening wordt gehouden met:

- a. het voedingsgebied;
- b. de bevolking in het voedingsgebied, verdeeld in relevante leeftijdsgroepen;
- c. de woningvoorraad en wijzigingen daarin, inclusief een eventuele wijziging van het voedingsgebied;
- d. veranderingen als gevolg van migratie, sterfte en geboorte in de leeftijdsgroepen, bedoeld onder b;
- e. veranderingen in de bevolking als gevolg van wijzigingen in de woningvoorraad;
- f. de verdeling van de leerlingen als gevolg van de belangstelling voor de basisschool, en
- g. het onderwijs dat wordt gegeven.

D. Prognose speciale school voor basisonderwijs en school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs

De prognose van een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs moet inzicht geven in:

- a. het voedingsgebied;
- b. de plaats waar het onderwijs moet worden gegeven;
- c. de voorgestelde datum van ingang van bekostiging, en
- d. als het een school voor meervoudig gehandicapte kinderen betreft, de handicaps van de leerlingen waarvoor de school bestemd is.

E. Prognose school voor voortgezet onderwijs

De prognose van een school voor voortgezet onderwijs moet inzicht geven in:

- a. de gemeente van herkomst van de leerlingen
- b. het voedingsgebied;
- c. de verdeling van de leerlingen als gevolg van de belangstelling voor de basisschool;
- d. de basisgeneratie 4 tot en met 11 jaar + 30 procent van de 12 jarigen, en
- e. de plaats waar het onderwijs moet worden gegeven.

Bijlage III – Criteria vaststellen capaciteit, ruimtebehoefte en aanvullende ruimtebehoefte

Deel A – Vaststellen capaciteit

A.1 Uitgangspunten

De capaciteit van gebouwen wordt op basis van onderstaande methodiek vastgesteld. Het college kan in overeenstemming met het bevoegd gezag van een school besluiten tot het verminderen van de met onderstaande methodiek vastgestelde capaciteit, als de hiertoe beschikbaar komende ruimten worden ingezet voor onderwijskundige, culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Als een deel van een gebouw is gerealiseerd met andere dan overheidsmiddelen en hiervoor geen vergoeding wordt genoten, wordt dit deel niet tot de capaciteit van het gebouw gerekend. Dit deel wordt wel geregistreerd.

A.1.1 School voor basisonderwijs, speciale school voor basisonderwijs, school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs

1. De capaciteit van een gebouw voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, of voortgezet onderwijs wordt vastgelegd in de bruto vloeroppervlakte van het gebouw en bepaald overeenkomstig bijlage III, deel E. De capaciteit van ieder gebouw wordt afzonderlijk vastgesteld.
2. Voor een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs geldt dat een eventueel aanwezig speellokaal niet in de capaciteitsbepaling wordt meegenomen. Als een speellokaal aanwezig is en de noodzaak van het uitbreiden met een speellokaal, bedoeld in bijlage I, onder A.3.2, aanwezig is, wordt op de bruto vloeroppervlakte 90 vierkante meter in mindering gebracht.
3. De capaciteit van een schoolgebouw wordt verminderd met 90 vierkante meter als een ruimte in het schoolgebouw is verhuurd voor het huisvesten van een peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang of kinderopvang en het college voor deze verhuur vooraf toestemming heeft verleend.
4. De bruto vloeroppervlakte van een schoolgebouw van het voortgezet onderwijs wordt vermeerderd met de bruto vloeroppervlakte van de lokalen bewegingsonderwijs.
5. Als sprake is van een schoolgebouw met een bruto-netto-verhouding in de oppervlakte die sterk afwijkt van de sinds 1 januari 1997 gerealiseerde schoolgebouwen, kan het schoolbestuur een verzoek indienen tot vaststelling van een fictieve bruto vloeroppervlakte als grondslag voor de capaciteitsbepaling.

A.1.2 Dislocaties, gebouwen met een permanente of tijdelijke bouwaard

De capaciteit van dislocaties wordt overeenkomstig bijlage III, deel E, vastgesteld.

A.1.3 Rangorde hoofdgebouwen en dislocaties

Als een schoolbestuur voornemens is een hoofdvestiging, nevenvestiging of dislocatie af te stoten, wordt in overleg met het college vastgesteld welk gebouw wordt afgestoten.

A.1.4 Terrein

Het terrein omvat het kadastraal perceel of de kadastrale percelen waarop het schoolgebouw met toebehoren zich bevindt. De terreinoppervlakte is gelijk aan de grootte in de kadastrale registratie van het Kadaster. Als de kadastrale perceelgrenzen niet overeenkomen met de grenzen van het schoolterrein wordt het met overheidsmiddelen bekostigde deel van de terreinoppervlakte vastgelegd.

A.1.5 Inventaris

Voor de inventaris geldt als uitgangspunt dat op 1 januari 2015 alle scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs in de gemeente zijn voorzien van voldoende onderwijsleerpakket en meubilair en leer- en hulpmiddelen. De bruto vloeroppervlakte van de school is de basis voor het vaststellen van de

omvang van de aanwezige inventaris.

A.1.6 Lokalen bewegingsonderwijs

A.1.6.1 Lokalen bewegingsonderwijs.

De capaciteit van een lokaal bewegingsonderwijs bedraagt 40 klokuren.

A.1.6.2 Terrein

De terreinoppervlakte is de oppervlakte zoals vastgelegd bij het Kadaster. Slechts de terreinoppervlakte van de vrijstaande lokalen bewegingsonderwijs gelegen op eigen terrein, los van het terrein van het lesgebouw, wordt geregistreerd.

A.1.6.3 Inventaris

De inventaris aanwezig op 1 januari 2015 wordt geacht voldoende te zijn.

Deel B – Vaststellen ruimtebehoefte

B.1 Lesgebouwen

B.1.1 School voor basisonderwijs

1. De ruimtebehoefte voor een school voor basisonderwijs wordt bepaald aan de hand van het aantal leerlingen en omvat een speellokaal. De ruimtebehoefte wordt berekend voor elke school met een eigen BRIN-nummer en voor elke nevenvestiging met een eigen vestigingsnummer. Een nevenvestiging wordt voor het berekenen van de ruimtebehoefte beschouwd als een afzonderlijke school. De ruimtebehoefte is opgebouwd uit een basisruimtebehoefte en een toeslag in verband met de gewichtensom.

2. De basisruimtebehoefte wordt berekend met de formule:

$B = 200 + 5,03 * L$, waarbij:

B = Basisruimtebehoefte in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.

L = Aantal leerlingen dat op 1 oktober voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school zijn ingeschreven.

3. De toeslag wordt berekend met de formule:

$T = 1,40 * G$, waarbij:

T = Toeslag in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.

G = Gecorrigeerde gewichtensom, welke als volgt wordt bepaald:

1°. bepaal de (ongecorrigeerde) gewichtensom (= het totaal van alle gewichten van alle ingeschreven leerlingen);

2°. verminder de ongecorrigeerde gewichtensom met een getal ter grootte van 6 procent van het aantal ingeschreven leerlingen, waarbij de gewichtensom niet kleiner dan 0 mag worden. De uitkomst wordt afgerond op een geheel getal;

3°. als de dan verkregen gewichtensom meer bedraagt dan 80 procent van het aantal ingeschreven leerlingen wordt de gewichtensom vastgesteld op 80 procent van het aantal ingeschreven leerlingen.

B.1.2 Speciale school voor basisonderwijs

1. De ruimtebehoefte voor een speciale school voor basisonderwijs wordt bepaald aan de hand van het aantal leerlingen. De ruimtebehoefte wordt berekend voor elke school met een eigen BRIN-nummer en voor elke nevenvestiging met een eigen vestigingsnummer. Een nevenvestiging wordt voor het berekenen van de ruimtebehoefte beschouwd als een afzonderlijke school. De ruimtebehoefte wordt berekend met de formule:

$R = 250 + 7,35 * L$, waarbij

R = Ruimtebehoefte in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.

- L = Aantal leerlingen dat op 1 oktober voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school zijn ingeschreven.
2. Een eventueel speellokaal leidt tot een additionele ruimtebehoefte van 90 vierkante meter.

B.1.3 School voor (voortgezet) speciaal onderwijs

1. De ruimtebehoefte voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs wordt bepaald aan de hand van de onderwijssoort, de categorie (speciaal of voortgezet speciaal), het type vestiging en het aantal leerlingen. De ruimtebehoefte wordt berekend met de formule:

$$R = V + f * L, \text{ waarbij}$$

R = Ruimtebehoefte in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.

V = Vaste voet in vierkante meter bruto vloeroppervlakte welke is voor:

- de hoofdvestigingen voor alle onderwijssoorten, uitgezonderd VSO-ZMLK, 370 vierkante meter, en
- de hoofdvestiging VSO-ZMLK, 250 vierkante meter.

Voor nevenvestigingen geldt geen vaste voet.

f = Factor (vierkante meter bruto vloeroppervlakte per leerling) overeenkomstig tabel 1, waarin is opgenomen een overzicht van f (vierkante meter bruto vloeroppervlakte per leerling), per onderwijssoort.

L = Aantal leerlingen dat op 1 oktober voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school zijn ingeschreven.

2. Een eventueel speellokaal leidt tot een additionele ruimtebehoefte van 90 vierkante meter.

Tabel 1 – Ruimtebehoefte (v)so

Onderwijssoort	SO	VSO
Slechthorende kinderen (SH) Kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden die niet tevens behoren tot dove of slechthorende kinderen (ES) Visueel gehandicapten (VISG) Langdurig zieke kinderen (LZ) Zeer moeilijk opvoedbare kinderen (ZMOK) Kinderen in scholen verbonden aan pedologische instituten (PI)	8,8	12,2
Dove kinderen (DO) Lichamelijk gehandicapte kinderen (LG) Meervoudig gehandicapte kinderen (MG) ¹	13,8	15,5
Zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK)	8,8	9,2]

B.1.4 School voor voortgezet onderwijs

1. De ruimtebehoefte voor een school voor voortgezet onderwijs wordt bepaald aan de hand van het ruimtebehoeftemodel. De totale ruimtebehoefte van een instelling voor voortgezet onderwijs is het totaal van twee componenten, te weten:

- a. een leerlinggebonden component, en
- b. een vaste voet.

2. De leerlinggebonden component wordt berekend door de in tabel 2.a opgenomen bruto vloeroppervlakten per leerling te vermenigvuldigen met het aantal leerlingen dat op de school voor voortgezet onderwijs staat ingeschreven. De leerlinggebonden component is afhankelijk van de soort onderwijs, de leerweg of de sector die de leerling volgt.

3. De vaste voet is opgenomen in tabel 2.b. De vaste voet voor de hoofdvestiging van de instelling

¹ Tenzij bij beschikking van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen de N-factor anders dan 7 is vastgesteld. Voor SO-MG met N=2 geldt 56,75, voor VSO-MG met N=2 geldt 57,5, voor SO-MG met N=3 geldt 56,75 en voor VSO-MG met N=3 geldt 57,5.

is 980 vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Voor een nevenvestiging die op grond van een ministeriële beschikking in aanmerking komt voor aanvullende bekostiging in verband met spreidingsnoodzaak geldt een afzonderlijke vaste voet van 550 vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Een tijdelijke nevenvestiging komt niet in aanmerking voor een vaste voet. Naast de vaste voet per instelling wordt per instelling een vaste voet toegekend op de vestiging voor die sectoren waar de beroepsgerichte leerweg(en) wordt aangeboden.

4. De ruimtebehoefte van een school voor voortgezet onderwijs is de som van:
 - a. de uitkomst van de vermenigvuldiging van het aantal leerlingen per onderwijssoort met de bijbehorende normoppervlakten;
 - b. de vaste voet per instelling;
 - c. als dit van toepassing is, een vaste voet per sector, uitgedrukt in bruto vierkante meter, en
 - d. als dit van toepassing is, een vaste voet voor een afdeling praktijkonderwijs.
5. De ruimtebehoefte van een school voor praktijkonderwijs is de som van:
 - a. de uitkomst van de vermenigvuldiging van het aantal leerlingen met de bijbehorende normoppervlakten, en
 - b. de vaste voet voor praktijkonderwijs.
6. Als dit noodzakelijk is voor het bepalen van de omvang van de toekenning, kan op basis van deze normering de leegstand in onderwijsruimten binnen een gebouw voor voortgezet onderwijs worden bepaald. Het ruimtebehoeftemodel kent geen afzonderlijke normering voor een orthopedagogisch didactisch centrum.

Tabel 2.a – Berekening leerlingafhankelijke ruimtebehoefte voortgezet onderwijs

Onderwijssoort	Leerweg ²	Ruimtetype	BVO/leerling
Onderbouw (leerjaar 1 en 2)	-	Algemeen	6,18
Bovenbouw AVO/VWO	-	Algemeen	5,85
Bovenbouw theoretische leerweg	TLW	Algemeen	6,41
-	LWOO	Algemeen	7,07
Bovenbouw techniek	GLW	Algemeen	5,98
-	-	Specifiek	5,47
-	BLW	Algemeen	4,69
-	-	Specifiek	8,99
-	LWOO	Algemeen	4,44
-	-	Specifiek	12,72
Bovenbouw economie	GLW	Algemeen	5,95
-	-	Specifiek	0,89
-	BLW	Algemeen	5,56
-	-	Specifiek	2,25
-	LWOO	Algemeen	5,85

² TLW = theoretische leerweg
 LWOO = leerwegondersteunend onderwijs
 GLW = gemengde leerweg
 BLW = beroepsgerichte leerweg (basis- of kader-)

		Specifiek	3,06
Bovenbouw zorg/welzijn	GLW	Algemeen	5,33
		Specifiek	2,10
	BLW	Algemeen	4,71
		Specifiek	4,22
	LWOO	Algemeen	4,85
		Specifiek	5,53
Bovenbouw landbouw	GLW	Algemeen	5,94
		Specifiek	0,78
	BLW	Algemeen	5,37
		Specifiek	2,34
	LWOO	Algemeen	5,03
		Specifiek	4,69
Praktijkonderwijs		Algemeen	4,41
		Specifiek	7,72

Tabel 2.b – Vaste voet per instelling voor het berekenen van de ruimtebehoefte voortgezet onderwijs

Onderwijssoort	Ruimtetype	Vaste voet
Hoofdvestiging	Algemeen	980
Nevenvestiging met spreidingsnoodzaak	Algemeen	550
Tijdelijke nevenvestiging		0
VMBO-techniek BLW	Specifiek	299
VMBO-economie BLW	Specifiek	196
VMBO-zorg/welzijn BLW	Specifiek	168
VMBO-landbouw BLW	Specifiek	117
Praktijkonderwijs	Algemeen	306]

B.2 Lokalen bewegingsonderwijs

- De ruimtebehoefte van een lokaal bewegingsonderwijs wordt vastgesteld:
 - voor een school voor basisonderwijs, op 1,5 klokuur per week per groep leerlingen 6 jaar en ouder;
 - voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, op 2,25 klokuur per week per groep leerlingen 6 jaar en ouder, en
 - als het schoolgebouw niet beschikt over een speellokaal, op 3,75 klokuur per week voor de leerlingen 4 en 5 jaar.
- Bij een school voor voortgezet onderwijs wordt de ruimtebehoefte bepaald op basis van het aantal lestijden bewegingsonderwijs. Hiervoor geldt als maximum het aantal lesuren dat overeenkomstig tabel 3 van het ruimtebehoeftemodel is berekend. Deze berekening is als volgt: (aantal leerlingen * 32 * vierkante meter bruto vloeroppervlakte bewegingsonderwijs per

leerling) ÷ 460. Voor het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs wordt een aangepaste formule gehanteerd: (aantal leerlingen * 32 * vierkante meter bruto vloeroppervlakte bewegingsonderwijs per leerling) ÷ 322.

Tabel 3 – Uitgangspunten vaststellen ruimtebehoefte lokaal bewegingsonderwijs voortgezet onderwijs

Onderwijssoort	Leerweg	BVO per leerling
Onderbouw (leerjaar 1 en 2)	-	1,66
Bovenbouw AVO/VWO	-	0,78
Bovenbouw theoretische leerweg	TLW	1,11
-	LWOO	1,26
Bovenbouw techniek	GLW	1,11
-	BLW	1,38
-	LWOO	1,57
Bovenbouw economie	GLW	1,11
-	BLW	1,38
-	LWOO	1,57
Bovenbouw zorg/welzijn	GLW	1,11
-	BLW	1,38
-	LWOO	1,57
Bovenbouw landbouw	GLW	1,11
-	BLW	1,38
-	LWOO	1,57
Praktijkonderwijs	-	1,99]

Deel C – Vaststellen aanvullende ruimtebehoefte

C.1 Voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen

Er is sprake van een voorziening voor blijvend gebruik als de overeenkomstig deel C vastgestelde ruimtebehoefte gedurende minstens vijftien jaar blijft bestaan.

C.1.1 Nieuwbouw, of vervangende nieuwbouw

De omvang van de goedgekeurde voor blijvend gebruik bestemde voorziening nieuwbouw of vervangende nieuwbouw wordt overeenkomstig deel B vastgesteld.

C.1.2 Overige voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen

1. Uitbreiding, uitbreiding ter vervanging van een bestaand gebouw, ingebruikneming of medegebruik wordt voor een:

- a. school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs vastgesteld als het verschil tussen de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig deel B vastgestelde ruimtebehoefte gelijk of groter is dan de drempelwaarde van:

- 1°. 55 vierkante meter bruto vloeroppervlakte voor een voorziening basisonderwijs;
 - 2°. 50 vierkante meter bruto vloeroppervlakte voor een voorziening speciaal basisonderwijs;
 - 3°. 50 vierkante meter bruto vloeroppervlakte voor een voorziening voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs;
 - b. school voor voortgezet onderwijs wordt vastgesteld als het verschil tussen de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig deel B vastgestelde ruimtebehoefte gelijk of groter is dan tien procent van de bestaande capaciteit met een minimum van 100 vierkante meter. Medegebruik wordt vastgesteld op het verschil tussen de overeenkomstig deel B vastgestelde ruimtebehoefte en de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit verhoogd met 10%.
2. Voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs bedraagt de bruto vloeroppervlakte van een speellokaal, in aanvulling op het aantal meters bruto vloeroppervlakte bedoeld in het eerste lid, 90 vierkante meter.

C.2 Voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

De ruimtebehoefte van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening wordt op dezelfde wijze vastgesteld als de ruimtebehoefte voor een voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen. Een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening is voor minstens vier jaar en maximaal vijftien jaar noodzakelijk. Voor het vaststellen van de omvang van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening moet het verschil:

- a. bij een school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs ten minste 40 vierkante meter bruto vloeroppervlakte bedragen, en
- b. bij een school voor voortgezet onderwijs voldoen aan het gestelde onder C.1.2, eerste lid, onder b].

C.3 Overige voor blijvend gebruik of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

De omvang van een goedgekeurde voorziening:

- a. voor blijvend of tijdelijk gebruik bestemde voorziening terrein, dan wel uitbreiding van het terrein, wordt bepaald door de minimaal noodzakelijke terreinoppervlakte om het schoolgebouw te realiseren met inachtneming van de bij of krachtens de wet gestelde eisen ten aanzien van de terreinoppervlakte en de minimumnormen, bedoeld in deel D.
- b. eerste aanschaf van:
 - 1°. onderwijsleerpakket en meubilair, of uitbreiding van de eerste aanschaf van het onderwijsleerpakket en meubilair voor een school basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, en
 - 2°. leer- en hulpmiddelen en meubilair, of uitbreiding van de eerste aanschaf van leer- en hulpmiddelen en meubilair voor een school voor voortgezet onderwijs,is gekoppeld aan de omvang van de toegekende voorziening.
- c. tegemoetkoming in eerste inrichting leer- en hulpmiddelen en meubilair voor een school voor voortgezet onderwijs als gevolg van een inpassende aanpassing waarbij algemene of specifieke ruimte wordt omgezet in specifieke of werkplaatsruimte bedraagt het verschil tussen de vergoeding voor eerste inrichting van de bestaande ruimte en de vergoeding voor eerste inrichting van de te creëren ruimte.
- d. herstel van constructiefouten en herstel van schade aan het gebouw, onderwijsleerpakket, leer- en hulpmiddelen en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden wordt bepaald door de activiteiten die minimaal noodzakelijk zijn voor de voortgang van het onderwijs.

C.4 Lokalen bewegingsonderwijs

1. De omvang van de goedgekeurde voorziening nieuwbouw, vervangende nieuwbouw en uitbreiding van een lokaal bewegingsonderwijs wordt:

- a. voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school

voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs vastgesteld op het verschil tussen de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit en het overeenkomstig B.2, eerste lid, vastgestelde ruimtebehoefte, en

b. voor een school voor voortgezet onderwijs vastgesteld op de overeenkomstig B.2, tweede lid, vastgestelde ruimtebehoefte als de uitbreiding groter of gelijk is dan tien procent van de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit.

2. De omvang van de goedgekeurde voorziening uitbreiden van een lokaal bewegingsonderwijs van een school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op de minimaal noodzakelijke aanvullende vloeroppervlakte om te kunnen voldoen aan de minimumnormen, bedoeld in deel D, onder D.3.

3. De omvang van de goedgekeurde voorziening terrein, of uitbreiding van het terrein, voor een lokaal bewegingsonderwijs wordt vastgesteld op de minimaal noodzakelijke terreinoppervlakte om het lokaal, of de uitbreiding van het lokaal te realiseren.

4. De omvang van de goedgekeurde voorziening aanvulling op de eerste aanschaf van het meubilair wordt overeenkomstig bijlage IV bepaald als een lokaal bewegingsonderwijs in gebruik wordt genomen door andere leerlingen dan waarvoor het lokaal oorspronkelijk is bedoeld of wordt uitgebreid.

5. De omvang van de goedgekeurde voorziening herstel van constructiefouten en het herstel van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden, wordt bepaald door de feitelijke kosten voor de activiteiten die minimaal noodzakelijk zijn voor de voortgang van het onderwijs.

Deel D – Minimumnormen bij het realiseren van nieuwe voorzieningen

D.1 Terreinoppervlakte

Voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of een school voor voortgezet speciaal onderwijs geldt voor het verharde gedeelte (speelplaats) een minimum terreinoppervlakte van 3 vierkante meter per leerling, met een minimum van 300 vierkant meter netto. Vanaf 200 leerlingen kan worden volstaan met 600 vierkante meter netto.

D.2 Speellokaal

Een speellokaal heeft een minimum van 90 vierkante meter netto.

D.3 Lokaal bewegingsonderwijs

1. De netto vloeroppervlakte van een lokaal bewegingsonderwijs is minstens 252 vierkante meter netto en de hoogte minstens 5 meter.

2. Een lokaal bewegingsonderwijs bevat minstens twee kleedruimten met een was- of douchegelegenheid.

Deel E – Meetinstructie voor het vaststellen van de bruto vloeroppervlakte van schoolgebouwen

E.1 Meetinstructie voor schoolgebouwen

De bruto vloeroppervlakte van een schoolgebouw wordt vastgesteld volgens NEN 2580.

E.2 Aanvulling op de meetinstructie voor de schoolgebouwen

E.2.1 (Speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs

1. De in- en aangebouwde fietsenstallingen en bergingen die uitsluitend van buitenaf bereikbaar zijn, worden niet tot de bruto vloeroppervlakte gerekend.

2. De oppervlakte van verbindende ruimten tussen in- of aanpandige lokalen bewegingsonderwijs wordt toegekend aan het lesgebouw.

3. Bij scheidingswanden tussen lesgebouwen en in- of aanpandige lokalen bewegingsonderwijs

wordt de bruto vloeroppervlakte gerekend tot het hart van de scheidingsconstructie.

E.2.2 Voortgezet onderwijs

De bruto oppervlakte van een gebouw is de som van de bruto vloeroppervlakte van alle tot het gebouw behorende beloopbare binnenruimten. De bruto vloeroppervlakte wordt gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande buitenconstructies die de ruimten omhullen. Tot de bruto oppervlakte behoren eveneens:

- a. de oppervlakte van trapgaten, liftschachten, en leidingschachten op elk vloerniveau, en
- b. de oppervlakte van vrijstaande uitwendige kolommen, voor zover groter dan 0,5 vierkante meter.

E.2.3 Uitzonderingen

1. De oppervlakten van overdekte niet door vaste buitenbegrenzingsen omsloten ruimten worden niet tot de bruto vloeroppervlakte gerekend, ongeacht de vloerconstructie of wijze van verharding. Dit betreft in ieder geval luifels, dakoverstekken, de ruimte onder op kolommen staande verdiepingen, fietsenstallingen.
2. Open brand-of vluchtrappen aan de buitenzijde van een gebouw worden bij de bepaling van de bruto oppervlakte niet meegerekend.
3. Niet beloopbare kelders en zolders worden niet meegerekend.

Bijlage IV – Normbedragen voor vergoeding en indexering

Deel A – Indexering

De normbedragen in deel B worden jaarlijks aangepast in overeenstemming met de onderstaande systematiek van prijsbijstelling:

A.1 Nieuwbouw en uitbreiding

1		Prijsindexcijfer van de bouwkosten van nieuwe woningen, jaar t, tweede kwartaal (bron: CBS, kerncijfers, bouwnijverheid, inclusief btw)		MEV, jaar t+1, bruto investeringen door bedrijven in woningen (bron: CPB, Middelen en bestedingen)
-----	*	-----	*	-----

MEV, jaar t, bruto investeringen door bedrijven in woningen (bron: CPB, Middelen en bestedingen)		Prijsindexcijfer van de bouwkosten van nieuwe woningen, jaar t-1, tweede kwartaal (bron: CBS, kerncijfers, bouwnijverheid, inclusief btw)	1	

A.2 Eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair

1		Consumentenprijsindex, alle huishoudens, jaar t, per 1 juli (bron: CBS, Kerncijfers, cijfer van de maand juni jaar t)		MEV, jaar t+1 prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie (bron: CPB, Kerngegevens collectieve sector)
-----	*	-----	*	-----
--		--		--
MEV, jaar t, prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie (bron: CPB, Kerngegevens collectieve sector)		Consumentenprijsindex, alle huishoudens, jaar t-1, per 1 juli (bron: CBS, Kerncijfers, cijfer van de maand juni jaar t-1)	1	

Deel B – Normbedragen

De normbedragen voor 2015 zijn berekend op basis van bovenstaande systematiek en onderstaand weergegeven. Alle in dit deel genoemde bedragen zijn inclusief BTW.

A. Nieuwbouw met permanente bouwaard

A.1 Kostencomponenten nieuwbouw

1. De financiële normering voor nieuwbouw valt uiteen in de volgende kostencomponenten:

- kosten voor terrein;
- bouwkosten;
- toeslag voor het herstel van terrein en verhuiskosten bij vervangende bouw;
- als het een school voor voortgezet onderwijs betreft, toeslag paalfundering;

- e. als het een speciale school voor basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs betreft een toeslag voor het realiseren van een afzonderlijk speellokaal, en
- f. als het een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs betreft, toeslag voor het aanbrengen van een liftinstallatie.
2. Als vervangende nieuwbouw wordt gecombineerd met het uitbreiden van een gebouw ter vervanging van een ander gebouw, gelden de bedragen bedoeld in paragraaf B.

A.2 Kosten voor terreinen

Het benodigde bouwrijpe terrein wordt door de gemeente, eventueel na aankoop, om niet aan het schoolbestuur beschikbaar gesteld en het juridisch eigendom wordt aan hen overgedragen. De kosten van een terrein worden opgenomen op het programma, zowel bij aankoop van een terrein als in de situatie dat de gemeente een terrein beschikbaar stelt. De kosten voor het terrein worden bepaald op de in de gemeente gangbare wijze van waarde vaststelling van terreinen. Bij vervangende nieuwbouw op dezelfde plaats als het oude gebouw behoren de kosten voor het slopen van het oude gebouw tot de kosten voor terreinen.

A.3.1 Bouwkosten

1. Tot de bouwkosten behoren:
- a. de bouwkosten van het gebouw, inclusief fundering, en
 - b. de kosten van de aanleg en inrichting van het schoolterrein.
2. De vergoeding bestaat uit een startbedrag, inclusief een aantal vierkante meters, en een bedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Met deze vergoedingsbedragen moet de in overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte worden gerealiseerd.

A.3.2 Bouwkosten school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag voor de realisatie van de eerste 350 m ² bvo. ³	€ 645.888,86
Voor elke volgende m ² bvo	€ 1.105,30

A.3.3 Bouwkosten speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag voor de realisatie van de eerste 670 m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.046.534,31
Voor elke volgende m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.157,39
Toeslag voor elk speellokaal	€ 99.297,26

A.3.4 Bouwkosten school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag, voor de realisatie van de eerste 677 m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.007.120,04
Voor elke volgende m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.150,53
Toeslag voor elk speellokaal	€ 99.297,26
Toeslag liftinstallatie als bij nieuwbouw een liftinstallatie inclusief een schacht wordt aangebracht	€ 97.598,87

A.3.5 Bouwkosten school voor voortgezet onderwijs

1. Er is geen onderscheid in de normbedragen tussen nieuwbouw en uitbreiding.

³ Onder m² bvo wordt hier en verder verstaan: vierkante meter bruto vloeroppervlakte.

2. De sectieafhankelijke kosten bestaan voor projecten vanaf 460 vierkante meter bruto vloeroppervlak uit een vast bedrag per voorziening en een vast bedrag per sectie.
3. Voor projecten kleiner dan 460 vierkante meter bruto vloeroppervlakte worden geen sectieafhankelijke kosten per project toegekend. Deze kosten zijn namelijk opgenomen in de bedragen voor de ruimteafhankelijke kosten per vierkante meter bruto vloeroppervlakte.
4. De bedragen zijn opgenomen in de tabel met vaste bedragen per vierkante meter bruto vloeroppervlakte en vaste bedragen per voorziening.
5. Voor het berekenen van de vergoeding voor de:
 - a. ruimteafhankelijke kosten wordt het overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aantal vierkante meter per type ruimte van de voorziening, vermenigvuldigd met onderstaande bedragen per ruimtesoort:

	< 460 m ²	≥ 460 < 2.500 m ²	≥ 2.500 m ²
Algemene en specifieke ruimte	€ 1.729,25	€ 1.026,25	€ 1.001,67
Werkplaatsen	€ 1.688,97	€ 1.366,24	€ 1.366,24
Werkplaatsen consumptief	€ 2.050,93	€ 1.728,20	

- b. sectieafhankelijke kosten wordt de vergoeding voor de algemene vaste voet of de vaste voet voor de algemene sectie of de werkplaatssectie, afhankelijk van de secties waaruit de overeenkomstig bijlage III, deel C, toegekende voorziening bestaat, verhoogd met de onderstaande bedragen:

	< 460 m ²	≥ 460 < 2.500 m ²	≥ 2.500 m ²
Algemeen	€ 0,00	€ 109.111,49	
Algemene sectie	€ 0,00	€ 214.177,614	€ 299.040,945
Werkplaatssectie	€ 0,00	€ 39.602,15	

6. Tot de algemene en specifieke ruimte behoren:
 - a. (uiterlijke) verzorging/mode en commercie: huishoudkunde, gezondheidskunde, uiterlijke verzorging, mode en commercie, en
 - b. handel/verkoop/administratie: verkooppraktijk, kantoorpraktijk, etaleren.
7. Tot de werkplaatsen behoren:
 - a. techniek algemeen:
 - 1°. Bouwtechniek;
 - 2°. Machinale houtbewerking;
 - 3°. Meten;
 - 4°. Elektrotechniek;
 - 5°. installatietechniek;
 - 6°. lasserij;
 - 7°. Metaal;
 - 8°. Motorvoertuigentechniek, en
 - 9°. Mechanische techniek;
 - b. consumptief: werkplaats consumptieve techniek;
 - c. grafische techniek: werkplaats grafische techniek, en
 - d. landbouw: groen-praktijk.
8. De overige ruimten behoren tot de categorie algemene ruimte.

A.3.6 Toeslag paalfundering school voor voortgezet onderwijs

1. Voor de school voor voortgezet onderwijs is het bedrag van de normkosten gebaseerd op een standaardlocatie. Voor de volgende aanvullende investeringskosten wordt, indien noodzakelijk, een aanvullend bedrag beschikbaar gesteld:
 - a. paalfundering, en
 - b. bemaling.

2. De aanvullende vergoeding is afhankelijk van de benodigde paallengte in relatie met de omvang van de bouw in bruto vloeroppervlakte en wordt bepaald op basis van de volgende formules:

Nieuwbouw en uitbreiding < 6 1000 m²

Paallengte 1 tot 15 meter € 3.180,75 + (€ 16,69 * A)

Paallengte 15 tot 20 meter € 3.386,31 + (€ 28,23 * A)

Paallengte 20 meter of langer € 3.780,70 + (€ 50,52 * A)

Uitbreiding >= 7 1000 m²

Paallengte 1 tot 15 meter € 3.884,27 + (€ 5,84 * A)

Paallengte 15 tot 20 meter € 5.066,39 + (€ 15,17 * A)

Paallengte 20 meter of langer € 7.693,73 + (€ 30,67 * A)

3. Als de grondwaterstand minder dan 1 meter onder het maaiveld ligt, is bemaling noodzakelijk en wordt een aanvullend bedrag per vierkante meter goedgekeurde terreinoppervlakte toegekend. De vergoeding bedraagt € 10,84 per vierkante meter terrein.

A.3.7 Toeslag voor herstel van terrein en verhuiskosten bij vervangende bouw school voor primair en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs.

1. Als de vervangende nieuwbouw voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs plaatsvindt op dezelfde plaats, moet het desbetreffende terrein, nadat de bouw is afgerond, worden hersteld en moeten de leerlingen verhuizen naar een tijdelijke, vervangende locatie. De genormeerde vergoeding voor deze kosten is gebaseerd op een vast bedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlakte.

2. De vergoeding voor een basisschool en een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Permanente bouw per m ² bvo	€ 44,81
Tijdelijke bouw per m ² bvo	€ 30,75

3. De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Permanente bouw per m ² bvo	€ 51,39
Tijdelijke bouw per m ² bvo	€ 25,71

B. Uitbreiding met permanente bouwaard

B.1 Reikwijdte

Deze paragraaf is van toepassing op de uitbreiding van de huisvesting in permanente bouwaard van een school voor basisonderwijs of een speciale school voor basisonderwijs tot 1035 vierkante meter bruto vloeroppervlakte en van een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs tot 1000 vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Op overige uitbreidingen is paragraaf A overeenkomstig van toepassing.

B.2 Kosten terrein

Als uitbreiding van het terrein noodzakelijk is, is het bepaalde in A.2 overeenkomstig van toepassing op het vaststellen van de kosten voor het voor uitbreiding benodigde terrein.

B.3.1 Bouwkosten

1. Tot de bouwkosten behoren:

a. de bouwkosten van het gebouw, en

b. kosten voor extra aanleg en inrichting van een deel van het schoolterrein.

2. De vergoeding bestaat uit een startbedrag, inclusief een aantal vierkante meters, en een bedrag per vierkante meter. Met deze vergoedingsbedragen moet de overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte worden gerealiseerd.

B.3.2 Bouwkosten school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 115 m ² bvo of groter	€ 94.583,99
Startbedrag bij uitbreidingen van 55 tot 115 m ² bvo	€ 63.055,99
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 1.259,96

B.3.3 Bouwkosten speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 105 m ² bvo of groter	€ 97.266,78
Startbedrag bij uitbreidingen van 50 tot 105 m ² bvo	€ 64.844,53
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.285,07
Toeslag voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo) in combinatie met uitbreiding van de school	€ 113.396,43
Vergoeding voor elk afzonderlijk speellokaal, zonder gelijktijdige uitbreiding van de school	€ 208.486,16

B.3.4 Bouwkosten school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of speciaal of voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 96 m ² bvo of groter	€ 88.094,85
Startbedrag bij uitbreidingen van 50 tot 96 m ² bvo	€ 58.729,90
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.287,61
Toeslag voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo) in combinatie met uitbreiding van de school	€ 99.297,26
Vergoeding voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo), zonder gelijktijdige uitbreiding van de school	€ 208.486,16
Toeslag liftinstallatie als bij uitbreiding een liftinstallatie inclusief een schacht wordt aangebracht	€ 117.312,07

B.3.5 Toeslag paalfundering school voor voortgezet onderwijs

Het bepaalde in A.3.6 is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de omvang van de vergoeding voor paalfundering en bemaling bij uitbreiding.

B.3.6 Toeslag voor het herstel van het terrein en verhuiskosten bij vervangende bouw op dezelfde plaats

Het bepaalde in A.3.7 is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de omvang van de vergoeding voor het herstel van terrein en verhuizing bij uitbreiding.

C. Tijdelijke voorziening

C.1 Vergoedingsbedragen tijdelijke voorzieningen

1. De vergoedingsbedragen voor tijdelijke voorzieningen zijn afgestemd op de investeringslasten van voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen:

- a. nieuwbouw van een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw als hoofdlocatie;
- b. uitbreiding van een permanente hoofdlocatie met een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw, en
- c. uitbreiding van bestaande voor tijdelijk gebruik bestemde gebouwen.

2. In aanvulling op het eerste lid wordt rekening gehouden met het bekostigen van een tijdelijke voorziening door middel van huur van een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw.

C.2 Kosten voor terreinen

Als een tijdelijke voorziening niet gerealiseerd kan worden op het aanwezige terrein, worden de kosten voor het benodigde terrein bepaald overeenkomstig A.2.

C.3.1 Nieuwbouw als hoofdlocatie/uitbreiding van permanente hoofdlocatie

De vergoeding voor een tijdelijke voorziening bestaat uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter. In deze bedragen zijn begrepen de bouwkosten, de kosten van herstel en inrichting van terreinen, de kosten van paalfundering en de eenmalige aansluitkosten op nutsvoorzieningen.

C.3.2 Vergoeding basisschool en speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool en een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij nieuwbouw van 80 m ² bvo of groter	€ 36.782,32
Startbedrag bij nieuwbouw van 40 tot 80 m ² bvo	€ 24.521,55
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 903,92

C.3.3 Vergoeding school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

1. De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij nieuwbouw van 80 m ² bvo of groter	€ 38.551,78
Startbedrag bij nieuwbouw van 40 tot 80 m ² bvo	€ 26.051,75
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 885,63

2. Paragraaf A is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor sloopkosten van het oude gebouw, herstel en inrichting van terreinen en voor tijdelijke verhuizing van de leerlingen.

C.3.4 Vergoeding school voor voortgezet onderwijs

De vergoeding voor een school voor voortgezet onderwijs wordt bepaald op basis van de vergoedingsformule $\text{€ } 550,26 * A + \text{€ } 37.831,59$, waarbij A het overeenkomstig bijlage III, deel C, bepaalde aantal vierkante meter bruto vloeroppervlakte aan tijdelijke huisvesting is.

C.4.1 Uitbreiding van bestaande tijdelijke voorzieningen primair en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

1. De vergoeding voor uitbreiding bestaande tijdelijke voorziening bestaat uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter. In deze bedragen zijn begrepen de bouwkosten, de toeslag voor paalfundering en de toeslag voor herstel en inrichting van terreinen.

2. Paragraaf A is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor sloopkosten van het oude gebouw, herstel en inrichting van terreinen en voor tijdelijke verhuizing van de leerlingen.

C.4.2 Vergoeding basisschool en speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool en een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreiding van 80 m ² bvo of groter	€ 20.675,64
Startbedrag bij uitbreiding van 40 tot 80 m ² bvo	€ 13.783,76
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 947,15

C.4.3 Vergoeding school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreiding van 80 m ² bvo of groter	€ 20.964,26
Startbedrag bij uitbreiding van 40 tot 80 m ² bvo	€ 13.976,17
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 936,36]

C.5 Huur van voor tijdelijk gebruik bestemde gebouwen

Huur van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening en huur van een bestaand gebouw worden vergoed op basis van de werkelijke kosten.

D. Eerste inrichting

D.1.1 Uitbreiding onderwijsleerpakket en meubilair

Bij uitbreiding met onderwijsleerpakket en meubilair wordt het uit te keren bedrag van de vergoeding bepaald aan de hand van het verschil tussen de al toegekende investeringsbedragen en de nieuw berekende vergoeding.

D.1.2 Vergoeding basisschool

De vergoeding voor een basisschool wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag	€ 38.361,60
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 134,19

D.1.3 Vergoeding speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag	€ 81.389,55
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 138,83

D.1.4 Vergoeding school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

	Startbedrag	Naast het startbedrag voor elke m ² bvo
SO/VSO-doven	€ 137.133,62	€ 239,37
SO/VSO-sh	€ 124.574,97	€ 310,24
SO/VSO-esm	€ 116.082,54	€ 154,26
SO/VSO-visg	€ 164.744,24	€ 294,43
SO/VSO-lz	€ 105.055,47	€ 145,07
SO/VSO-lg	€ 123.679,86	€ 282,82
SO/VSO-zmlk	€ 103.423,81	€ 123,07
SO/VSO-zmok	€ 100.951,57	€ 141,48
SO/VSO-pi	€ 101.843,97	€ 153,64
SO/VSO-mg	€ 125.225,91	€ 125,49]

D.1.5 Vergoeding speellokaal speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor onderwijsleerpakket en meubilair voor de inrichting van een speellokaal voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs bedraagt € 7.427,16.

D.2 School voor voortgezet onderwijs

1. De vergoeding voor eerste inrichting leer- en hulpmiddelen en meubilair is gekoppeld aan de toe te kennen voorziening nieuwbouw, niet zijnde vervangende nieuwbouw, uitbreiding en ingebruikneming, niet zijnde ingebruikneming ter vervanging van een bestaand gebouw. Aanspraak op deze vergoeding bestaat als de eerste inrichting nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd. De hoogte van de vergoeding wordt berekend door vast te stellen het verschil tussen de al toegekende vergoeding en de vergoeding die is vastgesteld op basis van de te realiseren bruto vloeroppervlakte per ruimtetype. De hoogte van de vergoeding per ruimtetype wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Ruimtetype	Functie	m2
Algemeen		€ 158,31
Specifiek	(Uiterlijke) verzorging/mode en commercie	€ 370,01
	Handel/verkoop/administratie	€ 226,35
	Praktijkonderwijs	€ 303,90
Werkplaatsen	Techniek algemeen	€ 388,19
	Consumptief	€ 751,75
	Grafische techniek	€ 1.437,23
	Landbouw	€ 0,00

2. Als in plaats van uitbreiding van het schoolgebouw medegebruik van een voor een school bestemd gebouw wordt gevorderd, wordt inventaris slechts toegekend als de inventaris in de voor medegebruik aangewezen ruimte ontbreekt of niet geschikt is.

E. Lokalen bewegingsonderwijs

E.1 Bouwkosten nieuwbouw

1. De vergoeding van de bouwkosten voor nieuwbouw van een lokaal bewegingsonderwijs met een netto speeloppervlakte van 252 vierkante meters bedraagt € 678.992,42 als deze op het schoolterrein gerealiseerd kan worden, of € 692.725,44 als deze op een afzonderlijk terrein gerealiseerd wordt. In deze vergoeding zijn opgenomen de kosten van fundering op staal en inrichting van het terrein.

2. Scholen met lichamelijk gehandicapte leerlingen, meervoudig gehandicapte leerlingen of zeer moeilijk lerende leerlingen wordt een toeslag toegekend van 50 vierkante meter. Het normbedrag van deze toeslag is € 68.112,76.

3. Als paalfundering noodzakelijk is wordt een toeslag gegeven op basis van de volgende bedragen:

Paallengte	Vergoeding	Vergoeding bij ruimten LG en MG
1<15m	€ 13.657,18	€ 17.219,76
15<20m	€ 18.827,13	€ 23.848,028
≥20m	€ 26.441,89	€ 34.321,319

E.2 Uitbreiding

Het bepaalde in E.1, eerste lid, is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor uitbreiding van een lokaal bewegingsonderwijs. Bij lokalen bewegingsonderwijs met een oefenvloer van 140 vierkante meter netto speeloppervlakte of

minder, kan de oefenvloer worden uitgebreid tot een oppervlakte van 252 vierkante meter. De hoogte van de vergoeding wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Uitbreiding	Normbedrag	Paallengte		
		1 < 15 meter	15 < 20 meter	≥ 20 meter
112 t/m 120 m ²	€ 157.755,32	€ 6.114,09	€ 10.589,94	€ 17.313,39
121 t/m 150 m ²	€ 191.773,25	€ 7.645,09	€ 13.234,02	€ 21.641,73

E.3.2 OLP/meubilair school voor basisonderwijs en speciaal basisonderwijs

De vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een basisschool of een speciale school voor basisonderwijs bedraagt € 51.392,63.

E.3.3 OLP/meubilair school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een school voor speciaal onderwijs of voor voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Schoolsoort	Bedrag in euro
SO-doven	€ 40.982,52
SO-sh/esm	€ 40.742,10
SO-visg	€ 49.324,45
SO-lg/mg	€ 54.030,19
SO-lz/pi	€ 38.753,66
SO-zmlk	€ 38.753,66
SO-zmok	€ 38.673,91
VSO-doven	€ 48.047,29
VSO-sh/esm	€ 49.300,99
VSO-visg	€ 58.652,09
VSO-lg/mg	€ 60.171,42
VSO-lz/pi	€ 47.353,01
VSO-zmlk	€ 47.353,01
VSO-zmok	€ 42.271,40
SOVSO-doven	€ 49.756,61
SOVSO-sh/esm	€ 53.338,25
SOVSO-visg	€ 60.865,69
SOVSO-lg/mg	€ 61.809,19
SOVSO-lz/pi	€ 51.389,10
SOVSO-zmlk	€ 51.389,20
SOVSO-zmok	€ 42.751,06]

[E.3.4 Meubilair/leer- en hulpmiddelen school voor voortgezet onderwijs

De vergoeding voor de eerste inrichting meubilair of leer- en hulpmiddelen voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een school voor voortgezet onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

	Meubilair	Leer- en hulpmiddelen	Totaal
Eerste lokaal	€ 1.085,40	€ 64.724,70	€ 65.810,10
Tweede lokaal	€ 1.085,40	€ 50.490,18	€ 51.575,58
Derde lokaal	€ 1.085,40	€ 21.950,77	€ 23.036,17
Oefenplaats 1	€ 0,00	€ 14.294,33	€ 14.294,33
Oefenplaats 2	€ 0,00	€ 1.650,09	€ 1.650,09]

E.4 Medegebruik/huur van een niet-eigen voorziening

Naast bewegingsonderwijs in een eigen lokaal van de school is ook bewegingsonderwijs mogelijk in een bestaand lokaal bewegingsonderwijs door middel van:

- a. medegebruik van een gebouw van een andere school of de gemeente, of
- b. huur van een gebouw van een commerciële exploitant.

F. Vergoeding feitelijke kosten

De vergoeding van de feitelijke kosten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, wordt gebaseerd op de door het college goedgekeurde offerte en eventueel verhoogd met een nader te bepalen bedrag voor de kosten van technische advisering voor de kosten van technische advisering, voor zover het een voorziening betreft als bedoeld in artikel 2, onder b en c.

G. Huur sportvelden

1. Een school voor voortgezet onderwijs maakt aanspraak op een vergoeding van de huur van een sportveld voor maximaal 8 weken per jaar. De vergoeding voor deze kosten bedraagt voor de periode van 8 weken € 20,97 per klokuur.
2. Aanspraak op vergoeding als bedoeld in het eerste lid bestaat uitsluitend als de school voor voortgezet onderwijs niet beschikt over een eigen sportveld en geen gebruik maakt van een sportveld dat door de gemeente is gefinancierd.

Bijlage V – Criteria voor het vaststellen van de prioriteit van de aangevraagde voorziening

1. Algemeen

Prioriteiten worden vastgesteld als het overeenkomstig artikel 11 vastgestelde bekostigingsplafond onvoldoende is om alle aangevraagde voorzieningen die in aanmerking komen om te worden opgenomen op het programma te honoreren. Op basis van de gestelde prioriteiten wordt een rangorde vastgesteld van de voorzieningen waarvan is vastgesteld dat die voor bekostiging in aanmerking komen. Daarna wordt vastgesteld voor welke voorzieningen het bekostigingsplafond voldoende is en deze voorzieningen worden opgenomen op het programma. De voorzieningen die niet worden opgenomen op het programma worden op het overzicht geplaatst.

2. Onderscheid voorzieningen

1. Bij het stellen van de prioriteiten wordt onderscheid gemaakt in voorzieningen die noodzakelijk zijn:

- a. om capaciteitstekorten op te heffen, en
- b. om een adequaat niveau te handhaven.

2. Voorzieningen als bedoeld in het eerste lid, onder a, vallen onder hoofdprioriteit 1. Het betreft de volgende voorzieningen:

- a. nieuwbouw, inclusief terrein;
- b. uitbreiding, indien van toepassing, inclusief terrein;
- c. in gebruik nemen bestaand gebouw, indien van toepassing, inclusief terrein;
- d. verplaatsen tijdelijke gebouwen;
- e. eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair *of leer- en hulpmiddelen*;
- f. uitbreiding eerste inrichting met onderwijsleerpakket en meubilair *of leer- en hulpmiddelen*, en
- g. medegebruik.

3. Voorzieningen als bedoeld in het eerste lid, onder b, vallen onder hoofdprioriteit 2. Het betreft de volgende voorzieningen:

- a. vervangende nieuwbouw, indien van toepassing, inclusief terrein;
- b. herstel van een constructiefout, en
- c. herstel en vervanging in verband met schade.

4. De onder hoofdprioriteit 2 opgenomen voorziening vervangende nieuwbouw valt onder hoofdprioriteit 1 op het moment dat deze voorziening gecombineerd wordt met een uitbreiding van de capaciteit en de vervangende nieuwbouw noodzakelijk is omdat wordt voldaan aan het criterium genoemd onder in bijlage I, deel A, onder A.2.

3. Hoofd- en subprioriteit

1. Om te komen tot het vaststellen van de prioriteit wordt een onderverdeling gemaakt in hoofdprioriteit en sub-prioriteit.

2. Voor het vaststellen van de prioriteiten wordt voor de onder 2, eerste lid, onder a, genoemde voorzieningen de ruimtebehoefte vastgesteld overeenkomstig bijlage III, deel C. Deze voorzieningen omvatten zowel de schoolgebouwen als de lokalen bewegingsonderwijs.

3. Nadat de onderverdeling naar hoofdprioriteiten heeft plaatsgevonden moet worden vastgesteld welke voorzieningen in aanmerking komen om op het programma te worden geplaatst. Dit vindt plaats op basis van het vaststellen van de sub-prioriteit. Bij hoofdprioriteit 1 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd om vast te stellen welke voorzieningen voor het plaatsen op het programma in aanmerking komen:

- a. als eerste die voorziening die relatief gezien een zo groot mogelijk kwantitatief tekort opheft in een situatie meterschikking van schoolgebouwen;
- b. vervolgens die voorziening die relatief gezien een zo groot mogelijk kwantitatief tekort opheft in een situatie zonder herschikking van schoolgebouwen, en
- c. vervolgens die voorziening die relatief gezien een zo groot mogelijk kwantitatief tekort aan lokalen bewegingsonderwijs en sportterreinen opheft.

Toelichting

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsbepalingen

De begripsomschrijving 'bevoegd gezag' en 'aanvrager' omvatten alle bevoegde gezagsorganen die een volgens de wet bekostigde voorziening onderwijshuisvesting in stand houden die geheel of gedeeltelijk staat op het grondgebied van de gemeente (hoofdvestiging, nevenvestiging, tijdelijke nevenvestiging, dislocatie).

Artikel 2. Omschrijving voorzieningen in de huisvesting

Artikel 2 vermeldt de voorzieningen onderwijshuisvesting die op grond van de Wet op het primair onderwijs (WPO), Wet op de expertisecentra (WEC) en Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) door het bevoegd gezag bij het college kunnen worden aangevraagd. Deze hebben een limitatief karakter. Dit betekent dat het college deze niet kan inperken. Niet alleen voor de schoolgebouwen, maar ook voor de lokalen bewegingsonderwijs kan een voorziening huisvesting onderwijs worden aangevraagd. Voorzieningen die een bevoegd gezag wenst, maar die niet in de onderwijswetten zijn opgenomen, dus geen voorziening in de onderwijshuisvesting zijn, vallen buiten het bereik van deze verordening. Dit gaat om voorzieningen waarvoor het bevoegd gezag een vergoeding van de minister van OCW ontvangt via de rijksvergoeding materiële instandhouding (bijv. onderhoud, aanpassingen, vervangen cv-ketel, meubilair). Het college wijst een dergelijk aangevraagde voorziening af op grond van artikel 100, eerste lid, onder a, van de WPO, artikel 98, onder a, van de WEC, artikel 76k, onder a, van de WVO.

In het kader van lokaal maatwerk heeft het college de vrijheid om aanvullende voorzieningen te bekostigen. Daarbij geldt dat de gemeenten geen uitgaven mogen doen voor een niet door de gemeente in stand gehouden school dan op grond van de wet (artikel 6 van de WPO en WEC en artikel 77 van de WVO). Voor het bekostigen van de voorzieningen die geen onderdeel uitmaken van de voorzieningen onderwijshuisvesting moet zodoende een andere juridische basis worden vastgesteld. Voor het bekostigen van deze voorzieningen geldt de verordening materiële financiële gelijkstelling.

Onderdeel a. De voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

- 1° Het begrip nieuwbouw omvat tevens het begrip vervangende nieuwbouw.
- 2° Uitbreiding is het gevolg van een toename van het aantal leerlingen op de school. Het bevoegd gezag komt voor het bekostigen van uitbreiding in aanmerking als wordt voldaan aan de in bijlage I opgenomen criteria (noodzaak van de voorziening) en de gevraagde uitbreiding gelijk of groter is dan de in bijlage III, deel C, opgenomen drempelwaarde.
- 3° Ingebruikgeving kan plaatsvinden als een aanvraag voor het bekostigen van de voorziening (vervangende) nieuwbouw of uitbreiding is ontvangen en het college een bestaand gebouw of een gedeelte daarvan beschikbaar heeft. Het kan gaan om een onderwijsgebouw dat geheel leeg staat en nog een onderwijsbestemming heeft, maar ook om een niet-onderwijsgebouw. Bij ingebruikgeving van een onderwijsgebouw of een niet-onderwijsgebouw moet het gebouw geschikt zijn of geschikt gemaakt worden voor het onderwijs van de betreffende school. Een schoolgebouw van een school voor basisonderwijs is bijv. niet automatisch geschikt voor het huisvesten van een speciale school voor basisonderwijs. Het in gebruik geven van een gebouw moet worden onderscheiden van medegebruik, zie 8°.
- 4° Verplaatsing is alleen mogelijk van die lokalen die gelet op de bouwaard van het gebouw verplaatst kunnen worden. Dit betreft over het algemeen tijdelijke huisvesting die in semipermanente gebouwen is gerealiseerd.
- 5° Terrein is noodzakelijk voor het realiseren van nieuwbouw en kan noodzakelijk zijn bij vervangende nieuwbouw en uitbreiding. Of bij vervangende nieuwbouw en uitbreiding terrein noodzakelijk is, is afhankelijk van de situering van de voorgenomen investering en de oppervlakte van het terrein.

6°/7° Onderwijsleerpakket en meubilair [*resp. leer- en hulpmiddelen*] wordt in principe alleen toegekend op het moment dat ook nieuwbouw (eerste voorziening) en uitbreiding van een schoolgebouw of lokaal bewegingsonderwijs wordt toegekend. Een uitzondering is de situatie dat het college een school heeft gehuisvest in een schoolgebouw dat een grotere capaciteit heeft dan de ruimtebehoefte en de toekenning van de eerste inrichting is gebaseerd op het werkelijk aantal leerlingen vanaf de start van de school. In die situatie heeft het bevoegd gezag nog aanspraak op bekostiging van eerste inrichting bij toename van het aantal leerlingen als wordt voldaan aan de drempelwaarde genoemd in bijlage III, deel C. Bij vervangende nieuwbouw wordt geen eerste inrichting toegekend omdat het bevoegd gezag in het verleden al bekostiging voor de eerste inrichting heeft ontvangen. Zie verder de toelichting in bijlage III, deel C.

8° Medegebruik is het gebruik van ruimte in een schoolgebouw of lokaal bewegingsonderwijs die het bevoegd gezag, dat juridisch eigenaar is, niet nodig heeft voor het huisvesten van het aantal leerlingen dat op de school staat ingeschreven. Er is dan sprake van 'leegstand'. Medegebruik is uitsluitend mogelijk als de leegstand hoger is dan de in bijlage III, deel C, opgenomen drempelwaarde resp. het lokaal bewegingsonderwijs niet volledig is ingeroosterd.

Onderdeel b. Herstel van constructiefouten

Voor de omschrijving van het begrip 'constructiefouten' is aangesloten bij een 'definitie' die in het verleden door middel van jurisprudentie tot stand is gekomen. Als een constructiefout de voortgang van het onderwijs belemmert kan voor het herstel van de constructiefout de spoedprocedure (artikel 19 e.v.) worden gevolgd. Is er geen sprake van een bedreiging voor de voortgang van het onderwijs, dan kan het herstel worden aangevraagd op grond van de reguliere procedure. Dit betekent dat een constructiefout dan wordt opgenomen op het programma of overzicht, afhankelijk van het feit of deze voorziening past binnen het door het college vastgestelde bekostigingsplafond.

Onderdeel c. Herstel in verband met schade

In de onderwijswetten is als voorziening huisvesting onderwijs het begrip 'bijzondere omstandigheden' opgenomen. Dit begrip is in de verordening niet verder uitgewerkt, omdat 'bijzondere' omstandigheden zich niet uitputtend laten beschrijven. Voor het bekostigen van 'herstel en vervanging in verband met schade aan een gebouw' geldt de aanvraagprocedure van het programma, of de aanvraagprocedure in het kader van spoedeisendheid (de voortgang van het onderwijs wordt belemmerd door bijv. schade door inbraak of brand). Het college kan zich voor deze zaken verzekeren. Heeft het college geen verzekering afgesloten, dan is sprake van 'eigen risico' voor het college.

Onderdeel d. Huur van een sportterrein

Deze voorziening is noodzakelijk als in de gemeente een school voor voortgezet onderwijs is gevestigd. Onder de voorwaarden genoemd in bijlage I, deel B, onder B.4 en bijlage IV, onder F kan een schoolbestuur in het voortgezet onderwijs aanspraak maken op een vergoeding voor het huren van een sportterrein voor buitensportactiviteiten. Voorwaarde is dat het schoolbestuur niet beschikt over een eigen sportterrein en geen gebruik kan maken van een met gemeentelijke middelen gerealiseerd sportterrein.

Artikel 3. Voorbereidingskrediet

Het voorbereidingskrediet kan worden aangevraagd voor zowel de situatie dat de investering wordt bekostigd op basis van de normbedragen als op basis van de feitelijke kosten. Doelstelling van het voorbereidingskrediet is dat het bevoegd gezag vroegtijdig kan starten met de voorbereiding van een bouwplan. Uitgangspunt van het voorbereidingskrediet is dat er een principebesluit ligt dat de voorziening, waarvoor het voorbereidingskrediet wordt aangevraagd, na het indienen van de aanvraag voor het bekostigen van de voorziening op het eerstvolgende programma wordt opgenomen. Het voorbereidingskrediet stelt het bevoegd gezag in de gelegenheid om een voor aanbesteding gereed bouwplan te ontwikkelen resp. een aanbesteding

te laten plaatsvinden. Uitsluitend als de investering wordt bekostigd op basis van de feitelijke kosten wordt de op basis van het bouwplan opgestelde kostenraming resp. de uitkomst van de aanbesteding opgenomen op het programma. Heeft voorafgaande aan het vaststellen van het programma nog geen aanbesteding plaatsgevonden, dan kan de aanbesteding of het vragen van offertes plaatsvinden nadat het programma is vastgesteld. Door te werken met een voorbereidingskrediet kan het realiseren van een bouwplan worden bespoedigd. Het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet maakt onderdeel uit van het totale investeringsbedrag en wordt in mindering gebracht op het totaal vastgestelde investeringskrediet.

Artikel 4. Vaststellen vergoeding voorzieningen

Dit artikel bepaalt op welke wijze de voorzieningen huisvesting onderwijs worden bekostigd. Dit kan op basis van normbedragen (normatieve kosten) of op basis van feitelijke kosten. De normbedragen voor de diverse voorzieningen die op basis daarvan worden bekostigd zijn opgenomen in bijlage IV, deel B.

Wordt het normbedrag beschikbaar gesteld, dan heeft het bevoegd gezag aanspraak op het beschikbaar stellen van het volledige normbedrag, onafhankelijk van de werkelijke kosten. Dit betekent dat als de werkelijke kosten hoger of lager zijn dan het normbedrag (= uitkomst aanbesteding) in de ene situatie het schoolbestuur een financieel voordeel heeft en in de andere situatie een financieel nadeel. Bij een financieel voordeel moet het schoolbestuur de beschikbare middelen wel inzetten voor het doel waarvoor het is verstrekt: investeren in de voorziening huisvesting onderwijs.

Het bedrag van de bekostiging, gebaseerd op de feitelijke kosten, wordt vastgesteld op basis van ontvangen offertes (de zgn. offertelijst, zie ook artikel 13, eerste lid).

Artikel 5. Informatieverstrekking

Dit artikel verplicht het bevoegd gezag aan het college alle informatie te verstrekken die noodzakelijk is om de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs op een verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren (zie artikel 112 van de WPO, artikel 110 van de WEC en artikel 76w van de WVO). Deze informatie staat los van de informatie die wordt gevraagd als onderdeel van een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening. Het betreft de actuele gegevens, zoals:

- gegevens van het bevoegd gezag (o.a. naam en adres voorzitter en secretaris en bankrekeningnummer);
- gegevens van de school (o.a. naam school, naam directeur, adres school, telefoonnummer);
- bruto vloeroppervlakte schoolgebouw;
- naam contactpersoon;
- medegebruik/verhuur.

Om deze informatie op een eenduidige wijze te ontvangen stelt het college een formulier vast. Dit formulier wordt aan de bevoegde gezagsorganen toegezonden. Het college kan in dit formulier opnemen de gegevens die al bij het college bekend zijn. Het bevoegd gezag kan zich dan beperken tot het vermelden van de wijzigingen. Beschikt het college over digitale informatievoorziening, dan kan van deze digitale informatievoorziening gebruik worden gemaakt.

Artikel 6. Indienen aanvraag

Artikel 6 bepaalt dat een aanvraag voor het programma wordt ingediend door middel van een door het college vastgesteld aanvraagformulier. Door te werken met een standaardformulier worden de gegevens die noodzakelijk zijn voor het beoordelen van de aanvraag (zie ook artikel 7) op een eenduidige wijze ontvangen. Dit vergroot de onderlinge vergelijkbaarheid van aanvragen. Voor het overzicht wordt geen aanvraag ingediend. De reden is dat op het overzicht worden opgenomen de aanvragen die zijn ingediend voor het programma, maar niet worden gehonoreerd (zie artikel 96 van de WPO, 94 van de WEC en 76c van de WVO en toelichting bij artikel 13).

Ook in de situatie dat de gemeenteraad in overleg met de bevoegde gezagsorganen een meerjarig

huisvestingsbeleid (Integraal Huisvestingsplan, (IHP)) heeft vastgesteld (het zgn. 'consensusmodel') moet een aanvraag wordt ingediend. De reden is dat een IHP geen juridische status heeft.

Is het college of een bestuurscommissie ex artikel 82 van de Gemeentewet bevoegd gezag van een openbare school (= integraal bestuur) dan gelden dezelfde procedures en termijnen als voor een bestuur van een bijzondere school. In de bestuurspraktijk is het geen unieke situatie dat een college bij het eigen orgaan een verzoek indient (voor het realiseren van een gemeentelijk project - bijv. stadhuis - moet het college bij zichzelf een verzoek om een bouwvergunning indienen). Dit betekent dat het college altijd moet kunnen aantonen dat men de 'eigen' aanvragen ook daadwerkelijk in alle opzichten gelijk behandelt ten opzichte van de andere aanvragen.

Artikel 7. Inhoud aanvraag; gelegenheid tot aanvullen aanvraag; niet behandelen onvolledige aanvraag

Lid 1

Dit lid bepaalt welke gegevens het bevoegd gezag moet aanleveren wil het college de aanvraag in behandeling kunnen nemen. Naast de gegevens van bevoegd gezag en school moet de aanvraag voor de onderbouwing van de benoemde voorzieningen huisvesting onderwijs worden onderbouwd met een leerlingenprognose en/of een bouwkundige rapportage. Uitgangspunt is dat het bevoegd gezag bij de aanvraag een leerlingenprognose indient. Het college en het bevoegd gezag kunnen overeenkomen dat het college een leerlingenprognose opstelt voor alle basisscholen en dat deze leerlingenprognose dan bepalend is als onderbouwing van de aanvraag. Een bevoegd gezag van een school voor basisonderwijs kan dan afzien van het laten opstellen van een leerlingenprognose.

Lid 2

Het tweede lid bepaalt dat het college het bevoegd gezag in staat moet stellen, als de ontvangen aanvraag niet volledig is, deze ontbrekende gegevens binnen de in dit lid gestelde termijn aan te vullen. Is de ontvangen aanvraag ook op de hersteldatum niet volledig dan besluit het college de aanvraag niet in behandeling te nemen. Dit besluit is een voor bezwaar en beroep vatbare beslissing.

Lid 3

Voor het vaststellen van de noodzaak van o.a. de voorzieningen (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding is het aantal leerlingen dat op de school staat ingeschreven van wezenlijk belang. Schoolbesturen zijn verplicht deze gegevens aan te leveren via de Basisregistratie Onderwijs (BRON). Omdat de ingediende aanvraag is gebaseerd op het aantal leerlingen dat op de school staat ingeschreven op 1 oktober van het jaar dat voorafgaat aan het indienen van de aanvraag (bijv. bij de aanvraag voor programma 2016 is opgenomen het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober 2014), moet het college tijdig beschikken over het werkelijk aantal ingeschreven leerlingen op de wettelijke teldatum van 1 oktober, voorafgaande aan het jaar waarvoor het programma wordt vastgesteld. Met de gegevens van de laatste teldatum kan worden vastgesteld of de eerder aangevraagde voorziening, die mogelijk wordt toegekend omdat aan de in bijlage I tot en met III gestelde criteria is voldaan, op basis van de laatste gegevens ook daadwerkelijk noodzakelijk is. De in het derde lid opgenomen termijn is een fatale termijn. Dit betekent dat als de gevraagde gegevens niet tijdig zijn ontvangen het college besluit om de aanvraag niet te behandelen. Dit besluit is een voor bezwaar en beroep vatbare beslissing.

Artikel 8. Opgave ingediende aanvragen

Dit artikel verplicht het college om alle bevoegde gezagsorganen een overzicht beschikbaar te stellen van alle ingediende aanvragen. Met dit overzicht hebben alle bevoegde gezagsorganen inzicht in wat er aan aanvragen, zowel vanuit het bijzonder als het openbaar onderwijs is ontvangen en of deze aanvragen al of niet in behandeling worden genomen. Dit betreft algemene informatie en gaat vooraf aan het beoordelen van de aanvragen.

Artikel 9. Toelichting aanvraag; overleg over ingediende begroting

Lid 1

De mogelijkheid om een nadere toelichting/verduidelijking te vragen of te geven is bedoeld om mogelijke onduidelijkheden over de op zich complete aanvragen te bespreken voordat het programma wordt voorgelegd aan het bestuurlijk overleg (artikel 10). Door een nadere toelichting wordt voorkomen dat het bestuurlijk overleg onnodig belast wordt door allerlei vragen over onduidelijkheden in de aanvragen.

Lid 2

Voor een voorziening waarvan de vergoeding wordt gebaseerd op de feitelijke kosten wordt bij de aanvraag een kostenraming ingediend. Is het college na het beoordelen van de ontvangen kostenraming van oordeel dat de kostenraming op een of meer onderdelen moet worden bijgesteld dan vindt hierover overleg plaats met het bevoegd gezag. Als in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt over de kostenraming bepaalt het college de hoogte van de geraamde kosten die in het kader van het vast te stellen programma worden toegekend. Het college moet in de beschikking wel motiveren waarom op het programma is afgeweken van het bedrag dat door het bevoegd gezag bij de aanvraag is overlegd.

Artikel 10. Overleg programma en overzicht; advies Onderwijsraad

Lid 1-4

Het college is verplicht, voordat het programma en overzicht wordt vastgesteld, overleg te voeren met het onderwijsveld over het voorgenomen besluit. In afwijking van het wettelijke verplichte overleg over het vaststellen of wijzigen van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs (artikel 102 van de WPO, artikel 100 van de WEC en artikel 76m van de WVO) is dit overleg geen 'op overeenstemming gericht overleg'. Uitgangspunt is dat het bedoelde overleg plaatsvindt met alle bevoegde gezagsorganen. In plaats van een overleg met alle bevoegde gezagsorganen kan het college besluiten het overleg in te richten per onderwijssector (primair, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs). Het overleg over de voorzieningen huisvesting onderwijs kan ook ingebed worden in een breder gestructureerd overleg in het kader van het lokaal onderwijsbeleid, de zgn. lokaal educatieve agenda. Het staat de aanvrager die niet aan het overleg deelneemt vrij om zijn standpunten schriftelijk kenbaar te maken. Degenen die wel aan het overleg deelnemen, moeten voorafgaande aan het overleg op de hoogte zijn van de schriftelijke ingebrachte standpunten, zodat ze daar in het overleg eventueel op kunnen reageren.

Lid 5-8

De leden 5-8 zijn gebaseerd op artikel 102, zesde lid, van de WPO, artikel 100, zesde lid, van de WEC en artikel 76m van de WVO. Zowel een bevoegd gezag als het college kan de Onderwijsraad advies vragen over het voornemen tot het vaststellen van het programma voorzieningen huisvesting onderwijs. De leden 5 t/m 8 vermelden de procedure die moet worden gevolgd voor het vragen van dit advies. De adviesaanvraag moet betrekking hebben op de relatie tussen het voorgenomen besluit tot het vaststellen van het programma voorzieningen huisvesting onderwijs en de aspecten van vrijheid van richting en vrijheid van inrichting. Het college is in alle gevallen verplicht het verzoek om advies in te dienen bij de Onderwijsraad en dit verzoek goed te documenteren. Daarnaast moet het verzoek vergezeld gaan van alle stukken die relevant (kunnen) zijn voor de adviseur (artikel 3:9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)). De Onderwijsraad stelt zich namelijk op het standpunt dat de adviestermijn van vier weken start vanaf het moment dat de Onderwijsraad beschikt over de stukken die hij relevant acht voor de advisering. Als de Onderwijsraad om advies wordt gevraagd is het van belang dat het college goed in de gaten houdt dat hierdoor de besluitvorming geen ernstige vertraging oploopt.

De Onderwijsraad brengt binnen vier weken, nadat de Onderwijsraad alle noodzakelijke informatie heeft ontvangen, zijn advies uit. Het college zendt het advies van de Onderwijsraad

daarna zo spoedig mogelijk aan de bevoegde gezagsorganen. Afhankelijk van het ontvangen advies wordt een nieuw bestuurlijk overleg vastgesteld. Op de wijze waarop de Onderwijsraad adviseert is van toepassing wat in algemene zin over het verstrekken van adviezen is geregeld in de Awb. In dit verband is vooral het bepaalde in artikel 3:6, tweede lid, artikel 3:7 en artikel 3:50 van belang. Zo kan op grond van artikel 3:6, tweede lid, het college het programma voorzieningen huisvesting onderwijs vaststellen als de Onderwijsraad het advies niet binnen vier weken nadat de adviesaanvraag volledig is, uitbrengt. Op grond van artikel 3:7 is het college gehouden, al dan niet op verzoek, de gegevens beschikbaar te stellen die de Onderwijsraad nodig heeft voor het uitbrengen van advies. Wanneer het college afwijkt van het advies van de Onderwijsraad worden op grond van artikel 3:50 van de Awb de redenen daarvan vermeld in de motivering. Het vijfde lid bepaalt dat alle deelnemers aan het overleg in de gelegenheid worden gesteld hun zienswijze te geven over de inhoud van een (voorgenomen) verzoek om advies aan de Onderwijsraad. Dit omdat iedereen erbij gebaat is dat duidelijkheid bestaat over de beweegredenen bij een, meer of alle partijen om zich tot de Onderwijsraad te wenden. Dit laat uiteraard onverlet het recht van een individueel schoolbestuur of van het college om de Onderwijsraad in te schakelen als de andere overlegpartners daaraan geen behoefte hebben. De zienswijzen van de schoolbesturen moeten schriftelijk worden vastgelegd omdat de Onderwijsraad bij het vormen van zijn oordeel over een verzoek om advies ook afwijkende meningen zal willen betrekken.

Van een eventueel overleg, nadat het advies van de Onderwijsraad wordt ontvangen, wordt een afzonderlijk verslag gemaakt dat wordt toegevoegd aan de stukken die moeten leiden tot een besluit van het college.

Artikel 11. Tijdstip vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

Lid 1

Het college is verplicht het bekostigingsplafond dat beschikbaar is voor het honoreren van de aangevraagde voorzieningen vast te stellen. Het vaststellen van het bekostigingsplafond is een afzonderlijk collegebesluit, maar kan in dezelfde vergadering worden genomen als het besluit tot het vaststellen van het programma en overzicht.¹⁰ Het bekostigingsplafond staat los van het totaal van het investeringsbedrag van de aangevraagde voorzieningen. Het bekostigingsplafond is uitsluitend bepalend voor de vraag of alle aangevraagde voorzieningen huisvesting onderwijs ook kunnen worden gehonoreerd. Het college kan een bekostigingsplafond per onderwijssector of per voorziening vaststellen. Achtergrond van deze mogelijkheid is te voorkomen dat één onderwijssector of één bepaalde voorziening structureel voor bekostiging in aanmerking komt, waardoor andere gewenste investeringen niet kunnen worden gehonoreerd. Het onderverdelen van het beschikbare investeringsbedrag voor een specifieke categorie van voorzieningen is een instrument om bepaalde accenten te leggen in de uitvoering van de zorgplicht. Deze onderverdeling kan uitsluitend plaatsvinden op basis van een door de gemeenteraad vastgesteld meerjareninvesteringsplan.

Lid 2

Uitgangspunt van de verordening is dat het programma en, als dit noodzakelijk is, het overzicht worden vastgesteld voor 31 december van het lopende kalenderjaar. De datum van 31 december is geen fatale termijn. Wordt het programma en overzicht niet voor 31 december vastgesteld dan betekent dit niet dat alle aangevraagde voorzieningen automatisch voor bekostiging in aanmerking komen. Op grond van Artikel 6:2 van de Awb heeft het bevoegd gezag, omdat het college niet tijdig een besluit heeft genomen, de mogelijkheid om in deze situatie de procedure van bezwaar en beroep te volgen. De overschrijding van de termijn heeft dus geen (financiële) gevolgen voor het college.

Artikel 12. Bekendmaken besluiten vaststellen bekostigingsplafond, programma en

¹⁰ LJN BG8296, Raad van State, 200803033/1.

overzicht

Artikel 95 van de WPO, 93 van de WEC en 76f van de WVO vermelden de criteria die het college moet hanteren bij het vaststellen van het programma voorziening huisvesting onderwijs. Het uitgangspunt voor het overzicht voorziening huisvesting onderwijs is opgenomen in artikel 96 van de WPO, 94 van de WEC en 76g van de WVO. In dit artikel wordt bepaald op welke wijze het besluit tot het vaststellen van het programma en overzicht aan de bevoegde gezagsorganen wordt bekendgemaakt.

Lid 1

Het programma en overzicht zijn een bundel beschikkingen. De aanvragers ontvangen deze beschikkingen binnen een termijn van twee weken nadat het programma en overzicht zijn vastgesteld. Voor deze termijn is gekozen omdat de onderwijswetten bepalen (zie toelichting artikel 13, eerste lid) dat binnen vier weken nadat het programma is vastgesteld overleg over de uitvoering van de voorziening moet plaatsvinden met het college. Op grond van artikel 3:43 van de Awb moet het college het besluit meedelen aan degenen die bij de voorbereiding van het besluit hun zienswijze naar voren hebben gebracht. Omdat het programma en overzicht onderdeel uitmaken van het bestuurlijk overleg dat vooraf gaat aan het vaststellen van het programma is in de modelverordening opgenomen dat het besluit aan alle schoolbesturen wordt verzonden.

Lid 2

De onderwijswetten bepalen alleen iets over het ter inzage leggen van het overzicht. Vanwege de samenhang tussen bekostigingsplafond, programma en overzicht is in de verordening opgenomen dat zowel het programma als overzicht ter inzage wordt gelegd.

Artikel 13. Overleg wijze van uitvoering

Dit artikel geeft een nadere invulling aan het wettelijk voorgeschreven overleg over het maken van afspraken over de zaken die van belang zijn om te komen tot het beschikbaar stellen van een investeringskrediet voor de voorziening die op het programma is opgenomen. Door het maken van deze afspraken voorafgaande aan de start van de uitvoering van het project worden onduidelijkheden en misverstanden in het verdere uitvoeringstraject voorkomen.

Lid 1

In artikel 95, achtste lid, van de WPO, artikel 93, achtste lid, van de WEC en artikel 76n van de WVO is opgenomen dat het college binnen vier weken met het betrokken bevoegd gezag in overleg treedt over de uitvoering van het programma. De in dit overleg gemaakte afspraken moeten in een verslag worden vastgelegd. De passage 'voor zover van toepassing' betekent dat niet alle onderwerpen die in dit lid zijn opgenomen betrekking hebben op alle voorzieningen die op het programma zijn opgenomen (voor bijv. de voorziening eerste inrichting is geen bouwplan noodzakelijk) en het college daarnaast van mening is dat het indienen van het bouwplan en de desbetreffende begroting voor een op het programma opgenomen voorziening achterwege kan blijven. De onderwerpen die besproken moeten worden zijn o.a.:

- het bouwheerschap (onderdeel a), met als uitgangspunt dat het bevoegd gezag optreedt als bouwheer, conform het bepaalde in artikel 103, eerste lid, van de WPO, artikel 101, eerste lid, van de WEC en artikel 76n, eerste lid, van de WVO). Het alternatief is dat het college de voorziening tot stand brengt (artikel 103, tweede lid, van de WPO, artikel 101, tweede lid, van de WEC en artikel 76n, tweede lid, van de WVO). In het overleg moet worden vastgesteld of van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt. Daarnaast kan besproken worden de mogelijkheid dat de bouw van een multifunctionele accommodatie wordt gerealiseerd door een derde partij;
- het bouwplan, dat moet worden getoetst aan de uitgangspunten zoals die op het vastgestelde programma zijn opgenomen (bijv. aantal vierkante meter bruto vloeroppervlakte);
- het feit dat het college in de periode die is verlopen tussen het moment van het vaststellen van

het programma en het aanvragen van de goedkeuring van het bouwplan en de kostenraming kan toetsen of zich nieuwe feiten en omstandigheden hebben voorgedaan of voordoen, waardoor het eerder genomen besluit moet worden herzien. In het overleg wordt vastgelegd of het college gebruik maakt van deze mogelijkheid, zodat het college, na ontvangst tot goedkeuring van het bouwplan en de kostenbegroting kan besluiten om de toegekende vergoeding te herzien;

- de wijze waarop de controle en het afleggen van verantwoording over de besteding van de middelen plaatsvindt. De wijze van verantwoording is grotendeels afhankelijk van de omvang het project (zie ook toelichting artikel 15);
- de afspraak over de wijze van aanbesteding. Voor toegekende voorzieningen is de aanvrager verplicht een aanbestedingsprocedure te volgen. Wordt de voorziening bekostigd op basis van de genormeerde vergoeding dan is de uitkomst van de aanbesteding voor het college feitelijk niet relevant, omdat het bevoegd gezag aanspraak maakt op het normbedrag. Wordt de voorziening bekostigd op basis van de feitelijke kosten dan is de uitkomst van de aanbesteding wel relevant voor het bepalen voor de hoogte van het definitieve investeringsbedrag. Uitgangspunt is dat voldaan wordt aan het bepaalde in de Aanbestedingswet 2012 en in relevante Europese regelgeving.¹¹ Daarnaast is van toepassing wat de gemeenteraad heeft vastgesteld in het gemeentelijk aanbestedingsbeleid over het opvragen van offertes als er geen Europese regelgeving van toepassing is.

Onderstaand is een tabel opgenomen met een onderscheid naar datgene dat in het gemeentelijke aanbestedingsbeleid is opgenomen voor het opvragen van offertes en wat is opgenomen in de Europese richtlijnen. Bij aanbestedingen van opdrachten onder het Europese drempelbedrag¹² kan het college op verzoek van het bevoegd gezag besluiten van het bepaalde in de tabel af te wijken.

Type opdracht	Uitgangspunten aanbestedingsprocedure (genoemde bedragen zijn exclusief BTW)		
	Nationaal		Europees
	Onderhandse procedures (offerte-traject)	Openbare procedure of	Europees verplichte procedures

¹¹ Enkele relevante begrippen zijn werken, diensten en leveringen. Onder de definitie 'werken' vallen bouwactiviteiten, zoals nieuwbouw, uitbreiding en dergelijke. Bijlage 1 van richtlijn 2004/18/EG is hierbij beslissend. Onder de definitie 'diensten' vallen de door opdrachtnemers uit te voeren werkzaamheden als onderhoud en reparatie, vervoer, boekhouding en dergelijke, waarbij een eventuele levering van fysieke producten van bijkomende orde is ten opzichte van de omvang van de uit te voeren werkzaamheden. Bijlage 2 van richtlijn 2004/18/EG is hierbij beslissend. Onder de definitie 'leveringen' vallen de door leveranciers te leveren prestaties bij de aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, van fysieke producten, zoals meubilair of onderwijsleerpakket en dergelijke. Het gaat daarbij per definitie om activiteiten of werkzaamheden die niet zijn opgenomen in Bijlage 1 en/of Bijlage 2 van richtlijn 2004/18/EG.

¹² In de richtlijn 2004/18/EG zijn drempelbedragen opgenomen. Deze drempelbedragen worden eenmaal in de twee jaar opnieuw vastgesteld door de Europese Commissie. Is de geraamde waarde van de opdracht exclusief BTW gelijk aan of hoger dan het vastgestelde drempelbedrag dan moet Europees worden aanbesteed. De drempelbedragen voor de jaren 2014 en 2015 zijn vastgesteld en opgenomen in de tabel.

			niet-openbare procedure met voorafgaande selectie	
	Enkelvoudig	Meervoudig		
Werken	t/m € [...]	vanaf € [...] t/m € [...]	vanaf € [...] tot de Europese drempel	vanaf € 5.186.000,00
Leveringen	t/m € [...]	vanaf € [...] tot de Europese drempel		vanaf € 207.000,00
A-diensten	t/m € [...]	vanaf € [...] tot de Europese drempel		vanaf € 207.000,00
B-diensten	t/m € [...]	vanaf € [...] tot de Europese drempel		alléén indien de opdracht grensoverschrijdend is

Als sprake is van huur moet de huurovereenkomst met daarin onder meer de overeengekomen huurprijs vooraf aan het college ter goedkeuring worden voorgelegd.

Lid 2

Om te voorkomen dat in een later stadium misverstanden ontstaan over de afspraken die gemaakt zijn over de uitvoering van de voorziening is bepaald dat de afspraken schriftelijk worden vastgelegd en ter instemming aan de aanvrager worden voorgelegd. Als de aanvrager zijn instemming schriftelijk heeft verleend, dan is daarmee direct vastgelegd dat er overeenstemming bestaat over de wijze van uitvoering van de voorziening. Stemt de aanvrager niet in met het verslag, dan is nader overleg noodzakelijk met als doel alsnog overeenstemming te bereiken. Blijken partijen het ook dan niet eens te kunnen worden over de uitvoering van de voorziening dan wordt dit ook schriftelijk door beide partijen vastgelegd.

Lid 3

Het college kan in het gevoerde overleg meedelen dat het indienen van een bouwplan en begroting achterwege kan blijven, of dat er geen nadere toetsing aan wettelijke voorschriften of gewijzigde omstandigheden zal plaatsvinden. Over het algemeen betreft het voorzieningen waarvoor in een eerder stadium al een offerte is overgelegd en die weinig of geen voorbereidingstijd meer vergt. Heeft het overleg tot overeenstemming geleid, dan ontvangt de aanvrager binnen vier weken bericht over het moment waarop de bekostiging een aanvang neemt.

Lid 4

Als blijkt dat in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt over de wijze van uitvoering van de voorziening en dit in het vastgestelde verslag is opgenomen dan is het college de instantie die een definitief besluit neemt. Dit besluit deelt het college mee aan het bevoegd gezag. In het besluit zijn opgenomen de overwegingen om niet in te stemmen met de door de aanvrager gewenste wijze van uitvoering van de voorziening. Deze mededeling is een besluit in de zin van de Awb, waartegen dan ook voor aanvrager de mogelijkheid van bezwaar en beroep openstaat.

Artikel 14. Instemmen bouwplannen en begroting; tijdstip aanvang bekostiging; toetsen wettelijke voorschriften en nieuwe feiten en omstandigheden; overleggen offertes

De aanvrager kan in principe niet eerder tot aanbesteding overgaan dan nadat het college heeft ingestemd met het bouwplan. Uitsluitend als een dergelijk plan naar het oordeel van college gezien de aard van de voorziening niet vereist is kan de aanvrager voorafgaande aan het

goedkeuren van het bouwplan de procedure van aanbesteding volgen (zie ook artikel 13, derde lid).

Nadat het college de uitkomst van de aanbesteding heeft ontvangen besluit het college tot het vaststellen van het definitieve bedrag van de bekostiging. Basis voor dit bedrag zijn de overgelegde offertes.

Is geen aanvraag voor een voorbereidingskrediet ontvangen dan kan in het overleg deze mogelijkheid alsnog worden besproken.

Lid 1

Dit artikel betreft de nadere uitwerking van artikel 103 van de WPO, artikel 101 van de WEC en artikel 76n van de WVO en heeft een relatie met artikel 13, eerste en tweede lid. Op basis van de daar gemaakte afspraken wordt het bouwplan en de kostenbegroting ingediend. Het college toetst, voordat het bouwplan wordt goedgekeurd, aan mogelijk nieuwe ontwikkelingen en stelt het bedrag van de bekostiging vast.

- Het goedkeuren van het bouwplan zoals dat in dit artikel wordt bedoeld staat los van de goedkeuring van het bouwplan op grond van de bouwverordening, dus het verlenen van de omgevingsvergunning. Op grond van dit artikel wordt het bouwplan getoetst aan de afgegeven beschikking (toegekend investeringsbedrag bij feitelijke kosten en toegekende bvo).
- De wijze waarop de begroting die is ontvangen wordt getoetst is afhankelijk van de wijze waarop de voorziening wordt bekostigd. Maakt het bevoegd gezag aanspraak op:
 - de genormeerde vergoeding dan wordt de begroting marginaal getoetst, omdat het bevoegd gezag aanspraak maakt op het normbedrag en het college geen hoger bedrag dan het normbedrag beschikbaar stelt;
 - de vergoeding op basis van de feitelijke kosten dan vindt een inhoudelijke toetsing van de begroting plaats om het definitieve bedrag van de vergoeding te kunnen vaststellen. De kostenbegroting die was ingediend bij de aanvraag voor het programma was namelijk een raming van de kosten. Deze begroting had toen als functie te komen tot het vaststellen van een bedrag als onderdeel voor het vaststellen van het programma. Gelet op het tijdsverloop tussen het ontvangen van de aanvraag en het besluit tot het vaststellen van het programma kan het definitieve bedrag van de bekostiging afwijken van de begroting die is ontvangen als onderdeel van de ingediende aanvraag voor het programma. Bij de uitvoering van een voorziening die volgens de offertelijst wordt gerealiseerd, nemen de offertes de rol over van de begroting.

Bij het indienen van de stukken vermeldt het bevoegd gezag tevens op welk moment het bevoegd gezag de werkzaamheden wil starten en in relatie daarmee de bekostiging.

Lid 2

De in dit lid opgenomen termijnen zijn fatale termijnen. Als het college niet binnen de gestelde termijnen beslist, wordt geacht de gevraagde goedkeuring te zijn verleend en vindt de bekostiging plaats op de wijze en het tijdstip zoals door de aanvrager is aangegeven. De aanvrager kan daarna de procedure voor het aanvragen van de omgevingsvergunning starten. De fatale termijn is noodzakelijk met het oog op een goede voortgang van de uitvoering van de voorziening en de duidelijkheid richting aanvrager. Gelijktijdig met het goedkeuren van het bouwplan en begroting stelt het college het tijdstip vast waarop de bekostiging een aanvang neemt, conform het bepaalde in artikel 99, eerste lid van de WPO, artikel 97, eerste lid, van de WEC en artikel 76j van de WVO.

Lid 3

Derde lid bepaalt dat voor het vaststellen van de vergoeding niet de laagste prijs maar de economisch meest voordelige inschrijving bepalend is. Dit is conform het uitgangspunt van de Aanbestedingswet 2012. Het college kan hiervan gemotiveerd afwijken.

Artikel 15. Aanvang bekostiging

Dit artikel is de uitwerking van artikel 102, vierde lid, van de WPO, artikel 100, vierde lid, van de WEC en artikel 76m van de WVO. Het geeft het college de vrijheid om per voorziening te besluiten op welke wijze het bedrag van de bekostiging beschikbaar wordt gesteld. Deze keuze is sterk afhankelijk van de concrete omstandigheden (o.a. grootte van de opdracht, hoogte van het investeringsbedrag). Uitgangspunt is dat de aanvrager tijdig aan zijn financiële verplichtingen moet kunnen voldoen. Dit betekent bijvoorbeeld dat wordt overeengekomen dat de:

- vergoeding eerste inrichting als normbedrag in één keer wordt uitbetaald;
- vergoedingen voor bouwkundige werkzaamheden in termijnen worden uitbetaald, waarbij wordt aangesloten bij de termijnbetalingen aan de aannemer op basis van de door de aannemer ingediende termijnstaat (automatische verwerking met valutatdata in financiële administratie), en
- vergoeding op declaratiebasis wordt betaald na ontvangst van de nota's van het bevoegd gezag.

De vergoeding wordt rechtstreeks beschikbaar gesteld aan de opdrachtgever, tenzij in het overleg als bedoeld in artikel 13 wordt overeengekomen dat de vergoeding door het college rechtstreeks aan de opdrachtnemer wordt verstrekt. Op grond van de onderwijswetten bestaat er uitsluitend een relatie tussen college en bevoegd gezag. Vanuit dit uitgangspunt is de formele lijn dat het college het bedrag aan het bevoegd gezag betaalt en het bevoegd gezag het bedrag aan de opdrachtnemer. Op deze wijze kan het bevoegd gezag ook verantwoording van de ontvangen middelen afleggen. Gedacht kan worden aan een gespecificeerde verantwoording met als bijlagen alle rekeningen die op het project betrekking hebben, of een accountantsverklaring.

Artikel 16. Vervallen aanspraak op bekostiging

Lid 1

De data van 1 en 15 oktober zijn gekozen met het oog op het moment dat de gemeentebegroting wordt vastgesteld. Vanuit financieel perspectief is het noodzakelijk om te weten of een via het programma toegekende voorziening in het jaar van toekenning ook daadwerkelijk in dat jaar wordt gerealiseerd, of dat de realisatie in dat jaar door omstandigheden niet mogelijk is. Wordt vastgesteld dat realisatie niet mogelijk is:

- in het toegekende programmajaar maar wel in een volgend begrotingsjaar, dan blijft het beschikbaar gestelde krediet gehandhaafd, en
- ook niet in een van de volgende begrotingsjaren dan kan het beschikbaar gestelde krediet worden ingetrokken; het gevolg van dit besluit is dat de aangevraagde voorziening te zijner tijd opnieuw moet worden aangevraagd.

De bepaling over het toezenden van onder meer de bouwopdracht is van belang voor het college, omdat het college na de genoemde data actie in de richting van de aanvrager kan ondernemen. De term 'door de aanvrager' betekent dat, als het college optreedt als bouwheer en de termijn wordt overschreden, het recht op bekostiging niet vervalt. De aanvrager heeft dan immers recht op een voorziening.

Lid 3

Het kan voorkomen dat het bevoegd gezag niet aan de gestelde termijnen kan voldoen. De overschrijding van de termijn kan het gevolg zijn van diverse omstandigheden die buiten de schuld van de aanvrager liggen. Bijvoorbeeld:

- planologische en stedenbouwkundige ontwikkelingen;
- procedures in het kader van de ruimtelijke ordening;
- vervuilde grond.

Het is dan aan de aanvrager om bij het college een verzoek in te dienen om de gestelde termijnen te verlengen.

Lid 4

De datum in dit lid heeft een relatie met de data in het eerste lid. Als het verzoek van de aanvrager

wordt afgewezen moet een zodanige datum worden gekozen dat de aanvrager in de gelegenheid is om alsnog voor de in het eerste lid genoemde datum een bouwopdracht et cetera te overleggen. Als het college dus niet tijdig beslist is voor de aanvrager de in het eerste lid genoemde datum niet haalbaar.

Artikelen 17-20. Aanvragen met spoedeisend karakter

Er kan zich een calamiteit voordoen waardoor de voortgang van het onderwijs wordt belemmerd. Het bevoegd gezag kan dan op grond van deze artikelen een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs indienen. Het moet duidelijk zijn dat het een calamiteit is die op korte termijn moet worden opgelost en niet kan wachten op de reguliere aanvraagprocedure. Het spoedeisende karakter moet dus duidelijk naar voren komen in de omschrijving van aanvraag. Bij aanvragen met een spoedeisend karakter valt te denken aan:

- brand- en stormschade, waardoor het onderwijsproces (tijdelijk) in een andere accommodatie moet plaatsvinden;
- herstel van schade als gevolg van constructiefouten (verwijderen asbest), of
- overige schades (vandalisme, glasbreuk, inbraak).

De spoedprocedure kan niet worden gebruikt als een soort 'ontsnappingsroute' voor de reguliere procedure, zoals een situatie:

- dat een bevoegd gezag verzuimd heeft tijdig – op grond van artikel 6 van de verordening – een aanvraag in te dienen voor het programma, of
- dat een aangevraagde voorziening niet op het programma is geplaatst wegens het toepassen van de financiële weigeringsgrond omdat het bekostigingsplafond niet toereikend is.

Artikel 17. Indienen aanvraag

Een aanvraag op basis van de spoedprocedure kan gedurende het hele jaar worden ingediend, omdat het moment waarop de calamiteit zich voordoet niet bij voorbaat bekend is. De calamiteit moet zo spoedig mogelijk (telefonisch) worden gemeld en de noodzakelijke maatregelen moeten worden genomen. Na de melding moet de aanvrager binnen de gestelde termijn de aanvraag indienen.

Artikel 18. Inhoud aanvraag

Lid 1

Naast de gegevens die noodzakelijk zijn bij het indienen van een aanvraag op grond van de reguliere procedure (artikel 7, eerste lid) is het bevoegd gezag verplicht te motiveren waarom deze voorziening spoedeisend is. Uit de aanvraag moet onomstotelijk blijken dat de aanvraag betrekking heeft op een calamiteit die niet voorzienbaar was en dat het treffen van een voorziening geen uitstel kan lijden, omdat anders het onderwijsproces geen doorgang meer kan vinden.

Lid 2

Gelet op het spoedeisende karakter van de aanvraag zijn de termijnen voor het aanleveren van aanvullende gegevens kort gehouden.

Artikel 19. Tijdstip beslissing

Omdat de aanvraag een spoedeisend karakter heeft, wordt ook voor de beslistermijn een korte periode aangehouden.

Artikel 20. Uitvoeren beslissing

Voor het beoordelen en toekennen van de op grond van de spoedprocedure aangevraagde voorziening gelden de criteria die zijn opgenomen in de bijlagen I tot en met III van de verordening. Als extra toets geldt het element van de spoedeisendheid: het treffen van de voorziening kan geen uitstel lijden in verband met de voortgang van het onderwijs. In tegenstelling tot de reguliere procedure kan het college bij de spoedprocedure geen financiële weigeringsgrond hanteren. Dit blijkt uit de relatie tussen artikel 98, tweede lid, van de WPO en

artikel 100, eerste lid, van de WPO, artikel 96, tweede lid, van de WEC en artikel 98, eerste lid, van de WEC en artikel 76i, tweede lid, van de WVO en artikel 76k, eerste lid, van de WVO.

Op de uitvoering van de beschikking zijn de artikelen 13 tot en met 16 van toepassing.

Artikelen 21-27. Medegebruik en verhuur

De artikelen 21-27 zijn een nadere uitwerking van artikel 102 van de WPO, artikel 100 van de WEC en artikel 76m van de WVO. Op grond hiervan moet de gemeenteraad bij verordening een procedure vaststellen voor het medegebruik en de verhuur. Bij medegebruik en verhuur gaat het nadrukkelijk om delen van lesgebouwen die niet noodzakelijk zijn voor het gebruik door de eigen school.

De artikelen 21 t/m 26 worden door het college toegepast als het college een aanvraag van een bevoegd gezag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs heeft ontvangen. Het college kan besluiten dat de aangevraagde voorziening huisvesting wordt afgewezen omdat door middel van medegebruik in de noodzakelijke huisvestingsbehoefte kan worden voorzien.

Artikel 21. Aanduiden omstandigheden

Onderdelen a en c

Deze bepalingen geven het college de mogelijkheid om leegstand te vorderen op het moment dat het college op grond van artikel 6 of 19 een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of uitbreiding voor een school heeft ontvangen. Het college moet twee zaken vaststellen, te weten dat:

- de school die de aanvraag heeft ingediend ook daadwerkelijk een tekort aan capaciteit heeft, en
- er leegstand binnen een ander schoolgebouw aanwezig is.

Het vorderingsrecht op grond van dit artikel heeft betrekking op medegebruik door een school. Dit medegebruik betekent dat het doel van het vorderen (ruimte voor het geven van onderwijs) in principe in overeenstemming is met de bestemming van het schoolgebouw en aanpassingen niet noodzakelijk zijn.

Onderdeel b

Dit wordt alleen toegepast als een onderwijssector (bijv. voortgezet onderwijs) is ondergebracht bij een instelling die valt onder de Wet educatie en beroepsonderwijs.

Artikel 22. Omschrijving leegstand

Lid 1

De leegstand is gekoppeld aan het criterium 'bruto vierkante meters'. De leegstand wordt vastgesteld op basis van het saldo tussen de vastgestelde capaciteit (bijlage III, deel A) en de berekende ruimtebehoefte (bijlage III, deel B). Bij het vaststellen van de leegstand wordt geen rekening gehouden met de drempelwaarde. Bij het vorderen wordt geen onderscheid gemaakt in leegstand bij een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of een school voor voortgezet onderwijs. Dit betekent dat het college kan besluiten leegstand die wordt vastgesteld in een school voor basisonderwijs toe te wijzen aan een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, of een school voor voortgezet onderwijs.

Bij het vaststellen van leegstand worden ook betrokken de zgn. eigendoms- en huurscholen, omdat deze schoolgebouwen behoren tot de voorzieningen huisvesting onderwijs en zodoende vallen onder het vorderingsrecht. Het vorderingsrecht kan ook worden toegepast op de leegstaande capaciteit waaraan een bevoegd gezag een andere bestemming (bijvoorbeeld mediatheek, overblijflokaal) heeft gegeven. Genormeerde leegstand waaraan een bevoegd gezag een andere bestemming heeft gegeven moet wijken voor noodzakelijk onderwijsgebruik.

Lid 2

Een lokaal bewegingsonderwijs kan maximaal 40 klokuren per week voor bewegingsonderwijs in gebruik worden gegeven. Een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs kan op basis van het lesrooster per week maximaal 26 klokuren worden ingeroosterd. Hierdoor wordt voorkomen dat deze scholen buiten hun reguliere lestijden voor het bewegingsonderwijs worden verwezen naar een lokaal bewegingsonderwijs dat nog geen 40 klokuren in gebruik is.

Voor scholen voor het voortgezet onderwijs wordt voor het inroosteren uitgegaan van minimaal 32 lesuren¹³ en maximaal 40 lesuren, omdat voor het voortgezet onderwijs het aantal van 40 lesuren, gelet op de schooltijden voor het voortgezet onderwijs, de maximumgrens vormt. Dit betekent dat als in een lokaal bewegingsonderwijs:

- voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs minder dan 26 klokuren zijn ingeroosterd medegebruik mogelijk is door een andere school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs voor het verschil tussen 26 klokuren en het aantal ingeroosterde klokuren;
- voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs] minder dan 26 klokuren of 26 klokuren zijn ingeroosterd medegebruik mogelijk is door een school voor voortgezet onderwijs voor de resterende klokuren tot een maximum van 40 lesuren;
- voor een school voortgezet minder dan 40 klokuren ingeroosterd zijn medegebruik mogelijk is door:
 - een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs mogelijk als de klokuren medegebruik passen binnen de 26 klokuren, en
 - een school voor voortgezet onderwijs mogelijk voor de resterende klokuren tot een maximum van 40 lesuren.

Medegebruik kan alleen plaatsvinden binnen de voor de betreffende onderwijssector geldende reële schooltijden.

Artikel 23. Nalaten vorderen

Dit artikel geeft de bevoegde gezagsorganen de ruimte in onderling overleg medegebruik te regelen. Als de bevoegde gezagsorganen een onderlinge regeling hebben getroffen is er voor het college geen reden om dat te doorkruisen, tenzij het college heeft vastgesteld dat de school die medegebruiker is in de eigen accommodatie voldoende capaciteit heeft om alle leerlingen te huisvesten. Als bevoegde gezagsorganen medegebruik onderling hebben geregeld moet het college hiervan in kennis worden gesteld. Het college moet vaststellen of door het medegebruik de (meest) optimale situatie is gecreëerd.

Op het moment dat een school is gehuisvest in meerdere schoolgebouwen wordt in onderling overleg vastgesteld in welk schoolgebouw de leegstand wordt gevorderd. Wordt geen overeenstemming bereikt, dan besluit het college zelfstandig in welk schoolgebouw de leegstand wordt gevorderd.

Artikel 24. Overleg en mededeling

Lid 1

Onderdeel van het vaststellen van het programma is het besluit tot het vorderen voor en

¹³ In het voortgezet onderwijs wordt gehanteerd het begrip lesuren. Hierbij wordt uitgegaan van een lesuur van 50 minuten, met daarnaast 10 minuten voor het omkleden c.a. van de leerlingen. Voor het vaststellen van de capaciteit en de ruimtebehoefte van een lokaal bewegingsonderwijs voor het voortgezet onderwijs wordt zodoende gerekend met een klokuur.

toekennen van medegebruik in plaats van het toekennen van bijv. een aangevraagde voorziening 'uitbreiding'. Om deze reden maakt het vorderen voor medegebruik onderdeel uit van het wettelijk verplichte overleg over het programma. Voor beide bevoegde gezagsorganen die betrokken zijn bij het voorgenomen besluit tot medegebruik in het kader van het programma bestaat de mogelijkheid een advies van de Onderwijsraad te vragen. Op het programma wordt niet vermeld het besluit tot vordering, dit is een afzonderlijk besluit van het college.

Lid 2

Voor het vorderen van leegstand als een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening op grond van de spoedprocedure is ontvangen is geen termijn voor het overleg opgenomen. De aard van de aanvragen kan namelijk met zich meebrengen dat een en ander op zeer korte termijn geregeld moet worden. Uiteraard moet ook hier het 'ontvangende' bevoegde gezag redelijkerwijs de gelegenheid hebben om de nodige maatregelen te treffen.

Lid 3

Een bevoegd gezag waarvan leegstand gevorderd wordt moet de gelegenheid hebben tijdig eventuele (organisatorische) maatregelen te nemen. Daarom is de termijn waarop het besluit tot vorderen bekend moet worden gemaakt zo kort mogelijk gehouden. Voordat het college het besluit tot vorderen heeft genomen heeft over dit besluit over het algemeen al overleg plaatsgevonden met het bevoegd gezag. Dit betekent dat het bevoegd gezag in principe al in de gelegenheid geweest om zich voor te bereiden op het medegebruik.

Lid 4

Het bevoegd gezag waarvan gevorderd wordt moet weten waar het aan toe is. Om deze reden moeten de in het vierde lid opgenomen elementen in de beschikking worden opgenomen, waarvan vooral de onder 'e' genoemde periode gedurende welke de leegstand wordt gevorderd van belang is. De periode kan bijv. worden gebaseerd op de uitkomst van de leerlingenprognose. Het kan wenselijk zijn om in het besluit tot het vorderen van medegebruik op te nemen dat het vorderen voor medegebruik in ieder geval eindigt als de leegstand voor de eigen school noodzakelijk is. Dit is niet strikt noodzakelijk, omdat uitgangspunt van de verordening is dat eigen gebruik voor medegebruik gaat.

Artikel 25. Vergoeding

Bij medegebruik heeft het bevoegd gezag dat ruimte in medegebruik geeft te maken met exploitatiekosten als gevolg van dit medegebruik. De bevoegde gezagsorganen moeten in onderling overleg de vergoeding voor het medegebruik overeenkomen. Uitgangspunt is dat de werkelijke exploitatiekosten worden vergoed. Dit is redelijk omdat het bevoegd gezag dat medegebruiker is ook bij het gebruik van de eigen accommodatie de werkelijke kosten moet betalen. Deze werkelijke kosten zijn onafhankelijk van de rijksvergoeding materiële instandhouding die het schoolbestuur ontvangt. Worden de werkelijke kosten niet doorberekend, dan is sprake van een indirecte subsidiëring van de medegebruiker en zet het bevoegd gezag dat een gedeelte van de school in medegebruik heeft geven de ontvangen rijksvergoeding niet in voor het doel waarvoor deze wordt ontvangen. De hoogte van de vergoeding is ook afhankelijk van de afspraken die worden gemaakt over de activiteiten die voor rekening van de school en de medegebruiker komen. Als tussen de betrokkenen geen overeenstemming wordt bereikt dan moeten de partijen vaststellen welke procedure wordt gevolgd om te komen tot het vaststellen van het bedrag van de vergoeding. Overeengekomen kan bijv. worden dat een onafhankelijke derde het definitieve vergoedingsbedrag bepaalt.

Artikel 26. Overleg en mededeling

Artikel 26 heeft betrekking op het vorderen voor medegebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Dit vorderen kan plaatsvinden zowel tijdens als na de schooltijden. Medegebruik voor de genoemde activiteiten kan in overeenstemming zijn met de bestemming van het schoolgebouw (eisen bestemmingsplan), of met het onderwijs dat in het gebouw wordt

gegeven, maar dat is niet strikt noodzakelijk. Is het medegebruik niet in overeenstemming met de bestemming van het schoolgebouw, dan betekent dit dat het medegebruik niet eerder kan plaatsvinden dan nadat een wijziging van het bestemmingsplan is vastgesteld. Is medegebruik niet in overeenstemming met het onderwijs van de school dan is het noodzakelijk dat het bevoegd gezag in het overleg met het college de gelegenheid krijgt om specifieke wensen aangaande het medegebruik naar voren te brengen. Voor het bevoegd gezag kan daarbij de vrijheid van richting en inrichting een rol spelen.

Lid 2 vermeldt de onderwerpen die in het overleg tussen college en bevoegd gezag minimaal moeten worden besproken als medegebruik door een niet onderwijsinstelling aan de orde is. Het bevoegd gezag moet, voordat het instemt met het medegebruik, in het overleg in de gelegenheid gesteld worden zich een oordeel te vormen over de aard van de activiteit en de invloed van die activiteit op het onderwijsproces. Afhankelijk van de uitkomst van het overleg en de activiteiten waarvoor het medegebruik noodzakelijk is, kan het noodzakelijk zijn dat besloten moet worden om bepaalde bouwkundige maatregelen te nemen om hinder te voorkomen. Artikel 26 (bedrag van de vergoeding 'medegebruik') is niet van toepassing op medegebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Het staat het bevoegd gezag vrij om een ander tarief in rekening te brengen, maar ook aan te sluiten bij de systematiek die is opgenomen in artikel 26.

Verondersteld wordt dat de beoogde organisatie die medegebruiker wordt in het overleg tussen college en bevoegd gezag wordt vertegenwoordigd door het college. Het is aan het college om te besluiten of de beoogde medegebruiker al of niet deelneemt aan het overleg. Het bevoegd gezag, college en de medegebruiker moeten voor de aanvang van het medegebruik schriftelijk een aantal (praktische) afspraken vastleggen. Het kader voor die afspraken wordt gevormd door het besluit tot vordering door college.

Lid 3

Als in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt, neemt het college een beslissing inzake de openstaande punten. Hiervoor is gekozen om te voorkomen dat door een verschil van mening het vorderingsrecht niet geëffectueerd kan worden.

Artikel 27. Verzoek toestemming college

Verhuur van een gedeelte van een schoolgebouw kan uitsluitend plaatsvinden door de juridisch eigenaar. Dit betekent dat het college een schoolgebouw waarvan het bevoegd gezag juridisch eigenaar is niet kan vorderen voor verhuur. De afweging om een ruimte te verhuren is uitsluitend de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag moet, als het (een gedeelte van) het schoolgebouw wil verhuren, vooraf aan het college toestemming voor de verhuur vragen. Zonder toestemming van het college is een huurovereenkomst strijdig met de wet en dus nietig. Bij het aanvragen van de toestemming voor de verhuur moet het bevoegd gezag het college inzicht geven in de huurder, de te verhuren ruimte, de activiteiten die in de te verhuren ruimte plaatsvinden, de periode van verhuur en de in de komende jaren te verwachten ruimtebehoefte van de school. Daarnaast betreft het college bij het verlenen van de toestemming ook de te verwachten ruimtebehoefte van de overige scholen. Dit om te voorkomen dat het college toestemming voor de verhuur verleent, maar binnen de verhuurtermijn een aanvraag wordt ontvangen voor bijvoorbeeld uitbreiding van een schoolgebouw.

Met de door het bevoegd gezag verstrekte informatie toets het college het verzoek aan wet- en regelgeving. Op grond van artikel 108, eerste lid, van de WPO, artikel 106, eerste lid, van de WEC en artikel 76s van de WVO is het niet toegestaan om een onderwijsgebouw of -terrein te verhuren als:

- woon- of bedrijfsruimte als bedoeld in artikel 1623a, tweede lid, en 1624, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, of
- de bestemming zich niet verdraagt met het onderwijs aan de school.

Het college neemt bij het verlenen van de toestemming in ieder geval de voorwaarde op dat als de te verhuren ruimte op (korte) termijn nodig is voor het onderwijs, dat het college deze ruimte dan vordert. De wet bepaalt dat de risico's voor verhuur en de eventuele schadeplicht die ontstaat bij het voortijdig opzeggen van het huurcontract door het bevoegd gezag, omdat het college gebruik maakt van hun vorderingsrecht, liggen bij het bevoegd gezag.

Bij verhuur moet een huurovereenkomst worden afgesloten en een huurprijs bepaald worden. Onderscheid moet worden gemaakt in de vergoeding voor de exploitatiekosten (= gebruiksvergoeding) en de vergoeding in de investeringslasten (= huurvergoeding). Het schoolbestuur stelt de hoogte van de component 'exploitatiekosten' (beheer en onderhoud van het schoolgebouw) vast. In het derde lid is opgenomen de mogelijkheid voor het college om aan de toestemming tot verhuur de voorwaarde te verbinden dat voor de verhuur een huur is verschuldigd, waarvan de hoogte door het college wordt vastgesteld. Dit lid is een aanvulling op wat in de onderwijswetten is opgenomen. Deze huurvergoeding is wat anders dan de gebruiksvergoeding waarvan de hoogte door het bevoegd gezag wordt vastgesteld en waar het bevoegd gezag aanspraak op maakt. De huurcomponent moet worden afgedragen aan het college als bijdrage in de investeringslasten van het schoolgebouw. Aan het verbinden van de voorwaarde tot het betalen van een huurvergoeding zijn voorwaarden verbonden:

1. het college moet kunnen aantonen dat door het niet doorbereken van de huur de gemeente een financieel nadeel leidt;
2. de huurprijs moet gerelateerd zijn aan de extra kosten of het verlies aan inkomsten door de gemeente en
3. de ontvangen huurvergoeding moet rechtstreeks ten goede komen aan onderwijshuisvesting.¹⁴

Artikel 28. Staat van onderhoud

In artikel 110 van de WPO, artikel 108 van de WEC en artikel 76u van de WVO is geregeld in welke situatie en hoe moet worden omgegaan met de overdracht van een (gedeelte van een) schoolgebouw en -terrein aan het college. Over het algemeen is de overdracht van het hele schoolgebouw en -terrein gekoppeld aan het beëindigen van de bekostiging (bijzonder onderwijs) of het opheffen van de school (openbaar onderwijs) door de minister van OCW. Overdracht door het bevoegd gezag van een schoolgebouw en -terrein aan de gemeente vindt uitsluitend plaats als het bevoegd gezag (bijzonder onderwijs, of verzelfstandigd openbaar onderwijs in bijv. een stichting) juridisch eigenaar is van het schoolgebouw. Is de gemeente juridisch eigenaar van het schoolgebouw en -terrein dan vindt geen overdracht van een (gedeelte van een) schoolgebouw en -terrein plaats. Een overdracht kan ook plaatsvinden als vervangende nieuwbouw op een andere locatie is gerealiseerd. Als dit noodzakelijk is wordt in de door het college en bevoegd gezag gezamenlijk opgestelde en ondertekende acte opgenomen een termijn waarin het schoolgebouw nog kan worden gebruikt. Bij het einde van het gebruik wordt geen onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen en dislocaties, omdat dit onderscheid bij het einde van het gebruik niet relevant is. Voor alle gebouwen moet duidelijk zijn op welk moment het gebruik uiterlijk beëindigd moet worden.

De procedure voor het opmaken van een staat van onderhoud bij het beëindigen van het gebruik is gekoppeld aan het beëindigen van het gebruik van een gebouw door het bevoegd gezag. Is sprake van integraal bestuur dan blijft het opmaken van een staat onderhoud achterwege. Vanuit het oogpunt van gelijke behandeling van het openbaar en bijzonder onderwijs kan in materiële zin gekozen worden voor een gelijke handelwijze.

Met 'achterstallig onderhoud' wordt bedoeld het onderhoud dat het bevoegd gezag, met het oog

¹⁴ LJN BK0803, Raad van State, 200901067/1/H2 en 201308827/1/A2.

op de onderhoudsplicht, had moeten uitvoeren. Het gaat er dus niet om dat een gebouw nog een extra opknapbeurt moet krijgen voordat het buiten gebruik wordt gesteld.

De staat van het onderhoud wordt opgemaakt voordat de eigendomsoverdracht plaatsvindt, omdat alleen voor die tijd nog eenduidig kan worden vastgesteld aan wie het eventueel achterstallig onderhoud is toe te rekenen. De staat van onderhoud maakt ook onderdeel uit van de op te maken akte van overdracht.

Lid 3

Het college geeft de opdracht voor het opstellen van het rapport met daarin een beschrijving van de staat van onderhoud. Deze opdracht wordt, vanuit het oogpunt van objectiviteit, verstrekt aan een onafhankelijke derde, zoals een bouwkundig adviesbureau. Voordat de opdracht wordt verstrekt heeft het college overleg met het betrokken bevoegd gezag over de inhoud van de opdracht en over de instantie die deze opdracht uitvoert. Hiermee wordt voorkomen dat achteraf onnodige discussies c.q. meningsverschillen ontstaan over de inhoud van de opdracht en over de keuze van de uitvoerder. Op grond van artikel 5 kunnen bepaalde inlichtingen van het bevoegd gezag gevraagd worden (bijv. beschikbaar stellen meerjarenonderhoudsplan en/of bewijsstukken dat er geregeld onderhoud is uitgevoerd).

Lid 5

Als uit de rapportage van de staat van onderhoud blijkt dat bij het opmaken van de rapportage achterstallig onderhoud is geconstateerd en het bevoegd gezag met deze constatering instemt, kan in het overleg overeengekomen worden dat het bevoegd gezag:

- alsnog opdracht verstrekt tot het uitvoeren van het noodzakelijke onderhoud, of
- het bedrag dat gemoeid is met het achterstallig onderhoud aan het college betaalt, waarna het college de opdracht verstrekt.

Als in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt over de uitkomst van de rapportage wordt in het overleg besproken hoe de vervolgprocedure zal zijn. Er kan worden overeengekomen dat arbitrage plaatsvindt, waarbij beide partijen afspreken zich te zullen neerleggen bij de uitkomst daarvan. Alternatief is dat het college zich wendt tot de burgerlijke rechter, op grond van het feit dat het bevoegd gezag een onrechtmatige daad heeft gepleegd door zich niet te houden aan de wettelijke opdracht om een gebouw behoorlijk te gebruiken of te onderhouden.

Lid 6

Deze bepaling is opgenomen voor de situatie dat er geen enkele aanleiding is om te veronderstellen dat sprake is van achterstallig onderhoud, of een vermoeden over achterstallig onderhoud bestaat, maar er geen reden is om dit nog te laten vastleggen in een rapport. Dit laatste kan zich voordoen als het voornemen bestaat het schoolgebouw dat buiten gebruik wordt gesteld op termijn bijv. te verbouwen voor een andere bestemming of te slopen.

Artikel 29. Mutaties aantal klokuren binnen beschikbare capaciteit; inroosteren en gebruik

Lokalen bewegingsonderwijs zijn een voorziening huisvesting onderwijs en kunnen juridisch eigendom zijn van de gemeente, het bevoegd gezag of een derde. In het kader van de ruimtebehoefte van de lokalen bewegingsonderwijs is het de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad om de criteria vast te stellen voor het vaststellen van de ruimtebehoefte en de aanvullende ruimtebehoefte. Deze criteria zijn opgenomen in bijlage III, deel B. Daarnaast is het de verantwoordelijkheid van het college om een rooster bewegingsonderwijs vast te stellen. De omvang van het gebruik door een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs van lokalen bewegingsonderwijs wordt uitgedrukt in het aantal klokuren. Het aantal klokuren is afhankelijk van het aantal gymgroepen. Omdat het aantal gymgroepen afhankelijk is van het aantal

formatieplaatsen en het aantal formatieplaatsen afhankelijk van het aantal leerlingen dat op de school is ingeschreven fluctueert het aantal klokuren jaarlijks als gevolg van mutaties in het aantal leerlingen. Voor het verwerken van de jaarlijkse mutaties is de jaarlijkse procedure tot aanvragen in het kader van het programma en de spoedprocedure niet het geëigende middel. Beide procedures zijn te zwaar en te omslachtig voor het verwerken van de jaarlijkse mutaties in het gebruik van de lokalen bewegingsonderwijs. Dit geldt in ieder geval als het aantal klokuren binnen de bestaande capaciteit kan worden opgevangen en dus niet leidt tot een uitbreiding of nieuwbouw van lokalen bewegingsonderwijs.

Tegen deze achtergrond is in artikel 30 een afzonderlijke procedure opgenomen. Uitgangspunt van deze procedure is dat het college op basis van het aantal ingeschreven leerlingen op de teldatum 1 oktober het aantal gymgroepen en daarmee het aantal klokuren bewegingsonderwijs vaststelt en op basis van het aantal klokuren het conceptrooster bewegingsonderwijs kan vaststellen. Stelt het college vast dat er te weinig capaciteit is, of dat een lokaal bewegingsonderwijs moet worden vervangen, dan kan het college de procedure voor het aanvragen van bekostiging van een huisvestingsvoorziening starten. Door deze procedure heeft het college, als lokale overheid, tijdig zicht op:

- de accommodaties die geschikt zijn voor bewegingsonderwijs, inclusief de accommodaties die op grond van de onderwijswetgeving behoren tot de zgn. 'eigendomsscholen';
- de capaciteit van de accommodaties bewegingsonderwijs;
- het gebruik van de accommodatie bewegingsonderwijs (welke school geeft bewegingsonderwijs in welk gebouw);
- de tijdstippen en het aantal uren dat het lokaal bewegingsonderwijs gebruikt wordt, en
- het gebruik, waarbij moet worden vastgesteld of het een genormeerd gebruik is of dat het gebruik gebaseerd is op feitelijk gebruik.

De verordening kent zodoende de volgende stappen:

1. het college stelt voor 15 december op basis van de teldatum 1 oktober het aantal gymgroepen vast op de datum 1 augustus (start schooljaar);
2. het college stelt voor 31 december daaropvolgend een conceptrooster op dat als basis kan dienen het rooster bewegingsonderwijs van het lopende schooljaar en daarin worden de mutaties als gevolg van mutaties in het aantal gymgroepen verwerkt;
3. het college stelt de bevoegde gezagsorganen voor 15 januari daaropvolgend in kennis van het voorlopig vastgestelde rooster bewegingsonderwijs voor het komende schooljaar;
4. de bevoegde gezagsorganen reageren voor 1 maart op het aangeboden conceptrooster;
5. het bevoegd gezag kan het college vragen om voor de datum van 1 maart een overleg over het conceptrooster te beleggen;
6. het college stelt het rooster bewegingsonderwijs voor het komende schooljaar vast voor 15 maart.

De verordening geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om meer klokuren bewegingsonderwijs aan te vragen dan door het college genormeerd is vastgesteld. Het college kan dit verzoek honoreren als binnen de bestaande accommodaties daarvoor ruimte beschikbaar is. Aan het bevoegd gezag worden dan de kosten van deze extra klokuren doorberekend.

Artikel 32. Indexering

De in bijlage IV, deel B, opgenomen genormeerde vergoedingen moeten jaarlijks worden aangepast aan de prijsontwikkeling. Omdat bijlage IV integraal onderdeel is van de verordening moet op grond van de onderwijswetten een wijziging van de verordening worden vastgesteld door de gemeenteraad. Om deze zware procedure voor uitsluitend het aanpassen van de normbedragen te voorkomen bepaalt dit artikel dat het jaarlijks aanpassen van de normbedragen wordt gedelegeerd aan het college. De uitgangspunten voor de indexering zijn opgenomen in bijlage IV, deel A. Het wettelijk verplichte overleg met het onderwijsveld dat voor een wijziging van de verordening noodzakelijk is, kan plaatsvinden door het toezenden van de voorgenomen prijsbijstellingen en het bieden van de mogelijkheid om hierop te reageren.

Bijlage I – Beoordelingscriteria noodzaak aangevraagde voorzieningen

In bijlage I zijn opgenomen de criteria die van belang zijn voor het vaststellen van de noodzaak van de aangevraagde voorziening. De bijlage is onderverdeeld in deel A – Lesgebouwen en deel B – Lokalen bewegingsonderwijs.

Deel A – Lesgebouwen

Algemeen

Per voorziening onderwijshuisvesting zijn de criteria voor het vaststellen van de noodzaak van de aangevraagde voorziening beschreven.

Een school kan gehuisvest zijn in een hoofdvestiging of een dislocatie. De dislocatie is bedoeld als tijdelijke huisvesting, voor de situatie dat de hoofdvestiging te weinig capaciteit heeft om alle leerlingen te huisvesten. Is het aantal leerlingen zodanig afgenomen dat alle leerlingen weer op de hoofdvestiging kunnen worden gehuisvest, dan wordt de dislocatie afgestoten. Ontvangt het college een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening voor een dislocatie, dan stelt het college, voordat het besluit deze aanvraag te honoreren, vast of:

de dislocatie, gelet op het aantal leerlingen, nog als aanvullende huisvesting voor de school noodzakelijk is;

- dat het mogelijk is alle leerlingen in de hoofdvestiging te huisvesten, eventueel met een bouwkundige aanpassing, of
- dat er een andere geschikte of geschikt te maken locatie beschikbaar is.

Of het bekostigen van de voorziening in/aan de dislocatie wordt toegekend is op basis van het voorgaande een financiële afweging van het college.

Om de beoordelingscriteria van bijlage I te kunnen toepassen moet het college beschikken over minimaal de volgende gegevens:

- het aantal leerlingen dat op de teldatum op de school staat ingeschreven;
- het aantal leerlingen dat op lange termijn wordt verwacht;
- het verschil tussen de bestaande capaciteit (= brutovloeroppervlakte) van het gebouw of de gebouwen die door de school worden gebruikt en de gewenste ruimtebehoefte, en
- zo nodig, de bouwkundige staat van het gebouw of de gebouwen.

Het vaststellen van de periode waarvoor de voorziening huisvesting onderwijs noodzakelijk is, is nodig om desinvesteringen te voorkomen. Is de (aanvullende) voorziening onderwijshuisvesting voor een korte periode noodzakelijk, dan wordt gekozen voor een 'voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening' tenzij een 'voor blijvend gebruik bestemde voorziening' voor de periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is beschikbaar is. De periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is wordt herleid uit de leerlingenprognose. De leerlingenprognose geeft antwoord op de vraag of het aantal leerlingen op de teldatum voorafgaande aan de datum waarop de aanvraag is ingediend ook de komende jaren nog wordt verwacht. Is de uitkomst van de leerlingenprognose dat het aantal leerlingen waarvoor de aangevraagde voorziening huisvesting onderwijs is bedoeld ook de komende jaren aanwezig is en noodzakelijk is voor een periode van: drie jaar, dan wordt geen voorziening onderwijshuisvesting toegekend omdat wordt verondersteld dat de school de extra ruimtebehoefte voor deze beperkte periode binnen de eigen school kan opvangen. Alleen als wordt vastgesteld dat dit onmogelijk is, wordt een andere voorziening goedgekeurd;

- minimaal vier tot maximaal veertien jaar, dan wordt een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening toegekend en
- minimaal vijftien jaar, dan wordt een voor blijvend gebruik bestemde voorziening

onderwijshuisvesting toegekend

De genoemde termijnen gelden niet voor aanvragen die zijn ontvangen voor het bekostigen van de voorzieningen huisvesting onderwijs constructiefouten en vervanging of herstel van schade in geval van bijzondere omstandigheden.

Bij het vaststellen van de noodzaak van de aangevraagde voorzieningen huisvesting onderwijs (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding speelt, onafhankelijk van de periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is, een rol de mogelijkheid van medegebruik of ingebruikname van een bestaand gebouw.

A.1 Nieuwbouw

Nieuwbouw is noodzakelijk voor het huisvesten van een nieuw instituut of een nieuwe afdeling en heeft dus betrekking op een onderwijsvoorziening die nog niet in de gemeente is gevestigd en voor deze nieuwe voorziening ook geen bestaande accommodatie beschikbaar is.

A.2 Vervangende bouw

Vervangende nieuwbouw kan het gevolg zijn van een tweetal situaties. Ten eerste vanwege de slechte conditie (bouwkundige staat) van een gebouw. Voor het vaststellen van de bouwkundige staat van het gebouw en om verschillen in de bouwkundige staat tussen verschillende gebouwen in een volgorde te kunnen plaatsen wordt voor de bouwkundige rapportage als eis gesteld een rapportage op grond van NEN 2767. Uitgangspunt van deze methode is dat de onderhoudsscenario's op basis van verschillende keuzes en bevindingen worden doorerekend en bij het bepalen van de keuzes een afweging plaatsvindt tussen kwaliteit, kosten en risico's. Bij het maken van keuzes met betrekking tot onderhoud is inzicht in de aanwezige en de te bereiken kwaliteit (en de daaraan verbonden kosten) essentieel. Uitgangspunt van de methode van conditiemeting NEN 2767 is dat voor alle bouwkundige elementen een conditie wordt toegekend. Bij het vaststellen van de condities wordt ook rekening gehouden met de noodzaak van het onderhoud binnen een vooraf vastgestelde periode (in principe 3 jaar). Voor het antwoord op de vraag of activiteiten binnen de periode van 3 jaar voor het onderhoud in aanmerking komen wordt de ernst, de omvang en de intensiteit van het gebrek vastgesteld. De ernst van het gebrek wordt uitgedrukt in een score, de zgn. 'conditie voor'. Met de 'conditie voor' wordt dus eigenlijk de kwaliteit van het totale schoolgebouw vastgesteld. Deze kwaliteit kan worden onderverdeeld in de volgende conditieschalen:

Conditie 1	Nieuwbouwkwaliteit of met nieuwbouw vergelijkbare kwaliteit;
Conditie 2	Een bouw- of installatiedeel vertoont kenmerken van een beginnende veroudering;
Conditie 3	Het verouderingsproces is duidelijk op gang gekomen;
Conditie 4	Het verouderingsproces is duidelijk zichtbaar;
Conditie 5	Het verouderingsproces is niet meer te keren;
Conditie 6	De bouwkundige staat is zo slecht dat deze niet meer onder conditie 5 kan worden gerangschikt.

Op basis van de vermelde condities wordt inzicht verkregen in de bouwkundige staat en kan worden vastgesteld of vervangende nieuwbouw noodzakelijk is.

Vervangende nieuwbouw heeft een relatie met onderhoud en aanpassen van het schoolgebouw waarvoor het bevoegd gezag de bekostiging rechtstreeks van de minister van OCW ontvangt. Deze vergoeding is niet alleen bestemd voor activiteiten met een kortlopende cyclus, maar ook met een langlopende cyclus (bijv. vervangen kozijnen, leidingen). Dit betekent dat als sprake is van een bouwkundige rapportage met of conditie 5 of 6 moet worden vastgesteld of in de afgelopen jaren het onderhoud op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden. Is het schoolbestuur op dit onderdeel nalatig geweest dan kan de aanvraag voor vervangende nieuwbouw worden afgewezen. Wordt in overleg tussen college en bevoegd gezag afgezien van het investeren in onderhoud en aanpassen van het schoolgebouw dan moeten afspraken worden gemaakt over het bekostigen van de totale investering, omdat het bevoegd gezag de voor

onderhoud en aanpassen ontvangen rijksvergoeding niet voor dit doel hoeft in te zetten.

Vervangende nieuwbouw kan ten tweede het gevolg zijn een herschikkingsoperatie. Dit kan zich in meerdere gevallen voordoen:

- bevoegde gezagsorganen kunnen overeenkomen om schoolgebouwen te ruilen omdat is vastgesteld dat er voldoende capaciteit voor het huisvesten van de leerlingen beschikbaar is, maar dat het ene schoolgebouw een overmaat aan capaciteit heeft en het andere schoolgebouw een tekort aan capaciteit. Door onderlinge ruil, eventueel met een beperkte bouwkundige aanpassing of uitbreiding bij een bestaand schoolgebouw of in relatie met vervangende nieuwbouw voor een bestaand schoolgebouw kan een efficiënte bezetting van de schoolgebouwen worden gerealiseerd en kan mogelijk een schoolgebouw worden afgestoten;
- fusies van scholen kunnen aanleiding zijn voor een herschikkingsoperatie omdat een fusie op schoolniveau ook gevolgen heeft voor de leerlingenstromen, waardoor mogelijk door een beperkte uitbreiding (= vervangende bouw) van het ene schoolgebouw het andere schoolgebouw kan worden afgestoten;
- vervangende nieuwbouw kan verband houden met ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening, als gevolg van bijv. stadsvernieuwing, of het herinrichten van een wijk, waarvoor het noodzakelijk is dat het bestaande schoolgebouw of de bestaande schoolgebouwen vervangen wordt/worden.

Uitgangspunt van investeringen die het gevolg zijn van een herschikkingsplan is dat een grotere doelmatigheid in het gebruik van de schoolgebouwen wordt bereikt en dat het voor het college een budgettair neutrale investering is, dus voor de gemeente geen extra investeringslasten ontstaan. De budgettaire neutraliteit kan uitsluitend worden gerealiseerd als de investering van de vervangende nieuwbouw kan worden gefinancierd uit de (grond)opbrengst van de verkoop van de bestaande (te vervangen) locatie. Eventueel kunnen, nadat hierover overeenstemming is bereikt met het aanvragende schoolbestuur, gelden die het bevoegd gezag van het rijk ontvangt voor het bekostigen van de exploitatie, het onderhoud, en de aanpassingen schoolbestuur als medefinanciering worden ingezet.

A.3 Uitbreiding

Uitbreiding wordt toegekend als de bestaande capaciteit van het schoolgebouw of de schoolgebouwen niet voldoende is voor het huisvesten van het aantal leerlingen dat op de school is ingeschreven: de ruimtebehoefte is dan groter dan de beschikbare huisvestingscapaciteit (zie ook bijlage III). Het is aan het college te bepalen op welke wijze de gevraagde extra capaciteit beschikbaar wordt gesteld. Bij het besluit kan het college rekening houden met de eventueel beschikbare capaciteit bij andere schoolgebouwen en als dat mogelijk is in plaats van de gevraagde uitbreiding van het schoolgebouw bijv. medegebruik toekennen.

A.4 In gebruik nemen van een bestaand gebouw

In gebruik nemen van een bestaand gebouw of een gedeelte daarvan is afhankelijk van de volgende factoren:

- het aspect afstand en bereikbaarheid, waarbij het aspect afstand alleen een rol speelt als het gebouw een dislocatie wordt van een bestaande hoofdvestiging; is het gebouw noodzakelijk voor het huisvesten van een nieuwe school dan is de ligging niet relevant;
- de omvang van het gebouw is van belang om vast te stellen of en zo ja welke in- of uitpandige investeringen noodzakelijk zijn om te zorgen voor voldoende capaciteit voor het huisvesten van de leerlingen.
- de bouwkundige en onderwijskundige kwaliteit van het gebouw is van belang om vast te stellen welke bouwkundige investeringen noodzakelijk zijn om het gebouw bouwkundig en onderwijskundig geschikt te maken als kwalitatief geschikte huisvesting. Het college kan besluiten tot het bekostigen van vervangende nieuwbouw als de investeringskosten om het gebouw voor het onderwijs geschikt te maken, zoals aanpassing, uitbreiding en onderhoud,

vermeerderd met (eventuele) kosten van verwerving hoger zijn dan de kosten van volledige nieuwbouw.

In gebruik nemen is ook mogelijk:

- als vervanging van een bestaand gebouw aan de orde is en ingebruikgeving per saldo geen meerkosten met zich meebrengt;
- bij een herschikkingsoperatie;
- als gevolg ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening;
- als uitbreiding van het huidige schoolgebouw aan de orde is.

A.5 Verplaatsen tijdelijk gebouw

Verplaatsen van een tijdelijk gebouw kan alleen als het gebouw niet aard en nagelvast aan de grond is verbonden. Bij het verplaatsen van een tijdelijk gebouw moet rekening worden gehouden met de kosten van verplaatsen (verwijderen en opnieuw plaatsen) en het op termijn opnieuw verwijderen. Op dit punt kan het college een afweging maken tussen het verplaatsen en het bekostigen van een nieuwe voorziening.

A.6 Terrein

Terrein is een voorziening huisvesting onderwijs die niet automatisch wordt toegekend. Vervangende nieuwbouw of uitbreiding van het schoolgebouw kan bijv. op het bestaande schoolterrein worden gerealiseerd. Als voor het realiseren van de genoemde voorzieningen terrein noodzakelijk is, wordt daar bij de eventuele toestemming voor de huisvestingsvoorziening rekening mee gehouden, deze voorziening wordt opgenomen op het programma.

A.7 Eerste inrichting

Eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair wordt bekostigd aan een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs. Eerste inrichting leer- en hulpmiddelen wordt bekostigd aan een school voor voortgezet onderwijs. Voor alle onderwijssectoren is de bekostiging van de eerste inrichting gekoppeld aan het aantal m2 bruto vloeroppervlakte waarvoor de voorziening nieuwbouw of uitbreiding wordt toegekend.

Bij fusie van scholen worden twee of meer scholen samengevoegd tot één school. In principe hebben de afzonderlijke scholen tot het moment van fusie ieder voor zich bekostiging voor eerste inrichting ontvangen. Dit betekent dat bij fusie van voorheen afzonderlijke scholen geen aanspraak bestaat op bekostiging van eerste inrichting als de bruto vloeroppervlakte van de gefuseerde scholen minder of gelijk is aan de bruto vloeroppervlakte van de voor de fusie afzonderlijke scholen. Uitbreiding eerste inrichting wordt uitsluitend toegekend in combinatie met uitbreiding van het schoolgebouw. Bij een fusie wordt voor de gefuseerde school geregistreerd de bruto vloeroppervlakte van de schoolgebouwen van de voorheen aan de afzonderlijke scholen is toegekend.

A.8 Medegebruik

Medegebruik is een belangrijk instrument als het gaat om het realiseren van het doelmatig gebruik van schoolgebouwen en de efficiënte inzet van middelen.

Voordat het college besluit tot medegebruik is het noodzakelijk om inzicht te hebben:

- in de periode waarvoor medegebruik noodzakelijk is (door middel van de leerlingenprognose), en
- de periode van medegebruik in het schoolgebouw waar de leegstand is vastgesteld (wordt op korte termijn een toename van het aantal leerlingen verwacht dan is het de vraag of medegebruik zinvol is).

De verordening kent geen beperking in het aantal locaties waarnaar bij medegebruik van leegstand kan worden verwezen. Wel hanteert de verordening bij medegebruik een afstandscriterium tussen de hoofdvestiging en de ruimte die in aanmerking komt voor het

medegebruik, de zgn. verwijsafstand). In de verordening is als verwijsafstand opgenomen het criterium 'voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg'. Dit criterium sluit aan bij de verordening leerlingenvervoer.

De verordening maakt geen onderscheid tussen leegstand in een schoolgebouw van scholen van verschillende onderwijssectoren. De leegstand wordt vastgesteld op basis van het verschil tussen de vastgestelde capaciteit (bruto vloeroppervlakte) op grond van bijlage III, deel A, en de voor de school vastgestelde ruimtebehoefte op grond van bijlage III, deel B. Of de berekende genormeerde leegstand ook als leegstaande ruimte geschikt is voor medegebruik wordt afzonderlijk vastgesteld.

- Feitelijke leegstand in een school voor basisonderwijs [een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en een school voor voortgezet onderwijs] is per definitie geschikt voor medegebruik.
- Ruimten, die een bevoegd gezag met eigen middelen heeft bekostigd, maar waarvoor het college een vergoeding verstrekt (zogenaamde eigendoms- en huurscholen) maken onderdeel uit van de voorzieningen huisvesting onderwijs en komen in aanmerking voor medegebruik.
- Ruimten die een bevoegd gezag volledig met eigen middelen heeft gerealiseerd en waarvoor geen vergoeding van de overheid is ontvangen kunnen niet in medegebruik worden gegeven omdat deze ruimte geen onderdeel uitmaken van de voor het schoolgebouw vastgestelde capaciteit (bijlage III, deel A).

A.4 en A.8 Investeringskosten bij geschikt maken voor nieuwe bewoner

In de situatie van het in gebruik nemen van een bestaand gebouw (A.4) en medegebruik (A.8) kan het noodzakelijk zijn dat bouwkundige voorzieningen moeten worden getroffen om het betreffende (school)gebouw geschikt te maken voor de nieuwe bewoner. De investeringskosten van deze investering komen voor rekening van de gemeente.

A.9 Herstel van constructiefouten

Herstel van constructiefouten is een voorziening huisvesting onderwijs. Voordat bekostiging voor een constructiefout wordt toegekend is het van belang vast te stellen dat het daadwerkelijk gaat om een constructiefout en wie verantwoordelijk is voor het ontstaan van de constructiefout. Als sprake is van een ontwerpfout o.i.d. kan de veroorzaker van de constructiefout aansprakelijk worden gesteld voor het herstel. In dit verband speelt ook het moment waarop bekostiging voor een constructiefout wordt aangevraagd een rol. In dit verband heeft de Raad van State uitgesproken dat herstel van riolering waarvoor het schoolbestuur verantwoordelijk was (onder schoolterrein) niet als een constructiefout kan worden aangemerkt maar als regulier onderhoud moet worden gezien. Tussen het moment van het aanleggen van de riolering en het aanvragen van bekostiging lag een periode van 28 jaar. De Raad van State was van oordeel dat, gelet op de levensduur, er op dat moment geen sprake meer kan zijn van een constructiefout, maar dat sprake is van regulier onderhoud.¹⁵ Het herstel van een constructiefout is eveneens geen voorziening huisvesting onderwijs en komt voor rekening van het bevoegd gezag als de constructiefout het gevolg is van nalatigheid van het bevoegd gezag (artikel 100, tweede lid, van de WPO, artikel 98, tweede lid, van de WEC en artikel 76k, tweede lid, van de WVO).¹⁶

A.10 Vervangen of herstel van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden

Het bekostigen van vervangen of herstel van schade in geval van bijzondere omstandigheden is van toepassing als het bevoegd gezag geconfronteerd wordt met schade als gevolg van bijv. vandalisme, ruitbreuk, storm, inbraak, brand etc. en deze schade niet is te verhalen op een derde (daderaansprakelijkheid). Bij het bepalen van de omvang van de bekostiging wordt rekening

¹⁵ LJN BJ7202, Raad van State, 200809152/1/H2.

¹⁶ BX8979, Raad van State, 201200195/1/A2.

gehouden met de situatie van de school. Bij vervanging na brand kan bijvoorbeeld een totaal afgebrande school worden vervangen door een schoolgebouw met minder bruto vloeroppervlakte als de leerlingenprognose daartoe aanleiding geeft. Ook kan het college in plaats van nieuwbouw een ander schoolgebouw toewijzen. Hiervoor geldt eveneens dat als de schade veroorzaakt wordt door nalatigheid van het bevoegd gezag (bijv. inbraak was mogelijk doordat een raam niet was afgesloten) de kosten voor rekening van het bevoegd gezag komen.

Deel B – Voorzieningen voor lichamelijke oefening

Tot een ruimte voor bewegingsonderwijs wordt niet alleen gerekend het traditionele lokaal bewegingsonderwijs (= gymnastiekruimten), maar ook het gebruik van de (gemeentelijke) sporthal. Een lokaal bewegingsonderwijs kan juridisch eigendom zijn van de gemeente, het bevoegd gezag, of een derde.

B.1 Nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding of ingebruikgeving

Voor het vaststellen van de noodzaak van een van de gevraagde voorzieningen is een relatie gelegd tussen het aantal klokuren dat moet worden ingeroosterd en de afstand tussen het schoolgebouw dat van het lokaal bewegingsonderwijs gebruik moet maken.

Als vervoer naar een verder weg gelegen lokaal bewegingsonderwijs voor de gemeente financieel een goed alternatief is kan het college besluiten in plaats van een voorziening het vervoer naar het lokaal bewegingsonderwijs te vergoeden. Voordat hierover een besluit wordt genomen voert het college overleg met het bevoegd gezag. Voor het bekostigen van deze voorzieningen geldt de verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs.

Voor het (voortgezet) speciaal onderwijs wordt aan een lokaal bewegingsonderwijs gelijkgesteld een lokaal voor motorische therapie en een schoolbad (watergewinningsbad of hydrotherapiebad). Deze laatste twee voorzieningen kunnen uitsluitend worden aangevraagd en bekostigd voor de onderwijssoorten waarvoor een dergelijke ruimte verplicht is:

- een hydrotherapiebad is noodzakelijk voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs voor lichamelijk gehandicapte kinderen en voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs voor meervoudig gehandicapte kinderen met een lichamelijke handicap, en
- een watergewinningsbad is noodzakelijk voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs voor meervoudig gehandicapten met zeer moeilijk lerende kinderen.

B.3 Eerste inrichting

Aanvullend meubilair voor het inrichten van het lokaal bewegingsonderwijs kan als eerste inrichting worden verstrekt als een bestaand lokaal:

- met een te kleine oefenzaal wordt uitgebreid waarbij de oefenzaal wordt vergroot, of
- vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd met een groter lokaal bewegingsonderwijs.

In deze situaties is de eerste inrichting in het verleden bekostigd voor de toen gerealiseerde oppervlakte en voldoet de bestaande eerste inrichting naar verwachting niet aan de gestelde eisen, respectievelijk is voor deze vernieuwde lokalen bewegingsonderwijs niet eerder de volledige bekostiging eerste inrichting verstrekt.

B.5 Medegebruik

De mogelijkheid van medegebruik in een lokaal bewegingsonderwijs wordt vastgesteld op basis van het rooster bewegingsonderwijs dat het college heeft vastgesteld voor de scholen voor primair en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs en het rooster bewegingsonderwijs dat het bevoegd gezag van de school voor het voortgezet onderwijs heeft vastgesteld voor de school voor voortgezet onderwijs.

Bijlage II – Prognosecriteria

Op grond van de artikelen 7, tweede lid, onder a, en 18, eerste lid, is het bevoegd gezag verplicht een leerlingenprognose te overleggen als een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding gebouw, eerste inrichting, in gebruik nemen, verplaatsen, terrein en medegebruik wordt ingediend. De leerlingenprognose is de basis voor het beoordelen van de noodzaak van de door de bevoegde gezagsorganen aangevraagde voorziening en van belang voor het vaststellen van de periode waarvoor de voorziening huisvesting onderwijs noodzakelijk is.

Bijlage III – Beoordelingscriteria capaciteit, ruimtebehoefte en aanvullende ruimtebehoefte

In bijlage III wordt evenals in bijlage I een onderverdeling per voorziening huisvesting onderwijs gehanteerd. Op verschillen tussen de onderwijssectoren wordt bij de sectoren afzonderlijk ingegaan.

Bij het vaststellen van de onderwijscapaciteit van het schoolgebouw die wordt geregistreerd wordt geen rekening gehouden met de m2 bruto vloeroppervlakte die een bevoegd gezag voor eigen rekening heeft gerealiseerd, waar dus geen (rijks)vergoeding voor is verstrekt. Deze capaciteit wordt wel geregistreerd.

Deel A – Vaststellen capaciteit

De capaciteit van een (school)gebouw wordt vastgesteld in m2 bruto vloeroppervlakte. Op basis van de vastgestelde capaciteit kan worden beoordeeld of het (school)gebouw:

- te maken heeft met leegstand, of
- moet worden uitgebreid omdat er een tekort aan capaciteit is (aanvullende ruimtebehoefte, deel C).

De bruto vloeroppervlakte van het schoolgebouw wordt door het college opgenomen in de gemeentelijke administratie, omdat dit gegeven van wezenlijk belang is voor het uitvoeren van de verordening. Mutaties die plaatsvinden (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding etc.) moeten op grond van artikel 5 van de verordening door de bevoegde gezagsorganen aan het college worden doorgegeven. Door het vastleggen van deze mutaties in de gemeentelijke administratie beschikt het college over de meest actuele bruto vloeroppervlakte van de (school)gebouwen. De bruto vloeroppervlakte is een gegeven dat wordt bepaald aan de hand van deel E, de meetinstructie voor het vaststellen van de bruto vloeroppervlakte van schoolgebouwen.

Bij het vaststellen van de capaciteit kan vastgesteld worden dat als gevolg van de indeling van het schoolgebouw de vastgestelde capaciteit niet volledig geschikt is voor medegebruik (bijv. een gangenschool). Het schoolgebouw is dan 'overgedimensioneerd' als gevolg van een onevenwichtige indeling van het schoolgebouw. Op dat moment kan het bevoegd gezag het college vragen om de capaciteit lager vast te stellen. Het college neemt over dit verzoek een besluit. Besluit het college aan het verzoek van het bevoegd gezag te voldoen, dan registreert het college zowel de totale bruto vloeroppervlakte van het schoolgebouw en de bruto vloeroppervlakte die geschikt is als op minder onderwijscapaciteit. Op het moment dat het college een aanvraag voor het bekostigen van uitbreiding van het schoolgebouw ontvangt stelt het college vast of het mogelijk is de gevraagde uitbreiding geheel of gedeeltelijk in pandig te realiseren waardoor de 'overdimensionering' van het schoolgebouw wordt verminderd.

A.1.2 en A.1.3 Dislocaties

Als de school is gehuisvest in meerdere gebouwen wordt gesproken van huisvesting in een hoofdbouw en een of meer dislocaties. Daalt het aantal leerlingen zodanig dat het gebruik van een van de locaties kan worden beëindigd, dan is het in eerste instantie aan het bevoegd gezag

een besluit te nemen over de locatie die buiten gebruik wordt gesteld en wordt overgedragen aan het college, tenzij een van de locaties een gebouw is waarvoor het college een huurvergoeding betaalt. Een schoolgebouw waarvoor het college een huurvergoeding betaalt wordt als eerste buiten gebruik gesteld. Als het college van mening is dat het buiten gebruik stellen van een ander schoolgebouw de voorkeur heeft, dan vindt overleg plaats tussen het bevoegd gezag en het college.

A.1.4 Terrein

De terreinoppervlakte waarop het schoolgebouw staat is gelijk aan de grootte van het perceel zoals dit bij het Kadaster is vastgelegd. Het kan voorkomen dat de kadastrale perceelgrenzen niet overeenkomen met de grenzen van het schoolterrein. Oorzaak is vaak dat de terreinoppervlakte van het openbaar groen en eventueel andere openbare gebouwen samen met het schoolterrein als een geheel is geregistreerd. In die situatie wordt voor het schoolgebouw het met overheidsmiddelen bekostigde deel van de terreinoppervlakte vastgelegd.

A.1.5 Inventaris

Het vaststellen van het aantal leerlingen waarvoor eerste inrichting is bekostigd is noodzakelijk voor het beoordelen van een aanvraag voor het bekostigen uitbreiding van eerste inrichting. Evenals geldt voor het schoolgebouw is de uitbreiding van de eerste inrichting gekoppeld aan de uitbreiding met het aantal m2 bruto vloeroppervlakte. Uitgangspunt is dat op 1 januari 2015 de eerste inrichting is bekostigd waarop het bevoegd gezag tot die datum aanspraak maakte.

A.1.6 Lokalen bewegingsonderwijs

Het vaststellen van de capaciteit van het lokaal bewegingsonderwijs is van belang om te kunnen vaststellen of het aantal klokuren voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs, of het aantal lesuren voor een school voor voortgezet kan worden ingeroosterd.

A.1.6.2 Terrein

De terreinoppervlakte van een lokaal bewegingsonderwijs is gelijk aan de grootte van het perceel zoals dit bij het Kadaster is vastgelegd. Of de terreinoppervlakte van het lokaal bewegingsonderwijs afzonderlijk wordt geregistreerd is afhankelijk van de ligging van het lokaal bewegingsonderwijs. Als het lokaal bewegingsonderwijs:

- in pandig in het schoolgebouw is gerealiseerd maakt het onderdeel uit van de terreinoppervlakte van het schoolgebouw;
- als aanbouw van het schoolgebouw, of als afzonderlijk gebouw is gerealiseerd op het terrein van het bevoegd gezag wordt het afzonderlijk geregistreerd;
- ligt op een afzonderlijk terrein wordt het afzonderlijk geregistreerd;
- onderdeel uitmaakt van een school voor voortgezet onderwijs en ligt op hetzelfde terrein als het schoolgebouw, dan wordt het niet afzonderlijk geregistreerd.

A.1.6.3 Inventaris

De eerste inrichting van het lokaal bewegingsonderwijs die bekostigd is wordt geacht voldoende te zijn om te voldoen aan de gestelde eisen van het bewegingsonderwijs.

Deel B – Vaststellen ruimtebehoefte

Voor het vaststellen van de ruimtebehoefte is bepalend het aantal leerlingen dat op de teldatum 1 oktober voorafgaande aan het indienen van de aanvraag op de school aanwezig is. Op basis van het aantal leerlingen wordt de bruto vloeroppervlakte (= ruimtebehoefte) vastgesteld. Op basis van de uitkomst van de leerlingenprognose wordt vastgesteld voor welke periode deze ruimtebehoefte noodzakelijk is.

B.1 Lesgebouwen

De ruimtebehoefte voor een school voor basisonderwijs[, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en een school voor voortgezet onderwijs] wordt gebaseerd op het aantal leerlingen vermenigvuldigd met een m2 bruto vloeroppervlakte per leerling. Een school voor voortgezet onderwijs maakt daarnaast aanspraak op een vaste voet, die afhankelijk is van:

- de aard van de vestiging, te weten een hoofd- of een nevenvestiging met spreidingsnoodzaak, en
- de leerweg van de school voor vmbo of praktijkschool.

B.1.1 School voor basisonderwijs

De ruimtebehoefte van de school voor basisonderwijs is opgebouwd uit de basisruimtebehoefte en de aanvullende ruimtebehoefte. De basisruimtebehoefte bestaat uit de vaste voet (200 m2) en de som van het aantal ongewogen leerlingen dat op de school voor basisonderwijs is ingeschreven vermenigvuldigd met 5,03 m2 per leerling. Op aanvullende ruimtebehoefte bestaat aanspraak als op de school 'gewichtsen leerlingen' staan ingeschreven. De aanvullende ruimtebehoefte is afhankelijk van de 'gewichtssom'. De som van de basisruimtebehoefte en de aanvullende ruimtebehoefte is de totale ruimtebehoefte. Onderdeel hiervan is een speellokaal.

B.1.2 Speciale school voor basisonderwijs

De basisruimtebehoefte bestaat uit een vaste voet (250 m2) en de som van het aantal leerlingen dat op de speciale school voor basisonderwijs is ingeschreven, vermenigvuldigd met 7,35 m2 per leerling. Heeft de speciale school voor basisonderwijs aanspraak op een speellokaal, dan wordt de ruimtebehoefte verhoogd met 90 m2.]

B.1.3 School voor (voortgezet) speciaal onderwijs

De ruimtebehoefte van een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs bestaat uit een vaste voet en de som van het aantal leerlingen dat op de school is ingeschreven vermenigvuldigd met een m2 bruto vloeroppervlakte per leerling. Zowel de vaste voet als de m2 bruto vloeroppervlakte per leerling zijn afhankelijk van de onderwijssoort. Bij het vaststellen van de ruimtebehoefte wordt onderscheid gemaakt in een:

- school voor speciaal onderwijs (so);
- school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso);
- school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (sovso);
- school voor speciaal onderwijs met een of meer afdelingen, en
- school voor voortgezet speciaal onderwijs met een of meer afdelingen.

De ruimtebehoefte bij een school een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op eenmaal de vaste voet, verhoogd met de uitkomst van de afzonderlijk berekende bruto vloeroppervlakte voor het aantal leerlingen van de so- en de vso-component en van de afdelingen. Is sprake van een of meer afdelingen, dan wordt het aantal leerlingen van een of meer afdelingen bij het aantal leerlingen van de so-component opgeteld.

Heeft de school voor speciaal onderwijs aanspraak op een speellokaal, dan wordt de ruimtebehoefte verhoogd met 90 m2.

B.1.4 School voor voortgezet onderwijs

Een school voor voortgezet onderwijs kent uitsluitend de basisruimtebehoefte. De basisruimtebehoefte bestaat uit een vaste voet, vermeerderd met de som van het aantal leerlingen vermenigvuldigd met de m2 bruto vloeroppervlakte per leerling, die geldt voor de

onderwijsrichting waarop de leerling staat ingeschreven. De vaste voet wordt toegekend voor de hoofdvestiging van de school voor voortgezet onderwijs en de nevenvestiging met spreidingsnoodzaak. Daarnaast wordt een vaste voet toegekend voor de afzonderlijke leerwegen in het vmbo. Of sprake is van een nevenvestiging met spreidingsnoodzaak wordt vastgesteld op basis van de door de minister van OCW aan het bevoegd gezag afgegeven beschikking.

Leerwegondersteunend onderwijs (Lwoo) of de gemengde leerweg kan de school voor voortgezet onderwijs uitsluitend aanbieden in relatie met de beroepsgerichte leerweg van een bepaalde afdeling of sector en kan uitsluitend worden aangeboden als de minister van OCW hiervoor toestemming heeft verleend. De school voor voortgezet onderwijs beschikt dan over de betreffende licenties.

B.2 Lokalen bewegingsonderwijs

De ruimtebehoefte van een lokaal bewegingsonderwijs is afhankelijk van het totaal aantal klokuren of lesuren dat in het lokaal bewegingsonderwijs is ingeroosterd. De ruimtebehoefte van de school voor basisonderwijs, speciale school voor basisonderwijs, school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs is afhankelijk van het aantal gymgroepen. Het aantal gymgroepen voor de school voor basisonderwijs is afhankelijk van het aantal formatieplaatsen. Om het aantal formatieplaatsen te bepalen wordt de splitsingstabel gehanteerd die het college hanteert bij het vaststellen van de materiele vergoeding. Beschikt de school voor basisonderwijs, speciale school voor basisonderwijs, school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs niet over een speellokaal, dan bestaat aanspraak op gebruik van een lokaal bewegingsonderwijs door de leerlingen in de leeftijd van 4 en 5 jaar. Hierop bestaat geen aanspraak als de school voor basisonderwijs binnen de genormeerde bruto vloeroppervlakte geen speellokaal heeft gerealiseerd.

Deel C – Vaststellen aanvullende ruimtebehoefte

De aanvullende ruimtebehoefte wordt in de volgende stappen vastgesteld:

- stap 1 vastgestelde capaciteit (deel A)
- stap 2 vastgestelde ruimtebehoefte (deel B)
- stap 3 vaststellen aanvullende ruimtebehoefte = saldo capaciteit – vastgestelde ruimtebehoefte
- stap 4 vaststellen of saldo van stap 3 gelijk of groter is dan de drempelwaarde 17
- stap 5 is de uitkomst van stap 4:
 - lager dan de drempelwaarde, dan bestaat geen aanspraak op bekostigen voorziening,
 - gelijk of groter dan de drempelwaarde, dan bestaat aanspraak op het bekostigen van een voorziening op basis van de uitkomst van stap 3.

Een school voor basisonderwijs maakt geen aanspraak op extra bruto vloeroppervlakte voor een speellokaal, omdat deze bruto vloeroppervlakte is geïntegreerd in de vaste voet en bruto

¹⁷ Drempelwaarde:

- 55 m2 bruto vloeroppervlakte voor een permanente voorziening school voor basisonderwijs;
- 50 m2 bruto vloeroppervlakte voor een permanente voorziening speciale school voor basisonderwijs of voor een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs;
- 40 m2 bruto vloeroppervlakte voor een tijdelijke voorziening voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs en een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs, en
- 10% van de bestaande capaciteit met een minimum van 100 m2 voor een school voor voortgezet onderwijs.

vloeroppervlakte per leerling. Heeft de school voor basisonderwijs binnen de genormeerde bruto vloeroppervlakte geen speellokaal gerealiseerd dan bestaat geen aanspraak op gebruik van een lokaal bewegingsonderwijs door de groepen 1 en 2 wegens het ontbreken van een speellokaal. In deze situatie kan de school voor basisonderwijs een lokaal bewegingsonderwijs door de groepen 1 en 2 alleen gebruiken als het college hiervoor toestemming verleend, binnen het lokaal bewegingsonderwijs de noodzakelijke capaciteit beschikbaar is en het bevoegd gezag bereid is een huurvergoeding te betalen. Een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs maken aanspraak op extra bruto vloeroppervlakte voor een speellokaal als deze scholen worden bezocht door leerlingen in de leeftijd tot zes jaar.

Bij een aanvraag voor het bekostigen van de voorziening onderwijshuisvesting uitbreiding wordt vastgesteld of gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om de capaciteit van het schoolgebouw lager vast te stellen dan de feitelijke bruto vloeroppervlakte van het schoolgebouw (zie toelichting deel A). Heeft deze situatie zich voorgedaan, dan wordt in de berekening voor het vaststellen van het aantal m² uitbreiding van het schoolgebouw bekeken of het verschil tussen de feitelijk aanwezige capaciteit en de geregistreerde capaciteit kan worden opgeheven resp. verminderd. Doet deze situatie zich voor, dan geldt als uitgangspunt voor het ontwerpen van een bouwplan dat de toegekende uitbreiding in eerste instantie moet leiden tot het verminderen van de zgn. verschiloppervlakte. Dit kan leiden tot het toekennen van een interne aanpassing of beperkte uitbreiding in combinatie met een interne aanpassing van het schoolgebouw. De definitieve keuze is afhankelijk van de investeringskosten die moeten blijken uit een vergelijking tussen de investeringskosten van uitsluitend de aanpassing en de investeringskosten van een combinatie van aanpassing met een eventuele (beperkte) uitbreiding. Op het moment dat wordt vastgesteld dat de investeringskosten van de aanpassing hoger zijn dan de investeringskosten van een (beperkte) uitbreiding van het gebouw kan worden besloten het gebouw uit te breiden.

In het voortgezet onderwijs bestaat pas aanspraak op bekostiging van de voorziening uitbreiding van het schoolgebouw als de gevraagde ruimtebehoefte minimaal tien procent hoger is dan de bruto vloeroppervlakte van de bestaande capaciteit. De wijze waarop de ruimtebehoefte wordt vastgesteld is afhankelijk van de onderwijssoort. Bij het toekennen van de voorziening uitbreiding wordt onderscheid gemaakt in de 'voor blijvend' en de 'voor tijdelijk *gebruik* bestemde voorziening'. Wordt toegekend:

- de voor blijvend gebruik bestemde voorziening, dan wordt toegekend de totaal berekende aanvullende ruimtebehoefte, er wordt dus geen rekening gehouden met de drempel van 10%;
- de voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening, dan wordt toegekend het aantal m² dat de 10% overschrijdt, de aanvullende ruimtebehoefte tot 10% moet het schoolbestuur binnen de bestaande capaciteit opvangen¹⁸.

C.1 en C.2 Voor blijvend en tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

- Bij het toekennen van ruimtebehoefte wordt onderscheid gemaakt in voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen en voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen. De keuze tussen voor tijdelijk of permanent is afhankelijk van de verwachte periode dat de voorziening noodzakelijk is. Bij een periode van:
- korter dan 4 jaar, dan in principe geen toekenning;
- 4 jaar tot 15 jaar, dan toekennen van voor tijdelijk gebruik bestemde huisvesting;
- langer dan 15 jaar, dan toekennen van voor blijvend gebruik bestemde huisvesting.

C.3 Overige voor blijvend gebruik of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

De mogelijkheid van ingebruikneming is afhankelijk van de vastgestelde ruimtebehoefte in relatie tot de capaciteit van het schoolgebouw. Afhankelijk van de benodigde capaciteit kan een gebouw

¹⁸ LJN BW5954, Raad van State, 201107376/1/A2.

volledig dan wel gedeeltelijk in gebruik worden gegeven.

De mogelijkheid van medegebruik is afhankelijk van de vastgestelde leegstand in het schoolgebouw en in relatie tot de vastgestelde ruimtebehoefte en de afstand tussen de hoofdvesting en de vestiging waar het medegebruik kan worden gerealiseerd.

De omvang van het terrein heeft betrekking op zowel de ondergrond van het schoolgebouw als het aangrenzende speelterrein. De minimaal noodzakelijke oppervlakte voor een school voor basisonderwijs[, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of school voor voortgezet speciaal onderwijs] is opgenomen in deel D. Tot het terrein behoren niet de eventueel noodzakelijke parkeerplaatsen, of de ruimte voor een kiss-en-ride-strook.

De omvang van de eerste aanschaf van onderwijsleerpakket of de uitbreiding is gekoppeld aan de voorziening nieuwbouw of uitbreiding. Wordt een van deze voorzieningen toegekend, of een alternatief (bijv. ingebruikgeving, medegebruik), dan ontstaat aanspraak op bekostiging van deze voorziening.

C.4 Lokalen bewegingsonderwijs

De bepalingen rond de verschillende voorzieningen huisvesting onderwijs die betrekking hebben op het lokaal bewegingsonderwijs zijn gelijk aan de bepalingen die van toepassing zijn op het toekennen van voorzieningen voor schoolgebouwen.

Deel D – Minimumnormen bij het realiseren van nieuwe voorzieningen

In de verordening zijn uitsluitend minimumnormen opgenomen. Het is aan het bevoegd gezag om de ruimten en indeling van het schoolgebouw te bepalen. Daarbij moet het bevoegd gezag wel voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit.

Bijlage IV – Normbedragen voor vergoeding en indexering

Algemeen

Artikel 102, derde lid, van de WPO, artikel 100, derde lid, van de WEC en artikel 76m, derde lid, van de WVO verplichten de gemeenteraad normen vast te stellen voor het bekostigen van de voorzieningen huisvesting onderwijs die worden toegekend. Bijlage IV is de uitwerking van deze artikelen en deze bijlage heeft een relatie met artikel 4 van de verordening, waarin is opgenomen welke voorzieningen worden bekostigd op basis van normbedragen

Naast het bekostigen van de genoemde voorzieningen onderwijshuisvesting is de gemeente verantwoordelijk voor het bekostigen van de onroerend zaak belasting (artikel 133 van de WPO, artikel 127 van de WEC en artikel 96c.1 van de WVO). Het bedrag dat de gemeente voor de OZB moet bekostigen is gelijk aan het bedrag van de opgelegde aanslag.

Deel A – Indexering

De normbedragen moeten jaarlijks worden aangepast aan het dan geldende prijspeil. Met het bijstellen aan de hand van een indexcijfer wordt het normbedrag op een actueel prijspeil gebracht. De verordening hanteert het MEV-prijsindexcijfer dat jaarlijks, gelijktijdig met de miljoenennota, wordt gepubliceerd. Het vaststellen van de nieuwe normbedragen is door de gemeenteraad gedelegeerd aan het college (artikel 32 van de verordening).

Deel B – Normbedragen

Vergoeding voorbereidingskrediet

In de artikelen 3, 4, 7 en 13 van de verordening is de mogelijkheid opgenomen om een voorbereidingskrediet aan te vragen en toe te kennen. Het voorbereidingskrediet wordt gebaseerd op 8% van het normbedrag zoals opgenomen in deze bijlage, of op 8% van het geraamde bedrag van de feitelijke kosten. Nadat het definitieve bedrag van de bekostiging is vastgesteld wordt bij het beschikbaar stellen van de vergoeding het al beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet in mindering gebracht op het bedrag van de vastgestelde bekostiging.

A en B. Nieuwbouw en uitbreiding met permanente bouwaard

De opgenomen normbedragen omvatten alle bijkomende kosten, zoals eventuele kosten voor fundering, aansluitkosten, terreininrichting en dergelijke en zijn incl. BTW.

De hoogte van de normvergoeding is voor:

- een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs opgebouwd uit een:
 - 1) startbedrag, inclusief een aantal m2 bruto vloeroppervlakte en
 - 2) bedrag per m2 bruto vloeroppervlakte, welk bedrag voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs afhankelijk is van de onderwijssector.
- een school voor voortgezet onderwijs opgebouwd uit een:
 - 1) vaste voet (hoofdvestiging en nevenvestiging met spreidingsnoodzaak)
 - 2) bedrag per m2 bruto vloeroppervlakte, afhankelijk van de toegekende bruto vloeroppervlakte en toegekende ruimtesoort (lokaal specifiek en sectie specifiek).

De normvergoeding 'uitbreiding' voor een school voor voortgezet onderwijs wordt als volgt vastgesteld:

- a. per ruimtesoort bepalen het verschil tussen bestaande capaciteit bruto vloeroppervlakte en toegekende uitbreiding bruto vloeroppervlakte;
per ruimtesoort berekenen de vergoeding op basis van het onder a vastgestelde verschil in capaciteit, en
 - vaststellen de hoogte van de vergoeding.

Deze berekening is noodzakelijk omdat een uitbreiding van een school voor voortgezet onderwijs enerzijds bestaande ruimten in het schoolgebouw moeten worden uitgebreid en anderzijds mogelijk bestaande ruimten in bruto vloeroppervlakte kunnen worden teruggebracht.

Naast de genoemde normbedragen voor de stichtingskosten kunnen, afhankelijk van de toe te kennen voorziening, aanvullende vergoedingen worden toegekend voor bijv. fundering, inrichting van het terrein, het realiseren van een speellokaal en sloopkosten. Kosten voor de verwerving van een terrein zijn niet opgenomen, aangezien deze kosten afhankelijk van de ligging sterk kunnen variëren.

A.2 Kosten voor terreinen

De gemeente moet de grond bouw- en woonrijp opleveren. Dit betekent dat alle kosten die verband houden met het bouw- en woonrijp maken (aankoop, aanleggen riolering, schoongrond verklaring, bestrating et cetera) voor rekening van de gemeente komen.

C. Tijdelijke voorziening

Een tijdelijk gebouw kan worden gerealiseerd in de vorm van nieuwbouw, of door middel van huur van een tijdelijke voorziening of bestaande huisvesting (een tijdelijke accommodatie kan ook betrekking hebben op een semipermanent gebouw). De keuze tussen aankoop en huur van tijdelijke huisvesting is afhankelijk van aspecten als de verwachte gebruiksduur, verwerving van eigendom en multifunctioneel gebruik. Tijdelijke lokalen kunnen noodzakelijk zijn:

- als eerste voorziening (nieuwbouw);
- voor het uitbreiden van een permanent hoofdgebouw, en

- voor het uitbreiden van een bestaande accommodatie.

De keuze tussen huur of koop van tijdelijke huisvesting in plaats van het realiseren van permanente huisvesting wordt gebaseerd op de uitkomst van een vergelijking tussen de kosten van:

tijdelijke huisvesting in relatie tot de kosten van een permanente voorziening, en aankoop van tijdelijke huisvesting in relatie met de kosten van huur van tijdelijke huisvesting, waarbij in beide vergelijkingen rekening moet worden gehouden met de kosten van het plaatsen en het in de toekomst verwijderden van de te huren resp. aan te kopen lokalen.

Afhankelijk van de uitkomst van de berekening kan de conclusie zijn dat gelet op de:

- kosten van de tijdelijke huisvesting in vergelijking met de kosten van de permanente huisvesting alsnog bekostiging voor permanente bouw wordt toegekend (dit speelt vooral als de tijdelijke huisvesting naar verwachting voor lange termijn noodzakelijk is);
- korte periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is een huurvergoeding wordt toegekend, of
- periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is, wordt overgegaan tot koop van een tijdelijk gebouw omdat dit goedkoper is dan huur.

D. Eerste inrichting

De vergoeding voor de eerste inrichting van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs bestaat uit een basisbedrag en een bedrag per m². Bij een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt zowel bij het basisbedrag als het bedrag per m² onderscheid gemaakt naar onderwijssoort.

Voor het voortgezet onderwijs wordt bij (vervangende) nieuwbouw het bedrag van de bekostiging eerste inrichting waarop de school voor voortgezet onderwijs aanspraak maakt op gelijke wijze berekend als de berekening van vergoeding bouwkosten (vervangende) nieuwbouw. Aanvullende bekostiging eerste inrichting leer- en hulpmiddelen is niet in alle gevallen noodzakelijk:

als een school goedkope ruimte (bijv. algemene ruimte) moet ombouwen voor dure ruimte (bijv. werkplaats of specifieke ruimte) wordt het verschil in inventariskosten gecompenseerd; als een school een werkplaats of specifieke ruimte ombouwt tot algemene ruimte ontstaat de omgekeerde situatie, in principe wordt de school gekort op het bedrag voor inventaris. Als deze situatie zich voordoet wordt vastgesteld dat de school een hoger bedrag aan bekostiging heeft ontvangen dan waarop het volgens de verordening aanspraak maakt. Dit verschil wordt geregistreerd.

E. Lokalen bewegingsonderwijs

De normbedragen voor de lokalen bewegingsonderwijs zijn onderverdeeld in bedragen voor:

- nieuwbouw;
- uitbreiding, en
- eerste inrichting met onderwijsleerpakket/meubilair.

Daarnaast hebben de scholen voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs voor LG- en MG-leerlingen aanspraak op een aanvullende bekostiging voor het vergroten van de entree en de was- en kleedruimte als deze lokalen bewegingsonderwijs niet toegankelijk zijn.

F. Vergoeding feitelijke kosten

Voor het vaststellen van de vergoeding op basis van de feitelijke kosten wordt onderscheid gemaakt in de voorzieningen genoemd in artikel 2, onder a, en de voorzieningen genoemd in artikel 2, onder b en c. In de kostenbegroting van de eerstgenoemde voorzieningen zijn opgenomen de kosten van de architect en het bouwkundig toezicht. Deze kosten maken geen onderdeel uit van de ontvangen offertes voor het herstel als gevolg van een constructiefout of

andere schade. Ook bij het vaststellen van deze niet genormeerde kosten moet rekening worden gehouden met de kosten van technische advisering.¹⁹

G. Huur sportvelden

Een school voor voortgezet onderwijs maakt aanspraak op een vergoeding van het college voor het gebruik van een sportveld. Op deze vergoeding bestaat uitsluitend aanspraak als het sportveld niet is gerealiseerd met gemeentelijke middelen. De huurvergoeding is een vergoeding in de investeringskosten. Naast de vergoeding voor de investeringskosten die voor rekening van de gemeente komt kan de verhuurder aan de school voor voortgezet onderwijs in rekening brengen een vergoeding voor de exploitatiekosten. De hoogte van de exploitatiekosten wordt vastgesteld door degene die het sportveld beschikbaar stelt en deze kosten komen volledig voor rekening van het bevoegd gezag.

De gemeentelijke vergoeding is gebaseerd op de periode van 8 weken en wordt alleen vermenigvuldigd met het aantal lessen dat de school voor voortgezet onderwijs van het sportveld gebruik maakt.

¹⁹ BD3606 Raad van State, 200705694/1.

Verslag OOGO 1 september 2014

Aanwezig:

Dr. Schaepmanstichting:	de heer Malag
Stichting Marcant:	mevrouw Hilgenberg
Scholengroep Primato en	
Stichting ZML Twente/ Oost-Gelderland:	de heer Gerichhausen
Attendiz:	de heer Zeeuwen en mevrouw Steenberg
Openbaar Voorgezet Onderwijs:	de heer Stroop
Vereniging voor Gereformeerd Primair Onderwijs	
De Oosthoek:	de heer Veurink
Gemeente Hengelo:	de heer Lievers (vz), mevrouw Hidders, de de heren Westerhof en van der Meer

Afwezig:

Stichting Carmelcollege:	de heren Hammink en Dooijeweerd
Stichting Neutraal Bijzonder Onderwijs:	de heer Wellink

1. Opening

De heer Lievers heet de aanwezigen welkom.

2. Mededelingen

De heren Hammink en Dooijeweerd van het Carmelcollege hebben zich afwezig gemeld. De heer van der Meer komt later.

3. Concept programma en overzicht onderwijshuisvesting 2015

Naar aanleiding van de wetwijziging van de wet op het primair onderwijs, de wet op de expertisecentra en de wet primair onderwijs BES is de verantwoordelijkheid voor onderhoud en aanpassing van de schoolgebouwen per 1 januari 2015 overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. De wetwijziging betekent voor de gemeenten dat de zorgplicht voor onderhoud en aanpassing van schoolgebouwen vervalt. De aanvragen met betrekking tot aanpassing en onderhoud staan daarom op het overzicht. De schoolbesturen zijn hiermee bekend en zijn akkoord met het concept programma en overzicht onderwijshuisvesting 2015.

Mevrouw Hilgenberg geeft aan dat per abuis geen aanvraag is ingediend met betrekking tot het schoolplein bij de basisschool de Wingerd. De heer Sniijders is van de situatie ter plekke op de hoogte. Mevrouw Hidders geeft aan dat een reguliere aanvraag in het kader van onderhoud niet zal worden toegekend in verband met de wetwijziging. Ze zal contact opnemen met de heer Sniijders en laten beoordelen of deze situatie zodanig is, dat het een spoedaanvraag betreft. Alleen dan kan (een deel) van deze voorziening worden toegekend.

De heer Malag geeft aan dat een aantal scholen van de dr. Schaepmanstichting op basis van het leerlingenaantal van 1 oktober 2013 geen recht heeft op extra lokalen, maar wel op basis van de telling van 1 oktober 2014. De heer Lievers antwoordt dat er dan in overleg gegaan dient te worden met de beleidsmedewerker onderwijshuisvesting.

De heer Westerhof geeft als tip, naar aanleiding van de vele aanvragen voor valbeveiliging, om de valbeveiliging door de aannemer te laten verzorgen die de reparatie of vervanging van het dak uitvoert.

4. Nieuwe modelverordening onderwijshuisvesting

Naar aanleiding van de wetwijziging, waarbij het budget voor het onderhoud en aanpassingen per 1 januari 2015 wordt overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen is door de VNG een nieuwe modelverordening ontwikkeld. In relatie met de herziening is de modelverordening tekstueel herzien en waar mogelijk gedereguleerd en vereenvoudigd. De schoolbesturen zijn akkoord om deze aanpassingen van de modelverordening over te nemen in de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Hengelo. Door de heer Malag wordt opgemerkt dat er kritisch moet worden gekeken naar de in de verordening genoemde termijnen. Mevrouw Hidders geeft aan dat vooralsnog de termijnen uit de modelverordening worden overgenomen, met dien verstande dat in bijzondere omstandigheden een spoedaanvraag mogelijk blijft. Voor wat betreft de voorziening "uitbreiding" blijft de huidige werkwijze gehandhaafd. Voor wat betreft de voorziening "nieuwbouw" blijft maatwerk mogelijk middels een apart raadsbesluit.

5. Actuele ontwikkelingen in het kader van de doordecentralisatie

Door de overheveling van de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud in het primair onderwijs, worden de schoolbesturen volledig verantwoordelijk voor de staat van onderhoud van het schoolgebouw. Er is een werkgroep geformeerd die nagaat hoe de staat van onderhoud

gewaarborgd kan worden. Dit is met name van belang als het gebouw uit onderwijs wordt onttrokken en terugvalt naar de gemeente. Afspraken hierover worden nader uitgewerkt. Er is sprake van een "koude" overdracht van gebouwen, dat wil zeggen dat de gemeente Hengelo geen extra bijdrage zal meegeven aan schoolbesturen, bijvoorbeeld omdat die op korte termijn een voorziening in het kader van onderwijshuisvesting zouden moeten uitvoeren. Er wordt namelijk van uitgegaan dat er bij de schoolgebouwen in Hengelo geen sprake is van achterstallig onderhoud. Dit is mede ingegeven door het feit dat er in voorgaande jaren geen aangevraagde voorzieningen in het kader van onderwijshuisvesting zijn afgewezen op financiële gronden. Mevrouw Steenberghe geeft aan dat er nadere afspraken zouden moeten worden gemaakt over de voorziening "renovatie". Formeel is renovatie geen voorziening huisvesting onderwijs meer. De heer Lievers geeft aan dat dit vooralsnog niet als een aparte voorziening wordt opgenomen. De ontwikkelingen hieromtrent zullen uiteraard op de voet worden gevolgd. Op grond van nieuwe informatie van de VNG en/ of op grond van nieuwe afspraken hierover met de gemeenten in de regio, kan dit zo nodig in de toekomst worden aangepast.

6. Rondvraag

De heer Malag reikt het document "Kwaliteit onderwijshuisvesting in het primair en voortgezet onderwijs" van de algemene rekenkamer uit. In dit onderzoek wordt gekeken naar wat de gebruikers vinden van de kwaliteit van schoolgebouwen. Ook wordt onderzocht hoe het rijksbeleid in de praktijk uitpakt en tegen welke problemen schoolbesturen en gemeenten aanlopen. Het onderzoek bevat onder meer een peiling onder leerlingen, ouders en leerkrachten. Ze worden opgeroepen om via de site www.checkjeschoolgebouw.nl een beoordeling van het gebouw te geven. De resultaten van de beoordeling worden dan afgezet tegen het landelijk gemiddelde en zijn direct zichtbaar. Zie ook het nieuwsbericht van de algemene rekenkamer hieronder.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun komst en sluit de vergadering.

Geef je mening over je schoolgebouw op www.checkjeschoolgebouw.nl

Nieuwsbericht | 22-09-2014

De Algemene Rekenkamer doet onderzoek naar de kwaliteit van schoolgebouwen in Nederland en roept daarbij voor het eerst in de geschiedenis de hulp in van alle leerlingen, leraren en ouders van basisscholen en middelbare scholen

Vanaf vandaag kunnen zij hun mening geven op www.checkjeschoolgebouw.nl. Op deze website kunnen deelnemers ook foto's van scholen delen.

Heeft het schoolgebouw genoeg geschikte plekken voor leerlingen om zelfstandig of in groepjes te werken? Is het geschikt voor het werken met digibord en computer? Is er voldoende frisse lucht? En hoe staat het met het onderhoud?

De Algemene Rekenkamer wil met het onderzoek laten zien hoe gemeenten en schoolbesturen voor hun scholen zorgen. En ze wil graag weten hoe leerlingen, leraren en ouders hun schoolgebouw beoordelen: wat is de stand in het land?

Voor het laatste nieuws: volg @Rekenkamer, www.facebook.com/rekenkamer en #checkjeschoolgebouw.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Gezondheidsbeleid Hengelo		
Zaaknummer	1014104	Portefeuillehouder	Jan Bron
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	Ter voldoening aan de wettelijke vereisten vaststellen van een lokale gezondheidsnota en ter uitwerking van de beleidslijn 'gezondheidszorg' binnen het beleidsplan 'Met Respect...' de lokale oplegnota Vitale Coalities en de bijbehorende regionale gezondheidsnotitie Vitale coalities vast te stellen. De nota kent geen relevante koerswijzigingen; met het geactualiseerde gezondheidsbeleid continueren we het beleid dat we de afgelopen jaren reeds hebben gevoerd.		
Historie	Gemeenten zijn verplicht om binnen twee jaar na het verschijnen van de rijkgezondheidsnota een lokale gezondheidsnota vast te stellen. In voorbereiding hierop is in regionaal verband de regionale nota gezondheidsbeleid "Vitale coalities" opgesteld. Deze nota is eind 2012 door Bestuurscommissie Publieke Gezondheid Regio Twente vastgesteld en vormt de basis van het lokale gezondheidsbeleid. Deze oplegnota is aanvullend op de regionale nota en bevat lokale achtergrondinformatie, cijfers, bijzonderheden en een overzicht van de activiteiten die we in Hengelo (gaan) uitvoeren op het gebied van het gezondheidsbeleid. Anderzijds is de oplegnotitie een nadere uitwerking van de beleidslijn gezondheidszorg zoals die binnen het beleidsplan 'Met Respect...' op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning' door de gemeenteraad op 29 oktober 2014 is vastgesteld. Daarin is ook aangegeven dat we deze uitwerking aan de gemeenteraad zouden voorleggen.		

Raad	Datum 17 december 2014	
Doel van de sessie	besluitvorming	
Behandeladvies	Als hamerstuk agenderen, aangezien de nota geen relevante koerswijzigingen kent.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1014104	Wildemors, Chantal	SAM-MO	Jan Bron
ONDERWERP			
Gezondheidsbeleid Hengelo			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De lokale oplegnota Vitale Coalities en de bijbehorende regionale gezondheidsnotitie Vitale coalities vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Gemeenten zijn verplicht om lokaal gezondheidsbeleid vast te stellen. De basis van het gezondheidsbeleid is de regionale nota Vitale Coalities. Deze wordt aangevuld met een lokale oplegnota.

Het gezondheidsbeleid geeft de kaders weer voor het gezondheidsbeleid voor de komende jaren. Met het gezondheidsbeleid wil de gemeente de gezondheid en vitaliteit van de burger bevorderen. Belangrijke thema's hierbij zijn bewegen en voeding, "doegroen", collectieve preventie en geestelijke gezondheidszorg en het verbinden van de 0e lijn zorg (preventieve zorg; waar mensen niet zelf actief om vragen) met de 1e lijn zorg (zorg waar mensen zonder verwijzing naar toe kunnen, zoals de huisarts of fysio).

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1014104	Wildemors, Chantal	SAM-MO	Bron
ONDERWERP			
Gezondheidsbeleid Hengelo			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

02 – Zorg voor de mens

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Voor ligt een voorstel tot vaststelling van de nota Vitale coalities. Het voorliggende gezondheidsbeleid is enerzijds het gevolg van de wettelijke verplichting om lokaal gezondheidsbeleid vast te stellen. Anderzijds is de lokale oplegnota met bijbehorende regionale notitie een nadere uitwerking van de beleidslijn gezondheidszorg zoals die binnen het beleidsplan 'met Respect...op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning' op 29 oktober jl. door de gemeenteraad is vastgesteld.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De nota kent geen relevante koerswijzigingen; met het geactualiseerde gezondheidsbeleid continueren we het beleid dat we de afgelopen jaren reeds hebben gevoerd.

De hoofddoelstelling van het gezondheidsbeleid is het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van de burger. De afgeleide subdoelstellingen hierbij zijn:

- Het beperken van gezondheidsrisico's in het gedrag van onze inwoners.
- Het bevorderen van bewegen en het leveren van fysieke inspanning van onze inwoners.
- Het benutten van de mogelijkheden die de fysieke omgeving ons biedt om te komen tot gezondheidsbevorderend gedrag.
- Het verbinden van de 0^e en 1^e lijn, waardoor we de samenhang in de hulp en zorgstructuur in de wijken versterken.

De lokale oplegnota geeft een overzicht van de verbindingen (coalities) die er zijn op het gebied van het gezondheidsbeleid. De uitvoering van het beleid gaat via de reguliere (uitvoerings)programma's die vanuit de verschillende beleidsterreinen zijn of worden gemaakt. Dit doet recht aan het integrale karakter van het gezondheidsbeleid in Hengelo.

In het kader van de verdere uitwerking van de decentralisaties wordt onderzocht en uitgewerkt of en hoe preventie- en zorginstrumenten en bijbehorende budgetten meer in samenhang in de wijk ingezet kunnen worden gericht op het versterken van eigen kracht en preventie en uitstel van zware zorg.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Voorgesteld wordt om ter voldoening aan de wettelijke vereisten tot het vaststellen van een lokale gezondheidsnota en ter uitwerking van de beleidslijn 'gezondheidszorg' binnen het beleidsplan 'Met Respect...' de lokale oplegnota Vitale Coalities en de bijbehorende regionale gezondheidsnotitie Vitale coalities vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De uitvoering van het beleid vindt plaats via de reguliere programma's van de verschillende beleidsterreinen en binnen de financiële kaders die binnen deze programma's reeds zijn vastgesteld.

Daarnaast worden de komende twee jaar vanuit een landelijk stimuleringsprogramma (Gezond in de Stad) incidenteel middelen beschikbaar gesteld aan de gemeente Hengelo. Deze middelen zullen worden ingezet om gezondheidsachterstanden in de wijken integraal aan te pakken. We maken hiervoor een plan op basis van de speerpunten die genoemd zijn in het lokale gezondheidsbeleid. De raad zal daarover op dat moment worden geïnformeerd.

BIJLAGE(N)

- Regionale notitie Vitale coalities
- Lokale oplegnota Vitale coalities
- Twentse Gezondheidsverkenning Hengelo

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HENGELO,

De secretaris

De burgemeester

Twentse
Gezondheids
Verkenning (TGV)
Gezondheid op de rails

Hengelo

Maakt deel uit van de Twentse
Gezondheids Verkenning

Colofon

Samenstelling

F.D.H. Koedijk, C.L.A.J. Boom

Uitgave

GGD Twente, oktober 2013

Copyright

©GGD Twente, 2013

Overname is toegestaan, mits volledige bron wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Kernboodschappen Hengelo.....	5
1 Kenmerken van de bevolking van Hengelo	7
1.1 Bevolkingskenmerken.....	7
1.2 Vergrijzing	8
1.3 Sociaal economische status en uitkeringen	9
2 Gezondheid	11
2.1 Levensverwachting, sterfte en ziekte.....	11
2.2 Functioneren en kwaliteit van leven.....	13
2.3 Psychische gezondheid	15
3 Leefstijl	17
3.1 Overgewicht, beweging en voeding.....	18
3.2 Roken, alcohol- en drugsgebruik.....	19
3.3 Seksuele gezondheid.....	20
4 Sociale omgeving	23
4.1 Eenzaamheid en sociale woonomgeving	23
4.2 Vrijwilligerswerk en mantelzorg	23
4.3 Huiselijk geweld en pesten	24
5 Fysieke omgeving	25
5.1 Groen in de omgeving.....	25
5.2 Milieu.....	26
5.3 Leefomgeving	27
6 Zorg en voorzieningen	29
6.1 Zorggebruik eerste lijn	29
6.2 Jeugdzorg	32
6.3 Voorzieningen	33
Appendix 1: Gegevensbronnen	35
Monitoren	35
Landelijke gegevensbronnen	35
Regionale gegevensbronnen	36
Appendix 2: Interventies.....	37
Twentse interventies	37
Landelijke interventies	37

Kernboodschappen Hengelo

Vergrijzing en laagopgeleiden punten van aandacht in Hengelo

In Hengelo wonen 80.952 mensen; 40.327 mannen en 40.625 vrouwen (januari 2013). In Hengelo is, net als in de rest van Twente en Nederland sprake van een sterke stijging van het aandeel ouderen: van 17% in 2013 naar 27% in 2040. Wat verder opvalt, is dat laagopgeleiden in alle leeftijdsklassen over het algemeen minder goed scoren op gezondheidsaspecten als ervaren gezondheid, chronische aandoeningen, depressie, leefstijl en het doen van vrijwilligerswerk.

De gezondheid in Hengelo vergelijkbaar met Twente

- De gemiddelde levensverwachting in Hengelo is 80,8 jaar, vergelijkbaar met Nederland.
- 58% van de volwassenen en 78% van de ouderen heeft één of meer chronische aandoeningen.
- Ouderen en laagopgeleiden ervaren hun eigen gezondheid vaker als slecht.
- Laagopgeleiden rapporteren vaker depressieve gevoelens dan hoogopgeleiden.
- Door de vergrijzing in Hengelo is de verwachting dat mobiliteitsbeperkingen en chronische aandoeningen, zoals hoge bloeddruk en suikerziekte, zullen stijgen in de toekomst.

Leefstijl in Hengelo kan, met name bij laagopgeleiden, op een aantal aspecten beter

- De helft van de volwassenen en bijna tweederde van de ouderen heeft overgewicht. Overgewicht komt in alle leeftijdsklassen vaker voor bij laagopgeleiden. In 2012 is echter wel voor het eerst een daling in overgewicht bij jongeren in Hengelo en ook in Twente te zien.
- 19% van de jongeren uit Hengelo geeft aan wel eens te roken, vmbo-ers geven dit vaker aan dan havo/vwo-ers. Van de volwassenen rookt 30% en 10% van de ouderen rookt.
- Vmbo-ers rapporteren vaker aan binge-drinken te doen (36%) dan havo/vwo-ers (22%).
- Van alle leerlingen die hebben deelgenomen aan E-MOVO, geeft 11% aan wel eens softdrugs te gebruiken, vergelijkbaar met Twente. Vmbo-ers rapporteren dit vaker dan havo/vwo-ers.
- Van de leerlingen die ooit geslachtsgemeenschap hebben gehad, zegt 45% altijd een condoom te gebruiken, in Twente is dit 50%.

Aandacht voor sociale omgeving blijft belangrijk

- Acht procent van de volwassenen in Hengelo geeft aan zich (zeer) ernstig eenzaam te voelen, vergelijkbaar met de rest van Twente. Eenzaamheid neemt toe met de leeftijd en ook rapporteren laagopgeleiden vaker zich eenzaam te voelen (15%) dan hoogopgeleiden (4%).
- Bijna een derde (29%) van de volwassenen in Hengelo doet vrijwilligerswerk, bij ouderen is dat 17%. Hoogopgeleide ouderen rapporteren vaker vrijwilligerswerk te doen dan laagopgeleiden.
- Van de volwassenen en ouderen in Hengelo geeft 17% en 13% aan het afgelopen jaar mantelzorg te hebben gegeven. Het grootste deel ziet dit niet of nauwelijks als belasting.
- Van de leerlingen uit Hengelo geeft 12% aan de laatste 3 maanden wel eens gepest te zijn, vergelijkbaar met Twente.

Fysieke omgeving in Hengelo goed

- In Nederland is de gemiddelde afstand tot het dichtstbijzijnde bos 2,1 kilometer, voor inwoners van Hengelo is dit 1,4 kilometer.
- De ruime meerderheid (78%) gaf aan tevreden te zijn over het groen in de omgeving, dit is vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde.
- De leefbaarheid in de buurt en de woonomgeving in Hengelo wordt beoordeeld met een 7,4; dit is vergelijkbaar met de rest van Twente.

Zorg- en voorzieningengebruik in Hengelo

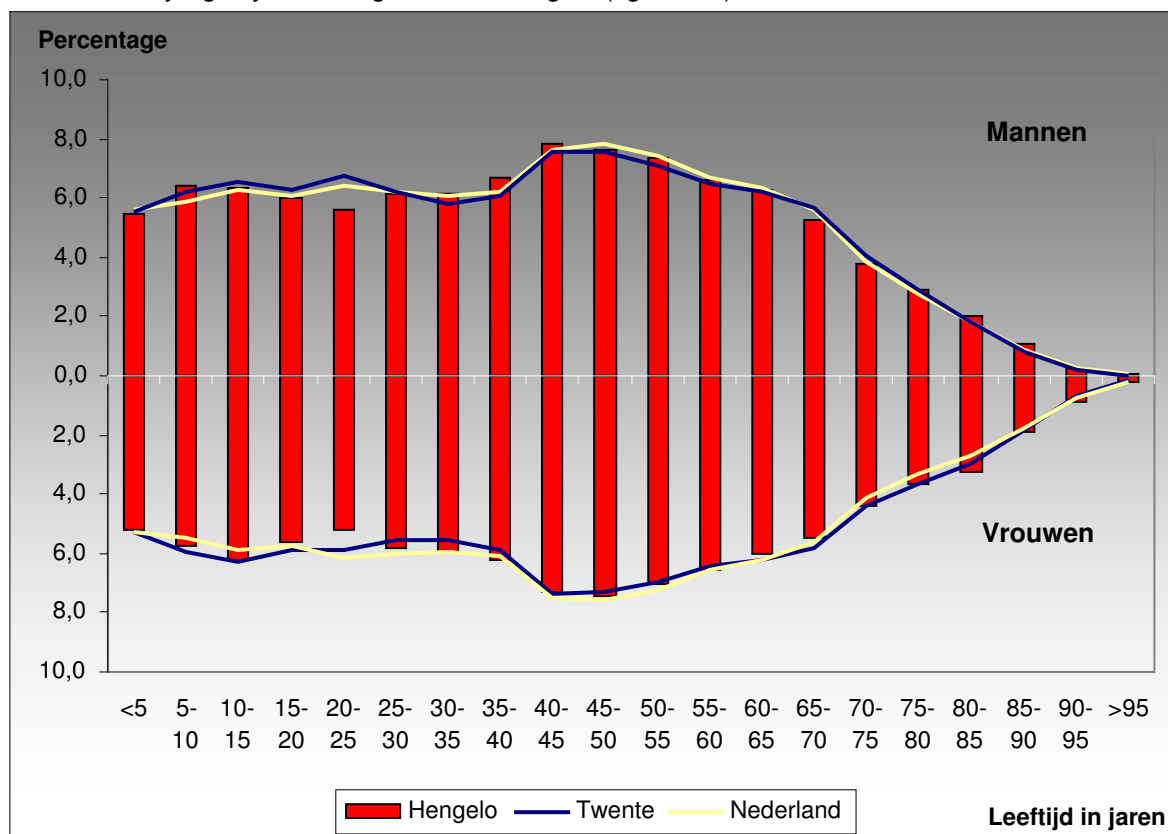
- De gemiddelde contacttijd en het gemiddelde aantal contacten met de huisarts in Hengelo is hoger dan gemiddeld in Twente.
- Toekomststramingen laten zien dat de zorgvraag voor chronische aandoeningen in 2016 met ongeveer 7% zal stijgen in Hengelo.
- De bekendheid van het Wmo/zorgloket is hoog onder ouderen in Hengelo; 81% geeft aan bekend te zijn met deze voorziening, vergelijkbaar met Twente.
- Ouderen maken vooral gebruik van hulp bij administratieve of financiële activiteiten, personenalarmering en van recreatieve, culturele en sportieve activiteiten.

1 Kenmerken van de bevolking van Hengelo

1.1 Bevolkingskenmerken

In de gemeente Hengelo wonen 80.952 mensen; 40.327 mannen en 40.625 vrouwen (1 januari 2013). Vierentwintig procent behoort tot de groep 0-19 jarigen, 59% is tussen de 20 en 64 jaar en 22% is 65 of ouder, allen vergelijkbaar met Twente. Ten opzichte van Twente en Nederland wonen er relatief iets minder 20-25 jarigen jaar in de gemeente Hengelo (figuur 1.1).

Figuur 1.1: Bevolkingsopbouw Hengelo, Twente en Nederland, januari 2013 (CBS-Statline, 2013)

In Hengelo meer hoogopgeleiden vergeleken met Twente

Tabel 1.1 geeft de belangrijkste karakteristieken van de bewoners weer. In de gemeente Hengelo wonen minder autochtone Nederlanders en minder gehuwden vergeleken met Twente. Daarnaast wonen er meer hoogopgeleiden en zijn meer eenpersoonshuishoudens vergeleken met de rest van Twente en Nederland.

Tabel 1.1 Kenmerken (%) van de bewoners van gemeente Hengelo, ten opzichte van Twente en Nederland
(Bron: CBS Statline, 2013, Volwassenenmonitor 2012)

	Hengelo (n=80.952) %	Twente (n=626.726) %	Nederland (n=16.779. 575) %
Geslacht			
Man	50	50	50
Vrouw	50	50	50
Etniciteit			
Nederlands	79	83	79
Allochtoon			
- Westers*	10	9	9
- niet-Westers**	12	9	12
Burgerlijke staat			
Ongehuwd	41	45	47
Gehuwd	41	43	41
Verweduwd	6	6	5
Gescheiden	7	6	7
Huishoudensamenstelling			
Eenpersoonshuishouden	36	33	37
Meerpersoonshuishouden			
- zonder kinderen	30	30	29
- met kinderen	34	36	34
Opleiding (beroepsbevolking)			
Laag	30	34	31
Midden	35	36	41
Hoog	35	29	28
Inkomen per persoon***			
Laag	42	44	40
Midden	41	41	40
Hoog	17	16	20

* Westers: Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Oceanië, Japan en Indonesië

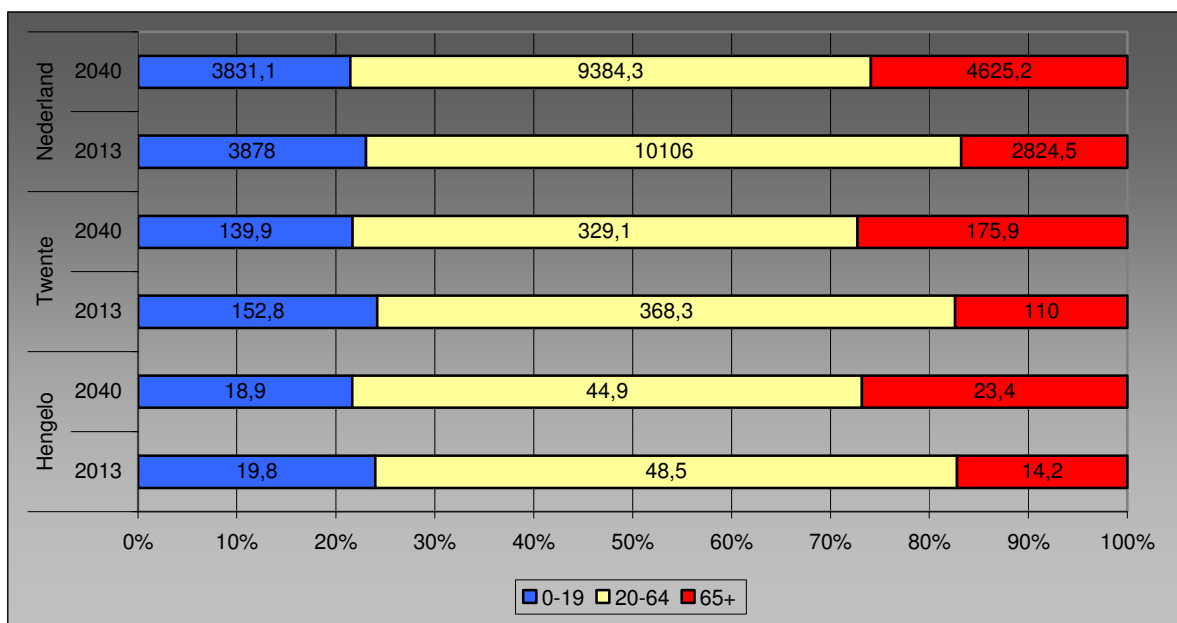
** Niet-Westers: Afrika, Latijns-Amerika, Azië (exclusief Indonesië en Japan)

*** Laag: <19 200 euro, hoog: >41300 euro

1.2 Vergrijzing

Vergrijzing in Hengelo

In 2040 zal de bevolking van de gemeente Hengelo toegenomen zijn met 6% ten opzichte van 2013; in de rest van Twente en in Nederland zal de bevolking tot deze tijd nog groeien met respectievelijk 2% en 6%. Figuur 1.2 geeft de prognose voor 2040 naar leeftijdsverdeling weer. Het aandeel 0-19 jarige in Hengelo zal licht dalen van 24% in 2013 naar 22% in 2040, vergelijkbaar met Twente en Nederland. Ook zal het aandeel 20-64 jarigen in Hengelo dalen; van 59% naar 52%. Daarentegen stijgt het aandeel 65-plussers sterk in Hengelo: van 17% in 2013 naar 27% in 2040, eveneens vergelijkbaar met Twente en Nederland.

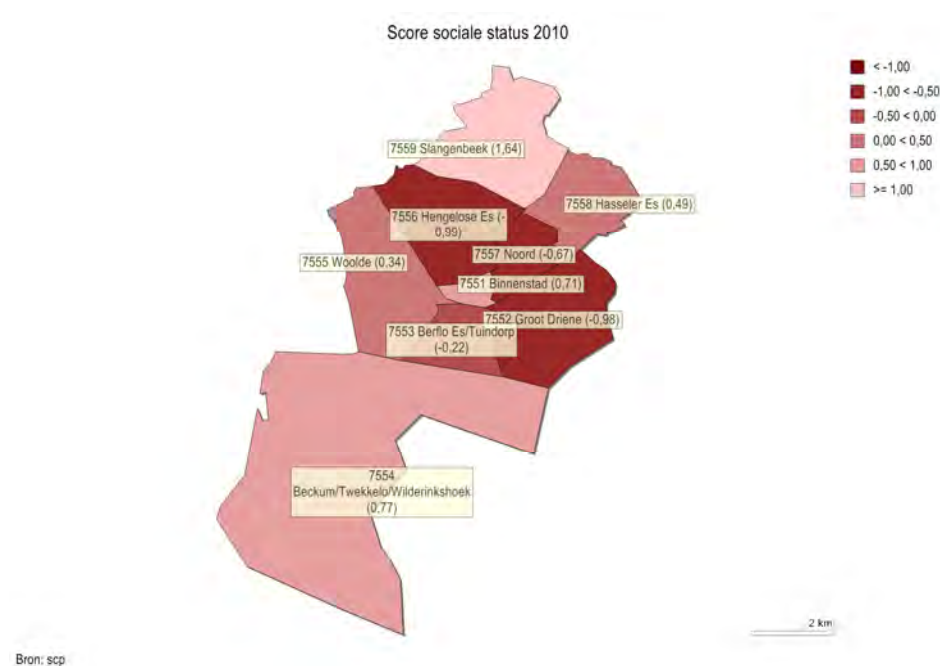

Figuur 1.2: Bevolkingsprognose 2040 naar leeftijd voor de gemeente Hengelo ten opzichte van Twente en Nederland (in de balkjes de aantallen inwoners x 1000) (Bron: CBS Statline, 2013)

1.3 Sociaal economische status en uitkeringen

Sociaal economische status verschilt per postcodegebied in Hengelo

Sociaaleconomische status (SES) en gezondheidstoestand zijn aan elkaar gerelateerd. Er bestaan in Nederland aanzienlijke verschillen in gezondheid tussen verschillende SES-groepen. De SES wordt berekend uit vier gegevens: het gemiddelde inkomen in een wijk, het percentage mensen met een laag inkomen, het percentage laag opgeleiden en het percentage mensen dat niet werkt (bron: Sociaal Cultureel Planbureau). Figuur 1.3 laat zien dat de SES in Hengelo verschilt per postcodegebied.

Figuur 1.3: Sociaal economische status op 4-cijferig postcodeniveau; gemiddelde score voor Nederland=0; hoe hoger de score, hoe hoger de SES, en andersom. (Bron: SCP, bewerkt door Arcon)

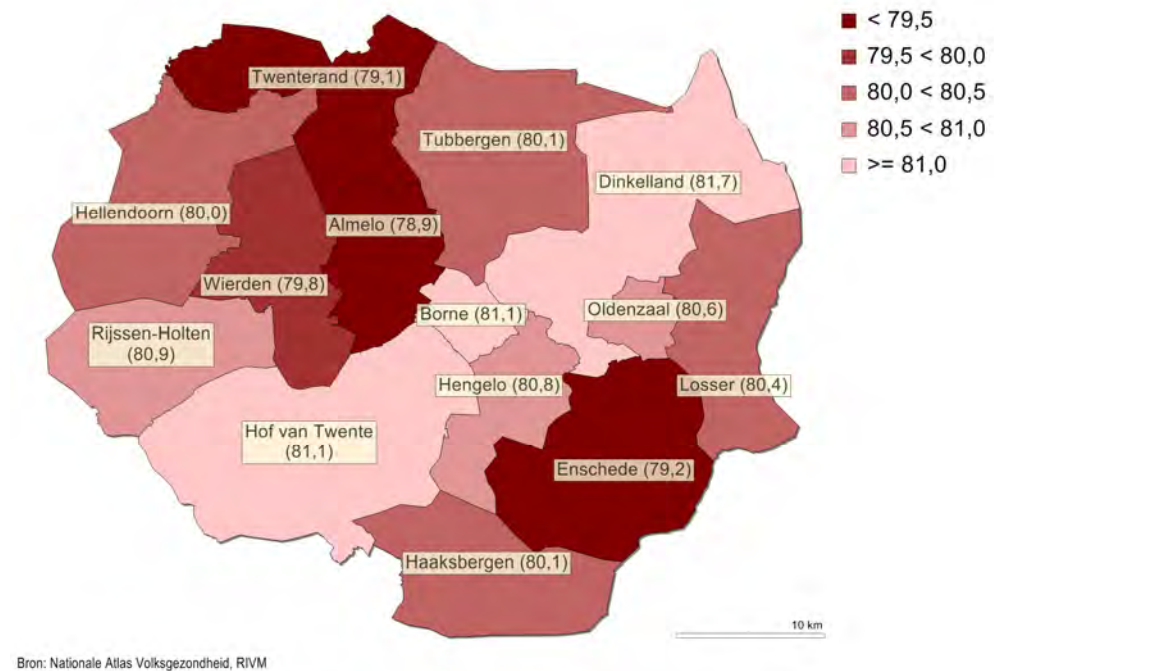
Relatief veel uitkeringen in Hengelo

In 2012 (peildatum september) kreeg 15,1% van de beroepsbevolking in Hengelo een uitkering, dit komt neer op 7920 personen (Bron: CBS). Voor heel Nederland was dit 13,0%. Van de beroepsbevolking in Hengelo kreeg 3,3% een WW-uitkering (voor heel Nederland was dit eveneens 2,6%), 7,8% kreeg een arbeidsongeschiktheidsuitkering (6,9% in Nederland) en 4,1% kreeg een bijstandsuitkering (3,7% in Nederland).

2 Gezondheid

Gezondheid is op verschillende manieren te meten. Vaak wordt gekeken naar het voorkomen van ziekten en aandoeningen, de levensverwachting, sterfte en doodsoorzaken, maar daarnaast wordt ook de ervaren gezondheid als maat voor gezondheid gezien.

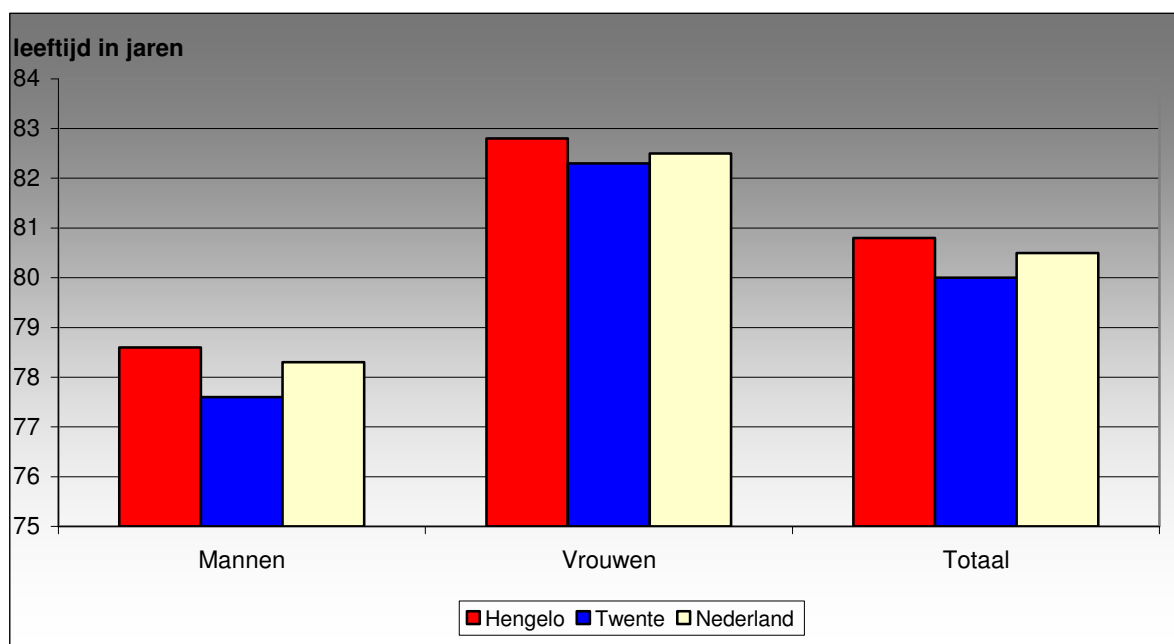
2.1 Levensverwachting, sterfte en ziekte

Figuur 2.1: Gemiddelde levensverwachting bij geboorte (in jaren) per gemeente in Twente, 2007-2010 (Bron: Nationale Atlas Volksgezondheid, bewerkt door Arcon)

Levensverwachting in Hengelo vergelijkbaar met Nederland

De gemiddelde levensverwachting bij geboorte in Hengelo is 80,8 jaar: 78,6 voor mannen en 82,8 voor vrouwen (figuur 2.2). De gemiddelde leeftijd is hiermee vergelijkbaar met de gemiddelde Nederlander. Onderzoek laat zien dat levensverwachting samenhangt met opleidingsniveau; laagopgeleiden leven gemiddeld 7 jaar korter dan hoogopgeleiden en wanneer gekeken wordt naar de levensverwachting in goed ervaren gezondheid is dit verschil zelfs 20 jaar (Bron: CBS/RIVM).

Figuur 2.2: Gemiddelde levensverwachting bij geboorte (in jaren) naar geslacht voor de gemeente Hengelo ten opzichte van Twente en Nederland, 2007-2010 (Bron: Nationale Atlas Volksgezondheid)

Sterfte in Hengelo lager dan in Twente

Over de periode 2007-2010 was de sterfte in de gemeente Hengelo gemiddeld 71 per 10.000 inwoners per jaar, wat vergelijkbaar is met Nederland, maar lager dan in Twente (tabel 2.1). De sterfte aan kanker in Hengelo is vergelijkbaar met de rest van Twente en in Nederland, sterfte aan hart- en vaatziekten is in Hengelo lager dan in Twente en vergelijkbaar met Nederland.

In 2010 was de kindersterfte (1-14 jarigen) in Hengelo 11,4 per 100.000 kinderen (~ 2 kinderen in 2010), dit is lager dan de kindersterfte in de rest van Nederland en Overijssel (beiden 14,0). Voor Twente zijn deze cijfers niet bekend. De zuigelingensterfte in Hengelo in 2010 was 1,2 per 1000 levendgeborenen in 2010, dit komt overeen met 1 zuigeling in 2010. Voor heel Nederland was dit 3,3 per 1000 zuigelingen (Bron: Kinderen in Tel).

Tabel 2.1: Sterfte naar doodsoorzaak voor de gemeente Hengelo ten opzichte van Twente en Nederland, 2007-2010 (Bron: Nationaal Kompas Volksgezondheid)

	Hengelo		Twente		Nederland	
	CMF*	Per 10.000**	CMF*	Per 10.000**	CMF*	Per 10.000**
Totale sterfte	98	71	105	76	100	72
Ziekten van hart- en vaatstelsel	95	20	108	23	100	21
Kwaadaardige nieuwvormingen	103	23	101	23	100	22

* Comparative Mortality Figure, index met NL=100

** Gestandaardiseerde sterfte per 10.000 per jaar.

Diabetes neemt sterk toe met de leeftijd

Van de volwassenen (20-65 jaar) in Hengelo geeft 58% aan een chronische ziekte of aandoening te hebben, vergelijkbaar met de rest van Twente. Laagopgeleide volwassenen rapporteren dit vaker dan hoogopgeleiden. Van de 65-74 jarigen geeft 74% aan een chronische aandoening te hebben; bij 75+ ers is dit 82%. Dit is vergelijkbaar met de rest van Twente.

Door de vergrijzing zal het aantal ouderen met een chronische aandoening in Hengelo stijgen van ongeveer 2400 gevallen in 2010 naar 4000 gevallen in 2040!

Tabel 2.2: Door een arts vastgestelde chronische ziekten en aandoeningen (%) in de afgelopen 12 maanden naar leeftijd. (Bron: Volwassenenonderzoek 2012, ouderenonderzoek 2010)

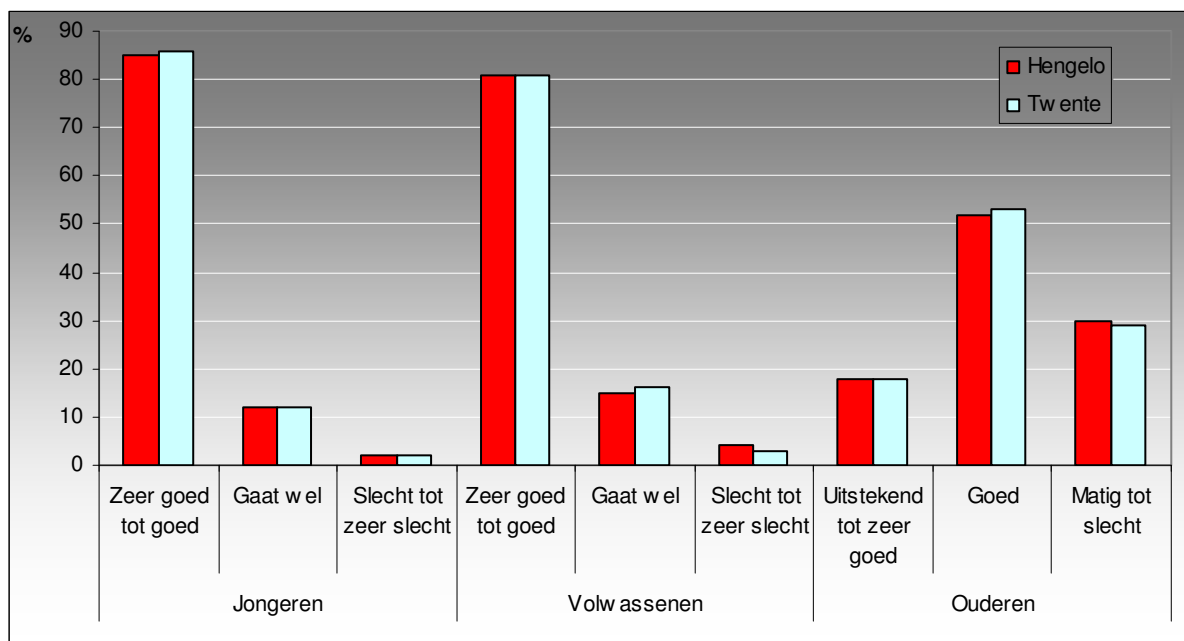
	Hengelo		Twente			
	20-65	20-65	65-74	75+	Totaal 65+	Totaal 65+
Heeft een chronische aandoening	58	59	74	82	78	76
Diabetes Mellitus /suikerziekte	5	4	15	20	17	17
Hoge bloeddruk	13	15	32	41	36	38
Beroerte, hersenbloeding, herseninfarct of TIA	0	0	5	10	7	6
Hartinfarct	0	0	3	5	4	5
Andere ernstige hartaandoening	1	1	7	16	11	11
Een vorm van kanker	2	1	13	10	11	9
Vernauwing bloedvaten in buik of benen	2	2	4	12	8	7
Astma, CARA of COPD	10	9	11	16	14	13
Gewrichtsslijtage van heupen of knieën (artrose, slijtagereuma)	13	12	28	41	34	32
Ernstige of hardnekkige aandoening van de rug	14	12	13	21	17	15
Ernstige aandoening van de nek of schouder	11	12	12	15	13	11

2.2 Functioneren en kwaliteit van leven

Een maat die veel gebruikt wordt voor het meten van gezondheid is de ervaren gezondheid, ook wel subjectieve gezondheid of gezondheidsbeleving genoemd. Uit onderzoek is gebleken dat ervaren gezondheid een sterk voorspellende maat voor sterfte is: hoe slechter de ervaren gezondheid, hoe groter de kans op overlijden.

Ouderen ervaren hun gezondheid vaak als matig tot slecht

Het grootste deel van de jongeren, volwassenen en ouderen in Hengelo ervaart hun eigen gezondheid als uitstekend tot goed (figuur 2.3). Het minder goed ervaren van de eigen gezondheid stijgt met de leeftijd: van de 19-34 jarigen ervaart 11% zijn gezondheid als matig tot (zeer) slecht, bij 75-plussers is dat 36%, vergelijkbaar met Twente. Ervaren gezondheid hangt bij samen met opleidingsniveau bij volwassenen: laagopgeleiden beoordelen hun gezondheid minder vaak als goed tot zeer goed (66%) dan hoogopgeleiden (88%).

Figuur 2.3: Ervaren gezondheid van jongeren, volwassenen en ouderen (Bron: E-MOVO 2011, Volwassenenonderzoek 2012, Ouderenonderzoek 2010)

Veel 75+ers hebben een mobiliteitsbeperking

Lichamelijk functioneren is een maat voor kwaliteit van leven en verwijst naar het kunnen uitvoeren van lichamelijke functies en dagelijkse routineactiviteiten. Van de ouderen in Hengelo geeft 27% aan één of meerdere mobiliteitsbeperkingen te hebben, vergelijkbaar met Twente. Het probleem speelt vooral bij de 75+ers: van hen geeft 44% een beperking te hebben, ten opzichte van 13% van de 65-74 jarigen. Meest genoemde beperkingen bij de 75+ers zijn beperkingen bij het verrichten van zware huishoudelijke werkzaamheden (50%), bedden verschonen en opmaken (41%), kleren wassen en strijken (25%) en gebruik maken van eigen of openbaar vervoer en boodschappen doen (beide 22%).

Door de vergrijzing zal, gebaseerd op de huidige gegevens, het aantal ouderen met een mobiliteitsbeperking stijgen van 3800 gevallen nu tot 6300 gevallen in 2040!

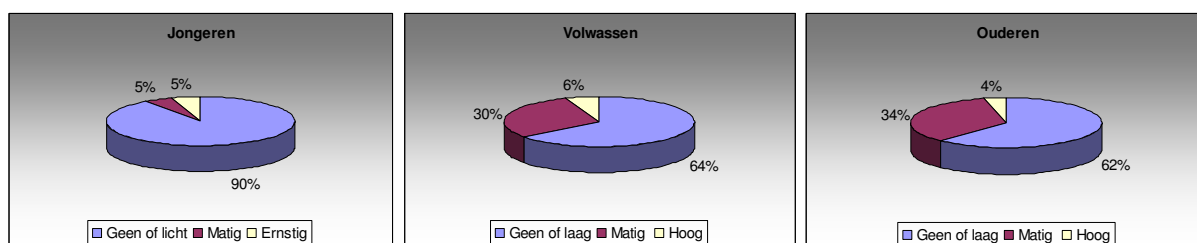
2.3 Psychische gezondheid

Psychische gezondheid is eveneens een maat voor de kwaliteit van leven. Psychische klachten omvatten gevoelens van psychische verstoring zoals angst, depressie, slaapverstoring en stress. Dit kan leiden tot (gedeeltelijk) onvermogen tot functioneren en een verhoogd risico op sterfte, pijn en beperkingen.

Depressie in Hengelo vergelijkbaar met Twente

Figuur 2.4 laat zien dat in Hengelo 10% van de leerlingen van klas 2 en 4 van de middelbare school die hebben deelgenomen aan E-MOVO rapporteerden last te hebben van matige tot ernstige depressieve gevoelens, vergelijkbaar met Twente. Vmbo-ers rapporteren vaker depressieve gevoelens dan havo/vwo-ers (13% versus 7%), en meisjes rapporteren vaker matig tot ernstig depressieve gevoelens dan jongens: 14% versus 5%.

Ruim een derde (35%) van de volwassenen in Hengelo heeft een matig tot hoog risico op depressie of een angststoornis, vergelijkbaar met de rest van Twente. Laagopgeleide volwassenen rapporteren vaker een matig tot hoog risico op depressie dan hoogopgeleiden; 45% versus 32%. Bij ouderen rapporteert 38% een matig tot hoog risico op depressie of een angststoornis, dit was vergelijkbaar met Twente (36%). Acht procent van de volwassenen en 13% van de ouderen geeft aan geen regie over het eigen leven te hebben, beide vergelijkbaar met Twente.

Figuur 2.4: Depressieve gevoelens (jongeren) en risico op angststoornis of depressie (volwassenen en ouderen), gemeente Hengelo (Bron: E-MOVO 2011, Volwassenenonderzoek 2012, Ouderenonderzoek 2010)

3 Leefstijl

Uit verschillende landelijke en regionale rapporten blijkt dat veel mensen er een leefstijl op na houden met negatieve gevolgen voor de eigen gezondheid. We zijn te zwaar, eten ongezond, bewegen te weinig en roken en drinken te veel. In tabel 3.1 wordt per leeftijdsklasse een aantal leefstijlfactoren weergegeven voor de gemeente Hengelo en geheel Twente.

Tabel 3.1: Leefstijl kenmerken (in %) naar leeftijd en geslacht voor Hengelo en Twente (Bron: Twente in Balans 2012, E-MOVO 2011, Volwassenenonderzoek 2012, Ouderenonderzoek 2010)

	Hengelo			Twente		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Overgewicht (matig/ernstig)						
3 jarigen	9	12	10	8	12	10
5-6 jarigen	12	15	13	12	16	14
10-11 jarigen	14	14	14	16	16	16
13-14 jarigen	17	13	15	17	16	16
20-65 jarigen	59	39	49	56	42	49
65+ ers	63	59	62	64	58	61
Voldoet aan beweegnorm						
13-16 jarigen [*]	20	13	17	18	18	18
20-65 jarigen ^{**}	69	72	71	70	65	67
65+ ers ^{**}	49	54	52	60	54	57
Eet dagelijks groente						
13-16 jarigen	41	44	42	38	32	40
20-65 jarigen	38	47	42	37	44	41
65+ ers	69	76	73	69	74	72
Eet dagelijks fruit						
13-16 jarigen	33	31	32	31	36	33
20-65 jarigen	23	33	28	23	38	30
65+ ers	66	83	76	68	81	75
Roken (wel eens/dagelijks)						
13-16 jarigen	18	21	19	18	17	17
20-65 jarigen	31	29	30	31	24	27
65+ ers	14	7	10	14	10	12
Overmatig alcoholgebruik						
13-16 jarigen [#]	30	26	28	32	27	29
20-65 jarigen ^{##}	14	8	11	14	6	10
65+ ers ^{##}	14	6	10	11	7	8

^{*} dagelijks minimaal 1 uur matig intensief bewegen

^{**} ten minste 5 dagen minimaal 30 minuten matig intensief bewegen

[#] binge-drinken: (5 of meer alcoholische drankjes bij één gelegenheid) in de afgelopen 4 weken

^{##} overmatig alcoholgebruik (>21 glazen per week voor mannen, > 14 voor vrouwen)

3.1 Overgewicht, beweging en voeding

Overgewicht onder jongeren neemt af

Overgewicht blijft een groot probleem in Nederland en Twente, en ook in de gemeente Hengelo komt nog steeds veel overgewicht voor onder kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Overgewicht neemt toe met de leeftijd en van de ouderen in Hengelo rapporteert 62% overgewicht.

Overgewichtcijfers binnen het basisonderwijs in Hengelo over de afgelopen 6 jaar laten een significante daling in het percentage overgewicht in 2012 zien, en ook bij middelbare scholieren is dit zichtbaar (tabel 3.2 en 3.3). Ook is deze daling in overgewicht in heel Twente significant. Op het voortgezet onderwijs geldt dat overgewicht meer voorkomt bij vmbo-ers dan bij havo/vwo-ers: in 2012 21% versus 10% (zie ook tabel 3.3). Op landelijk niveau zijn nog geen cijfers beschikbaar over 2012, maar tot en met 2011 was nog geen daling te zien.

Tabel 3.2: Percentage overgewicht binnen het basisonderwijs, 2007-2012 (Bron: Twente in Balans, 2012)

	Jaar						Gemiddelde aantal onderzochte kinderen per jaar
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Hengelo	17	19	16	17	17	13	1784
Twente	18	17	18	18	17	15	13836

Tabel 3.3: Percentage overgewicht binnen het voortgezet onderwijs, 2007-2012 (Bron: Twente in Balans, 2012)

Tabel 6.1: Percentage overgewicht binnen het voorgeselct onderwjs, 2009-2012 (Bron: Twente in Balans, 2012)							Gemiddelde aantal onderzochte jongeren per jaar
2010		Jaar 2011		2012			
vmbo klas 2	Havo/vwo klas 2	vmbo klas 2	Havo/vwo klas 2	vmbo klas 2	Havo/vwo klas 2		
Hengelo	18	13	29	16	21	10	783
Twente	20	14	25	15	21	12	6304

Ruim tweederde van de jongeren in Hengelo voldoet aan soepele beweegnorm

Te weinig bewegen en een ongezond voedingspatroon leidt tot overgewicht. Om vast te kunnen stellen of iemand voldoende beweegt is een beweegnorm opgesteld. Van de deelnemers aan E-MOVO uit Hengelo voldoet 17% aan de strenge beweegnorm van minimaal een uur per dag beweging; van de Twentse deelnemers is dit 18%. Daarentegen voldoet 65% van de leerlingen uit Hengelo aan de soepele beweegnorm van meer dan 7 uur matig intensieve beweging per week, dit was 71% in heel Twente. Vmbo leerlingen voldoen minder vaak aan deze norm dan havo/vwo-ers. Gegevens uit de Jeugdsportmonitor van Sportservice Overijssel laten zien dat 91% van de 4-17 jarigen in Hengelo minimaal 12 keer per jaar sport, in heel Overijssel was dit 92%. Tweeënzeventig procent van de jeugd in Hengelo is lid van een sportvereniging, vergeleken met 74% in Overijssel. In de Jeugdsportmonitor is ook gevraagd naar sedentair gedrag (televisie kijken en computeren). Vierenveertig procent van de 4-17 jarigen in Hengelo geeft aan hier meer dan 2 uur per dag mee bezig te zijn, in heel Overijssel was dit 41%.

Ruim de helft van de ouderen en ruim tweederde van de volwassenen in Hengelo voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen van ten minste 5 dagen minimaal 30 minuten matig intensief bewegen. Ouderen in de gemeente Hengelo voldoen minder vaak aan de beweegnorm dan de rest van Twente: 52% versus 57%.

Er wordt te weinig groente en fruit gegeten

Het dagelijks eten van groente wordt door minder dan de helft van de 13-16 jarigen en volwassenen in Hengelo gedaan. Gegevens van Sportservice Overijssel laten zien dat van de basisscholieren in Hengelo 32% dagelijks minimaal 150 gram groente eet (Twente: 29%). Laagopgeleide volwassenen rapporteren minder vaak dagelijks groenten te eten dan hoogopgeleiden: 42% versus 50%. Het dagelijks eten van fruit wordt door ongeveer een derde van de 13-16 jarigen en volwassenen gedaan, vergelijkbaar met de rest van Twente. Van de basisscholieren in Hengelo geeft 21% aan dagelijks 2 stuks fruit te eten (Bron: Sportservice Overijssel). Van de ouderen in Hengelo geeft ongeveer driekwart aan dagelijks groente en fruit te eten, eveneens vergelijkbaar met de rest van Twente.

3.2 Roken, alcohol- en drugsgebruik

Vmbo-ers roken vaker

In totaal geeft 19% van de leerlingen uit klas 2 en 4 uit Hengelo aan wel eens te roken; 11% zegt dagelijks te roken. Vmbo-ers geven vaker aan te roken (27%) dan havo/vwo-ers (13%). Van de volwassenen geeft 30% aan te roken, vergelijkbaar met de rest van Twente. Bij ouderen rapporteert 10% te roken, vergelijkbaar met de rest van Twente. Er werd geen relatie met opleiding gevonden bij volwassenen en ouderen.

Bijna een derde van de jongeren doet aan binge-drinken

Drieënveertig procent van de respondenten van E-MOVO in Hengelo gaf aan in de afgelopen 4 weken alcohol te hebben gedronken (Twente: 44%); 15% van de leerlingen uit klas 2 en 66% van de leerlingen uit klas 4. Vmbo-ers geven dit vaker aan (49%) dan havo/vwo-ers (38%). Wanneer gevraagd wordt waar alcohol gedronken wordt, zijn de meest gegeven antwoorden in een discotheek (23%) of (bij/met anderen) thuis (23%).

Negenentwintig procent geeft aan de afgelopen 4 weken aan binge-drinken (vijf of meer alcoholische drankjes bij één gelegenheid) te hebben gedaan; 9% van de leerlingen uit klas 2 en 34% van de leerlingen uit klas 4. Binge-drinken werd vaker gerapporteerd door vmbo-ers (36%) dan door havo/vwo-ers (22%). Van de volwassenen rapporteert 11% overmatig alcoholgebruik, vergelijkbaar met de rest van Twente, en dit wordt vaker gerapporteerd door mannen (14%) dan door vrouwen (8%) en vaker door laagopgeleiden. Bij ouderen rapporteert 10% overmatig alcoholgebruik, vergelijkbaar met de rest van Twente.

Drinktest.nl: een advies-op-maat over alcoholgebruik via internet

Trimbos Instituut

www.drinktest.nl

ADVIES OP MAAT

(Deze test vereist dat uw browser cookies accepteert)

Drinkt u regelmatig alcohol en wilt u weten of uw drinkgedrag een risico is voor uw gezondheid? Neem dan tien minuten tijd voor deze test.

De eerste vragen gaan vooral over de hoeveelheid alcohol die u drinkt en geven u hierover advies. Afhankelijk van de uitslag kunt u vervolgens nog één of meerdere delen van de test maken en ontvangt u meer advies en tips.

Wat is uw favoriete alcoholhoudende drank?

Bier Wijn Sherry-Port Cocktail-Mixdrank Jenever Whiskey

OVER DEZE TEST

Start

Vmbo-ers rapporteren vaker softdrugs gebruikt te hebben dan havo/vwo-ers

Net als alcohol drinken en roken, kan druggebruik onderdeel zijn van een bepaalde leefstijl. Van alle leerlingen uit klas 2 en 4 uit Hengelo die hebben deelgenomen aan E-MOVO, gaf 11% aan wel eens softdrugs te hebben gebruikt, vergelijkbaar met Twente. Vmbo-ers rapporteerden vaker softdrugs te gebruiken dan havo/vwo-ers: 14% versus 8%. Vijf procent van de respondenten gaf aan in de laatste 4 weken softdrugs te hebben gebruikt, vergelijkbaar met Twente. Ook gaf 4% aan wel eens harddrugs te hebben gebruikt (Twente: 2%).

3.3 Seksuele gezondheid

Het terrein van seksuele gezondheid bestrijkt een breed en divers gebied. Hieronder vallen relationele en seksuele vorming, anticonceptie, soa en hiv, maar ook weerbaarheid, onbedoelde zwangerschappen, seksueel grensoverschrijdend gedrag en acceptatie van homoseksualiteit. Seksuele gezondheid is een individuele aangelegenheid, maar raakt ook het sociale domein. Hiv en andere soa zijn infectieziekten: de verspreiding ervan heeft gevolgen voor de volksgezondheid. Tienerzwangerschappen leiden tot schooluitval en een slechter toekomstperspectief voor jonge moeders. Incidenten van grensoverschrijdend seksueel gedrag kunnen ernstige lichamelijke en psychosociale problemen met zich meebrengen voor het individu, de partner en de omgeving. Maar ook sociaal maatschappelijk zijn de gevolgen verstrekkend. Te denken valt aan isolement, uitsluiting, schooluitval, geringe arbeidsparticipatie en kan leiden tot een maatschappelijk gevoel van onveiligheid.

Minder dan de helft van de jongeren uit Hengelo gebruikt altijd een condoom

Van de deelnemers aan het E-MOVO onderzoek uit Hengelo geeft 16% aan wel eens geslachtsgemeenschap te hebben gehad (Twente: 14%): 5% van de deelnemers van klas 25% uit klas 4. Havo/vwo-ers rapporteren dit minder vaak (10%) dan vmbo-ers (23%). Van de leerlingen die ooit geslachtsgemeenschap heeft gehad zegt 45% altijd een condoom gebruikt te hebben bij geslachtsgemeenschap (Twente: 50%) en 19% zegt nooit een condoom te gebruiken, vergelijkbaar met Twente. Bij de laatste keer geslachtsgemeenschap heeft 72% een condoom gebruikt en was 96% beschermd tegen zwangerschap.

Aantal uitgevoerde soa consulten in 2012 wederom gestegen

Door de GGD worden soa-sprekken gehouden, bedoeld voor hoog-risicogroepen zoals jongeren, mannen die seks hebben met mannen, prostituees, mensen met wisselende contacten, mensen met soa-klachten of personen die gewaarschuwd zijn voor een soa. In 2012 is het aantal soa-consulten in Twente wederom gestegen, en ook steeg het aantal opgespoorde en behandelde soa; bij 19% van de bezoekers werd één of meerdere soa gevonden. In 2012 hebben 347 personen uit de gemeente Hengelo dit soa-sprekkuur bezocht (2011: 284, 2010: 277).

Bekendheid Sense spreekuur laag, net als in de rest van Twente

Sinds 2008 worden er door de GGD spreekuren (zogenoeten Sense-sprekken) georganiseerd waar jongeren (gratis) terecht kunnen met vragen over seksualiteit. Aan de leerlingen die meededen met E-MOVO is gevraagd in hoeverre ze bekend zijn met deze spreekuren: in Hengelo gaf 10% aan hier bekend mee te zijn; in Twente was dit 9%.

Relatief veel tienermoeders in Hengelo

Gegevens uit 'Kinderen in tel' laten zien dat het percentage tienermoeders (15-19 jarigen) in Hengelo 0,82% is; Dit komt neer op 19 tienermoeders in het jaar 2010. Het percentage is iets hoger dan het gemiddelde voor Overijssel (0,58%) en Nederland (0,65%).

De helft van de jongeren vindt homoseksualiteit normaal

Binnen E-MOVO is ook gevraagd naar de houding van leerlingen ten opzichte van homoseksualiteit. Van de leerlingen uit Hengelo vindt 53% dit normaal, 35% vindt het een beetje raar en 13% vindt het erg raar of verkeerd. Van alle deelnemers uit heel Twente vindt 46% homoseksualiteit normaal, 37% vindt het een beetje raar en 16% vindt het erg raar of verkeerd. Jongens in Hengelo vinden homoseksualiteit vaker erg raar of verkeerd (19%) dan meisjes (7%).

Seksueel grensoverschrijdend gedrag behoeft aandacht

Recente landelijke cijfers laten zien dat seksuele grensoverschrijding onverminderd hoog blijft en zorgwekkend is. Bijna één op de vijf meiden (tot 25 jaar) wordt wel eens gedwongen om seksuele handelingen te doen die ze eigenlijk niet willen. Uit E-MOVO komt naar voren dat 8% wel eens een seksuele ervaring heeft gehad tegen hun zin in, in heel Twente was dit 7%. Binnen E-MOVO is ook gevraagd naar ongewenste seksuele voorstellen via internet: 10% van de deelnemers uit Hengelo gaf aan hier een enkele keer mee te maken te hebben gehad en 4% meerdere keren, vergelijkbaar met Twente.

De 'Week van de Lentekriebels' is een projectweek over relaties en seksualiteit in het basisonderwijs. De basis voor relatievorming en gezond seksueel gedrag wordt gelegd lang voordat van seksuele relaties sprake is. Bovendien ervaren kinderen al op jonge leeftijd verliefdheid en seksuele gevoelens. In elke groep komen onderwerpen aan de orde die op de leeftijd toegesneden zijn. Over kriebels in je buik, het verschil tussen vriendschap en verliefdheid en waar die schattige lammetjes, maar ook baby's, vandaan komen.

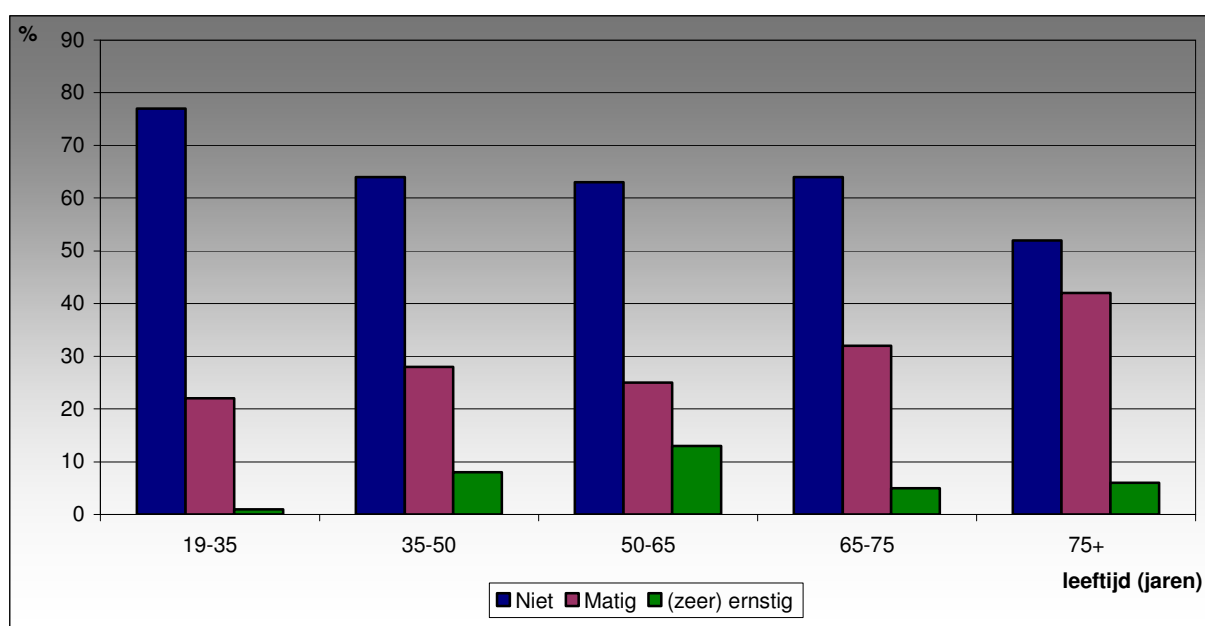
4 Sociale omgeving

De sociale omgeving is een verzamelnaam voor de deelname, betrokkenheid en binding van mensen met het sociale leven. Het hebben van voldoende en goede sociale relaties gaat gepaard met een gunstige lichamelijke en psychische gezondheid.

4.1 Eenzaamheid en sociale woonomgeving

Eenzaamheid neemt toe met de leeftijd

Van de volwassenen in Hengelo gaf 8% aan zich (zeer) ernstig eenzaam te voelen, vergelijkbaar met de rest van Twente. In figuur 4.1 is te zien dat de eenzaamheid toe met de leeftijd: 77% van de 19-34 jarigen geeft aan zich niet eenzaam te voelen, ten opzichte van 52% van de 75+ers. Laagopgeleide volwassenen rapporteren vaker zich (zeer) ernstig eenzaam te voelen (15%) dan hoogopgeleiden (4%).

Figuur 4.1: Gevoelens van eenzaamheid naar leeftijd in de gemeente Hengelo (Bron: Volwassenenonderzoek 2012, Ouderenonderzoek 2010)

Grootste deel tevreden over de buurt waarin ze wonen

In de veiligheidsmonitor is gevraagd een cijfer te geven voor de sociale woonomgeving: in Hengelo was dit een 6,2; lager dan in de rest van Twente (6,6) (Bron: Veiligheidsmonitor 2011, I&O Research). Achtenzestig procent gaf aan dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan (Twente: 74%), en 40% gaf aan veel contact te hebben met andere buurtbewoners (Twente: 46%).

4.2 Vrijwilligerswerk en mantelzorg

Er wordt minder vrijwilligerswerk gedaan in Hengelo

Van de volwassenen in Hengelo gaf 29% aan vrijwilligerswerk te doen, minder dan in de rest van Twente (34%). Van de ouderen in Hengelo geeft 17% aan vrijwilligers-/kerkwerk te doen; dit neemt af met de leeftijd: 22% van de 65-74 jarigen en 11% van de 75+ers. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met de rest van Twente. Bij ouderen wordt een relatie met opleiding gezien: laagopgeleiden geven minder vaak aan vrijwilligerswerk te doen dan hoogopgeleiden.

Meerderheid ziet het geven van mantelzorg nauwelijks als belasting

Van de volwassenen in Hengelo gaf 17% aan het afgelopen jaar mantelzorg te hebben gegeven (13% van de mannen, 20% van de vrouwen), vergelijkbaar met de rest van Twente. Bij ouderen in Hengelo is dit 13%, eveneens vergelijkbaar met Twente. Hoogopgeleide volwassenen en ouderen rapporteren vaker mantelzorg te geven dan laagopgeleiden.

Er is ook gevraagd naar de belasting van de mantelzorg. Van de volwassenen die mantelzorg geven in Hengelo, geeft 63% aan dit niet of nauwelijks als belasting te zien, 27% voelt zich enigszins belast en 9% voelt zich tamelijk zwaar belast. Bij ouderen voelt 45% zich niet belast, 27% voelt enige belasting en 27% tamelijk zware belasting. Vier procent van de volwassenen in de gemeente Hengelo ontving het afgelopen jaar mantelzorg, vergelijkbaar met de rest van Twente. Van de ouderen ontving 18% mantelzorg; 13% van de mannen en 21% van de vrouwen. Dit is vergelijkbaar met de rest van Twente. Laagopgeleide ouderen geven vaker aan mantelzorg te ontvangen dan hoogopgeleiden.

4.3 Huiselijk geweld en pesten

Huiselijk geweld

In 2011 zijn er 527 meldingen van huiselijk geweld gerapporteerd in Hengelo (6,5 per 1000 inwoners). Dit is hoger dan het gemiddelde aantal in Twente (5,4 per 1000 inwoners, Bron: Intraval Monitor 2011). Van de volwassenen in Hengelo gaf 9% aan wel eens slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld (5% mannen, 13% vrouwen), vergelijkbaar met de rest van Twente. Bij ouderen rapporteert 4% slachtoffer te zijn van huiselijk geweld, vergelijkbaar met de rest van Twente.

Ruim één op de tien leerlingen recentelijk wel eens gepest

Van de leerlingen uit Hengelo uit klas 2 en 4 van de middelbare school gaf 12% aan de laatste 3 maanden wel eens gepest te zijn op school, vergelijkbaar met Twente (tabel 4.1). Vmbo leerlingen gaven vaker aan wel eens gepest te worden dan havo/vwo leerlingen. Pesten via digitale communicatie (internet, MSN, chatbox of sms) wordt ook regelmatig gerapporteerd. Daarnaast rapporteerde 15% wel eens gepest te hebben, waarvan 2% wekelijks, vergelijkbaar met de rest van Twente, en gaf 4% aan zowel slachtoffer als dader van pesten op school te zijn.

In E-MOVO is ook gevraagd naar geestelijke en lichamelijke mishandeling. Vijf procent van de jongeren in Hengelo geeft aan geestelijk mishandeld te worden op dit moment, en daarnaast zegt 12% nu niet meer mishandeld te worden, maar vroeger wel, vergelijkbaar met heel Twente. In de meeste gevallen werd de mishandeling gedaan door een jongere op school. Één procent geeft aan wel eens lichamenlijk mishandeld te worden, vergelijkbaar met de rest van Twente.

Tabel 4.1: Pestgedrag (in %) naar opleiding en geslacht voor Hengelo en Twente (Bron: E-MOVO 2011)

	Hengelo				Twente	
	Jongens	Meisjes	Vmbo	Havo/vwo	Totaal	Totaal
<3 maanden gepest	13	12	15	10	12	12
Wekelijks gepest	4	3	4	3	4	4
Wel eens meegedaan aan pesten	18	11	19	12	15	18
Wekelijks meedoen aan pesten	3	2	3	2	2	3
Gepest via digitale communicatie	10	8	13	6	9	9
Zowel dader als slachtoffer van pesten	6	3	5	4	4	4

5 Fysieke omgeving

Fysieke omgeving wordt bepaald door het milieu en de inrichting van de leefomgeving. Milieufactoren dragen 5 tot 10% bij aan de ziektelast in Nederland. Naast milieufactoren is leefomgeving een belangrijk onderdeel van fysieke omgeving. Hierbij gaat het onder andere om de woonsituatie, gevoelens van veiligheid en de toegankelijkheid van voorzieningen.

5.1 Groen in de omgeving

Groen positief effect op gezondheid

De aanwezigheid van groen in de directe omgeving heeft een positief effect op de ervaren gezondheid van mensen. Niet alleen bos- en natuurgebieden hebben een positieve invloed, ook stadsparken en agrarische gebieden dragen hieraan bij. Dat niet alleen: ze zijn ook gezonder, want ze bezoeken minder vaak de huisarts met gezondheidsklachten. Met name angststoornissen en depressies komen minder vaak voor in groene omgevingen. Maar ook gezondheidsproblemen als hoge bloeddruk, hartklachten, rug- en nekklachten, ademhalingsproblemen, darmstoornissen, migraine en duizeligheid doen zich minder vaak voor.

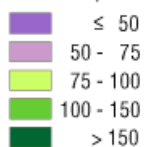
Minder openbaar groen in Hengelo vergeleken met de rest van Twente en Nederland

In Nederland is de gemiddelde afstand tot het dichtstbijzijnde bos 2,1 kilometer. Voor inwoners van Hengelo is de gemiddelde afstand tot het dichtstbijzijnde bos 1,4 kilometer (Bron: CBS, 2008). Figuur 5.1 toont per woning de beschikbaarheid van het openbaar groen binnen 500 meter van de woning. In de gemeente Hengelo was dit in 2006 53 vierkante meter, waarmee het onder de norm uit de Nota Ruimte van 75 vierkante meter groen per woning zit. Wanneer aan de inwoners van Hengelo werd gevraagd naar de tevredenheid met groen in de omgeving, gaf 78% aan hier tevreden over te zijn, vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde.

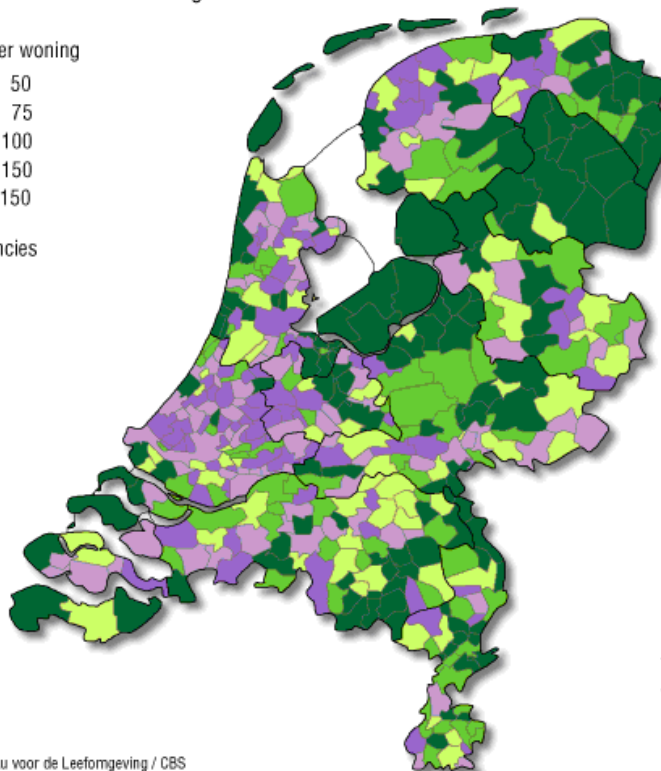
Beschikbaarheid openbaar groen 2006

binnen 500 meter van de woning

Aantal m² per woning

— provincies

Bron: Planbureau voor de Leefomgeving / CBS

www.zorgatlas.nl

Figuur 5.1: Beschikbaarheid openbaar groen per gemeente, 2006 (Bron: Nationale Atlas Volksgezondheid)

Minder ruimte om buiten te spelen voor kinderen in Hengelo

Buiten spelen is een belangrijke factor voor de ontwikkeling van kinderen. Spelen stimuleert de creativiteit, scherpt de intelligentie en vormt de basis van morele en sociale ontwikkeling. In de gemeente Hengelo is het gemiddeld aantal kinderen per hectare speelruimte 65. Dit is meer dan het gemiddelde voor Overijssel (55) en Nederland (49), wat betekent dat de kinderen in Hengelo gemiddeld minder speelruimte hebben vergeleken met de rest van Overijssel en Nederland. (Bron: Kinderen in Tel, 2012). Hierbij moet echter wel worden opgemerkt dat het lastig is om conclusies te trekken op basis van deze gegevens, aangezien niet geheel duidelijk is welke definitie is gebruikt voor speelruimte. In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar de tevredenheid over speelplekken voor kinderen: 53% in Hengelo is het er mee eens dat er goede speelplekken zijn; dit is iets lager dan in de rest van Twente (55%).

Een groene gezonde wijk

De inspiratiebrochure 'Een groene gezonde wijk' is tot stand gekomen met behulp van verschillende gezondheids- en groenorganisaties. De brochure is bestemd voor gemeenten en GGD-en en laat voorbeelden zien van mogelijkheden om een groenere leefomgeving te realiseren in en rondom de wijk.

5.2 Milieu

Fijnstof

Fijnstof bestaat uit verschillende stoffen die op allerlei manieren in de buitenlucht terechtkomen: dit kan zijn door bijvoorbeeld uitstoot door het verkeer of door de industrie, maar ook door uitstoot door veebedrijven via stro of gedroogde mest. Fijnstof heeft effect op onder andere hart- en longfuncties. Er zijn geen veilige drempels aan te wijzen. Wel daalde de concentraties in de afgelopen 10 jaar.

Van dier op mens overdraagbare infectieziekten mogelijk risico

Een inmiddels veel voorkomende vorm van verspreiding van infectieziekten is die van mens op dier, de zogenaamde zoönosen. Een bekende zoönose is Q-koorts, die vooral via besmette geiten op mensen kan worden overgebracht. Andere voorbeelden van zoönosen die een risico kunnen vormen voor de gezondheid zijn tekenbeten, vogelgriep en BSE. Het blijft van belang hier alert op te blijven. In tabel 5.1 staat een overzicht van het vóórkomen van meldingsplichtige ziekten in Hengelo de afgelopen drie jaren.

Tabel 5.1: Vóórkomen van meldingsplichtige infectieziekten in Hengelo, 2010-2012

	2010	2011	2012
Bof	1	3	2
Buiktyfus	0	1	0
Hantavirusinfectie	3	0	0
Hepatitis A	2	1	1
Hepatitis B chronisch	7	0	3
Invasieve groep-A streptokokkeninfectie	0	1	1
Kinkhoest	6	36	68
Legionellose	7	1	0
Leptospirose	0	0	1
Listeriose	0	0	1
Meningokokkenziekte	0	0	1
Open tuberculose	5	3	0
Paratyfus	0	0	1
Shigellose	1	2	0
STEC	8	16	18

5.3 Leefomgeving

Mensen in Hengelo tevreden met hun woonomgeving

De leefbaarheid in de buurt en de woonomgeving in Hengelo wordt beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer van 7,4; iets lager dan in de rest van Twente (7,5, Bron: Veiligheidsmonitor 2011). Het meest genoemde buurtprobleem in Hengelo is te hard rijden; 36% geeft aan dat dit vaak voor komt. Daarnaast geeft een groot deel aan last te hebben van hondenpoep (28%) en parkeeroverlast (25%). Dit zijn ook de meest genoemde problemen in de rest van Twente.

Vierennegentig procent van de volwassenen geeft een voldoende voor hun woning, vergelijkbaar met de rest van Twente. Tweeëntachtig procent van de ouderen geeft aan niet te willen verhuizen. Gegevens uit de Veiligheidsmonitor laten zien dat de inwoners van Hengelo de veiligheid in hun buurt gemiddeld een 7,0 geven, vergelijkbaar met Twente.

6 Zorg en voorzieningen

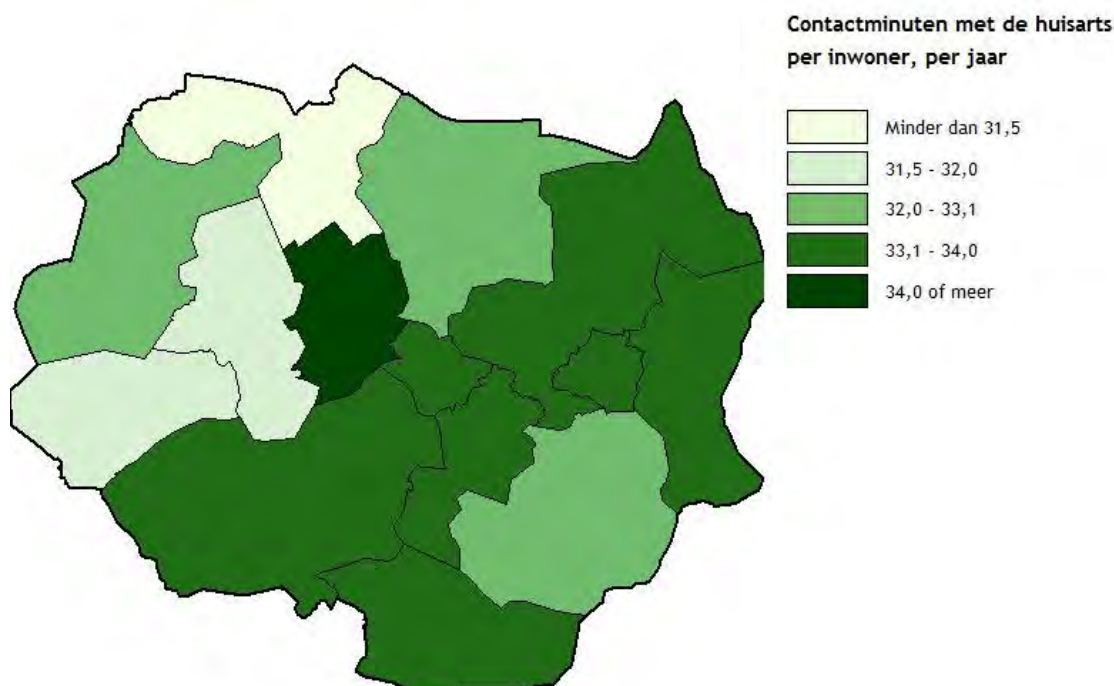
6.1 Zorggebruik eerste lijn

Huisartsen vormen de spil van de eerstelijnszorg. De huisarts is het eerste aanspreekpunt voor mensen met vragen of problemen over gezondheid en ziekte. De gemiddelde afstand tot de dichtstbijzijnde huisartsenpraktijk in de gemeente Hengelo is 1,6 kilometer, dit is iets hoger dan gemiddeld in Twente (Bron: CBS, 2010).

Onderstaande gegevens zijn afkomstig uit de Vraag Aanbod Analyse Monitoring (VAAM) van het Nederlands Instituut voor onderzoek van de Gezondheidszorg (NIVEL). De gegevens van de VAAM geven inzicht in de verwachte vraag naar en aanbod van eerstelijnsgezondheidszorg. De verwachtingen zijn gebaseerd op de bevolkingskenmerken van de gemeente Hengelo. Het doel van de VAAM is om een bijdrage leveren aan een zo goed mogelijke afstemming van het aanbod van eerstelijnsvoorzieningen op de lokale vraag van de gemeentes. Het past in de breed gedragen visie dat een sterke eerste lijn cruciaal om de gezondheidszorg in de toekomst bij een toenemende vraag betaalbaar, toegankelijk en van hoge kwaliteit te houden.

Inwoners Hengelo relatief veel contactminuten met huisarts

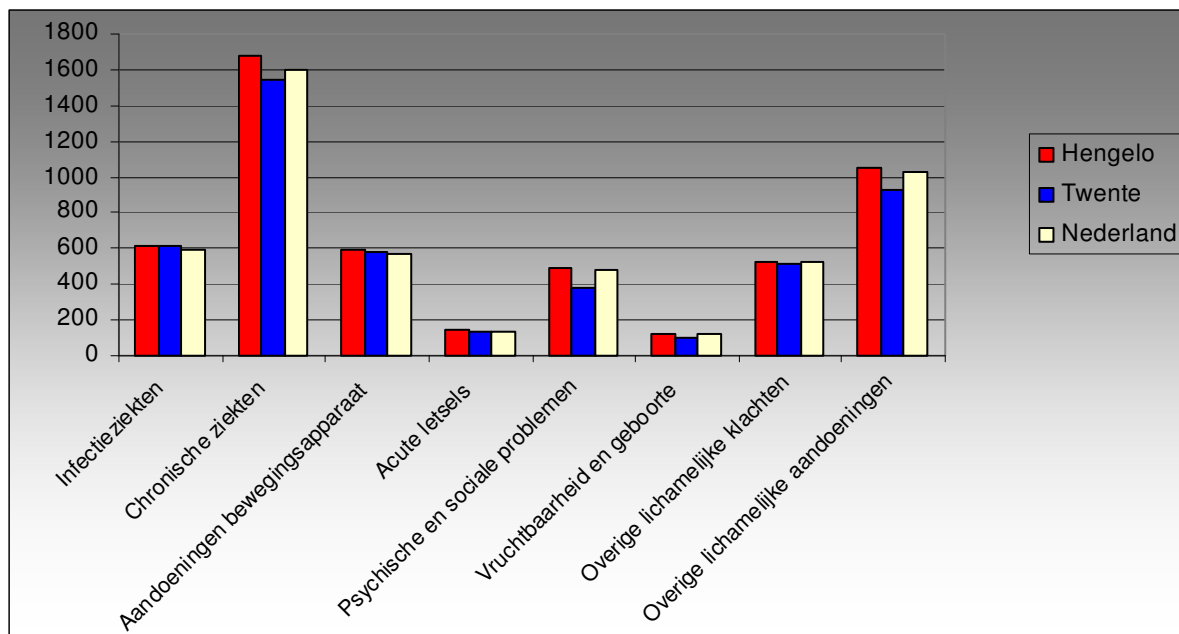
In figuur 1 is per gemeente de geschatte vraag naar huisartsenzorg weergegeven doormiddel van de contacttijd in minuten per inwoner per jaar. In de gemeente Hengelo was dit gemiddeld 33,5 minuten per inwoner per jaar in 2011. Voor heel Twente en voor Nederland ligt dit lager, namelijk 32,1 en 32,7 minuten. Toekomstramingen voor 2016 laten zien dat de contacttijd met de huisarts zal toenemen met 5% in Hengelo; voor Twente en voor Nederland is dit 4%. Het gemiddeld aantal spreekuurcontacten per inwoner van de gemeente Hengelo was 2,18; eveneens iets hoger dan in Twente (2,11) en Nederland (2,17) (Bron: VAAM/NIVEL).

Figuur 6.1: Contactminuten met de huisarts per inwoner per gemeente (Bron: LINH 2008/CBS 2011)

Zorgvraag voor chronische aandoeningen het hoogst

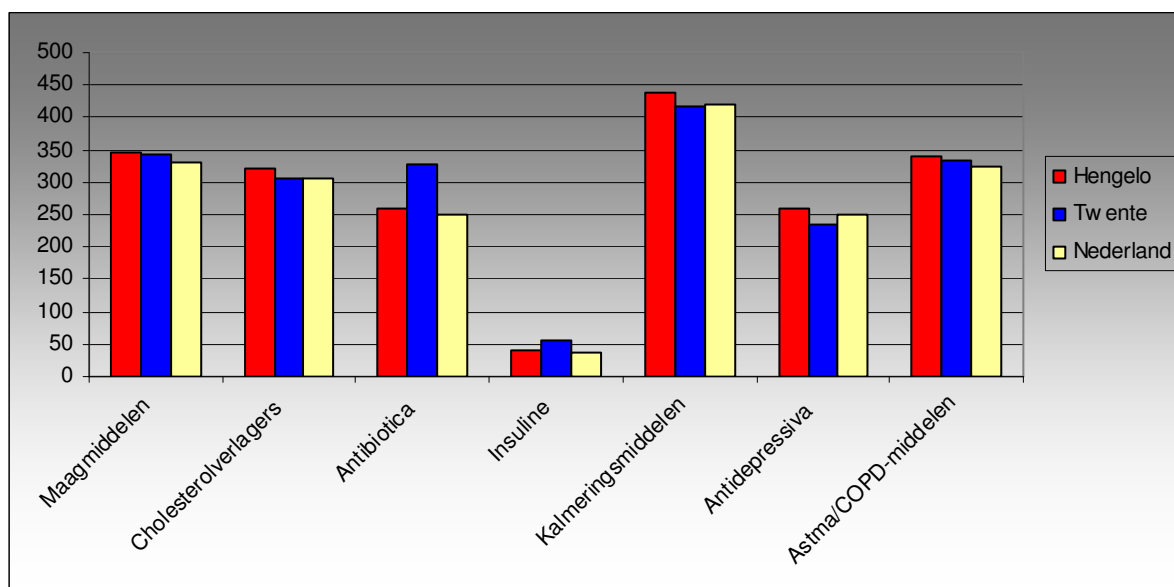
Figuur 6.2 geeft een overzicht van de geschatte vraag naar huisartsenzorg opgesplitst naar het geschatte aantal contacten met de huisartsenpraktijk per ziektecluster per 1000 inwoners. Op deze manier wordt een indicatie gegeven van de totale zorgvraag die wordt gepresenteerd in de eerste lijn. In Hengelo is de zorgvraag voor chronische ziekten het hoogst, net zoals in de rest van Twente in Nederland. Hieronder wordt onder andere diabetes, allergie, astma, COPD en andere chronische aandoeningen geschaard. Overige lichamelijke aandoeningen (onder andere geneesmiddelbijwerking, bloedarmoede, maagzweer, staar, longembolie, moedervlek en overgewicht) is na chronische aandoeningen de meest voorkomende categorie. Toekomstramingen laten zien dat de zorgvraag voor chronische aandoeningen in 2016 met 7% zullen stijgen in Hengelo, met name door de vergrijzing.

Figuur 6.2: Geschatte aantal (deel)contacten met de huisartsenpraktijk per 1000 inwoners per jaar per ziektecluster (Bron: LINH 2008/CBS 2011)

Minder medicijngebruik in Hengelo

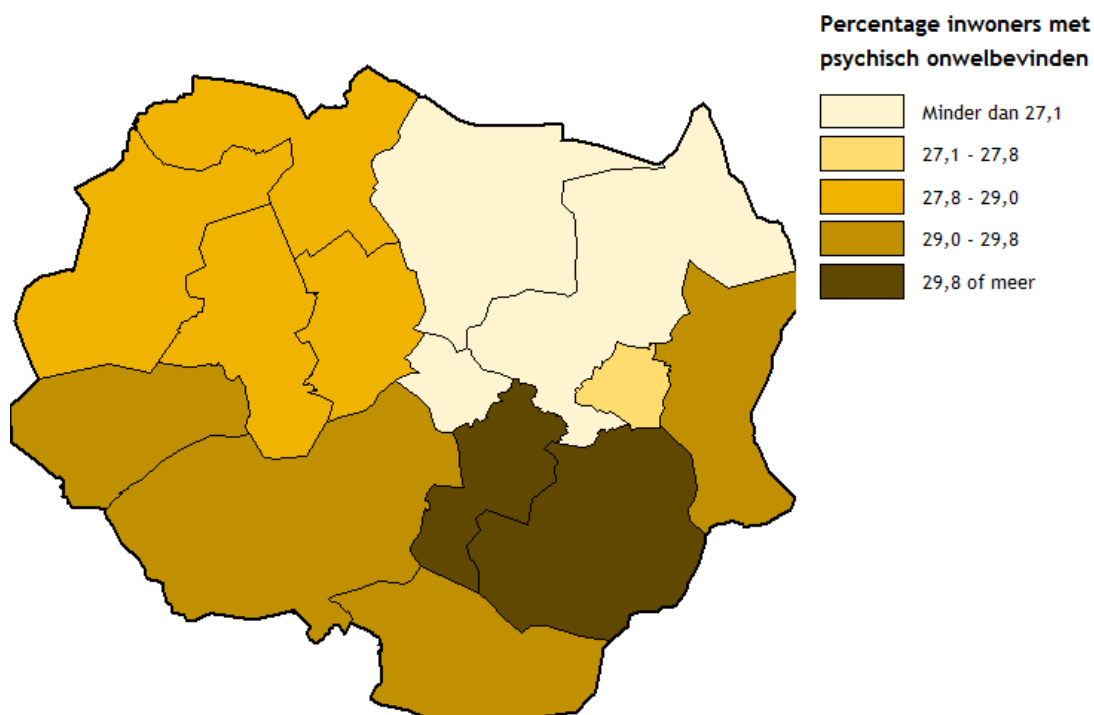
Het aantal prescripties dat voorgeschreven wordt in de huisartsenpraktijk kan als indicatie dienen voor de vraag naar farmaceutische zorg in de apotheek. In Hengelo werden naar schatting in 2011 6871 prescripties van geneesmiddelen per 1000 inwoners per jaar voorgeschreven, dit was lager dan gemiddeld in Twente (7171). Kalmeringsmiddelen waren de meest voorgeschreven geneesmiddelen, gevolgd door maagmiddelen, cholesterolverlagers en medicijnen voor astma of COPD en cholesterolverlagers (figuur 6.3).

Figuur 6.3: Geschatte aantal voorschriften van geneesmiddelen in de huisartsenpraktijk per 1000 inwoners per jaar (Bron: LINH 2008/CBS 2011)

Ruim een kwart van de inwoners van Hengelo ervaart psychisch onwelbevinden

In de gemeente Hengelo ervaart naar schatting 31% van de populatie van 15 jaar en ouder psychisch onwelbevinden, iets hoger dan in de rest van Twente (30%) en vergelijkbaar met Nederland. Deze gegevens zijn afkomstig uit een nationale gezondheidsenquête en psychisch onwelbevinden is gemeten volgens de (gevalideerde) 'Mental Health Inventory' vragenlijst. Naar schatting heeft 7% van de inwoners van Hengelo last van stemmingsstoornissen, 11% van angststoornissen en 5% van alcoholafhankelijkheid; voor Twente zijn deze percentages 7%, 11% en 5%.

Figuur 6.4: Percentage inwoners met psychisch onwelbevinden per gemeente (Bron: POLS 2004/Nemesis 1996-1999/CBS 2011)

6.2 Jeugdzorg

In Nederland is het niet mogelijk rechtstreeks te verwijzen naar de geïndiceerde hulpverlening, dit doet het Bureau Jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg registreert het verzoek om hulp en stelt vervolgens de juiste zorg vast. Bureau Jeugdzorg dient vast te stellen of de jongere: jeugdzorg nodig heeft, geestelijke gezondheidszorg nodig heeft of zorg voor licht gehandicapte jeugdigen nodig heeft.

In verband met de aanstaande transitie van de Jeugdzorg, is onderzoek gedaan om inzicht te krijgen in het huidige zorggebruik naar aantal unieke cliënten (Bron: Factsheet Transformatie Jeugdzorg, Mei 2013, I&O Research). In totaal zijn bij 25 instellingen in Twente gegevens opgevraagd, en 17 instellingen hebben gegevens aangeleverd.

In 2011 waren 1024 kinderen van 0 tot en met 17 jaar, waarvan de ouders in de gemeente Hengelo wonen, in Jeugdzorg; 6% van het totaal aantal kinderen, in heel Twente was dit 5%. Daarnaast waren ook nog 226 kinderen van 18-23 jaar geregistreerd (dit is een onderschatting, omdat deze gegevens niet door Mediant geleverd worden omdat deze jongeren niet meer onder jeugdzorgindicaties vallen). Van deze 1250 kinderen was 62% man en 38% vrouw en in 2011 liepen voor deze kinderen in totaal 2106 zorgtrajecten. Van de jeugdigen in Hengelo die zorg ontvingen, kregen de meesten dit via het Menzis zorgkantoor (22%), gevolgd door trajecten via Menzis Zorgverzekeraar (20%) en trajecten die Bureau Jeugdzorg uitvoert in het kader van AMK, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, de zogenaamde BJZO maatregel (13%). Ongeveer een kwart van de jeugdigen heeft te maken met meerdere instellingen waarvan ze zorg ontvangen.

De meest voorkomende zorgvorm in Hengelo is ambulante zorg (48%), wat betekent dat de cliënten periodiek contact hebben met een professionele hulpverlener.

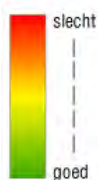
Hengelo heeft een relatief slechte jeugdscore

Het Verwey-Jonker Instituut onderzoekt ieder jaar de leefsituatie van jongeren, waarbij op basis van twaalf indicatoren wordt geprobeerd de leefsituatie van jongeren per gemeente in beeld te brengen. De thema's van deze indicatoren variëren van jeugdcriminaliteit tot tienermoeders. Op basis van alle indicatoren wordt vervolgens een zogenaamde overall score berekend, waarmee uiteindelijk een rangorde is bepaald. Figuur 6.5 laat zien dat de gemeente Hengelo op basis van deze indicatoren slecht scoort.

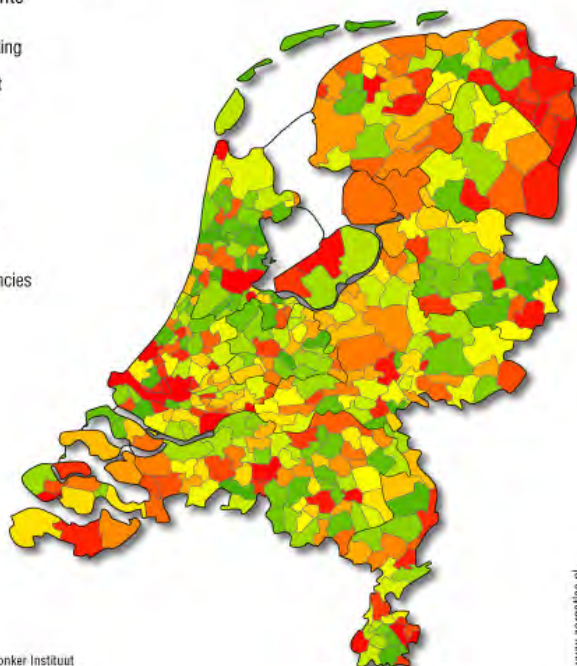
Jeugdscore 2010

per gemeente

Overall ranking

— provincies

Bron: Verwey-Jonker Instituut

www.zorgatlas.nl

Figuur 6.5: Jeugdscore 2010 (Bron: Verwey-Jonker Instituut, bewerkt door het RIVM)

6.3 Voorzieningen

Bekendheid Wmo hoog in Hengelo

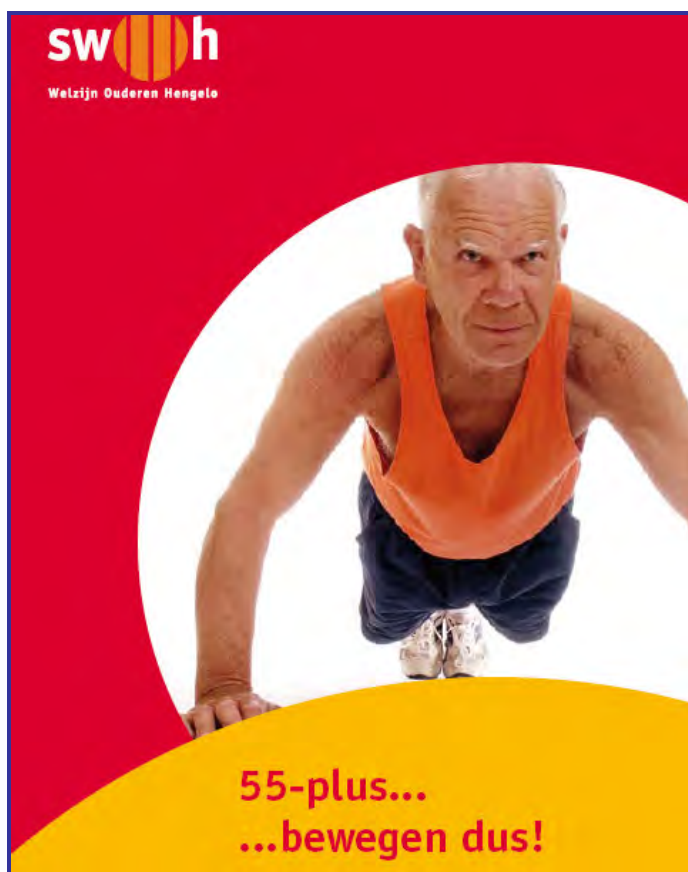
De bekendheid van het Wmo/zorgloket onder ouderen in Hengelo is hoog: 81% geeft aan bekend te zijn met deze voorziening, vergelijkbaar met de rest van Twente. Negenentwintig procent van de ouderen geeft echter wel aan dat het loket te ver weg is (Twente: 22%).

Gebruik en behoefte aan voorzieningen bij ouderen

In onderstaande tabel staat de top 5 van voorzieningen waar ouderen in Hengelo behoefte aan hebben en/of gebruik van maken. Ouderen maken vooral veel gebruik van hulp bij administratieve of financiële activiteiten. Verder wordt regelmatig aangegeven behoefte te hebben aan sport- of bewegingsactiviteiten, hulp van een vrijwilliger en hulp bij sociale contacten. Het gebruik van voorzieningen neemt sterk toe met de leeftijd: voor alle voorzieningen geldt dat dit met name gebruikt wordt door de groep van 75 jaar en ouder.

Tabel 6.1: Behoeftte en gebruik van voorzieningen door ouderen (Bron: Ouderenonderzoek 2010)

	Hengelo		Twente	
	Gebruik	Behoeftte	Gebruik	Behoeftte
Hulp bij administratieve/ financiële activiteiten	31	4	33	3
Personenalarmering	20	5	9	5
Vervoer naar voorzieningen	17	4	16	4
Recreatieve/culturele activiteiten van activiteitencentrum	16	3	16	5
Sport/bewegingsactiviteiten voor ouderen van activiteitencentrum	14	8	16	5

Appendix 1: Gegevensbronnen

Monitoren

De Twentse Gezondheidsverkenning (TGV) is ontstaan door het samenvoegen van de meest actuele gegevens over gezondheid en leefstijl van Twentse jongeren, volwassenen en ouderen. Deze gegevens zijn afkomstig uit de jaarlijkse monitoren van de GGD en worden gerelateerd aan landelijke cijfers van het RIVM, het CBS en andere bronnen.

In het verlengde van verplichtingen voortvloeiend uit de Wet publieke gezondheid (Wpg) voert de GGD onderzoek uit om de gezondheidssituatie van de Twentse bevolking in beeld te brengen.

Om de vier jaar wordt een jongeren-, volwassenen- of ouderenmonitor uitgevoerd. Voor al deze onderzoeken wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van landelijk gestandaardiseerde vragen van het project Lokale en Nationale Monitor. De standaardvraagstellingen zijn opgesteld door vakexperts en garanderen een hoge kwaliteit van het onderzoek.

- E-MOVO 2011

E-MOVO staat voor Elektronische Monitoring en Voorlichting. Dit jongerenonderzoek wordt uitgevoerd in het voortgezet onderwijs onder 2^e en 4^e klassers. Op school wordt klassikaal via internet een vragenlijst ingevoerd. In 2011 hebben in totaal 1505 leerlingen woonachtig in de gemeente Hengelo meegedaan aan E-MOVO: 627 meisjes en 866 jongens.

- Volwassenen

In het najaar van 2012 is de derde gezondheidsmonitor onder volwassenen (19 tot 65 jarigen) uitgevoerd. De eerste monitor dateert van 2002. Per gemeente zijn 1000 volwassenen aangeschreven en in de gemeente Hengelo hebben 431 volwassen meegedaan: 193 mannen en 238 vrouwen.

- Ouderen

Het ouderenonderzoek van 2010 is in alle 14 gemeenten in Twente uitgevoerd. De doelgroep bestaat uit zelfstandig wonende ouderen van 65 jaar en ouder. De leeftijdsgrens is bij 65 gelegd, omdat dit doorgaans de grens markeert om al dan niet opgenomen te zijn in het arbeidsproces. Per gemeente zijn 650 ouderen aangeschreven en in de gemeente Hengelo hebben 418 ouderen daadwerkelijk meegedaan: 188 mannen en 230 vrouwen.

Interpretatie van de gegevens

Wanneer gekeken wordt naar geslacht en leeftijdsverdeling, zijn de respondenten van de volwassenen- en de ouderenmonitor niet geheel representatief voor de gehele regio Twente en voor de afzonderlijke gemeenten. Om dit te corrigeren naar de werkelijke verhoudingen en dus betrouwbaarder uitspraken te kunnen doen, zijn de resultaten gewogen. Weging betekent dat een categorie respondenten in de analyses meetelt naar de mate waarin deze categorie in de totale populatie is vertegenwoordigd. Hierdoor zijn de uiteindelijke resultaten representatief voor de hele bevolking van Twente en Hengelo.

Bij analyse van de resultaten is een significantieniveau van 5% gehanteerd. Een statistisch significant verschil van 5% betekent, dat de kans dat het gevonden verschil niet op toeval berust 95% is. Wanneer wordt vermeld wordt dat de resultaten van een groep groter of kleiner zijn dan die van een andere groep dan is uitgerekend dat dit verschil statistisch significant is, tenzij anders vermeld.

Landelijke gegevensbronnen

Naast door de GGD verzamelde lokale en regionale gegevens wordt gebruik gemaakt van diverse landelijke gegevensbronnen.

- Nationaal Kompas Volksgezondheid (www.nationaalkompas.nl)

Het Nationaal Kompas Volksgezondheid is een website van het RIVM over de Nederlandse volksgezondheid. De website biedt onder andere informatie over gezondheid en ziekte, gezondheidsdeterminanten, preventie, zorg, bevolking, gezondheidsachterstanden en ouderen. Naast eigen onderzoek maakt het RIVM gebruik van veel andere gegevensbronnen, zoals het CBS, SCP, Nivel, Trimbos-Instituut en andere onderzoeksinstituten.

- Nationale Atlas Volksgezondheid (www.zorgatlas.nl)

De Nationale Atlas Volksgezondheid is een website van het RIVM. De atlas geeft een geografisch beeld van de volksgezondheid en gezondheidszorg in Nederland. Vaak worden gegevens op nationaal niveau en op GGD-regio niveau gepresenteerd, maar voor een aantal onderwerpen zijn ook gegevens op gemeenteniveau beschikbaar.

- CBS-StatLine (www.statline.nl)

StatLine is de naam van de openbare, via internet toegankelijke, database van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en bevat alle publicabele gegevens die het CBS produceert. Met StatLine zijn zelf tabellen samen te stellen over allerlei onderwerpen. De database bevat gegevens over uiteenlopende onderwerpen, zoals bevolking, wonen en werken.

- Vraag Aanbod Analyse Monitoring eerste lijn (www.nivel.nl/vaam)

De VAAM is onderdeel van het NIVEL en verschaft inzicht in de verwachte vraag naar en aanbod van eerstelijnsgezondheidszorg. De VAAM toont cijfers op regio-, gemeente- en postcodeniveau. De verwachtingen zijn gebaseerd op de bevolkingskenmerken van het geselecteerde gebied.

- Kinderen in Tel Databoek 2012 (www.kinderenintel.nl)

Kinderen in Tel meet sinds 2006 de leefsituatie van kinderen en jongeren in de Nederlandse gemeenten. Net als voorgaande jaren, publiceert Kinderen in Tel de gegevens voor twaalf indicatoren die op het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind gebaseerd zijn. Daarmee ontstaat een helder beeld van het welzijn van kinderen en jongeren op lokaal niveau.

- INTRAVAL (www.intraval.nl)

INTRAVAL is een onafhankelijk bureau dat sociaalwetenschappelijk onderzoek verricht. Het onderzoek is gericht op maatschappelijke vraagstukken die om een duidelijk antwoord vragen. Het bureau beperkt zich niet tot onderzoek, maar brengt ook beleidsadviezen uit. Het onderzoek en advies concentreert zich voornamelijk rond de vier werkerterreinen verslaving, leefbaarheid, welzijn en jeugd.

- Integrale Veiligheidsmonitor

De Integrale Veiligheidsmonitor (IVm) is een jaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De IVm wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, gemeenten en politie. De monitor wordt uitgevoerd door het CBS en I&O Research.

Regionale gegevensbronnen

- Rapport 'Jeugdsportmonitor Overijssel 2012'

In opdracht en in samenwerking met achttien Overijsselse gemeenten heeft Sportservice Overijssel met medewerking van het onderwijs een populatieonderzoek uitgevoerd. Bijna 300 scholen uit basis- en voortgezet onderwijs hebben in 2012 de digitale vragenlijsten verspreid onder hun leerlingen en/of ouders. De vragenlijst bestond uit vragen omtrent sportbeoefening, beweeggedrag, extra sport- en beweegmogelijkheden in en/of rondom school en in de buurt en leefstijl.

- Rapport 'Factsheets Transformatie Jeugdzorg Twente', 2013

De nieuwe Wet op de zorg voor jeugd treedt op 1 januari 2015 in werking. De taken op het terrein van de jeugdzorg – provinciale jeugdzorg, jeugdbescherming en reclassering, jeugd-ggz en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapten worden – in stappen - overgeheveld naar gemeenten. De gemeenten hebben I&O Research, in samenwerking met KWIZ, daarom in kaart laten brengen hoeveel (unieke) jeugdigen gebruik maken van jeugdzorg en –hulpverlening in de tweede lijn en wat de voornaamste zorgvormen zijn waarvan zij gebruik maken.

Appendix 2: Interventies

Hieronder wordt een aantal websites weergegeven waarop verschillende interventies en beoordelingen van interventies worden weergegeven, zowel op gebied van leefstijl, als gebied van sociale problemen.

Twentse interventies

- Twentse Gezondheids Verkenning

Op de website van de TGV is informatie te vinden per doelgroep en per thema. De thema's zijn overgewicht, roken, alcohol en depressie. Daarnaast worden per thema en doelgroep de mogelijkheden voor beleid en interventies beschreven.

<http://www.twentsegezondheidsverkenning.nl/interventies>

Landelijke interventies

- Centrum Gezond Leven

Het RIVM Centrum Gezond Leven bevordert het gebruik van best passende leefstijlinterventies, onder andere door beschikbare interventies inzichtelijk te presenteren en te beoordelen op kwaliteit, effectiviteit en samenhang.

<http://www.loketgezondleven.nl/interventies>

- Nederlands Jeugd Instituut

De databank 'Effectieve Jeugdinterventies' bevat 180 programma's voor hulp bij problemen met opgroeien en opvoeden. Deze interventies zijn door een onafhankelijke erkenningscommissie erkend, en beoordeeld als 'theoretisch goed onderbouwd', 'waarschijnlijk effectief' of 'bewezen effectief'. De databank helpt professionals in de jeugdsector bij het verbeteren van hun aanbod.

<http://www.nji.nl/eCache/DEF/1/03/055>

- Movisie

In de databank 'Effectieve sociale interventies' is een steeds groeiend aantal interventies te vinden. Ze zijn doorgaans ontstaan uit jarenlange ervaring van professionals met wat wel en wat niet werkt in de praktijk.

http://www.movisie.nl/130929/def/home/effectieve_sociale_interventies/databank_effectieve_sociale_interventies/zoeken_in_de_databank/

- Een groene gezonde wijk

De inspiratiebrochure 'Een groene gezonde wijk' is tot stand gekomen met behulp van verschillende gezondheids- en groenorganisaties. De brochure is bestemd voor gemeenten en GGD-en en laat voorbeelden zien van mogelijkheden om een groenere leefomgeving te realiseren in en rondom de wijk.

<http://www.degroenestad.nl/Media/download/10792/brochure+groene+wijk.pdf>

- Handreiking gezonde gemeente

In de digitale handreiking is informatie gebundeld over algemene onderwerpen als wet- en beleidskaders, bestuurlijk draagvlak creëren, burgerparticipatie, samenwerken en integraal beleid. Informatie, tips en praktijkvoorbeelden bieden handvatten om aan de slag te gaan met gezondheidsbeleid. Daarnaast is er informatie te vinden om het lokale preventiebeleid concreet in te vullen voor de thema's: alcohol, overgewicht, sport en bewegen, depressie, seksuele gezondheid, letsel en roken.

<http://www.loketgezondleven.nl/settings/gezonde-gemeente>

Meer weten?

EMAIL

info@ggdtwente.nl

TWITTER

[@TwentseGV](https://twitter.com/TwentseGV)

WEBSITE

twentsegezondheidsverkenning.nl

lokale oplegnota 'vitale coalities'

Lokaal gezondheidsbeleid
Gemeente Hengelo, 2014

1. Aanleiding

Gezonde mensen hebben over het algemeen een betere kwaliteit van leven, ze kunnen beter voor zichzelf zorgen en ze doen minder beroep op de zorg. Ook kunnen ze langer en beter participeren in de maatschappij, of het nu op de arbeidsmarkt is of als vrijwilliger. Andersom levert een betere kwaliteit van leven ook een gezonder mens op.

Het belang van het investeren in een goede gezondheid van onze inwoners neemt toe, omdat we als gemeente steeds meer verantwoording krijgen voor zorgtaken met minder uitvoeringsmiddelen. Zo komen er vanaf 2015 extra taken naar de gemeente over: de jeugdzorg, de AWBZ en de Participatiewet.

Investeren in gezondheid en welbevinden levert veel op voor de inwoners van Hengelo zelf, voor zorgverzekeraars, maar ook voor de gemeente Hengelo waarvoor de consequenties van (on)gezondheid sterk doorwerken in de uitvoering van huidige en toekomstige taken.

Eenzijds is er de wettelijke verplichting om lokaal gezondheidsbeleid vast te stellen. Gemeenten zijn verplicht om binnen twee jaar na het verschijnen van de rijksgezondheidsnota een lokale gezondheidsnota vast te stellen. In voorbereiding hierop is in regionaal verband de regionale nota gezondheidsbeleid “Vitale coalities” opgesteld. Deze nota is eind 2012 door Bestuurscommissie Publieke Gezondheid Regio Twente vastgesteld en vormt de basis van het lokale gezondheidsbeleid. Deze oplegnota is aanvullend op de regionale nota en bevat lokale achtergrondinformatie, cijfers, bijzonderheden en een overzicht van de activiteiten die we in Hengelo (gaan) uitvoeren op het gebied van het gezondheidsbeleid.

Anderzijds is de oplegnotitie een nadere uitwerking van de beleidslijn gezondheidszorg zoals die binnen het beleidsplan ‘Met Respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning’ door de gemeenteraad op 29 oktober 2014 is vastgesteld.

Daarin is ook aangegeven dat we deze uitwerking aan de gemeenteraad zouden voorleggen.

2. Kader

2.1 rijksbeleid

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft in 2011 de landelijke Nota Gezondheidsbeleid gepresenteerd. Het kabinet houdt hierin vast aan de vijf speerpunten uit de vorige nota. Dit zijn schadelijk alcoholgebruik, roken, overgewicht, depressie en diabetes. Het kabinet legt in de huidige beleidsperiode bij de aanpak van de speerpunten het accent op sport en bewegen in de buurt. Het kabinet doet een beroep op de eigen verantwoordelijkheid en kracht van mensen. Mensen kiezen zelf hun leefstijl. Publiek private samenwerking wordt gezien als een kansrijke methode om de gezonde keuzes aantrekkelijk en toegankelijk te maken.

In de nota is de kabinetsvisie uitgewerkt in drie thema's; te weten “vertrouwen in gezondheidsbescherming”, “zorg en sport dichtbij in de buurt” en “zelf beslissen over leefstijl”.

Verder komt er een omslag in het preventie- en gezondheidsbeleid. Zo worden er geen massa mediale campagnes meer gevoerd. Het budget voor preventie- en leefstijlonderzoek wordt teruggebracht en er wordt gestopt met onderzoek dat onvoldoende praktisch kan worden toegepast.

Tegelijkertijd is geld vrijgemaakt voor nieuw beleid. Zo is er vanaf 2013 – naast de bestaande bevolkingsonderzoeken naar borst- en baarmoederhalskanker – ook bevolkingsonderzoek naar darmkanker ingevoerd voor 55-75 jarigen. Verder worden de combinatiefuncties en investeringen in Sport en Bewegen in de Buurt voortgezet. Daarnaast zet het kabinet in op herkenbare en

toegankelijke zorgvoorzieningen in de buurt en betere digitale bereikbaarheid (EHealth). EHealth omvat gerichte voorlichting, zelftests en behandeling via internet en ook zorg op afstand. Tot slot benadrukt de minister daar waar mensen de risicofactoren voor de gezondheid niet of moeilijk kunnen beïnvloeden, heldere wet- en regelgeving noodzakelijk blijft.

In 2014 is het Nationaal Preventie Programma 'Alles is gezondheid' gestart. Dit programma loopt van 2014 tot en met 2016. Zes ministeries, gemeenten, bedrijven en een groot aantal maatschappelijke organisaties werken hier samen aan.

Het Nationaal Programma Preventie brengt activiteiten bijeen rond drie terreinen:

- 1) Gezondheid bevorderen en ziekten voorkomen in de omgeving waarin mensen wonen, werken en leren.
- 2) Preventie een prominente plek geven in de gezondheidszorg.
- 3) Gezondheidsbescherming op peil houden.

Binnen het Nationale Programma Preventie is een landelijk stimuleringsprogramma gestart voor een lokale, integrale aanpak van gezondheidsachterstanden: Gezond in de stad (GIDS). Het doel van dit programma is om gezondheidsachterstanden binnen wijken te verminderen. Bij een samenhangende integrale aanpak gaat het om het wijkgericht werken aan gezondheid, waarbij gezorgd wordt voor een goed toegankelijk (zorg)aanbod in de wijk, stimuleren van gezond gedrag om het aansluiten bij de leefwereld van bewoners, het zorgen voor een gezonde leefomgeving en het stimuleren dat mensen actief mee kunnen doen aan de maatschappij. Vanuit GIDS worden voor de jaren 2015 en 2016 incidentele middelen beschikbaar gesteld aan de gemeente Hengelo. Daarvoor wordt momenteel een plan van aanpak gemaakt.

2.2 regionale nota 'Vitale coalities'

Eind 2012 is de regionale gezondheidsnota vastgesteld. Er is bewust voor gekozen om gezondheidsbeleid integraal te benaderen. Niet gezondheid als doel op zich, maar als voorwaarde om mee te kunnen doen. Door de verbinding te leggen met andere gemeentelijke beleidsterreinen Jeugd, WMO, Sport, Integrale Veiligheid en Groen zijn inspirerende ideeën en voorbeelden gegenereerd om lokaal toe te passen: de vitale coalities. De regionale nota is daarmee ook een werkwijze, slim verbinden, die toegepast kan worden om het lokale beleid invulling te geven.

In de nota worden doelstellingen geformuleerd die bijdragen aan de hoofddoelstelling van het lokale gezondheidsbeleid: het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van de burger.

Door samenhangende doelstellingen na te streven, worden middelen efficiënter en effectiever ingezet. Er wordt meer resultaat met (nagenoeg) eenzelfde inspanning gehaald.

Het verwachte effect van gezondheidsbeleid dat centraal staat in deze nota is: meer verantwoordelijkheid nemen voor de eigen leefstijl, meer zelfredzaamheid en meer participatie.

hoofddoelstelling:

Het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van de Twentse burger.

subdoelstellingen:

- het beperken van gezondheidsrisico's in het gedrag van onze inwoners
- het bevorderen van bewegen en het leveren van fysieke inspanning van onze inwoners
- het benutten van de mogelijkheden die de fysieke omgeving ons biedt om te komen tot gezondheidsbevorderend gedrag
- het verbinden van de 0^e en 1^e lijn, waardoor we de samenhang in de hulp en zorgstructuur in de wijken versterken

De realisering van de beleidsdoelen wordt vormgegeven via een viertal thema's:

- 1) bewegen en voeding
- 2) doegroen
- 3) collectieve preventie en GGZ
- 4) verbinden 0^e lijn (preventie) en 1^e lijn (zorg zonder verwijzing zoals een huisarts)

Via de genoemde thema's en de genoemde vitale coalities wordt geprobeerd om de beleidsdoelen te bereiken. De doelen en de maatregelen om die te bereiken zijn deels regionaal en deels lokaal. De regionale beleidsnota is als bijlage toegevoegd.

3. Feiten en cijfers over Hengelose burgers

De GGD Twente verzamelt epidemiologische gegevens over de gezondheid van de bevolking in Hengelo en de factoren die hierop van invloed zijn.

In 2013 heeft de GGD de Twentse Gezondheidsverkenning (TGV) gepresenteerd. De TGV is ontstaan door het samenvoegen van de meest actuele gegevens over gezondheid en leefstijl van Twentse jongeren, volwassenen en ouderen. Deze gegevens zijn afkomstig uit de jaarlijkse monitoren van de GGD en worden gerelateerd aan landelijke cijfers van het RIVM, het CBS en andere bronnen. De samenvatting van de Twentse gegevens uit de TGV zijn als bijlage toegevoegd.

Hieronder worden de belangrijkste Hengelose feiten en cijfers uit deze TGV weergegeven.

Vergrijzing en laagopgeleiden punt van aandacht

In Hengelo is – net als in de rest van Twente en Nederland – sprake van een sterke stijging van het aandeel ouderen (65+): van 17% in 2013 naar 27% in 2040. Wat verder opvalt, is dat laagopgeleiden in alle leeftijdsklassen over het algemeen minder goed scoren op gezondheidsaspecten als ervaren gezondheid, chronische aandoeningen, depressie, leefstijl en het doen van vrijwilligerswerk.

De gezondheid in Hengelo vergelijkbaar met Twente

- de gemiddelde levensverwachting in Hengelo is 80,8 jaar, vergelijkbaar met Nederland
- 58% van de volwassenen en 78% van de ouderen heeft één of meer chronische aandoeningen.
- Ouderen en laagopgeleiden ervaren hun eigen gezondheid vaker als slecht.
- Laagopgeleiden rapporteren vaker depressieve gevoelens dan hoogopgeleiden.
- Door de vergrijzing in Hengelo is de verwachting dat mobiliteitsbeperkingen en chronische aandoeningen, zoals hoge bloeddruk en suikerziekte, zullen stijgen in de toekomst.

Leefstijl in Hengelo kan, met name bij laagopgeleiden, op een aantal aspecten beter

De helft van de volwassenen en bijna tweederde van de ouderen heeft overgewicht. Overgewicht komt in alle leeftijdsklassen vaker voor bij laagopgeleiden. In 2012 is echter wel voor het eerst een daling in overgewicht bij jongeren in Hengelo (en ook in Twente) te zien.

Van de volwassenen rookt 30% en van de Hengelose jongeren rookt 19%. 11 % van de jongeren gebruikt wel eens softdrugs. Vmbo-ers rapporteren vaker aan binge-drinken te doen (36%) dan havo-/vwo-ers (22%). Binge-drinken houdt in dat er vijf of meer alcoholische drankjes bij één gelegenheid worden gedronken.

Aandacht voor sociale omgeving blijft belangrijk

- 8% van de volwassenen geeft aan zich (zeer) ernstig eenzaam te voelen, vergelijkbaar met de rest van Twente. Eenzaamheid neemt toe met de leeftijd en ook rapporteren laagopgeleiden zich vaker eenzaam te voelen (15%) dan hoogopgeleiden (4%).

- 29% van de volwassenen in Hengelo doet vrijwilligerswerk; dat is lager dan in Twente.
- Van de volwassenen en ouderen in Hengelo geeft respectievelijk 17% en 13% aan het afgelopen jaar mantelzorg te hebben gegeven. Het grootste deel ziet dit niet of nauwelijks als belasting.
- Van de leerlingen uit klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs uit Hengelo geeft 12% aan de laatste drie maanden wel eens gepest te zijn, vergelijkbaar met Twente.

Fysieke omgeving in Hengelo goed

In Nederland is de gemiddelde afstand tot het dichtstbijzijnde bos 2,1 kilometer, voor inwoners van Hengelo is dit 1,4 kilometer. De ruime meerderheid gaf aan tevreden te zijn over het groen in de omgeving. De leefbaarheid in de buurt en woonomgeving in Hengelo wordt beoordeeld met een 7,4; dit is vergelijkbaar met de rest van Twente.

Zorg- en voorzieningengebruik in Hengelo

- De gemiddelde contacttijd en het gemiddelde aantal contacten met de huisarts in Hengelo is hoger dan gemiddeld in Twente.
- Toekomstramingen laten zien dat de zorgvraag voor chronische aandoeningen in 2016 met ongeveer 7% zal stijgen in Hengelo.
- De bekendheid van het Wmo/zorgloket is hoog onder ouderen in Hengelo; 81% geeft aan bekend te zijn met deze voorziening, vergelijkbaar met Twente.
- Ouderen maken vooral gebruik van hulp bij administratieve of financiële activiteiten, personenalarmering en van recreatieve, culturele en sportieve activiteiten.

4. Vitale coalities in de gemeente Hengelo

Tijdens een ambtelijke verkenningssessie eind 2013 onder leiding van de GGD met betrokken beleidsdisciplines is gezamenlijk gekeken naar de reeds aanwezig vitale coalities in Hengelo en naar kansen voor mogelijke toekomstige vitale coalities. Op basis van deze verkenningssessie en het huidige beleid worden in dit hoofdstuk de koppelingen gelegd tussen gezondheid en de verschillende beleidsonderwerpen.

Binnen de verschillende beleidsonderwerpen zijn de regionaal vastgestelde thema's terug te vinden. Zo wordt het thema *bewegen en voeding* vooral uitgewerkt binnen het beleidsveld Sport en Bewegen, maar ook binnen het armoedebelaid. Het thema *doegroen* komt zowel aan de orde bij Sport en Bewegen als bij Groen en Spelen. Het thema *collectieve preventie en GGZ* wordt nader uitgewerkt binnen de beleidsvelden Jeugd, Thuis in de Buurt, integrale veiligheid en Maatschappelijke Opvang en GGZ. Het thema *verbinden van 0^e en 1^e lijn* wordt met name uitgewerkt binnen het programma Thuis in de Buurt.

4.1 de decentralisaties en gezondheid

De decentralisaties, in combinatie met de bezuinigingen, zijn aanleiding om meer dan ooit te focussen op zelfredzaamheid en preventie. Binnen het traject van de decentralisaties AWBZ, jeugdzorg en participatie werken we deze vitale coalities verder uit.

In oktober 2014 is het beleidsplan 'Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning' door de gemeenteraad vastgesteld. In dit plan staan de belangrijkste keuzes en uitgangspunten. Doel van het nieuwe stelsel is dat alle Hengeloërs zo snel mogelijk zelf, met hulp van het netwerk een antwoord vinden op hun vraag. Lukt dat niet, dan kunnen ze bij de gemeente een beroep doen op hulp en ondersteuning, waarbij de hulpverleners maatwerk leveren.

Door de komst van de nieuwe taken die vanuit de decentralisaties op ons af komen, moeten we de maatschappelijke ondersteuning aan onze burgers opnieuw organiseren. Als basis voor het nieuwe

stelsel nemen we de ‘Sociale Visie 2020’ die de gemeenteraad in 2010 al heeft vastgesteld. Onze visie op maatschappelijke ondersteuning is dat betrokken burgers, mantelzorgers, vrijwilligers en professionals er samen voor zorgen dat (kwetsbare) mensen voor wie het (even) tegenzit ondersteuning krijgen. Ondersteuning op maat, passend bij wat ze zelf kunnen. Een maatwerkvoorziening als dat nodig is, maar we gaan vooral investeren in algemene, voorliggende voorzieningen.

4.2 jeugd en gezondheid

De gemeente Hengelo voert al jaren een actief jeugdbeleid waarin we altijd hebben ingezet op preventie, het voorkomen van problemen bij jeugdigen en gezinnen. Met het jeugdprogramma 2011-2014 is een stevige basis gelegd voor de transitie en transformatie van de Jeugdzorg. Het jeugdprogramma is gebaseerd op twee pijlers, te weten:

- 1) Brede School: dit programma richt zich op opgroeien en ontwikkelen
- 2) Centrum voor Jeugd en Gezin: dit programma richt zich op opvoeden en zorg.

In het kader van de nieuwe Jeugdwet worden gemeenten bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de preventie, ondersteuning, hulp en zorg bij opgroeien en opvoeden, psychische problemen en stoornissen. De ambitie van het Jeugdprogramma blijft onverminderd van kracht: de jeugd in Hengelo groeit positief op. Het opvoeden van jeugdigen doen ouders op eigen kracht in een omgeving waar zij samen met professionele opvoeders optrekken.

De uitwerking van de vitale coalitie “jeugd en gezondheid” werken we hier niet verder uit, maar nemen we mee in het traject “transitie jeugdzorg”. In onze visie op de decentralisatie van jeugdzorg ligt de prioriteit bij preventie en lichte ondersteuning om de inzet van zware zorg te voorkomen. Doel is een goede, met name sociaal emotionele, ontwikkeling van het kind. Met een sterke 0^e lijn (scholen, voorscholen, verenigingen) en een goede focus op risicodoelgroepen kunnen we meer bereiken met preventie en lichte ondersteuning. Het gaat dan bijvoorbeeld om de inzet van de jeugdgezondheidszorg, (school)maatschappelijk werk en het professionele kinder- en jongerenwerk van Scala en om de zorgstructuur op school. Ook beleid ten aanzien van GGD, alcohol- en middelengebruik en jeugdveiligheid worden in dit kader meegenomen. Vanaf 2014 is een extra contactmoment met adolescenten op het voortgezet en middelbaar onderwijs door de JGZ ingevoerd.

Preventie en (lichte) ondersteuning organiseren we laagdrempelig in de wijk in samenwerking met partners in de wijk (onderwijs en bijvoorbeeld huisartsen). Bij de uitwerking van de transitie jeugdzorg zoeken we afstemming met het onderwijs over het traject “passend onderwijs”; de organisatie van preventie, lichte ondersteuning en zorg binnen het onderwijs. Daarnaast is er overleg met huisartsen over doorverwijzing naar de juiste ondersteuning of jeugdzorg.

Andere voorbeelden van vitale coalities zijn de inzet van Loes en de jongerenwebsite

www.ondertussen.nl/074.

Voor de ondersteuning van multiprobleem gezinnen kiezen wij voor een doorontwikkeling van het GRIP-team. Dit is een stedelijk team van professionals uit de 2e lijns dat zorg verleent en coördineert naar eventuele andere zorgaanbieders. De praktijk wijst uit dat deze gezinnen het best geholpen zijn, als één persoon meerdere problemen tegelijk oppakt, waarbij het gezin zelf aangeeft waar het hulp bij nodig heeft. Op deze manier heeft het gezin één aanspreekpunt en krijgt het weer GRIP op zijn situatie.

4.3 thuis in de buurt en gezondheid

In 2011 is het programma Thuis in de Buurt vastgesteld. Binnen het programma thuis in de buurt willen we de Hengelose burgers een beter en zo gewoon mogelijk leven laten leiden en hen laten deelnemen aan de samenleving, ondanks beperkingen door ouderdom of handicap. Zij moeten kunnen beschikken over adequate huisvesting, zorg en welzijnsvoorzieningen, in een omgeving die beschikt over de nodige infrastructuur en die leefbaar en veilig is.

De gemeente heeft de rol van regisseur en faciliteert, mobiliseert en stimuleert de bestaande krachten en organisaties in de stad. Zo zijn er vitale coalities gevormd met externe partijen zoals woningcorporaties, instellingen, verenigingen, welzijnsorganisaties, zorgaanbieders en politie: partijen die op het terrein van wonen, welzijn en zorg een belangrijke rol vervullen, die mogelijkheden hebben om te investeren of anderzijds kunnen bijdragen aan het zorg- en welzijnsbeleid. Een voorbeeld van een vitale coalitie is de SWOH die diverse activiteiten organiseert op het gebied van ontmoeting, sport en bewegen. Ook Scala Welzijn en Carint Specifieke diensten (Samensterk teams) zijn gericht op activeren. Daarnaast zijn er succesvolle projecten zoals valpreventie, het geluksbudget, zorg voor mantelzorgers, het taalpunt Menthol en worden er regelmatig koffie- en thema-ochtenden georganiseerd waar (met name allochtone vrouwen) voorlichting krijgen over diverse thema's waaronder gezonde leefstijl.

4.4 maatschappelijke opvang, GGZ en gezondheid

Vanuit de Wmo hebben we een verantwoordelijkheid op het terrein van maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid. Daarin hebben we een gedeelde verantwoordelijkheid met onze centrumgemeente maatschappelijke opvang: Enschede. Samen met Enschede verlenen we subsidies aan verschillende organisaties voor voorzieningen en diensten op dit terrein in Hengelo.

Ook binnen dit kader zijn er vitale coalities te benoemen. Zo hebben de organisaties Mediant, Tactus, Stichting Humanitas Onder Dak Twente en het RIBW in 2012 stappen gezet op het uitbreiden en versterken van hun onderlinge samenwerking. Dit heeft onder andere geresulteerd in het project MEEDOEN. Hierdoor maken de organisaties de maatschappelijke opvang in Hengelo integraal en willen zij een horizontale keten van sociale inclusie creëren. Deze stap past goed binnen de bredere transitie.

4.5 integrale veiligheid en gezondheid

De zorg voor openbare orde en veiligheid één van de voornaamste taken van de overheid. De gemeente heeft de regierol bij het ontwikkelen van veiligheidsbeleid. In het integraal veiligheidsbeleid 2013-2016 is een aantal prioriteiten benoemd, die in meer of mindere mate gelinkt zijn aan het gezondheidsbeleid. Er vindt een doorontwikkeling plaats van het veiligheidshuis en daarmee op de inzet op de aanpak van veelplegers, huiselijk geweld, de aanpak van jeugdcriminelen, nazorg ex-gedetineerden en multi-probleemgezinnen. Binnen het veiligheidshuis zijn er diverse vitale coalities; er is een goede samenwerking met de politie, brandweer, GGD, reclassering, verslavingszorg, GGZ etc. We zetten in op voorlichting van jongeren over de gevaren van vuurwerk, alcohol en drugs.

Regelmatig meten we wat het bereik en het resultaat is van preventieactiviteiten gericht op het tegengaan van alcoholgebruik bij jeugd. Als de cijfers daarvoor aanleiding geven, wordt de aanpak aangescherpt of aangepast.

Ook hebben we een uitgebreide zorgstructuur waarin we een vangnet creëren voor psychiatrische patiënten, uitvoering geven aan het huisverbod en strijden tegen mensenhandel en gedwongen prostitutie.

Verder krijgt de gemeente meer taken op het gebied van de Drank- en Horecawet. Deze wet is vanaf 1 januari 2014 gewijzigd. Een belangrijke wijziging is de verhoging van de leeftijdsgrens voor de aankoop en het gebruik van alcohol van zestien naar achttien jaar. Een andere wijziging is dat gemeenten elke vier jaar een preventie- en handavingsplan alcohol moeten vaststellen. De gemeenteraad stelt uiterlijk zes maanden na inwerkingtreding (1 juli 2014) een preventie- en handavingsplan alcohol vast. Dit plan moet naast de hoofdzaken uit het beleid met betrekking tot preventie van alcoholgebruik onder met name jongeren, ook beschrijven op welke manier er invulling wordt gegeven aan de handavingstaken die op grond van de Drank- en Horecawet zijn verkregen.

Tenslotte heeft de gemeente een taak in het bestrijden van crises en rampen. Dit gebeurt met name vanuit regionaal verband in de Veiligheidsregio Twente (VRT). De Wet Publieke Gezondheid regelt dat het bestuur van de VRT zorg draagt voor de bestrijding van en de voorbereiding op de bestrijding van een epidemie van A-infectieziekten. In het crisisplan worden de organisatie, taken en bevoegdheden van de bestrijding en voorbereiding vastgelegd. Het bestuur van de VRT is verantwoordelijk voor een goede afstemming tussen veiligheid en gezondheid bij (dreigende) risico's. Ook binnen dit samenwerkingsverband zijn er diverse vitale coalities, onder andere met politie, brandweer en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). Concrete uitwerking van een aantal risico's die zich in Twente kunnen voordoen zijn verwoord in het Regionaal Risicoprofiel. Voorbeelden hiervan zijn het scenario 'ziektégolf' of 'dierziekten overdraagbaar op mens'.

4.6 sport, bewegen en gezondheid

Sport en bewegen draagt bij aan de fysieke en psychosociale gezondheid van jeugd en volwassenen. Sportbeleid staat niet op zichzelf, maar is verweven in diverse beleidsterreinen, waaronder gezondheid. Sport en bewegen is daarmee in de loop van de jaren steeds meer een instrument geworden om fundamentele beleidsdoelen te bereiken en niet zozeer een doel op zich. Binnen het sportbeleid wordt zoveel als mogelijk ingezet op de eigen kracht van sportaanbieders. De gemeente speelt hierbij een regisserende en faciliterende rol. We hebben een stevige sportinfrastructuur met goede voorzieningen en combinatiefunctionarissen Sport die uitvoering geven aan het gemeentelijke sportstimuleringsbeleid.

Binnen het sportbeleid zijn er diverse vitale coalities aanwezig. Zo hebben we goede contacten met de Hengelose sportverenigingen via periodieke themabijeenkomsten. Tijdens deze bijeenkomsten komen verschillende onderwerpen aan de orde; zo kan het gaan over het behouden of werven van leden of vrijwilligers binnen de vereniging, is er aandacht voor fair play of het ontwikkelen van de vereniging tot een maatschappelijk actief betrokken sportvereniging. Ook is er aandacht voor een gezonde leefstijl. We zijn in gesprek over de het schenken van alcohol in sportkantine en binnen het actieplan 'naar een veiliger sportklimaat' wordt ongewenst gedrag in en rondom de sport aangepakt. Verder hebben we afspraken gemaakt met sportverenigingen over het beschikbaar stellen van kunstgrasvelden voor de buurt of het aanbieden van sportclinics via het Jeugdplein Hengelo.

Vanuit de combinatiefunctieregeling/regeling buurtsportcoaches hebben we functionarissen aan kunnen stellen die uitvoering geven aan het sport- en beweegbeleid van de gemeente Hengelo. Zo heeft het team van Hengelo Sport in nauwe samenwerking met Hengelose sportverenigingen in de afgelopen jaren een uniek basisactiviteitenaanbod op sportgebied ontwikkeld voor het basisonderwijs. Alle kinderen van de groepen 3 tot en met 8 doen jaarlijks voor een minimale bijdrage mee aan een uitgebreid sportkennismakingsaanbod, waaronder een uitdagend zwemprogramma.

De verschillende combinatiefunctionarissen besteden ook gericht aandacht aan het bevorderen van een gezonde leefstijl. Binnen het basisactiviteitenaanbod van Hengelo Sport zijn er hiervoor een aantal specifieke activiteiten ontwikkeld, die samen met partners zoals CarintReggeland (inzet diëtisten bij smaaklessen of binnen het project de Gezonde Schoolkantine) of de GGD (inzet Rad van Gezondheid) worden uitgevoerd. Ook is er een waardevolle samenwerking ontstaan met een supermarktketen die gratis gezonde tussendoortjes bij de diverse sportactiviteiten beschikbaar stelt. Ook vanuit de stichting FC Twente Scoren in de Wijk is er volop aandacht voor een gezonde leefstijl. Zo organiseren zij gezonde kookavonden en voeren het project Scoren met Gezondheid uit. De voetballers van FC Twente worden ingezet om kinderen te wijzen op het belang van gezonde voeding.

Het bevorderen van sport, bewegen en gezonde leefstijl gebeurt op verschillende manieren. Naast de inzet van de combinatiefunctionarissen en het uitvoeren van projecten zoals Special Heroes (gericht op kennismaking met sport op het speciaal onderwijs), zetten we subsidies in om kwetsbare

groepen – zoals mindervaliden - aan het sporten te krijgen en houden. Ook biedt de gemeente Hengelo de mogelijkheid van Extra Schoolgym buiten de reguliere schooltijd voor kinderen met een achterstand op het gebied van motoriek en/of weerbaarheid.

4.7 groen, spelen en gezondheid

Groen in de woon- en werkomgeving brengt rust en biedt mogelijkheden voor passieve en actieve ontspanning. Een groene omgeving nodigt uit tot spelen, recreëren en bewegen. Onderzoek toont aan dat mensen die in groene wijken wonen gezonder zijn.

Medio 2013 is het groenplan Hengelo door de gemeenteraad vastgesteld. In 2014 is de nota spelen geactualiseerd. Binnen beide nota's is er aandacht voor gezondheidsaspecten. Zo kent Hengelo een hoofdgroenstructuur en zijn er goede fiets- en wandelmogelijkheden die de stad en de wijken veilig en aantrekkelijk maken. Ook zijn er door de hele stad openbare sport- en speelplekken ingericht voor jong en oud. Daarnaast zijn de schoolpleinen openbaar toegankelijk: ook buiten schooltijden kunnen kinderen hiervan gebruik maken. Verder leveren projecten zoals de natuurroute Hasseler Es, Hengelo'eau fietsroutes, de Tweekelergrensweg, de inrichting van het Weusthagpark en verschillende natuurspeelplekken een belangrijke bijdrage aan het stimuleren van bewegen in de openbare ruimte.

4.8 armoedebestrijding en gezondheid

In het beleidsplan armoedebestrijding 2012-2015 blijkt dat Hengelo al jaren inzet op preventie. Het gaat om het voorkomen van armoede, voorkomen van langdurige werkloosheid, voorkomen van voortijdig schooluitval, voorkomen dat een kind, jongere, volwassene of gezin tussen wal en schip valt. Het Hengelose armoedebelief heeft een driedig doel: het verbeteren van de financiële positie van mensen met een laag inkomen, het bestrijden en voorkomen van maatschappelijk isolement en het bestrijden van niet-gebruik van voorzieningen. Ook binnen het armoedebelief zijn er vitale coalities met betrekking tot een gezonde leefstijl. Zo kent de gemeente Hengelo een collectieve gezondheidsverzekering voor minima; kunnen kinderen uit gezinnen met lage inkomens via het jeugdsportfonds sporten en kunnen volwassenen vanuit het sport- en cultuurfonds een gedeeltelijke financiële tegemoetkoming krijgen voor sportieve, culturele, educatieve en maatschappelijke activiteiten. Daarnaast bieden we bijstandsgerechtigden in sommige gevallen een gezondheids/lifestylebevorderingstraject aan als startfase van activering naar werk. Tenslotte is er aandacht voor schuldhulpverlening. Kortom: allemaal maatregelen gericht op het bevorderen van participatie van mensen en het meedoen in de samenleving, hetgeen een positief effect heeft op de gezondheid van burgers.

5. Uitvoering en financiering

De uitvoering en de bijbehorende financiering van het lokale gezondheidsbeleid is terug te vinden in de verschillende programma's die vanuit de verschillende beleidsterreinen zijn of worden gemaakt. Dit doet recht aan het integrale karakter van het gezondheidsbeleid in Hengelo.

In het kader van de verdere uitwerking van de decentralisaties zal onderzocht en uitgewerkt worden of en hoe preventie- en zorginstrumenten en bijbehorende budgetten meer in samenhang in de wijk ingezet kunnen worden gericht op het versterken van eigen kracht en preventie en uitstel van zware zorg.

De financiële kaders zijn beperkt. Er is vooralsnog geen ruimte voor (structureel) nieuw beleid. Er zijn wel incidentele impulsen mogelijk door bijvoorbeeld de GIDS-middelen. Daarnaast zullen er in de komende jaren in het kader van de decentralisaties extra middelen beschikbaar komen voor beleid waar gezondheid en preventie een belangrijk onderdeel van is.

Deze oplegnota beoogt door overzicht te geven en verbindingen (coalities) te vormen tussen beleidsterreinen gezondheid een duidelijke plek te geven in het gemeentelijk beleid.

6. Tot slot

‘Vitale coalities’, Betere gezondheid, Meer Participatie is meer dan een nota. Het is een actieve werkwijze waarbij publieke gezondheid ambassadeurs zoekt binnen andere beleidsterreinen binnen de gemeentelijke organisatie, bij private partijen en aanhaakt bij bestaande initiatieven. Het is een actieve werkwijze gericht op de toekomst, een toekomst waarin sprake is van krimp, vergrijzing en ontgroening en een toekomst waar ook mensen met beperkingen worden verondersteld zoveel mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Geprobeerd wordt om alle burgers zolang mogelijk actief en betrokken, ofwel gezond te houden.

Notitie

Vitale coalities

*Betere gezondheid, meer
participatie*

Betty Sibbel

Titel: Notitie Vitale coalities			
Versie: 1.0	Geldig vanaf: december 2012	Vastgesteld op: 13 december 2012	door: BC PG
Code:	Documenteigenaar: Betty Sibbel	Evaluatiedatum: eind 2015	Pagina 1 van 43

Notitie 'Vitale coalities'
Betere gezondheid, meer participatie

Versie 1.0, 13 december 2012

GGD Twente

Drs. B. Sibbel

Autorisatie

Opsteller(s)

B. (Betty) Sibbel

Gezien door:

Denktank Lokaal Gezondheidsbeleid,
vz. H. (Hennie) van Rinsum,
directeur PG, T. (Theo) van Rijmenam,
vz. BC PG, J (Johan) Coes
AO Publieke Gezondheid/Jeugd,

Versiegegevens

Versie:

1.0

Datum:

13-12-2012

Omschrijving:

Vastgesteld door de BC Publieke Gezondheid

© 2012, GGD Twente, Enschede. Auteursrechten voorbehouden. Overname van dit rapport (of gedeelten daarvan) is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

De GGD Twente is onderdeel van Regio Twente, het samenwerkingsverband van de 14 Twentse gemeenten.

Inhoudsopgave

Samenvatting	8
1 Maatschappelijke relevantie	10
2 Samen voor meer gezonde jaren	12
2.1 Gezondheid als doel of middel?	12
2.2 Feiten en cijfers	13
2.3 Samenhang in beeld	14
2.3.1 Van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag	14
2.3.2 Van gezondheid en gedrag naar mens en maatschappij	15
3. Terugblik op 'Twente kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid'	16
3.1 Bestuurlijke uitgangssituatie	16
3.2. Proceservaringen	17
4. Bestuurlijk regionaal kader lokaal gezondheidsbeleid	19
4.1 Rijksnota 'Gezondheid dichtbij'	19
4.2 Bestuurlijke opdracht	19
4.3 Doelstelling van het lokaal gezondheidsbeleid	20
4.4 Opdracht aan denktank	21
5. Vitale coalities en parallelle belangen	23
5.1 Vitale coalities	23
5.2 Parallelle belangen	23
5.3 Coalitiepartners	23
5.3.1 Publieke Gezondheid	24
5.3.2 Maatschappelijke Ondersteuning	24
5.3.3 Jeugdbeleid	25
5.3.4 Sport	26
5.3.5 Integrale Veiligheidszorg	26
5.3.6 Groen/Ruimtelijke ordening	27
5.4 Lokale beleidsvorming en uitvoering, regionaal faciliteren en ondersteunen	29
6. Het uitvoeringsprogramma	30
6.1 Lokale invulling en regionale afstemming	31
6.2 Regionale uitvoering	32
Bijlage I - Overzicht lokale nota's	35
Bijlage II - Uitwerking veiligheidsthema's 2011-2012	36
Bijlage III - Handreiking 'vitale coalities'	37
Bijlage IV - Impressie Conferentie Happy Fris!? 17 oktober 2012	38
Bijlage V - Stand van Zaken Drank- en Horecawet in Twente (oktober 2012)	40
Bijlage VI - Beeldende illustraties met toelichting op slechte score op leefstijl in Twente	41
Literatuurlijst	42

Samenvatting

In deze notitie wordt het regionale kader (werkwijze) 'vitale coalities' geschetst, vanuit de bestuurlijke wens gezondheidsbeleid niet verkokerd aan te vliegen met een nota gezondheidsbeleid¹. Een eendimensionale nota gaat voorbij aan maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken binnen gemeenten. Vooral de decentralisatietrajecten (AWBZ en Jeugdzorg) en nog meer de transformaties die hierdoor ontstaan, geven nieuwe impulsen aan gezondheidsbeleid. Immers de (financiële) opbrengsten van preventie komen met de decentralisaties ook bij gemeenten terecht. Deze duiding komt terug in hoofdstuk één met als titel 'maatschappelijke relevantie'. Niet gezondheid als doel op zich, maar als voorwaarde om mee te kunnen doen.

In hoofdstuk twee wordt dit verder uitgewerkt. Daarnaast worden de feiten en cijfers van de gezondheid in Twente op een rij gezet. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met het in beeld brengen van de samenhang met andere gemeentelijke beleidsterreinen (en partners). Gezondheid hangt naast aanleg, samen met de sociaaleconomische positie, en met (perspectief op) wonen (woonomgeving), leefstijl en school/werk. De opvatting van burgers over gezondheid is vooral gericht op beleving en minder op voorkomen van ziekten. Deze invalshoeken vragen om meer aandacht. Daarop meer richten is de Twentse koers voor de komende jaren. Daarom heet dit hoofdstuk: 'Samen voor meer gezonde jaren'.

Hoofdstuk drie zoomt in op de vorige regionale nota lokaal gezondheidsbeleid. Deze terugblik op '*Twente kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid*' is vooral procesgericht. Succesfactoren en leerpunten worden genoemd. De focus van deze nota was vooral gericht op het gezondheidsdomein. De wens is nu om meer te verbreden naar andere terreinen. Verbindingen en coalities met aanpalende terreinen die ontstaan zijn in deze periode worden gekoesterd en meegenomen. Inhoudelijke evaluaties van activiteiten, die beschikbaar zijn, worden genoemd.

In hoofdstuk vier wordt stilgestaan bij de bestuurlijke opdracht. Op basis van interviews met een 3-tal wethouders Publieke Gezondheid aangevuld met ambtelijke adviezen vanuit de beleidsterreinen Publieke Gezondheid, Jeugd, Wmo, Sport en Groen heeft de bestuurscommissie Publieke Gezondheid thema's/invalshoeken vastgesteld voor het regionaal kader lokaal gezondheidsbeleid 2012 - 2016, te weten:

- Verbinden 0de en eerste lijnszorg;
- Doegroen;
- Collectieve preventie GGZ (weerbaarheid);
- Bewegen en voeding

In de context van de decentralisatietrajecten en de transformaties is de door bestuurders gewenste outcome meer zelfredzaamheid, meer eigen kracht en meer meedoen van burgers. De gewenste focus ligt op 'vitaliteit van burgers'. Uitdrukkelijk is naar voren gekomen dat de inzet moet zijn 'slim verbinden' en vooral de huidige publieke gezondheid nog meer laten aansluiten op bestuurlijke wensen, omdat geen extra gelden beschikbaar zijn. Deze invalshoeken vormen de belangrijkste bakens voor de nieuwe regionale nota LGB.

Om uit het domein van publieke gezondheid en zorg te komen en aansluiting te krijgen bij andere gemeentelijke beleidsterreinen en bijbehorende private partners is aan GGD Twente gevraagd een multidisciplinaire denktank LGB bij elkaar te roepen op regionaal niveau onder voorzitterschap van een gemeentesecretaris uit de regio met als opdracht te komen tot 'vitale coalities' vanuit de goede voorbeelden die al in Twente voorhanden zijn. Duiding van de participerende beleidsterreinen en aansprekende voorbeelden vormen hoofdstuk vijf. Het complete overzicht van de genoemde ervaringen en resultaten worden ter inspiratie toegevoegd aan de regionale nota.

¹ In de Wet Publieke Gezondheid is opgenomen, dat de gemeenteraad binnen twee jaar na openbaarmaking van de landelijke nota gezondheidsbeleid, een nota gemeentelijk gezondheidsbeleid vaststelt, waarin de raad in ieder geval aangeeft op welke wijze doelstellingen gehaald worden met de in deze Wet genoemde gemeentelijke uitvoerings- en bevorderingstaken. In Twente is deze opgave meegenomen in de Bestuursagenda Publieke Gezondheid en de vertaling ervan in de Programmabegroting en de productenraming van GGD Twente.

Het regionale kader 'vitale coalities' impliceert dat we deze aanpak lokaal in de Twentse gemeenten implementeren en doorontwikkelen. Hierin faciliteert en adviseert de stafafdeling van GGD Twente. De resultaten en leerpunten worden regionaal gedeeld. De vormgeving van deze trajecten komen aan de orde in hoofdstuk zes. Een aantal onderwerpen kan op basis van deze aanpak beter regionaal uitgevoerd worden dan lokaal. Vanuit de ambtelijke praktijk zijn hiervoor thema's naar voren geschoven. Voor deze onderwerpen moet na vaststelling van het kader een uitvoeringsprogramma gemaakt worden in samenspraak met de partners aansluitend bij de bewegingen in het veld. Dit uitvoeringsprogramma moet synchroon lopen met het afstemmingsprogramma van de lokale uitvoering.

'Vitale coalities' is meer dan alleen een nota. Het is een werkwijze. Maar het is vooral mensenwerk, waarbij creativiteit gewenst is.

1 Maatschappelijke relevantie

Het is een feit. Cijfers geven aan, dat we in Twente ongezonder zijn dan in de rest van Nederland. De levensverwachting is lager in vergelijking met het Nederlands gemiddelde, er is meer sterfte aan hart- en vaatziekten, kanker, psychische stoornissen, COPD en diabetes mellitus. Er wordt in Twente meer gerookt, er zijn meer overmatige en zware drinkers en het percentage mensen met overgewicht is hoger dan het Nederlands gemiddelde.

Deze ongezondheid belemmert Twentse burgers in kansen om zich te ontwikkelen, op het vinden van werk, op een gelukkig leven. Achterstanden die in de eerste levensjaren wordt ingezet, worden in het latere leven niet meer ingelopen. Dit komt de kwetsbare economische positie van Twente niet ten goede. Dit onderstreept het belang van de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg.

Al geruime tijd buigt de bestuurscommissie Publieke Gezondheid en het bestuurlijk afstemmingsoverleg Wmo zich over de vraag *'wat is er nodig om het beter te doen'*. In de door de bestuurscommissie opgestelde Bestuursagenda Publieke Gezondheid zijn zeven ambities vastgesteld ten aanzien van de gewenste maatschappelijke resultaten die gemeenten op het terrein van de Publieke gezondheid nastreven. Dit leidt tot de volgende ambities voor de komende bestuursperiode:

Inwoners van Twente leven minimaal net zo lang in gezondheid als in de rest van Nederland. Hoe:

- De Twentse jeugd is in staat om een gezond leven te leiden.
- Ouderen zijn in de gelegenheid om gezond oud te worden.
- In Twente heeft iedereen gelijke kansen op gezondheid.
- Nieuwe ontwikkelingen en bedreigingen worden tijdigesignaleerd.
- Infectieziekten en andere bedreigingen uit de omgeving worden voorkomen en gereduceerd.
- Inwoners die buiten de reguliere hulpverlening vallen, worden actief beschermd.

Hoe kunnen Twentse gemeenten de kansen op meer gezondheid en de kansen op meer gezond gedrag van hun burgers stimuleren met het doel meer gezonde jaren en meer vitaliteit.

Vitaliteit is nodig om mee te doen in de samenleving!

In 2006 is in overleg met het veld in de regionale nota *"Twente kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid"* vooral ingezet op de landelijke gezondheidsthema's. Maar de achterstand blijft. Twente scoort nog steeds onvoldoende.

De uitvoering van maatschappelijke ondersteuning laat zien, dat de meeste burgers zich gezond voelen en zich prima redden. Gezondheid wordt voor een groot deel beïnvloed door het gedrag van de burger. Wat ook steeds meer zichtbaar wordt, is dat de meeste burgers een gezonde leefstijl oppakken omdat de fysieke en sociale omgeving uitdaagt om te bewegen en in te zetten op een gezonde leefstijl. Dat moeten we blijven koesteren. Bepaalde groepen mensen hebben hierbij extra ondersteuning nodig. Deze groepen worden onvoldoende bereikt. Het is juist vanuit economische invalshoeken nodig om een doorbraak te forceren om deze mensen wel te bereiken.

Gemeenten krijgen omvangrijke en complexe nieuwe taken in de zorgverlening aan burgers. Aanpalend aan het domein van de publieke gezondheidszorg krijgen gemeenten steeds meer onderdelen en verantwoordelijkheden vanuit de AWBZ naar zich toe. Gemeenten bereiden zich voor op de transitie van de jeugdzorg. Het domein van de AWBZ en de zorgverzekeringswet wordt kleiner en als een communicerend vat wordt het domein van de publieke gezondheidszorg groter. Dit impliceert dat de gemeente een belangrijke speler wordt in een complex krachtenveld met nieuwe maatschappelijke uitdagingen.

Er is bestuurlijke urgentie ontstaan in het sociale domein, in het bijzonder in de publieke gezondheidszorg om krachten te bundelen. Nu investeren in preventie, voorkomt dat de gemeentelijke financiën te zeer belast worden met uitgaven voor zorg. Nu investeren in preventie draagt bij aan het welzijn van de individuele burger.

Hoe kunnen we met slim organiseren dit doen? Extra middelen zijn immers niet voorhanden. De doorbraak ligt in het bundelen en verbinden van de gemeentelijke beleidsterreinen door het aangaan van zogenaamde *vitale coalities*, binnen en vervolgens buiten het gemeentehuis. Met

deze krachtenbundeling - dichtbij de burger - komen tot meer gezonde jaren. Vanuit financieel oogpunt is het ook nodig hierop in te zetten. Ongezonde mensen doen een beroep op ondersteuning en zorg; vooral bij de gemeente omdat mensen 'dichtbij' een beroep doen op allerlei voorzieningen. Zet daarom in op vitale coalities om te komen tot betere gezondheid en meer participatie.

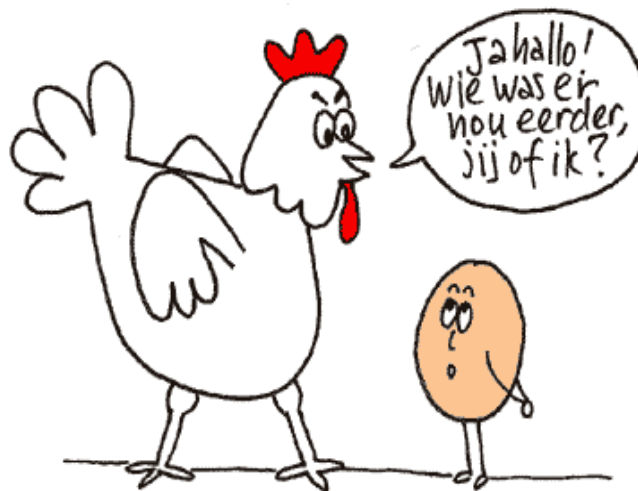
2 Samen voor meer gezonde jaren²

Gezondheid is van mensen zelf. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor publieke gezondheid. Publieke gezondheid richt zich op zaken waar burgers niet snel om zullen vragen, maar die wel nodig zijn voor een gezonde samenleving. Het gaat hierbij vaak om zaken waar gemeenten via hun beleid invloed op uit oefenen, zoals maatschappelijke ondersteuning, veiligheid, woonomgeving, milieu, groenbeheer en sport. Een goede gezondheid werd binnen het gezondheidsdomein lang gezien als doel op zich, terwijl het nog belangrijker is te koersen op gezondheid als middel. Gezondheid als economische factor, publieke gezondheid als investering, publieke gezondheid als pijler van een redzame samenleving. De bestuurscommissie zet daarom in op een regionale nota lokaal gezondheidsbeleid in 2012, waarbij wordt aangesloten bij maatschappelijke vraagstukken en deze aansluiting in verbinding met andere gemeentelijke beleidsterreinen wordt gemaakt.

Centraal in deze nota staat de door bestuurders verwachte effect van gezondheidsbeleid: meer zelfredzaamheid, meer eigen kracht en meer participatie.

2.1 Gezondheid als doel of middel?

Burgers die zich goed en gezond voelen kunnen leren, werken en voor elkaar zorgen. Kortom: gezonde mensen doen mee aan de samenleving. De veertien Twentse gemeenten en GGD Twente werken samen aan meer gezonde jaren voor hun burgers. Twente kent een lange traditie als het gaat om het samen werken op het terrein van ondersteuning en gezondheid. Gemeenten hebben juist nu de mogelijkheid om taken op het terrein van maatschappelijke ondersteuning, decentralisatietrajecten en publieke gezondheid met elkaar te verbinden. Het bevorderen van vitaliteit en welbevinden van burgers zal de eigen kracht, weerbaarheid en redzaamheid vergroten. Gezondheid als middel!

Gezondheid in gemeenten. Doel of middel?

Daarnaast biedt deze samenwerking een podium om slagkracht en efficiency te genereren. In een tijd dat de beschikbare middelen bij gemeenten afnemen, is het ook vanuit financieel oogpunt belangrijk dat de gezondheid van Twentse burgers verbetert. Recente onderzoeken tonen aan, dat preventie zorgt voor minder uitgaven³. Elke euro die wordt geïnvesteerd in leefstijlpreventie – van zowel roken, als overmatig alcoholgebruik en overgewicht in combinatie met te weinig lichaamsbeweging – betekent substantieel (financieel) rendement voor de

² Met 14 Twentse gemeenten en met verscheidene gemeentelijke beleidsterreinen

³ Preventie loont! PWC, januari 2011.

samenleving. Ook de preventieve inzet van de jeugdgezondheidszorg 0 – 19 jaar draagt bij aan meer gezondheid. Deze uitvoeringstaak van GGD'en en/of thuiszorgorganisaties kost landelijk € 433 miljoen per jaar, maar de interventies leveren € 5,6 miljard op. Dat betekent dat het resultaat van de jeugdgezondheidszorg € 5,2 miljard per jaar bedraagt. Iedere euro die jaarlijks in de jeugdgezondheidszorg wordt geïnvesteerd, levert dus € 11 op.⁴ Gezondheid als doel! De Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) levert inzicht in welke partijen baat hebben bij de gezondheidsaanpak. Het Nicis institute heeft informatie hierover gebundeld in de zogenaamde wijkengids.

2.2 Feiten en cijfers

De gezondheidssituatie in Twente is in vergelijking met andere delen van ons land niet zo gunstig. De Twentse GezondheidsVerkenning (TGV)⁵ geeft informatie over de gezondheid, de risicofactoren en het welbevinden van Twentenaren. Op pagina 13 en 14 worden Twentse feiten en cijfers toegelicht.

Twente scoort slechter

De levensverwachting van de Twentenaar blijft achter bij die van de Nederlandse bevolking. De levensverwachting bij geboorte in Twente is 80 jaar. In Nederland is het 80,5 jaar. Gemiddelde sterfte in Nederland is 72 per 10.000 per jaar. In Twente is dit 76 per jaar. Vooral sterfte aan hart- en vaatziekten is hoger in Twente vergeleken met de rest van Nederland. 23 per 10.000 in Twente. 21 per 10.000 in Nederland.

Leefstijl

Ook op het gebied van leefstijl scoort de Twentenaar slechter dan de gemiddelde Nederlander. (toelichting en beeldende kaartjes in bijlage VI.) Er zijn in Twente meer overmatige en zware drinkers en het percentage mensen met overgewicht is hoger dan het Nederlands gemiddelde. Overgewicht is bij alle doelgroepen een probleem. Ondanks deze slechte scores is er een positieve trend in Emovo.⁶ 2011:

Vergeleken met 2003 en 2008 hebben procentueel minder leerlingen in de laatste vier weken alcohol gedronken of aan binge-drinken (meer dan 5 glazen) gedaan.

Meer gezondheidsverschillen in Twente

De Sociaal Economische Status (SES) (= Inkomen, opleiding, beroepsstatus) is een belangrijke indicator voor de mate van gezondheid. De gemiddelde SES in Twente is beduidend lager dan het nationaal gemiddelde.

Mannen met een lage SES leven gemiddeld 6,9 jaar korter dan mannen met een hoge SES en bij vrouwen ligt dat verschil op 5,7 jaar. De verschillen tussen hoge en lage SES op het gebied van gezonde levensverwachting zijn echter nóg groter. Lager opgeleide mannen en vrouwen leven respectievelijk 18,8 en 16,4 jaar minder in goed ervaren gezondheid dan hoger opgeleide mannen en vrouwen. Met andere woorden, mensen uit een lage SES leven korter en verkeren gedurende hun leven gemiddeld ook nog in een minder goede gezondheid.

⁴ Kosteneffectiviteit van de JGZ, onderzoek van Verdonck, Klooster & Associates in opdracht van Actiz (april 2012) geeft niet alleen inzicht in de effecten van jeugdgezondheidszorg, maar ook aanbevelingen over de inrichting van de jeugdketen. Van belang is preventieve activiteiten in te zetten om zware en langdurige zorg te voorkomen.

⁵ <http://www.twentsegezondheidsverkenning.nl/>

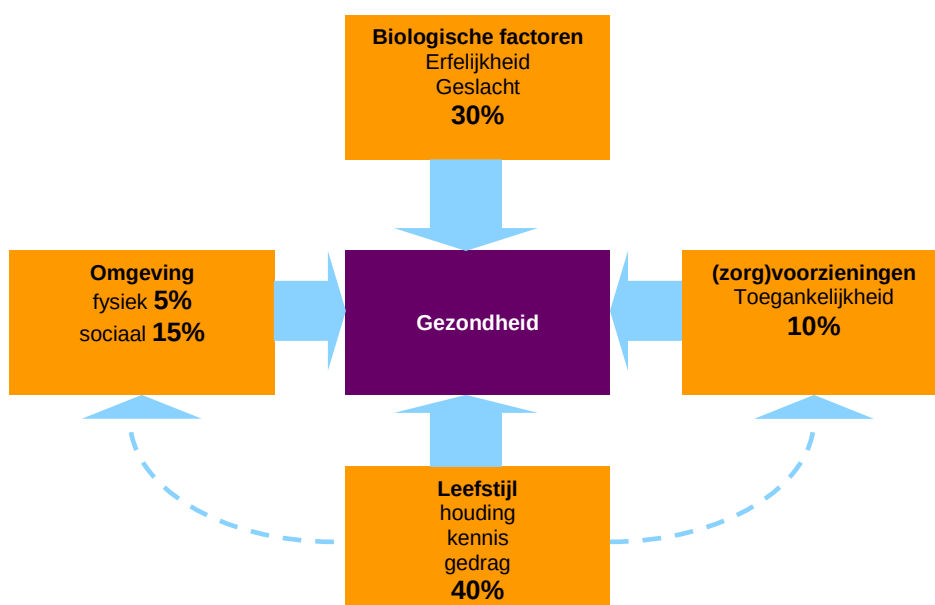
⁶ E-MOVO staat voor Elektronische Monitor en Voorlichting. E-MOVO is een onderzoek waarbij gebruik wordt gemaakt van een elektronische vragenlijst onder jongeren in klas 2 en klas 4 in het voortgezet onderwijs. De leerlingen beantwoorden individueel op de computer vragen over onder meer hun gezondheid, welbevinden, thuissituatie, school, schoolbeleving, vrije tijd en leefstijl. Na afloop ontvangen deelnemer een persoonlijke gezondheidsadvies lezen dat gebaseerd is op de gegeven antwoorden.

Vitaal ouder worden, meer participatie

Net als in Nederland, zet de vergrijzing in Twente door. Dit komt doordat het aantal ouderen als aandeel van de totale bevolking toeneemt, maar vooral ook door de toegenomen levensverwachting. De toegenomen levensverwachting zorgt tevens voor een toename van de 'oudere' ouderen. Onder deze risicogroep komen veel aandoeningen aan het bewegingsapparaat voor en beperkingen in de mobiliteit. Met het stijgen van de leeftijd vindt een stapeling van gezondheidsvraagstukken plaats. In deze situatie is het van belang in te zetten op preventie gericht op meer kwaliteit van leven en welzijn. Met andere woorden: inzetten op zo lang mogelijk gezond meedoen.

2.3 Samenhang in beeld

De TGV zet scherp neer dat gezondheid wordt beïnvloed door verschillende factoren. Het onderstaande model van Lalonde brengt dat helder in beeld:

Figuur: Model Lalonde 1974, gecombineerd met Mc Ginnis 2002

Uitgezonderd de biologische factoren beïnvloedt het gemeentelijk overheidsbeleid direct of indirect de factoren die de gezondheid van een burger bepalen; de leefstijl (zoals bewegen, alcoholgebruik of voeding), de gezondheidszorg (beschikbaarheid en toegankelijkheid) en de fysieke- (milieu, het groen, veiligheid, woonomgeving) en sociale omgeving (sociale ondersteuning en leefbaarheid). Dit globale model maakt duidelijk, dat veel van de factoren die van invloed zijn op gezondheid niet direct vanuit gezondheidsbeleid zijn te sturen. Voor het effectief beïnvloeden van gezondheidsproblemen in de gemeente zijn beleid, maatregelen en acties nodig vanuit andere beleidsterreinen, zoals onderwijs, sport, ruimtelijke ordening, groen, sociale zaken of milieu. Andersom kan gezondheid een bijdrage leveren aan de doelstellingen van andere beleidssectoren: gezonde kinderen kunnen beter leren, gezonde burgers kunnen aan het werk of op andere fronten 'meedoen' in de maatschappij. Parallelle belangen zijn belangrijke voorwaarden voor samenwerking binnen en buiten het gemeentehuis.

2.3.1 Van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag

Professionals in de zorg zien in, dat de manier waarop zij omgaan met ziekte en zorg niet meer past in deze tijd. De Nederlandse bevolking is gemiddeld nog nooit zo gezond geweest als nu en tegelijkertijd zijn er ook nog nooit zoveel zieken geweest als nu. Vanuit deze notie vindt er

een omslag in het denken en handelen plaats. Niet de ziekte maar de gezondheid moet centraal staan en niet de zorg voor de ziekte, maar het gedrag dat leidt tot gezondheid.⁷ Deze omslag in het denken is in het Amsterdamse Gezondheidsprogramma Big Move verwoord in de leus: “*van zz naar gg*”. De boodschap is duidelijk; minder focussen op ziekte en veel meer op gezondheid; dingen die mensen zelf nog kunnen. Big Move heeft laten zien dat het mogelijk is in groepsverband en met professionele ondersteuning mensen in staat te stellen eigen kracht en weerbaarheid te (her)ontdekken en grip te krijgen op gezondheid door middel van verandering in gedrag. Werken aan gezondheid wordt hiermee beïnvloeding van gedrag. Maar ook dichterbij huis in Twente, specifiek in Almelo, heeft het zogenaamde ‘*geluksbudget*’ of te wel geluksgericht werken de bakens verzet.

2.3.2 Van gezondheid en gedrag naar mens en maatschappij

Gezondheidswinst kan worden bereikt door ziekten te voorkomen. Dit wordt onder meer bepleit in de Volkgezondheid Toekomst Verkenningen (VTV) van het RIVM en in het rapport van de raad voor de volksgezondheid (Van ZZ naar GG). Echter de aandacht voor gezondheid en gedrag (GG) is vooral vertaald naar aandacht voor de preventie van specifieke aandoeningen. De auteurs van “De gezondheidsepidemie”⁸ zien dat deze aandacht voor leefstijl en gezondheid en gedrag van individuele burgers tot een woud aan professionele adviezen heeft geleid.

De opvatting van burgers over gezondheid heeft vooral betrekking op een beleving van geluk en welzijn en veel minder op het voorkomen van (specifieke) ziekten. Daarom is een volgende stap noodzakelijk. De aandacht moet worden verlegd van ZZ en GG naar Mens en Maatschappij (MM), met aandacht voor hele ‘sociale domein’. De focus zal steeds meer komen te liggen op mogelijkheden van mensen. Recentelijk zijn veel goede initiatieven in kaart gebracht, waaronder het e-book Gezonde wijk in Praktijk⁹ en het SCP rapport Sturen op geluk¹⁰.

Lokaal gezondheidsbeleid richten op mens en maatschappij

⁷ Johan Polder, Sjoerd Kooijker, Fons van der Lugt. De Gezondheidsepidemie; Waarom we gezonder en zieker worden. Amsterdam, Reed Business, 2012 (ISBN 978 90 352 3497 0)

⁸ Johan Polder, Sjoerd Kooijker, Fons van der Lugt. De Gezondheidsepidemie; Waarom we gezonder en zieker worden. Amsterdam, Reed Business, 2012 (ISBN 978 90 352 3497 0)

⁹ Ministerie van VWS, Ministerie BZK, E-Book Gezonde wijk in Praktijk (successen, lessen en tips van de experimenten Gezonde wijk binnen de wijkenaanpak). Den Haag, Maart 2012

¹⁰ C. Van Campen, A. Bergsma, J. Boelhouwer (e.a.). Sturen op geluk (Geluksbevordering door nationale overheden, gemeentenen publieke instellingen) Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau, mei 2012

3. Terugblik op 'Twente kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid'

Wettelijke context van de nota gezondheidsbeleid

In de Wet publieke gezondheid zijn de rollen en verantwoordelijkheden opgenomen van de belangrijkste publieke partijen (RIVM, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, gemeenten). Dit wordt de preventiecyclus genoemd. De Inspectie voor de Gezondheidszorg ziet toe op de loop van de cyclus; zij is proces verantwoordelijk. Het rijk dient om de vier jaar een kabinetsnota gezondheidsbeleid op te stellen. Deze nota geeft inzicht in het landelijke kader en de politieke context tussen gezondheid en het kabinetsbeleid op andere terreinen, zoals sport, onderwijs en de fysieke omgeving. De landelijke prioriteiten bieden aangrijpingspunten voor de gemeentelijke gezondheidsnota, die steeds vaker in regionaal verband wordt voorbereid.

Alvorens we dieper in gaan op onze bestuurlijke opdracht van het regionaal lokaal gezondheidsbeleid in 2012, wordt ingezoomd op de leerpunten van de vorige regionale nota lokaal gezondheidsbeleid (2008).

3.1 Bestuurlijke Ausgangssituatie

In 2006 was de ongunstige gezondheidsscore van Twente voor de toenmalige Bestuurscommissie Openbare Gezondheidszorg Regio Twente aanleiding om samen met preventie-instellingen werk te maken van gezondheid. Er is een regionale nota lokaal gezondheidsbeleid opgesteld in dialoog met gezondheidsprofessionals uit het veld en met inhoudelijke (proces)ondersteuning van GGD Twente. De thema's uit de regionale nota liggen qua prioriteitstelling op één lijn met de rijksnota uit 2007 '*Kiezen voor gezond leven*'. Ook in deze nota wordt uitgegaan van de speerpunten het tegengaan van roken, het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik, het terugdringen van overgewicht en het vroegtijdig signaleren en voorkomen van depressie in het preventiebeleid. In Twente is er voor gekozen om een regionale nota te maken die een fundament vormt voor aangesloten gemeenten, dat verder kan worden in- en aangevuld. Deze regionale aanpak – bekend onder de naam '*Twente kiest voor*

gezond leven en werkt aan gezondheid' – maakt duidelijk dat lokaal gezondheidsbeleid meer is dan het in stand houden van voorzieningen. En dat lokaal gezondheidsbeleid zowel een publieke als private component heeft. Voor de uitvoering vormt publiek-private samenwerking een essentieel onderdeel, met ieder zijn eigen specifieke rol. Om de gezondheidsboodschap op de kaart te zetten is met het verschijnen van de nota een 'Twente gezond' -postzegel uitgebracht.

Lokaal beleid

De regionale nota is door alle aangesloten gemeenten meegenomen in vaststelling van gemeentelijk lokaal beleid en uitvoering door hun gemeenteraden. Tien gemeenten hebben naast de regionale nota ingezet op een lokale nota met daarin lokale acties en prioriteiten. Zie voor meer informatie bijlage I.

3.2. Proceservaringen

Het eerste deel 'Twente kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid' is voortvarend van start gegaan. De werkgroepen per gekozen speerpunt samengesteld uit medewerkers van gemeenten en preventie-instellingen – met als doel te komen tot afstemming - gingen enthousiast aan de slag, maar het bleek moeilijk dit enthousiasme vast te houden. De ambtelijke bezetting in de themawerkgroepen liet te wensen over, uitgezonderd de themawerkgroep depressie, omdat deze groep werd verbonden aan de Twentse (subsidie)opdracht en samenwerking op het terrein van Collectieve Preventie GGZ. Het vervolgtraject van 'Twente kiest..' was moeizaam. Door de vage profilering van de eerder genoemde werkgroepen werden de aangewezen bestuurlijke trekkers per thema uit de Bestuurscommissie onvoldoende bediend.

Onder andere vanwege de in 2010 ingezette gemeentelijke bezuinigingen was er vanuit gemeenten sprake van terughoudendheid. Daarnaast waren de beperkte gemeentelijke mogelijkheden op het terrein van beschikbare personele capaciteit en prioriteit van invloed op de ambitie. Dit bracht met zich mee dat de ondersteuning van de GGD verschoof van inhoud naar meer een aanjaagfunctie.

Resultaten: beleid en uitvoering

De afgelopen jaren zijn in Twente een aantal verdienstelijke successen geboekt, zoals het regionale project Happy Fris?!¹¹, 'Twente in Balans', de samenwerking van de preventie, bewegen en eerstelijnszorg in de Beweegkuur¹². Bij de samenwerking op het terrein van collectieve preventie

GGZ¹³ hebben de Twentse gemeenten gezamenlijk aangegeven **wat** er uitgevoerd moest worden. De instellingen hebben in samenspraak aangegeven **hoe** de uitvoering vorm moest krijgen. De voortgang en de uitvoering zijn in oktober 2011 en in april 2012 respectievelijk met instellingen en ambtenaren doorgenomen en geëvalueerd. Nog meer focussen op risicogroepen en op de maatschappelijke opdrachten van gemeenten is de boodschap. Regionale samenwerking en lokale uitvoering zijn bij de hiervoor genoemde voorbeelden aansprekende pijlers en daarom succesfactoren. De samenwerking op Collectieve Preventie GGZ was succesvol, omdat er voor dit thema in alle gemeenten geld beschikbaar was via de Wmo-uitkering. Daarnaast was er een regionale opdracht. Helaas is door de nijpende financiële situatie binnen enkele Twentse gemeente hierin verandering gekomen. Een aandachtspunt bij regionale opdrachten is lokale commitment tijdens de looptijd van de opdracht. Dit is bij de procesevaluatie van Collectieve Preventie GGZ naar voren gekomen. Een ander positief punt is, dat de regionale samenwerking een podium biedt om bestuurlijke slagkracht te ontwikkelen. Ter illustratie: het regionale kader is als inhoudelijk fundament meegenomen in de subsidieaanvraag Preventiekracht Thuiszorg (2012) ingediend door Carint Reggeland Groep in samenwerking met LHV bestuur Twente, GGD Twente en Menzis. Op deze wijze is Twente een 'partner op maat'.

Er zijn ook leerpunten. Naar voren komt dat het voor gemeenten vooral lastig is om de slag te maken van beleid naar lokale 'integrale' activiteiten. Ervaringen van het project Twente in Balans geven dat ook expliciet aan. Hiervoor zijn allerlei redenen te benoemen: tijd (breed takenpakket ambtenaar), capaciteitsproblemen, veelvuldige ambtelijke wisselingen en andere prioriteiten van het management en gemeentebestuur.¹⁴

¹¹ De inhoudelijke resultaten van Happy Fris?! zijn op de afsluitende conferentie naar voren gebracht. Samenwerkingspartners zetten in op voortzetting, waarbij gekeken wordt naar de verbinding met het gemeentelijk toezicht op de Drank- en Horecawetgeving (Veiligheid) en bijvoorbeeld het aanhaken op elementen uit het extra contactmoment JGZ in het VO. Hiervoor komen middelen beschikbaar per 1-1-13 via de decentralisatieuitkering Centra van Jeugd en Gezin van het gemeentefonds.

¹² Gecombineerde leefstijlinterventies zijn gericht op voeding, bewegen en gedrag. De BeweegKuur is hier een goed voorbeeld van. Leefstijlinterventies zijn een oplossing voor het verbeteren van gezond gedrag, maar iedereen begeleiden is onbetaalbaar en onnodig. Gefocust wordt op risicogroepen, die het meest kwetsbaar zijn.

¹³ Het betreft hier inhoudelijk samenwerking en samenvoeging van de gemeentelijke budgetten collectieve preventie GGZ.

¹⁴ De preventie van overgewicht bij Jeugd; van beleid naar activiteiten; de Twentse ervaringen (Handreiking Twente in Balans)

Verbindingen met andere beleidsterreinen benutten!

In "Twente kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid" is bij aanvang nadrukkelijk ruimte gemaakt om in te kunnen spelen op signalen vanuit gemeenten en instellingen en om verbindingen te leggen met andere gemeentelijke beleidsontwikkelingen rond bijvoorbeeld de Wet maatschappelijke ondersteuning en Centra voor Jeugd en Gezin. Essentie van decentralisaties is lokale mogelijkheden voor verbinding. Het regionale en lokale gezondheidsbeleid staat ten slotte niet op zich; niet voor niets vraagt de regionale nota expliciet aandacht voor de integrale aanpak van het gezondheidsbeleid. Echter, een integrale aanpak is onvoldoende benut. Vanuit het gezondheidsdomein is vooral ingezoomd op gezondheidsproblemen.

Het schema op pagina 15 laat zien dat het voornamelijk omgevingsfactoren (vooral buiten het gezondheidsdomein) zijn die leefstijl en gezondheid beïnvloeden en dat deze niet los van elkaar kunnen worden gezien. Dat wordt ook in onderstaand model in beeld gebracht.

Daarom is het nodig intensiever verbindingen te leggen met andere gemeentelijke beleidsterreinen die van invloed zijn op deze factoren om op deze wijze gezondheidswinst te genereren. De wijkaanpak in de zogenaamde 'prachtwijken' in gemeenten is hiervan een goed voorbeeld. (zie www.wijkengids.nl) Deze aanpak wordt gefaciliteerd door het ministerie van Binnenlandse zaken. Met de zogenaamde 'gezonde wijkaanpak' is uiteindelijk ook de pijler gezondheid meegenomen in de aandachtsgebieden.

Gemeente Enschede heeft met de wijk Velve-Lindenhof hieraan deelgenomen.

Aanpak van gezondheidsproblemen is vaak niet de eerste uitdaging om aan te werken in deze wijken. Andere levensgebieden, zoals veiligheid (in het gezin), wonen, schulden, werk, opvoeden, naar school, hebben prioriteit. Bij een effectieve aanpak van deze problemen blijkt vaak ook gezondheidswinst behaald te worden. Voor veel invalshoeken in de wijkaanpak is 'je goed voelen', 'gezond en gelukkig zijn' een essentieel middel. Als je je gezond voelt kun je meedoen op school, aan de samenleving. Het succes van de (gezonde) wijkaanpak in Utrecht Overvecht heeft aangetoond vooral als gemeente aan te sluiten bij de energie (lopende activiteiten) en ervaringen van professionals in de wijk.

Het spreekt voor zich dat verbindingen en coalities met aanpalende terreinen die ontstaan zijn tijdens de looptijd van 'Twente kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid' worden gekoesterd en verder ontwikkeld.

4. Bestuurlijk regionaal kader lokaal gezondheidsbeleid

Politiek bestuurlijke context lokaal gezondheidsbeleid

De beleidsterreinen publieke gezondheid en maatschappelijke ondersteuning zijn een verantwoordelijkheid van de lokale overheid. Publieke gezondheid richt zich op de gezondheid van de samenleving en groepen die extra aandacht nodig hebben. Gemeenten bepalen welke keuzes op dit terrein worden gemaakt. Besluitvorming over lokaal gezondheidsbeleid vindt plaats in een politieke omgeving. Gezondheidsbeleid is hierbij vaak geen doel op zich maar een middel. Gezondheid beïnvloedt de redzaamheid van burgers. En de omgeving beïnvloedt de gezondheid. Dat betekent dat de pijlen uit het Lalonde model (paragraaf 1.3) feitelijk twee kanten opgaan; Parallelle belangen. Met dit uitgangspunt zetten we in op meer gezondheid, dicht bij de burger, met gebruik van diverse gemeentelijke beleidsterreinen.

4.1 Rijksnota 'Gezondheid dichtbij'

In mei 2011 is de kabinetsnota gezondheidsbeleid 'Gezondheid dichtbij' verschenen met de landelijke prioriteiten op het terrein van de publieke gezondheid en preventie. Naast de speerpunten voor preventie uit de vorige rijksnota – het tegengaan van roken, schadelijk alcoholgebruik, overgewicht, diabetes en depressie – zijn dat de gezondheidsrisico's in de omgeving, perinatale sterfte¹⁵ en toename van chronische ziekten. Het motto van het kabinet is dat mensen verantwoordelijk zijn voor hun leefstijl. Dit betekent dat niet de overheid maar de mensen zelf in eerste instantie aan zet zijn. Voor het maken van afwegingen zijn taal en rekenvaardigheden essentieel. Deze vaardigheden vormen het fundament van de zogenaamde gezondheidsvaardigheden¹⁶. De kracht en de beïnvloeding van de keuze ligt bij het individu en zijn directe woon, werk, en leefomgeving. Er wordt aangedrongen op het promoten van gezond gedrag door aan te sluiten bij de belevingswereld van de burgers (sociale marketing). Betrokkenheid van private partijen in de directe omgeving van burgers is hierbij belangrijk. "Breng gezondheid dichtbij", is de boodschap van het Rijk.

Het kabinet verbindt met deze nota gezondheid uitdrukkelijk met sport en bewegen. Bewegen is goed voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid en zorgt voor de onderlinge relatie tussen de speerpunten (integrale benadering). Daarom wordt ook actief ingezet op allerlei 'financiële sportimpulsen' voor gemeenten en lokale partijen. Hiermee legt het kabinet de koppeling tussen het gezondheidsbeleid en de ambitie in de Sportnota.

Dit voorbeeld op rijksniveau is een prima opmaat om met de gemeentelijke blik in Twente meerdere gemeentelijke beleidsterreinen te verbinden aan het gezondheidsbeleid. Hiertoe heeft de Bestuurscommissie een kader aangereikt. Hierop wordt gefocust in hoofdstuk vier.

4.2 Bestuurlijke opdracht

Om meer zicht te hebben op de bestuurlijke context van het gezondheidsbeleid is in de voorbereiding een drietal wethouders Publieke Gezondheid¹⁷ van de Twentse gemeente geïnterviewd en gevraagd naar hun kijk op regionaal lokaal gezondheidsbeleid. De vraagstelling richtte zich op de politieke context, inhoud van de nota en de procedure. Wat betreft de context wordt hoofdzakelijk de decentralisatietrajecten naar voren gebracht en hierbij de nadruk gelegd op 'participatie', 'zelfredzaamheid' en 'versterken eigen kracht' van burgers met daarbij het verzoek te richten op risicogroepen. Als uitgangspunt wordt 'het lekker voelen en gelukkig zijn van burgers' genoemd. Niet alleen gericht zijn op gezondheid. Daarnaast wordt het belang onderstreept om vooral samen te werken met andere gemeentelijke beleidsterreinen. De bestuurlijke inzet is een praktische en pragmatische nota; compact, lokaal toepasbaar en herkenbaar. Opgeroepen wordt om slim te organiseren en te verbinden.

¹⁵ De afdeling jeugdgezondheidszorg van GGD Twente participeert in en driejarig onderzoek van de Erasmus MC naar perinatale sterfte in de gemeente Enschede. De resultaten van dit onderzoek worden gedeeld met alle Twentse gemeenten.

¹⁶ Gezondheidsvaardigheden zijn vaardigheden van individuen om informatie over gezondheid te verkrijgen, te begrijpen en te gebruiken bij het nemen van gezondheidsgerelateerde beslissingen.

¹⁷ De wethouders mevrouw Oude Alink (Hengelo) en de heren Winkelhorst (Oldenzaal) en Van Zwanenburg (Hof van Twente)

Mede op basis hiervan heeft op 9 februari 2012 de Bestuurscommissie (BC) Publieke Gezondheid (PG) ingestemd met het kader voor de regionale nota lokaal gezondheidsbeleid en is aan GGD Twente gevraagd een multidisciplinaire 'denktank LGB' bij elkaar te roepen onder voorzitterschap van een gemeentesecretaris uit de regio met als opdracht te komen tot een integrale aanpak van gezondheidsbeleid.

Op 24 april 2012 zijn door gemeenten in een meeting lokaal gezondheidsbeleid keuzes gemaakt voor de thema's die centraal staan in de regionale nota lokaal gezondheidsbeleid. Keuzes gebaseerd op de lokale uitvoeringspraktijk en de lokale prioriteiten. Deze zijn in een vervolgbijeenkomst op 25 september 2012 vastgesteld. Op pagina 22 is schematisch weergegeven op welke wijze de bestuurlijke opdracht wordt verbonden met de ambtelijk aangedragen geprioriteerde thema's. Deze worden in de volgende paragrafen toegelicht.

4.3 Doelstelling van het lokaal gezondheidsbeleid

Het voorgaande brengt ons tot de volgende algemene doelstelling voor het lokaal gezondheidsbeleid in de Twentse gemeenten in de komende 4 jaar:

Hoofddoelstelling:

Het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van de Twentse burger

Subdoelstellingen:

1. Het beperken van gezondheidsrisico's in het gedrag van onze inwoners
2. Het bevorderen van bewegen en het leveren van fysieke inspanning van onze inwoners
3. Het benutten van de mogelijkheden die de fysieke omgeving ons biedt om te komen tot gezondheidbevorderend gedrag
4. Het verbinden van de 0^e en 1^e lijn waardoor we de samenhang in de hulp en zorgstructuur in de wijk versterken

De geformuleerde doelstellingen sluiten naadloos aan bij de gemeentelijke ambities die geformuleerd zijn in de in juni 2012 door de regioraad vastgestelde bestuursagenda van GGD Twente¹⁸. Deze ambities luiden:

1. Inwoners van Twente leven minimaal net zo lang in gezondheid als in de rest van Nederland.
2. De Twentse jeugd is in staat om een gezond leven te leiden.
3. Ouderen zijn in de gelegenheid om gezond oud te worden.
4. In Twente heeft iedereen gelijke kansen op gezondheid.
5. Nieuwe ontwikkelingen en bedreigingen worden tijdig gesignaleerd.
6. Infectieziekten en andere bedreigingen uit de omgeving worden voorkomen en gereduceerd.
7. Inwoners die buiten de reguliere hulpverlening vallen, worden actief beschermd.

De gekozen thema's:

In april 2012 is gekozen voor drie inhoudelijke thema's en één procesthema.

1. Bewegen en voeding

Bewegen op maat, afgestemd op doelgroep, behoefte burgers, gecombineerd met gezonde voeding.

2. Doegroen

Inrichting openbare ruimte en groen verzilveren voor welzijn en ontmoeten: Uitgenodigd worden voor bewegen en doen in de wijk.

¹⁸ Bestuursagenda Publieke Gezondheid, *Opdracht aan de GGD, 2012 - 2015*

3. Collectieve preventie GGZ

Op tijd interveniëren ('weerbaar maken') met als doel 'gezond meedoen';

4. Verbinden 0^e en 1^e lijn

Preventie (0^e lijn) een eerstelijnszorg verbinden door benutten rol huisarts en praktijkondersteuners en voorliggende (preventie)voorzieningen om vooral risicogroepen en chronisch zieken (waaronder kwetsbare ouderen) te bereiken.

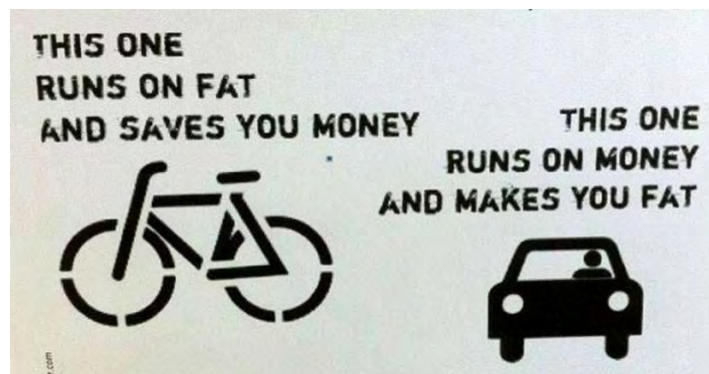
Denktank

Onder voorzitterschap van de heer van Rinsum (gemeentesecretaris Oldenzaal) en met de beleidsadviseurs vanuit de diverse gemeentelijke beleidsterreinen, waaronder Maatschappelijke Ondersteuning (Almelo), Publieke Gezondheid (Enschede), Jeugd (Enschede), Sport (Borne), Ruimtelijke Ordening/Groen (Hellendoorn) en Integrale Veiligheidszorg (Rijssen-Holten) is de denktank samen met twee adviseurs publieke gezondheid van GGD Twente aan de slag gegaan om vitale coalities binnen gemeentelijke organisaties op te sporen en mogelijke nieuwe coalities te benoemen. Het gaat hier om interventies die in de praktijk hun meerwaarde hebben bewezen. Wetenschappelijke toetsing of toetsing door RIVM of Inspectie is hier niet aan de orde.

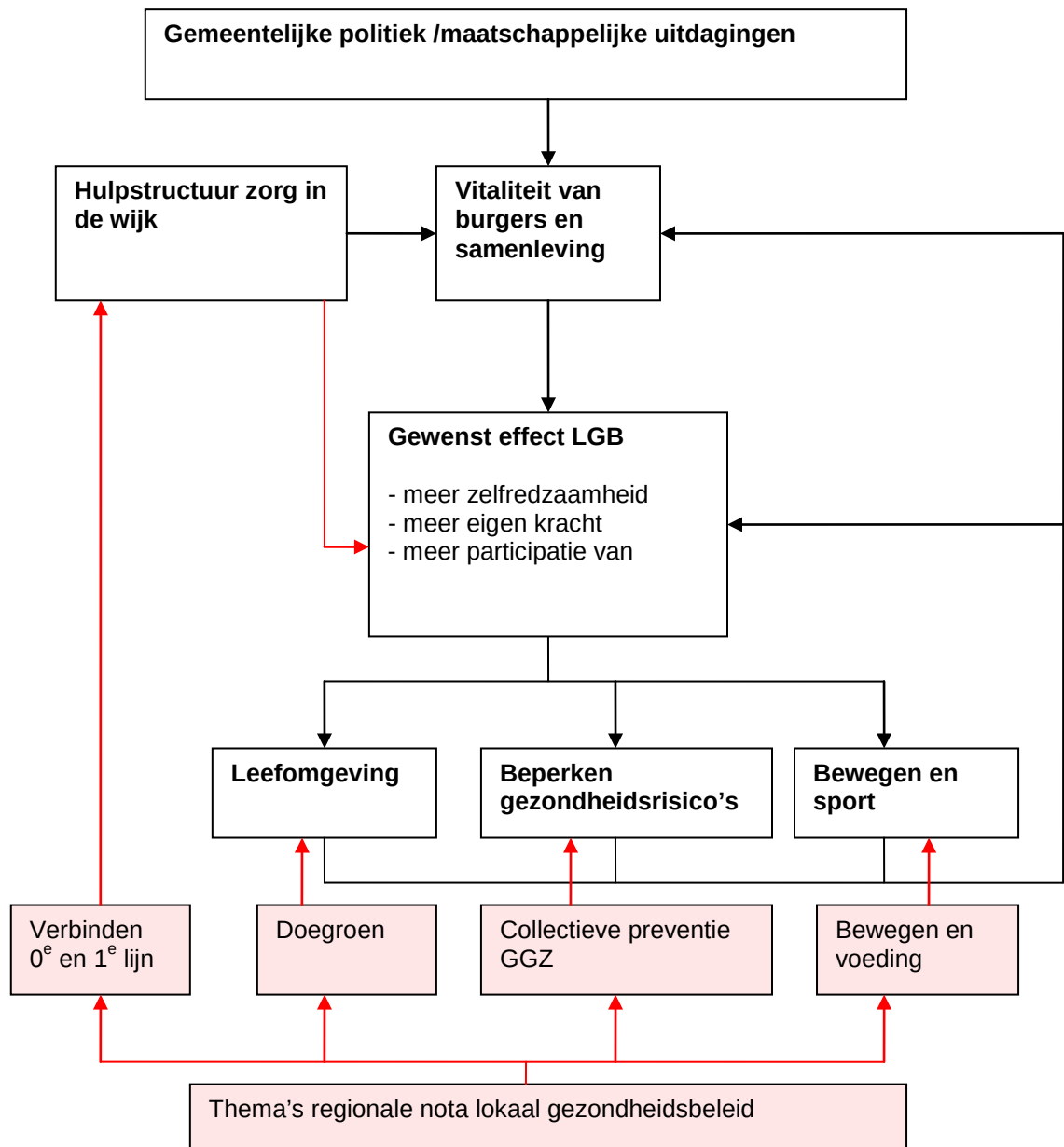
4.4 Opdracht aan denktank

De denktank moet, conform het besluit van de BC, ideeën genereren die de uitvoering van de regionale nota lokaal gezondheidsbeleid uittilt boven het beleidsveld publieke gezondheid en verbindt met andere gemeentelijke beleidsterreinen. Op deze wijze wordt een integrale aanpak in de uitvoering gestimuleerd. Op pagina 24 is schematisch de relatie tussen het bestuurlijk kader en gekozen thema's weergegeven.

De denktank is nadrukkelijk verzocht om los van het eigen domein te denken en haar netwerk binnen en buiten de gemeente nadrukkelijk te benutten. Als voorbeeld is in onderstaande afbeelding een combinatie van gezondheid, bewegen, duurzaamheid en groen gemaakt:

Relatie bestuurlijk kader en gekozen thema's

In bijlage II de samenvatting van de resultaten van de Denktank. In een schema is per thema de **vitale coalities** aangegeven op basis van de input van de deelnemers, waar bij uitdrukkelijk is ingezoomd op de te betrekken gemeentelijke beleidsterreinen.

5. Vitale coalities en parallelle belangen

In paragraaf 2.3 is aangegeven, dat voor het effectief beïnvloeden van gezondheidsproblemen in de gemeente de maatregelen voornamelijk gevonden moeten worden binnen andere beleidsterreinen dan de publieke gezondheid. Dit zijn vooral beleidsterreinen waarbinnen de gemeente de fysieke en sociale omgeving mede vormgeeft en (rand)voorwaarden schept die het gedrag van haar burgers beïnvloedt. Tussen gemeentelijke beleidsterreinen en de publieke gezondheid kunnen coalities gevormd worden die elkaars doelstellingen versterken: Wij noemen deze symbiose van beleidsterreinen “vitale coalities”.

5.1 Vitale coalities

De weg naar een vitale coalitie begint met het besef dat het behalen van gezondheidswinst niet alleen vanuit het gezondheidsdomein wordt bereikt. Ook andere gemeentelijke beleidsterreinen zijn nodig. Er worden doelstellingen geformuleerd met betrekking tot het “andere” beleidsterrein (bijvoorbeeld jeugd). Gelijktijdig worden er doelstellingen geformuleerd die bijdragen aan de doelstelling van het lokaal gezondheidsbeleid: Het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van de Twentse burger. Door samenhangende doelstellingen na te streven worden middelen efficiënter en effectiever ingezet. Er wordt meer resultaat met eenzelfde, of nagenoeg eenzelfde, inspanning gehaald. Er worden naar verwachting betere resultaten geboekt op het gebied van publieke gezondheid. Op deze wijze wordt een integrale aanpak in de lokale uitvoering gestimuleerd en resultaten op gezondheid behaald binnen andere gemeentelijke beleidsterreinen. Daarnaast kan “gezondheid” veel betekenen voor het andere beleidsterrein; meer gezondheid bij burgers betekent minder uitkeringen en minder zorgvragen. Vitale coalities leiden zoals in paragraaf 4.3 wordt beschreven tot verrassende inzichten en mogelijkheden.

5.2 Parallelle belangen

Vitale coalities ontstaan niet zomaar. Voor het sluiten van vitale coalities is bestuurlijk en ambtelijk commitment en een positieve grondhouding binnen de werkorganisatie op strategisch, tactisch en uitvoerend niveau noodzakelijk. Dit blijkt uit onderzoek¹⁹ van de Universiteit Maastricht en GGD Zuid-Limburg. Vooral door de portefeuillehouder en de beleidsmedewerker worden verbindingen gelegd met andere beleidsterreinen.

In de voorbereidingsfase van deze nota is vanuit publieke gezondheid gefocust op de beleidsterreinen sport, maatschappelijke ondersteuning, jeugd, groen en integrale veiligheid. Vitale coalities streven gezamenlijk gemeenschappelijke doelen en/of onderling afhankelijke doelen na. Partners liften mee op elkaars kennis en expertise en bereiken zo de eigen en de gezamenlijke doelstelling. Er is sprake van wederkerigheid en betrokkenheid op elkaars beleidsterrein. Er zijn parallelle belangen.

5.3 Coalitiepartners

Het uitvoeringsprogramma lokaal gezondheidbeleid wordt voornamelijk lokaal vorm gegeven. Dicht bij de burger. Gezocht wordt naar mogelijkheden en bestaande activiteiten waardoor de doelstelling en de subdoelstellingen publieke gezondheid gerealiseerd worden. Het lokale uitvoeringsprogramma bestaat uit een door de tijd groeiend aantal vitale coalities.

Ter illustratie: voor maatschappelijke ondersteuning is gezondheid vooral een middel; gezonde burgers doen mee. Vanuit publieke gezondheid maken we hier gebruik van door activiteiten vanuit maatschappelijke ondersteuning in te zetten als voertuig om tot meer gezondheid te komen. Op basis van input van de deelnemers aan de denktank LGB volgt hier een korte toelichting op de deelnemende beleidsterreinen, de coalitiepartners, en een greep uit de kansen om tot vitale coalities te komen. Het volledige overzicht is opgenomen in de handreiking Vitale Coalities.

De coalitiepartners zijn:

¹⁹ tsg jaargang 88 / 2010 nummer 3 Lokaal integraal gezondheidsbeleid: intersectorale samenwerking vanuit het perspectief van gemeenten

- Publieke gezondheid
- Maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdbeleid
- Sport
- Integrale veiligheidszorg
- Groen/Ruimtelijke ordening.

Afhankelijk van de lokale context kunnen andere gemeentelijke beleidsterreinen worden betrokken. In agrarische gebieden ligt samenwerking met milieu en ruimtelijke ordening voor de hand.

5.3.1 Publieke Gezondheid

De publieke gezondheid is vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Deze wet onderscheidt zogenaamde gemeentelijke bevorderingstaken en uitvoeringstaken. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor epidemiologie - studie van het vóórkomen en de verspreiding van ziekten onder de bevolking -²⁰, gezondheidsbevordering, ouderengezondheidszorg en uitvoering van de jeugdgezondheidszorg en infectieziektebestrijding. Voor de professionele uitvoering hiervan zijn gemeenten wettelijk verplicht een (regionale) gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden. De publieke gezondheid richt zich op de zorg voor de gezondheid van de samenleving en risicogroepen.

5.3.2 Maatschappelijke Ondersteuning

In 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning voor gemeenten een feit. Eén wettelijk kader met als doel de integrale blik op meedoen in de lokale samenleving. De nadruk ligt op meedoen en de ondersteuning die burgers daarvoor nodig hebben. De veertien Twentse gemeenten werken samen aan maatschappelijke ondersteuning; kopen gezamenlijk voorzieningen in, wisselen kennis en ervaringen uit en stemmen beleid af. Bij de decentralisatie van de AWBZ-functie begeleiding naar de Wmo wordt deze lijn doorgezet. Het doel is te komen tot een voor inwoners van Twente herkenbare vraaggestuurde efficiënte ondersteuning die uitgaat van de ondersteuningsbehoefte van kwetsbare burgers. Zij moeten zoveel mogelijk gewoon kunnen meedoen. De verantwoordelijkheid voor de daadwerkelijke ondersteuning ligt bij de afzonderlijke gemeenten.

Aanknopingspunten voor vitale coalities

- Maak 'gezondheidsgedrag' één van de te bespreken levensgebieden binnen het keukentafelgesprek met (kwetsbare) burgers.
- Maak van zorgnetwerken in de buurt een knooppunt dat stelsels verbindt. Gezondheidsproblemen voorkomen en gezondheidsrisico's tijdig onderkennen en aanpakken doen we vanuit verschillende stelsels: Zorgverzekeringswet, AWBZ, Wmo, Wet publieke gezondheid. Maar mensen weten niet of ze een Wmo-probleem hebben, of een 'Zorgverzekeringswet-aandoening'. Ze hebben een probleem dat opgelost moet worden! Daarvoor is nodig dat publieke gezondheid (preventie), maatschappelijke ondersteuning en eerstelijnszorg elkaar goed weten te vinden. In dit kader bundelen de **gemeente Enschede en Menzis** de krachten om meer Enschedeërs gezond te krijgen en mee te laten doen.

²⁰ Epidemiologie houdt zich bezig met het uitzoeken wie er door een ziekte getroffen worden en welke factoren dat in de hand werken of juist niet (leeftijd, geslacht, besmettingsbronnen, voeding, etc.). Statistische analyses van vaak grote databestanden zijn daarbij een belangrijk hulpmiddel. "Epidemiologie" betekent letterlijk 'datgene wat er onder het volk is'. Het heeft de specifieke betekenis gekregen van 'datgene wat er AAN ZIEKTE onder het volk is'.

5.3.3 Jeugdbeleid

Er zijn drie hoofdtaken voor het lokale bestuur op het brede beleidsterrein 'jeugd', te weten

1. taken jeugdgezondheidszorg
2. taken gekoppeld aan onderwijs
3. taken gekoppeld aan (preventie) jeugdzorg

Ad 1. Taken jeugdgezondheidszorg

Dit betreft het uitvoeren van het wettelijke vastgelegde basistaken JGZ 0 -19 door de afdeling JGZ van GGD Twente met de focus op preventie, vroegsignalering en ondersteuning. Naast deze basistaken worden door alle gemeenten in Twente aanvullende maatwerkafspraken gemaakt. De taken in de JGZ ontwikkelen steeds meer richting pedagogische ondersteuning: goede opvoeding. De feitelijke voorlichting begint al bij -9 maanden en met pre-conceptiezorg.

Ad 2. Taken gekoppeld aan het onderwijs.

De uitvoering van het onderwijs is een private aangelegenheid. De lokale overheid heeft in dit kader drie aanpalende (wettelijke) taken:

- a. leerplicht
- b. onderwijshuisvesting
- c. leerlingenvervoer

Ad 3. Taken gekoppeld aan (preventie) jeugdzorg

Binnenkort is de gemeente verantwoordelijk voor de hele jeugdketen. Hiervoor wordt op Twentse schaal samengewerkt. Het is het belangrijk dat de gemeentelijke uitvoeringstaak 'jeugdgezondheid' hierop naadloos aansluit door te focussen op risico's, preventie en vroegtijdige signalering. Van belang is de "gewone opvoeding" te versterken en zo (zware) zorg te voorkomen.

Aanknopingspunten voor vitale coalities;

- Verbinden 0de en eerstelijnszorg – Jeugdgezondheidszorg
Relatie JGZ – huisarts; Zet in op een goede relatie met het doel om adequaat gebruik te maken van elkaars rol en deskundigheid.
Huisarts moet niet alleen opstuwen in de keten, maar juist ook (preventief) downsizen; terugleggen in de 0de lijn, bij de JGZ.

- Verbindt de leerplichtambtenaar meer met de arts jeugdgezondheidszorg.
De leerplichtambtenaar controleert in de gemeente of de leerplicht wordt nageleefd. In Twente wordt de arts jeugdgezondheidszorg ingezet, voornamelijk bij de VO scholen. Er wordt gewerkt met een verzuimkaart en bij een bepaald frequent schoolverzuim wordt de arts jeugdgezondheidszorg geraadpleegd. Deze kan met zeker gezag adviezen geven.

Collectieve preventie GGZ/Gezond meedoen – Publieke gezondheid/
Jeugdgezondheid

Gezond
meedoen

- Zet de regionale samenwerking voort en zet in op veerkracht en weerbaarheid bij aandachtskinderen. Niet zielig maken, maar sterker!
- Maatschappelijke stages vergroten blikveld van kinderen en maken kinderen betrokken en sterker. Maak hiervan gebruik.²¹
- Alcoholpreventie in combinatie met regelgeving (Drank en horecawetgeving).
- Doorontwikkeling van de vitale coalities binnen 'Happy Fris' (Publieke Gezondheid, Jeugd en Integrale Veiligheidszorg).
- Benut de samenwerking 0de en eerstelijnszorg (inclusief welzijn) nog meer voor de effectiviteit van CP GGZ.

²¹ Wordt dit afgeschaft?

5.3.4 Sport

Hoewel er relaties liggen met de prestatievelden van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), kent sportbeleid geen wettelijke grondslag. Lokaal sportbeleid is vooral gericht op het scheppen van voorwaarden (accommodaties en doegroen) om te kunnen sporten en bewegen. Sportbeleid heeft ook tot doel de sportdeelname te vergroten. Gemeenten maken onderscheid tussen sport als *doel* en sport als *middel*. Bij sport als doel gaat het om zinvolle vrijetijdsbesteding, sport als middel wordt ingezet om doelen op andere terreinen te bereiken. Sport heeft raakvlakken met bijvoorbeeld welzijn en ondersteuning, publieke gezondheid, groenbeheer, vrijwilligerswerk, jeugdbeleid en onderwijs. Om de gezondheid van de jeugd te bevorderen is een goede relatie tussen sport en onderwijs onmisbaar. Samenwerking tussen scholen en sportorganisaties stimuleert het bewegen (gezonde leefstijl) onder de jeugd. Via bewegingsonderwijs op scholen zijn alle jongeren goed te bereiken. Gezondheidsbeleid en Wmo-beleid zijn gericht op preventie, zelfredzaamheid en participatie. Meedoen!. Daar gaat het om. Ook binnen sportbeleid.

Aanknopingspunten voor vitale coalities.

- Benut sport voor meer sociale samenhang en vitaliteit in de leefomgeving; sportorganisaties en vooral sportverenigingen zijn belangrijke medespelers in het sport- en beweegbeleid. Zij hebben door hun opzet en manier van werken een positieve invloed op hun leden. Sport- en beweegverenigingen krijgen steeds meer een maatschappelijke functie, maar zijn hier vaak niet voor toegerust. Hiervoor kan een beroep gedaan worden op de diverse financiële sportimpulsen van de rijksoverheid (VWS) en op de ondersteuning van Sportservice Overijssel en GGD Twente.
- Promoot het op toeristen buiten de regio gerichte fiets- en wandelnetwerk in Twente – gefaciliteerd door Regio Twente – voor kosteloos en laagdrempelig bewegen van Twentse burgers. Een goede gezondheid begint met een Hun aanwezigheid geeft vaak een positieve impuls aan de leefbaarheid in een gemeente. actieve leefstijl en een uitdagende leefomgeving (doegroen).

5.3.5 Integrale Veiligheidszorg

Op basis van de Gemeentewet wordt de regierol van gemeenten op het terrein van lokale veiligheid explicieter door twee maatregelen. Enerzijds wordt de gemeenteraad verplicht tot het vaststellen van een integraal veiligheidsplan, dat gebaseerd is op een analyse van de lokale veiligheidssituatie. Anderzijds wordt een zorgplicht voor de burgemeester ingevoerd. Dit betreft een inspanningsverplichting van de burgemeester – zonder inbreuk op bestaande bevoegdheden – te doen wat nuttig en nodig is om de lokale veiligheid te bevorderen. De Twentse gemeenten hebben de regierol voor veiligheid gezamenlijk opgepakt door het opstellen van actieplannen Integrale Veiligheidszorg. De opdrachtgever hiervan is het Regionaal College (de Twentse burgemeesters). De in het actieplan 2011 – 2012 benoemde thema's en de raakvlakken met publieke gezondheid zijn opgenomen in bijlage II ²².

²² Op 28 januari 2013 wordt door het districtelijk Veiligheidsoverleg Twente (voorheen Regionaal College) het actieplan 2013-2014 vastgesteld.

Een brede vitale coalitie: sportprogramma voor risicojongeren en jongeren in de jeugdzorg

Wat

Bij een sportvereniging in Rijssen is een boarding soccer veldje van 20 x 30 meter met kunstgras gerealiseerd. Op dit veldje zijn activiteiten ontwikkeld om jongeren van straat te houden en bezig te houden. Ook wordt voorlichting gegeven over alcohol- en drugsgebruik.

Wie/partijen

Vitale coalities vanuit gemeente Rijssen-Holten

Samenwerking sport, integrale veiligheidszorg, publieke gezondheid, jeugd en Wmo. Inzet is faciliteren opstart project, subsidie aanvraag, promotie en eventueel toezicht project. Daarnaast betrokken:

- Sportvereniging organisatie project (stelt terrein beschikbaar, faciliteert in activiteiten, begeleiding en toezicht). Werving en promotie van project
- Jeugd/jongerenwerk verzorgt ondersteuning, begeleiding van en controle op activiteiten. Verder werving en promotie project
- Politie betrokken voor mogelijkheid toezicht
- Sportservice Overijssel (kader)training aan het personeel van de voetbalclub hoe om te gaan met cq voorkomen/beperken alcohol gebruik onder jongeren
- Tactus voorlichting over alcohol en drugs gebruik
- Provincie stelt subsidie beschikbaar

Resultaat

1. Aantrekkingskracht project onder jongeren is groot. Ongeveer 60 jongeren nemen deel aan het project. Minder hangjongeren op straat;
2. Door grote deelname (risico) jongeren (succes project) ook vervuiling en vernielingen op locatie. Er worden afspraken gemaakt voor toezicht en uitbreiding begeleiding

Bijvangst:

- veldje kan op andere dagen voorzien in behoefte voor extra sport en beweegaanbod andere sporters en inactieven;
- of e.e.a. gezondheidswinst gaat opleveren is een interessante vraag, omdat geen 0-meting is gedaan. Er wordt ingezet op voetbalactiviteiten en voorlichting en kadertraining over (alcohol- en drugs). Of sport gezond is en of voorlichting helpt wordt verondersteld.
- Mogelijke uitbreiding project naar andere sportverenigingen

5.3.6 Groen/Ruimtelijke ordening

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor groen in hun gemeenten. Het rijk (en soms provincie) stimuleert de aanleg van nieuwe parken en de verbetering van verbindingen en bestaande parken; stelt budgetten beschikbaar (vooral voor de G32²³). Voor het dagelijks gebruik van groen (spelen, luieren en sporten) zijn openbare groengebieden (parken, bossen, natuurgebieden en dagrecreatieve terreinen) binnen een afstand van 500 meter van de woning van belang. Semi-openbare groengebieden zoals sportvelden, volkstuinten en begraafplaatsen kunnen ook zo gebruikt worden mits ze opengesteld zijn en voldoende voorzieningen bieden. Samenspraak met bewoners over 'doegroen' dichtbij is een belangrijk onderdeel bij de realisatie ervan.

²³ G32 is een netwerk van 34 grote steden gericht op belangenbehartiging richting het rijk en kennisdeling. De Twentse gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo participeren in dit netwerk.

Er bestaat geen vastgestelde norm voor de hoeveelheid groen per woning. Wel wordt in de Nota Ruimte een richtgetal van 75 m² groen per woning genoemd (VROM, 2006). Vooral in de Randstad, maar ook in de grotere steden in Twente is er weinig openbaar groen per woning beschikbaar.

“Groen is nog steeds ‘het kind van de rekening’ en verdwijnt als eerste uit projectplannen in gemeenten”, stelt Debby Nuyten.²⁴ in haar onderzoek.²⁵ Is er onvoldoende ruimte, dan wordt realiseren van doegroen lastig. Door het ontbreken van een wettelijke norm, wordt getracht groen in euro’s uit te drukken. Onderzoeken zoals ‘vitamine G’²⁶ en ‘Groen loont’²⁷ tonen aan, dat groen resultaten oplevert op andere beleidsterreinen. In groene wijken komt bij kinderen 15% minder overgewicht voor en in buurten die aan de groennorm voldoen van 75 m² per huishouden binnen een straal van 500 meter, wordt 10% meer buiten gespeeld.²⁸ Mensen met veel groen in de woonomgeving voelen zich gezonder dan mensen die het met minder groen moeten doen.²⁹ Uit de belevingswaardemonitor Nota Ruimte, blijkt dat iets meer dan helft van de bevolking het groen gebruikt om te wandelen en circa een derde van de bevolking gebruikt het groen om te fietsen.³⁰ Het onderstaande schema geeft meer zicht op deze parallelle belangen.

In het groen bewegen (‘doegroen’) kent vele
Parallele belangen,
zoals vanuit:

Onderwijs	Minder schooluitval, hoger slagingspercentage, meer samenhang binnen school door gezamenlijke doe-activiteiten in het groen
Gezondheid	Minder overgewicht en een betere psychische gezondheid
Financiën	Minder uitkeringen, meer werkgelegenheid in groenonderhoud
Ruimte en wonen	Gezonde groene omgeving, hogere waarde vastgoed
Milieu	Meer lopen en fietsen, minder vervuiling
Economie	Beter vestigingsklimaat voor bedrijven vanwege gezonde beroepsbevolking, gezonder werknemers, minder verzuim
Veiligheid	Verkeersveilige situatie rondom scholen, meer (actieve) ouders met kinderen op de fiets of lopen. Geen zoen en zoef zone meer nodig.
Toerisme	Het fiets- en wandelcircuit in Twente
Sport	Meer sportparticipatie door verbreding en aanvulling van taken buiten het sportaanbod; laagdrempelig aanbod; wandelen/trimmen in het groen in de wijk. Meer samenhang en ontmoeten door (laagdrempelige) bewegingsactiviteiten.

Hoe kunnen gemeenten het thema ‘doegroen’ verzilveren in de leefomgeving waarin aspecten ‘bewegen’, ‘sociale cohesie’ en ‘meedoen’ worden bevorderd? Op de volgende pagina enkele tips voor het aangaan van vitale coalities.

²⁴ Debby Nuyten is afgestudeerd aan de Wageningen Universiteit met de studie Ruimtelijke Analyse.

²⁵ Stedelijk Interieur Essays, uitgave 6-2008.

²⁶ Vitamine G-project, uitgevoerd door Alterra (met medewerking van Jolanda Maas)

²⁷ Groen Loont, Kosten-batenanalyse, publicatie van de Groene stad.

²⁸ Bade e.a. 2010)

²⁹ Maas, 2008

³⁰ Boer, de T.A., Groot, de M. (2009)

Aanknopingspunten voor vitale coalities

- Creëer een 'groene agenda' door deel te nemen aan een competitie. In de gemeente Wierden krijgt 'doegroen' een extra impuls door hun deelname aan de wedstrijd "Groenste dorp van Nederland" of te wel de Entente Florale 2012. In deze wedstrijd wordt publieke gezondheid, bewegen en groen' expliciet met elkaar te verbinden. De meerwaarde van groen is door Wierden in kaart gebracht in een speciaal boekje 'Entente Florale 2012, *samenvatting van het groenbeleid van de gemeente Wierden*'.

- Ga met bewoners in gesprek over de inrichting van 'doegroen' in hun (gerenoveerde) wijk, zoals Hellendoorn in de wijk De Blokken, vooral om ideeën en wensen, maar ook om betrokkenheid van burgers te inventariseren. Op basis hiervan met meerdere gemeentelijke beleidsterreinen en met bijvoorbeeld de woningcoöperatie mogelijkheden verkennen, waarbij ontmoeten en bewegen in de wijk voor meerdere generaties uitgangspunten zijn.

5.4 Lokale beleidsvorming en uitvoering, regionaal faciliteren en ondersteunen

De genoemde voorbeelden in dit hoofdstuk komen uit de Twentse praktijk. De activiteiten worden ergens in de regio uitgevoerd. De gemeentelijke context verschilt. Dat benadrukt het belang van een lokale benadering. De Twentse gemeenten kunnen van elkaar leren en elkaar inspireren. Om die reden is regionale afstemming van lokale uitvoeringsprogramma's gewenst. Een aantal onderwerpen leent zich bij uitstek voor een regionale benadering. Daarvoor is een regionaal uitvoeringsprogramma de meest passende oplossing.

6. Het uitvoeringsprogramma

Het gericht zijn op het opstellen van een nota gezondheidsbeleid gaat voorbij aan maatschappelijk vraagstukken en bestuurlijke relevante thema's binnen gemeenten. Vooral de decentralisatietrajecten geven een nieuwe impuls aan het lokaal gezondheidsbeleid. Gemeenten worden financieel verantwoordelijk voor de gedecentraliseerde zorgtaken. Effectieve preventie loont dan ook financieel door vermindering van de gemeentelijke kosten aan de zorgkant. De context van gezondheidsbeleid krijgt nieuw aanzien. Niet gezondheid als doel op zich, maar als voorwaarde om goed mee te kunnen doen in de samenleving (en daarmee zorg en ondersteuning betaalbaar te houden). Hiervoor dienen wel bakens verzet te worden. Niet in domeinen denken, maar breed in **vitale coalities**. Dat betekent niet focussen op 'pure gezondheidsthema's', maar op bestuurlijke en maatschappelijke relevante thema's. Om intersectorale samenwerking binnen gemeenten te realiseren is commitment en duidelijke aansturing op zowel bestuurlijk (collegebreed) als managementniveau intern binnen de eigen organisatie en in samenwerking met externe organisaties noodzakelijk. In dit kader beveelt Steenbakkers³¹ in haar promotieonderzoek ondermeer het volgende aan:

- Benoem de functionele verantwoordelijkheid voor het stimuleren van intersectorale samenwerking binnen gemeenten explicieter benoemen;
- Formuleer helder in missie- of prioriteitennota wat er moet gebeuren
- Investeer meer te investeren in het proces hoe het beleid geïmplementeerd kan worden;

Gelet op het bovenstaande wordt het uitvoeringsprogramma LGB, zoals in hoofdstuk vier gesteld, voornamelijk lokaal vorm gegeven. Hierbij worden vanzelfsprekend de regionale doelstelling en subdoelstellingen gehanteerd. Deze worden desgewenst aangevuld met een of meerdere lokale doelstellingen. Om binnen onze regio een gemeenschappelijk focus te houden, elkaar te inspireren en te motiveren, is het noodzakelijk dat er op de lokale uitvoeringsprogramma's afgestemde activiteiten een afgestemd tijdspad ligt. Dat biedt de mogelijkheid de voortgang regionaal te monitoren. Het afstemmingsprogramma kent een aantal activiteiten, dat gedurende de beleidsperiode worden uitgevoerd.

³¹ Lokaal integraal gezondheidsbeleid: realistische uitdaging of utopie? Onderzoek binnen gemeenten naar mogelijkheden tot intersectorale samenwerking (september 2012)

6.1 Lokale invulling en regionale afstemming

a. Verkenningssessie 1

Bijeenkomst van beleidsambtenaren uit verschillende beleidsvelden met als doel vitale coalities binnen de eigen gemeente op te sporen en mogelijkheden voor nieuwe vitale coalities te verkennen.

Deelnemers:

Tenminste de beleidsadviseurs PG, jeugd, Wmo, sport, groen, IVZ en adviseur PG en adviseur JGZ van GGD Twente

Initiatief:

Gemeentelijke beleidsadviseur PG ondersteund door beleidsadviseur PG van GGD Twente

Resultaat

Overzicht van lokale coalities en inzicht in mogelijkheden voor beleidsdoelstellingen en activiteiten PG in lokale activiteiten. Dit is tevens de eerste meting. De meting geeft input voor beleids(door) ontwikkeling.

b. Meting

Het monitoren van de vitale coalities naar inhoud en voortgang.

Deelnemers

Beleidsadviseur PG GGD samen met gemeentelijke beleidsadviseur PG

Initiatief:

Beleidsadviseur PG GGD

Resultaat

Overzicht van vitale coalities naar aard en voortgang, en succes

c. Verkenningssessie 2

Bijeenkomst van beleidsambtenaren uit verschillende beleidsvelden met als doel mogelijkheden voor nieuwe vitale coalities te verkennen binnen de eigen gemeente na vaststelling van het college programma 2014-2018.

Deelnemers

Tenminste de gemeentelijk beleidsadviseurs PG, jeugd, Wmo, sport, groen, IVZ en adviseur PG en adviseur JGZ van GGD Twente.

Initiatief:

Gemeentelijk beleidsadviseur PG ondersteund door beleidsadviseur PG van GGD Twente

Resultaat

Inzicht in nieuwe mogelijkheden voor beleidsdoelstellingen en activiteiten PG in lokale activiteiten

d. Beleidsontwikkeling

Het permanente beleidsproces binnen een gemeente van plan tot en met evaluatie

Deelnemers

Gemeentelijke medewerkers en eventueel externe partijen.

Initiatief:

Afhankelijk van onderwerp is er betrokkenheid van beleidsadviseur PG van de gemeente.

Resultaat

Behaalde beleidsdoelstellingen

e. Regionale afstemming/monitoring

Bijeenkomst (Thema AO) waarin de lokale monitoring wordt besproken met als doel focus te houden, inspireren en motiveren.

Deelnemers

Alle beleidsadviseurs PG van de Twentse gemeenten, beleidsadviseurs PG GGD Twente.

Initiatief:

Beleidsadviseur GGD Twente

Resultaat

Tussenbalans op de regionale nota LGB

f. Eindevaluatie

Monitoring en bijeenkomst met als doel inhoud en procesresultaten te benoemen van het LGB beleid.

Deelnemers

Alle beleidsadviseurs PG Twentse gemeenten, beleidsadviseurs PG GGD Twente

Initiatief:

Beleidsadviseur GGD Twente

Resultaat

Eindrapportage regionaal LGB beleid 2013-2016

Daarnaast wordt ook het regionale overleg gemeentesecretarissen gevraagd naar de lokale bevindingen ten aanzien van de aanpak 'vitale coalities'.

Deze activiteiten worden in de komende jaren volgens het onderstaande schema gepland.

	2013		2014		2015		2016	
	voorjaar	najaar	voorjaar	najaar	voorjaar	najaar	voorjaar	najaar
Verkenningssessie 1								
meting								
Verkenningssessie 2								
beleidsontwikkeling								
Regionale afstemming								
eindevaluatie								

6.2 Regionale uitvoering

Zoals eerder aangegeven kan een aantal onderwerpen op basis van het in deze notitie beschreven werkwijze 'vitale coalities' beter regionaal uitgevoerd worden dan lokaal. Voor deze onderwerpen moeten nadat deze zijn vastgesteld (geprioriteerd) een uitvoeringsprogramma gemaakt worden in samenspraak met de private partners aansluitend bij bewegingen in het veld.

Startend met een opdracht een eindigend met een evaluatie. Dit uitvoeringsprogramma moet synchroon lopen met het afstemmingsprogramma van de lokale uitvoering.

Regionale prioritering

In de ambtelijke themabijeenkomst van 25 september 2012 zijn onderwerpen besproken en geprioriteerd. Met de focus op 'slim verbinden' en 'publieke gezondheidszorg nog meer richten op bestuurlijke outcome' wordt na vaststelling van de werkwijze 'vitale coalities' de volgende twee nieuwe thema's met partners nader (SMART) uitgewerkt:

1. Afstemming en samenwerking tussen 0de en eerste lijnszorg gericht op risicogroepen zoals kwetsbare ouderen en chronisch zieken

Burgers met vraagstukken op meerdere levensgebieden, zoals wonen, werk, opvoeden, gezondheid, relatie komen als snel bij de huisarts en mogelijk bij andere eerste lijnvoorzieningen. De kans is dan groot dat de oplossing van het vraagstuk gezocht wordt in het medische circuit door de huisarts zelf of door verdere verwijzing binnen het medische circuit. Oplossingen kunnen ook gevonden worden 'dichtbij de burger', in de eigen leefomgeving. Een nog betere afstemming tussen 1^e lijn en voorzieningen op het brede terrein van welzijn en sport in de eigen omgeving (0^e lijn) kan de redzaamheid van de burger vergroten.

2. Doorontwikkeling JGZ ³² (opdracht Bestuursagenda)

De Bestuurscommissie Publieke Gezondheid heeft in november 2012 kennis genomen van de notitie "Verkenning van de mogelijke rol van de JGZ in de transformatie Jeugdzorg Twente". De inhoud ervan wordt betrokken bij de discussie over de nieuwe gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden in het sociale domein en de daarvan af te leiden ambities en concrete bijdragen van de GGD, en in het bijzonder de Jeugdgezondheidszorg. Het betreft hier concreet de twee bestuursopdrachten aan GGD Twente. Besluitvorming bestuursopdracht inzake de JGZ is in het 2de kwartaal 2013 ingepland. Het ligt voor de hand het regionale uitvoeringsprogramma hierbij aan te haken.

Preventie en vroegsignalering zijn hierbij belangrijke elementen. De uitvoeringsprogramma's wordt in de loop van 2013 door de Bestuurscommissie Publieke Gezondheid vastgesteld. Verbindingen en coalities met aanpalende terreinen en private partijen die ontstaan zijn tijdens de looptijd van de regionale nota lokaal gezondheidsbeleid "*Twente kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid*" worden gekoesterd en als 'going concern' verder doorontwikkeld. In dit kader kunnen de onderstaande activiteiten worden genoemd.

Happy Fris!?

Schadelijk alcoholgebruik op jonge leeftijd is en blijft een belangrijk aspect in het gezondheidsbeleid. Welke aanpak cq. voertuig we hiervoor gebruiken na de looptijd van het huidige integrale project Happy Fris?! is nog niet ingevuld. Wel is aangegeven dat de lokale en regionale inrichting van de Drank- en Horeca Wetgeving mogelijkheden biedt om preventie aan te haken. Voor het effectief beïnvloeden van gezondheidsproblemen in de gemeente is niet alleen beleid, maar zijn ook maatregelen en acties nodig vanuit andere beleidsterreinen dan Publieke Gezondheid. Andersom kan gezondheid (preventie) een bijdrage leveren aan doelstellingen van andere beleidssectoren

Collectieve Preventie GGZ

De regionale samenwerking en uitvoering CP GGZ wordt opgenomen als 'going concern'. Wel dient een nieuwe gemeentelijke opdracht te worden opgesteld in 2013 op basis waarvan preventiepartijen (Preventie Partners Twente) aan de slag kunnen. Deze opdracht wordt in de eerste helft van 2013 ambtelijk voorbereid en geformaliseerd in de Bestuurscommissie Publieke Gezondheid.

Belangrijke elementen hierbij zijn:

- Gemeenten formuleren opnieuw de maatschappelijke vraag op basis van het maatschappelijke probleem; (Wat-vraag);
- Daarnaast geven gemeenten randvoorwaarden voor levering aan, zoals evidend based programma's, focus op risicogroepen, weerbaarheid, oplossingsgerichtheid met focus op eigen kracht en sociaal netwerk, veel maatschappelijk effect;
- Op basis van de maatschappelijke vraag en de randvoorwaarden organiseren partijen (PPT) een aanbod (Hoe-vraag)
- Ter ondersteuning van het traject - gedurende de looptijd van de regionale nota 'Vitale coalities' - wordt een nieuwe werkgroep in het leven geroepen, onder voorzitterschap van een ambtenaar Publieke Gezondheid. (Regie bij gemeenten). De geschatte tijdsinvestering van deze voorzitter voor een periode van 4 jaar komt uit op 80 uur, waarbij de werkzaamheden pieken in het eerste en het vierde jaar.
- GGD Twente verzorgt de procesbegeleiding en -advisering van dit traject.
- Monitoring middels 2x overleg met uitvoerende partijen.
- Evaluatie: tussenevaluatie na 2 jaar. Eindevaluatie na 4 jaar.

In 2013 wordt de samenwerking op dit terrein voortgezet op basis van (oude) afspraken, conform de werkwijze in 2012.

³² Op 21 juni jl. is de Bestuurscommissie PG akkoord gegaan met het plan van aanpak voor bovengenoemde bestuursopdracht.

Overgewicht/Twente in Balans

Uit de TGV komt naar voren dat overgewicht bij alle leeftijdscategorieën een probleem is. In Twente is met 'Twente in Balans' veel ervaring opgenomen. Deze kennis niet laten vervliegen, maar doorontwikkelen in samenspraak met andere gemeentelijke beleidsterreinen. Uitvoering kan meeliften op de diverse sportstimuleringsmaatregelen die vanuit het rijk richting gemeenten komen. Geadviseerd wordt eerst in kaart te brengen/te inventariseren wat er al beschikbaar is/wat er gaande is. Zeker in het licht van de regionale prioriteit 'Afstemming en samenwerking tussen 0de en eerste lijnszorg gericht op risicogroepen'.

Publiek-Private Samenwerking (PPS)

PPS is vooral een manier van werken; een werkwijze. Zoeken naar private partners en energie bundelen is een opgave die bij het aangaan van vitale coalities binnen het gemeentehuis terugkomt. PPS is geen doel op zich, maar een middel, een randvoorwaarde voor effectieve uitvoering en het betaalbaar houden van uitvoering activiteiten. Voor private partijen is het een middel om maatschappelijke betrokkenheid te tonen

Tot slot

'Vitale coalities', *Betere gezondheid, Meer participatie* is meer dan een nota. Het is een actieve werkwijze, waarbij publieke gezondheid ambassadeurs zoekt binnen andere gemeentelijke beleidsterreinen binnen de gemeentelijke organisatie, waar mogelijk bij private partijen en aanhaakt bij bestaande initiatieven.

Bijlage I - Overzicht lokale nota's

Tien gemeenten hebben naast de regionale nota *'Twente kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid'* ingezet op een lokale nota met daarin lokale acties prioriteiten. Hieronder een overzicht:

- Losser/ "Losser kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid", 2008 – 2011;
- Oldenzaal/ "Oldenzaal kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid", 2009 – 2012;
- Borne/ "Beter Borne", Borne kiest voor gezondheid leven en werkt aan gezondheid", 2008 – 2011;
- Enschede/ "Enschede kiest voor gezond leven en werkt aan gezondheid" 2008 – 2011;
- Hellendoorn/ Lokaal gezondheidsbeleid 2008 – 2011;
- Twenterand/ Lokaal gezondheidsbeleid 2009 – 2012;
- Hengelo/ Lokaal Gezondheidsbeleid 2009 – 2012; In aanvulling op 'Twente kiest..'
- Almelo/ kadernota Lokaal Gezondheidsbeleid 2009 – 2012;
- Hof van Twente/ nota LGB 2008 – 2011;
- Wierden/ Samenwerken aan de gezondheid van Wierden - Update lokaal gezondheidsbeleid Wierden 2011 - 2013.

Bijlage II - Uitwerking veiligheidsthema's 2011-2012³³

Tbv het afstemmingsoverleg GGD/Publieke gezondheid en Integrale Veiligheidszorg

Thema's 2011 – 2012	Raakvlakken Publieke Gezondheid (GGD) En Maatschappelijke Ondersteuning
Advisering publieksevenementen	Inzet afdeling AGZ/GGD Twente (Team Technische Hygiënezorg) in samenspraak met de GHOR.
Burgernet	-
Bestuurlijke bevoegdheden (w.o.WMBVEO)	-
Bereikbaarheid & beschikbaarheid (w.o. aangifteproces)	-
Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit	-
Drugs (hennep, coffee, - grow- en smartshop)	-
Jaarwisseling / veilige publieke taak	Geen bemoeienissen vanuit GGD Twente, wel vanuit bureau Halt. Raakvlakken JGZ op scholen?
Prostitutiebeleid	GGD Twente (i.c. medewerker van het team soa) neemt deel aan de regionale Regiegroep. In deze groep vertegenwoordigers van gemeenten (vergunningverlening), politie, OM, belastingdienst en het RIEC. Aandacht voor ontwikkelingen (nieuwe) prostitutiewet (proces TK vertraagd)
Preventiemiddelen (keurmerken veilig uitgaan (geweld), veilig ondernemen, veilig recreëren, veilig wonen)	Keurmerk veilig uitgaan? --> raakvlakken met Happy Fris en Soa team (curatieve soa spreekuur/SENSE)?
Regionale toezichtruimte	-
Sociale veiligheid (overlast, vernielingen, veelvoorkomende criminaliteit en verloedering)	Verloedering in buurten en wijken. Raakvlakken met wijkaanpak? Decentrale uitkering Gezond in de stad? Leefbaarheid platteland? Raakvlakken aanpak Sociale Agenda (Almelo)
TWENS (monitor en beleidscycli) Regionale samenwerking IVZ / nationale politie	Contact door epidemiologie GGD Twente. Afstemming TGV en veiligheidsmonitor lijkt voor de hand te liggen. Overleg is gaande.
Uitrol veiligheidshuizen, Beheer & organisatie	Wethouder (jeugd) Hellendoorn, Johan Coes, en wethouder (zorg) gemeente Oldenzaal, Trees Vloothuis, zijn betrokken bij uitrol veiligheidshuizen. Uitdrukkelijke afstemming met Publieke Gezondheid en Wmo gewenst. (CJG)
Huiselijk geweld, Jeugdcriminaliteit en overlast, nazorg detentie, veelplegers.	Afstemming JGZ; afstemming met Wmo /prestatievelen 7,8, en 9 (GGD coördinator Wmo) en centrumgemeenten ligt voor de hand. Ook afstemming met het team OGGZ/GGD Twente.
Vervolgactiviteiten eenmalig (schoolveiligheid, alcoholpreventie Jeugd, psychiatrische patiënten, antidiscriminatievoorziening)	Afstemming Happy Fris (Vanuit AO Publieke Gezondheid en Stafafdeling GGD). Afspraken inzake psychiatrische patiënten nu via de centrumgemeenten maatschappelijk opvang. Stafafdeling was betrokken bij de totstandkoming regionaal convenant (2009). Afstemming met centrumgemeenten maatschappelijke opvang etc. ligt voor de hand.

Enschede, 12 januari 2011.

³³ Op 28 januari 2013 wordt door het districtelijk Veiligheidsoverleg Twente (voorheen Regionaal College) het actieplan 2013-2014 vastgesteld.

Bijlage III - Handreiking 'vitale coalities'.

(separaat bijgevoegd)

Bijlage IV - Impressie Conferentie Happy Fris!? 17 oktober 2012

In de Grolsch Brouwerij in Enschede hebben op 17 oktober 2012 ruim 60 betrokkenen op het brede terrein van Veiligheid en Publieke Gezondheid deelgenomen aan de eindconferentie **Happy Fris?!**

Na een maatschappelijk geëngageerde inleiding van Mervyn Stegers, burgemeester van Tubbergen en bestuurlijk boegbeeld van het project Happy Fris?!, werd ingezoomd op de inhoud en praktijk.

Onderzoek en wetenschap

Als eerste werd met onderzoek door Kees Smit (GGD Twente) en Marcel Pieterse (UT) onderbouwd, dat jongeren nog steeds drinken, maar minder jong starten. Risicogroepen bevinden zich met name onder VMBO-leerlingen. *"Het onderwijsniveau is een goede voorspeller"*, gaf Kees aan. Sommige ouders hebben een andere beleving en maat bij 'veel drinken' dan de jongeren zelf. Met de uitspraak *'Alcoholbeleid is gemeentelijk beleid èn THUISBELEID'* zette Marcel de zaak scherp neer.

Vervolgens ging Ruud Rutte, de directeur van Tactus Verslavingszorg, in op de verslavingsgevoeligheid van jongeren in de puberteit en de gevolgen van te veel, te jong en te vaak drinken. Hij riep op vooral te focussen op kwetsbare groepen. Hij noemde in dit verband kinderen van 'verslaafde ouders'.

Leren en straffen

Na de pauze was het podium voor Elly van der Helm, directeur van Alcoholt. Alcoholt is een succesvolle aanpak gebleken voor jongeren tot 18 jaar die onder invloed een delict hebben gepleegd of onder invloed en/of in bezit van alcohol worden aangetroffen. Een leerstraf voor 8 jongeren met twee sessie en een ouderavond kost € 1620,--. Aanwezigen zijn van mening dat dit een goede investering is om meer gedoe in de toekomst te voorkomen. Ook in dit traject valt op dat ouders soms niet goed weten wat hun kinderen beweegt.

Drank- en Horecawet

Vanuit de Voedsel- en Waren Autoriteit werd kort geschetst wat de nieuw Drank- en Horecawet voor gemeenten betekent. Vanuit de regio gaf Theo Schouten, burgemeester van Oldenzaal, aan hoe hier op Twentse schaal aan wordt gewerkt. (ter toelichting hierop een informatieve bijdrage van Tim Reefman in bijlage E., pagina 39. Dit onderwerp is geagendeerd op de 2-daagse van de Twentse burgemeesters in november 2012.

Horeca aan het woord

Geerlof Kanis van Grand Café Centraal in Haaksbergen schetste de visie van de horeca op de nieuwe wetgeving en vertelde hoe de horeca z'n verantwoordelijkheid neemt bij het handhaven van de leeftijdsgrenzen. In zijn betoog werd helder dat te jonge pubers via omwegen - waarschijnlijk via thuis of via de supermarkt - toch aan drank komen. Hij onderstreepte dat dit frustrerend is voor de sector die regels stelt.

Wat nou Happy Fris!?

Na het horen en zien van deze enthousiasmerende bijdragen was het voor alle deelnemers helder: **We moeten doorgaan!!!!**.

Gaan we niet door, dan vervliegen de behaalde successen en vallen alle opgebouwde integrale netwerken uiteen.

Grolsch is bereid hun bijdrage voort te zetten en hoort graag op welke wijze gemeenten en zorg- en veiligheidspartners continueren. Het zou jammer zijn dat deze *'vitale coalitie'* uit elkaar zou vallen.

De werkelijkheid is dat na 31 december 2012 het leasecontract van de Happy Fris!?-bus afloopt. En er niet meer gereden wordt naar volksfeesten en grote evenementen om met burgers in gesprek te gaan over overmatig alcoholgebruik. Per 1 januari 2013 is er formeel geen projectleider Happy Fris!? meer. Het is dan echt afgelopen.

Hoe verder?

In de regionale nota lokaal gezondheidsbeleid is meegenomen dat schadelijk alcoholgebruik op jonge leeftijd een belangrijk aspect is en blijft in het gezondheidsbeleid. Welke aanpak cq. voertuig we hiervoor gebruiken na de looptijd van het huidige integrale project Happy Fris?! www.happyfris.nl is nog niet ingevuld. Wel is aangegeven dat de lokale en regionale inrichting van de Drank- en Horeca Wetgeving mogelijkheden biedt om preventie aan te haken. Voor het effectief beïnvloeden van gezondheidsproblemen in de gemeente is niet alleen beleid, maar zijn ook maatregelen en acties nodig vanuit andere beleidsterreinen dan Publieke Gezondheid. Andersom kan gezondheid (preventie) een bijdrage leveren aan doelstellingen van andere beleidssectoren. In de regionale nota wordt hiervoor de term '*vitale coalities*' geïntroduceerd. Belangrijk hierbij is aan te sluiten bij de initiatieven die er al zijn. Deze situatie ligt nu concreet voor.

Bijlage V - Stand van Zaken Drank- en Horecawet in Twente (oktober 2012)

Vanaf 1 januari 2013 treedt de gewijzigde Drank- en Horecawet (DHW) in werking. In deze wet worden een aantal wijzigingen doorgevoerd, waaronder een verandering van verantwoordelijkheden. Niet langer is de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) verantwoordelijk voor toezicht en handhaving, maar wordt dit overgeheveld naar de gemeenten. De burgemeester dient toezichthouders aan te stellen die zich gaan bezighouden met de DHW. Toezichthouders dienen te voldoen aan twee eisen: 1) behalen van de opleiding tot DHW-toezichthouder en 2) beschikken over een boa-certificaat. Verder dienen de boa's in bezoldigde dienst te zijn van de gemeente. Het kan dus dat huidige Domein I of Domein II boa's worden bij- / omgeschoold tot DHW-toezichthouder.

Iedere gemeente heeft de taak de wet- en regelgeving uit de nieuwe DHW te verwerken in het lokaal beleid. In de 'Handreiking Drank- en Horecawet voor Gemeenten' (zie bijlage) staat beschreven op welke manier gemeenten zich op deze taak kunnen voorbereiden:

1. Actualisatie van het vergunningenbestand;
2. Vaststellen van de DHW-verordening;
3. Uitvoeren risicoanalyse
4. Opstellen handhavingsplan

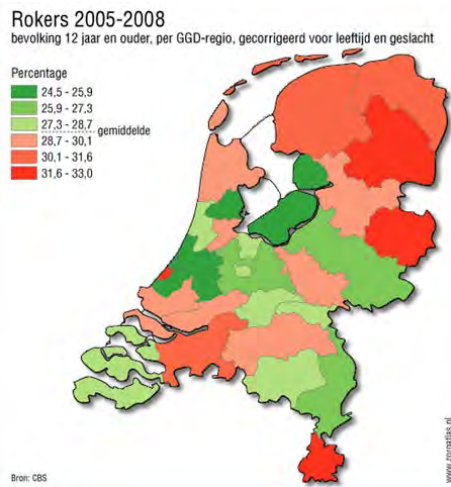
Ten aanzien van het tweede punt zijn drie modelverordeningen opgesteld, die als leidraad kunnen dienen (van STAP, VNG en BEM).

Het is dus in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de gemeente de gewijzigde DHW op te nemen in lokaal beleid. Om gemeenten hierin te ondersteunen onderzoek ik de mogelijkheden om regionaal samen te werken, bijvoorbeeld door regionaal dezelfde verordening op te stellen en/of gezamenlijk toezicht en handhaving op te pakken (bijv. door een regionale DHW-boa-poule). Dit in verband met tekorten in o.a. handhavingscapaciteit. WT4 heeft ervoor gekozen om de invoering van de DHW gezamenlijk op te pakken. Zij stemmen de verordening en de handhavingsplannen op elkaar af.

Een Plan van Aanpak wordt opgesteld. In dit plan wordt beschreven de wijzigingen in de DHW, wat de taken van de gemeenten zijn en welke mogelijkheden er zijn om hierin regionaal op te trekken en af te stemmen. Dit Plan van Aanpak staat op de agenda voor de werkgroep Regelgeving en Handhaving op vrijdag 19 oktober a.s. Aanvullend staat de regionale aanpak DHW op de agenda op 6 november bij de regionale werkgroep APV/bijzondere wetten, op 29/30 november bij de 2-daagse van het RC en mogelijk ter besluitvorming op 10 december in RC.

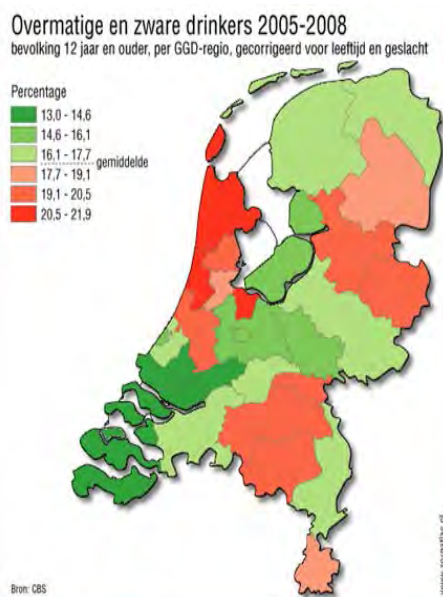
T.H.A. (Tim) Reefman, MSc
Projectmedewerker Veiligheidsbureau

Bijlage VI - Beeldende illustraties met toelichting op slechte score op leefstijl in Twente

Roken

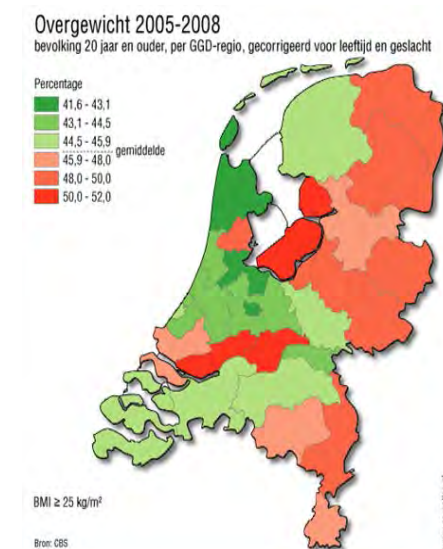
In Twente wordt meer gerookt dan in Nederland. Gemiddeld rookt 29% van de Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder. Vooral in het noorden van het land is een hoog percentage rokers te vinden. Met 33% is Den Haag de regio met het hoogste percentage rokers, gevolgd door Twente (32%), Drenthe (32%), Zuid-Limburg (32%) en Groningen (31%). Deze regio's scoren ook significant hoger dan het landelijk gemiddelde.

Alcohol

In Twente wordt meer overmatig en zwaar gedronken dan in Nederland. Nederland is 18% van de bevolking van 12 jaar en ouder een overmatige of zware drinker. Het hoogste percentage overmatige en zware drinkers heeft de regio Gooi en Vechtstreek met 22%, gevolgd door Kennemerland (21%) en Hollands Noorden (21%). Deze regio's liggen samen met Twente (20%), Brabant-Zuidoost (20%) en Hart voor Brabant (20%) ook significant boven het landelijk gemiddelde.

Onder overmatige en zware drinkers wordt verstaan: personen die gemiddeld per dag 3 of meer (mannen) of 2 of meer (vrouwen) glazen alcohol drinken (overmatig drinken) of personen die minstens 1 keer per week 6 of meer glazen alcohol op één dag drinken (zwaar drinken).

Overgewicht

In Twente is het percentage overgewicht hoger dan het Nederlands gemiddelde. In Nederland is gemiddeld 46% van de volwassenen te zwaar. Rivierenland (52%), Zuid-Holland Zuid (51%), Flevoland (51%) en Twente (49%) scoren het hoogst. Deze regio's scoren samen met Gelre-IJssel (49%) ook significant hoger dan het landelijk gemiddelde.

Literatuurlijst

Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Limburg:

Lokaal integraal gezondheidsbeleid: realistische uitdaging of utopie? Een onderzoek binnen gemeenten naar mogelijkheden tot intersectorale samenwerking;

Beleidsbrief stelselwijziging jeugd 'Geen kind buiten spel' d.d. 8 november 2011;

Bestuursagenda Publieke Gezondheid Twente 2012-2015;

Debby Nuyten:

Stedelijk Interieur Essays, uitgave 6-2008;

Gemeente Amsterdam

Alle Amsterdammers gezond: Signalen voor een vitale stad 2008-2011;

Preventief Verbinden, kadernota Volksgezondheid 2012-2015;

Gemeente Rotterdam:

Eindrapportage Rotterdamse norm voor buitenspeelruimte;

Gemeente Utrecht:

Nota Volksgezondheid 2011-2014 'Duurzaam gezond! Fit en weerbaar de toekomst in';

Gemeente Wierden:

Entente Florale 2012: samenvatting van het groenbeleid van de gemeente Wierden;

GGD West-Brabant:

Agenda voor een gezonde samenleving;

Handboek Fittest Ik Lekker fit!?:

Lesprogramma voor de basisschool met als doel om bewegingsarmoede en overgewicht bij leerlingen tegen te gaan en gezond leven te stimuleren;

Jos de Blok 'Buurtzorg Nederland 2012':

Bezieling en passie als voertuig of: wie orde zaait zal chaos oogsten;

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport:

'Gezondheid dichtbij' 'Gezond ouder worden' in het landelijk gezondheidsbeleid;

Ministerie van VWS, Ministerie BZK:

E-book Gezonde wijk in Praktijk (successen, lessen en tips van de experimenten Gezonde wijk binnen de wijkenaanpak);

Nicis Institute van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:

De Wijkenwaaier;

Nieuwsbrief Twente in Balans februari 2012:

Nederlandse buik steeds dikker;

Nyfer (Forum for economic research):

Integrale zorg in de buurt;

Onderzoek van Verdonck, Klooster & Associates in opdracht van Actiz (april 2012):

Kosteneffectiviteit van de JGZ;

Oude Gracht Groep managers & consultants:

Prelude op de MD bijeenkomst 9-10 februari 2012 van GGD Nederland en GHOR Nederland;

Platform IVZ:

Samen sterk voor een veilig Twente!: actieplan integrale veiligheidszorg Twente 2011-2012;
Spin in het web van de Twentse veiligheidszorg;
Een belangrijke stem in veiligheid;

Projectbureau Sport en Bewegen in de Buurt:

Sport & bewegen in de buurt brengt gezond leven dichterbij;

PWC, januari 2011:

Preventie loont!;

Reed Business + artikel uit De Volkskrant d.d. 24 maart 2012:

De gezondheidsepidemie: waarom wij gezonder én zieker worden;

Regio Twente:

Maatschappelijke ondersteuning in Twente, iedereen kan meedoen. Iedereen doet mee!;

Regionaal Twents project 'Happy Fris';

Regionale nota lokaal gezondheidsbeleid met `14 Twentse gemeenten en met verscheidene gemeentelijke beleidsterreinen;

Sjaak de Gouw:

De effectiviteit van het overheidsbeleid op het gebied van publieke gezondheid, met name op het gebied van overgewicht, voeding en bewegen;

Sociaal Cultureel Planbureau Den Haag, mei 2012:

Sturen op geluk (Geluksbevordering door nationale overheden, gemeenten en publieke instellingen);

Steenbakkers:

Promotieonderzoek: Lokaal integraal gezondheidsbeleid: realistische uitdaging of utopie?;

TSG jaargang 88 / 2010 nummer 3:

Lokaal integraal gezondheidsbeleid: intersectorale samenwerking vanuit het perspectief van gemeenten;

Twente in balans:

De preventie van overgewicht bij de jeugd. Van beleid naar activiteit: de Twentse ervaringen;

VNG Magazine nr. 9, 27 april 2012:

Centrale rol CJG voor aanpak overgewicht bij kinderen: Bossche jeugd steeds meer in balans;

Website Twentse Gezondheidsverkenning (TGV):

www.twentsegezondheidsverkenning.nl;

Behandelaanbod

Onderwerp	Tarievenverordening sportaccommodaties 2015		
Zaaknummer	1047311	Portefeuillehouder	Erik Lievers
Belangrijkste beslis / - besprekpunten	Voorgesteld wordt de tarievenverordening sportaccommodaties 2015 vast te stellen		
Historie			

Politieke Markt	Datum			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
				min
Doel van de sessie				
Behandeladvies				
Spreekrecht publiek	ja ☐	nee ☐	duur:	

Raad	Datum 17 december 2015	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Te behandelen als hamerstuk, omdat het om jaarlijkse aanpassing gaat, die in lijn is met de uitgangspunten van de beleidsbegroting 2015, (hoofdstuk 4,5), vastgesteld in de raad van 5 november jl. Ten aanzien van belastingen, heffingen en tarieven is daarin bepaald dat wordt uitgegaan van een inflatiecorrectie van 1,5%.	
Spreekrecht publiek	Nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1047311	Wildemors, Chantal	SAM-MO	Erik Lievers
ONDERWERP			
Tarievenverordening sportaccommodaties 2015			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

Vaststellen van de verordening tarieven sportaccommodaties 2015

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Elk jaar worden de tarievenverordening sportaccommodaties aangepast en vastgesteld. In deze verordening staan de vergoedingen voor het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties door sportverenigingen, groepen, scholen en andere gebruikers.

Voor 2015 is er een algemene verhoging van circa 1,5% verhoging afgesproken als gedeeltelijke compensatie voor de stijgende (energie)lasten.

Daarnaast is er een specifieke verhoging voor het gebruik van het FBK-stadion door de lokale atletiekvereniging. Dit is nog een laatste onderdeel van de reeds eerder vastgestelde bezuinigingsopgave op sport in 2012. De betrokken sportvereniging is hier reeds van op de hoogte gesteld.

Voor het gebruik van het Twentebad zijn enkele kleine wijzigingen toegepast; enkele losse activiteiten worden iets duurder. Het tarief voor de abonnementen blijft gelijk. De bijdrage die de basisscholen betalen voor het gebruik van het basiactiviteitenaanbod van Hengelo Sport blijft ook gelijk.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1047311	Wildemors, Chantal	SAM-MO	Erik Liefers
ONDERWERP			
Tarievenverordening sportaccommodaties 2015			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

03 - Een nieuwe vorm van ontmoeting en betrokkenheid

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Elk jaar wordt de tarievenverordening sportaccommodaties aangepast en vastgesteld. In deze verordening staan de vergoedingen voor het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties door sportverenigingen, scholen en andere gebruikers.

In de beleidsbegroting 2015 zijn in hoofdstuk 4.5 de grondslagen voor de ramingen bestaand beleid geformuleerd. Deze begroting is op 5 november jl. door de gemeenteraad vastgesteld. Ten aanzien van belastingen, heffingen en tarieven is daarin bepaald dat wordt uitgegaan van een inflatiecorrectie van 1,5%.

Ter uitwerking daarvan zijn in het voorliggende voorstel tot vaststelling van de verordening tarieven sportaccommodaties 2015, in lijn met de uitgangspunten van de begroting, de tarieven voor het gebruik van de verschillende sportaccommodaties aangepast.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Voor de tarievenverordening sportaccommodaties 2015 zijn een paar wijzigingen aangebracht ten opzichte van de tarieven van 2014:

- Er komt een algemene tariefsverhoging van circa 1,5% voor het gebruik van de sportvelden, de gymzalen, sportzalen, sporthallen, het FBK-stadion en de jachthaven. Deze verhoging is een gedeeltelijke compensatie voor de gestegen (energie)lasten.
- Het jaartarief voor de lokale atletiekvereniging (MPM) voor het gebruik van het FBK-stadion wordt verhoogd. Deze verhoging is nog een (laatste) uitgesteld onderdeel van de eerder vastgestelde bezuinigingsopgave op sport in 2012. MPM is hiervan al op de hoogte.
- Er zijn enkele lichte tariefsverhogingen voor gebruikers van het Twentebad. Zo worden enkele losse activiteiten iets duurder. De tarieven voor de abonnementen blijven hetzelfde, evenals de tarieven voor het recreatief zwemmen.

De bijdrage die basisscholen betalen voor het deelname van hun leerlingen aan het uitgebreide activiteiten aanbod van Hengelo Sport is voor het schooljaar 2014/2015 onveranderd gebleven. De tarieven voor het recreatief zwemmen blijven – op een kleine verhoging van kinderen onder de twee jaar na – gelijk. Ook de tarieven voor de zwemabonnementen en het gebruik van het Twentebad door de plaatselijke sportverenigingen zijn hetzelfde gebleven.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Voorgesteld wordt de tarievenverordening sportaccommodaties 2015 vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De algemene tariefsverhoging van circa 1,5% sluit aan bij de tariefsverhoging die wordt toegepast bij de gemeentelijke belastingen.

BIJLAGE(N)

- De verordening tarieven sportaccommodaties 2015.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

VERORDENING REGELENDE DE VERGOEDINGEN VOOR HET GEBRUIK VAN GEMEENTELIJKE SPORTACCOMMODATIES DOOR SPORTVERENIGINGEN, GROEPEN EN SCHOLEN.

102.

Algemeen

Alle in deze verordening opgenomen tarieven zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 19 oktober 1993

Gewijzigd bij raadsbesluit van:

21 december	1993	(1e wijziging)
18 oktober	1994	(2e wijziging)
22 december	1994	(3e wijziging)
25 oktober	1995	(4e wijziging)
19 december	1995	(5e wijziging)
24 oktober	1996	(6e wijziging)
21 oktober	1997	(7e wijziging)
27 oktober	1998	(8e wijziging)
21 december	1999	(9 ^e wijziging)
19 december	2000	(10 ^e wijziging)
16 oktober	2001	(11 ^e wijziging)
	2002	(12 ^e wijziging)
	2003	(13 ^e wijziging)
	2004	(14 ^e wijziging)
	2005	(15 ^e wijziging)
	2006	(16 ^e wijziging)
	2007	(17 ^e wijziging)
	2008	(18 ^e wijziging)
	2009	(19 ^e wijziging)
	2010	(20 ^e wijziging)
	2011	(21 ^e wijziging)
december	2012	(22 ^e wijziging)
6 november	2013	(23e wijziging)
December	2014	(24e wijziging)

Artikel 1

Voor het gebruik van de nader aangegeven onderscheiden gemeentelijke sportaccommodaties gelden de navolgende vergoedingen. Daarbij is het tarief voor Hengelose sportverenigingen alleen van toepassing op sportverenigingen die hun activiteiten feitelijk in Hengelo ontplooiën, waarvan het merendeel van de leden woonachtig is in Hengelo en welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie.

A. SPORTVELDEN:

I. *Gebruik door sportverenigingen*

- Sportvelden met toeschouwersaccommodatie, per kalenderjaar	€ 2.670,00
- Sportvelden zonder toeschouwersaccommodatie vergoeding per kalenderjaar voor veld met kleedgelegenheid	€ 2.670,00
- Kunstgrassportvelden per kalenderjaar	€ 5.340,00
- Oefengelegenheid niet geschikt voor wedstrijden	€ 1.352,00
- Korfbalveld met kleedgelegenheid	€ 1.352,00
- Cricketveld met kleedgelegenheid	€ 388,00

II *Incidenteel gebruik door open Hengelose sportverenigingen en scholen*

- Sportveld met kleedgelegenheid per uur	€ 30,80

III *Incidenteel gebruik ten behoeve van commerciële en bedrijfsmatige activiteiten*

- Sportveld met kleedgelegenheid per uur	€ 70,25

IV *Incidenteel gebruik door andere gebruikers*

- Sportveld met kleedgelegenheid per uur	€ 45,40

De in deze verordening opgenomen vergoedingen voor het gebruik van sportvelden zijn niet van toepassing indien door scholen van sportvelden gebruik wordt gemaakt ten behoeve van lessen lichamelijke opvoeding.

ATLETIEKACCOMMODATIE FANNY BLANKERS KOEN-STADION

I	Vergoeding door de plaatselijke atletiekverenigingen gezamenlijk per jaar	€ 13.499,00
II	Vergoeding per ochtend of middag	
	- Per wekelijks uur per jaar	€ 812,00
	- Incidenteel gebruik per uur	€ 39,60
	Vergoeding per avond (exclusief wedstrijden)	
	- Per wekelijks uur per jaar	€ 1.151,00
	- Incidenteel gebruik per uur	€ 39,60
	Vergoeding ten behoeve van wedstrijden	
	- Per uur	€ 39,60
	- Bij heffing van entree dan wel dat de accommodatie vanwege de ingebruikgever speelgereed wordt gemaakt, bedraagt de vergoeding € 200,00 per evenement, verhoogd met € 39,60 per uur gebruik	
	Gebruik door scholen	
	- Per uur	€ 50,00
	- Per ochtend, middag of avond	€ 121,00
III	Vergoeding 4 loops inloop baan. Hiervoor gelden dezelfde tarieven als voor de atletiekaccommodatie genoemd onder I en II. Tenzij extra capaciteit wordt afgenomen door de verenigingen die op hetzelfde tijdstip in het Stadion trainen, dan wordt een korting verleend	

C SPORTHALLEN EN SPORTZALEN

I.	<i>Sporthallen</i>	
A	Gebruik door open Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden:	
	- Maandag t/m vrijdag per uur	€ 30,50
	- Zaterdag en zondag per uur	€ 34,50
B	Andere gebruikers	
	- Maandag t/m vrijdag per uur	€ 37,60
	- Zaterdag en zondag per uur	€ 43,15
C	Bij heffing van entreegelden:	
	- Per uur	€ 77,75
II	<i>Sportzalen</i>	
	De gebruiksvergoeding voor de sportzalen Beckum en Groot Driene bedragen respectievelijk 50% en 2/3 van de voor de sporthallen geldende tarieven.	
	Voor de niet bij een landelijke sportorganisatie aangesloten verenigingen of groepen kunnen burgemeester en wethouders afwijkende vergoedingen vaststellen.	

Gebruik door scholen

Voor het gebruik van sporthallen en sportzalen door scholen ten behoeve van de lessen lichamelijke opvoeding wordt de vergoeding bepaald op het normbedrag dat jaarlijks door het Rijk wordt vastgesteld.

D. GYMNASIEKLOKALEN

- I. Bij gebruik door open Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale overkoepelende sportorganisatie en door sportbonden:
- Per wekelijks uur per maand € 40,60
 - Per uur € 16,55
- II. Bij gebruik door andere gebruikers:
- Per wekelijks uur per maand € 62,50
 - Per uur € 22,40

E. JACHTHAVEN

Voor voorzieningen t.b.v. de roeisport € 1.543,00

F. ZWEM- EN INSTRUCTIEBADEN**TWENTE-BAD****I Normaal tarief recreatief zwemmen:**

- Enkel bad, recreatief zwemmen, normaal tarief € 4,00
- Gezinskaart 4 personen, kind is t/m 17. € 12,00
(1 volwassene + 3 kinderen of 2 volwassenen + 2 kinderen)
- 10 baden kaart recreatief zwemmen € 36,00
- bezoekers tot en met 2 jaar € 1,00

II Abonnementen:

- All-in lidmaatschap (1 persoon) € 20,00*
- All-in lidmaatschap jeugd (1 persoon t/m 17 jaar) € 15,00*
- All-in lidmaatschap gezin € 40,00*
- All-in lidmaatschap 1 persoon+ Gezinsabonnement recreatief € 30,00*
- Gezinsabonnement Recreatief zwemmen (jaarabonnement) € 20,00*
- * per maand
- Grote groepen (vanaf 20 personen) € 3,00

III Zwemlessen

- ZwemABC per les maandag t/m vrijdag (incasso) € 7,00**
- ZwemABC per les maandag t/m vrijdag € 8,00**
- ZwemABC per les zaterdag of zondag (incasso) € 8,00**
- ZwemABC per les zaterdag of zondag € 9,00**
- Diploma C Alleen als diploma A en B ook in het Twentebad zijn gehaald Gratis
- Turboles, Priveles, Zwemles de Luxe, Zwemles op maat Op aanvraag
- Inschrijving en Startpakket ZwemABC € 25,00
- ZwemABC examen- en diplomapakket (per diploma €17,-) € 33,00
- Sleepnet ZwemABC per les € 5,00**
- Sleepnet diploma C als A en B ook in het Twentebad zijn gehaald Gratis
- ZwemABC in combinatie met minimaal 2x S&CF toelage op aanvraag*

** per les
* per maand

IV Activiteiten**Een all-in abonnement geeft onbeperkt toegang tot alle activiteiten**

- 50+ Aquafit (inclusief consumptie) € 4,50**
- Integratie gehandicapten € 4,50**
- Kinderfeestjes (inclusief consumptie) Op aanvraag
- Baby zwemmen (1 ouder + kind onder begeleiding) € 4,00**
- Aanstaande moeders € 5,50**
- MediAqua (na intake) € 5,50**
- Zonnebank € 4,50
- Hotwhirlpool € 1,50
- Ligbanken, per dag € 5,00

**per les
* per maand

V Gebruik plaatselijke sportverenigingen	
a. Wedstrijden	
- Doelgroepenbad per uur	€ 69,30
b. Trainingen	
- doelgroepenbad vóór 7.00 uur, maandag tot en met vrijdag wekelijks, per uur, per jaar	€ 70,00
- doelgroepenbad per uur	€ 54,00
- instructiebad per uur	€ 54,00
- speelbad per uur	€ 54,00
- recreatiebad per uur	€ 54,00
- recreatiebad per uur (recreatie- en speelbad)	€ 99,00
c. Wedstrijdbad buiten (nieuwe zwemhal)	
- t.b.v. training, per uur	€ 105,00
- t.b.v. wedstrijden, per uur	€ 105,00
- jaargebruik	Op aanvraag
VI Gebruik buiten plaatselijke verenigingen	
Prijs op aanvraag	
VII Bijzonder gebruik	
Prijs op aanvraag	
VIII Personeelsbegeleiding bij activiteiten	
per persoon, per uur exclusief avond- en weekend toeslagen	€ 45,00
IX Gebruik door scholen van het Twentebad	
Leerlingen van Hengelose scholen, die in schoolverband gebruik maken van het Twentebad betalen per leerling een kortingstarief.	€ 3,00
Leerlingen van Hengelose scholen die in schoolverbond het bad bezoeken betalen per gereserveerd bad minimaal € 50,00	
X Gebruik vergaderruimtes	
Prijs op aanvraag	
XI Bijzondere gebruiksvoorwaarden en huisregels Twentebad	
Alle gebruik door middel van verhuur, abonnementen, zwemles, activiteiten recreatie enz. kan slechts indien akkoord wordt gegaan met de actuele gebruiksvoorwaarden en huisregels zoals die vermeld staan op www.twentebad.nl . Het Protocol Vrolijk&Veilig is tevens van toepassing.	
XII Basisaanbod sport Hengelo Sport	
Deelnemende basisscholen in Hengelo betalen per kind in de groepen 3-8 voor schooljaar 2014-2015	€ 4,00
Activiteitenbegeleiding Hengelo Sport	aanvraag

Artikel 1.

Alle in deze verordening opgenomen tarieven zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is

Artikel 2.

Het ingebruikgegevene mag zonder schriftelijke toestemming van de ingebruikgever noch geheel noch gedeeltelijk onderverhuurd worden aan derden.

Artikel 3.

Aan het ingebruikgegevene mag geen reclame worden aangebracht dan met schriftelijke toestemming van de ingebruikgever.

Artikel 4.

De gebruiker zal generlei recht op schadevergoeding of schadeloosstelling van welke aard dan ook kunnen doen gelden; hij is tevens aansprakelijk voor alle schade aan het ingebruikgegevene toegebracht en vrijwaart de gemeente Hengelo voor alle vorderingen, welke derden eventueel mochten doen gelden tot vergoeding van schade, welke mocht ontstaan als gevolg van of in verband met het gebruik van de accommodatie door gebruiker.

Artikel 5.

De ingebruikgever is te allen tijde bevoegd indien naar zijn oordeel ten gevolge van weersomstandigheden of anderszins door het gebruik schade aan de accommodatie kan ontstaan, de gebruiker het gebruik te ontzeggen. Bij ingebruikgeving per seizoen hebben de gebruikers in de gevallen als bedoeld in de vorige volzin geen recht op vermindering van de uit hoofde van deze verordening verschuldigde vergoeding.

Artikel 6.

Op erkende feestdagen kan de gebruiker het gebruik van sportaccommodaties geheel of gedeeltelijk worden ontzegd, mits de gebruiker hiervan tenminste drie weken van tevoren in kennis is gesteld.

Artikel 7.

De ingebruikgever heeft het recht de ingebruikgeving onmiddellijk te doen eindigen indien de voorwaarden van deze verordening of de door de ingebruikgever te geven aanwijzingen niet mochten worden nagekomen of opgevolgd.

Artikel 8.

Voor het gebruik van de sportaccommodaties bij evenementen en voor commerciële en/of bedrijfsmatige activiteiten dan wel bij een meer dan gebruikelijke dienstverlening van gemeentewege kunnen afzonderlijke vergoedingen worden vastgesteld.

Artikel 9.

Bij annulering van gereserveerd en tevens door de sectormanager Stedelijk Beheer bevestigd gebruik zal op basis van een kosten-batenanalyse een annuleringsvergoeding in rekening worden gebracht.

Artikel 10.

In alle gevallen waarin deze verordening niet of niet geheel voorziet beslist de sectormanager Stedelijk Beheer.

Artikel 11.

Tegen de in het voorgaand artikel bedoelde beslissing kan binnen een termijn van 1 maand bij burgemeester en wethouders beroep worden aangetekend.

Artikel 12.

De gebruiksvergoedingen dienen binnen één maand na factuurdatum te worden voldaan. Bij niet-tijdige betaling kan de wettelijke rente worden doorberekend.

Artikel 13.

Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening Vergoedingen gebruik gemeentelijke sportaccommodaties".

Zij treedt in werking op 1 januari 2015, welke datum tevens de datum van ingang van de heffing is.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Controleprotocol 2014		
Zaaknummer	1046049	Portefeuillehouder	
Belangrijkste beslis / - besprekpunten	Besprekpunten zijn met name de specifieke aandachtspunten die de werkgroep accountancy namens de raad heeft geformuleerd.		
Historie	De gemeenteraad van Hengelo heeft op 20 december 2011 besloten Ernst & Young opdracht te verstrekken de accountantscontrole als bedoeld in art 213 Gemeentewet uit te voeren. Deze controle-opdracht betreft de jaarrekeningen 2012, 2013, 2014 en 2015. Binnen het kader van deze opdracht wordt jaarlijks de opdracht aan de accountant in een controleprotocol nader gepreciseerd. De raad wordt gevraagd de gepreciseerde opdracht te verstrekken door het controleprotocol dat nu voorligt vast te stellen. De controle behelst de jaarrekening 2014 en daarmee tevens het financieel beheer over het jaar 2014 zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo. De controle is gericht op rechtmatigheid en betrouwbaarheid.		

Politieke Markt	Datum			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
				min
Doel van de sessie				
Behandeladvies				
Spreekrecht publiek	ja ☐	nee ☐	duur:	

Raad	Datum 17 december 2014	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Als hamerstuk agenderen, aangezien de opdracht in het verlengde ligt van de gegeven opdracht in 2011.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1046049		GRI	
ONDERWERP			
Controleprotocol 2014			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

Het controleprotocol 2014 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de accountantscontrole. Zoals de reikwijdte ervan, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2014 van de gemeente Hengelo. Ook benoemd de raad een aantal specifieke aandachtspunten voor de accountant.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,**DATUM**

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1046049	Berg, Josien van den	GRI	
ONDERWERP			
Controleprotocol 2014			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

Niet van toepassing

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 20 december 2011 besloten Ernst & Young opdracht te verstrekken de accountantscontrole als bedoeld in art 213 Gemeentewet uit te voeren. Deze controle-opdracht betreft de jaarrekeningen 2012, 2013, 2014 en 2015.

Binnen het kader van deze opdracht wordt jaarlijks de opdracht aan de accountant in een controleprotocol nader gepreciseerd. De raad wordt gevraagd de gepreciseerde opdracht te verstrekken door het controleprotocol dat nu voorligt vast te stellen.

De controle behelst de jaarrekening 2014 en daarmee tevens het financieel beheer over het jaar 2014 zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo. De controle is gericht op rechtmatigheid en betrouwbaarheid.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de accountantscontrole, de reikwijdte ervan, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2014 van de gemeente Hengelo.

De goedkeurings- en rapporteringstoleranties in het controleprotocol 2014 zijn gelijk aan de toleranties uit het controleprotocol van 2013. De in het controleprotocol opgenomen goedkeuringstoleranties zijn conform de wettelijke minimumvereisten. De gemeenteraad mag de goedkeuringstoleranties strenger (dat is: op lagere percentages) vaststellen dan deze minimumeisen. Niettemin wordt voorgesteld de wettelijke toleranties in acht te nemen. Gezien de accountantsverklaringen van de afgelopen jaren is hiervoor geen aanleiding en daarnaast levert dit meerwerk op voor de accountant. In het controleprotocol is een rapportagetolerantie van € 250.000 opgenomen. Met de rapportagetolerantie geeft de raad de omvang van de gevonden fouten en onzekerheden in de jaarrekening aan, waarover zij in ieder geval -middels het verslag van bevindingen- wenst te worden geïnformeerd.

Onderdeel van het protocol zijn de specifieke aandachtspunten. De werkgroep accountancy heeft hiervoor een aantal specifieke aandachtspunten geformuleerd die de raad kan vaststellen. Aan die aandachtspunten zal de accountant binnen de context van de controle op de jaarrekening 2014 specifiek aandacht schenken.

Het betreft de onderwerpen:

- Warmtenet
- Hart van Zuid
- Package deal Stork

Op basis van deze opdracht voert de accountant in het voorjaar 2015 de controle op de jaarrekening uit. Daarover brengt de accountant een 'Verslag van bevindingen' uit en zal hij een 'Controleverklaring van de accountant' verstrekken. Deze beide documenten kunt u dan betrekken bij uw oordeelsvorming over de jaarrekening 2014.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Bespreekpunten zijn met name de specifieke aandachtspunten die de werkgroep accountancy namens de raad heeft geformuleerd.

FINANCIËLE ASPECTEN

De opdrachtverlening past in financieel opzicht binnen de overeenkomst die met Ernst & Young is gesloten.

BIJLAGE(N)

- Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2014 van de gemeente Hengelo;
- Relevante wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheid controle voor de gemeente Hengelo, naar de stand van 1 november 2014

CONTROLEPROTOCOL voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2014 van de gemeente Hengelo

0 Inleiding

De Gemeentewet(GW), art. 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art 197 GW bedoelde jaarrekening (JR) en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 22 oktober 2014 de verordening ex art 213 GW voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Hengelo vastgesteld.

De gemeenteraad van Hengelo heeft besloten Ernst & Young opdracht te verstrekken de accountantscontrole uit te voeren . Op 10 februari 2012 is de overeenkomst ondertekend. Deze controle-opdracht betrof de jaarrekeningen 2012, 2013, 2014 en 2015.

Met dit controleprotocol bevestigt en specificeert de gemeenteraad de opdracht aan de accountant voor de jaarrekening 2014. Dit controleprotocol omvat daartoe onder andere aanwijzingen omtrent de goedkeurings- en rapportagetolerantie voor de controle op genoemde jaarrekening. Daarnaast worden in dit controleprotocol enige specifieke aandachtspunten voor de accountantscontrole 2014 aangegeven, als nadere specificatie van de opdracht door de raad aan de accountant.

Tot slot wordt aangegeven welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole zal zijn.

1 Algemene uitgangspunten voor de controle / wettelijk kader

Art 213 GW schrijft voor dat de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening wordt uitgevoerd door een accountant welke door de raad is benoemd. De controle is gericht op het verstrekken van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen

- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie, gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten) alsmede de Richtlijnen voor de Accountantscontrole bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

2 Goedkeurings- en rapportagetolerantie, specifieke aandachtspunten

2.1 Goedkeuringstolerantie

Bij de jaarrekeningcontrole 2014 geldt de volgende goedkeuringstolerantie

	Strekking accountantsverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaar rekening	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

De percentages in de tabel worden genomen van de totale begrote programmalasten –inclusief toevoegingen aan reserves- ná laatste begrotingswijziging.

Toelichting op de goedkeuringstolerantie:

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. Worden de bedragen van deze fouten en onzekerheden overschreden, dan heeft dat gevolgen voor de strekking van de accountantsverklaring.

Een accountant dient de controle zodanig in te richten dat wordt gewaarborgd dat alle onrechtmatigheden en onjuistheden die het bedrag van de goedkeuringstolerantie overschrijden, worden gevonden en meegewogen in zijn oordeel.

Bovenstaande goedkeuringstoleranties zijn conform de wettelijke minimumvereisten. De gemeenteraad mag de goedkeuringstoleranties strenger (dat is: op lagere percentages) vaststellen dan deze minimumeisen. Niettemin wordt voorgesteld de wettelijke toleranties in acht te nemen.

Naast deze kwantitatieve beoordeling vindt door de accountant ook een kwalitatieve weging van fouten en onzekerheden (professional judgement) plaats.

2.2 Rapportagetolerantie

Bij de jaarrekeningcontrole 2014 geldt een rapportagetolerantie van € 250.000.

Toelichting op de rapportagetolerantie:

Met de rapportagetolerantie geeft de raad de omvang van de gevonden fouten en onzekerheden in de jaarrekening aan, waarover zij in ieder geval -middels het verslag van bevindingen- wenst te worden geïnformeerd.

De rapportagetolerantie kan in een percentage van de goedkeuringstolerantie worden uitgedrukt of in een absoluut bedrag. Ook kan voor bepaalde kostensoorten of organisatiegeledingen een afwijkende rapportagetolerantie vastgesteld.

De voorgestelde rapportagetolerantie houdt in dat elke fout of onzekerheid van € 250.000 wordt gerapporteerd, die de accountant in het kader van de uitvoering van de accountantscontrole- met inachtnaam van de hiervoor beschreven goedkeuringstolerantie- signaleert.

2.3 Specifieke aandachtspunten in de jaarrekeningcontrole 2014

De raad vraagt de accountant om, binnen de kaders van de jaarrekeningcontrole 2014, in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende onderwerpen en hierover te rapporteren:

a *Package deal Stork*

b *Warmtenet*

c *Hart van Zuid*

Toelichting op de specifieke aandachtspunten voornoemd, cq subvragen :

De subvragen zijn, voor alle drie genoemde aandachtspunten :

1

Heeft de gemeente een adequaat proces (van totstandkoming van de toekomstverwachtingen en risico inschattingen op projecten) waardoor in opzet het proces goed is om te komen tot reële toekomstverwachtingen?

2

Heeft de gemeente een adequaat proces (van totstandkoming van de toekomstverwachtingen en risico inschattingen op projecten) waardoor in opzet de risico's in deze grote projecten in voldoende mate onderkend en beheerst worden?

3

wat is de relatie met het Weerstandsvermogen ?

3 Normenkader, reikwijdte accountantscontrole

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor het controlejaar is limitatief gericht op de naleving van

- wettelijke kaders, zoals die in de kolom "wetgeving" van de "Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole gemeente Hengelo " is opgenomen (bijlage 1 van dit protocol); dit uitsluitend voor zover het directe financiële beheershandelingen betreft

-de beleidsbegroting van het controlejaar inclusief door de raad bekrachtigde wijzigingen

-de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet

-de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet;

-de verordening periodiek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex art 213a Gemeentewet;

de overige kaders zoals opgenomen in de kolom "Interne regelgeving" in bijlage 1 bij dit protocol, voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover het gaat om bepalingen die zien op recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen.

4 Rapportering door de accountant

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een interimcontrole uitgevoerd . Over de uitkomsten van deze controle wordt verslag uitgebracht aan het college. In de werkgroep accountancy wordt dit verslag mondeling toegelicht.

Na afloop van het verslagjaar vindt in overleg met de werkgroep accountancy en college de controle van de jaarrekening plaats.

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het College van Burgemeester en Wethouders.

De planning van de controlezittingen en de termijnen waarop verslag wordt uitgebracht over de bevindingen, zijn in overeenstemming met de overeenkomst tussen Ernst & Young en de gemeente Hengelo.

In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer. Hierbij staat de vraag centraal of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer waarborgen, alsmede een rechtmatige verantwoording daarover.

In een verslag van bevindingen worden gesignaleerde onrechtmatigheden toegelicht en gespecificeerd.

Fouten of onzekerheden die de rapportagetolerantie als bedoeld in hoofdstuk 2 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

In de accountantsverklaring wordt op gestandaardiseerde en wettelijk voorgeschreven wijze de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze accountantsverklaring is gericht aan de gemeenteraad, zodat deze de door het College van Burgemeester en Wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

Over nadere invulling, vormgeving en frequentie van de rapportages en de wijze waarop door de raad en andere belanghebbenden met de accountant wordt gecommuniceerd, kunnen nadere afspraken worden gemaakt.

5. Opdrachtbevestiging accountant

In dit controleprotocol is de opdracht aan de extern accountant Ernst & Young beschreven en bevestigd.

Ernst & Young zal de raad, oa ten behoeve van zijn eigen klantdossier en ter voldoening aan beroepsregels, daarnaast nog om een formele opdrachtbevestiging verzoeken.

Deze formele bevestiging vraagt inhoudelijk geen andere of aanvullende aanvullende besluitvorming ten opzichte van hetgeen in dit controleprotocol is geregeld.

Voorgesteld wordt, de griffie te belasten met de afdoening van genoemde opdrachtbevestiging.

Bijlage 1 bevat de relevante regelgeving voor de gemeente Hengelo.

Deze regelgeving is ingedeeld naar externe regelgeving (wetgeving) en interne regelgeving.

<u>Thema</u>	<u>wetgeving</u>	<u>interne regelgeving</u>
Milieu		
Afvalstoffenbeheer Rioolbeheer en reiniging Milieubeheer	Wet belastingen op milieugrondslag Wet Milieubeheer Wet bodembescherming	Nota DifTar Verordening rioolrecht Verordening afvalstoffenheffing Verordening bodemsanering bedrijfsterreinen Verordening Reinigingsheffing Bodemsaneringsprogramma 2010-2014 Besluit bodemkwaliteit Gemeentelijk Rioleringsplan
Onderwijs en Cultuur		
Basis- en speciaal onderwijs Voortgezet onderwijs Cultuur Vreemdelingenzaken , integratie	Wet primair onderwijs Wet op de basiseducatie GOA OALT Wet educatie- en beroepsonderwijs Wet Inburgering	verordening leerlingenvervoer Algemene subsidieverordening Verordening Wet Inburgering
Openbare ruimte, ontwikkeling		
Wegenbeheer Havenbeheer Grondexploitatie	Wegenverkeerswet Wegenwet Besluit administratieve bepalingen wegverkeer Wet personenvervoer Omgevingswet Binnenschepenwet Besluit administratieve bepalingen wegverkeer Wet ruimtelijke ordening Besluit op de ruimtelijke ordening GREX wet	Verordening parkeerbelasting Verordening havengelden Exploitatieverordening Legesverordening Nota grondbeleid Beheerregels grondbeleid Nota accommodatiebeleid Monumentenverordening Convenant Hart v Zuid Masterplan Hart van Zuid (263570) Uitvoeringsbesluit Nota Ruimte
Welzijn, Volksgezondheid		
Algemeen welzijn en sport Gehandicaptenzorg Kinderopvang Maatschappelijk ondersteuning	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten BBZ Wet basisvoorziening kinderopvang Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Verordening Tarieven Sportaccommodaties Subsidieprogramma sport en bewegen 2010-2014 Verordening MO Nota vrijwilligersbeleid en mantelzorg Nota gehandicaptenbeleid Nota Gezondheidsbeleid Nota sociale activering
Werk en inkomen		
Sociale inkomensvoorzieningen	Wet Werk en Bijstand	Verordening toeslagen WWB

	IOAW en IOAZ Wet Sociale Werkvoorziening Wet Participatiebudget	Verordening WSW Nota startersbeleid Nota armoedebeleid
Werkgelegenheid	Wet maatschappelijke zorg WaJong Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars	Reïntegratieverordening Verordening startersleningen (ROZ) Nota SterkWerk (arbeidsmarkt toeleiding) Toeslagenverordening
Schuldhelpverlening	Wet op het kredietbeheer	
Wonen		
Wonen	Leegstandswet Woningwet Huurprijzenwet woonruimte Huisvestingswet Huurwet Huursubsidiewet Besluit woninggebonden subsidies Wet alg. bepalingen omgevingsrecht (Wabo) Wet Ruimtelijke Ordening (WRO)	Notitie planning en programmering Nota woonruimteverdeling Nota Wonen boven winkels Convenant met corporatie Legesverordening
Overig, Bestuur en Middelen, Verslaglegging , Algemeen		
Burgerlijke stand en afgifte documenten	Gemeentewet Burgerlijke wetboek Wet GBA Wet rechten burgerlijke stand	Delegatiebesluit Legesverordeningen
Brandweer en rampenbestrijding Brandbeveiligingsvergunningen	IBBR	Verordening Brandweerrechten
Algemeen middelenbeheer	Besluit Begroting en Verantwoording Wet gemeenschappelijke regelingen Wet Omzetbelasting, Wet BTW compensatiefonds ESF, EFRO	Verordening Financieel beleid en beheer Controleverordening Fraudeverordening beleidsnota weerstandsvermogen/ risicomanagement (260277) Nota reserves en voorzieningen Nota incassobeleid
Treasurybeheer	Wet fin. decentrale overheden (FIDO)	Nota verbonden partijen
Arbeidsvoorwaarden, personeelsbeleid	Wet HOF Reg.uitzettingen en derivaten decentr.overheden Ambtenarenwet Fiscale wetgeving Sociale verzekeringswetten CAR/UWO CAO Wet Normering Topinkomens (WNT) Aanbestedingswet (Landelijke wetgeving inkopen)	Treasury / financieringsstatuut HAR
Inkopen en contractbeheer	Europese regelgeving inz aanbesteding, staatsteun, en medededinging ; Wet Markt en Overheid (WMO)	
OZB		OZBverordening

Parkeerbeheer	BAO Wet waardering Onroerende Zaken	Verordening parkeertarieven
Toeristenbelasting		Verordening toeristenbelasting
Grafrechten	Wet op de lijkbezorging	Verrdening begraafrechten
Hondenbelasting		Verordening hondenbelasting
Baatbelasting		Baatbelastingverordeningen
Marktgelden		Verordening marktgeld
Reclame en precariorechten		Verordening precariobelasting
SISA	AMvB SISA	Investeren et gemeenten (IMG)

Behandelvoorstel

Onderwerp	Vastgesteld bestemmingsplan Centrum 2013		
Zaaknummer	1021548	Portefeuillehouder	Marcel Elferink
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	Voortvloeiend uit de wettelijke verplichting is dit plan de actualisatie van het bestemmingsplan uit 2004. Het plan wordt geheel herzien, met uitzondering van het gebied rondom het stadhuis. Hiervoor is het bestemmingsplan Lange Wemen opgesteld. Ook het gebied bij het station ten behoeve van de fietsenstalling is niet meegenomen. Hiervoor is het bestemmingsplan Fietsenstalling stationsplein opgesteld. Het bestemmingsplan is een conserverend plan, waarin het huidige gebruik wordt vastgelegd. Nieuwe ontwikkelingen worden niet meegenomen in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan zijn twee wijzigingsbevoegdheden ex artikel 3.9a Wro opgenomen. Eén voor het gebied langs de Oldenzaalsestraat waar nu een VMBO school is gevestigd (Ichtuslocatie) en één voor het gebied langs de Oldenzaalsestraat waar nu de Ariësschool en het badhuis staan. Op de Ichtuslocatie kan de bestemming Maatschappelijk gewijzigd worden in de bestemming Wonen. Voor de locatie Ariësschool/badhuis kunnen de functies Wonen en Kantoren worden toegevoegd middels de wijzigingsbevoegdheid. Voor beide wijzigingsbevoegdheden zijn regels en randvoorwaarden opgenomen in het bestemmingsplan.		
Historie	Het geldend bestemmingsplan Centrum is vastgesteld op 9 november 2004 en onherroepelijk geworden op 17 augustus 2005.		

Politieke Markt	Datum 02 december 2014			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Onno Fiechter	Leo Nijland	Burgerzaal	Fysiek	45
Doel van de sessie	Oordeelvormend met aansluitend besluitvorming in de raad			
Behandeladvies	De fracties kunnen een oordeel geven over het voorstel. Aandachtspunten zijn de wijzigingsbevoegdheden en de verwerking van de ingebrachte zienswijzen. Het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 heeft van 2 juli 2014 t/m 12 augustus 2014 ter inzage gelegen. In deze termijn zijn zes schriftelijke en één mondelinge zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn van commentaar voorzien in de "Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013". De zienswijzen hebben tot enkele aanpassingen van het bestemmingsplan geleid. Daarnaast zijn er ambtelijke wijzigingen aangebracht in het plan. De aanpassingen staan beschreven in de "Staat van wijzigingen bestemmingsplan Centrum 2013".			
Spreekrecht publiek	ja ☐ ☐		duur: maximaal 5 minuten	

Raad	Datum 17 december 2014	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Te agenderen als hamerstuk	
Spreekrecht publiek	Nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1021548	Vries, Mariska de	RU-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Vastgesteld bestemmingsplan Centrum 2013			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

A.

1. in te stemmen met de behandeling van de zienswijzen, zoals opgenomen in de "Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013", dat deel uitmaakt van dit besluit;
2. in het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 de wijzigingen aan te brengen, zoals deze zijn opgenomen in de "Staat van wijzigingen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013", dat deel uit maakt van dit besluit;
3. het bestemmingsplan Centrum 2013 (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0061-0301, getekend op de ondergrond NL.IMRO.0164.BP0061.dgn) vast te stellen;
4. na de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Centrum 2013, Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel te verzoeken het besluit eerder dan zes weken na vaststelling bekend te mogen maken;
5. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Centrum 2013.

B.

na vaststelling van het bestemmingsplan Centrum 2013 de indieners van de zienswijzen op de hoogte te brengen van het besluit van de raad.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het geldend bestemmingsplan Centrum is vastgesteld op 9 november 2004 en onherroepelijk geworden op 17 augustus 2005. Als gevolg van een wettelijk verplichting zal dit plan moeten worden herzien binnen 10 jaar na de datum van vaststelling. Dit plan is de actualisatie van het bestemmingsplan uit 2004. Het bestemmingsplan wordt nu in zijn geheel herzien, met uitzondering van het gebied rondom het stadhuis. Hiervoor is het bestemmingsplan Lange Wemen opgesteld. Dat bestemmingsplan is op 11 april 2012 onherroepelijk geworden. Ook het gebied bij het station ten behoeve van de fietsenstalling is niet meegenomen. Dat bestemmingsplan Fietsenstalling stationsplein is op 14 november 2012 onherroepelijk geworden. Het bestemmingsplan Centrum 2013 bestaat uit een verbeelding en planregels en gaat vergezeld van een toelichting.

Het bestemmingsplan is een conserverend plan, waarin het huidige gebruik wordt vastgelegd. Dit houdt in dat het geldend bestemmingsplan voor het plangebied wordt geactualiseerd. Nieuwe ontwikkelingen worden niet meegenomen in het bestemmingsplan. Op het moment dat initiatieven of ontwikkelingen, bijvoorbeeld voortkomend uit het project Toekomstbestendige binnenstad Hengelo, voldoende concreet zijn dan heeft de gemeente verschillende juridische mogelijkheden om hier op korte termijn aan mee te kunnen werken.

Het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 heeft van 2 juli t/m 12 augustus 2014 ter inzage gelegen. Binnen deze termijn zijn 7 zienswijzen ingediend. In de "Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013" is de inhoud van de zienswijzen samengevat en beantwoord. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen wordt voorgesteld het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 op enkele punten te wijzigen.

De wijzigingen zijn opgenomen in de "Staat van wijzigingen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013".

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1021548	Mariska de Vries Geri Dijkhuis	RU-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Gewijzigd vastgesteld bestemmingsplan Centrum 2013			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

05 - Toekomstbestendige stad met focus op Zuid

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het geldend bestemmingsplan Centrum is vastgesteld op 9 november 2004 en onherroepelijk geworden op 17 augustus 2005. Als gevolg van een wettelijk verplichting zal dit plan moeten worden herzien binnen 10 jaar na de datum van vaststelling. Dit plan is de actualisatie van het bestemmingsplan uit 2004. Het bestemmingsplan wordt nu in zijn geheel herzien, met uitzondering van het gebied rondom het stadhuis. Hiervoor is het bestemmingsplan Lange Wemen opgesteld. Dat bestemmingsplan is op 11 april 2012 onherroepelijk geworden. Ook het gebied bij het station ten behoeve van de fietsenstalling is niet meegenomen. Dat bestemmingsplan Fietsenstalling stationsplein is op 14 november 2012 onherroepelijk geworden.

Het bestemmingsplan Centrum 2013 bestaat uit een verbeelding en planregels en gaat vergezeld van een toelichting.

Het bestemmingsplan is een conserverend plan, waarin het huidige gebruik wordt vastgelegd. Dit houdt in dat het geldend bestemmingsplan voor het plangebied wordt geactualiseerd. Nieuwe ontwikkelingen worden niet meegenomen in het bestemmingsplan.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het bestemmingsplan

Het gebied wordt globaal begrensd door de centrumring met de aanliggende bebouwing en de spoorlijn Hengelo-Almelo. Het bestemmingsplan Centrum 2013 heeft het karakter van een beheerplan waarin de huidige situatie is vastgelegd en waarvoor het huidige bestemmingsplan als basis heeft gediend. In voorbereiding op het voorontwerp bestemmingsplan heeft per pand een uitgebreide inventarisatie plaatsgevonden, met name ten aanzien van het huidige gebruik. Daarnaast is middels dossier onderzoek inzichtelijk gemaakt welke wettelijke procedures gevoerd zijn voor welke ontwikkelingen, omdat dit ook meegenomen moet worden in de actualisatie.

Binnen de verschillende bestemmingen is vaak wel een passend meervoudig gebruik mogelijk. De bebouwingsregels en de bebouwingsgrenzen volgen zoveel mogelijk de bestaande bebouwing.

In het bestemmingsplan zijn twee wijzigingsbevoegdheden ex artikel 3.9a Wro opgenomen. Eén voor het gebied langs de Oldenzaalsestraat waar nu een VMBO school is gevestigd (Ichtuslocatie) en één voor het gebied langs de Oldenzaalsestraat waar nu de Ariënschool en het badhuis staan.

Op de Ichtuslocatie kan de bestemming Maatschappelijk gewijzigd worden in de bestemming Wonen. Voor de locatie Ariënschool/badhuis kunnen de functies Wonen en Kantoren worden toegevoegd middels de wijzigingsbevoegdheid. Voor beide wijzigingsbevoegdheden zijn regels en randvoorwaarden opgenomen in het bestemmingsplan.

Voor het overige verwijzen wij naar de uitvoerige toelichting behorende bij het bestemmingsplan.

De binnenstad

De binnenstad zoals we die kennen gaat veranderen. Dit is een van de conclusies uit het rapport Toekomstverkenning Overijsselse binnensteden van trendbureau Overijssel (september 2013).

In Overijsselse binnensteden en ook in Hengelo neemt de leegstand toe. Vaak met negatieve gevolgen voor aantrekkelijkheid, leefbaarheid en het functioneren van delen van de binnenstad.

In het coalitieakkoord 2014-2018 wordt de binnenstad als belangrijke pijler genoemd: *"De binnenstad zien we als huiskamer van onze stad. In de binnenstad komen veel ontwikkelingen samen. Er zijn veel dwarsverbanden en de urgentie om te handelen is hoog. Dat vraagt om een gecoördineerde en*

samenhangende aanpak. De gemeente gaat samen met de partners actief in de binnenstad aan de slag".

Eén van onze partners in de binnenstad is de stichting Centrummanagement Hengelo. Deze stichting heeft vanuit haar verantwoordelijkheid gewerkt aan een visie op de "Toekomstbestendige binnenstad".

Dinsdag 21 oktober is de Stichting Centrummanagement Hengelo (SCH) tijdens haar najaarsbijeenkomst ingegaan op dit Monopolyspel, ook wel genoemd 'Project toekomstbestendige binnenstad.' Binnensteden staan onder druk en kampen met een steeds grotere leegstand, zo ook in Hengelo. Hoe ziet de toekomstige binnenstad van Hengelo eruit, welke keuzes moeten worden gemaakt en wie heeft daarin welke rol en taak? De SCH is opdrachtgever van dit project en heeft Seinpost Adviesbureau in de arm genomen om dit project uit te voeren. Het college van B&W en de gemeenteraad hebben onlangs kennis genomen van de eerste voorlopige resultaten. Seinpost en SCH hebben aangegeven dat de visie verder uitgewerkt gaat worden. Het college zal samen met de SCH gaan bekijken op welke wijze opbrengsten van het traject gedeeld worden en vervolgens concreet in acties (korte/lange termijn) worden weggezet. Hierbij worden desgewenst ook andere partners betrokken.

Toekomstbestendige binnenstad in relatie tot het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan Centrum 2013 heeft het karakter van een beheerplan waarin de huidige situatie is vastgelegd en waarvoor het huidige bestemmingsplan als basis heeft gediend. De noodzaak om het bestemmingsplan Centrum nu te actualiseren is hierboven beschreven. De eventuele toekomstige ontwikkelingen zijn nu nog niet concreet genoeg om mee te kunnen nemen in het bestemmingsplan Centrum 2013. Op het moment dat initiatieven of ontwikkelingen, bijvoorbeeld voortkomend uit het project Toekomstbestendige binnenstad Hengelo, voldoende concreet zijn dan heeft de gemeente verschillende juridische mogelijkheden om hier op korte termijn aan mee te kunnen werken. Hierbij valt te denken aan een gedeeltelijke herziening van het bestemmingsplan of het afwijken van het bestemmingsplan met toepassing een reguliere omgevingsvergunning (8 weken). Daar waar initiatieven of ontwikkelingen worden aangedragen door ondernemers, bewoners of andere partners in de binnenstad, heeft de gemeente de intentie om die, indien wenselijk, mogelijk te maken.

Op deze manier kunnen we enerzijds beschikken over een geactualiseerd bestemmingsplan en anderzijds kan er maatwerk geleverd worden in het faciliteren van gewenste ontwikkelingen en initiatieven.

Economische uitvoerbaarheid

Aangezien het plan een actualisatie is van de geldende regeling uit 2004, maakt het geen ontwikkelingen mogelijk die het opstellen van een exploitatieplan, zoals genoemd in artikel 6.12 van de Wro, noodzakelijk maken.

Zienswijzen

Het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 heeft van 2 juli 2014 t/m 12 augustus 2014 ter inzage gelegen. In deze termijn zijn zes schriftelijke en één mondelinge zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn van commentaar voorzien in de "Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013". De zienswijzen hebben tot enkele aanpassingen van het bestemmingsplan geleid. Daarnaast zijn er ambtelijke wijzigingen aangebracht in het plan. De aanpassingen staan beschreven in de "Staat van wijzigingen bestemmingsplan Centrum 2013".

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

n.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

n.v.t

BIJLAGE(N)

- Bestemmingsplan "Centrum 2013" (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP00061-0301), bestaande uit toelichting, regels, verbeelding en bijlagen;
- Staat van wijzigingen bestemmingsplan Centrum 2013;
- Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013;
- Begeleidingsformulier besluitvorming bestemmingsplannen.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

BEGELEIDINGSFORMULIER
BESLUITVORMING BESTEMMINGSPLANNEN

NAAM BESTEMMINGSPLAN: Bestemmingsplan Centrum 2013

OPSTELLER: Geri Dijkhuis/Mariska de Vries

DATUM: 22-10-2014

PARAAF:

☐ **VOORONTWERPFASE (INSpraak EN VOOROVERLEG)**

Status: Voorontwerp bestemmingsplan

☐ Besluit B & W of besluit
Sectorhoofd RU (via mandaat) d.d. 7 januari 2014

☐ Politieke markt: Beeldvorming d.d. n.v.t.

Besluit: Instemmen met het voorontwerp bestemmingsplan en toestemming geven om de inspraak te starten en het voorontwerp bestemmingsplan in het kader van het vooroverleg aan officiële instanties en medeoverheden toe te sturen

☐ **ONTWERPFASE (ZIENSWIJZEN)**

Status: Ontwerp bestemmingsplan

☐ Besluit B & W d.d. 24 juni 2014

☐ Informerende brief naar de raad d.d. 24 juni 2014

Besluit: Instemmen met de behandeling van de ingekomen inspraak c.q. vooroverlegreacties en toestemming geven om het ontwerp bestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage te leggen om een ieder in de gelegenheid te stellen zienswijzen tegen het ontwerp bestemmingsplan in te dienen.

☒ **VASTSTELLINGSFASE**

Status: Bestemmingsplan

☐ Besluit B & W d.d. 11 november 2014

☐ Politieke markt: Oordeelsvorming d.d.

☐ Vaststelling Raad d.d.

Besluit: Eventuele ingediende zienswijzen gegrond dan wel ongegrond verklaren, het bestemmingsplan al dan niet gewijzigd vaststellen en het vastgestelde bestemmingsplan 6 weken ter inzage leggen.

☐ **BEROEPSFASE RAAD VAN STATE**

☐ Uitspraak voorlopige voorziening d.d.

☐ Uitspraak bodemprocedure d.d.

Centrum 2013

Inhoudsopgave

Toelichting	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding tot een nieuw bestemmingsplan	6
1.2 Begrenzing plangebied	6
1.3 Vigerende bestemmingsplannen	7
Hoofdstuk 2 Bestaande situatie	8
2.1 Geschiedenis van de binnenstad	8
2.1.1 Geschiedenis van de deelgebieden	9
2.2 Ruimtelijke karakteristiek	14
2.3 Verkeer en infrastructuur	23
2.3.1 Inleiding	23
2.3.2 Lokale hoofdwegenstructuur en de centrumring (gemotoriseerd verkeer)	23
2.3.3 Het autovrije gebied (binnenstad)	24
2.3.4 Fietsnetwerk en fietsparkeren	24
2.3.5 Openbaar vervoer / HOV	25
2.3.6 Autoparkeren binnenstad	25
2.3.7 Het verkeersregime in de binnenstad	26
2.3.8 Bijzondere locaties en straten	28
2.4 Wonen	29
2.5 Werken / bedrijven	29
2.6 Winkels en horeca	29
2.7 Sport en recreatie	30
2.8 Water	30
2.9 Groen	31
2.10 Speelplekken	31
Hoofdstuk 3 Relevant beleid	32
3.1 Rijksbeleid	32
3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	32
3.1.2 Nationaal milieubeleidsplan: "Een wereld en een wil"	32
3.1.3 Nationaal Waterplan	33
3.1.4 Natuurwetgeving en ecologie	33
3.2 Provinciaal beleid	34
3.2.1 Omgevingsvisie (2009)	34
3.2.2 Omgevingsverordening Overijssel 2009	35
3.3 Regionaal beleid	36
3.3.1 Regionaal Mobiliteitsplan	36
3.3.2 Openbaar vervoer	37
3.3.3 Verkeersveiligheid	37
3.3.4 Fietsverkeer	38
3.3.5 Twente Mobiel	38
3.4 Gemeentelijk beleid	39
3.4.1 Detailhandel Hengelo 2006 - 2016, geactualiseerde beleidsvisie 2012	39
3.4.2 Nota vrijetijdseconomie Hengelo 2011-2021	40
3.4.3 Bomenverordening 2009	40
3.4.4 Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) (2009-2013)	40
3.4.5 Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) (2003)	41
3.4.6 Gemeentelijk waterplan (2006)	42
3.4.7 Gemeentelijk GroenPlan Hengelo 2013 (GGP)	42
3.4.8 Horecavisie en beleid Hengelo 2005 - 2015 (2005)	42
3.4.9 Nota terrassenbeleid centrum Hengelo	43
3.4.10 Monumentenbeleid (2004)	43
3.4.11 Nota Archeologie 2010	43
3.4.12 Nota Economisch beleid (2003)	44
3.4.13 Woonvisie 2012-2022	44
3.4.14 Nota Autoparkeren (2008-2012) en Nota evaluatie parkeerbeleid (2010)	45
3.4.15 Prostitutiebeleid (2004)	46

3.4.16	Nota Wijkeconomie Hengelo 2012 - 2015	46
3.4.17	Structuurvisie Hengelo 2030 (2007)	47
3.4.18	Uitvoeringsnota Fietsen (2003-2006)	47
3.4.19	Nota TOAG	48
3.4.20	Nota Fietsparkeren binnenstad (2005)	49
3.4.21	Beleid kamerbewoning	49
3.4.22	Welstandsnota	50
3.4.23	Kadernota Spelen (2007)	50
3.4.24	Gemeentelijke Nota Geluid (2009)	51
3.5	Conclusie	51
Hoofdstuk 4	Randvoorwaarden	52
4.1	Watertoets	52
4.2	Flora en fauna	53
4.3	Evenementen	54
4.4	Monumenten, archeologie en cultuurhistorie	57
4.4.1	Monumenten	57
4.4.2	Archeologie	59
4.4.3	Archeologiebeleid in het bestemmingsplan Centrum 2013	61
4.4.4	Cultuurhistorie	61
4.5	Milieu	62
4.5.1	Bedrijven en milieuzonering	62
4.5.2	Bodem	62
4.5.3	Geluid	63
4.5.4	Veiligheid	63
4.5.5	Luchtkwaliteit	64
4.5.6	MER	64
4.5.7	Radarverstoringsgebied	64
4.6	Integrale veiligheid	64
4.7	Beheer	65
4.8	Economische uitvoerbaarheid	65
Hoofdstuk 5	Het bestemmingsplan	66
5.1	Uitgangspunten	66
5.2	Het digitale bestemmingsplan	66
5.2.1	Algemeen	66
5.2.2	Informatiemodel Ruimtelijke Ordening 2012 (IMRO2012)	66
5.2.3	Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP2012)	66
5.2.4	Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke Instrumenten 2012 (STRI2012)	66
5.2.5	Informatiemodel Ruimtelijke Ordening Planteksten 2012 (IMROPT2012)	66
5.2.6	Praktijkrichtlijnen	67
5.3	Planopzet	67
5.3.1	Inleidende regels	67
5.3.2	Bestemmingsregels	67
5.3.3	Algemene regels	72
5.3.4	Overgangs- en slotregels	72
5.4	Handhaving van het plan	73
5.4.1	Algemeen	73
5.5	Retrospectieve toets	73
5.5.1	Algemeen	73
5.5.2	Plangebied	73
5.6	Inspraak, vooroverleg en verder verloop van de procedure	75
5.6.1	Inspraak	75
5.6.2	Vooroverleg	75
5.6.3	Verder verloop van de procedure	75
Bijlagen bij de toelichting		77
Bijlage 1	Milieuaspectenstudie	79
Bijlage 2	Verslag vooroverleg en inspraak	105
Bijlage 3	Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013	123

Regels	133
Hoofdstuk 1 Inleidende regels	134
Artikel 1 Begrippen	134
Artikel 2 Wijze van meten	144
Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels	146
Artikel 3 Bedrijf	146
Artikel 4 Centrum	148
Artikel 5 Cultuur en ontspanning	150
Artikel 6 Detailhandel	152
Artikel 7 Groen	153
Artikel 8 Horeca	155
Artikel 9 Kantoor	157
Artikel 10 Maatschappelijk	159
Artikel 11 Verkeer	161
Artikel 12 Verkeer - Openbaar Vervoer	162
Artikel 13 Verkeer - Verblijfsgebied	163
Artikel 14 Water	167
Artikel 15 Wonen	168
Artikel 16 Waarde - Archeologie Hoog (binnen kom)	171
Artikel 17 Waarde - Archeologie Middel (binnen kom)	173
Artikel 18 Waarde - Archeologie Zeer Hoog	175
Artikel 19 Waterstaat - Keur	177
Hoofdstuk 3 Algemene regels	178
Artikel 20 Anti-dubbeltelregel	178
Artikel 21 Algemene bouwregels	179
Artikel 22 Algemene gebruiksregels	180
Artikel 23 Algemene aanduidingsregels	181
Artikel 24 Algemene wijzigingsregels	182
Artikel 25 Algemene procedureregels	183
Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels	184
Artikel 26 Overgangsrecht	184
Artikel 27 Slotregel	185
Bijlagen bij de regels	187
Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten - functiemenging	189

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot een nieuw bestemmingsplan

Het vigerende bestemmingsplan Centrum is vastgesteld op 9 november 2004 en onherroepelijk geworden op 17 augustus 2005. Dit bestemmingsplan wordt nu in zijn geheel herzien, met uitzondering van het gebied rondom het stadhuis. Hiervoor is het bestemmingsplan Lange Wemen opgesteld. Dit bestemmingsplan is op 11 april 2012 onherroepelijk geworden. Ook het gebied bij het station ten behoeve van de fietsenstalling is niet meegenomen. Het bestemmingsplan Fietsenstalling Stationsplein is op 14 november 2012 onherroepelijk geworden.

Het bestemmingsplan is een conserverend plan, waarin het huidige gebruik wordt vastgelegd. Dit houdt in dat het geldend bestemmingsplan voor het plangebied wordt geactualiseerd. Nieuwe ontwikkelingen worden niet meegenomen in het bestemmingsplan.

Het bestemmingsplan Centrum 2013 bestaat uit een verbeelding en planregels en gaat vergezeld van een toelichting. Op de verbeelding zijn de te onderscheiden bestemmingen door middel van kleuren en tekens aangegeven. De regels bevatten de materiële inhoud van de bestemmingen. De verbeelding en de planregels vormen tezamen het juridische toetsingskader voor ruimtelijke en functionele ontwikkelingen in het plangebied. De toelichting bevat met name de aan het plan ten grondslag liggende gedachten.

1.2 Begrenzing plangebied

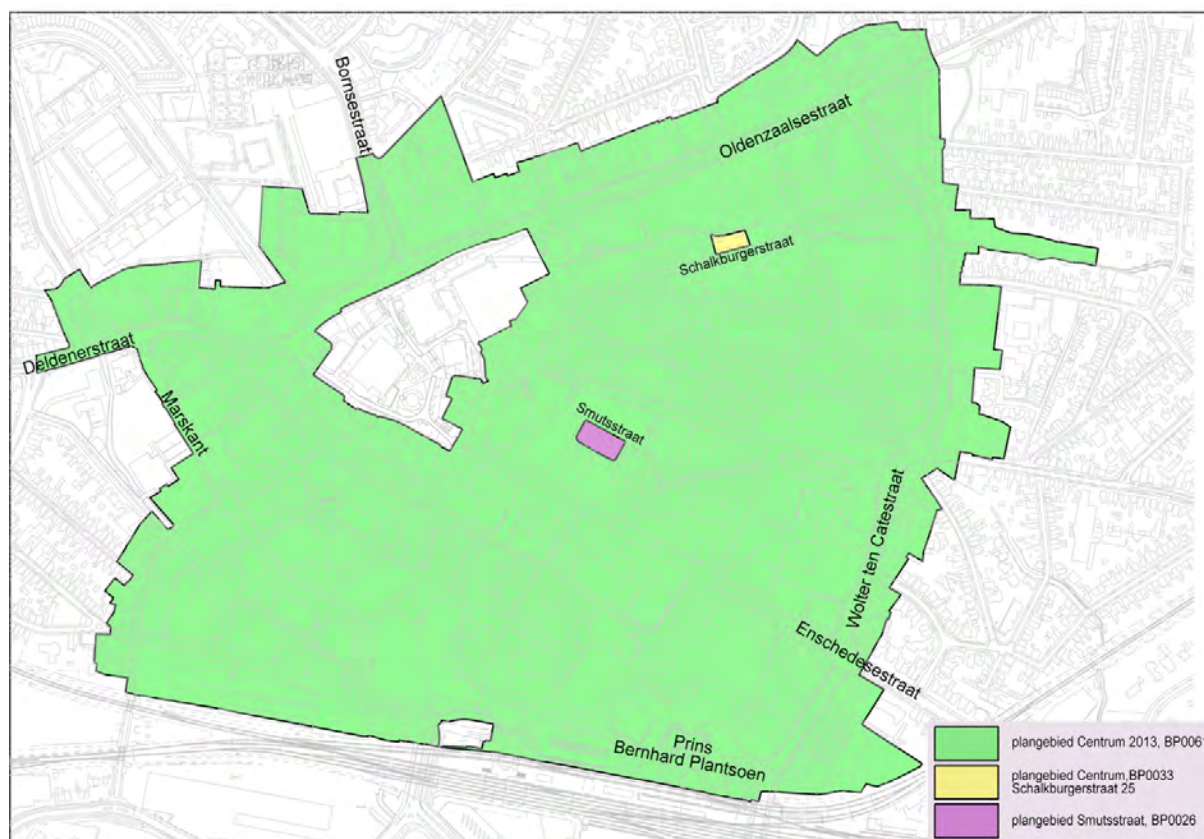
De grens van het plangebied Centrum 2013 is op de afbeelding aangegeven. Deze grens wordt globaal gevormd door de: centrumring en de spoorlijn Hengelo-Almelo.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Voor de gronden die binnen dit plan zijn gelegen vigeert momenteel het bestemmingsplan Centrum. Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de gemeenteraad op 9 november 2004. Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben op 20 juni 2005 het bestemmingsplan goedgekeurd. Binnen het bestemmingsplan Centrum zijn twee herzieningen vastgesteld. Het betreft bestemmingsplan Schalkburgerstraat 25, vastgesteld door de gemeenteraad op 9 november 2010 en het bestemmingsplan Smutsstraat, vastgesteld door de gemeenteraad op 6 juli 2010.

De onlangs onherroepelijk geworden bestemmingsplannen 'Lange Wemen' en 'Fietsenstalling Stationsplein' worden niet meegenomen in deze actualisatie.

Hoofdstuk 2 Bestaande situatie

2.1 Geschiedenis van de binnenstad

De herkenbaarheid van een stad wordt voor een groot deel bepaald door de ruimtelijke opbouw. Het beeld van de gevels en de wanden van de straat, de bijzondere gebouwen en de torens in de binnenstad maken Hengelo tot wat het is. Maar ook de ligging van parken en pleinen en de loop van de straten is kenmerkend voor de binnenstad. De geschiedenis vormt daarbij een belangrijke rol

Rond 1800 is Hengelo een historische nederzetting. De ontstaansvoorwaarden waren de kruisingen van wegen en beeklopen en het huis te Hengel. De oudste historische gegevens dateren uit 1266.

Rond 1900 speelt de industriële revolutie zich af. Schaalvergroten elementen als fabriekscomplexen en spoorwegen ontstaan aan de rand van het dorp. In deze periode is Hengelo explosief gegroeid. De binnenstad houdt in deze periode een dorpse uitstraling.

Rond 2000 is het beeld van de binnenstad veranderd. In de Tweede Wereldoorlog wordt de binnenstad van Hengelo zwaar gebombardeerd. De daarop volgende wederopbouwperiode is bepalend voor de huidige ruimtelijke opzet van de binnenstad. In 1985 verdwijnt het doorgaande verkeer uit de binnenstad en wordt een nieuw stadserf ingericht.

Het laatste decennium van de twintigste eeuw zijn tal van ontwikkelingen op ruimtelijk en functioneel vlak in gang gezet. De straten en pleinen van de binnenstad zijn grotendeels onder het motto "chique, no nonsense" kwalitatief opgewaardeerd. De stationszone heeft nieuwe stedelijke uitstraling gekregen dankzij projecten als De Brink, Schouwburg en Schrijftafelstrook. Deze projecten worden beschouwd als aanjager voor de verdere schaal- en kwaliteitssprong elders in de binnenstad.

Deze groei en schaalessprong hebben zicht voortgezet met projecten zoals het Bibliotheek-Bellevue complex en het Amstelkwartier in de 21^e eeuw.

Hengelo ca. 1800

Hengelo ca. 1900

Hengelo ca. 2010

2.1.1 Geschiedenis van de deelgebieden

De binnenstad van Hengelo heeft over het algemeen een gemêleerde structuur. Gebouwen uit verschillende bouwperiodes met uiteenlopende bouwstijlen / bouwkwaliteiten zijn naast elkaar gesitueerd.

Desondanks zijn er veel deelgebieden in de binnenstad met hun bijzondere stedenbouwkundige / architectonische kenmerken die een belangrijke rol spelen in de wording van het hele gebied.

Pastoriestraat en omgeving (periode 1650 – 1900)

Het gebied tussen Deldenerstraat, Langestraat, Willemstraat en Marskant is de resterende kern van het oude dorp Hengelo. In dit gebied liggen de panden, die als de oudste van Hengelo gelden. Hiertoe behoren enige panden in de Pastoriestraat:

In de eerste plaats het voormalige café “het Neutje”, dat vermoedelijk tussen 1650 en 1700 gebouwd is. De zijgevel vertoont nog de oorspronkelijke leemwand met houten vakwerk, maar de houten topgevel is verdwenen.

Een aardig stukje Hengelo wordt gevormd door het Lambooyhuis, een vroegere herberg, die in de 18e eeuw gebouwd is.

Op de hoek van de Pastoriestraat en de Deldenerstraat bevindt zich het Thomassonhuis, dat waarschijnlijk uit de 17e eeuw stamt. Het is een van de weinige huizen in Hengelo met een houten topgevel.

Een ander 18e eeuws woonhuis is het zogenaamde Poolhuis aan de Pastoriestraat. Het huis is genoemd naar dokter Marius Pool, die er omstreeks 1740 een van de eerste artspraktijken in Hengelo uitoefende.

Het beeld van de Pastoriestraat wordt ook verlevendigd door de N.H. Kerk, (nu muziekschool) die gelegen is aan de Deldenerstraat.

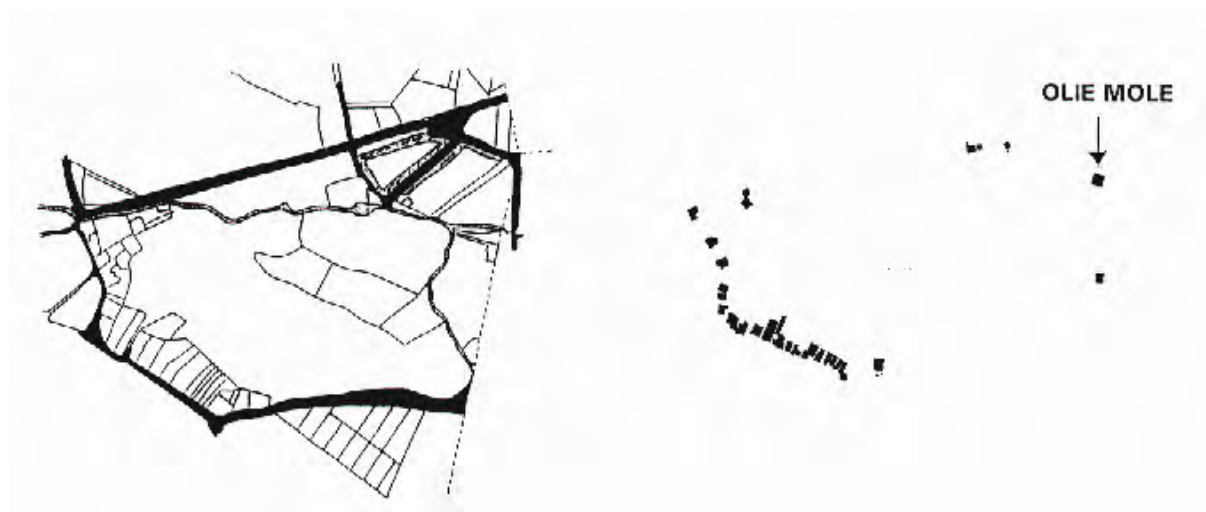
Vroeger is de Pastoriestraat vol gebouwd geweest. Eind jaren 60 zijn een aantal panden naast elkaar gesloopt. Vervolgens werd deze lege ruimte als parkeerterrein gebruikt. In 1997 is de straat totaal heringericht waarbij de openbare ruimte met een kunstwerk centraal staat.

Afrikaanderbuurt (periode 1900 – 1935)

De gedaanteverwisseling van platteland naar stad heeft in dit gebied ook zijn sporen achtergelaten.

Rond 1821

In de eerste helft van de 19e eeuw is Hengelo met name een agrarische nederzetting. Duidelijk is de bebouwing en kleinere verkaveling langs de Enschedesestraat. De Drienerbeek en Elsbeek lopen door het open veld. Een bijzonder element is de Olie Mole. Deze molen gebruikte de beek als energiebron voor het aandrijven van de maalstenen. Bij de molen is eveneens sprake van een soort spaarbekken.

Rond 1910

Rond deze periode ontwikkelt Hengelo zich sterk dankzij de industrialisatie. Bij Thiemsbrug is over de beek een bontweverij gebouwd. Deze beek werd gebruikt om de stoffen te reinigen. In de nabijheid van de bontweverij is de Ariënschool gebouwd. Het landschap verstedelijkt door de bouw van arbeiderswoningen. Met uitzondering van de woningen aan de Oldenzaalsestraat (Polswoningen) bestaat het merendeel van de woningen ten zuiden van de beek uit individuele woningen.

De Paul Krugerstraat is een van de duidelijkste stedenbouwkundige ingrepen: een lange rechte verbinding.

Rond 1945

De bontweverij is verdwenen. In de strook tussen de beek en de Oldenzaalsestraat is de Schaezmanmavo gebouwd (1921) en een instructiebad met badhuis. Ten noorden van de Oldenzaalsestraat is een ziekenhuis gekomen, ten oosten van de Oude Molenweg zijn woningen gebouwd. De verkaveling in de Afrikaanderbuurt is verder verkleind en de bebouwingslinten zijn verdicht. Direct na de oorlog wordt de zone tussen de beek en Oldenzaalsestraat gebruikt voor allerlei noodvoorzieningen voor de stad.

Rond 1960

Op de plaats van de oude bontweverij zijn noodwinkels gebouwd in verband met de wederopbouw van het stadscentrum. Tegenover de Schaepmanmavo is de PABO gekomen. De Polswoningen zijn gesloopt in verband met vochtverlast van de beek. Ten noorden van de Schaepmanmavo is evenwijdig aan de Oldenzaalsestraat een galerijflat ten behoeve van kleine huishoudens gebouwd.

Rond 1995

Op de plaats van de noodwinkels is een winkelcentrum met parkeergarage gesitueerd als onderdeel van het stadscentrum. Deze vormt een enorme stedelijke massa. Naast de Ariensschool is het poppodium Metropool gekomen. Het schoolgebouw zelf heeft zijn bestemming verloren. Dit geldt ook voor de Schaepmanmavo. Tussen 1960 en 1995 heeft zich een kantoor gevestigd tussen de Colenso- en Reitzstraat en daarna is het gebouw overgenomen door een woningbouwcoöperatie.

Uit de historische ontwikkeling blijkt dat met name in de strook tussen de beek en de Oldenzaalsestraat door de jaren heen grote functiewijzigingen hebben plaatsgevonden. Verder is in deze strook altijd relatief grootschalig gebouwd geweest. Dit in tegenstelling tot de zuidzijde waar de bebouwing kleiner is, met uitzondering van het gebouw van de woningbouwcoöperatie.

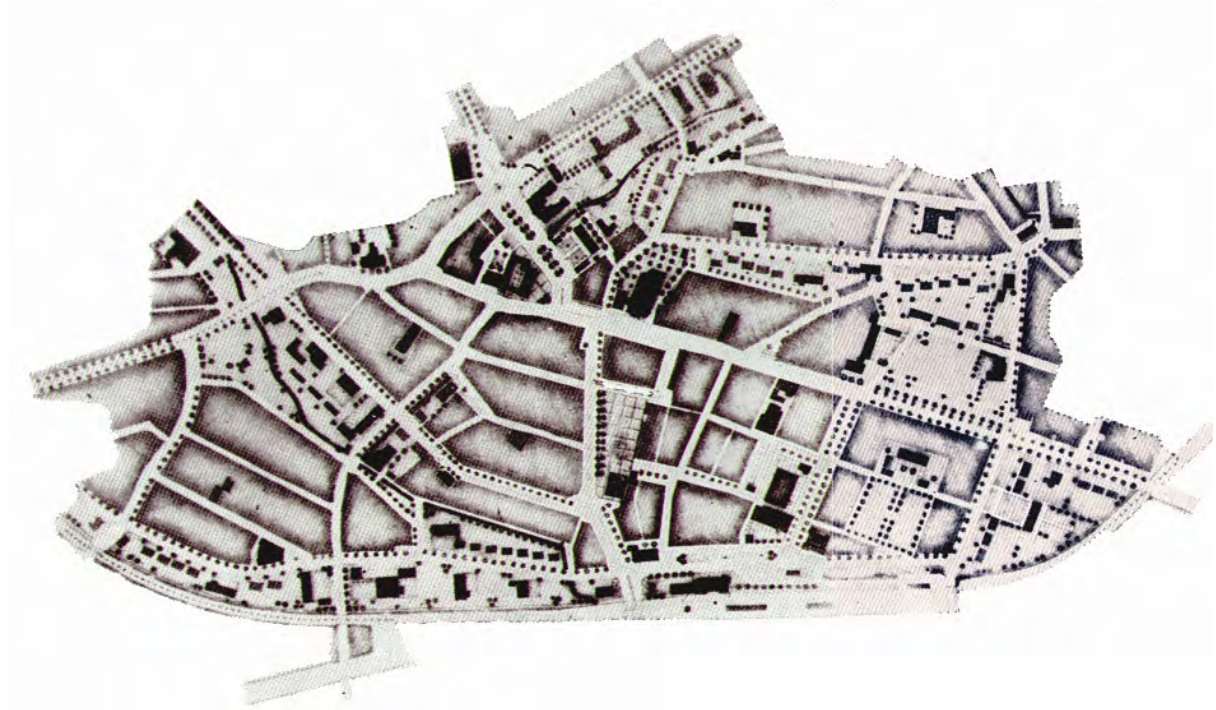

Wederopbouwgebied (periode 1945 – 1965)

Door bombardementen in de Tweede Wereldoorlog was de binnenstad grotendeels verwoest. Het wederopbouwplan was ontworpen door W.R. van Couwelaar, een architect van de Nieuwe Zakelijkheid.

Uitgangspunt voor het wederopbouwplan was de positie van Hengelo als regionaal centrum. Er moest een duidelijk contrast zijn tussen het dichtbebouwde winkelcentrum en een meer open uitleg daarbuiten. Veel aandacht werd besteed aan het stratenpatroon. De opzet was een stratenraster van verbrede en rechtgetrokken straten, met name de Nieuwstraat, Beursstraat, Willemstraat en de verbinding met de Brinkstraat en de dwarsverbindingen Pastoriestraat, Molenstraat en B.P.Hofstedestraat. De Beatrixstraat werd aangelegd en de Marskant verbreed en tevens doorgetrokken tot aan het station zodat zij met de Wolter ten Catestraat en de Enschedesestraat een ringweg vormde. Als landelijk element bleef de Berflobeek in de groenstrook langs de Marskant bestaan. Om dit stratenplan en een nieuw marktplein te realiseren moesten huizen in de omgeving van de Brinkstraat gesaneerd worden. Een tweede groot plein was gedacht voor het station. Aan de andere kant van de Enschedesestraat zou een derde groot plein ontstaan voor het nieuw te bouwen stadhuis. Voor dit laatste zou eerst de joodse synagoge, het oude stadhuis en het St. Antoniusklooster aan de Burgemeester Jansenstraat afgebroken worden. Hoewel het stadhuisplein in wezen niet tot het wederopbouwplan behoorde, werd het toch als een essentieel onderdeel van het centrumplan gezien.

Van Couwelaar heeft daarna zijn plan op een aantal punten aangepast. In 1948 werd dit ontwerp goedgekeurd. Bij de uitvoering van het wederopbouwplan fungeerde van Couwelaar als supervisor. Hij stelde voor ieder bebouwingsblok een hoofdarchitect aan, die binnen dat bouwblok het belangrijkste gebouw voor zijn rekening nam. Hij hoopte door deze organisatievorm een grote verscheidenheid aan architectuur te combineren met harmonie in het stadsbeeld.

Periode 1965 – 1990

Met de aanleg van de Beatrixstraat en de Marskant werd de toegankelijkheid van het oostelijk gedeelte van de binnenstad verbeterd. PTT, politiebureau, een basisschool, het GAK en een woonflat zijn belangrijke gebouwen die in de jaren 60 gebouwd zijn. Later in de jaren 80 werd het gebied, dat ten oosten van het stadhuis ligt, volledig gereconstrueerd. Eerst werd het stadskantoor gebouwd en vervolgens Thiemsbrug. Aan de andere kant van de Oldenzaalsestraat werden het arbeidsbureau en een paar appartementen complexen gebouwd.

Het KPN complex aan de Beursstraat, een kantoorgebouw aan de Reitzstraat en de Lambertushofpassage aan de Wetstraat zijn ook in die periode gebouwd.

Kenmerkend voor de gebouwen die in de jaren 80 gebouwd zijn is, dat zij in het algemeen een matige architectonische kwaliteit hebben. Dit zijn zeker gevolgen van de economische crisis en het bezuinigingsbeleid die zich in die jaren afgespeeld hebben.

Periode 1990+

Het laatste decennium van de twintigste eeuw zijn in de binnenstad tal van ontwikkelingen op ruimtelijk en functioneel vlak in gang gezet. Hengelo maakte zijn ambitie zichtbaar om het centraal station en het gebied daar omheen te ontwikkelen tot de "poort van Twente". De stationszone heeft nieuwe stedelijke uitstraling gekregen dankzij projecten als De Brink, de Schouwburg, Velourstunnel en Schrijftafelstrook.

Ook elders in de binnenstad is een aantal projecten gerealiseerd. Het Anninks complex, Thiemsland, O kwadraat (fase 1), het Politiebureau, de Bioscoop zijn hier belangrijke voorbeelden van.

In de laatste decennia heeft de gemeente Hengelo een aantal ambitieuze projecten ontwikkeld. Met de realisatie van het Bibliotheek-Bellevue complex heeft de Beursstraat een nieuw elan gekregen. Het landelijk geprijsde project Bibliotheek is een nieuwe trekpleister geworden voor de bewoners van Hengelo.

Ook het recentelijk gerealiseerde project Amstelkwartier op de hoek van de Enschedesestraat en de Drienerstraat heeft de aantrekkingskracht van het centrum bevorderd. Met zijn bijzondere gevelcompositie en licht hoge accent, markeert dit gebouw de entree van het kernwinkelapparaat.

Kenmerkend voor de projecten die in het laatste decennium gerealiseerd zijn, is dat zij in het algemeen een hoogwaardige architectonische kwaliteit hebben.

2.2 Ruimtelijke karakteristiek

Ruimtelijke kwaliteit is een begrip met vele dimensies. In dit hoofdstuk komt het accent hoofdzakelijk te liggen op de fysieke/visuele aspecten van dit concept.

Het ruimtelijke imago van de stad wordt bepaald zowel door horizontale als verticale elementen. De horizontale elementen bestaan uit verhardingen, voortuinen en groenelementen. De verticale elementen zijn de gebouwen, de gevels, de bomen, kunstwerken, lantarenpalen, etc. Samenstelling van verticale en horizontale elementen bepalen uiteindelijk de visuele kwaliteit van de ruimte.

In dit verband wordt de binnenstad van Hengelo onder de loep genomen en worden de positieve kwaliteiten en de negatieve aspecten becommentarieerd

Positieve kwaliteiten

De binnenstad van Hengelo kent een grote mate van dynamiek en blijft in beweging. De laatste 15 jaren zijn tal van ontwikkelingen op ruimtelijk vlak in gang gezet waarbij de binnenstad gedeeltelijk kwalitatief opgewaardeerd is. De beleidsvisie 'de Binnenstad in de Breedte' speelt een belangrijke rol bij de omvorming van de binnenstad.

Na de aanleg van het eerste pilot project Pastoriestraat (1997) worden de straten en pleinen van het centrum van de binnenstad in fases aangelegd (1997 – 2002). Daarnaast hebben de zuidelijke en noordelijke (langs de Oldenzaalsestraat) gedeelten van de centrumring een nieuw gezicht gekregen door de aanleg van het "stadsplateau".

Door deze ruimtelijke operaties op horizontale oppervlakte heeft de binnenstad niet alleen een nieuwe stadsvloer gekregen maar is ook beter toegankelijk geworden voor de fietsers en voetgangers. Gebruikskwaliteit van de binnenstad is in zekere mate verbeterd.

Met de ontwikkelingen van de laatste 6-7 jaren gaat dit verbeterproces alleen maar door. Beleidsvisies zoals de Structuurvisie Hengelo 2030, Burgervisie Binnenstadsdebat en Een binnenstad voor Ontmoetingen spelen een cruciale rol bij de verdere ontwikkeling van de binnenstad. Drie belangrijke pleinen van de binnenstad aangeduid als 'parels' worden recentelijk aangepakt. De grote upgradering van het marktplaatsplein en de herinrichting van het stationsplein komen in 2012 gereed. Het Burgemeester Jansenplein wordt binnen enkele jaren helemaal opnieuw ingericht als horecaplein.

Er zijn eveneens een aantal gebieden en gebouwenclusters in de binnenstad met positieve ruimtelijke kenmerken

Het stadserf- Wederopbouwarchitectuur

Het stadserf is een duidelijk afgebakende ruimte die begrensd wordt door de wanden van de Brinkstraat, Enschedesestraat, Nieuwstraat. De architectuur van het stadserf is van een vijftiger jaren stijl. Er is sprake van een bloksgewijze bebouwing met een aaneenschakeling van individuele panden.

De bouwblokken zijn regelmatig van vorm, met een horizontale geleiding en doorlopende gootlijnen. De overwegend horizontale lijnen van de wederopbouwarchitectuur leveren een fraai contrast op met de verticale lijnen van de torens van de binnenstad. Substantiële delen van de wederopbouw panden vallen te weinig op door de veranderingen die in de loop der tijd aangebracht zijn. Vooral winkelpuizen op de begane grond en de daarboven aanwezige luifels maken een slechte indruk.

Nieuwstraat ca. 1990

Nieuwstraat 2012

Het besef en waardering van de wederopbouwarchitectuur in Hengelo is in de laatste jaren toegenomen. Een in Nederland uniek initiatief startte medio 2009 in Hengelo met een puinspreekuur gecombineerd met een subsidieregeling (gevefonds). Het doel van deze regeling is eigenaren te stimuleren om investeringen te doen ten behoeve van het verbeteren of herstellen van voorgevels zodat een nieuwe pui de architectuur van het totale pand dient of ondersteunt. In dit verband zijn er al panden hersteld en goed gewaardeerd door de bezoekers van de binnenstad.

oude situatie

herstelde gevel

Pastoriestraat

De Pastoriestraat is het oudste stukje van Hengelo en ligt in het noord westen van de binnenstad. Door kleinschalige, losstaande gebouwen in verschillende stijlen uit verschillende tijden, café's, bars, terrassen en doorsteekjes ontstaat hier een informele, intieme sfeer. Heel gevarieerde rooilijnen, dakvormen en nokrichtingen zijn ook medebepalend voor de informele uitstraling van dit gebied. Het labyrintische en in zich gekeerde karakter van deze buurt vertoont een groot contrast met het kernwinkelapparaat dat een open, toegankelijk gridpatroon en sober karakter heeft. De "Laser Quest" is het enige gebouw dat dissonant is met de rest van het gebied. Eventuele nieuwbouw moet zodanig vormgegeven worden en stedenbouwkundig ingepast dat het karakter van het gebied wordt ondersteund.

Pastoriestraat

Pastoriestraat

De Afrikaanderbuurt

Het gebied tussen de Drienerbeek, de Paul Krugerstraat en de Steynstraat is ook het vermelden waard. In het zuidelijk gedeelte is een woongebied met kleine arbeiderswoningen uit begin 1900. De woningen hebben een kleine korrelmaat. De bebouwing is geschakeld en in de rooilijn gebouwd.

De villawijk die rondom de Schalkburgerstraat en de Colensostraat gesitueerd is, stamt ook uit de jaren 20 van de vorige eeuw. Dit wijkje heeft een ruime setting, een groene lommerrijke uitstraling en met een voor die tijd kenmerkende architectuurstijl met art deco – invloeden.

Aan de noordkant van de Afrikaanderbuurt, grensend aan de Oldenzaalsestraat, is in het begin van deze eeuw eerste fase van project O-kwadrat gerealiseerd, grotendeels in de vorm van wozoco's. Het gemeentelijke monument de Schaepmanmavo is gerestaureerd en getransformeerd tot een wooncomplex. De gemeente heeft in dit project gekozen voor een semi-transparante stedenbouwkundige structuur opdat zowel de achterliggende groenstrook als de Schaepmanmavo zichtbaar blijven.

Afrikaanderbuurt, Schalkburgerstraat

Afrikaanderbuurt, Steijnstraat

De Brink

Het winkel/wooncomplex De Brink, dat gerealiseerd is in 1997/1998 is gelegen aan de zuidwest kant van de binnenstad en verbindt het station met het marktplein van Hengelo. Deze winkelconcentratie heeft een tweede looproute richting de overige winkels in de binnenstad aangeboden naast de eerste looproute door de Nieuwstraat. Kaarsrechte en lange luifels markeren de ingang van deze passage. De passage mondt uit op een autovrije markt; met toren en Brinkplein. De toren, met zijn hoogte van ruim 42 meter, fungeert niet alleen als een nieuwe blikvanger in de binnenstad maar ook als een moderne informatiedrager voor de passanten. Het onderste deel van de toren is bekleed met glas. Dit transparante volume zorgt ervoor dat de toren als het ware boven het maaiveld zweeft.

Het V&D gebouw met zijn schuine dak en moderne bekleding is een van de belangrijkste trekpleisters van de binnenstad.

Het Brink complex is, zowel qua functie als dynamische verschijningsvorm, een doorbraak in de wording van een modern en chique winkelcentrum van Hengelo. Het Brink project en het ernaast liggende Rabobankcomplex uit dezelfde periode staan samen ook voor de 'schaalsprong' die Hengelo gemaakt heeft in de laatste jaren van de vorige eeuw.

Marktplein

Brinktoren

Thiemsland-schil

De gebieden rond de Deldenerstraat en de Oldenzaalsestraat manifesteren zich de laatste twintig jaar als een plek voor gestapeld stedelijk wonen. In dit verband is, aan de noordelijke rand van de binnenstad in de eerste jaren van de eenentwintigste eeuw de Thiemsland-schil gerealiseerd. Met zijn uitgerekte, hoge massa (7 lagen) en met zijn moderne architectuur valt dit complex op als men vanaf verschillende invalswegen het centrum nadert. Nabijheid zowel tot het centrum als tot het stadspark (Huys Hengelo), maakt dit wooncomplex aantrekkelijker voor bepaalde doelgroepen.

Thiemsland

Beursstraat

De Beursstraat vormt de overgang in de binnenstad tussen het winkelgebied en de parkzone. De sfeer van de straat wordt medebepaald door zowel villa achtige bebouwing aan de oostkant van de straat als de stedelijke blokken aan de westkant van de straat.

De schouwburg met zijn herkenbare ronde vorm markeert de hoek van de straat. Goed samenspel/interactie tussen het gebouw zelf en de openbare ruimte is ook bereikt.

Het in latere fase (2007) gerealiseerde stedelijke assemblee (Bibliotheek, Woontoren) op de plek van het voormalige KPN pand heeft bijdragen aan de "kwaliteitstrend" zoals die is ingezet met de schouwburg. De woontoren Bellevue met een hoogte van 38 m. is de hoogste woontoren in de stad. Dit hoge accent markeert de entree van het centrum als men via de Enschedesestraat de stad nadert.

Beursstraat; Bibliotheek

Pr. Bernhard Plantsoen

Het Pr. Bernhard Plantsoen wordt gekenmerkt door zijn Engelse landschapstijl (natuurlijke, vloeiende vormgeving) en door zijn introverte karakter. De losse bebouwing langs de randen wordt hierbij als onderdeel van het park ervaren. Het verwaarloosde paviljoen is in 2009 gerenoveerd en omgevormd tot een horeca functie met terras gelegenheid in een zeer groene omgeving. Daarnaast bevordert het muziek/kunst festival, dat sinds 2008 ieder jaar in het plantsoen te vinden is, de gebruikswaarde van dit park.

Prins Bernhardplantsoen; paviljoen de Ontmoeting

Amstelkwartier

Op de locatie waar vroeger het Amstel Hotel was gevestigd en in een recenter verleden de winkels Blokker en Intertoys, werd een fraai appartementencomplex gerealiseerd (2011) met winkelunits op de begane grond en op de verdieping.

Detailhandel op deze locatie draagt bij aan de winkelrouting van het centrum. Er ontstaat zo een duidelijke entree van het winkelgebied. Door winkelen op de verdieping te ontwikkelen wordt bijgedragen aan de gewenste schaalvergroting van de winkels. Bovendien wordt met dit project tegemoetgekomen aan de gedachte "wonen boven winkels", wat de leefbaarheid in de binnenstad ten goede komt.

Kenmerkend voor het gebied aan de noordelijke kant van de Enschedesestraat (t/m Hema) is de gebrekkige stedenbouwkundige / architectonische kwaliteit. De nieuwe bebouwing zal in zekere mate als "trigger" fungeren voor een verbetering van de architectonische kwaliteit van de bebouwing aan de Enschedesestraat.

Aan de Smutsstraat, net achter het Amstelkwartier is recentelijk een appartementencomplex gerealiseerd. Met zijn schaal en speelse gevelindeling zullen deze ontwikkelingen positief bijdragen aan dit gebied.

Negatieve aspecten

De structuur en het beeld van de binnenstad zijn echter nog niet overal even sterk. Er zijn enkele gebieden die qua uitstraling sterk dissonant zijn met de rest van de binnenstad en waar stedelijke vernieuwing gewenst/noodzakelijk of al aan de gang is. De Lambertushofpassage,

O kwadraat (fase2-3), M kwadraat zijn voorbeelden daarvan. Bestaande gebouwen in deze gebieden voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Behalve enkele monumentale panden hebben de gebouwen in het algemeen een matige tot slechte architectonische kwaliteit en een laagwaardige uitstraling.

Kenmerkend voor het centrumgebied van de binnenstad zijn de twee uiteenlopende stedenbouwkundige structuren. Het naoorlogse deel van het centrum ligt aan de zuidzijde van de Enschedesestraat. De ruimtelijke samenhang en het beeld worden bepaald door een plateau met daarop bouwblokken. De bouwblokken zijn gesloten waardoor alle vier de zijden als voorkant worden waargenomen. De open ruimtes en gebouwen vormen een orthogonaal patroon, dat kenmerkend is voor de wederopbouw periode. Het patroon wordt versterkt door een eenduidige architectuur met grotendeels een zelfde bouwhoogte (3 lagen).

Het vooroorlogse deel ligt met name aan de noordzijde van de Enschedesestraat. Het beeld wordt bepaald door de tegen elkaar aangebouwde individuele panden. Dit stedenbouwkundig patroon heeft meestal een voor- en achterkant. Kenmerkend voor dit gebied zijn de rafelige aansluitingen, randen, gaten en slecht vorm gegeven wanden. Dit soort problematische wandvormingen zijn voornamelijk te vinden rondom de Wetstraat, Cronjestraat, Smutsstraat, Drienerstraat, Enschedesestraat en rondom het Burgermeester Jansen Plein.

Marskant; braakliggend

Lambertuspassage

De Enschedesestraat is een van de belangrijkste dragers van de binnenstad die de oost en west flank en het centrum met elkaar verbindt. De ruimtelijke kwaliteit is de laatste jaren aanzienlijk verbeterd dankzij het project Amstelkwartier. Aan de andere kant wordt het totaalbeeld van de straat nog niet positief gewaardeerd. Disharmonie in de gevelbekleding, discontinuïteit in hoogtes en slechte architectonische kwaliteit hebben geleid tot een chaotisch straatbeeld.

Dit soort problematische bebouwing is vooral te vinden tussen de Lambertuskerk/Drienerstraat en rondom het Burgemeester Jansen Plein.

De huidige Lambertushofpassage en de omgeving zijn zwakke delen van de binnenstad en verdienen zeker aandacht. Met zijn slecht architectonische kwaliteit heeft deze passage een rommelige en laagwaardige uitstraling naar buiten. Het verpaupering proces is de laatste jaren versneld door de leegstand in winkels.

Enschedesestraat

Oldenzaalsestraat; Parkeergarage

De beeldkwaliteit van de centrumring verdient ook zeker aandacht. Immers, de centrumring is een belangrijke verkeersader, gelegen rondom de binnenstad, die een eerste kennismaking met de binnenstad inluidt. Het is een gesloten lijn die gezien kan worden als drager van stedelijke ontwikkelingen en alle facetten van het stedelijke leven met elkaar verbindt.

Er zijn deelgebieden/clusters rondom de centrumring waar de beeldkwaliteit beneden peil is. Gebouwen en open ruimtes aan de noordkant van de Marskant en gebouwen aan de Oude Molenweg hebben in het algemeen slechte architectonische kwaliteiten. Ze hebben ook qua stijl, gevelbewerking en bouwmassa uiteenlopende kenmerken. Daardoor ontstaat een ongewenste chaotische wandvorming.

Een ander voorbeeld van een slecht vormgegeven wand is het Thiemsbrug complex. Met zijn blinde gevelwand aan de kant van de Oldenzaalsestraat en met zijn slecht beklede parkeergarage maakt dit complex de "Wemenpoort" minder aantrekkelijk. In het kader van het project Lange Wemen wordt de parkeergarage bekleed met nieuw materiaal. Daardoor krijgt de Wemenpoort, die een belangrijke entree van het centrum is, een bijzondere uitstraling.

Er zijn enkele open parkeerplekken in de binnenstad die deel uitmaken van het parkeersysteem van de binnenstad. De parkeerruimtes bij het Bataafse Kamp, bij het Burgemeester Jansen plein en bij de Wetstaat zijn voorbeelden daarvan.

Het huidige gebruik van deze ruimtes veroorzaakt in zekere mate kwaliteitsverlies. Parkeren op het Burgemeester Jansen Plein verdwijnt binnen een paar jaar. Door het verdwijnen van parkeerplaatsen

ook op andere pleinen/ openbare ruimtes, neemt de kwaliteit van het verblijfsklimaat van de binnenstad toe.

Enschedeestraat; parkeren en kunst

2.3 Verkeer en infrastructuur

2.3.1 Inleiding

Een goede verkeers- en vervoersinfrastructuur is van groot belang voor het behouden en versterken van de kwaliteiten van de stad. Het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) van februari 2002 is destijds ontwikkeld om bestaande en te verwachten verkeers- en vervoersknelpunten op te lossen. De hieruit ontstane 'Stellingname notitie GVVP Hengelo' van november 2002 gaat in op bestuurlijke standpuntbepaling en herbevestiging van belangrijke stellingnamen. Het GVVP is inmiddels ruim 10 jaar oud, maar op dit moment nog steeds van kracht.

Voor het sociaal en economisch functioneren van Hengelo is een goede bereikbaarheid van grote waarde. Behoud en versterking van bereikbaarheid naar de toekomst is zeer belangrijk om de sociale en economische motorfunctie tezamen met Enschede en Almelo, voor de eigen bewoners en voor de inwoners van de regio, te kunnen vervullen. Regionaal gezien vervult Hengelo hierin een centrale positie.

Ook (flankerende) maatregelen als dynamisch verkeersmanagement, vervoersmanagement, parkeermaatregelen (vraagvolgend parkeerbeleid), locatiebeleid, stadsdistributie en tariefexperimenten openbaar vervoer, spelen een belangrijke rol om de leefbaarheid en verkeersveiligheid samen met het vraagstuk bereikbaarheid te verbeteren.

2.3.2 Lokale hoofdwegenstructuur en de centrumring (gemotoriseerd verkeer)

In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan wordt ingegaan op de functie en taak van de centrumring in relatie tot de rest van het hoofdverkeers- en vervoerssysteem van Hengelo. De centrumring rond het stadscentrum heeft meerdere (hoofd)functies;

1. De centrumring heeft als hoofdfunctie een stroomfunctie welke gegarandeerd moet blijven voor verkeer tussen de verschillende stadsdelen en voor het (Hoogwaardig) Openbaar Vervoer;
2. De centrumring heeft verder als functie om het gemotoriseerd verkeer met bestemming binnenstad te geleiden. Om de centrale parkeergelegenheden te bereiken is een gesloten (parkeer)ring rond de binnenstad een vereiste;
3. Een verdeel- en ontsluitingsfunctie voor verkeer van en naar het stadscentrum. Voor het bereiken van de binnenstad zijn op diverse punten op de centrumring veilige oversteekplaatsen voor langzaam verkeer gerealiseerd (VRI geregeld en ongeregeld met middengeleider voor oversteken in twee fasen).

In verband met de noodzakelijke doorstroming van het (Hoogwaardig) Openbaar Vervoer is een vlotte doorstroming op de centrumring van groot belang. Door middel van doseren zal het autoverkeer gereguleerd worden. Belangrijke aandachtspunten van deze centrumring zijn verder; goede vormgeving volgens het Duurzaam Veilig concept, het beperken van aantal aansluitpunten op de binnenstad/centrumring en aanliggende wijken en het beperken van het aantal (nieuwe) uitwegconstructies.

2.3.3 Het autovrije gebied (binnenstad)

Een autovrije binnenstad is en blijft noodzakelijk om het verblijfskarakter te benadrukken en is het domein van de fietsers én voetganger (langzaam verkeer). Andere verkeersdeelnemers dienen zich aan te passen en zijn in die zin 'te gast'. Tevens verbetert het de leefbaarheid in de binnenstad, met name voor (winkel)bezoekers. Maar de binnenstad kent meer functies waar rekening mee moet worden gehouden. Zo heeft de binnenstad ook een belangrijke woon- en werkfunctie waardoor de bereikbaarheid van woning of winkel (gedurende de venstertijden) voldoende gegarandeerd moet zijn. Ook de bevoorrading van de winkels is noodzakelijk voor een goed functionerende binnenstad. In de praktijk wordt daarom soms ook wel gesproken van 'autoluwe binnenstad', maar in juridische zin wordt autovrij gebied bedoeld (zie ook paragraaf 2.3.7 Het verkeersregime in de binnenstad en paragraaf 3.4.19 Nota TOAG).

Het uitgangspunt is een aantrekkelijke, herkenbare en goed bereikbare binnenstad die grotendeels autovrij is. Rijdend (doorgaand) en parkerend autoverkeer is daarmee (grotendeels) uit het straatbeeld verdwenen.

De binnenstad heeft overwegend een verblijfskarakter. Om het verblijfskarakter van die binnenstad te benadrukken is de openbare ruimte van die binnenstad passend ingericht. De inrichting van het autovrije gebied heeft door een eenduidige vormgeving en regelgeving een duidelijke uitstraling van een verblijfsgebied, de poorten zijn tevens eenduidig vormgegeven. Deze vormgeving draagt bij aan het weren van (doorgaand) autoverkeer in de binnenstad. Door de (her)inrichting van het gebied is de begrenzing van het gebied goed zichtbaar en zijn de poorten duidelijk gemarkeerd.

In de beleidsnota Toegankelijkheid en Ontheffingen Autovrij Gebied. (TOAG) wordt de toegankelijkheid van de binnenstad beschreven. In het autovrije gebied van de binnenstad is een geslotenverklaring (verkeersbord C1 van het RVV) van kracht, zowel voor rijdend als stilstaand verkeer. Voor bedrijven en bewoners is een uitzonderingsbeleid gemaakt door middel van ontheffingen.

2.3.4 Fietsnetwerk en fietsparkeren

Hengelo is al jaren een fietsstad, kent een hoog fietsgebruik en staat inmiddels op de derde plaats van alle 50.000+ gemeenten in Nederland waar het meeste wordt gefietst. Om dit (nog) verder te stimuleren wordt de fiets uiteraard toegelaten in het autovrije (winkel)gebied om zodoende de fietsafstanden te beperken en een voordeel ten opzichte van de auto te realiseren. Dit geldt ook tijdens winkeltijden (uitgezonderd de Brinkpassage).

Uitvoeringsnota Fietsen

Het geactualiseerde fietsnetwerk Hengelo 2002 is in deze nota opgenomen. Hierin wordt onderscheid gemaakt in hoofdfietsroutes (stads- en wijknetwerk) en stadsfietsroutes (verbinding tussen de wijken en het stadscentrum). Voor de binnenstad van Hengelo loopt de stadsfietsroute over de:

- Centrumring: (ook wel het Stadsplateau genoemd)
- Vanuit noord: Burg. Jansenstraat - Burg. Jansenplein / Wemenstraat - Brinkstraat
- Vanuit oost: Enschedesestraat / Drienerstraat / De Wetstraat
- Vanuit zuid: Centrumring / Stadsplateau
- Vanuit west: Willemstraat - Deldenerstraat

De fietsers op deze stadsfietsroutes hebben in beginsel voorrang op het overige verkeer, behalve bij kruisingen met de hoofdwegenstructuur (inclusief HOV).

Fietsparkeren

De binnenstad van Hengelo kent al jaren de systematiek van fijnmazige parkeerclustering van (onbewaakt) fietsparkeren in combinatie met het bijna overal mogen fietsen. Dat betekent dat fietsers hun fiets heel dicht bij hun (winkel)bestemming kunnen parkeren en dat wordt door fietsers gewaardeerd. Alleen op topdagen zoals bij grote evenementen in combinatie met mooi weer is de parkeercapaciteit voor al die fietsers onvoldoende. Dit is eenvoudigweg niet op te vangen. De waardering door die incidentele fietser(s), die besluit op dergelijke bijzondere dag wel op de fiets naar de binnenstad te gaan, levert vervolgens een minder positieve gebruikers ervaringen op.

Daarnaast is er dus een groeiende behoefte aan (gratis) bewaakt stallen in de binnenstad. De tijdelijke bewaakte fietsenstalling op het Kloosterhof terrein kent een toenemend aantal bezoekers, voldoet daarmee aan die behoefte en is een succes.

2.3.5 Openbaar vervoer / HOV

De gemeente Hengelo wil het gebruik van het openbaar vervoer stimuleren, met name op de Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) doorstroommassen. Zo wordt op regionaal niveau een reëel alternatief voor de auto geboden. Het Agglo-systeem vormt de ruggengraat van het openbaar vervoer in Hengelo en bestaat uit diverse railverbindingen en de doorstroommassen Hoogwaardig Openbaar Vervoer voor bussen (HOV)

In Hengelo gaat het om vier doorstroommassen;

- Hengelo CS – Vossenbelt - Hasseler Es
- Hengelo CS – Westermaat - Bornsche Maten
- Hengelo CS – Universiteit Twente
- Hengelo CS – Twentekanaal Zuid / Haaksbergen

Een belangrijk deel van de centrumring maakt deel uit van deze doorstroommassen. Het NS Station van Hengelo (Centraal Station van Twente) is het centrale knooppunt van het openbaar vervoernetwerk waar diverse spoorlijnen en buslijnen samenkomen.

Op alle kruispunten met het overig verkeer krijgt het hoogwaardig openbaar vervoer prioriteit in de verkeersafwikkeling ten opzichte van de overige modaliteiten/verkeersdeelnemers.

Het dagelijks bestuur van Regio Twente is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer per bus in de regio. Regio Twente maakt het beleid en stelt concessie/contractvoorwaarden op die de vervoerder moeten prikkelen om een zo goed mogelijk vervoersproduct te leveren (zie regionaal beleid). De vervoerder zorgt voor de uitvoering.

Vervoersknooppunten

Centrumontwikkelingen vinden plaats bij bestaande en mogelijk nieuwe knooppunten van openbaar vervoer onderling en met de hoofdwegen. Binnen de invloedsgebieden van de vervoersknooppunten is sprake van een verdere verdichting door intensivering, herstructurering en stedelijke vernieuwing. In het GVVP zijn de volgende knooppunten van openbaar vervoer genoemd en grotendeels gerealiseerd.

Voorstadshalte Agglolijn Westermaat;

- Voorstadshalte Agglolijn FBK-stadion;
- Voorstadshalte gezondheidspark (spoorlijn Zutphen-Hengelo-Oldenzaal) (in uitvoering);
- NS Station Hengelo (Centraal Station van Hengelo) (herinrichting Stationsplein gerealiseerd).

2.3.6 Autoparkeren binnenstad

De gemeente Hengelo probeert evenwicht te bereiken tussen enerzijds de parkeervraag en anderzijds de optimale combinatie van bereikbaarheid en leefbaarheid. Uitgangspunt hierbij is een leefbare en bereikbare (binnen)stad door middel van sturend parkeerbeleid (minder blik op straat), vraagvolgend parkeerbeleid (bewoners), locatie beleid en bevorderen van andere (duurzame) vervoerswijzen zoals openbaar vervoer en fiets (verschuiving in de modal split).

In december 2008 heeft de gemeenteraad de Nota Autoparkeren 2008-2012 vastgesteld. Dit is de visie op het nieuwe parkeerbeleid zoals deze destijds is vastgesteld. Het parkeerbeleid geldt voor heel Hengelo, dus voor het centrum én in de schil- en overige (buiten)gebieden rondom het centrum.

Voor alle parkeerlocaties in en rond de binnenstad is aangegeven hoe de bereikbaarheid georganiseerd is. Om het autoverkeer in de binnenstad te weren, zijn geconcentreerde openbare parkeervoorzieningen (op maaiveld en bebouwd) gerealiseerd door middel van een evenwichtige spreiding, vooral aan de randen van de binnenstad.

Voor alle vervoerswijzen (voetganger – fiets – openbaar vervoer – bevoorradingsverkeer) is op hoofdlijnen aangegeven, hoe tot een goed verkeerssysteem kan worden gekomen. Uitgangspunt is dat de binnenstad bij uitstek het domein is van fietsers en voetgangers (langzaam verkeer). Andere verkeersdeelnemers/modaliteiten dienen zich aan te passen en zijn in die zin 'te gast'.

In de binnenstad is een parkeerverbodzone ingesteld, met uitzondering van de daarvoor aangewezen locaties op (openbare) parkeerterreinen en de drie huidige parkeergarages.

Ten aanzien van het winkelbestand in de binnenstad is het belangrijk te kijken bij het toelaten van nieuwe winkels dat deze geen grote verkeersaantrekkende bewegingen hebben, dus persé met de auto bereikbaar moeten zijn. Zuiver verkeerskundig gezien ligt de voorkeur bij een gevarieerd, kleinschalig en hoogwaardig winkelbestand. In deze huidige tijd van toegenomen leegstand spelen ook andere factoren een belangrijke rol.

2.3.7 Het verkeersregime in de binnenstad

Inleiding

De Hengelose binnenstad is een verblijfsgebied. Natuurlijk moeten woningen, winkels en (horeca)ondernemingen in de binnenstad bereikbaar blijven. Het centrum is met bebording afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. Op een beperkt aantal locaties zijn er fysieke afsluitingen. De geslotenverklaringen worden nog steeds regelmatig genegeerd. De fysieke afsluitingen zijn gemakkelijk te verwijderen. De (klap)palen zijn vaak verdwenen of neergeklapt met als gevolg dat het verkeer (leveranciers, taxi's, bewoners enz.) dat zich helaas niet houdt aan de verkeersregels, vrijbaan heeft. Er is op die momenten sprake van hinder en overlast.

Visie

Voor zowel de handhaving als het verlenen van ontheffingen is het noodzakelijk een beleidsvisie voor het gebied te ontwikkelen waardoor iedere gebruiker een gelijke behandeling krijgt en zodat de gebruiker weet wat wel is toegestaan en wat niet. Vervolgens kan de politie op basis van de beleidsvisie handhaven en de gemeentelijke ontheffingen verlenen. Deze visie is uiteengezet in de beleidsnota Toegankelijkheid en Ontheffingen Autovrij Gebied.

De beleidsvisie resulteert in een verordening Ontheffingen Autovrije Gebied en een verkeersbesluit waarin de omvang van het gebied en het verkeersregime is geregeld. In die beleidsnota wordt de toegankelijkheid van de binnenstad beschreven en zal antwoord worden gegeven op de vragen:

- Wat is de omvang van het autovrije gebied?
- Welk regime geldt daar?
- Wie mag daar wanneer komen?
- Wie regelt dat?

Geschiedenis

In 2004 werd de eerste nota "Toegankelijkheid en Ontheffingen Autovrij Gebied" vastgesteld met het verzoek voorstellen te doen betreffende het definitief afsluiten van de binnenstad. In deze eerste nota werd er van uitgegaan dat de binnenstad zou worden afgesloten met bebording. Handhaving zou een cruciale rol moeten gaan spelen. De binnenstad kreeg een geslotenverklaring met uitzondering van fietsers en laden en lossen met en venstertijd tussen 17.30 uur en 12.00 uur. Deze geslotenverklaring is aangegeven met verkeersborden. De maatregel had niet het gewenste resultaat.

De oorspronkelijke nota is vervolgens in 2007 geactualiseerd. Inzet was nu een selectief toegankelijk binnenstad op basis van een fysiek dynamisch systeem met verzinkbare palen. Verkeersbesluiten werden genomen en het ontheffingenbeleid werd vastgesteld. Door het invoeren van het fysiek dynamisch systeem met Bollards zou er nagenoeg geen handhaving meer nodig zijn om oneigenlijk verkeer in de binnenstad te weren. Een systeem dat veiligheid en leefbaarheid waarborgt zonder dat het ten koste gaat van de bereikbaarheid. Vanwege noodzakelijke bezuinigingen is besloten de uitvoering van TOAG uit te stellen. Handhaving blijft centraal staan.

Toegankelijkheid

In de binnenstad zijn verschillende functies aanwezig. De binnenstad heeft woon- en werkfuncties, en moet tijdig bevoorrad kunnen worden. Om hieraan tegemoet te komen moet het mogelijk zijn om op bepaalde tijden de binnenstad in te rijden met inachtneming van een minimale afbreuk op de leefbaarheid van de binnenstad. Bij deze toegankelijkheid worden de volgende uitgangspunten in acht genomen:

- Voor alle doelgroepen aanvaardbare regeling;
- Beperkte ontheffingsmogelijkheden alleen tijdens winkeltijden;
- Ruime ontheffingsmogelijkheden buiten winkeltijden, uitgezonderd zwaar verkeer;
- Optimale toegankelijkheid gedurende de hele dag voor mensen met een handicap;
- Zo min mogelijk verschillende doelgroepen formuleren ten behoeve van een duidelijke en eenvoudige regeling.

De toegankelijkheid wordt op basis van deze uitgangspunten op twee manieren mogelijk gemaakt:

1. toegang tijdens venstertijden (verkeer ten behoeve van laden en lossen);
2. toegang middels een ontheffing (taxi's, bewoners met parkeergelegenheid op eigen terrein, specifieke bevoorrading etc.)

Toegang tijdens venstertijden

Onder venstertijden verstaan we in deze nota de tijdvakken waarin het autovrije gebied in de binnenstad voor derden per auto bereikbaar is teneinde

- De aldaar gevestigde bedrijven te kunnen bevoorraden;
- Werkzaamheden uit te kunnen voeren;
- Particuliere parkeergelegenheid te kunnen bereiken (bewoners/ondernemers).

Bevoorrading en venstertijden binnenstad

Expediteurs hebben uiteraard het liefst helemaal geen afsluitingen, het dwingt tot omrijden. Ze zijn daarom voorstander van het in zijn geheel afsluiten van een stadscentrum, wanneer afsluitingen al noodzakelijk zijn. Men is bekend met fysiek afgesloten binnensteden en venstertijden in Nederland. De afsluitingen die in het verleden de overlast in het centrum moesten beperken, beperken daarmee tevens een goede bevoorrading van de binnenstad.

Op dit moment is laden en lossen in de binnenstad tussen 17.30 en 12.00 uur toegestaan. Van diverse zijden is verzocht dit beleid aan te scherpen. Met name het nachtelijk laden en lossen vormt een bron van overlast. Het bevoorradingsverkeer in de binnenstad veroorzaakt geluidshinder en stankoverlast. Uitgaande van de gemeentelijke beleidsdoelstelling de leefbaarheid en bereikbaarheid van de Hengelose binnenstad te verbeteren, is het wenselijk het aantal vrachtauto kilometers, vrachtwegingen en vrachtritten in de binnenstad te verminderen.

Het huidige verkeersregime in het autovrije gebied/binnenstad:

Het autovrije gebied is autovrij door middel van een afsluiting met verkeersborden. Er geldt een zonale geslotenverklaring voor alle bestuurders (bord C1 RVV 1990), uitgezonderd laden en lossen 17.30-12.00 uur en fietsers zijn toegestaan. Conform de nota Autoparkeren is parkeren in het autovrije gebied niet toegestaan. De eventuele (verplichte) rijrichting bij de toegangen tot het autovrije gebied is aangegeven door middel van RVV bebording.

Ook tijdens de avonduren rijden veel motorvoertuigen door de binnenstad. Gezien het verblijfsklimaat dat daar heerst en de geluidsoverlast dat dit oplevert is dat niet gewenst. De doelstelling voor deze periode moet zijn dat bestemmingsverkeer toegelaten wordt en overig verkeer niet. Om deze doelstellingen te halen zijn inmiddels de nodige verkeersbesluiten genomen de venstertijden aan te passen naar de periode van 07.00 uur tot 12.00 uur. De aan de verkeersbesluiten gekoppelde aanpassingen aan RVV bebording moeten nog geïmplementeerd en gerealiseerd worden. Om de verkeersdruk op het autovrije gebied te beperken blijven de fysieke afsluitingen tijdens de venstertijden van kracht. De fysieke afsluitingen zijn voor hulpdiensten te allen tijde op te heffen.

Het voorgenomen verkeersregime in de autovrije binnenstad en gerealiseerde verkeersregime op het Stationsplein:

Het autovrije gebied is autovrij door middel van een afsluiting met verkeersborden. Er geldt een zonale geslotenverklaring voor alle bestuurders (bord C1 RVV 1990), uitgezonderd laden en lossen 07.00-12.00 uur en fietsers zijn toegestaan. Conform de nota Autoparkeren is parkeren in het autovrije gebied niet toegestaan. De eventuele (verplichte) rijrichting bij de toegangen tot het autovrije gebied is aangegeven door middel van RVV bebording.

Ontheffingsregeling

Om in het autovrije gebied van de binnenstad te mogen rijden buiten de venstertijden is een ontheffing nodig van Burgemeester en Wethouders. De gemeente hanteert de stelregel dat ontheffingen slechts bij wijze van uitzondering zullen worden verleend. Een voorbeeld van die uitzonderingspositie zijn de grote voertuigen voor schouwburg voorstellingen.

Permanente fysieke afsluitingen

Om de overlast van het verkeer door de binnenstad te beperken zijn er in het (recente) verleden een aantal openbare wegen afgesloten:

- Burgemeester Jansenplein – Enschedesestraat
Deze verbinding werd afgesloten in 2006. Nadat de eerste rood witte paal verdween is de verbinding nu al een aantal jaren structureel open. Wel geldt er nog de geslotenverklaring die is aangegeven met verkeersborden. Maar de Enschedesestraat – Langestraat is een populaire verbinding.
- Marktstraat
De Marktstraat was ter hoogte van de Willemstraat fysiek afgesloten met palen. Ook hier staan de palen vrijwel nooit omhoog. Gemotoriseerd heeft vrije doorgang. Bovendien is er overlast van geparkeerde voertuigen van veel bewoners en ondernemers in de Marktstraat.
- Willemstraat – Willemsplein
De afsluiting van de Willemstraat aan de zijde van de Langestraat functioneert. De afsluiting van de Willemstraat aan de zijde van de Beekstraat is echter vrijwel altijd open. Dit heeft wellicht de ondernemers in de Pastoriestraat er toe bewogen om een permanente afsluiting te vragen.
- Pastoriestraat

Horeca ondernemers ondervonden veel overlast van auto's die door de Pastoriestraat rijden. Recent is de Pastoriestraat afgesloten met een nieuw type flexibele zelfrichtende palen met de uitstraling van een vaste paal. Hulpdiensten hebben te allen tijde vrije doorgang omdat de hulpdiensten zonder schade aan het eigen voertuig over dit type paal heen kunnen rijden. Dit systeem lijkt tot nu toe heel goed te werken.

Stationsplein

Het Stationsplein maakt onderdeel uit van het autovrije gebied in de binnenstad. Het in 2012 volledig heringerichte Stationsplein is door middel van twee selectieve toegangen na de zomer van 2012 geheel fysiek afgesloten met verzinkbare palen (Bollards). Het berijden van de rijstrook op het Stationsplein is strikt voorbehouden aan lijnbussen en fietsen. Bevoorradend verkeer of ander verkeer vanuit de Nieuwstraat of Spoorstraat is onder geen beding toegestaan. Verkeer vanuit de Nieuwstraat of Kattenhoek kan gebruikmaken van de ingestelde rijstrook aan de noordgevel die wordt ontsloten op de Beursstraat. Indien nodig worden aanvullende (fysieke) maatregelen genomen om deze verkeersregeling af te dwingen.

Op het Stationsplein zijn de volgende uitgangspunten bepaald en/of gehandhaafd met betrekking tot de bereikbaarheid en toegankelijkheid.

- De nadruk op het plein ligt op verblijven (voetgangersgebied);
- Een exclusieve bus- en fietsstrook tussen Spoorstraat en busstation: ander verkeer is niet toegestaan
- Compact busstation aan oostzijde van het Stationsplein en uitsluitend toegankelijk voor lijndiensten;
- Naast een busstrook ook volwaardig tweerichtingen fietspad tussen Spoorstraat en Prins Bernhard plantsoen;
- Een rijstrook/rijloper ten behoeve van bevoorradingsverkeer (tijdens hgl) is ingesteld voor de winkels/detailhandel aan noordzijde Stationsplein;
- De schouwburg (Rabothetheater) heeft mbt de bereikbaarheid van onder andere grote decor- en techniekwagens een speciale uitwegconstructie via de busstrook;
- Ter hoogte van schouwburg is uitgaand verkeer toegestaan op bus/taxistrook richting Beursstraat (komende vanaf rijstrook noordgevel of Molenstraat);
- Fietsparkeren in de rekken is uitsluitend toegestaan binnen de daarvoor door de gemeente aangegeven en gemarkeerde (tijdelijke) gebieden en in de fietsflat.

Taxi's

In 2012 zijn er afspraken gemaakt met taxibedrijven uitsluitend door het centrum te rijden wanneer er klanten opgehaald of afgezet moeten worden. Gedurende de uitgaansavonden is er een taxistandplaats op het noordelijk deel van het Marktplaatsplein beschikbaar (ontsluiting uitsluitend via Brinkstraat – Spoorstraat/centrumring). De taxistandplaats schuin voor het NS gebouw en NS fietsenstalling is in 2012 verplaatst naar het Industrieplein

2.3.8 Bijzondere locaties en straten

Afrikaanderbuurt

De Afrikaanderbuurt geldt al jaren een parkeerschijfzone (blauwe zone). De maximale parkeerduur is op dit moment één uur op gemarkeerde plaatsen met een blauwe streep. De Afrikaanderbuurt is tevens (fysiek) ingericht als 30 km/h gebied.

Ook circulatiemaatregelen zijn hiervan onderdeel. De belangrijkste laatste verkeersmaatregel in het kader van tegen gaan sluipverkeer, is het omdraaien van het éénrichtingsverkeer Wemenstraat tussen Oldenzaalsestraat en Steijnstraat / Schalkburgerstraat. Dit is enkele jaren geleden gerealiseerd.

Vanuit de Nota evaluatie parkeerbeleid (2010) heeft de raad besloten dat bewoners van de blauwe zone gebieden zullen moeten gaan bijdragen in de kosten voor die blauwe zone. Bewoners kunnen daarbij nu zelf in meerderheid bepalen of ze willen betalen voor een ontheffing of dat de gemeente de blauwe zone opheft.

De Beursstraat lus.

Het gebied binnen de centrumring van Hengelo is niet een geheel aaneengesloten 30 km/h zone gebied. Dit is in beginsel verkeerskundig wel wenselijk. De lus Enschedesestraat - Beursstraat - Prins Bernhard plantsoen (inclusief deel van de BP Hofstedestraat tot entree parkeergarage) is op dit moment echter 50 km/h gebied. Deze wegen hebben de uitstraling, het dwarsprofiel en de voorrangregeling (met uitwegconstructies) welke horen bij een 50 km/h weg. Bovendien blijft het verkeerskundig wel wenselijk

de lus als alternatieve routing van de buslijnvoeringen (inclusief HOV lijnvoering) in stand te houden in geval van calamiteiten of wegwerkzaamheden.

Drienerstraat

De Drienerstraat (inclusief De Wetstraat) ontsluit diverse openbare betaalde parkeerterreinen en parkeerplaatsen (op maaiveld) in hartje stad. Drienerstraat kent een 30 km/h poort (inclusief plateau) welke meer terug ligt richting binnenstad. Het westelijk deel van de Drienerstraat tot de centrumring is nog 50 km/h gebied. Deze terugligging heeft vooral te maken met de noodzakelijke verkeerstechnische dwarsprofilering van opstelstroken en fietsstroken behorende bij een volledig VRI geregeld kruispunt.

2.4 Wonen

Het gebied dat is gelegen binnen de grenzen van het bestemmingsplan Centrum omvat de buurten "Binnenstad Centrum", "Binnenstad Oost" en een gedeelte van "Binnenstad West".

Het centrum heeft twee overheersende karakters: binnenstad en oude woonbuurten.

De binnenstad bestaat vooral uit winkel- en horecagebied en is zeer divers voor wat betreft de bebouwing. Het wonen in de binnenstad heeft overwegend plaats op de verdieping. De woonfunctie in de binnenstad is de afgelopen jaren versterkt door een aantal nieuwbouwprojecten. (Smutsstraat, Blokker). Ook de ontwikkeling van Lange Wemen zal bijdragen aan het wonen in de binnenstad.

De oude woonbuurten rond de binnenstad zijn samenhangende buurten, die rond het einde van de negentiende eeuw in een schil rond de binnenstad zijn ontstaan. De buurten hebben een dorpse sfeer met bescheiden, weinig nadrukkelijke bebouwing. De nadruk in deze buurten ligt op het wonen, maar er komen ook andere functies voor.

Wonen boven Winkels

In het verleden woonden de meeste ondernemers in Hengelo boven hun winkel, waardoor de woonfunctie in het centrum sterk vertegenwoordigd was. Dit is in de loop der jaren veranderd. Steeds meer ondernemers zijn buiten het centrum gaan wonen en panden zijn verkocht aan landelijke winkelketens.

Doordat de boven de winkel gelegen woningen vaak alleen via de winkelruimte bereikbaar zijn, zijn de woonruimten in onbruik geraakt, ze zijn immers niet toegankelijk. Dit heeft tot gevolg dat er veel leegstand is op de verdieping. Tegelijk liggen hier kansen voor het versterken van de woonfunctie in de binnenstad.

De gemeente en woningcorporatie Welbions hebben gezamenlijk de NV Wonen boven Winkels Hengelo opgericht. Het doel van Wonen boven Winkels is om de leegstaande verdiepingen weer geschikt te maken voor bewoning.

Het bestemmingsplan biedt mogelijkheden voor het realiseren van wonen boven winkels. Binnen de bestemming Centrum is het mogelijk om woningen op de verdieping te realiseren. Ook is het binnen de bestemming mogelijk om toegangen tot deze woningen op de begane grond te realiseren.

2.5 Werken / bedrijven

In het gebied tussen de Beatrixstraat en de Marskant en het gebied rond de Beursstraat, Wolter ten Catestraat en Enschedesestraat ligt het accent in de huidige situatie op kantoren en dienstverlening.

De concentratie aan de Beatrixstraat en Marskant met zijn grootschalige, gestapelde verschijningsvorm is het grootste kantoor/dienstverleningsgebied van de binnenstad. Met het Rabobank complex heeft Hengelo een nieuwe ruimtelijke strategie gekozen.

Een andere concentratie van kantoren ligt rond het Prins Bernhardplantsoen. In de Beursstraat en de Wolter ten Catestraat zijn kantoren kleinschalig en grondgebonden. Aan het spoor staan bescheiden gestapelde kantoorcomplexen.

Binnen het plangebied zijn enkele kleinschalige bedrijven gevestigd, maar er zijn geen bedrijventerreinen aanwezig. De bedrijvigheid is verspreid in het plangebied.

2.6 Winkels en horeca

Detailhandel

De binnenstad van Hengelo heeft een omvang van bijna 47.289 m² wvo verspreid over bijna 219 verkooppunten. In vergelijking met de regio is de binnenstad van Hengelo na de binnenstad van Enschede het tweede winkelgebied wat betreft winkelvloeroppervlakte. Binnen Hengelo is de binnenstad na Het Plein het belangrijkste centrum om niet-dagelijkse aankopen te doen. De binnenstad heeft het

grootste marktaandeel in de artikelgroepen kleding, schoen en huishoudelijke artikelen. Winkelcentrum Thiemsbrug is het boodschappencentrum.

Het sterke punt van het kernwinkelgebied is de structuur. Hierdoor is met een beperkte loopafstand een groot aantal winkels te bereiken. Ondanks deze zogenaamde 8-jes structuur is de doorbloeding van het centrum niet voldoende. Op belangrijke plekken ontbreken sterke aanbieders, waardoor delen van het centrum niet goed worden bezocht. Voorbeelden hiervan zijn de kop van de Nieuwstraat/ Stationsplein en in de Wemenstraat / Thiemsbrug. Naast het ontbreken van sterke aanbieders kan ook een duidelijke routing het zogenaamde 'achtjes'-lopen versterken.

Het gebied tussen Enschedesestraat, Markt, Telgen, Brinkstraat en Nieuwstraat is het sterkste deel van het centrum. Het winkelaanbod in het centrum wordt voor het grootste deel gevormd door de modische, luxe en vrije tijdsbranche. De filialiseringgraad voor deze recreatieve branches in de binnenstad van Hengelo is 53%. De meeste winkels bevinden zich in het middensegment. Hengelo onderscheidt zich van andere binnensteden door de aanwezigheid van enkele lokale modische aanbieders in het hogere segment.

De Marktstraat, de Drienerstraat en het oostelijk deel van de Enschedesestraat zijn aanloopstraten. Deze straten kenmerken zich door een ander profiel en een mix van winkels, horeca en dienstverlening. Aanloopgebieden bieden vestigingsmogelijkheden voor een ander type bedrijvigheid. Bijvoorbeeld winkels waarvoor het handig is om de auto voor de deur te parkeren. Aanloopstraten zijn ook geschikt voor de startende ondernemer, omdat de huren veelal lager zijn.

Horeca

Hengelo telt in totaal zo'n 180 horecabedrijven, waarvan ruim de helft in de binnenstad is geconcentreerd. Traditioneel is de binnenstad van Hengelo opgedeeld in drie zones: de oostflank, de westflank en het centrum.

In de oostflank van de binnenstad is de horecafunctie gekoppeld aan cultuur en het zakelijke ontmoeten. In het centrum ligt de nadruk op dag en avondhoreca met ook een winkel ondersteunende functie. Van een kopje koffie tijdens het winkelen tot een goede maaltijd en vertier in de vroege avond.

De westflank van het centrum kenmerkt zich door drankverstrekkers en vormt een gebied dat zich met name richt op de bezoeker in de avond en de nacht. Gestreefd wordt om op het Burgemeester Jansenplein een aantrekkelijk horecaplein te creëren dat zich voornamelijk richt op bezoekers gedurende de dag en de avond. Aansluitend hieraan ligt de overgang naar het concentratiegebied met een functie voor de avond en de nacht (Langestraat, Willemstraat en Pastoriestraat).

In een veranderende en toekomstgerichte binnenstad dient er ruimte te zijn voor mengvormen van detailhandel en horeca. Deze nieuwe concepten zien wij steeds vaker terug in binnensteden. Het bekendste voorbeeld hiervan zijn de koffiewinkels, maar ook een banketbakker, chocolaterie of boekhandel creëert ruimte voor ondergeschikte horeca binnen het winkelconcept.

Deze vormen van horeca dienen ondergeschikt te zijn aan de winkelfunctie -en bestemming- en daarmee ook in volume beperkt. De (dag)horeca in winkelbedrijven wordt daarom gelimiteerd. In het vigerende horeca-beleid staan de voorwaarden opgenomen voor wat betreft mengvormen.

2.7 Sport en recreatie

Voor het aantrekken van toeristen is het van belang dat de binnenstad aantrekkelijk is. Een goed winkel- en horecabestand draagt zeker bij tot de aantrekkelijkheid van de stad. Daarnaast dient ook aan de openbare ruimte voldoende aandacht te worden besteed.

In het centrum van de binnenstad bevindt zich het museum Oald Hengel. Met de aanwezigheid van het stadshotel in de oostflank is een behoefte op het gebied van verblijfs- en congresruimten vervuld. Op korte termijn is uitbreiding hiervan niet gewenst.

2.8 Water

In het plangebied liggen drie beeklopen; de Drienerbeek in de noordoosthoek, de Berflobeek in de zuidwesthoek en de Elsbeek in het centrale deel van het plangebied. De beken liggen slechts op enkele plekken bovengronds, waardoor de beleving van het water minimaal is. Het water is op veel plekken slecht bereikbaar, slecht zichtbaar en niet aantrekkelijk ingericht. De komende jaren wordt ernaar gestreefd om het bekenpatroon in Hengelo weer zichtbaar te maken, natuurvriendelijk in te richten en op een duurzame manier te beheren zodat het aantrekkelijk wordt voor mensen en flora en fauna. Om dit te bereiken moeten bestaande oeverkluizingen teruggedrongen worden en moet er meer en beter water door de beken geleid worden. Ook willen we waar mogelijk fiets/wandelroutes langs de beken realiseren.

Het overige water in het plangebied bestaat uit de twee vijvers in het Prins Bernhardplantsoen en de

Bataafse kamp. Deze vijvers staan niet in verbinding met ander water en vervullen als zodanig geen functie op waterhuishoudkundig gebied.

2.9 Groen

In het nieuwe Groenplan (2013) wordt voor Hengelo een hoofdgroenstructuur beschreven en in kaart gebracht. De hoofdgroenstructuur vormt de ruggengraat voor al het groen in Hengelo. Hij moet de samenhang tussen groene gebieden en verbindingzones waarborgen, zowel binnen de stad als in relatie tot de wijdere omgeving. De hoofdgroenstructuur is niet alleen belangrijk voor het voortbestaan en de uitwisseling van planten en dieren. Met groen wordt ook de structuur van de stad versterkt. In dit groene netwerk heeft de binnenstad een eigen positie.

Groene parken als het Prins Bernhardplantsoen en het park Bataafse Kamp zijn van grote betekenis voor een sterk verstedelijkt gebied als het stadscentrum. De Enschedesestraat loopt als belangrijke invalsweg rechtstreeks de binnenstad in. In samenhang met de twee parken ligt hier een waardevolle aanleiding voor een groene verbinding naar het hart van de stad. Laanbomen kunnen het netwerk in belangrijke mate versterken.

De Oldenzaalsestraat/Deldenerstraat vormt een andere doorgaande verbinding in de hoofdstructuur. De Wolter ten Catestraat, de Oude Molenweg en de Marskant zijn op stedelijk niveau structuurbepalende wegen, die met groen versterkt kunnen worden.

In dit verband zijn ook de stadsbeken van belang. In het verleden stroomden zij vrijelijk dwars door de stad. In de loop van de tijd zijn zij voor een groot deel verdwenen onder wegen en bebouwing. In de laatste jaren van de 20ste eeuw werd de betekenis van de beken opnieuw ontdekt. Er ontstond een besef dat de beken niet alleen belangrijk zijn voor een evenwichtige waterhuishouding, maar ook voor de natuur, voor beleving en recreatie. De gemeente wil de stadsbeken weer in ere herstellen. Als een eerste aanzet is het zuidelijke gedeelte van de BerflobEEK rondom het kruispunt Marskant - Beatrixstraat gekanaliseerd en opgeknapt. Waar mogelijk vormen deze 'blauwe routes' nog steeds aanknopingspunt voor groene verbindingen. In het centrum gaat het om de Drienerbeek en de BerflobEEK, in de noordoost- en zuidwesthoek van de binnenstad. Zij lopen voor een deel langs particuliere tuinen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de Schalkburgerstraat.

Andere belangrijke verbindingen, die waar mogelijk met groen versterkt worden, zijn de spoorlijnen. Hengelo is een belangrijk knooppunt voor (internationale) treinverbindingen.

De spoorlijnen zijn zones waarlangs groene routes van en naar het buitengebied verder versterkt kunnen worden.

In de binnenstad liggen, naast de bovengenoemde groene elementen, geen grote groene ruimtes. Het centrum is stenig ingericht, met verspreid losse bomenrijen en enkele groepen bomen in verharding. Deze zijn wel degelijk belangrijk als 'stapstenen', voor de verspreiding en schuilgelegenheid van soorten. Op een aantal plekken hebben waardevolle markante oude bomen de verstedelijking overleefd. Het is zaak deze te beschermen. De voornamelijk vooroorlogse woongebieden ogen vrij groen door de aanwezigheid van tuinen en enkele oude bomenlanen.

Het gebied ten noorden van de Oldenzaalsestraat / Deldenerstraat, rond Huys Hengelo en het Bevrijderslaantje, heeft een open en groen karakter. De kwaliteit van deze open groene structuur moet gehandhaafd blijven.

2.10 Speelplekken

Het stadscentrum is een dynamische plek die veel bezoekers trekt. In het centrum komen wonen, werken, winkelen en uitgaan bij elkaar. In de binnenstad zijn de speelplekken niet alleen bedoeld voor de kinderen die er wonen, maar ook voor de kinderen die er komen. Natuurspelen is in het verstedelijkte gebied minder aan de orde. De behoefte aan spel en beweging is groot, en de speeldruk is hoog. Extra aandacht is nodig voor vandalismebestendigheid.

In 2010 zijn drie plekken in de binnenstad voorzien van nieuwe toestellen die aan de hoogste kwaliteitseisen voldoen. Het betreft de speelplekken aan de Enschedesestraat/Brinkstraat, de Willemstraat/Marktstraat en het Schouwburgplein. Meer buiten het winkel- en uitgaansgebied liggen enkele kleinere ingerichte speelplekken voor de buurtkinderen. De twee schoolpleinen vervullen daarnaast ook een belangrijke speel functie.

Hoofdstuk 3 Relevant beleid

Dit hoofdstuk beschrijft, voor zover relevant, de rijks-, provinciale-, en gemeentelijke beleidsnota's. Naast de belangrijkste algemene uitgangspunten worden de specifiek voor dit plangebied geldende uitgangspunten weergegeven. Het beleid wordt in dit bestemmingsplan afgewogen en doorvertaald op de verbeelding en in de regels.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is op 13 maart 2012 vastgesteld. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het een aantal ruimtelijke doelen en uitspraken in onder andere de Agenda Landschap en de Agenda Vitaal Platteland. Daarmee wordt de SVIR het kader voor thematische of gebiedsgerichte uitwerkingen van rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de SVIR heeft het Rijk drie rijksdoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Voor de drie rijksdoelen worden de 13 onderwerpen van nationaal belang benoemd. Hiermee geeft het Rijk aan waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken. Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

De drie hoofddoelen van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid kennen nationale opgaven die regionaal neerslaan. Opgaven van nationaal belang in Oost-Nederland (de provincies Gelderland en Overijssel) zijn:

- Het waar nodig verbeteren van de internationale achterlandverbindingen (weg, spoor en vaarwegen) die door Oost Nederland lopen. Dit onder andere ten behoeve van de mainports Rotterdam en Schiphol;
- Het formuleren van een integrale strategie voor het totale rivierengebied van Maas en Rijntakken (Waal, Nederrijn, Lek en de IJssel, deelprogramma rivieren van het Deltaprogramma) en de IJsselvechtdelta (deelprogramma's zoetwater en rivieren) voor waterveiligheid in combinatie met bereikbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, natuur, economische ontwikkeling en woningbouw;
- Het tot stand brengen en beschermen van de (herijkte) EHS, inclusief de Natura 2000 gebieden (zoals de Veluwe);
- Het robuust en compleet maken van het hoofdenrgienetwerk (380 kV), onder andere door het aanwijzen van het tracé voor aansluiting op het Duitse hoogspanningsnet.

3.1.2 Nationaal milieubeleidsplan: "Een wereld en een wil"

In het vierde nationale Milieubeleidsplan neemt de leefomgeving een prominente plaats in. Dit in verband met de verwachting dat de kwaliteit van de leefomgeving in de toekomst zal afnemen door een toename van geluidshinder en luchtverontreiniging. Naar verwachting zal in 2030 het aantal geluidgehinderden met 20% tot 50% toenemen en zullen ongeveer een half tot één miljoen mensen blootgesteld worden aan te hoge niveaus van luchtverontreiniging (volgens EU-norm).

Het streven is om de samenhang tussen milieu en ruimtelijk beleid te vergroten. Bij de bepaling van gebiedskwaliteit spelen bovendien naast milieu ook andere waarden. In sommige gevallen is het sociaal rechtvaardig om een hogere kwaliteit te realiseren op plekken waar sociale, economische en milieuproblemen elkaar onderling versterken.

Belangrijke punten zijn verder: meer nadruk op vergunningverlening en handhaving, inspraak van burgers en heldere besluitvorming.

3.1.3 Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is op 22 december 2009 vastgesteld. Het vervangt de Vierde Nota Waterhuishouding en de diverse daarop gebaseerde beleidsdocumenten. Het beleid van het Nationaal Waterplan is gericht op: een goede bescherming tegen overstromingen, het zoveel mogelijk voorkomen van wateroverlast en droogte, het bereiken van een goede waterkwaliteit en het veiligstellen van strategische watervoorraden. Er is voor dit bestemmingsplan een watertoets uitgevoerd waarmee het bestemmingsplan in overeenstemming met dat beleid is opgesteld (zie artikel 4.1.).

3.1.4 Natuurwetgeving en ecologie

Algemeen

Bij ruimtelijke planvorming moet aandacht worden besteed aan de natuurwet- en regelgeving. De Europese wetgeving voor natuurbescherming is in Nederland sinds 1998 in de Natuurbeschermingswet geïmplementeerd. De Flora- en faunawet vormt sinds 2002 samen met de natuurbeschermingswet de belangrijkste natuurwetgeving van ons land. De flora- en faunawet zet vooral in op de soortbescherming; de natuurbeschermingswet voorziet in de bescherming van (leef)gebieden.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt in het wild voorkomende diersoorten en plantensoorten. De Habitatrichtlijn, de Vogelrichtlijn en het CITES-verdrag maken onderdeel uit van de Flora- en Faunawet. Het uitgangspunt van de Flora- en faunawet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat alles wat schadelijk is voor bedreigde soorten verboden is. Van het verbod ('nee') kan alleen onder bepaalde voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken.

Zorgplicht en verbodsbepalingen

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen die voor alle dieren geldt. De zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen mag hebben voor dieren. Naast de zorgplicht bevat de wet ook een aantal verbodsbepalingen die zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Het is niet toegestaan planten te plukken en dieren te doden, te vangen of te verstoren die onder de Flora- en faunawet vallen.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van natuurgebieden in Nederland. Daarnaast regelt deze wet het aanwijzen van natuurgebieden die van nationaal of internationaal belang zijn: Beschermde Natuurmonumenten en Natura 2000-gebieden. De Natuurbeschermingswet 1998 bepaalt vervolgens wat er wél en niet mag in deze beschermde natuurgebieden. Activiteiten die negatieve gevolgen voor de natuurwaarden kunnen hebben (zoals uitbreiding van een camping of bouwactiviteiten in of nabij een beschermd gebied), mogen bijvoorbeeld niet plaatsvinden zonder vergunning.

Ecologische Hoofdstructuur

In de Nota Ruimte is de visie van het Rijk op de natuur en het landelijk gebied vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden. Vanuit deze doelstelling is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in het leven geroepen en worden ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied aangewezen. Het rijksbeleid uit de Nota Ruimte dient door provincies en gemeenten te worden doorvertaald in ruimtelijke plannen, zoals structuurvisies en bestemmingsplannen. De EHS, het ganzenfoerageergebied en het weidevogelgebied vallen niet onder de werking van de gebiedsbescherming zoals geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998.

In het plangebied ontbreken Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden vallen ook niet binnen de invloedssfeer van het plangebied. Het plan hoeft daarom niet getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet 1998. Ook ligt de locatie niet in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur. Negatieve effecten op de EHS als gevolg van de sloop en bouw worden, vanwege de ligging in het centrum van Hengelo en de afstand tot de EHS, niet verwacht.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie (2009)

De provincie Overijssel heeft het streekplan, verkeer- en vervoerplan, waterhuishoudingsplan en milieubeleidsplan samengevoegd tot één Omgevingsvisie. Het provinciale beleidsplan voor de fysieke leefomgeving van Overijssel. Op 1 juli 2009 is dit plan vastgesteld door Provinciale Staten.

De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving verbeteren met het oog op een goed vestigingsklimaat, een veilige en aantrekkelijke woonomgeving en een fraai buitengebied. Duurzaamheid en Ruimtelijke Kwaliteit zijn de rode draden van de Omgevingsvisie.

3.2.1.1 Sturingsfilosofie

Het beleid is vastgelegd in generieke beleidskeuzes, richtinggevende ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken. De ontwikkelingsperspectieven schetsen de koers van een gebied op provinciaal schaalniveau. Ze bepalen geen functies, maar schetsen een ontwikkelingsrichting voor een combinatie van functies. De grenzen van de ontwikkelingsperspectieven zijn signaleringsgrenzen. Dit betekent dat gemeenten in hun structuurvisies en bestemmingsplannen nadere invulling kunnen geven. Afwijkingen van de ontwikkelingsperspectieven zijn mogelijk als daar op lokaal niveau maatschappelijke en/of sociaal-economische redenen voor zijn, mits er voldoende verzekerd is dat ruimtelijke kwaliteit conform gebiedskenmerken wordt versterkt. In de gebiedskenmerken zijn de bestaande en te ontwikkelen gebiedskwaliteiten genoemd. Onderstaand model fungeert als leidraad bij deze sturing.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Afbeelding 3: Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie

3.2.1.2 Omgevingsvisie met betrekking tot Centrum 2013

Indien het bestemmingsplan Centrum 2013 in bestaand stedelijk gebied wordt getoetst aan de Omgevingsvisie Overijssel, ontstaat globaal het volgende beeld.

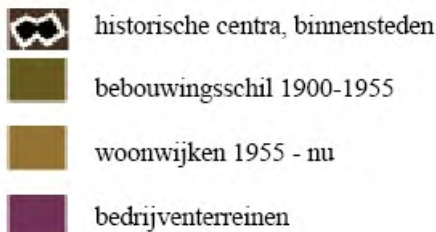
Generieke beleidskeuzes

Bij de afwegingen in de eerste fase “generieke beleidskeuzes” zijn er geen aspecten die bijzondere aandacht verdienen. Van grote belemmeringen is niet gebleken.

Ontwikkelingsperspectieven

De opgave, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. In dit geval zijn uitsluitend de ontwikkelingsperspectieven voor de stedelijke omgeving van belang.

In de volgende afbeelding is een uitsnede van de ontwikkelingsperspectievenkaart behorende bij de Omgevingsvisie weergegeven.

Het plangebied behoort tot het ontwikkelingsperspectief 'historische kern, binnenstad' en 'woonwijk'. Het gaat binnen het ontwikkelingsperspectief 'historische kern, binnen stad' om ruimte voor multifunctioneel milieu gebaseerd op voorzieningen (winkels, cultuur, ov etc.). Versterking van de eigen identiteit gebaseerd op het historisch karakter, erfgoed en monumenten.

Aangezien het een bestemmingsplan betreft dat niet voorziet in nieuwe grootschalige ontwikkelingen, past het binnen het provinciaal beleid.

De Omgevingsverordening Overijssel 2009 (hierna: 'Omgevingsverordening') wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch geborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

- Ruimtelijke verordening in de zin van artikel 4.1. Wet ruimtelijke ordening
- Milieuverordening in de zin van artikel 1.2. Wet milieubeheer
- Waterverordening in de zin van de Waterwet
- Verkeersverordening in de zin van artikel 57. Van de Wegenwet en artikel 2A. van de Wegenverkeerswet.

- alleen bouwen voor de lokale behoefte;
- alleen bouwen binnen bestaand stedelijke gebied;
- de nieuwe ontwikkeling moet passen binnen het ontwikkelingsperspectief dat in de Omgevingsvisie Overijssel voor het gebied is neergelegd.

Er zijn onderbouwd bepaalde uitzonderingen mogelijk op het bovenstaande.

In de gebiedskenmerkenkaart valt het plangebied binnen de stedelijke laag in 'Bebouwingsschil 1900 - 1955' en 'Historische centra, binnensteden'. Het plangebied behoort tot het ontwikkelingsperspectief 'historische kern, binnenstad' en 'woonwijk'. Onderhavig plan wijkt niet af van het genoemde ontwikkelingsperspectief. Aan de andere principes wordt ook voldaan.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 Regionaal Mobiliteitsplan

Inleiding

Het Regionaal Mobiliteitsplan Twente 2007-2011 is een vernieuwing van het bestaande regionale verkeers- en vervoersplan (RVVP Twente 2000-2004). De belangrijkste reden is dat de Regio Twente een aantal problemen op zich af ziet komen. De laatste jaren groeit het besef dat de verkeers- en vervoersproblematiek vraagt om een integrale aanpak. In de Nota Mobiliteit wordt aangegeven dat de netwerken van verschillende modaliteiten en van verschillende beheerders beter op elkaar afgestemd moeten worden. Consumenten en bedrijven redeneren in hun verplaatsingen namelijk van deur tot deur. Naast deze samenhang in netwerken wordt er ook meer dan voorheen nadruk gelegd op de relatie tussen mobiliteit en ruimtelijk economische ontwikkelingen. Het gaat om de bereikbaarheid van belangrijke economische centra. Vanuit de Regio Twente bestaat de nadrukkelijke wens om deze beleidslijnen ook op te nemen in het nieuwe Regionale Mobiliteitsplan. De verdergaande decentralisatie is doorgezet onder het motto 'decentraal wat kan en centraal wat moet'. De regionale overheden hebben meer zeggenschap en verantwoordelijkheid gekregen. Dit vraagt om een aanpassing van het regionale beleid.

Samenvatting kernpunten van regionaal beleid;

Wegvervoer

- Optimaal benutten van bestaande infrastructuur; aanleggen van nieuwe infrastructuur komt pas in beeld als er geen alternatieven zijn.

Spoorvervoer

- Verbeteren van de externe bereikbaarheid per spoor door een betere spoorverbinding met de Randstad en met Duitsland.
- Verbeteren van de aansluiting van de treindiensten op het regionale spoornet op die op het hoofdspoornet.

Openbaar vervoer

- Waarborgen van de doorstroming van het busvervoer door het realiseren van hoogwaardige openbaar vervoerlijnen, in sommige gevallen tot voorbij de snelweg.
- Realiseren van Agglonet Twente, een breed scala aan maatregelen om het regionale openbaar vervoer te verbeteren (waaronder uitbreiding van toepassingen Sabimos en handhaven voorzieningen Regiotaxi).

Binnenvaart

- Wegnemen van infrastructurele knelpunten voor de binnenvaart en ontwikkelen van regionale faciliteiten voor de op- en overslag van goederen.

Langzaam verkeer

- Opwaarderen van fietsschakels met onvoldoende kwaliteit en aanleggen van ontbrekende fietsschakels.
- Aanleggen van een fietssnelweg F35 tussen de kernen van het stedelijk gebied.

Ketenmobiliteit

- Opwaarderen van overstapmogelijkheden bij bestaande knooppunten, ondersteund door goede communicatie en waar mogelijk aanvullend parkeerbeleid.
- Opstellen van normen voor het ruimtebeslag van parkeren op maaiveld, met name voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.
- Ondersteuning bieden aan bedrijven en instellingen bij vragen over mobiliteitsbeleid.

Veiligheid

- Duurzaam inrichten van de hele regio en het toepassen van een herkenbare weginrichting.
- Actief inzetten op integrale gemeentelijke projecten.
- Proactief voorkomen van onveiligheid door acties van de Hulpverlenerdienst Regio Twente.

Leefbaarheid

- Bieden van ondersteuning bij het handhaven van de normen van luchtkwaliteit en het aanpakken van eventuele knelpunten op het gebied van geluid.

3.3.2 Openbaar vervoer

Regionaal openbaar vervoer beleid

De Regio Twente wil iedereen in de regio de mogelijkheid bieden zich tegen redelijke kosten te verplaatsen met het openbaar vervoer. Dit openbaar vervoer moet de bereikbaarheid van stad en streek waarborgen. In de OV-strategie Regio Twente 2004-2010 streeft de regio naar een hoogfrequent overzichtelijk netwerk van stamlijnen voor de zware vervoersstromen tussen en naar de steden, een (bijna) deur-tot-deur-servicenet voor de dunnere vervoersstromen aangevuld met andere bussystemen als buurtbussen en 'collegelijn'. In het Regionaal Verkeers- en Vervoerplan (RVVP) is de realisering van de Agglolijn opgenomen.

Deze openbaar vervoerverbinding zorgt voor een samenhangende verbinding tussen de kernen van de netwerkstad. De verbinding wordt gevormd door een combinatie van aanvoerlijnen in de steden, met een centrale verbindingsas. De aanvoerlijnen (de doorstroomassen) zijn hoogwaardige openbaar vervoersassen voor de bus, deels als vrije busbaan ingericht, deels tezamen met het autoverkeer, waarbij de bus prioriteit krijgt in de verkeersregelingen op de kruispunten. De centrale verbindingsas wordt gevormd door de bestaande treinverbinding. De doorstroomassen worden thans in de diverse steden aangelegd. Naar de ontwikkelingsmogelijkheden van de centrale as wordt onderzoek verricht. Met behulp van dit hoogwaardig vervoersconcept dienen de buitengebieden en de binnensteden van de bandstad nu en in de toekomst goed bereikbaar te blijven en dient de groei van de automobilititeit te worden omgebogen ten gunste van het openbaar vervoer. In zowel Enschede, Hengelo als Almelo zijn diverse doorstroomassen aangelegd zodat goede busverbindingen van en naar de centra van de drie steden gerealiseerd kunnen worden.

Lokaal openbaar vervoer beleid

De gemeente Hengelo wil het gebruik van het openbaar vervoer stimuleren, met name op de Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) doorstroomassen. Zo wordt op regionaal niveau een reëel alternatief voor de auto geboden. In Hengelo zijn twee doorstroomassen Hengelo CS - Westermaat - Bornse Maten en Hengelo CS - Vossenbelt/Hasseler Es aangelegd. Twee andere doorstroomassen zijn nog in voorbereiding.

Op alle kruispunten met het overig verkeer krijgt het hoogwaardig openbaar vervoer prioriteit in de verkeersafwikkeling ten opzichte van de overige verkeersdeelnemers.

Het dagelijks bestuur van Regio Twente is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer per bus in de regio. Regio Twente maakt het beleid en stelt concessie/contractvoorwaarden op die de vervoerder moeten prikkelen om een zo goed mogelijk vervoersproduct te leveren (zie regionaal beleid). De vervoerder zorgt voor de uitvoering.

Vervoerknooppunten

Centrumontwikkelingen vinden plaats bij bestaande en mogelijk nieuwe knooppunten van openbaar vervoer onderling en met de hoofdwegen. Binnen de invloedsgebieden van de vervoersknooppunten is sprake van een verdere verdichting door intensivering, herstructurering en stedelijke vernieuwing. In het GVVP zijn de volgende knooppunten van openbaar vervoer genoemd en inmiddels grotendeels gerealiseerd:

- Voorstadshalte Agglolijn Westermaat;
- Voorstadshalte Agglolijn FBK-stadion;
- Voorstadshalte gezondheidspark (spoorlijn Zutphen-Hengelo-Oldenzaal) (in uitvoering);
- NS Station Hengelo (Centraal Station van Hengelo) (herinrichting Stationsplein gerealiseerd).

3.3.3 Verkeersveiligheid

Kenmerken van een duurzaam veilig wegennet zijn: het categoriseren van het wegennet, een wegontwerp dat is afgestemd op het gewenste gebruik, scheiding van voertuigsoorten op hoofdwegen en een voorkeur voor de toepassing van rotondes als kruispuntoplossing. In de nota Verblijfsgebieden (1989) werd reeds uitgegaan van een tweedeling van de openbare ruimte: verkeersruimten en verblijfsgebieden. De verkeersruimte wordt gevormd door o.m. de invalswegen en wijk- en centrumring. Alle wegen die geen deel uitmaken van de hoofdwegenstructuur vallen onder de verblijfsgebieden. Ten aanzien hiervan wordt het volgende gesteld:

- in de betreffende gebieden dienen maatregelen te worden genomen om het sluipverkeer te mijden eventueel aangevuld met snelheidsverlagende voorzieningen;

- lijnen van het openbaar vervoer dienen via de wegen met een beperkte verkeersfunctie in de gebieden te worden gevoerd.

Het Verkeersveiligheidsplan (1995) dient als basis voor het jaarlijks op te stellen actieplan. In de actieplannen staan geplande activiteiten op het gebied van educatie en infrastructurele plannen. In het Actieplan 1998 is een plan van aanpak opgenomen voor de inrichting van 30 km/h gebieden voor de periode tot medio 2002.

Op het gebied van verkeersveiligheid conformeert de gemeente Hengelo zich aan de afspraken die de gezamenlijke wegbeheerders in 1997 hebben gemaakt en die zijn vastgelegd in het landelijk "Startprogramma Duurzaam Veilig". In de gemeentelijke nota Duurzaam Veilig (2001) zijn de maatregelen vertaald naar de Hengelose situatie. De realisatie van een duurzaam veilig verkeers- en vervoerssysteem wordt aangepakt in twee fasen. De eerste fase is nagenoeg afgerond en was vooral gericht op een pakket van samenhangende maatregelen op het gebied van infrastructuur (onder andere de realisatie van de 30- en 60 km gebieden) en educatie, handhaving en flankerende maatregelen. Het realiseren van een duurzaam veilig wegennet is hierbij één van de belangrijkste doelen.

De tweede fase betreft de integrale uitvoering van Duurzaam Veilig. Het richt zich op een veilig ingerichte infrastructuur, verkeerseducatie en voorlichting, gedragsbeïnvloeding, handhaving, regelgeving en voertuigtechnologie. Daarnaast spelen ook mobiliteitsbeleid en ruimtelijke ordening een belangrijke rol.

3.3.4 Fietsverkeer

Hoogwaardig Fietsnetwerk Twente (HFT)

In het Regionaal Mobiliteitsplan Twente 2007-2011 van de Regio Twente is de Fietssnelweg F35 als 'drager' van het Hoogwaardig Fietsnetwerk Twente, benoemd als TOP- project. Dit betekent dat dit project belangrijk is en prioriteit heeft in de uitvoering van het regionale mobiliteitsbeleid.

De Regio Twente heeft hieruit voortvloeiend een Masterplan ontwikkeld en in 2009 vastgesteld voor deze snelle en comfortabele fietsverbinding tussen Enschede en Nijverdal. Het gedeelte tussen Kuipersdijk (Hengelo) en Grolsch Veste-Stadion (Enschede) is destijds aangewezen als zeer kansrijk pilot project. De F35 is in nauwe samenwerking tussen de gemeenten Enschede en Hengelo en de Regio Twente inmiddels gerealiseerd. Dit deeltracé heeft sindsdien een voorbeeld- en kaderstellende functie voor de uitvoering van andere nu in voorbereiding en uitvoering zijnde deeltracés in de regio.

Fietssnelweg F35 (Kuipersdijk Hengelo – Enschede)

De F35 is officieel geopend op dinsdag 22 november 2011 en wordt goed gebruikt door fietsers. Dit is de eerste gerealiseerde fietssnelweg tussen twee agglomeraties in het oosten van het land. De Regio Twente gaat de komende jaren periodiek fietstellingen uitvoeren ter toetsing van de acht geformuleerde doelstellingen uit het vastgestelde Masterplan F35 van maart 2009. Die acht doelstellingen zijn de volgende:

- Verminderen van congestie op autoroutes (mobiliteitsfunctie en beïnvloeding modal split);
- Verbeteren bereikbaarheid en leefbaarheid (in de regio);
- Steden, dorpen en recreatieve bestemmingen verbinden (sociaal recreatieve en toeristische functies);
- Vlotte verbinding tussen centrumgebieden waar veel mensen wonen en werken (economische functies);
- Bijdrage in vermindering broeikasgas (CO2) en geluid (milieufunctie);
- Stimuleren van het fietsgebruik (gezondheidsfunctie);
- Verlagen van het aantal verkeersslachtoffers (veiligheidsfunctie);
- Zichtbaar project voor heel Twente (met hoge PR functie, imago ook goed voor Hengelo).

3.3.5 Twente Mobiel

Strategisch niveau

Door onder andere demografische, sociale en culturele ontwikkelingen blijft de mobiliteit de komende jaren in Twente groeien en staat de bereikbaarheid onder druk. Daartoe zijn door Regio Twente en de wegbeheerders de laatste jaren verschillende ambities gedefinieerd. In 2004 is Twente Mobiel gestart. Het doel is effectief gebruik van het beschikbare wegennet in heel Twente met slimme maatregelen die dynamisch inspelen op het steeds wisselende verkeer. In de Netwerkanalyse Regio Twente (2006) is geconcludeerd dat de interne en externe bereikbaarheid van alle in Twente gelegen economische kerngebieden onder druk staat. In het Regionaal Mobiliteitsplan Twente (RMP) 2007-2011 is hierop aansluitend als doel gesteld om de economische vitaliteit te waarborgen en daarvoor de interne en externe bereikbaarheid te waarborgen, waarbij primair wordt ingezet op het optimaal benutten van de

bestaande infrastructuur. In de Wegenvisie Twente (2010) zijn deze mobiliteitsambities nader geconcretiseerd. Doelen die zijn gesteld zijn (1) goede doorstroming op het regionaal (hoofd)wegennet (geen structurele files, vrij van structurele congestie; te berijden met nagenoeg ongehinderde rijsnelheid) en (2) een betrouwbaar (robuust) regionaal wegennet, met enige veerkracht om calamiteiten te verwerken.

Tactisch niveau

Er wordt in Twente hard gewerkt om deze strategische doelen te behalen. Zo wordt onder andere beleid gevoerd op het stimuleren van openbaar vervoer en fiets. Ook wordt met het project RITMobiel (RIT staat voor Reisinformatie Twente) het inwinnen en verzamelen van reistijden en intensiteiten gerealiseerd. Daarnaast wordt in het kader van mobiliteitsmanagement beoogd werknemers bewuster om te laten gaan met mobiliteit, zodat het autogebruik in de spits wordt verminderd en men meer een keuzereiziger wordt. Verder wordt met Twente Mobiel 2 beoogd op korte termijn de grootste (potentiële) knelpunten in de doorstroming op te lossen. Naast deze initiatieven zal ook het ontwikkelen en inzetten van regelscenario's in het kader van Mobiliteitsaanpak bijdragen aan het behalen van de ambities die op strategisch niveau gesteld zijn.

Operationeel niveau

Er worden door de wegbeheerders in Regio Twente veel concrete (DVM)maatregelen uitgevoerd binnen het kader van Twente Mobiel, waar Regio Twente een (financiële) bijdrage aan levert. Ook wordt door Regio Twente het wegbeheerders overleg georganiseerd, waarin de uitvoering van wegwerkzaamheden worden afgestemd en de uitvoering van de projecten wordt gemonitord. Verder is er scenariocoördinatie overleg, waarin door RWS, KLPD, regiopolitie en wegbeheerders onder andere de werking van regelscenario's en komende wegwerkzaamheden en evenementen worden besproken. Regio Twente neemt daar sinds kort ook aan deel ten behoeve van de operationele afstemming van regelscenario's op het Twentse wegennet.

Verkeerskundige doelen

Algemeen verkeerskundig doel is het optimaal benutten van beschikbare infrastructuur, waarbij de interne en externe bereikbaarheid van Regio Twente wordt gewaarborgd.

Binnen Twente Mobiel is in 2005 een geprioriteerd hoofdwegennet vastgesteld, waarin ook de veertien economische kerngebieden zijn gedefinieerd. Het algemene verkeerskundige doel van de regelscenario's is in eerste instantie het verbeteren van de bereikbaarheid van deze veertien economische kerngebieden. In tweede instantie zouden regelscenario's kunnen worden ontwikkeld die bijdragen aan het overige deel van het Twente Mobiel wegennet. De verdere invulling van dit globale verkeerskundige doel vindt plaats bij het selecteren van regelscenario's.

Selectie van regelscenario's gebeurt op basis van een analyse van de grootste knelpunten in de ontsluiting van de economische kerngebieden. Per regelscenario wordt vervolgens een concreet verkeerskundig doel vastgesteld. Rijkswaterstaat hanteert het regelscenario Winkelgebied Plein Westermaat/Ikea A1 Hengelo. In concept is dit scenario ook in uitgebreide versie beschikbaar voor het onderliggend wegennet. Voorlopig wordt als uitgangspunt genomen in 2011 dit scenario uit te voeren voor het onderliggend wegennet.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Detailhandel Hengelo 2006 - 2016, geactualiseerde beleidsvisie 2012

Het doel van de Detailhandelsvisie Hengelo 2006-2016, geactualiseerde beleidsvisie 2012, is het scheppen van een beleidskader voor detailhandel. Het is een document waarin gewenste toekomstige ontwikkelingen staan en het geeft het kader voor ontwikkelingen aan. Het biedt detailhandelsondernemingen en andere marktpartijen duidelijkheid over de ontwikkelingsrichting. In de geactualiseerde beleidsvisie zijn de uitgangspunten uit 2006 bevestigd en verder aangescherpt.

Beleid in het kort:

Hengelo heeft op het gebied van detailhandel een aantal ambities. Deze ambities zijn onderverdeeld in een drietal winkelmotieven: dagelijks winkelen, recreatief winkelen en doelgericht winkelen.

Dagelijks winkelen

Hengelo kent een structuur van wijkwinkelcentra, buurtwinkelcentra en solitaire supermarkten. Voor de leefbaarheid in de wijken is het van belang dat er dicht bij huis boodschappen gedaan kan worden. Hierbij past een evenwichtige spreiding van het aanbod over de stad.

Clustering van functies binnen wijken en buurten geniet de voorkeur. Dit is de wijze waarop zowel een supermarkt als aanvullende bewinkeling resulteren in het beste voorzieningenniveau voor de wijk en/of buurt.

Recreatief winkelen

De binnenstad is de huiskamer van Hengelo en het belangrijkste recreatieve winkelgebied in Hengelo waar mensen langer gaan verblijven.

In de binnenstad moet men aangenaam willen verblijven. Er moet een juiste afstemming van functies zijn, ook horeca, wonen en cultuur zijn belangrijke ingrediënten. Door onder andere te investeren in sfeer, veiligheid, inrichting en beeldkwaliteit kan de bezoeker langer worden gebonden.

Doelgericht winkelen

Winkel voor gericht non-food aankopen kunnen zich vestigen in de clusters Plein Westermaat (regionale functie), Westermaat Zuidwest en Noordelijke Spoorzone.

Perifere detailhandel vindt plaats in de genoemde clusters en uitbreiding is slechts in uitzonderingsgevallen mogelijk. Er wordt geen reguliere detailhandelsactiviteiten toegestaan als zogenaamde nevenactiviteit. Hier kan onvoldoende grip op worden gehouden en de gemeente wil inzetten op clustering.

3.4.2 Nota vrijetijdseconomie Hengelo 2011-2021

De Nota Vrijetijdseconomie geeft de koers voor toeristisch/recreatief Hengelo voor de komende tien jaar aan. Het biedt een kader voor bestaande activiteiten en nieuwe initiatieven en geeft aan welke acties moeten worden ondernomen om de gewenste visie te realiseren.

3.4.2.1 Aanbod vrijetijdsvoorzieningen in Hengelo

Hengelo beschikt over een breed palet aan toeristische en recreatieve voorzieningen. De nadruk ligt hierbij op het dagrecreatieve aanbod en is vooral te vinden in de binnenstad en directe omgeving ervan. Grotendeels zijn dit voorzieningen die behoren bij een stad van zo'n 80.000 inwoners. Voor een deel overstijgen deze voorzieningen die van een stad als Hengelo. Omdat ze niet alleen voor Hengelo van betekenis zijn, maar ook voor de regio en/of omdat ze op een kwalitatief goed niveau opereren.

3.4.2.2 Visie vrijetijdseconomie Hengelo

Hengelo richt zich op het vergroten van de aantrekkelijkheid van de stad, geconcentreerd in de binnenstad. Om dit te bereiken is het nodig om een duidelijk en herkenbaar beeld van Hengelo neer te zetten. Een beeld dat Hengelo past; het DNA van Hengelo. Daarnaast is het nodig om de basisinfrastructuur op orde te houden en de aantrekkelijke bezienswaardigheden aantrekkelijk te houden en te laten zien.

Hengelo heeft de volgende missie:

Hengelo is een aantrekkelijke plaats om te bezoeken, te verblijven, te ontmoeten en te waarderen.

Daarbij is de volgende ambitie geformuleerd:

De inwoners en (regio)bezoekers meer beleevingswaarde bieden, waardoor ze vaker en langer aan Hengelo gebonden worden. Hierdoor wordt de lokale economie gestimuleerd.

Deze ambitie wordt concreet gemaakt in een aantal hoofd- en subdoelen.

3.4.3 Bomenverordening 2009

De bescherming van de gemeentelijke bomen is geregeld in de Bomenverordening. De bomenverordening kan gezien worden als hulpmiddel om bomen en hun groeiplaatsen te beschermen tegen invloeden van buitenaf. Centraal in de bomenverordening staat het duurzaam handhaven van bijzondere bomen. Deze bijzondere bomen kunnen in beginsel niet worden gekapt; alleen bij ziekte, gevaar of op basis van zeer zwaarwegende argumenten kan hiervan met toestemming van het college van B&W worden afgeweken.

In het plangebied komen 20 bomen voor die op de bijzondere bomenlijst staan; 13 bomen zijn aangemerkt als 'Monumentaal', 4 bomen zijn 'Herdenkingsbomen', 2 bomen 'Dendrologisch waardevol' en 1 boom 'toekomstig monumentaal'.

3.4.4 Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) (2009-2013)

In het door de raad vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan worden de uitgangspunten met betrekking tot de waterhuishouding en de riolering beschreven. Voor alle in- en uitbreidingen gelden in principe onderstaande beleidsregels:

- Het afvalwater (het zwarte afvalwater van toilet, het grijze afvalwater van keuken, wasmachine en douche en het eventuele bedrijfsafvalwater) wordt afgevoerd naar de RWZI middels

- riolering;
- Lokale zuivering van dit afvalwater wordt niet duurzaam geacht vanwege de hoge kosten, het grote ruimtebeslag en de te grote risico's voor volksgezondheid en milieu;
 - Het hemelwater wordt zo min mogelijk verontreinigd en komt ten goede aan het lokale water- of grondwatersysteem. Daarbij heeft zichtbare oppervlakkige afvoer de voorkeur boven afvoer door buizen, vanwege het grotere risico op ongewenst lozingsgedrag en foutieve aansluitingen bij buizen;
 - Infiltratie van hemelwater in de bodem via een graspassage is de beste optie omdat hiermee zuivering, retentie en grondwateraanvulling worden gerealiseerd;
 - Bij het ontwerp van het bouwwerk een zodanig samenspel van dakvlakken, dakgoten, regenpijpen en perceelsgoten kiezen dat het water niet in riolen onder de grond hoeft;
 - Bij stedenbouwkundige plannen moet notie worden genomen van het feit dat het water van hoog naar laag stroomt, waarmee water dan een ordenend principe voor het plan is;
 - Goede alternatieven in geval van nauwelijks verontreinigd hemelwater zijn: regenwaterhergebruik op individuele schaal en directe oppervlakkige afvoer naar sloten of vijvers met retentievoorzieningen;
 - Een goed alternatief in geval van bedrijventerreinen met risico op vervuiling is een verbeterd gescheiden rioolstelsel met retentievijvers;
 - Het grondwater wordt zoveel mogelijk aangevuld met schoon infiltrerend water. Te hoge grondwaterstanden in natte winterperioden worden beteugeld met drainage in de openbare weg en eventueel op de kavels zelf. De drainage voert af naar een wadi of naar oppervlaktewater dus niet naar een RWZI. In de bouwwerken wordt vochtoverlast door hoge grondwaterstanden geminimaliseerd door te bouwen zonder kruipruimten en door eventuele kelders waterdicht te maken;
 - Het oppervlaktewater wordt liefst op fraaie wijze geïntegreerd in het stedenbouwkundige plan, zodanig dat het water beleefbaar is en goed te beheren;
 - Per project moet in overleg met de afdeling Wegen, Groen en Water van de gemeente en met het Waterschap Regge en Dinkel worden gezocht naar maatwerk.

3.4.5 Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) (2003)

In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) zijn de hoofdnetwerken voor fiets, openbaar vervoer en auto vastgelegd. Het doel is een situatie te creëren waarbij de drie vervoerswijzen op een volwaardige wijze met elkaar functioneren en elkaar aanvullen, om zo ook in de toekomst de bereikbaarheid en veiligheid te waarborgen en zelfs te verbeteren. Voor de verkeersstructuur voor het autoverkeer zijn in het GVVP de volgende onderdelen vastgelegd:

1. Doseren van de verkeersstromen die van buiten de stad naar binnen de wijkring gaan;
2. Niet meer verkeer toelaten dan in het gebied binnen de wijkring verwerkt kan worden. Dit is mede noodzakelijk voor een vlotte doorstroom van de bussen, zodat er van HOV (hoogwaardig openbaar vervoer) gesproken kan worden;
3. Invoering van een tangentensysteem waardoor onder andere de centrumring oost en de Breemarsweg worden ontlast. De Oosttangent wordt gerealiseerd met de Verlengde Laan van Driene (in de periode 2010-2015), een tunnel in de Kuipersdijk onder het spoor en een eventuele doortrekking van de Kuipersdijk via het tracé van de huidige Akzo-spoorlijn naar de Diamantstraat. De Westtangent is de huidige route Europalaan, Bornsestraat, Weideweg, Geerdinksweg, Oelerweg en Haaksbergerstraat;
4. Categoriëring van wegen volgens het Duurzaam Veilig principe, zie ook het Verkeersveiligheidsplan Duurzaam Veilig (2001).

De gemeente Hengelo wil het gebruik van het openbaar vervoer stimuleren, met name op de doorstroomassen. Zo wordt op regionaal niveau een reëel alternatief voor de auto geboden. Op alle kruispunten met het overige verkeer krijgt het openbaar vervoer prioriteit in de verkeersafwikkeling ten opzichte van de overige verkeersdeelnemers. Het dagelijks bestuur van de Regio Twente is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer per bus en de treinverbinding Zutphen - Hengelo - Oldenzaal in de regio. De Regio Twente maakt het beleid en stel concessie / contract voorwaarden op die de vervoerders (nu Connexxion en Syntus) moeten prikkelen om een zo goed mogelijk vervoersproduct te leveren. De vervoerder zorgt voor de uitvoering, de gemeente Hengelo is alleen verantwoordelijk voor de infrastructuur en probeert zo optimaal mogelijke voorwaarden te scheppen voor goed functionerend openbaar vervoer.

3.4.6 Gemeentelijk waterplan (2006)

Het Waterplan Hengelo "Kleurrijk waterbeheer" is in 2006 door de gemeenteraad vastgesteld. Het waterplan beschrijft hoe de gemeente in de komende 25 jaar haar verantwoordelijkheid neemt in het regionale watersysteem en geeft richting aan de ontwikkeling van stedelijk water in Hengelo. Het waterplan onderscheidt 3 sporen waarlangs de gemeente en het waterschap Regge en Dinkel invulling gaan geven aan deze verantwoordelijkheid;

1. Het herstel van de Hengelose beken;
2. Het gescheiden houden van schone en vuile waterstromen (afkoppelen van hemelwater);
3. Het oplossen van grondwateroverlast.

Ad. 1 Grote delen van de Hengelose beken zijn niet meer zichtbaar omdat ze verduikerd zijn. Met name herstructureringsprojecten bieden kansen deze beken weer zichtbaar te maken en weer integraal onderdeel te laten uitmaken van de openbare ruimte.

Ad. 2 Schoon hemelwater wordt niet meer op de gemengde riolering geloosd maar wordt zichtbaar afgevoerd naar oppervlaktewater. In het gebied wordt voldoende waterberging aangelegd, het liefst in de vorm van wadi's omdat deze tevens een zuiverende werking hebben.

Ad. 3 In het kader van de Wet Gemeentelijke Watertaken (per 1/1/2008) heeft de gemeente een verbrede zorgplicht t.a.v. het oplossen van structurele grondwateroverlast.

Naast deze drie manieren is een belangrijke rol weggelegd voor communicatie en educatie. De nadruk ligt hierbij op kijken en doen. Te denken valt aan het uitzetten van fiets- en wandelroutes langs de beken en het aanleggen van een waterspeelplaats of waterkunstwerk. Ook is een lespakket over water aan de basisscholen aangeboden.

Het waterplan is door de besturen van het waterschap Regge en Dinkel en de gemeente Hengelo vastgesteld.

3.4.7 Gemeentelijk GroenPlan Hengelo 2013 (GGP)

Het Groenplan Hengelo is een integrale benadering van het groen in Hengelo in relatie tot water, duurzaamheid en ecologie, met strategische afwegingen op het gebied van beheerbaarheid en investeringen. Het Groenplan bevat een visie op het groen in Hengelo in relatie tot de omgeving. Het groen in de stad is belangrijk voor gezondheid, ecologie, ruimtelijke vormgeving, beleving, ontspanning en ontmoeting. Doelstelling is het beschermen en versterken van de gezonde groene basis in de stad, ten behoeve van een optimale leefbaarheid nu én in de toekomst.

Het Groenplan biedt uitgangspunten voor inrichting, beheer en uitvoering, zowel intern als extern. Het Groenplan geeft herkenbare kaders voor de bewoners van de stad. Het plan biedt handvatten voor keuzes. De ruggengraat van het groen in de stad wordt gevormd door de hoofdgroenstructuur. De invulling van de hoofdgroenstructuur is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de verschillende groene disciplines binnen de gemeentelijke organisatie, en besproken met de externe groene partners. De kaart met de hoofdgroenstructuur is onderdeel van het vastgestelde Groenplan.

3.4.8 Horecavisie en beleid Hengelo 2005 - 2015 (2005)

Met de Horecavisie 2005-2015 (opgesteld in november 2005) wenst de gemeente Hengelo de gewenste horecaontwikkeling in Hengelo te faciliteren en (zo nodig) bij te sturen. Hierbij wordt de aandacht vooral gericht op de horecaontwikkeling in de binnenstad. Daarnaast wordt aandacht gegeven aan de verschillende wijken en ontwikkelingsgebied Hart van Zuid. De onderliggende horecavisie is een richtinggevend document voor de ontwikkeling van de horeca in Hengelo voor de komende tien jaar.

Het is voor de gemeente enerzijds een ontwikkelingskader waarmee een voedingsbodem ontstaat voor nieuwe (gewenste) ontwikkelingen. Het biedt voor horecaondernemers en andere marktpartijen duidelijkheid over de toekomstige ontwikkelingsrichting. Anderzijds is het een toetsingskader voor huidige en toekomstige ontwikkelingen. De handhaving valt buiten het blikveld van deze beleidsnotitie. Het college zal in 2014 deze Horecavisie actualiseren, naar verwachting zullen de huidige uitgangspunten worden bevestigd en verder aangescherpt.

De volgende kernzin uit de visie is van belang voor het Centrum:

Clustering binnen en versterking van het centrum: combinatiebezoek

De Hengelose horeca moet meer van elkaars aantrekkingskracht profiteren. Dag- en avondhoreca moeten beter op elkaar aansluiten. Een ruimtelijke clustering van deze segmenten is daartoe één van de speerpunten. De binnenstad versterkt daarmee haar regionale verzorgingsfunctie.

Voor het Centrum houdt dit in dat het Burgemeester Jansenplein het middelpunt wordt van de dag- en avondhoreca. Het vormt daarmee de verbindende schakel tussen de avond- en nachthoreca (Westflank)

en de daghoreca in het winkelgebied (centrum-kernwinkelapparaat). Het heeft zowel een functie voor het winkelende publiek als de horecabezoeker. Een versterking van het horeca-aanbod rond dit plein wordt nagestreefd. Dit kunnen nieuwe vestigingen zijn, maar verplaatsing van bestaande functies vallen hier ook onder.

Een verbeterde inrichting met terrasfuncties en sfeerverhogende elementen is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

Panden binnen het plangebied kunnen een verschillende horecabestemming kennen. Afhankelijk van de ligging en de bestemming van de panden brengt dit verschillende mogelijkheden tot exploitatie met zich mee. Hierbij wordt er rekening mee gehouden dat de horeca-functie passend is bij de ligging in de binnenstad en zodoende functies op elkaar aan kunnen sluiten.

3.4.9 Nota terrassenbeleid centrum Hengelo

Op 20 augustus 2013 heeft het college van B&W de Nota terrassenbeleid voor het centrum van Hengelo vastgesteld. In het nieuwe beleid zijn regels opgenomen omtrent de situering en aankleding van de terrassen in het centrumgebied van Hengelo.

Als vervolgtraject is aangegeven dat het vigerende bestemmingsplan moet worden herzien. Verder is aangegeven dat het afwijkingsbeleid moet worden aangepast, waarbij afwijkingsmogelijkheden voor (permanente) terrasvoorzieningen worden gecreëerd.

Juist de, al dan niet permanente, terrasvoorzieningen worden steeds belangrijker. Horecaterrassen vormen een belangrijk onderdeel van de beleving van de binnenstad. De bezoeker van de binnenstad wordt steeds meer een recreatieve gebruiker; funshoppen en het gehele jaar gebruik willen maken van de buitenruimte bij een horecagelegenheid. Dit betekent voor horeca-ondernemers dat een deel van de omzet wordt gerealiseerd op het terras. Daarnaast speelt ook het gewijzigde beleid op het gebied van het roken een rol bij het gebruik van terrassen.

Terrassen worden geplaatst in de openbare ruimte. Om de belangen van de diverse gebruikers van de binnenstad, en dus van de openbare ruimte, goed tegen elkaar te kunnen afwegen, dienen duidelijke spelregels te worden opgesteld. Het onderhavige beleid voorziet in deze spelregels.

In 2017 zal het vastgestelde beleid worden geëvalueerd in overleg met de diverse belanghebbenden en hun belangenorganisaties.

De uitgangspunten uit de vastgestelde Nota terrassenbeleid zijn verwerkt in het voorliggende bestemmingsplan Centrum 2013.

3.4.10 Monumentenbeleid (2004)

Panden of objecten zijn om redenen van esthetische, cultuurhistorische en wetenschappelijke aard tot beschermd monument aangewezen. Om te voorkomen dat deze monumentale waarden verloren gaan is het verboden om zonder of in afwijking van een vergunning een monument af te breken, te vernielen, te verstoren, te verplaatsen, in enig opzicht te wijzigen, te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze waarop het ontsierd of in gevaar wordt gebracht. Men is dus verplicht de plannen door de gemeente te laten toetsen en een omgevingsvergunning aan te vragen. In geval van een beeldbepalend karakteristiek pand of een gemeentelijk monument worden de plannen beoordeeld door de technische commissie van de monumentencommissie. Bij een rijksmonument beoordeelt naast de technische commissie bij omvangrijkere ingrepen ook de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de plannen. De monumenten binnen het bestemmingsplan Centrum 2012 worden beschreven in paragraaf 4.4

3.4.11 Nota Archeologie 2010

Met het zogeheten Verdrag van Malta, dat Nederland 15 jaar geleden ondertekende, beloofden de lidstaten van de Raad van Europa zich in te spannen om het archeologisch erfgoed in Europa beter te beschermen. Reden voor deze zorg: het archeologisch erfgoed in heel Europa dreigde te worden vernietigd door een steeds grotere economische welvaart. Na ondertekening begon voor Nederland een lange mars naar de vertaling in wetgeving, die uiteindelijk in 2007 werd afgegrond met de inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). Met de vaststelling van de Wamz is formeel het moment aangebroken dat we in ons land niet meer vrijblijvend kunnen omgaan met het archeologisch erfgoed.

De Wamz introduceert in de archeologie het beginsel van 'de verstoorder betaalt'. De kwaliteit van uitvoerende archeologische werkzaamheden is geregeld door een vergunningstelsel. Uitgangspunt van de Wamz is om archeologische sporen van waarde in de bodem te laten zitten. Archeologen spreken dan over 'behoud in situ'. De wet verbiedt het verrichten van opgravingen, tenzij een partij over een opgravingvergunning beschikt. In de Wamz staat verder precies beschreven wie de eigenaar is van de opgegraven archeologische vondsten, waar vondstmateriaal moet worden opgeslagen en aan

wie welke opgravinginformatie moet worden gemeld. Verder kent de wet bepalingen over wanneer er als gevolg van opgravingen schadevergoeding mogelijk is etc.

Door de Wamz heeft de gemeente extra taken. Zij moet laten zien hoe zij rekening houdt met mogelijke archeologische waarden wanneer een nieuw bestemmingsplan wordt opgesteld of een bestaand bestemmingsplan wordt aangepast dan wel daarvan vrijstelling wordt verleend.

Dit geeft de gemeente de mogelijkheid om bij het afgeven van bouw-, aanleg- en sloopvergunningen archeologische eisen te stellen. Dat is overigens alleen mogelijk als daarvoor een juridische basis aanwezig is in het bewuste bestemmingsplan. Met de invoering van de Wamz zal op veel momenten van de gemeente een oordeel worden verwacht over de omgang met archeologische waarden of vondsten.

Een gemeentelijk beleidsplan biedt de mogelijkheid om al die beslissingen over archeologie in een integraal kader te plaatsen en daar vervolgens op een samenhangende manier een invulling aan te geven. Het voorkomt een reeks dure ad hoc beslissingen en vervelende verrassingen tijdens geplande bodemingrepen.

Verantwoord beheer van het cultuurhistorisch erfgoed in de gemeente Hengelo begint met het inzichtelijk maken waar en wanneer met het bodemarchief rekening dient te worden gehouden. De behoudsdoelstelling staat daarbij in principe voorop. Zijn behoud en bescherming van archeologische relikten niet realiseerbaar dan dienen deze op deskundige wijze onderzocht en gedocumenteerd te worden. Deze uitgangspunten betekenen dat het noodzakelijk is een aantal beleidsregels te formuleren om archeologiegevoelige gebieden in alle ruimtelijke plannen en projecten op te nemen en waar mogelijk te ontzien.

Ter ondersteuning van het gemeentelijk beleid heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in opdracht van de gemeente Hengelo een archeologische verwachtingen en advieskaart vervaardigd. Deze kaart maakt voor het grondgebied van de gemeente inzichtelijk waar archeologische resten zich (kunnen) bevinden. De kaart biedt inzicht in de bestaande archeologische toestand van zowel het landelijke als het bebouwde gebied van de gemeente Hengelo. Dit inzicht is nodig om in de beleidsuitvoering een weloverwogen omgang met archeologie te bereiken.

Aan de op de kaart vlakdekkend weergegeven verwachtingszones zijn beleidsadviezen gekoppeld. Uitgangspunten voor de adviezen zijn de beleidskaders zoals deze op de verschillende overheidsniveaus zijn geformuleerd en het besluitvorming- en archeologisch onderzoekstraject zoals beschreven in het Handboek Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. In deze beleidsnota zijn de aan de verwachtingenkaart gekoppelde beleidsadviezen onverkort overgenomen. De kaart gaat vergezeld van een rapportage, met een methodische en inhoudelijke toelichting op de archeologische verwachtingen en advieskaart van de gemeente Hengelo. Het rapport bevat als bijlage een catalogus van de in de gemeente voorkomende archeologische monumenten alsmede een vindplaatsencatalogus waarmee een zo volledig mogelijk overzicht wordt geboden van archeologische waarnemingen die in het verleden binnen de gemeente zijn gedaan.

Over de wijze waarop in voorliggend bestemmingsplan wordt omgegaan met het aspect archeologie wordt verwezen naar paragraaf 4.4.2.

3.4.12 Nota Economisch beleid (2003)

In november 2003 is de nota Economisch beleid vastgesteld. Hierin worden strategische keuzen gemaakt inzake de rol die de gemeente en ook de regio kan spelen met betrekking tot het creëren van zo optimaal mogelijke randvoorwaarden en condities voor het lokale en regionale bedrijfsleven. Hengelo kiest daarin voor een krachtige economische ontwikkeling en werkgelegenheidsgroei. Ook voor de toekomst koestert Hengelo de industrie als belangrijke pijler van de economie. Naast een gezonde, technologische hoogwaardige industrie wenst Hengelo haar economische basis te verbreden door versterking van de sectoren zakelijke dienstverlening, (detail)handel, gezondheidszorg en toerisme. Daarbij streeft Hengelo naar een gevarieerd aanbod van bestaande en nieuwe bedrijvenlocaties, vanuit het vertrekpunt dat bestaande ruimte voor bedrijvigheid behouden blijft en indien nodig wordt vernieuwd voordat nieuwe terreinen worden ontwikkeld. Waar mogelijk wordt intensief ruimtegebruik gestimuleerd. Ook de wijk economie is van wezenlijk belang.

3.4.13 Woonvisie 2012-2022

Op 20 december 2011 heeft de gemeenteraad de woonvisie 2012-2022 "verandering brengt kans" vastgesteld. Belangrijk voor het woonbeleid is de ontwikkeling van de bevolking en de huishoudens. In het algemeen kan worden gesteld dat het aantal huishoudens de komende jaren nog licht groeit. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een toename van het aantal één en tweepersoonshuishoudens. Verder is de verwachting dat het aandeel ouderen de komende jaren sterk zal toenemen. Deze thema's zijn ook van belang in relatie tot de binnenstad.

De binnenstad als woonmilieu neemt een speciale positie in. De gemeente Hengelo wil de binnenstad aantrekkelijk maken als ontmoetingsplaats. In de binnenstadvisie "We zitten op goud" is de binnenstad

benoemd als de huiskamer van de stad. Horeca en winkelen zijn belangrijke functies voor de binnenstad voor vermaak en levendigheid. De woonfunctie is hiervoor ondersteunend en is een randvoorwaarde. Wonen heeft een belangrijke functie om de ontmoeting en sfeer ook na winkelsluitingstijden te verbeteren. Met de plannen Lange Wemen en het afronden van het Lambertushof zet de gemeente in op het toevoegen van nieuwe woonmilieus in de binnenstad. Hiermee wordt ingespeeld op de groeiende behoefte aan woonvormen voor één- en tweepersoonshuishoudens in de nabijheid van stedelijke voorzieningen.

Naast de nieuwbouwontwikkeling wil de gemeente samen met Welbions de leegstand van woningen boven winkels aanpakken. Hiervoor is de NV Wonen boven Winkels opgericht.

De huishoudensgroep van 65 jaar en ouder zal de komende jaren sterk in omvang toenemen.

Om deze groep op een goede manier te huisvesten is capaciteitsuitbreiding van beschermd (intramuraal) en verzorgd (extramuraal) wonen gewenst. De binnenstad is één van de gebieden die is specifiek aangewezen voor projecten voor deze doelgroep.

3.4.14 Nota Autoparkeren (2008-2012) en Nota evaluatie parkeerbeleid (2010)

3.4.14.1 Nota Autoparkeren (2008-2012)

In december 2008 heeft de gemeenteraad de Nota Autoparkeren 2008-2012 vastgesteld. Dit is de visie op het nieuwe parkeerbeleid zoals deze is vastgesteld. Het parkeerbeleid geldt voor heel Hengelo, dus voor het centrum én in de schil- en overige (buiten)gebieden rondom het centrum.

De gemeente Hengelo probeert evenwicht te bereiken tussen enerzijds de parkeervraag en anderzijds de optimale combinatie van bereikbaarheid en leefbaarheid. Uitgangspunt hierbij is een leefbare en bereikbare (binnen)stad door middel van sturend (minder blik op straat), vraagvolgend parkeerbeleid (bewoners), locatie beleid en bevorderen van andere (duurzame) vervoerswijzen zoals openbaar vervoer en fiets (verschuiving in de modal split).

De Nota Autoparkeren 2008-2012 heeft de volgende doelen:

- Bewoners, bezoekers van bewoners en ondernemers en werknemers laten parkeren op de gewenste plaatsen;
- Een betaalbare en eerlijke verdeling van de schaarse beschikbare openbare ruimte voor elke categorie parkeerder (in de volgorde: bewoner, bezoeker/klant en werknemer);
- Streven naar geconcentreerde grote parkeerlocaties en dubbel ruimtegebruik waar mogelijk (de juiste plaats voor de juiste prijs voor alle groepen);
- Oplossingen bieden voor huidige en toekomstige parkeer- en bereikbaarheidsproblemen;
- Betere geleiding automobiliteit en parkeerdruk beter spreiden;
- Verminderde groei van de automobiliteit en autogebruik.

Parkeernormering (motorvoertuigen)

Hengelose parkeernormen behoren ook tot het in december 2008 door de gemeenteraad vastgestelde parkeerbeleid. De parkeernormering is gebaseerd op de parkeerkencijfers zoals deze landelijk zijn uitgegeven door het kennis instituut CROW. De parkeerkencijfers zijn gedifferentieerd naar stedelijkheidsgraad/stadsomvang en stedelijke zone. Binnen de beschikbare en relatief grote bandbreedte van deze kencijfers is voor de Hengelose situatie een keuze gemaakt voor parkeernormen per stedelijke zone (centrum, schil of rest kom), functie en aandeel bezoekers. Voor veel functies is binnen die totale bandbreedte de gemiddelde waarde genomen van de CROW parkeerkencijfers en, na de benodigde parkeeronderzoeken, tot Hengelose norm verheven.

De parkeernormering vormt geen onderdeel van de in 2010 door de gemeenteraad vastgestelde nota Evaluatie parkeerbeleid en blijft derhalve gehandhaafd.

Niet alle functies staan vermeld in de Nota Autoparkeren (Bijlage 3, Parkeernormen 2009), alleen de belangrijkste en meest relevante. De lijst voor 'alle functies' zou veel te lang worden en is eigenlijk nooit compleet. Het samenstellen van normen voor specifieke functies en/of bijzondere of afwijkende situaties en/of op bijzondere locaties komt meer voor in Hengelo. Voor de grote en bijzondere functies op bijvoorbeeld meer perifere locaties is een dergelijke maatwerk benadering wenselijk.

3.4.14.2 Evaluatie parkeerbeleid (2010)

Om de hiervoor beschreven doelen te realiseren is destijds aan deze Nota Autoparkeren voor de periode van vijf jaar een groot pakket aan (beleids)maatregelen gekoppeld. Een aantal van die (beleids)maatregelen is op verzoek van het college in 2010 reeds (tussentijds) geëvalueerd en op enkele onderdelen beleidsmatig bijgesteld. In oktober 2010 is de nota Evaluatie parkeerbeleid door de gemeenteraad vastgesteld.

Er is veel discussie geweest over een aantal maatregelen die getroffen zijn uit de in december 2008

door de raad vastgestelde Nota Autoparkeren 2008 – 2012, zoals het betaald avondparkeren en het invoeren van betaald parkeren in de schilwijken. Er is dan ook een evaluatie uitgevoerd naar het parkeerbeleid. Het beleid is met name gewijzigd voor de parkeerregulering in de schilwijken. Uit de evaluatie blijkt dat er weinig draagvlak is voor het invoeren van betaald parkeren in de schilwijken. De verwachting is dat er meer draagvlak is voor blauwe zones als reguleringsvorm in de schil. Alhoewel een blauwe zone fraude gevoeliger is dan betaald parkeren is het een reguleringsvorm die momenteel redelijk tot goed functioneert in Hengelo en goed zou passen in de schilwijken rondom de binnenstad. In de huidige blauwe zones worden de ontheffingen gratis verstrekt. Met de invoering en het goed laten functioneren van een blauwe zone zijn kosten gemoeid, zoals handhaving en uitgifte van ontheffingen. Het verstrekken van gratis ontheffingen is dan ook niet meer haalbaar. Zowel voor de nieuwe als bestaande blauwe zones zullen ontheffingen worden verstrekt tegen betaling. Gekozen wordt voor vraagvolgend beleid in de schilwijken. Dit betekent dat bewoners zelf initiatief moeten nemen voor het aanvragen van een blauwe zone in hun wijk waarbij een meerderheid voorstander moet zijn. Daarnaast is het betaald avondparkeren afgeschaft (behalve op de koopavonden). Ook hiervoor was nagenoeg geen draagvlak.

3.4.15 Prostitutiebeleid (2004)

Als algemeen uitgangspunt wordt aangegeven dat het regionaal afgestemde lokale prostitutiebeleid in Twente vanuit een integrale benadering wordt opgezet. De trekkersrol voor wat betreft de regulering en de handhaving ligt bij het lokale bestuur. Aspecten van volksgezondheid, veiligheid, leefbaarheid en handhaving spelen daarbij zeker een rol. Met betrekking tot de handhaving spitst het beleid zich vooral toe op de (te verwachten) mate van overlast bij de verschillende vormen van prostitutie en de kans op het plegen van strafbare feiten.

De thans aanwezige seksinrichtingen in Hengelo worden positief bestemd waarbij verdere uitbreiding van het aantal seksinrichtingen wordt uitgesloten. In het plangebied Centrum 2013 zijn twee seksinrichtingen aanwezig (Marktstraat en Emmaweg).

3.4.16 Nota Wijkeconomie Hengelo 2012 - 2015

In de Nota Wijkeconomie wordt het beleid weergegeven ten aanzien van het werken in de wijk, de wijkeconomie.

Een goede economie is belangrijk voor de stad. Hengelo wil de economie in de stad behouden en versterken. Ze wil een goed vestigingsklimaat bieden voor bedrijven en werkgelegenheid stimuleren. Daarnaast wil ze stimuleren dat er ruimte komt voor starters en creatieve ondernemers.

Een groot deel van de economie van de stad vindt in de wijken plaats. In Hengelo is 70% van de bedrijven in de wijken gevestigd. Naar verwachting wordt wijkeconomie steeds belangrijker. Wijkeconomie draagt bij aan de economische vitaliteit, veiligheid en leefbaarheid van de wijk. Het gaat hierbij vooral om bedrijven van zelfstandige ondernemers zonder personeel die het wonen combineren met werken of hun bedrijf starten vanuit huis. De wijk fungeert daarmee als broedplaats voor ondernemerschap. Bedrijven ontstaan in de wijk en groeien van daaruit verder. Wijkeconomie stimuleert daarmee de werkgelegenheid.

3.4.16.1 Ambitie en doelen

Hengelo heeft de volgende ambitie met betrekking tot wijkeconomie:

Hengelo heeft vitale wijken waarin ruimte is voor ondernemerschap en waarin werkgelegenheid wordt gestimuleerd.

Deze ambitie is vertaald naar de volgende doelen:

- Stimuleren van werkgelegenheid in de wijken
- De wijk als broedplaats voor ondernemerschap
- Vitale wijken (levendig en multifunctioneel)

3.4.16.2 Plan van aanpak

Om deze doelen te bereiken gaat het vooral om het stimuleren en faciliteren van ondernemerschap in de wijk. Natuurlijk met behoud van de leefbaarheid in de wijk. We zetten hierbij in op twee strategische lijnen: huisvesting en het ondersteunen en stimuleren van ondernemerschap.

De huisvestingslijn gaat met name om de ruimtelijke fysieke omgeving van bedrijven. Functiemenging is onlosmakelijk verbonden met wijkeconomie. De gemeente wil de mogelijkheden voor functiemenging verruimen, maar dat mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de wijk. Maar dit betekent ook aandacht voor bedrijfsruimte in nieuwe ontwikkelingen, stimuleren van combinaties wonen en werken en de regels hiervoor vereenvoudigen. Daarnaast richt de gemeente zich op het ondersteunen en stimuleren van ondernemerschap door onder meer begeleiding van startende ondernemers en het intensiveren van het accountmanagement voor ondernemers in de wijk.

3.4.17 Structuurvisie Hengelo 2030 (2007)

Op 3 juli 2007 heeft de gemeenteraad de structuurvisie Hengelo 2030 vastgesteld. Het bevat de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Hengelo voor de lange termijn. In de structuurvisie Hengelo 2030 wordt op basis van een beschrijving van de kernkwaliteiten, de historie, de maatschappelijke tendensen en de ambities een samenhangende en integrale uitwerking van een nieuwe koers voor Hengelo naar 2030 neergezet. De keuzes die daarbij zijn gemaakt zijn het inzetten op de sterke punten van de stad en te gaan van groei naar kwaliteit. Dat betekent nauwelijks meer uitbreiding, maar inbreiding en functiemenging in bestaand stedelijk gebied en het investeren in het omringende landschap. Deze koers brengt een vijftal kernopgaven met zich mee:

1. Versterking van de economische structuur;
2. Een binnenstad voor ontmoetingen;
3. De sociale opgave;
4. Het landschap de stad in;
5. Ruimtelijke kwaliteit;

Om deze opgaven uit te voeren is een viertal kernprojecten geformuleerd. Eén ervan is Parelsnoer, waarin het Centrum valt. Het kernproject is gericht op het realiseren van een stadscentrum voor ontmoetingen. Met activiteiten die van het centrum weer dé plek maken waar mensen van binnen en buiten Hengelo elkaar ontmoeten.

3.4.18 Uitvoeringsnota Fietsen (2003-2006)

Inleiding

Hengelo is en blijft een fietsstad. Het bevorderen en optimaliseren van het fietsklimaat is al jaren en nog steeds een van de belangrijkste speerpunten van het gemeentelijk verkeer- en vervoersbeleid. Om het fietsgebruik verder te stimuleren is een goed en veilig fietsrouten netwerk ontwikkeld. Er wordt onderscheid gemaakt in hoofdfietsroutes en stadsfietsroutes. De stadsfietsroutes verbinden de wijken met het stadscentrum. Een aantal stadsfietsroutes, die de wijken met het stadscentrum verbinden, doorkruisen het plangebied of grenzen er aan. De fietsers op de stadsfietsroutes hebben voorrang op het overige verkeer, behalve bij kruisingen met de hoofdwegenstructuur waar ook de Deldenerstraat, Bornsestraat en Oldenzaalsestraat deel van uitmaken.

Het fietsnetwerk

In deze Uitvoeringsnota Fietsen wordt een geactualiseerd gemeentelijk fietsnetwerk gepresenteerd. Dit "nieuwe" fietsnetwerk beslaat de gehele gemeente, waarbij extra aandacht is besteed aan een goede aansluiting op de fietsnetwerken van de buurgemeenten. Omwille van de duidelijkheid zijn het stad- en wijknetwerk en de belangrijkste fietsverbindingen in het buitengebied samengevoegd tot één hoofdfietsnetwerk. De belangrijkste onderdelen van het hoofdfietsnetwerk zijn de zogenaamde Stadsfietsroutes. Deze routes vormen de belangrijkste verbindingen tussen de wijken en het stadscentrum. Ook de fietsverbindingen langs de invalswegen zijn stadsfietsroutes. In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan wordt aan de verbetering van stadsfietsroutes een hoge prioriteit toegekend. Meer dan in het verleden het geval was, is het hoofdfietsnetwerk een belangrijk uitgangspunt bij het nemen van beslissingen en het opstellen van herstraat- en asfalteringsprogramma's, gladheidbestrijding, afstemming verkeerslichten, bewegwijzering enz.

In 2003 is naar aanleiding van de uitkomsten van de Fietsbalans van de Fietsersbond de 'Uitvoeringsnota fietsen 2003-2006' vastgesteld. Hierin is het geactualiseerde fietsnetwerk Hengelo 2002 opgenomen. Hierin wordt onderscheid gemaakt in hoofdfietsroutes (stads- en wijknetwerk) en stadsfietsroutes (verbinding tussen de wijken en het stadscentrum). Voor de binnenstad van Hengelo loopt de stadsfietsroute over de:

- Centrumring (ook wel het Stadsplateau genoemd);
- Vanuit noord: Burgemeester Jansenstraat-Burg. Jansenplein/Wemenstraat – Brinkstraat;
- Vanuit oost: Enschedesestraat / Drienerstraat / De Wetstraat;
- Vanuit zuid: Centrumring / Stadsplateau;
- Vanuit west: Willemstraat – Deldenerstraat.

De fietsers op deze stadsfietsroutes hebben in beginsel voorrang op het overige verkeer, behalve bij kruisingen met de hoofdwegenstructuur (inclusief HOV). In alle (winkel)straten in de binnenstad mag worden gefietst behalve in de Brinkpassage.

De laatste grote projecten vanuit de Uitvoeringsnota fietsen uit 2003 zijn de volgende:

1. Stadsfietsroute Driene (gereed september 2011);
2. Fietssnelweg F35 Kuipersdijk – Enschede (geopend in november 2011);

3. Fietssnelweg F35 Grobbentunnel – gemeentegrens Borne;
4. Fietssnelweg F35 Kuipersdijk / Watertorenlaan – Velourstraat (realisatie medio 2014).

Fietssnelweg F35 (Kuipersdijk Hengelo – Enschede)

De F35 is officieel geopend op dinsdag 22 november 2011 en wordt goed gebruikt door fietsers. Dit is de eerste gerealiseerde fietssnelweg tussen twee agglomeraties in het oosten van het land. De Regio Twente gaat de komende jaren periodiek fietstellingen uitvoeren ter toetsing van de acht geformuleerde doelstellingen uit het vastgestelde Masterplan F35 van maart 2009. Die acht doelstellingen zijn de volgende:

- Verminderen van congestie op autoroutes (mobiliteitsfunctie en beïnvloeding modal split);
- Verbeteren bereikbaarheid en leefbaarheid (in de regio);
- Steden, dorpen en recreatieve bestemmingen verbinden (sociaal recreatieve en toeristische functies);
- Vlotte verbinding tussen centrumgebieden waar veel mensen wonen en werken (economische functies);
- Bijdrage in vermindering broeikasgas (CO₂) en geluid (milieufunctie);
- Stimuleren van het fietsgebruik (gezondheidsfunctie);
- Verlagen van het aantal verkeersslachtoffers (veiligheidsfunctie);
- Zichtbaar project voor heel Twente (met hoge PR functie, imago ook goed voor Hengelo).

Fietssnelweg F35 ('Westermaatsfietspad')

Met de aanleg van deze tweede grote schakel op Hengelose grondgebied (Grobbeltunnel – gemeentegrens Borne) wordt een logisch vervolg gemaakt in de realisatie van het Hoogwaardige fietsnetwerk Twente van een snelle, comfortabele, veilige en non-stop fietsverbinding in Twente. Met deze snelle en directe fietsverbinding wordt voor de fietsers een veilige alternatief geboden voor de gelijkvloerse kruising Oude Hengelsestraat - Amerikalaan. Ook de drukke (school) fietsroute op het kruispunt Eggerinksweg - Wegtersweg met fietsverkeer tegen het éénrichtingsverkeer in voor richting Borne, wordt hiermee opgelost.

3.4.19 Nota TOAG

Inleiding

De Hengelose binnenstad is een verblijfsgebied. Natuurlijk moeten woningen, winkels en (horeca)ondernemingen in de binnenstad bereikbaar blijven. Het centrum is met bebording afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. De behoefte om door de binnenstad te rijden blijkt echter nog steeds groot en houdt helaas niet iedereen zich aan de borden. Dit met gevolg dat er nog altijd te veel door de binnenstad wordt gereden. Het komt nog regelmatig voor dat er voertuigen in de binnenstad rijden die daar op bepaalde tijden niet horen te zijn (leveranciers, taxi's, bewoners enz.). Er is sprake van hinder maar ook overlast.

Geschiedenis

Al zo'n 15 jaar wordt er gesproken over de toegankelijkheid van de binnenstad. In 2004 werd de eerste nota "Toegankelijkheid en Ontheffingen Autovrij Gebied" (TOAG) vastgesteld met het verzoek voorstellen te doen betreffende het definitief afsluiten van de binnenstad. In deze nota TOAG wordt verder beschreven de omvang van het autovrije gebied, het geldende verkeersregime, het beleid ten aanzien van de toegankelijkheid en de mogelijkheden voor het verkrijgen van een ontheffing. In deze nota werd er van uitgegaan dat de binnenstad zou worden afgesloten met bebording. Handhaving zou een cruciale rol moeten gaan spelen. De binnenstad kreeg een geslotenverklaring voor gemotoriseerd verkeer met uitzondering van fietsers en laden en lossen tussen 17.30 uur en 12.00 uur voor expeditieverkeer. Deze geslotenverklaring is aangegeven met verkeersborden. De maatregel had niet het gewenste resultaat.

De politie wees in het verleden op mogelijke normvervaging en toename van illegaal verkeer in de binnenstad waardoor in het geval van calamiteiten in het geding kan komen. Toch vindt er door de politie geen structurele, doch slechts zeer incidentele handhaving plaats. Politie vindt handhaving vooral een taak van de gemeente. Men pleit dan ook voor invoering van de maatregelen die handhaving voor een belangrijk deel overbodig maken.

De oorspronkelijke nota is vervolgens in 2007 geactualiseerd. Inzet was nu een selectief toegankelijk binnenstad op basis van een fysiek dynamisch systeem met verzinkbare palen. Verkeersbesluiten werden genomen en het ontheffingenbeleid werd vastgesteld. Door het invoeren van het fysiek dynamisch systeem met Bollards zou er nagenoeg geen handhaving meer nodig zijn om oneigenlijk verkeer in de binnenstad te weren. Een systeem dat veiligheid en leefbaarheid waarborgt zonder dat het ten koste gaat van de bereikbaarheid. Tijdens de venstertijden blijft de binnenstad vrij toegankelijk voor bevoorradend verkeer. Buiten venstertijden kan in bijzondere gevallen zoals bevoorrading van

versproducten, horeca of in geval van bundeling (wanneer een transporteur bijvoorbeeld meerdere bedrijven bevoorraadt) een ontheffing verleend worden. Ook komen bewoners en ondernemers met een eigen parkeerplaats in aanmerking voor een ontheffing om te allen tijde deze parkeerplaats te kunnen bereiken. Wanneer men geen eigen parkeerplaats heeft krijgt men geen toegang tot de binnenstad tijdens winkeltijden. Vanwege noodzakelijke bezuinigingen is besloten de uitvoering van TOAG uit te stellen. Handhaving blijft centraal staan.

Huidige situatie

De binnenstad is nog steeds afgesloten met verkeersborden. Op een beperkt aantal locaties zijn er fysieke afsluitingen. De geslotenverklaringen worden nog steeds veelvuldig genegeerd. De fysieke afsluitingen zijn gemakkelijk te verwijderen. De (klap)palen zijn vaak verdwenen of neergeklapt met als gevolg dat het verkeer vrijbaan heeft. De behoefte om door de binnenstad te rijden blijkt echter nog steeds groot met negatieve gevolgen voor het leef- en verblijfsklimaat.

Handhaving

De afdeling Stadtoezicht handhaaft wel in het autovrije gebied in de binnenstad. De mogelijkheden bij de afdeling Stadtoezicht zijn momenteel echter te beperkt om effectief tegen het verkeer in het centrum op te treden dat er niet hoort te zijn.

3.4.20 Nota Fietsparkeren binnenstad (2005)

Inleiding

In de kern geeft deze door de gemeenteraad vastgestelde nota een analyse en beschrijving van hoe mechanismen bij het fietsparkeren werken en hoe fietsparkeervraagstukken te benaderen. Aan deze nota hing ook een uitvoeringsprogramma van concrete kleinschalige acties in de binnenstad.

Onbewaakt fietsparkeren

De binnenstad van Hengelo kent al jaren de systematiek van fijnmazige parkeerclustering van (onbewaakt) fietsparkeren in combinatie met het bijna overal mogen fietsen. Dat betekent dat fietsers hun fiets heel dicht bij hun (winkel)bestemming kunnen parkeren en dat wordt door veel fietsers gewaardeerd. Alleen op topdagen zoals bij grote evenementen in combinatie met mooi weer is de parkeer capaciteit voor al die fietsers onvoldoende. Dit is eenvoudigweg niet op te vangen. De waardering door die incidentele fietser(s), die besluit op dergelijke bijzondere dag wel op de fiets naar de binnenstad te gaan, levert vervolgens een minder positieve gebruikers ervaring op.

Bewaakt fietsparkeren

Daarnaast is er dus een groeiende behoefte aan (gratis) bewaakt stallen. De tijdelijke bewaakte fietsenstalling op het Kloosterhof terrein kent een toenemend aantal bezoekers, voldoet daarmee aan die behoefte en is een succes. De verplaatsing naar de definitieve bewaakte fietsenstalling op de locatie achter de HEMA (De Wetstraat), zal naar verwachting ook een succes worden.

3.4.21 Beleid kamerbewoning

Om daadwerkelijk een woning in gebruik te mogen nemen voor kamerverhuur moet het pand allereerst beschikken over de juiste bestemming. Daarnaast moet de eigenaar van een pand op grond van de regionale Huisvestingsverordening een omzettingsvergunning aanvragen voordat hij een pand mag omzetten van zelfstandige bewoning naar onzelfstandige bewoning (lees: kamerverhuur of pension). Hiermee kan worden voorkomen, dat op sommige zwakkere plekken in de stad overlast ontstaat door kamerverhuur. Het is bekend dat in sommige delen van de stad juist in deze kamerverhuurpanden overlast ontstaat bijvoorbeeld door studenten, maar vooral ook door drugscriminaliteit en andere criminele activiteiten.

De Huisvestingsverordening geeft het college de bevoegdheid nadere regels te stellen aan het verlenen van de omzettingsvergunning. Bij de beoordeling van een ingediende aanvraag voor een omzettingsvergunning zal worden getoetst aan het beleid kamerbewoning. In deze beleidsregels komen naast aspecten als leefbaarheid en andere omgevingsfactoren ook technische aspecten, met name voor wat betreft brandveiligheid, aan de orde. Voor wat betreft de brandveiligheid zal in veel gevallen moeten worden voldaan aan de rechtstreeks werkende bepalingen uit het Bouwbesluit.

3.4.22 Welstandsnota

Op 8 oktober 2013 is de nieuwe welstandsnota in de gemeente Hengelo vastgesteld. Deze nota biedt het toetsingskader voor de welstandsbeoordeling van bouwaanvragen met het doel de welstandsaspecten voor de burger inzichtelijker te maken. Het toetsingsniveau is gedifferentieerd, dat wil zeggen: streng waar nodig, soepel waar mogelijk. Waar veel mensen verblijven (bijvoorbeeld de binnenstad) of waar cultureel erfgoed aanwezig is (bijvoorbeeld Tuindorp 't Lansink) daar wordt streng getoetst. In woonwijken en andere delen van de stad waar weinig mensen verblijven wordt soepel of zelfs niet meer getoetst aan de welstandscriteria (sommige industrieterreinen). Om dit te realiseren zijn vier toetsingsniveaus ingevoerd: Behoud door ontwikkeling (voor monumenten), welstandsniveau hoog, welstandsniveau middel en welstandsvrij. De welstandscriteria zijn afgestemd op de stedenbouwkundige typologieën van de bebouwing. Elke bouwstijl heeft zo zijn eigen specifieke karakter en de toetsingsregels zijn hier op afgestemd. De toetsing heeft betrekking op situering hoofdvorm, gevelaanzichten (niveau middel) en materiaal- kleurgebruik en detaillering. Het bestemmingsplan regelt de massa (hoogtes) en de locatie van de massa (rooilijnen).

3.4.23 Kadernota Spelen (2007)

Het speelbeleid is in 2007 vastgelegd in de Kadernota Spelen, onder het motto 'Spelen is leren samen leven'. Een nieuwe, geactualiseerde Speelnota is in de maak.

Speelgelegenheden omvatten zowel informele speelruimte met speelaanleidingen als formele speelruimte met speeltoestellen. Het plangebied heeft een goed aanbod aan speelmogelijkheden.

Formele en informele speelruimte

Onder formele speelruimte wordt verstaan: openbaar en vrij toegankelijk gebied in de openbare ruimte, die bewust voor spelen ingericht is. Informele speelruimte is alle ruimte die kinderen voor hun spel gebruiken, maar die niet speciaal daarvoor ingericht is.

Naast de ingerichte speelplekken (formele speelruimte) moet een wijk in de openbare ruimte ook informele speelmogelijkheden bieden. Kinderen spelen bijvoorbeeld vaak op straat, op de stoep, op grasveldjes of op een pleintje, met zaken die ze zelf meenemen zoals de fiets, een bal, springtouw, een skateboard, rolschaatsen of knikkers.

Open of juist besloten plekken, hoogteverschillen of beplantingen geven al speelaanleiding. De gemeente kan hiermee vaak eenvoudig rekening houden, bijvoorbeeld door een afwisseling te creëren in kort of lang gras en beplanting, knikkertegels te integreren in de stoep, een muurtje zodanig te maken dat je erop kunt zitten, of een straat verkeersluw te maken. Slim ruimtegebruik kan leiden tot een grotere bespeelbaarheid van een wijk.

- **Spelen in het groen**

De groene openbare ruimte vervult een belangrijke functie voor spel, ontmoeting en integratie. Grasveldjes zijn goed geschikt voor allerlei vormen van spel. In de bosjes kan je je mooi verstoppen. Gronden met de bestemming 'Groen' zijn waar nodig ook geschikt te maken voor formele speelruimte.

Parken zijn grote recreatieve plekken in het openbaar groen. Het park Bataafse Kamp heeft een open karakter en is bij uitstek een plek om uit te groeien tot een volwaardig groen stadspark, met ruimte voor kunst, spel en ontmoeting voor jong en oud. Het Prins Bernhardplantsoen heeft een besloten karakter. Ook hier is, in alle rust, ruimte voor spel en ontmoeting in het groen.

- **Spelen bij het water**

Gronden bestemd tot 'Water' zijn vaak gekoppeld aan de hoofdgroenstructuur uit het Groenplan. Water heeft een grote speelwaarde, maar kent ook een speelrisico. Het is ideaal als informele speelruimte, maar vraagt als formele speelruimte een goede inrichting.

- **Spelen op straten, stoepen en pleintjes**

Naast gronden met de bestemming 'Groen' zijn gronden met de bestemming 'Verkeer - Verblijf' onontbeerlijk om de intensiteit van het spelgebruik op te vangen. Denk daarbij aan fietsen, rolschaatsen of straatvoetbal. Woonstraten (30-km zone), hofjes, voetpaden en pleintjes zijn vaak geschikt als informele speelruimte. Daarnaast zijn deze gronden geschikt te maken voor formele speelruimte.

- **Schoolpleinen**

Gronden met de bestemming 'Maatschappelijk' zijn als wijkwelzijnsvoorziening bij uitstek geschikt als formele speelruimte. In de regel zijn ze openbaar toegankelijk, soms semi-openbaar en soms ook niet openbaar. Zij vormen een sociale ontmoetingsplek in de wijk waar allerlei activiteiten kunnen plaatsvinden. In het plangebied liggen de Willemschool en de Titus Brandsmaschool. Van

beide scholen zijn de pleinen openbaar.

3.4.24 Gemeentelijke Nota Geluid (2009)

De doelstellingen van het gemeentelijke geluidbeleid uit de nota zijn:

- Bijdragen aan het realiseren van een goed woon- en leefklimaat in Hengelo.
- Handvat voor milieuvergunningen, maatwerkvoorschriften, evenementen en APV-afwijkingen.
- Handvat voor geluidambities bij ruimtelijke planvorming en het zonodig vaststellen van hogere geluidgrenswaarden.
- Verantwoording van de inzet van middelen om de geluidssituatie positief te beïnvloeden.

De nota geluid geeft aan hoe de gemeente Hengelo dit gestructureerd, volgens een vaste systematiek, wil aanpakken:

- Een zo integraal mogelijke gebiedsgerichte benadering. Hiertoe zijn in Hengelo vijf gebiedstypen onderscheiden: Wonen, Binnenstad en winkelgebieden, Industrie en bedrijven, Buitengebied en stadsparken en Verkeerszones
- Ambities per gebiedstype (ambitiewaarden) en maximaal toegestane waarden (plafondwaarden)
- Geluidsaspecten worden zoveel mogelijk in de initiatieffase van de ruimtelijke planontwikkeling betrokken
- Zoveel mogelijk aanhouden van de volgorde: eerst bronmaatregelen, dan overdrachtmaatregelen en dan pas maatregelen bij de ontvanger. Dit betekent o.a. dat waar nodig en mogelijk stillere wegdektypen worden toegepast. Als bronmaatregelen en/of overdrachtmaatregelen onvoldoende resultaat hebben kan geluidbelasting tot maximaal de plafondwaarde voor het betreffende gebiedstype worden toegestaan als er sprake is van voldoende (akoestische) compensatie.
- Bij verkeersplannen wordt uitdrukkelijk rekening gehouden met effecten van geluid.
- Een eenduidige normstelling voor bedrijven.

In het betreffende plan is rekening gehouden met de nota geluid.

3.5 Conclusie

De bepalingen zoals opgenomen in het bestemmingsplan Centrum 2013 voldoen aan de bovengenoemde beleidsuitgangspunten.

Hoofdstuk 4 Randvoorwaarden

4.1 Watertoets

Met de ondertekening van de Startovereenkomst 'Waterbeheer in de 21e eeuw' is in februari 2001 de watertoets in het leven geroepen. De watertoets is met ingang van 1 november 2003 wettelijk verplicht voor onder andere bestemmingsplannen. Het Waterschap Vechtstromen streeft ernaar de formele watertoets te vergemakkelijken door al in een vroeg stadium van de planvorming een bijdrage te leveren.

Voor onderhavig plan is er contact geweest met het waterschap Vechtstromen. Hieruit is gebleken dat er een normale watertoetsprocedure doorlopen moet worden.

Uitgangspunten waterschap Vechtstromen voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen.

Het beleid van het waterschap Vechtstromen is vastgelegd in het vigerend waterbeheerplan.

Voor alle in- en uitbreidingen gelden in principe onderstaande beleidsregels.

Algemeen

- Bij de keuze voor de locatie van het plangebied wordt rekening gehouden met de wateropgave en de eigenschappen van het watersysteem.
- Bij het stedenbouwkundig plan moet notie worden genomen van het feit dat water van hoog naar laag stroomt. Water is daarmee ordenend voor het plan.
- Per project moet in het overleg tussen gemeente en waterschap worden gezien of maatwerkoplossingen nodig en/of wenselijk zijn.

Afvalwater

- Het afvalwater (het zwarte afvalwater van toilet, het grijze afvalwater van keuken, wasmachine en douche en het eventuele bedrijfsafvalwater) wordt afgevoerd naar de RWZI door middel van riolering.

Hemelwater

- De afvoerpijk uit het plangebied door de toename van verhard oppervlak wordt afgevlakt door berging van hemelwater in wadi's of retentievijvers met een gedoseerde afvoer.
- De norm voor de maximale hoeveelheid te lozen water bedraagt 2,4 l/sec.ha bij een maatgevende neerslaghoeveelheid van 40 mm in 75 minuten.
- Het hemelwater wordt zo min mogelijk verontreinigd en komt ten goede aan het lokale water- of grondwatersysteem.
- Zichtbare oppervlakkige afvoer van hemelwater heeft de voorkeur boven afvoer van hemelwater door buizen, vanwege het grotere risico op ongewenst lozingsgedrag en foutieve aansluitingen bij buizen.
- Infiltratie van hemelwater in de bodem via een graspassage is de beste optie, omdat hiermee zuivering, retentie en grondwateraanvulling worden gerealiseerd.
- Op kleine schaal kan dit goed door middel van individuele voorzieningen, op grotere schaal verdient de toepassing van wadi's de voorkeur.
- Afvoer van hemelwater vindt bij voorkeur plaats via de reeks regenpijp - perceelsgootje - straatgoot - wadi.
- Bij het ontwerp van het bouwwerk wordt een zodanig samenspel van dakvlakken, dakgoten, regenpijpen en perceelsgoten gekozen dat het water niet in riolen onder de grond hoeft.
- Goede alternatieven in geval van nauwelijks verontreinigd hemelwater zijn regenwaterhergebruik op individuele schaal of directe oppervlakkige afvoer naar sloten of vijvers met retentievoorzieningen op grotere schaal.
- In het geval van bedrijventerreinen met risico op vervuiling verdient hemelwaterafvoer via een verbeterd gescheiden rioolstelsel met retentievijvers de voorkeur.
- Het ontwerp van een verbeterd gescheiden stelsel wordt afgestemd op het risico op verontreiniging van het verhard oppervlak en het uitgangspunt dat de afvoer van relatief schoon hemelwater naar de rwzi wordt geminimaliseerd.

Grondwater

- Het grondwater wordt zoveel mogelijk aangevuld met schoon infiltrerend water.
- Te hoge grondwaterstanden in natte winterperioden mogen worden beteugeld met drainage in de openbare weg en eventueel op de kavels zelf, mits dit niet leidt tot een permanente

grondwaterstandverlaging in of buiten het plangebied.

- De drainage voert af naar een wadi of naar oppervlaktewater; dus niet naar de RWZI.
- Vochtverlast door hoge grondwaterstanden wordt geminimaliseerd door te bouwen zonder kruipruimten en door kelders waterdicht te maken.

Oppervlaktewater

- Bij de herinrichting van het oppervlaktewatersysteem zijn de benodigde afvoercapaciteit, de streefbeeld en de kwaliteitsdoelstellingen van het waterschap Regge en Dinkel leidend.
- Het oppervlaktewater wordt liefst op fraaie wijze geïntegreerd in het stedenbouwkundig plan, zodanig dat het water beleefbaar is en goed te beheren.

In het plangebied ligt een gemengd rioleringssysteem. Er is geen sprake van structureel te hoge grondwaterstanden. Het oppervlaktewater zal daar waar dat mogelijk is weer zichtbaar worden gemaakt en natuurvriendelijker worden ingericht.

4.2 Flora en fauna

Flora en Fauna

De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een aantal planten- en diersoorten. Centraal hierbij staat de zorgplicht. Dit houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. In de praktijk betekent dit dat bepaalde werkzaamheden ten aanzien van dieren en planten slechts onder strikte voorwaarden mogelijk zijn. Veel voorkomende werkzaamheden waarbij rekening gehouden moet worden met beschermde planten- en diersoorten zijn bijvoorbeeld:

- (ver)bouwen van huis, schuur, bedrijfspand of overige gebouwen;
- slopen van huis, schuur, bedrijfspand of overige gebouwen;
- kappen van bomen (dit is ook het verwijderen van takken uit bomen) en het verwijderen van struiken;
- aanleggen van terrassen, inritten en wegen;
- aanleggen of dempen van sloten, greppels, poelen en vijvers;
- beheer van openbaar groen zoals bermen, oevers en plantsoenen.

Welke soorten zijn volgens de Flora- en faunawet beschermd?

- sommige soorten vaatplanten, met name orchideeën en varens maar onder andere ook de jeneverbess;
- alle soorten vogels: daarbij wordt feitelijk onderscheid gemaakt in soorten die gedurende het gehele jaar van hun nest gebruik maken en overige, meer algemeen voorkomende soorten. Tot de eerste groep behoren met name een aantal roofvogels en uilen maar ook de huismus en de gierzwaluw. Nesten van deze soorten zijn het gehele jaar beschermd. Nesten van overige soorten zijn alleen gedurende het broedseizoen (globaal van half maart t/m half augustus) beschermd;
- diverse soorten zoogdieren, waaronder alle soorten vleermuizen, steenmarter, das, eekhoorn, ree, haas, vos, egel, konijn, bunzing, boomarter;
- sommige soorten reptielen, amfibieën en vissen: onder andere gewone pad, diverse soorten salamanders, diverse soorten kikkers, adder, ringslang en bittervoorn;
- sommige soorten insecten (met name libellen), vlinders en kevers: deze komen doorgaans alleen voor in specifieke milieus als hoogveen en heide.

De natuurwaarden in het plangebied zijn voornamelijk gerelateerd aan het stedelijk gebruik en het aanwezige (cultuur) groen. Er zijn geen gebiedsdekkende flora- en faunagegevens bekend. Wel is binnen het plangebied recentelijk een Quicksan (2008) en een vervolgonderzoek (2009) opgesteld in het kader van de Flora- en faunawet voor het project Lange Wemen. De belangrijkste conclusies uit deze onderzoeken:

- In het gebied komen soorten voor die volgens de Flora- en faunawet worden beschermd.
- Er zijn drie soorten vleermuizen waargenomen (de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis).
- Er zijn geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Ook zijn er geen vliegroutes of foerageergebieden aangetroffen die onderdeel uitmaken van de essentiële leefomgeving voor lokale populaties van vleermuizen.
- Gezien het vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur kan gesteld worden dat het onderzoeksgebied afdoende is geïnventariseerd.
- Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van gierzwaluwen waargenomen.

- Ten behoeve van de uitvoering van de ontwikkelingen bij Lange Wemen is het niet noodzakelijk een ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of gierzwaluwen aan te vragen. Er zijn geen strikt beschermde soorten in het gebied aanwezig (zie Arcadis 2008).
- Voor de niet beschermde soorten blijft wel de zorgplicht gelden. Aan de zorgplicht kan worden voldaan door tijdens de uitvoering de maatregelen uit het ecologisch protocol te volgen.
- De monumentale plataan is beschermd volgens de bomenverordening van de gemeente Hengelo. Bij het uitvoeren van het plan zal rekening gehouden moeten worden met de eisen die deze verordening stelt.

Naast de gegevens van de bestaande flora- en faunaonderzoeken zijn er, voor zover bekend, geen gebiedsdekkende gegevens beschikbaar over het voorkomen van vogels, vaatplanten, reptielen en amfibieën, mossen, korstmossen en paddenstoelen in het plangebied 'Binnenstad Centrum'. Toch is de kans aanwezig dat zich beschermde soorten binnen het plangebied begeven.

De oude en grote bomen en (oude) gebouwen zijn potentieel geschikt als rust-, nest-, of verblijfplaats voor onder andere vleermuizen, gierzwaluwen, eekhoorns en steenmarters. Alle vleermuizen zijn opgenomen in tabel 3 en hebben zodoende een status als extra beschermde soorten. De eekhoorn en de steenmarter behoren tot de tabel 2 soorten. Alle vogels zijn opgenomen in tabel 2 en hebben daarmee een verhoogde beschermingsstatus.

Ook de parken in het plangebied (Bataafse Kamp en Prins Bernhardplantsoen) zijn potentieel geschikt als rust-, nest-, of verblijfplaats voor de hierboven genoemde soorten. Daarnaast zijn deze parken lokaal geschikt als leefgebied voor diverse soorten vogels en bij grondgebonden zoogdieren zoals egel, mol, konijn en verschillende soorten algemene muizen en woelmuizen (tabel 1 soorten). Deze grondgebonden zoogdieren komen daarnaast mogelijk voor in de bermen, plantsoenen, particuliere tuinen en op braakliggende terreinen.

Voor de bomen in het plangebied geldt de bescherming die geregeld is in de Bomenverordening.

Door het mogelijk voorkomen van meerdere soorten beschermde flora en fauna binnen het plangebied, dienen de wettelijk voorschriften tot zorgvuldig handelen, de compensatieplicht en de zorgplicht in acht te worden genomen.

4.3 Evenementen

Evenementen zijn belangrijk voor de aantrekkingskracht van een stad als Hengelo. Tijdens evenementen is er volop leven, sfeer en gezelligheid rondom het evenement. De combinatie van verschillende evenementen naar soort en schaalgrootte, zorgt voor een grote aantrekkingskracht. Vanaf 1 januari 2012 is Stichting VVV & Stadspromotie Hengelo overgegaan in Bureau Hengelo. Bureau Hengelo is het aanspreekpunt voor heel Hengelo op het gebied van evenementen, toerisme, recreatie, communicatie en marketing gerelateerde onderwerpen. Bureau Hengelo is verantwoordelijk voor het beheer van de lokale evenementenkalender en het toekennen van financiële bijdragen. In de 'Uitgangspunten voor communicatie' met de inwoners van Hengelo door Bureau Hengelo is de kernboodschap: 'De binnenstad is de huiskamer van Hengelo. Hier kunnen alle Hengeloërs terecht voor gezellige ontmoetingen, evenementen, levendig wonen, uitgaan en een compleet winkelaanbod'. Uitgangspunten die uitstekend passen bij een brede doelgroep. Evenementen kunnen ook een keerzijde hebben. Voor bewoners en ondernemers kunnen evenementen overlast veroorzaken. Overlast die betrekking kan hebben op geluidhinder, de bereikbaarheid van de woning of het bedrijf, het tijdelijk verdwijnen van parkeerplaatsen, wegafzettingen, verkeersopstoppen of vervuiling van de openbare ruimte. Het houden van evenementen wordt gestimuleerd via de vergunningverlening en op grond van de APV gereguleerd. Evenementen horen dan ook in het belang van een goede ruimtelijke ordening en in het kader van rechtszekerheid in een bestemmingsplan te worden verwerkt. Omwonenden moeten in het bestemmingsplan kunnen achterhalen welk type evenementen op de aangewezen gronden kunnen plaatsvinden, in welke intensiteit, het maximaal aantal toegestane bezoekers per evenement en de te verwachten milieuhinder.

De juridische basis voor de beleidsregels bij evenementen is de APV. Op grond van de APV (artikelen 2.1.4.1, 2.2.1 en 2.2.2) is het niet toegestaan om zonder vergunning van de burgemeester een voor publiek toegankelijk evenement te organiseren. Een van de toetsingscriteria hierbij is het voorkomen van overlast, waaronder geluidsoverlast. Het geluidsbeleid van de gemeente Hengelo (vastgesteld op 10 februari 2009) geeft regels aan die toegepast moeten worden bij het beoordelen van een aanvraag voor een evenementenvergunning en bij het opstellen van de voorschriften.

Gebieden waar evenementen zijn toegestaan

Er zijn drie gebieden binnen het bestemmingsplan Centrum 2013 waar evenementen mogen plaatsvinden. Dit zijn de binnenstad, het Prins Bernhard Plantsoen en het groen bij de Bataafse Kamp. Evenementen moeten passen in de omgeving. De ruimtelijke afwegingen ten aanzien van de aard, omvang en het aantal evenementen dat wordt toegestaan, is mede afhankelijk van de basiskwaliteit

van het gebied.

De binnenstad kenmerkt zich door een veelheid aan functies. Winkelgebieden, bedrijvigheid, kantoren, horeca en woningen bepalen het karakter. Daarnaast vervult de binnenstad van Hengelo (ook) een belangrijke gemeenschappelijke culturele functie. Evenementen maken hier onvermijdelijk een onderdeel van uit. Eveneens is onvermijdelijk dat hierdoor af en toe een zekere mate van geluidhinder optreedt. Naast geluidhinder kunnen evenementen voor bewoners en ondernemers ook hinder of overlast geven in de vorm van verminderde bereikbaarheid van de woning of het bedrijf, het tijdelijk verdwijnen van parkeerplaatsen, wegafzettingen, verkeersopstoppen of vervuiling van de openbare ruimte.

Het Prins Bernhardplantsoen en het groen bij de Bataafse Kamp zijn anders van karakter. De levendigheid is er minder. Wel vervullen ze een functie als groene openbare ruimte. En gelet op het karakter van de locatie en de ligging tegen het centrum moet het mogelijk zijn om ook hier een beperkt aantal evenementen te organiseren waarbij een hoger geluidniveau dan gebruikelijk en enige mate van andere overlast moet worden geaccepteerd.

Welke mate van overlast in redelijkheid kan worden gevraagd, hangt onder meer af van het belang van het evenement, de aard en omvang van het evenement en het aantal keren per jaar dat evenementen in die omgeving plaatsvinden.

Categorisering van evenementen

In dit plan worden drie categorieën evenementen onderscheiden. De categorisering volgt uit een risicoclassificatiesysteem dat regiobreed wordt gehanteerd en dat is vastgelegd in het zogeheten evenementenhandboek van de gemeente Hengelo. Doel van het classificatiesysteem is voor de hulpdiensten inzichtelijk maken bij welke evenementen de gangbare, standaard maatregelen afdoende zijn en bij welke evenementen aanvullende maatregelen nodig zijn. Het classificatiesysteem onderscheidt drie categorieën:

A-categorie voor kleine evenementen

Dit is de eenvoudigste vorm van een evenement. Voorbeelden van evenementen die in deze klasse vallen, zijn kleinere activiteiten zoals straat-, buurt- en verenigingsfeesten. Bij deze evenementen zijn de risico's van dien aard dat er geen aanvullende maatregelen getroffen hoeven te worden, de standaard maatregelen en/of voorschriften voldoen. Het aantal bezoekers van een A-evenement is over het algemeen relatief beperkt: tot maximaal 2.000 bezoekers.

B-categorie voor middelgrote evenementen

Er is sprake van een (middelgroot) evenement met een gemiddeld risico. De organisator stelt een veiligheidsplan op. Op onderdelen waar in het risicoanalysemodel het hoogst mogelijke aantal risicopunten wordt gescoord, dient beoordeeld te worden of er aanvullende maatregelen genomen moeten worden. Het verwachte aantal bezoekers is minder dan 15.000.

C-categorie voor grootschalige evenementen

Er is sprake van een grootschalig evenement met een sterk verhoogd risico. De organisator stelt een veiligheidsplan op. Bij een evenement in deze klasse evenementen wordt (hulpverlening) regionaal opgeschaald. Leden van het regionale multidisciplinaire overlegorgaan adviseren en geven aan welke aanvullende maatregelen nodig zijn om de veiligheid en gezondheid bij het evenement te waarborgen. Het verwachte aantal bezoekers is minimaal 10.000 en maximaal 50.000.

De categorisering van de evenementen hangt in belangrijke mate samen met het aantal bezoekers dat wordt verwacht. Grote aantallen bezoekers kunnen de dagelijkse gang van zaken verstoren door verminderde bereikbaarheid van de woning of van het bedrijf, door het tijdelijk verdwijnen van parkeerplaatsen, wegafzettingen, verkeersopstoppen of vervuiling van de openbare ruimte. Om deze reden is het aantal malen per jaar dat grootschalige B en C-evenementen wordt toegestaan beperkt. Voor het Prins Bernhardplantsoen en het groen bij de Bataafse Kamp gelden (uiteraard) grotere beperkingen dan voor de binnenstad. A-evenementen hebben door het beperkte aantal bezoekers een veel beperktere impact op de woon- en leefomgeving.

Aantal evenementen

Het maximale aantal evenementen, de maximale duur (van de geluidbelasting) en het aantal bezoekers per locatie wordt bepaald door de omvang van de locatie, de ligging van de woningen en de uitstraling en het karakter van de locatie. Voor de locaties Prins Bernhardplantsoen en het groen bij de Bataafse Kamp worden categorie C evenementen niet toegestaan; ook het aantal categorie A en B evenementen wordt beperkt. Deze locaties zijn zoals eerder opgemerkt anders van karakter dan het levendige binnenstedelijk gebied. De binnenstad is meer geschikt voor het houden van (grote) evenementen.

Voor wat betreft het aantal evenementen is gekeken naar de verleende vergunningen in het jaar 2012 en 2013. In de tabel hieronder is een overzicht te zien van het aantal verleende evenementenvergunningen per categorie evenement en locatie.

Type evenement	Aantal 2012	Aantal 2013
Categorie A evenementen (v.b. Modeshow Brinkplein)	29	40
Categorie B evenementen (v.b. Lambertuskermis)	20	17
Categorie C evenementen (v.b. Tropical dance night)	4	3

Aantal evenementen Prins Bernhardplantsoen

Type evenement	Aantal 2012	Aantal 2013
Categorie A evenementen (v.b. optreden Armonia en muziekschool)	2	2
Categorie B evenementen (v.b. BAM)	1	1
Categorie C evenementen	-	

Aantal evenementen Bataafse kamp

Type evenement	Aantal 2012	Aantal 2013
Categorie A evenementen	-	
Categorie B evenementen (v.b. Summersquare)	1	1
Categorie C evenementen	-	

Regeling in het bestemmingsplan

In de regels is er per locatie een maximum aantal evenementen per jaar genoemd per categorie. Daarnaast is de duur van een evenement opgenomen, dit betreft de duur inclusief de op- en afbouw van het evenement. In bovenstaande tabel is een overzicht te vinden van het verleende aantal evenementen per categorie in 2012 en 2013. In het onderhavige bestemmingsplan wordt voor wat betreft de binnenstad enige flexibiliteit geboden aan het aantal toegestane evenementen.

Evenementen Prins Bernhardplantsoen en Bataafse kamp

In het Prins Bernhardplantsoen en groen bij de Bataafse kamp worden op beide locaties toegelaten in de categorie A; maximaal 6 evenementen per jaar, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen. In de categorie B wordt maximaal 1 evenement per jaar toegestaan, waarbij de duur van het evenement niet meer dan 3 aaneengesloten dagen mag bedragen inclusief op- en afbouw. Op beide locaties worden geen evenementen van de categorie C toegestaan. Beide locaties worden niet geschikt geacht om C evenementen toe te laten.

Evenementen binnenstad

In de binnenstad worden toegelaten in de categorie A; maximaal 60 evenementen per jaar, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen. In de categorie B worden maximaal 30 evenementen per jaar toegestaan, waarbij de duur van het evenement niet meer dan 3 aaneengesloten dagen mag bedragen inclusief op- en afbouw. Het aantal categorie C evenementen mag maximaal 6 per jaar bedragen, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op- en afbouw.

Deze kleinschalige evenementen tasten het woon- en leefklimaat niet onevenredig aan. Het wordt daarom ook toelaatbaar geacht om hier een maximum van 60 op te nemen.

Het geluidaspect kent een apart beoordelingskader. Geluid dringt ook binnen in de persoonlijke levenssfeer in de woning. Bovendien is er geen eenduidige relatie tussen de categorisering van een evenement en de potentiële geluidhinder. Ook een kleinschalig evenement kan in beginsel veel geluidhinder veroorzaken. Hieronder wordt nader ingegaan op het aspect geluid.

Geluid

Zoals eerder opgemerkt, heerst in de binnenstad meer levendigheid dan in andere woongebieden in Hengelo. Dit is ook overwogen bij de geluidambities in het geluidbeleid van Hengelo die zijn vastgesteld voor de binnenstad. Enige geluidoverlast op gezette tijden is inherent aan het wonen in de binnenstad. Er mag van worden uitgegaan dat bewoners van de binnenstad dit aspect hebben meegewogen in het besluit om daar te gaan wonen.

De mate waarin een bewoner tijdens een evenement wordt gehinderd door een hoger geluidniveau dan gebruikelijk zal ook afhangen van de betrokkenheid van de betreffende bewoner. Iemand die zich betrokken voelt bij het evenement of bij de aanleiding daartoe zal het geluid minder snel als overlast beoordelen. De mate van hinder die wordt ervaren, hangt ook af van de kennis vooraf en van de inspraakmogelijkheden van de bewoner en van de voorspelbaarheid. Het is daarom van belang dat bewoners vooraf worden geïnformeerd over een evenement, dat vooraf duidelijkheid wordt verschaft over de eindtijd en andere afspraken en dat er een mogelijkheid is om te klagen als men zich niet aan de afspraken houdt.

Om het woon- en leefklimaat niet onaanvaardbaar te verstoren, moet de gevelbelasting van de woningen rond een evenement aan een maximum worden verbonden.

Bij normstelling in het kader van de Wabo, de Wet milieubeheer en de Wet geluidhinder geldt dat in de dagperiode het binnenniveau van 35 dB(A) niet mag worden overschreden. Hogere geluidniveaus kunnen storend werken bij gesprekken en bij het verstaan van de televisie of radio. Vooral verstoring van gesprekken of verstaanbaarheid van televisie wordt vaak als zeer storend ervaren. Vaak wordt 50 dB(A) binnenniveau aangehouden als geluidniveau waarboven dit optreedt en er sprake is van een ernstige verstoring van de persoonlijke levenssfeer. Dit is uiteraard geen absoluut gegeven. Door verschillende personen zal dit verschillend worden ervaren. Voor de nachtperiode gelden andere waarden. Bij een binnenniveau van 50 dB(A) zullen de meeste mensen, zeker als het muziekgeluid betreft, niet kunnen slapen. Om slaapverstoring te voorkomen kan het maximum binnenniveau niet veel hoger worden gesteld dan (35 dB(A)).

De gevelisolatie van een gemiddelde woning bedraagt 20 à 25 dB. Uitgaande van een maximaal binnenniveau van 50 dB(A), mag de gevelbelasting niet hoger zijn dan 75 dB(A). Om slaapverstoring te voorkomen, mag de gevelbelasting, in het geval de slaapkamer achter de belaste gevel ligt, niet hoger zijn dan ongeveer 55 dB(A). Bij versterkte muziek in de open lucht zal de geluidbelasting van de gevels in de omgeving in de praktijk hoger zijn dan 55 dB. Bij evenementen met versterkte muziek zal dan ook vrijwel altijd slaapverstoring optreden. Om die reden is het noodzakelijk eindtijden vast te stellen waarop het versterkte (muziek)geluid moet worden beëindigd. Voor avonden waarop een werkdag volgt, ligt die eindtijd op 23.00 uur. Voor de vrijdag- en zaterdagavond is de eindtijd 01.00 uur.

Op grond van de APV (artikelen 2.1.4.1, 2.2.1 en 2.2.2) is het niet toegestaan om zonder vergunning van de burgemeester een voor publiek toegankelijk evenement te organiseren. Een van de toetsingscriteria is het voorkomen van overlast, waaronder geluidoverlast. Voorgaande overwegingen en de neerslag daarvan in de gebruiksregels vormen het kader voor de vergunningverlening. In het geluidsbeleid van de gemeente wordt dit kader uitgewerkt in beleidsregels toe te passen bij de vergunningverlening.

De activiteiten (evenementen) waar het om gaat zijn niet terug te vinden in onderdeel C en D van de bijlage uit het Besluit MER (kolom 1 van de C en D lijst). Er is dan ook geen sprake van een MER-plicht.

Bovenstaande regels zijn verwerkt in de bestemmingen "Groen" en "Verkeer - Verblijfsgebied".

4.4 Monumenten, archeologie en cultuurhistorie

4.4.1 Monumenten

Hengelo heeft 90 rijksmonumenten (RM), ca. 130 gemeentelijke monumenten (GM) (waarvan 10 met de status voorgedragen), 35 beeldbepalende gemeentelijk karakteristieke panden (BGKP) en een beschermd dorpsgezicht, Tuindorp 't Lansink.

Binnen het plangebied Centrum 2013 bevinden zich de volgende monumenten:

- Beekstraat 51, museum, RM
- Beursstraat 1a, GM
- Beursstraat 2, restaurant, GM
- Beursstraat 3, 5, 7, 9 en 11 BGKP
- Beursstraat 15, GM
- Brinkstraat 5, GM
- Brinkstraat 7, GM

- Burg. Jansenplein 1, stadhuis, GM (potentieel RM)
- Burg. Jansenplein 40, GM
- Deldenerstraat 18, muziekschool, RM
- Deldenerstraat 22, BGKP
- Deldenerstraat 36-38, GM
- Deldenerstraat 35-41, GM
- Emmaweg 5, voormalig weeshuis, GM
- Enschedesestraat 3: basiliek, RM
- Enschedesestraat 14, GM
- Enschedesestraat 16-18, GM
- Enschedesestraat 45, GM
- Enschedesestraat 47, GM
- Enschedesestraat 70, RM
- Enschedesestraat 86, molenstomp en pakhuis, BGKP
- Langestraat 25, GBKP
- Langestraat 27, GM
- Langestraat 35, RM
- Markt 1, 1A t/m D \ Brinkstraat 7A-7B, GM
- Markt 2, GM
- Markt 203 ev, GM
- Marktstraat 1 t/m 5A \ Brinkstraat 16, 16A, GM
- Marskant 70, 72 en 74
- Marssteeg 22, GM
- Nieuwstraat 2, GM
- Oldenzaalsestraat 14, vm school, GM
- Oldenzaalsestraat 18. vm volksbad, GM
- Pastoriestraat 14-16, cafe, GM
- Pastoriestraat 43, GM
- Pastoriestraat 45, GM
- Pastoriestraat 51, GM
- Paul Krugerstraat 25-27, GM
- Paul Krugerstraat 29-31, GM
- Paul Krugerstraat 45 A-C, BGKP
- Paul Krugerstraat 54-64, vm Mavo, GM
- Prins Bernhard Plantsoen, plantsoen en opstallen, GM
- Stationsplein 1 (stationsgebouw)
- Steynstraat 27-29, GM
- Veldbleekstraat 18, vm bakkerij, BGKP
- Wolter ten Catestraat 57-59

De Rijksdienst voor het Culturele Erfgoed (RCE) heeft de binnenstad aangewezen als aandachtsgebied in het kader van het na-oorlogse bouwen. Landelijk zijn er 30 gebieden aangewezen waarvan er 2 in Hengelo zijn benoemd: de binnenstad en Klein Driene.

Uitgangspunt is dat RCE en gemeente samen tot afspraken komen om de cultuurhistorische waarden in deze gebieden te verankeren in beleidsdocumenten zoals bestemmingsplannen en welstandsnota.

In de welstandsnota worden bouwplannen op niveau hoog getoetst, hetgeen inhoudt dat aan alle criteria in de nota wordt getoetst door de stadsbouwmeester.

4.4.2 Archeologie

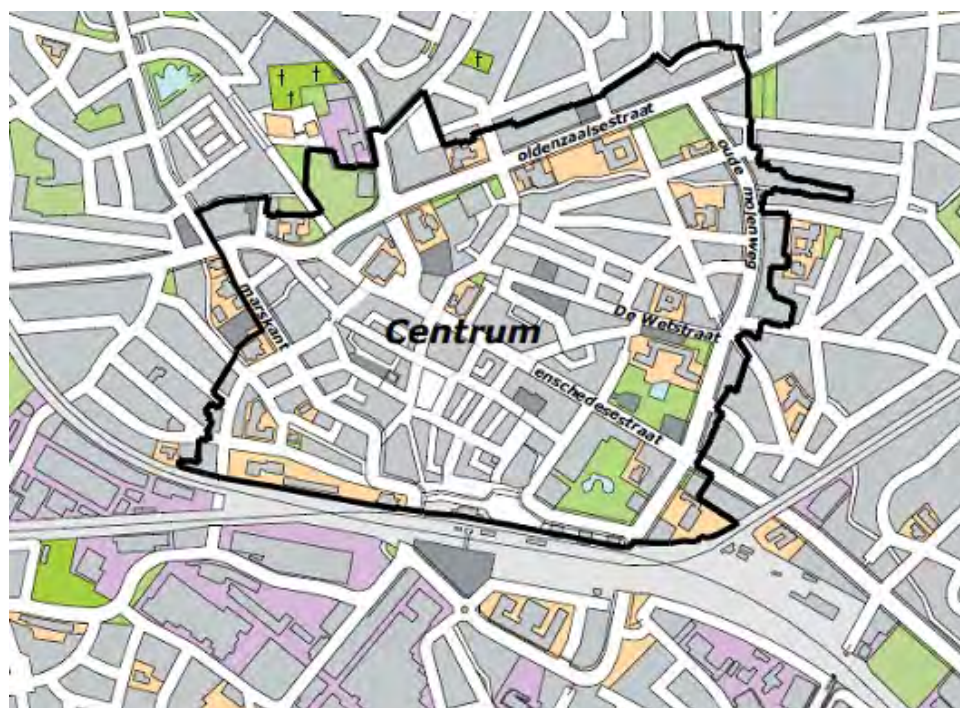
In deze paragraaf wordt aan de hand van inventarisaties ingegaan op de in het plangebied aanwezige archeologische en cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplangebied.

4.4.2.1 Archeologie;beleid

De in 2007 aangepaste Monumentenwet, een wijziging op de Monumentenwet 1988, regelt de omgang met het archeologisch erfgoed. De gemeenten hebben een archeologische zorgplicht en initiatiefnemers van projecten waarbij de bodem wordt verstoord, zijn verplicht rekening te houden met de archeologische relictten die in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn. Bij het opstellen van bestemmingsplannen dient rekening gehouden te worden met archeologische waarden in het plangebied.

Als blijkt dat in het plangebied behoudenswaardige archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, dan kan de initiatiefnemer verplicht worden hiermee rekening te houden. Dit kan leiden tot een aanpassing van de plannen, waardoor de vindplaatsen behouden blijven, of tot een archeologische opgraving en publicatie van de resultaten.

Op de "Archeologische waarden- en verwachtingskaart met AMZ-adviezen" van de gemeente Hengelo staat aangegeven welke archeologische waarden aanwezig en te verwachten zijn. Een uitsnede van deze kaart is hieronder opgenomen. Het beleid van de gemeente Hengelo ten aanzien van archeologie is in augustus 2010 vastgesteld.

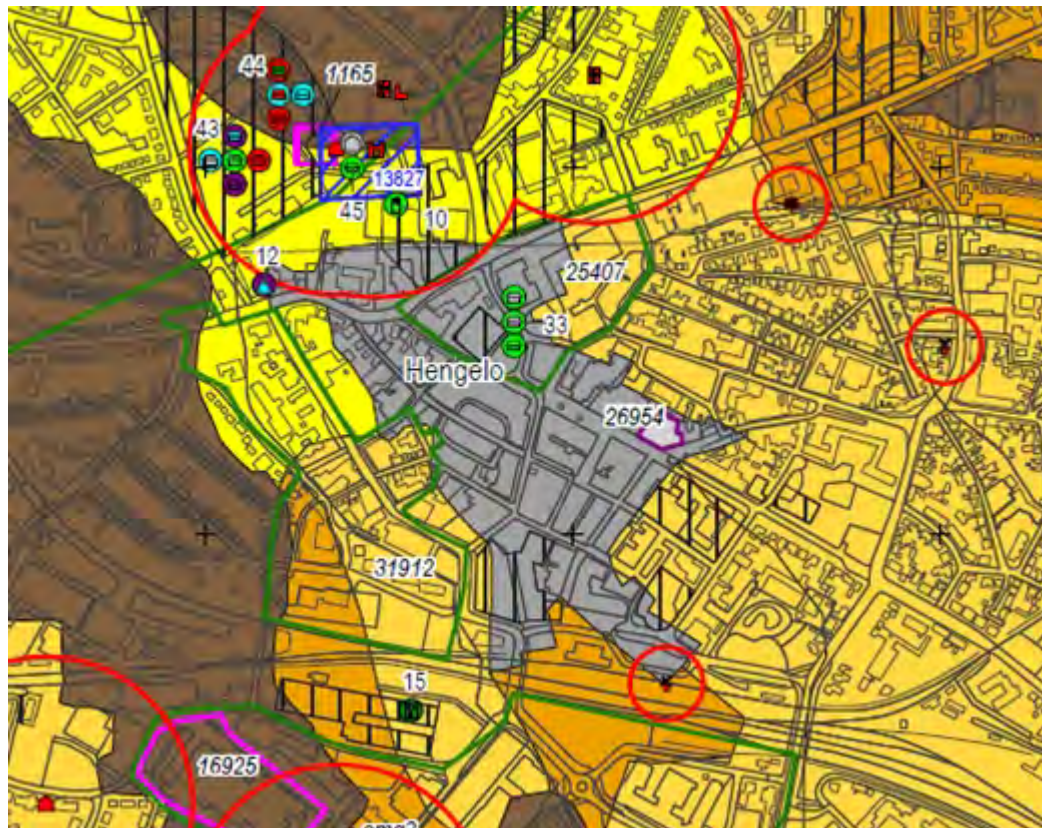

Binnen de begrenzing van het bestemmingsplan Hengelo Centrum zijn meerdere verwachtingszones aanwezig. Een groot deel van het plangebied is aangeduid als Historische Kern van Hengelo. Deze zone is begrensd op basis van het gebied dat op de Kadastrale minuutplan uit 1832 als grotendeels bebouwd gebied is aangegeven. Feitelijk is dit het dorp Hengelo zoals dat in het begin van de 19^e eeuw bestond. Dit deel is met een grijze kleur aangeduid.

Een klein deel in het westelijke deel van het centrumgebied heeft een hoge archeologische verwachtingswaarde. Het gaat om een zone waar van nature hoge dekzandruggen aanwezig zijn die vanaf de Late Middeleeuwen als hoge bouwlanden in gebruik zijn. Dergelijke hoge gronden zijn doorgaans gedurende vele perioden in de prehistorie, Romeinse tijd en de middeleeuwen aantrekkelijke vestigingslocaties geweest en er is daarom een grote kans op het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit alle perioden.

Buiten de historische kern heeft het merendeel van het centrumgebied een middelhoge verwachtingswaarde. Deze verwachtingswaarde is gebaseerd op de aanwezigheid van dekzandwelingen en dekzandruggen met een oud esdek. Dit zijn ook gronden die voor de vorming van deze esdekken in de middeleeuwen en vroegere perioden relatief gunstige condities voor bewoning en eenvoudige landbouw boden en daarom ook vaak archeologische vindplaatsen bevatten. Het gaat om een grote zone ten oosten van de historische kern en twee kleinere zones ten westen van de historische kern.

In het noordwestelijke deel van het centrumgebied is een zone met een lage verwachtingswaarde. Deze lage verwachtingswaarde is gebaseerd op een van nature lagere en nattere omgeving die voor bewonings- en gebruiksactiviteiten geen geschikte condities kende.

Bekende vindplaatsen en monumenten

Binnen de begrenzing van het plangebied Centrum zijn meerdere locaties waar archeologische sporen en resten zijn gevonden. Deze staan op de archeologische waardenkaart aangeduid. Een dichte concentratie van archeologische vindplaatsen is er net buiten de noordelijke grens van het plangebied waar onder andere het Huis Hengelo zich heeft bevonden.

4.4.2.2 Onderzoeken in het plangebied

Binnen het centrumgebied is een aantal archeologische onderzoeken uitgevoerd.

- ARCHIS-onderzoeksmelding 31912: Plangebied M-Kwadrant, bureauonderzoek. Bij het bureauonderzoek is op detailniveau vastgesteld wat de archeologische verwachtingen in dit gebied zijn. Voor diverse delen van het plangebied is booronderzoek geadviseerd.
- AR CHIS-onderzoeksmelding 25407: Lange Wemen, bureauonderzoek. Op basis van het bureauonderzoek is een booronderzoek geadviseerd.
- AR CHIS-onderzoeksmelding 26954: Booronderzoek. Op basis van het booronderzoek is geconcludeerd dat de kans op het aantreffen van archeologische vindplaatsen zeer klein is vanwege de diepe recente bodemverstoringen.
- AR CHIS-onderzoeksmelding 48351: Booronderzoek ten behoeve van de nieuwbouw van de fietsenstalling bij het station Hengelo CS. Geconstateerd is dat de bodem als gevolg van recente verstoringen geen archeologische vindplaatsen kan bevatten.

4.4.3 Archeologiebeleid in het bestemmingsplan Centrum 2013

Op grond van gemeentelijk beleid bij de Archeologische waarden- en verwachtingskaart en de Erfgoedverordening uit 2010 geldt een onderzoeksverplichting met vrijstellingsgrenzen voor de historische kern van Hengelo, zones met een hoge verwachtingswaarde en zones met een middelhoge verwachtingswaarde.

Bij het opstellen van de archeologische verwachtingswaardenkaart is rekening gehouden met gebieden en locaties waar de bodem, als gevolg van graafwerkzaamheden in recente tijden, zodanig is vergraven dat er geen archeologische resten en sporen meer aanwezig kunnen zijn. Dit kon echter niet voor het gehele centrum tot in detail en op perceelsniveau worden geïnventariseerd. Voor maar een beperkt aantal locaties is op de kaart aangeduid waar dit het geval is.

Hoewel er per verwachtingszone onderzoeksverplichtingen gelden indien bij initiatieven waarvoor een omgevingsvergunning of bestemmingsplanprocedure nodig is en waarbij de omvang van de te voorziene bodemingrepen boven de vrijstellingsgrenzen ligt, is het niet altijd zinvol om archeologisch onderzoek te laten uitvoeren. Er zal aan de hand van historische gegevens gekeken moeten worden naar de recente activiteiten en bouwgeschiedenis ter plaatse en op basis daarvan kan blijken dat onderzoek niet nodig is.

In een quick-scan zal de regio-archeoloog namens het bevoegd gezag beoordelen of er archeologisch onderzoek nodig is. De initiatiefnemer wordt gevraagd om relevante gegevens aan te leveren.

Voorschriften en vrijstellingsgrenzen in verband met archeologische waarden en verwachtingen:

- De historische kern van Hengelo
Voor het gebied van de historische kern is archeologisch onderzoek nodig bij bodemingrepen die dieper dan 40 cm en in omvang meer dan 100 m² groot zijn. Per geval zal echter beoordeeld moeten worden of archeologisch onderzoek zin heeft. Op detailniveau zal dan worden gekeken naar de mate waarin de bodem in recente tijden geroerd is en wat concreet verwacht kan worden. Hiertoe zal door de gemeente eerst een quick-scan worden uitgevoerd.
- Zones met een hoge verwachtingswaarde
In zones met een hoge verwachtingswaarde dient archeologisch onderzoek uit gevoerd te worden indien uit plannen blijkt dat de bodem over een oppervlakte van meer dan 250 vierkante meter dieper dan 40 cm wordt vergraven. Ook hiervoor zal eerst door de gemeente middels een quick-scan worden beoordeeld of onderzoek zinvol is.
- Zones met een middelhoge verwachtingswaarde
In de zones met een middelhoge verwachtingswaarde dient archeologisch onderzoek uit gevoerd te worden indien uit plannen blijkt dat de bodem over een oppervlakte van meer dan 500 vierkante meter dieper dan 40 cm wordt vergraven. Ook hiervoor zal eerst door de gemeente middels een quick-scan worden beoordeeld of onderzoek zinvol is.

In sommige gevallen kunnen er ook in sloopvergunningen voorwaarden voor archeologisch en bouwhistorisch onderzoek worden opgenomen. Dat kan het geval zijn indien het om de sloop van een bouwwerk gaat waarvan vermoed wordt dat dit is gefundeerd op oudere funderingen of indien oudere sporen onder het gebouw worden verwacht. Verder kunnen in ogenschijnlijk jongere gebouwen nog aanzienlijk oudere bouwdelen aanwezig zijn, zowel boven- als ondergronds. Ook hierbij zal dit van geval tot geval beoordeeld moeten worden door de regio-archeoloog.

4.4.4 Cultuurhistorie

Beleid

Vanaf 1 januari 2012 is het verplicht om in ruimtelijke plannen rekening te houden met cultuurhistorische waarden. Om een stabiele en meer structurele basis te geven aan de borging van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening, is per 1 januari 2012 aan artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) toegevoegd dat gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen niet alleen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden onder de grond (archeologische waarden), maar ook met waarden boven de grond. Dat betekent dat gemeenten een analyse moeten maken van de cultuurhistorie in een bestemmingsplangebied, en daar conclusies aan moeten verbinden die in het bestemmingsplan verankerd worden.

Cultuurhistorische waarden omvatten meer dan alleen bouwhistorische objecten en monumenten waarop tot voorheen vaak alleen de aandacht lag in bestemmingsplannen. Door middel van een historisch-geografische inventarisatie dienen ook cultuurlandschappelijke structuren en elementen in beeld gebracht moeten worden, zoals oude infrastructuur, verkavelingsstructuren en elementen daarin zoals houtwallen, beeklopen en essen, en moet ook gedacht worden aan het stedenbouwhistorische karakter van wijken en gebieden. Belangrijk is om na te gaan wat het 'eigene' van een gebied is en om

dat met al zijn elementen en structuren in beeld te brengen.

De gemeente Hengelo heeft nog geen specifiek beleid dat de aanpassing van de Bro regelt. In dit bestemmingsplan wordt met de inventarisatie van cultuurhistorische waarden echter voorzien in de eisen volgens het Bro.

4.4.4.1 Historische ontwikkelingen en historische geografische kenmerken van het plangebied

De ontwikkelingsgeschiedenis van het plangebied is uitgebreid beschreven in hoofdstuk 2 van deze toelichting.

4.5 Milieu

Milieuhygiëne vormt een belangrijk aspect binnen de ruimtelijke ordening. Het is van belang dat in het kader van een zorgvuldige en integrale afweging milieurelevante aspecten worden betrokken. Om inzicht te verschaffen in de relevante milieuhygiënische aspecten is een Milieuaspectenstudie voor het plangebied gemaakt. Deze studie is als bijlage 1 bij dit bestemmingsplan gevoegd en geeft aan hoe wordt omgegaan met bedrijven en hun zoneringen. Tevens wordt ingegaan op de diverse hinderaspecten die binnen de ruimtelijke ordening een rol spelen zoals (externe)veiligheid, luchtkwaliteit en geluid.

De samenvattende conclusie is in dit hoofdstuk beschreven.

4.5.1 Bedrijven en milieuzonering

Om te voorkomen dat bedrijvigheid ter plaatse van gevoelige functies (zoals woonfuncties) ontoelaatbare overlast veroorzaakt en om te voorkomen dat bedrijven onevenredige inspanningen moeten leveren om aan milieuregels te voldoen, moet tussen deze functies voldoende ruimtelijke scheiding worden aangehouden (zogenoemde milieuzonering). In de VNG uitgave Bedrijven en Milieuzonering (uitgave 2009) worden voor een groot aantal bedrijfsmatige activiteiten richtafstanden geadviseerd. De richtafstanden zijn afgestemd op een omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype. Indien er sprake is van omgevingstype gemengd gebied kunnen de richtafstanden met één afstandsstap worden verlaagd.

Een gemengd gebied is een gebied met een matig tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Het centrumgebied van Hengelo kan beschouwd worden als gemengd gebied. Binnen een gemengd gebied wordt voor een aantal bedrijfstypen niet gewerkt met richtafstanden.

De toelaatbaarheid van milieubelastende functies in gemengd gebied moet worden beoordeeld aan de hand van drie ruimtelijk relevante milieucategoriën:

- Categorie A: activiteiten die zodanig weinig milieu-belastend zijn voor hun omgeving, dat deze aanpandig aan woningen, in gemengd gebied, kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.
- Categorie B: activiteiten die in gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden.
- Categorie C: activiteiten uit categorie B waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdinfrastructuur is aangewezen.

Voor bedrijfstypen waarbij de systematiek van functiemenging niet kan worden toegepast dient de inpassing beoordeeld te worden aan de hand van de richtafstanden. In het plan Hengelo Centrum betreft dit het spoorwegemplacement. Aan het spoorwegemplacement wordt in de milieuaspectenstudie extra aandacht gegeven.

In het plangebied Hengelo Centrum bevinden zich geen bedrijven die een knelpunt vormen mbt milieuzonering. Wel ligt een aantal zwaardere bedrijven in de nabijheid van het plangebied. Deze bedrijven zijn beschreven maar hebben géén zodanige milieueffecten dat daarmee in het kader van het bestemmingsplan Hengelo Centrum specifiek rekening gehouden moet worden.

4.5.2 Bodem

Dit bestemmingsplan heeft voornamelijk betrekking op het conserveren van een bestaande situatie. Voor een bestaande situatie is in principe geen bodemonderzoek noodzakelijk.

4.5.3 Geluid

De Wet geluidhinder stelt geluidgrenswaarden in zones rond wegen, spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen.

Het plangebied ligt voor een deel binnen de zone van het industrieterrein Wilderinkshoek. Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen de zones van enkele wegen en spoorwegen.

Als nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen worden geprojecteerd binnen één van deze wettelijke zones moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd en moet worden voldaan aan de wettelijke grenswaarden.

Industrielawaai

In de nabijheid van het plangebied bevindt zich het geluidgezoneerde industrieterrein Wilderinkshoek. Rond dit industrieterrein is op grond van de Wet geluidhinder een wettelijke geluidzone vastgesteld. Op de zonegrens mag de totale geluidbelasting afkomstig van alle op het industrieterrein gelegen inrichtingen niet hoger zijn dan 50 dB(A). Deze zonegrens valt gedeeltelijk over het plangebied. Als binnen de zone nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk worden gemaakt moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd. Het bestemmingsplan Hengelo Centrum 2013 is een conserverend plan. Binnen de geluidzone van het industrieterrein worden geen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. Het aspect industrielawaai is daarom niet van belang.

Wegverkeerslawaa

Op grond van de Wet geluidhinder geldt voor tweebaanswegen binnen de bebouwde kom een wettelijke zone van 200 meter. Deze zonering geldt niet voor woonerven en voor 30 km-wegen. Bij nieuwe ontwikkelingen binnen de zone moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd en moeten de wettelijke grenswaarden in acht worden genomen.

Voorliggend plan is conserverend van aard. Op twee locaties kunnen eventueel nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden. Hiervoor zijn twee wijzigingsbevoegdheden opgenomen in het bestemmingsplan. Deze locaties worden nader beschreven in hoofdstuk 9 van de milieuaspectenstudie (bijlage 1).

Railverkeerslawaa

Op grond van de Wet geluidhinder in verbinding met het Besluit geluidhinder geldt voor het doorgaande spoor ter hoogte van het plangebied een wettelijke zone. Als in een bestemmingsplan binnen deze zone nieuwe geluidsgevoelige objecten mogelijk worden gemaakt, moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd naar de geluidsbelasting van deze geluidsgevoelige objecten en moeten de geluidgrenswaarden krachtens de Wet geluidhinder in acht worden genomen.

Voorliggend plan is conserverend van aard en voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen binnen de zone van het spoor. Een akoestisch onderzoek naar het aspect railverkeerslawaa is daarom niet nodig.

Luchtvaartlawaa

Het plangebied is niet gelegen binnen de geluidzone van het vliegveld Twente. Het aspect luchtvaartlawaa is daarom niet van belang.

4.5.4 Veiligheid

Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid betreft de bescherming van mens, dier en milieu tegen (de gevolgen van) daadwerkelijke incidenten, ongelukken en rampen. Door het vooraf treffen van de juiste infrastructurele, bouwkundige en technische maatregelen kunnen ongelukken zoveel mogelijk worden voorkomen of kan in geval van een incident zo goed mogelijk hulp worden geboden. Een goede bereikbaarheid van gebieden evenals de aanwezigheid van voldoende bluswater is een voorwaarde voor een snelle hulpverlening. Ook maatregelen die zelfredzaamheid van de bewoners bevorderen dragen bij aan de fysieke veiligheid. In de milieuaspectenstudie zijn deze aspecten verder uitgewerkt.

Externe veiligheid

Externe veiligheid omvat het beheersen van de risico's voor de omgeving door de productie, de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen (binnen bedrijven) en door het transport van gevaarlijke stoffen (via wegen, waterwegen, spoorwegen en buisleidingen).

De normering voor de externe veiligheid rond bedrijven is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). De externe veiligheids normering rond transportassen in de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen en de normering voor buisleidingen in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het externe veiligheidsrisico wordt uitgedrukt in twee grootheden:

- het plaatsgebonden risico; dit is een wettelijke risicocontour waarbinnen geen kwetsbare objecten mogen worden geprojecteerd;

- groepsrisico; dit is een maat voor de kans dat een aantal personen tegelijkertijd door een calamiteit wordt getroffen. Het groepsrisico kent geen wettelijke norm, maar een zogenoemde oriëntatiewaarde.

Het plangebied bevindt zich gedeeltelijk in het invloedsgebied van het spoorwegemplacement en van het doorgaande spoorvervoer van gevaarlijke stoffen.

Spoorwegemplacement

Op 16 april 2012 is een nieuwe omgevingsvergunning verleend voor het emplacement. Uit de bij de aanvraag gevoegde risicoanalyse blijkt dat het plaatsgebonden risico van 10⁻⁶ niet buiten de inrichting ligt. In het kader van deze omgevingsvergunning is ook het groepsrisico berekend en verantwoord. Omdat het plan conserverend van aard is en er geen nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden binnen het invloedsgebied van het emplacement, wordt voor de verantwoording van het groepsrisico en de te treffen maatregelen verwezen naar de recente vergunning.

Doorgaand vervoer gevaarlijke stoffen over het spoor

Er is wetgeving in voorbereiding om het risico als gevolg van het doorgaand vervoer te limiteren: het wetsvoorstel basisnet vervoer gevaarlijke stoffen. Op grond van dit wetsvoorstel worden risicoplafonds, gebaseerd op het aantal ketelwagens met brandbaar gas, voor elk spoortraject vastgelegd. Vooruitlopend op de wetgeving is de risicoruimte waarmee in de ruimtelijke ordening rekening moet worden gehouden, opgenomen in de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. De externe veiligheidsberekeningen zijn uitgevoerd op basis van de gegevens uit de circulaire. Uit de resultaten van de berekeningen blijkt dat er geen plaatsgebonden risico van 10⁻⁶ aanwezig is.

Het groepsrisico is circa 0,5 x oriëntatiewaarde. Vanwege het conserverende karakter van het plan neemt het groepsrisico niet toe. Het berekende groepsrisico ligt ruim onder de oriëntatiewaarde. Om deze redenen is een verantwoording van het groepsrisico niet noodzakelijk.

Doorgaand vervoer gevaarlijke stoffen over de weg

Door of langs het plangebied loopt geen wegverbinding waarover een substantiële hoeveelheid gevaarlijke stoffen wordt vervoerd. Het aspect externe veiligheid is daarom niet van belang.

Buisleidingen

Binnen het plangebied zijn geen hoogspanningsleidingen, hogedruk aardgas-transportleidingen of andere ondergrondse transportleidingen aanwezig. In de nabijheid van het plangebied zijn geen leidingen aanwezig met een invloedsgebied dat zich uitstrekt tot over het plangebied.

4.5.5 Luchtkwaliteit

Het hoofdstuk luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer (Titel 5.2) is bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging te beheersen.

Het bestemmingsplan Centrum 2013 is conserverend van aard. Het opnieuw vastleggen van de bestaande functies heeft geen negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit. Luchtkwaliteit vormt daarom geen belemmering voor dit plan.

4.5.6 MER

In de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage is vastgelegd dat voorafgaand aan een ruimtelijk plan dat voorziet in een grootschalig project met belangrijke nadelige milieu-gevolgen een milieueffectrapport opgesteld dient te worden. Voor welke activiteiten een Mer-rapportage opgesteld moet worden is opgenomen in de bijlage van het Besluit MER. In het bestemmingsplan Centrum 2013 worden geen nieuwe projecten gerealiseerd waarvoor een verplicht MER of een beoordelings-MER noodzakelijk is.

4.5.7 Radarverstoringgebied

Het plangebied is gelegen in het radarverstoringgebied van de (voormalige) vliegbasis Twente. In verband hiermee zijn, ter voorkoming van radarverstoring, beperkingen van toepassing op de bouw van hoge gebouwen en bouwwerken. Binnen het plangebied worden geen nieuwe hoge gebouwen mogelijk gemaakt. Belemmeringen vanwege het radarverstoringgebied zijn daarom niet aanwezig.

4.6 Integrale veiligheid

In Hengelo staat veiligheid hoog op de agenda. Veiligheid is immers één van de basistaken van de lokale overheid. Het is zaak om ook bij de ruimtelijke ordening rekening te houden met mogelijkheden om de integrale veiligheid te verbeteren.

Ten aanzien van de sociale veiligheid dient rekening te worden gehouden met het volgende. Het is een gegeven dat de aanwezigheid van potentiële daders en een aantrekkelijk en kwetsbaar doelwit de kans op criminaliteit verhogen. Door een zorgvuldig ontwerp en beheer van de gebouwde omgeving kan de veiligheid worden verbeterd en overlast worden vermindert. Het Politiekeurmerk voor Nieuwbouw biedt hier een goed handvat voor en dient, waar mogelijk, dan ook te worden toegepast. Het betekent onder meer dat aanwezigheid van sociale ogen de kans op onveiligheid vermindert. Dit betekent:

- geen tussenliggende terreinen braak laten liggen;
- de locatie van voorzieningen zorgvuldig organiseren binnen het gebouw d.w.z. presentatie van die functies aan openbare / semi-openbare ruimtes;
- open karakter creëren, vermijden dat dichte gevels ontstaan langs routes;
- doorgaande routes voor langzaam verkeer door gebieden met monofuncties vermijden;
- zorg dragen voor eventuele alternatieve routes in de vorm van dag- en nachtroutes.

De kans op onveiligheid vermindert ook als de woonomgeving aantrekkelijk is vormgegeven, goed is onderhouden en bewoners en voorbijgangers zich betrokken voelen bij de omgeving. Dit laatste kan onder meer worden bereikt door zoveel mogelijk gebieden in te richten met zowel een verkeers- als een verblijfsfunctie.

Een gebied dient voor de gebruiker helder en duidelijk te worden ingericht. Zo moet er onder meer aandacht besteed worden aan zichtlijnen en verlichting. Op basis hiervan dient rekening te worden gehouden met de vormgeving van binnenterreinen, achterpaden, doorgaande wegen, parkeervoorzieningen voor de diverse vervoermiddelen, straatmeubilair en speelvoorzieningen. Ook moeten bedrijven en voorzieningen zorgvuldig worden ingepast. Ten slotte moet altijd rekening worden gehouden met de bereikbaarheid voor de hulpdiensten.

4.7 Beheer

Het bestemmingsplan Centrum 2013 is conserverend van karakter en actualiseert slechts de geldende regeling van het plangebied. Daardoor biedt het plan geen ruimte voor grootschalige ontwikkelingen. De uitvoering van het bestemmingsplan heeft geen vergroting van het te beheren en te onderhouden openbaar gebied tot gevolg.

4.8 Economische uitvoerbaarheid

Het bestemmingsplan Centrum 2013 is een actualisatieplan en maakt geen nieuwe ontwikkelingen rechtstreeks mogelijk. De uitvoering van het bestemmingsplan brengt derhalve geen kosten met zich mee. Een onderbouwing van de economische uitvoerbaarheid kan dan ook achterwege gelaten worden.

Hoofdstuk 5 Het bestemmingsplan

5.1 Uitgangspunten

De geldende bestemmingsplannen binnen het plangebied van het bestemmingsplan Centrum 2013 zijn allen niet ouder dan 10 jaar. Als basis voor het bestemmingsplan dienen de bestemmingen zoals deze zijn opgenomen in het bestemmingsplan Centrum uit 2004. Voor een aantal locaties waar sinds 2004 een procedure voor een bepaalde ontwikkeling is gevoerd, vormt de gevoerde procedure de basis voor de regeling. Daarnaast zijn de regelingen, voor zover noodzakelijk, aangepast aan de nieuwe vereisten die onder andere sinds de digitale verplichting voor bestemmingsplannen gelden. De huidige situatie zal worden vastgelegd in het bestemmingsplan, waarbij binnen de verschillende bestemmingen vaak wel een passend meervoudig gebruik mogelijk is.

5.2 Het digitale bestemmingsplan

5.2.1 Algemeen

Volgens het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) wordt een bestemmingsplan met de daarbij behorende toelichting langs elektronische weg vastgelegd. Het bestemmingsplan wordt in die vorm ook vastgesteld, tegelijk met een volledige analoge verbeelding van het bestemmingsplan op papier. Indien de digitale en de analoge verbeelding tot interpretatieverschillen leiden, is de digitale verbeelding beslissend.

Het Bro laat echter de feitelijke digitale werkwijze voor een groot gedeelte over aan een ministeriële regeling, de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012, met de daarbij behorende standaarden. Het gaat daarbij om de inrichting, de vormgeving, de verbeelding, de beschikbaarstelling, de authenticiteit, de integriteit, de volledigheid, de vaststelling en de bekendmaking van de digitale ruimtelijke informatie. De relevante standaarden van de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012 worden in de volgende paragrafen kort toegelicht. Voorliggend bestemmingsplan voldoet aan alle genoemde standaarden, met uitzondering van het Informatiemodel Ruimtelijke Ordening Planteksten. Dit omdat die standaard vrij nieuw is en nog niet volledig is doorontwikkeld.

5.2.2 Informatiemodel Ruimtelijke Ordening 2012 (IMRO2012)

Het IMRO2012 heeft betrekking op de inrichting van de ruimtelijke instrumenten van de Wro. Het IMRO2012 is het informatiemodel voor het opstellen en het uitwisselen van de ruimtelijke visies, plannen, besluiten en verordeningen op alle bestuurlijke niveaus. Het model is geschikt voor het uitwisselen tussen organisaties in het veld van de ruimtelijke ordening en ook voor uitwisseling naar andere werkvelden.

5.2.3 Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP2012)

De Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen bevat de normen die van toepassing zijn op de vormgeving en inrichting van bestemmingsplannen, inpassingsplannen en rijksbestemmingsplannen, met het doel om deze op vergelijkbare wijze op te bouwen en weer te geven.

5.2.4 Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke Instrumenten 2012 (STRi2012)

STRi2012 staat voor Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke Instrumenten. Doel van deze standaard is het waarborgen van de bruikbaarheid en interoperabiliteit van het Wro-instrumentarium door het vaststellen van technische vormvereisten, het waarborgen van de vindbaarheid en raadpleegbaarheid door het stellen van regels rondom de elektronische beschikbaarstelling en het waarborgen van de rechtszekerheid door het stellen van eisen rondom authenticiteit, integriteit en volledigheid.

5.2.5 Informatiemodel Ruimtelijke Ordening Planteksten 2012 (IMROPT2012)

IMROPT staat voor Informatiemodel Ruimtelijke Ordening Planteksten (IMROPT). IMROPT is een facultatieve standaard die het mogelijk maakt om de teksten van ruimtelijk instrumenten objectgericht op te bouwen, zodat men in het digitale plan per object de bijpassende tekst kan oproepen. Objectgerichte teksten zijn gewone teksten die op een slimme manier in stukken zijn opgeknipt, zoals hoofdstukken, paragrafen en subparagrafen of artikelen, leden en subleden, waarbij ieder stuk zelfstandig leesbaar is, een titel heeft, met een hoofdletter begint en met een punt eindigt. Wanneer een bronhouder ervoor kiest om de planteksten bij een ruimtelijk instrument objectgericht te maken, dan is het gebruik van IMROPT verplicht. Ten opzichte van de voormalige Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2008 is IMROPT een nieuwe standaard.

5.2.6 Praktijkrichtlijnen

Aanvullend op de normen zoals deze zijn opgenomen in de Regeling, zijn er ook nog zogeheten praktijkrichtlijnen opgesteld. Een praktijkrichtlijn is te beschouwen als een toelichting op en nadere uitwerking van de RO standaarden.

De Praktijkrichtlijn voor Bestemmingsplannen (PRBP2012) vormt een uitgebreide toelichting op IMRO2012. Dit rapport bevat de praktijkrichtlijn die de gegevensset (de set van objecten en attributen die het bestemmingsplan representeren) beschrijft om conform het IMRO2012 en de SVBP2012 bestemmingsplannen elektronisch vast te leggen. Er is daardoor sprake van een, binnen de juridische context, complete gegevensset. Daarmee wordt de volledige digitale representatie van een bestemmingsplan beschreven.

De Praktijkrichtlijn Toegankelijkheid Ruimtelijke Instrumenten (PRTRI2012) vormt een uitgebreide toelichting op de STRI2012.

5.3 Planopzet

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de regels en bijbehorend GML-bestand waarin de geometrisch bepaalde planobjecten zijn vervat. Het .GML-bestand en de regels dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels;
2. Bestemmingsregels;
3. Algemene regels;
4. Overgangs- en slotregels.

In het navolgende worden de regels per hoofdstuk toegelicht.

5.3.1 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied.

5.3.1.1 Begrippen

Dit artikel bevat de definities van de in de regels gebruikte begrippen, waarmee een eenduidige interpretatie van deze begrippen is vastgelegd.

5.3.1.2 Wijze van meten

De "wijze van meten" geeft onder meer regels waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

5.3.2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de verschillende bestemmingen die voorkomen in het plangebied. Voor ieder gebied op de verbeelding is de bestemming aangegeven. In de regels is onder andere aangegeven welk gebruik is toegestaan, wat er gebouwd mag worden en wat verboden is. Hieronder worden de verschillende bestemmingen en dubbelbestemmingen toegelicht.

5.3.2.1 Bedrijf

Op de gronden met de bestemming Bedrijf zijn bedrijven toegestaan die in de bij de regels gevoegde Staat van Inrichtingen zijn toegestaan. In de Staat van Bedrijfsactiviteiten - functiemenging is gebruik gemaakt, zoals in de milieuaspectestudie beschreven, van de systematiek voor functiemenging. De toelaatbaarheid van milieubelastende functies in gemengd gebied moet worden beoordeeld aan de hand van drie ruimtelijk relevante milieucategorieën:

- Categorie A: activiteiten die zodanig weinig milieubelastend zijn voor hun omgeving, dat deze aanpandig aan woningen, in gemengd gebied, kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.
- Categorie B: activiteiten die in gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden.
- Categorie C: activiteiten uit categorie B waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdinfrastructuur is aangewezen.

Per bedrijf is met een aanduiding aangegeven welke categorieën ter plaatse toelaatbaar zijn. Op het perceel aan de Deldenerstraat 42 is de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - wonen op verdieping' toegevoegd.

5.3.2.2 Centrum

De bestemming Centrum is een ruime bestemming waar diverse functies rechtstreeks mogelijk worden gemaakt. Binnen deze bestemming kunnen detailhandel, kantoren, dienstverlening, maatschappelijke dienstverlening en woningen worden gerealiseerd, waarbij woningen alleen op de verdieping mogen worden gevestigd en overige functies alleen op de begane grond. Bestaand gebruik van de verdiepingen ten behoeve van horeca, detailhandel, dienstverlening maatschappelijk etc. worden door middel van verschillende functieaanduidingen aangegeven.

Ook wordt via functieaanduidingen aangegeven op welke percelen horeca 1 en/of horeca 2 activiteiten zijn toegestaan. Overige ondergeschikte functies behorende bij het gebruik op de begane grond zoals opslag of kantineruimte zijn bij recht toegestaan op de verdieping.

Aan ondersteunende horeca behorende bij detailhandel is met behulp van een functieaanduiding een maximaal oppervlakte aan gegeven.

5.3.2.3 Cultuur en ontspanning

In het plangebied hebben 3 percelen de bestemming Cultuur en ontspanning gekregen. Het perceel aan de Emmaweg heeft de aanduiding 'seksinrichting' gekregen. Het perceel aan de Beekstraat, de bioscoop, heeft de aanduiding bioscoop gekregen. Daarnaast is de aanduiding 'horeca van categorie 1' toegevoegd aan het gedeelte waar horeca van de categorie 1 is vergund.

Rabothheater

Het Rabothheater heeft de aanduiding 'theater' gekregen. Hier mogen theater- en muziekactiviteiten, filmvertoningen, exposities en congressen plaatsvinden met de daarbij behorende voorzieningen.

Het Rabothheater is één van de zes Hengelse culturele kernvoorzieningen. Het theater wordt structureel door de gemeente gesubsidieerd. De subsidie wordt verleend voor de programmering van podiumkunsten. De subsidie is niet voldoende om een sluitende exploitatie te realiseren. In de besluitvorming over de nieuwbouw van het schouwburg heeft de raad in 1998 ingestemd met een bedrijfsplan waarin inkomsten uit commerciële activiteiten een belangrijke pijler vormen van de exploitatie. Echter, de commerciële activiteiten van de schouwburg zijn per definitie ondergeschikt aan de culturele activiteiten. De commerciële activiteiten richten zich op commerciële verhuur (congressen, vergaderfaciliteiten, bedrijfsfeesten en recepties) en de exploitatie van een theatercafé. Inkomsten uit deze commerciële activiteiten zorgen voor een aanvulling van de exploitatie van het theater.

Het bedrijfsplan (1998) waarin de commerciële activiteiten zijn benoemd valt binnen de beleidsmatige ruimte die in de dan vigerende horecavisie en -beleid (1998) wordt gegeven:

In de Oostflank van het centrum zijn de horeca-activiteiten gekoppeld aan cultuur en de zakelijke markt.

In de Horecavisie en -beleid (2005) wordt gesteld dat de Oostflank van de binnenstad een te geringe horecafunctie heeft. Geconstateerd wordt dat de bezoekersstromen in dit deel van het centrum te gering zijn om deze positie waar te kunnen maken. Hengelo kiest voor versterking van de Westflank en Centrum. Uitbreiding van het horeca-aanbod wordt in de Oostflank voorkomen. De bezoekersstromen die hiermee worden bedoeld zijn echter bezoekers die behoefte hebben aan een aantal vormen van horeca; te weten grand-café's, restaurants en dancing. Het theater staat in de Oostflank en bedient ook een andere soort bezoeker.

Zoals de Burgervisie 'Hengelo, we zitten op goud' (2008), maar ook de Structuurvisie Hengelo 2030 aangeeft is het Stationsplein het schakelpunt tussen de bedrijvigheid in Hart van Zuid en de binnenstad. De komende jaren zal met name het gebied rond het Centraal Station van Twente de nodige dynamiek kennen: netwerken kunnen worden geschakeld en nieuwe functies ontwikkeld zodat het gebied intensiever wordt benut. Bij dit zakelijke ontmoeten horen ook de juiste faciliteiten. Zowel in Hotel, cultuur, congres- en vergaderfaciliteiten moet worden voorzien. Deze culturele en congres-activiteiten kunnen plaatsvinden in het theater. Gebleken is dat het gebouw qua vorm en omvang (capaciteit) in een bepaalde behoefte voorziet.

Door haar ligging, inrichting van de zalen en te herbergen capaciteit is het theater complementair aan het horeca-aanbod elders in de binnenstad. De mogelijkheid tot het houden van congressen, conferenties, vergaderingen, alsmede het verhuren voor ruimten voor partijen moet daarom mogelijk zijn. Belangrijk hierbij is dat, het verstrekken van dranken en voedsel hieraan ondergeschikt is.

Bovenstaande gewenste invulling van het Rabothheater past binnen de bestemming Cultuur- en Ontspanning. Het theatercafé heeft een aparte aanduiding 'horeca van categorie 1' gekregen waarmee horeca van categorie 1 is toegestaan. Daarnaast zijn de ruimtes die ten behoeve van de commerciële activiteiten verhuurd mogen worden nader aangeduid met sco-za. (specifieke vorm van cultuur- en

ontspanning, zaalaccommodatie).

5.3.2.4 Detailhandel

Op de gronden met de bestemming Detailhandel zijn bedrijven toegestaan die zijn gericht op het verkopen van goederen aan particuliere consumenten. Groothandel is niet toegestaan. Alleen ter plaatse van de aanduiding 'wonen' mag op de verdieping gewoond worden.

5.3.2.5 Groen

De groenvoorzieningen/groenstroken die structuurbepalend zijn op wijkniveau, zijn bestemd als Groen. Op gronden met deze bestemming is het toegestaan om groen in de breedste zin (grasvelden, struiken, trapveldjes, speelplekken, speelterreinen, sport-, spel- en jeugdvoorzieningen en waterberging, watergangen en waterpartijen en dergelijke) aan te leggen en in stand te houden. Het aanleggen van voet- en fietspaden is eveneens toegestaan.

5.3.2.6 Horeca

De bestemming "Horeca" is net zoals in het bestemmingsplan Centrum opgedeeld in twee categorieën. Binnen de bestemming is horeca van categorie 1 en 2 toegestaan met uitzondering van de percelen waar de aanduiding 'horeca van categorie 1' is opgenomen. Hier mag uitsluitend horeca van categorie 1. De bestaande horeca bedrijven zijn als zodanig bestemd. Ook binnen de bestemming 'Centrum' zijn horecabedrijven toegestaan, dit met name op de panden waar een andere invulling naast horeca ook gewenst en mogelijk is.

In het bestemmingsplan Centrum was een horecaconcentratiegebied opgenomen op het gebied rondom de Pastoriestraat. Binnen dit gebied mochten gronden binnen de bestemming Centrumdoeleinden ook voor alle horecadoeleinden worden gebruikt. In het bestemmingsplan Centrum 2013 is het 'horecaconcentratiegebied' niet opgenomen maar is op de gronden met de bestemming Centrum ook de aanduiding 'horeca' toegevoegd. Op deze manier wordt hetzelfde geregeld als met het horecaconcentratiegebied was beoogd.

Er mag uitsluitend worden gewoond op de verdiepingen waar maximaal horeca van categorie 1 is toegestaan.

5.3.2.7 Kantoor

De bestemming Kantoren is bedoeld voor bedrijven die uitsluitend dienstverlenende – en geen productiewerkzaamheden verrichten. Binnen deze bestemming mogen tevens werkzaamheden worden uitgevoerd die verband houden met het doen functioneren van (semi) overheidsinstellingen, het bankwezen, en naar de aard daarmee gelijk te stellen inrichtingen.

5.3.2.8 Maatschappelijk

De bestemming 'Maatschappelijk' is bedoeld voor maatschappelijke, medische, sociale, educatieve (waaronder onderwijs), culturele, religieuze, recreatieve en administratieve voorzieningen en andere vormen van dienstverlening (hieronder in ieder geval begrepen (kinder)opvang en dagbesteding), die een min of meer openbaar karakter hebben. Aan de hoofdfunctie ondergeschikte horeca (kantine) is eveneens toegestaan. De functie onderwijsdoeleinden is geluidsgevoelig. Om deze reden is met een functieaanduiding aangegeven binnen welke percelen met de bestemming Maatschappelijk onderwijsdoeleinden worden toegestaan.

Wijzigingsbevoegdheden Ichthuslocatie en Ariënschool/badhuis

Locatie

In het bestemmingsplan zijn twee wijzigingsbevoegdheden ex artikel 3.9a Wro opgenomen. Één voor het gebied langs de Oldenzaalsestraat waar nu de VMBO school is gevestigd (Ichthuslocatie) en één voor het gebied Ariënschool/badhuis.

De Ichthuslocatie is in gebruik ten behoeve van onderwijsdoeleinden en is deels bebouwd en deels onbebouwd (sportvelden). Binnen de locatie "Ariënschool/badhuis" staat naast de monumentale Ariënschool en badhuis ook het voormalige pand van Metropool. Deze panden zijn niet meer in gebruik. Beide panden zijn aangewezen als gemeentelijke monument.

Aanleiding

De VMBO-school van het Carmelcollege aan de Paul Krugerstraat 49 (voormalige Ichthus-college) zal na realisatie van de nieuwe VMBO school bij Medaillon niet meer als school in gebruik zijn. Over de herontwikkeling van de locatie Ariënschool/badhuis worden gesprekken gevoerd met de huidige eigenaar en mogelijke ontwikkelaars. Hierbij wordt gestreefd om de monumentale waarden zoveel mogelijk te behouden en te hergebruiken. Om de herontwikkeling van beide locaties mogelijk te maken worden twee wijzigingsbevoegdheden voor deze locaties opgenomen.

Beoogde invulling Ichthuslocatie

Het is op dit moment niet aannemelijk dat de Ichthuslocatie opnieuw voor onderwijsdoeleinden zal worden gebruikt. Om deze reden is transformatie van deze locatie gewenst. Vanuit het woonbeleid

wordt ingestoken op het versterken van de woonfunctie van de binnenstad. Deze locatie leent zich voor een invulling met woningbouw in aansluiting op de bestaande woonbebouwing in de omgeving en de herontwikkeling van de locatie Ariënschool/badhuis. De aanwezigheid van de Drienerbeek en de nabijheid van de binnenstad geeft kansen voor het realiseren van een aantrekkelijk en onderscheidend woonmilieu.

Gedacht wordt aan een woongebied met een stedelijke uitstraling. Aan de zijde van de Oldenzaalsestraat begeleiden de woningen het profiel van de weg als een stedelijke wand. De bestaande bomenrij aan de Oldenzaalsestraat is een kwaliteit en moet als zodanig in het plan worden opgenomen. De Drienerbeek en de Elsbeek stromen vanuit het buitengebied tot in het centrum. Samen met het waterschap wordt gewerkt aan het zichtbaar en toegankelijk maken van de beken en het versterken van deze rechtstreekse groen/blauwe verbinding tussen het centrum en het buitengebied. Herontwikkeling van het gebied geeft gelegenheid om de Drienerbeek meer zichtbaar en toegankelijk te maken.

De ontwikkeling omvat een invulling met maximaal 45 woningen. De maximale bouwhoogte bedraagt 12 meter. De bouwgrens ligt minimaal 5 meter uit de Oldenzaalsestraat. Deze afstand is opgenomen ter bescherming van de aanwezige bomenrij. Deze afstand is tevens maatgevend voor de akoestische situatie.

Beoogde invulling Ariënschool/badhuis

Ten aanzien van de locatie Ariënschool/badhuis is er door diverse actief betrokken partijen gevraagd om meer mogelijkheden te bieden voor herontwikkeling en daarmee de kans op behoud van de monumenten te vergroten. Omdat belang wordt gehecht aan het behoud van de beide panden en om de herontwikkeling te faciliteren wordt deze ruimte geboden door middel van twee wijzigingsbevoegdheden.

Gezien de locatie direct nabij het centrum enerzijds en de potentiële woonlocatie op het aansluitende gebied van de Ichtusschool anderzijds zijn hiervoor diverse mogelijkheden.

In de Kantorenvisie Netwerkstad Twente is als beleidsafspraken 2 opgenomen dat :

- Geen nieuwe kantoorlocaties (plancapaciteit) toevoegen; Gemeenten nemen buiten de prioritaire locaties (beleidsafspraken 1) geen nieuwe kantoorplannen meer in voorbereiding. Een uitzondering kan gemaakt worden voor monumentale panden die door een kantoorfunctie behouden kunnen blijven. Binnen de prioritaire locaties is ruimte voor dynamiek.

Er is volgens hierbovengenoemde Kantorenvisie Netwerkstad Twente naast een maatschappelijke functie in beperkte mate ruimte voor de toevoeging van kantoren. Daarnaast is een overgang van woningbouw (al dan niet in combinatie met zorg) mogelijk in aansluiting op het te realiseren woonmilieu op de Ichtuslocatie. Dit biedt mogelijkheden voor de ontwikkeling van een uniek woonmilieu.

Omgevingsfactoren Ichthuslocatie

De locatie ligt binnen de zone van de Oldenzaalsestraat. Om te kunnen beoordelen of deze ontwikkeling mogelijk is, is het van belang om inzicht te hebben in de toekomstige geluidssituatie ter plaatse. Hiervoor is de geluidkaart 2011 geraadpleegd. Uit deze kaart blijkt dat de geluidbelasting ter plaatse van de school 64 dB bedraagt (zonder aftrek). Omdat de bebouwingen op grotere afstand van de weg komt te liggen en er geen grote toename in verkeersintensiteit wordt verwacht kan worden aangenomen dat de maximale ontheffingswaarde voor wegverkeerslawaai niet wordt overschreden. De geluidbelasting zal nog exact berekend moeten worden. Waarschijnlijk zal een hogere waarde noodzakelijk zijn.

Omgevingsfactoren Ariënschool/badhuis

De locatie ligt binnen de zone van de Oldenzaalsestraat en de Wemenstraat. Om te kunnen beoordelen of deze ontwikkeling mogelijk is, is de toekomstige geluidssituatie berekend. De berekeningen zijn uitgevoerd met het programma Geomilieu. Hierbij is gerekend met de verkeersintensiteiten van 2025. Uit de resultaten blijkt dat de maximale ontheffingswaarde niet wordt overschreden. Wel is een hogere waarde noodzakelijk.

In de wijzigingsbevoegdheden zijn verschillende randvoorwaarden opgenomen. Naast deze randvoorwaarden is er een toetsingskader vastgelegd waaraan het wijzigingsplan moet voldoen.

Innocent

Innocent is opgericht in 1985. Het is een jongerencentrum dat wordt gerund door vrijwilligers. Er worden activiteiten voor en door jongeren georganiseerd. Het activiteitenprogramma richt zich met name op muziekbeleving (concerten en danceparty's). Op de begane grond is er een ontmoetingsruimte.

De gemeente vindt het belangrijk dat in de stad plek wordt geboden aan jongeren en hun verschillende subculturen. De structurele subsidie aan Innocent wordt verleend voor de huurlasten van het pand. Daarbij worden voorwaarden gesteld op het gebied van veiligheid en alcoholverstrekking aan jongeren.

Het pand van Innocent heeft in het bestemmingsplan Centrum uit 2004 de bestemming Horeca en de stichting heeft een paracommerciële drank- en horecaverunning. Vanwege de functie van Innocent als jongeren centrum is de bestemming Horeca niet passend, ook omdat de leeftijd waarop alcohol mag worden verstrekt aan jongeren is verhoogd naar 18 jaar. Om deze reden wordt de bestemming gewijzigd in Maatschappelijk. Hierbij wordt wel een aanduiding opgenomen dat geluidsgevoelige functies niet zijn toegestaan in verband met eisen uit de Wet Geluidhinder in relatie tot de nabije horeca en Deldenerstraat.

5.3.2.9 Verkeer

De bestemming "Verkeersdoeleinden" is bedoeld voor verkeerszones die een doorgaand karakter hebben. Vaak zijn dit wegen waar maximaal 50 km/uur gereden mag worden, of wegen die onderdeel uitmaken van een busroute. Onder andere wegen, fietspaden, parkeerplaatsen, bushaltes met wachtruimten, trottoirs en groenaanleg zijn mogelijk in deze bestemming.

5.3.2.10 Verkeer-Openbaar Vervoer

Deze bestemming is specifiek bedoeld voor het realiseren van voorzieningen ten behoeve van het openbaar vervoer. Binnen deze bestemming zijn halte en overstapstations ten behoeve van het openbaar vervoer mogelijk. Daarnaast zijn er voorzieningen toegestaan ten behoeve van het openbaar vervoersstation waaronder detailhandel, dienstverlening, onderhoud en beheer.

5.3.2.11 Verkeer-Verblijfsgebied

Op de gronden met de bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' is het toegestaan om wegen, straten, paden en voet- en fietspaden te realiseren. Ter plaatse zijn geen gebouwen toegestaan. Wel zijn bouwwerken geen gebouw zijnde toegestaan, aan de plaats en afmeting hiervan kunnen nadere eisen worden gesteld. Complexen van garageboxen (en dus niet de garages die op een perceel bij een woning staan) hebben op de verbeelding de functieaanduiding 'garage' gekregen. Wonen in garageboxen is niet toegestaan evenals bijvoorbeeld detailhandel, prostitutie en bedrijfsmatige activiteiten. Binnen de bestemming Verkeer - Verblijfsgebied zijn evenementen toegestaan. Binnen deze bestemming is een aparte paragraaf opgenomen welke regels geeft over het aantal en het type evenementen en de daarbij behorende toelaatbare geluidsbelasting. Daarnaast zijn er binnen de bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' specifieke regels en afwijkingsmogelijkheden opgenomen met betrekking tot het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van een horeca terras. De hierin opgenomen regels zijn een vertaling van hetgeen is vastgelegd in het vastgestelde Nota terrassenbeleid centrum Hengelo.

5.3.2.12 Water

Op de gronden met de bestemming 'Water' is het toegestaan om waterlopen en waterpartijen aan te leggen en kunnen de gronden gebruikt worden voor voorzieningen ten behoeve van afvoer, berging en infiltratie van hemelwater, de waterhuishouding en waterberging. Daarnaast zijn ondergeschikte functies, zoals groen- en speelvoorzieningen en bruggen en taluds toegestaan.

5.3.2.13 Wonen

De bestaande woningbouw is als zodanig in het plan opgenomen. Binnen de bestemming 'Wonen' zijn verschillende woonvormen toegestaan, zoals bijvoorbeeld eengezinswoningen, bejaardenhuizen, woonzorgwoningen, kamerbewoning, serviceflats et cetera. Verder is het toegestaan om binnen de woonbestemming een vrij beroep uit te oefenen.

Op de verbeelding zijn onder andere bouwgrenzen, maximale goot- en nokhoogten opgenomen. In de regels zijn de overige bebouwingsregels aan te treffen.

De maximaal toegestane oppervlakte aan aan-/uit- en bijgebouwen wordt gerelateerd aan de kavelgrootte. Verder wordt, indien er aan-/uit- en bijgebouwen worden opgericht op dat gedeelte van het perceel waar het hoofdgebouw nog als hoofdgebouw uitgebreid kan worden, deze oppervlakte niet meegeteld in de maximaal toegestane oppervlakte aan aan-/uit- en bijgebouwen.

Enkele woningen rondom het Prins Bernhardplantsoen hebben een functieaanduiding gekregen die het mogelijk maakt dat kantoren op de verdiepingen toegestaan zijn. Daarnaast zijn er woningen die de functieaanduiding 'detailhandel' hebben gekregen. Hier is detailhandel toegestaan uitsluitend op de begane grond.

5.3.2.14 Waarde - Archeologie Hoog (binnen kom)

Op de gronden met de dubbelbestemming Waarde - Archeologie Hoog (binnen kom) zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

5.3.2.15 *Waarde - Archeologie Zeer Hoog*

Op de gronden met de dubbelbestemming Waarde - Archeologie Zeer Hoog zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

5.3.2.16 *Waarde - Archeologie Middel (binnen kom)*

Op de gronden met de dubbelbestemming Waarde - Archeologie Middel (binnen kom) zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

5.3.2.17 *Waterstaat - Keur*

De gronden met de dubbelbestemming Waterstaat - Keur zijn mede bestemd voor het onderhoud van naastgelegen watergang. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in deze dubbelbestemming ten behoeve van de onderliggende enkelbestemming, dient eerst advies in te worden gewonnen van de beheerder van de watergang, in dit geval het Waterschap Regge en Dinkel.

5.3.3 **Algemene regels**

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels. Deze gelden voor het gehele plangebied.

5.3.3.1 *Anti-dubbeltelregel*

De anti-dubbeltelregel is opgenomen om ervoor te zorgen dat grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is of alsnog kan worden gegeven, bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing wordt gelaten.

5.3.3.2 *Algemene bouwregels*

In dit artikel wordt de aanvullende werking van de bouwverordening voor zover betrekking hebbend op de stedenbouwkundige bepalingen in de bouwverordening buiten werking gesteld. Zou dit niet het geval zijn dan zouden deze stedenbouwkundige bepalingen automatisch de in de, in het bovenstaande beschreven, bestemmingen geboden ruimte inperken. Voor een aantal stedenbouwkundige bepalingen in de bouwverordening is echter een uitzondering opgenomen: deze blijven wel gelden. Deze bepalingen hebben voornamelijk betrekking op de toegankelijkheid van bouwwerken en de ruimte tussen bouwwerken.

5.3.3.3 *Algemene gebruiksregels*

Dit artikel regelt enkele aspecten met betrekking tot het gebruik van gronden.

5.3.3.4 *Algemene aanduidingsregels*

Dit artikel regelt enkele aspecten met betrekking tot de aanduiding geluidzone - industrie.

5.3.3.5 *Algemene afwijkingsregels*

Door middel van de algemene afwijkingsbevoegdheid kunnen burgemeester en wethouders bij het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bestemmingsplanregels voor onder andere geringe overschrijding van bepaalde bouwvoorschriften, alsmede voor kunstobjecten, bouwwerken van openbaar nut, telecommunicatievoorzieningen enzovoort. Deze bevoegdheid vergroot de flexibiliteit van het plan.

5.3.3.6 *Algemene wijzigingsregels*

In dit artikel is opgenomen aan welke voorwaarden moet worden voldaan ingeval gebruik gemaakt wordt van de wijzigingsmogelijkheden.

5.3.3.7 *Algemene procedureregels*

In dit artikel is de procedure beschreven die gevolgd moet worden bij een uitwerking of wijziging van het plan, dan wel het stellen van nadere eisen.

5.3.4 **Overgangs- en slotregels**

Hoofdstuk 4 bevat regels omtrent overgangsrecht en de slotregel. Deze gelden voor het hele plangebied.

5.3.4.1 *Overgangsrecht*

Dit artikel regelt ten aanzien van gebouwen en van gebruik dat bestaande gebouwen of bestaand gebruik dat afwijkt van het plan, onder voorwaarden mag worden voortgezet.

5.3.4.2 Slotregel

In dit artikel staat de naam van het bestemmingsplan.

5.4 Handhaving van het plan

5.4.1 Algemeen

Het ontwikkelen van beleid en de vertaling hiervan in een bestemmingsplan heeft weinig zin, indien na de vaststelling van het bestemmingsplan de regels van het plan niet gehandhaafd (kunnen) worden. Daarom is het belangrijk al tijdens het opstellen van een bestemmingsplan aandacht te besteden aan de handhaafbaarheid van de opgestelde regels. Hierbij is een aantal punten in het bijzonder van belang:

1. *Voldoende kenbaarheid van en draagvlak voor het bestemmingsplan*
Een goed handhavingsbeleid begint bij de kenbaarheid van het bestemmingsplan bij degenen die het moeten naleven. De inhoud van het plan kan slechts gehandhaafd worden, indien het beleid en de regeling in grote kring ondersteund wordt door de gebruikers van het bestemmingsplan. Een algemene positieve benadering van het bestemmingsplan is om die reden wenselijk. Uiteraard zal niet iedereen zich kunnen vinden in elk onderdeel van het plan.
2. *Realistische en inzichtelijke regeling*
Een juridische regeling dient inzichtelijk en realistisch te zijn. Dat wil zeggen, dat het plan niet onnodig beperkend of inflexibel dient te zijn. De regels dienen niet meer, maar ook niet minder te regelen dan noodzakelijk is.
3. *Actief handhavingsbeleid*
Het sluitstuk van een goed handhavingsbeleid is voldoende controle op de feitelijke situatie in het plangebied. Indien de regels worden overtreden moeten adequate maatregelen worden getroffen. Indien dit wordt nagelaten ontstaat een grote mate van rechtsonzekerheid.

5.5 Retrospectieve toets

5.5.1 Algemeen

Het is noodzakelijk dat het bestemmingsplan een compleet inzicht biedt in de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen het betreffende plangebied. Het bestemmingsplan is het juridische toetsingskader dat bindend is voor de burger en overheid en geeft aan wat de gewenste planologische situatie voor het plangebied is. Deze situatie kan gaandeweg de planperiode wijzigen, bijvoorbeeld door veranderd stedenbouwkundig inzicht, functiewijziging en/of veranderingen in gebruik. Ook ruimtelijke ontwikkelingen en vernieuwing van onder andere ruimtelijk, economisch, verkeerskundig en milieubeleid dragen bij aan de veroudering van geldende bestemmingsplannen.

Om recht te doen aan een goede ruimtelijke ordening binnen het plangebied wordt daarom aangegeven in welke situaties de bestemming wordt gekozen gelijk aan de oude bestemming (na strijdige situatie te hebben gewraakt) en in welke situaties een nieuwe bestemming wordt gegeven (positief bestemmen), waarmee de strijdige situatie wordt gelegaliseerd. Daarnaast wordt, indien van toepassing, aangegeven wanneer een strijdige situatie onder het overgangsrecht wordt gebracht.

5.5.2 Plangebied

Het plangebied is grotendeels beheersmatig van aard, waarin de huidige situatie is bestemd. Deze huidige situatie komt in het algemeen overeen met de toegestane bestemming die het vigerende bestemmingsplan mogelijk maakt.

In die gevallen waarin het huidige gebruik is strijdig is met het vigerende bestemmingsplan is het huidige gebruik ingepast als er hiervoor in het verleden vrijstelling van het bestemmingsplan is verleend. In sommige gevallen is in het vorige bestemmingsplan het destijds bestaande gebruik niet goed ingepast. Dit betreft veelal het ingebruik nemen van de bovenverdieping ten behoeve van de onderliggende winkel, bijvoorbeeld ten behoeve van opslag.

De gevallen waarin de huidige situatie niet overeenkomt met het vigerende bestemmingsplan worden in dit bestemmingsplan positief bestemd, omdat er ofwel in het verleden vrijstelling van het bestemmingsplan is verleend dan wel de strijdige situatie stedenbouwkundig, economisch, verkeerskundig en milieutechnisch aanvaardbaar is. Het gaat daarbij om de volgende gevallen.

- Beursstraat 1A t/m 11: gewijzigd van bestemming "Wonen" met kantoren uitsluitend op de begane grond naar "Wonen" met ook kantoren op de verdieping toegestaan;
- Beursstraat 44: Gewijzigd van de bestemming "Maatschappelijk" naar de bestemming "Cultuur"

- en ontspanning", met de aanduiding 'theater' en de aanduiding 'specifieke vorm van cultuur en ontspanning - zaalaccomodatie', met gedeeltelijk een aanduiding 'horeca van categorie 1';
- Enschedesestraat 60 t/m 94: gewijzigd van bestemming "Wonen" met kantoren uitsluitend op de begane grond naar "Wonen" met ook kantoren op de verdieping toegestaan;
 - Enschedesestraat 32: De aanduiding 'specifieke vorm van centrum - detailhandel op de verdieping' toegevoegd;
 - Enschedesestraat 40, 40A en 43: De aanduiding 'specifieke vorm van centrum - maatschappelijk op de verdieping' toegevoegd;
 - Enschedesestraat 42, 44, 45 en 46: De aanduiding 'specifieke vorm van centrum - kantoor op de verdieping' toegevoegd;
 - Wolter ten Catestraat 48 t/m 58: gewijzigd van bestemming "Wonen" met kantoren uitsluitend op de begane grond naar "Wonen" met ook kantoren op de verdieping toegestaan;
 - Prins Bernhard plantsoen: Koepel in het plantsoen ingepast door middel van een bouwvlak;
 - Oude molenweg 42: Horeca op de verdieping toestaan;
 - Appartementencomplex hoek Oldenzaalsestraat/Eikstraat: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" naar de bestemming "Centrum";
 - Oldenzaalsestraat 29,35 en 37: Gewijzigd van de bestemming "Centrumdoeleinden" naar de bestemming "Wonen";
 - Oldenzaalsestraat 77: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" naar de bestemming "Horeca";
 - Oldenzaalsestraat 81/83: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" naar de bestemming "Centrum";
 - Oldenzaalsestraat 110, 122 en 124: Gewijzigd van bestemming "Wonen" met de aanduiding 'detailhandel' in bestemming "Centrum";
 - Oldenzaalsestraat 129: Gewijzigd van bestemming "Wonen" met de aanduiding 'kantoor' naar de bestemming "Centrum" met de aanduiding 'specifieke vorm van centrum - kantoren op verdieping';
 - Paul Krugerstraat 42: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" met de aanduiding 'detailhandel' naar de bestemming "Wonen" zonder aanduiding;
 - Paul Krugerstraat 54-64: Gewijzigd van de bestemming "Centrumdoeleinden" naar de bestemming "Wonen";
 - Hertzogweg 9: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" zonder bouwvlak naar de bestemming "Bedrijf";
 - Oude Molenweg 27: Gewijzigd van de bestemming "Bedrijf" naar de bestemming "Wonen";
 - Oude Molenweg 49: Gedeeltelijk gewijzigd van de bestemming "Wonen" naar de bestemming "Bedrijf";
 - Molenstraat 8: Gewijzigd van de bestemming "Horeca" van categorie 1 naar de bestemming "Centrum" met de aanduiding 'horeca van categorie 1';
 - Molenstraat 14: Gewijzigd van de bestemming "Centrumdoeleinden" met de aanduiding 'horeca 1 op de begane grond' naar de bestemming "Centrum";
 - Wemenstraat 28/30: De aanduiding 'horeca van categorie 1' toegevoegd aan de bestemming "Centrum";
 - Steijnstraat 27: De aanduiding 'kantoor' is verwijderd;
 - Steijnstraat 8 t/m 16: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" naar de bestemming "Centrum" met de aanduiding 'specifieke vorm van centrum - maatschappelijk op de verdieping';
 - Steijnstraat 4B en 4D: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" naar de bestemming "Centrum";
 - Reitzstraat 9: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" naar de bestemming "Maatschappelijk";
 - Drienerstraat 49: Gewijzigd van de bestemming "Detailhandel" naar de bestemming "Centrum";
 - De Wettstraat 47, 49, 53, 55: De aanduiding 'detailhandel' is verwijderd;
 - De Wettstraat 51: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" naar de bestemming "Centrum";
 - De Wettstraat 29 t/m 39: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" met de aanduiding 'Detailhandel' naar de bestemming "Centrum";
 - Cronjéstraat 11: Gewijzigd van de bestemming "Wonen" naar de bestemming "Centrum";
 - Cronjéstraat 8 t/m 16: De aanduiding 'detailhandel' verwijderd;
 - Thiemsbrug 47 en 49: De aanduiding 'horeca van categorie 1' verwijderd;
 - Wemenstraat 45: De aanduiding 'specifieke vorm van centrum - kantoren op de verdieping' toegevoegd;
 - Drienerstraat 5: Gewijzigd van de bestemming "Horeca" met de aanduiding 'horeca van categorie 1' naar de bestemming "Centrum" met de aanduiding 'horeca van categorie 1';

- Drienerstraat 17: Gewijzigd van de bestemming "Horeca" naar de bestemming "Centrum" met de aanduiding 'horeca van categorie 1';
- Drienerstraat 26: Gewijzigd van de bestemming "Horeca" naar de bestemming "Centrum";
- Drienerstraat 37: Gewijzigd van de bestemming "Horeca" naar de bestemming "Centrum";
- Smutsstraat 9: De aanduiding 'Cultuur en ontspanning' toegevoegd;
- Nieuwstraat 21: De aanduiding specifieke vorm van centrum detailhandel op de verdieping toegevoegd;
- Stationsplein 72: De aanduiding specifieke vorm van horeca - horeca van categorie 1 op de verdieping toegevoegd;
- Burgemeester Jansenplein 23 en 24: Gewijzigd van de bestemming "Centrumdoeleinden" naar de bestemming "Horeca";
- Beekstraat 39 en 41: Gewijzigd van de bestemming "Horeca" naar de bestemming "Cultuur en ontspanning";
- Marktstraat 8, 11, 15, 20 t/m 26: Gewijzigd van de bestemming "Horeca" met de aanduiding 'horeca van categorie 1' naar de bestemming "Centrum" met de aanduiding 'horeca van categorie 1';
- Willemstraat 5: Gewijzigd van de bestemming "Horeca" met de aanduiding 'horeca van categorie 1' naar de bestemming "Centrum" met de aanduiding 'horeca van categorie 1';
- Brugstraat 4, 6, 8, 10, 12: Gewijzigd van de bestemming "Centrumdoeleinden" naar de bestemming "Wonen";
- Marskant 33 en 35: De aanduiding 'bedrijfswoning' toegevoegd;
- Marskant 72, 74, 76 en 78: Gewijzigd van de bestemming "Centrumdoeleinden" naar de bestemming "Wonen";
- Emmaweg 5 en 11: De aanduiding 'detailhandel' is verwijderd;
- Emmaweg 28, 32, 34 en 36: De aanduiding 'detailhandel' is verwijderd;
- Emmaweg 24: Gewijzigd van de bestemming "wonen" met de aanduiding 'detailhandel' naar de bestemming "Centrum";
- Emmaweg 16/16A: De aanduiding 'horeca van categorie 1' toegevoegd;
- Pastoriestraat 31 en 33: De aanduiding 'specifieke vorm van horeca - horeca tot en met categorie 2 op de verdieping' toegevoegd;

5.6 Inspraak, vooroverleg en verder verloop van de procedure

5.6.1 Inspraak

In de Inspraakverordening van de gemeente Hengelo is aangegeven op welke wijze belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van het gemeentelijk beleid - inclusief bestemmingsplannen - worden betrokken. Met toepassing van deze verordening zal, via het plaatsen van een advertentie in het plaatselijke dag- en/of weekblad bekend worden gemaakt dat het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage ligt. In deze advertentie zal worden vermeld op welke wijze men nadere informatie kan verkrijgen en hoe men op het plan kan reageren. Daarnaast zal tevens een inloopavond worden georganiseerd waar inwoners van het plangebied en andere belangstellenden informatie kunnen verkrijgen met betrekking tot het voorontwerpbestemmingsplan.

5.6.2 Vooroverleg

Ingevolge artikel 3.1.1 van het Besluit op de ruimtelijke ordening plegen burgemeester en wethouders, waar nodig, overleg met de nader in dit artikel genoemde instanties en functionarissen. Van plan tot plan dient te worden beoordeeld met wie dit overleg dient plaats te vinden.

5.6.3 Verder verloop van de procedure

Conform de gemeentelijke inspraakverordening en het gestelde in de Wet ruimtelijke ordening zullen de volgende stappen worden ondernomen:

1. het ontwerpbestemmingsplan wordt gezamenlijk met de eventueel ingediende zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze stelt het plan eventueel inclusief wijzigingen vast;
2. 2^e ter inzage legging: het vastgestelde bestemmingsplan ligt gedurende 6 weken ter inzage. Gedurende deze termijn is beroep mogelijk bij de Raad van State; indien geen beroep is ingesteld bij de Raad van State treedt de beslissing van de gemeenteraad in werking daags na

afloop van de beroepstermijn.

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 Milieuaspectenstudie

Opdrachtgever:

Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA HENGELO

Opgesteld door:

Sector Wijkzaken, Veiligheid en Leefomgeving
Afdeling Beleid en Advies

MILIEUASPECTENSTUDIE Hengelo Centrum

Milieuaspectenstudie ten behoeve van het
Bestemmingsplan Hengelo Centrum,

☐ werkexemplaar	d.d.:
☐ concept	d.d.: december 2013
☐ voorontwerp	d.d.:
☐ ontwerp	d.d.: oktober 2014
☐ vastgesteld door de raad bij besluit	d.d.:
	gewijzigd:
	nummer:
☐ goedgekeurd door G.S. bij besluit	d.d.:
	gewijzigd:
	nummer:
☐ in werking	d.d.:
	volledig:
☐ onherroepelijk	d.d.:
	volledig:

Milieuaspectenstudie Hengelo Centrum

INHOUDSOPGAVE

1.	Samenvatting milieuaspectenstudie	3
2.	Bedrijven en milieuzonering	7
	2.1 Aanpak onderzoek	8
	2.2 Nadere beschrijving	11
	2.3 Conclusie	12
3.	Wet Geluidhinder	13
	3.1 Wegverkeerslawaaai	13
	3.2 Industrielawaaai	14
	3.3 Railverkeerslawaaai	14
	3.4 Luchtvaartlawaaai	14
4.	Luchtkwaliteit	15
5.	Veiligheid	16
	5.1 Fysieke veiligheid en brandweer	16
	5.2 Externe veiligheid	19
6.	(Radar)obstakel- en verstoringsgebieden	22
7.	Milieueffectrapportage	23
8.	Bodem	23
9.	Nieuwe ontwikkelingen	23

1 Samenvatting milieuaspectenstudie Hengelo Centrum

Milieuhygiëne vormt een belangrijk aspect binnen de ruimtelijke ordening. Het is van belang dat in het kader van een zorgvuldige en integrale afweging milieurelevante aspecten worden betrokken. Om inzicht te verschaffen in de relevante milieuhygiënische aspecten is een Milieuaspectenstudie voor het plangebied gemaakt. Deze studie is als bijlage bij dit bestemmingsplan gevoegd en geeft aan hoe wordt omgegaan met bedrijven en hun zoneringen. Tevens wordt ingegaan op de diverse hinderaspecten die binnen de ruimtelijke ordening een rol spelen zoals (externe)veiligheid, luchtkwaliteit en geluid. De samenvattende conclusie is in dit hoofdstuk beschreven.

1.1 Bedrijven en milieuzonering

Om te voorkomen dat bedrijvigheid ter plaatse van gevoelige functies (zoals woonfuncties) ontoelaatbare overlast veroorzaakt en om te voorkomen dat bedrijven onevenredige inspanningen moeten leveren om aan milieuregels te voldoen, moet tussen deze functies voldoende ruimtelijke scheiding worden aangehouden (zogenoemde milieuzonering). In de VNG uitgave Bedrijven en Milieuzonering (uitgave 2009) worden voor een groot aantal bedrijfsmatige activiteiten richtafstanden geadviseerd. De richtafstanden zijn afgestemd op een omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype. Indien er sprake is van omgevingstype gemengd gebied kunnen de richtafstanden met één afstandsstap worden verlaagd.

Een gemengd gebied is een gebied met een matig tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Het centrumgebied van Hengelo kan beschouwd worden als gemengd gebied. Binnen een gemengd gebied wordt voor een aantal bedrijfstypen niet gewerkt met richtafstanden.

De toelaatbaarheid van milieubelastende functies in gemengd gebied moet worden beoordeeld aan de hand van drie ruimtelijk relevante milieucategoriën:

- Categorie A: activiteiten die zodanig weinig milieu-belastend zijn voor hun omgeving, dat deze aanpandig aan woningen, in gemengd gebied, kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.
- Categorie B: activiteiten die in gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden.
- Categorie C: activiteiten uit categorie B waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdinfrastructuur is aangewezen.

Voor bedrijfstypen waarbij de systematiek van functiemenging niet kan worden toegepast dient de inpassing beoordeeld te worden aan de hand van de richtafstanden. In het plan Hengelo Centrum betreft dit het spoorwegemplacement. Aan het spoorwegemplacement wordt in de milieuaspectenstudie extra aandacht gegeven.

In het plangebied Hengelo Centrum bevinden zich geen bedrijven die een knelpunt vormen mbt milieuzonering. Wel liggen een aantal zwaardere bedrijven in de nabijheid van het plangebied. Deze bedrijven zijn beschreven maar hebben géén zodanige milieueffecten dat daarmee in het kader van het bestemmingsplan Hengelo Centrum specifiek rekening gehouden moet worden.

1.2 Geluid (Wet geluidhinder)

De Wet geluidhinder stelt geluidgrenswaarden in zones rond wegen, spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen.

Het plangebied ligt voor een deel binnen de zone van het industrieterrein Wilderinkshoek. Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen de zones van enkele wegen en spoorwegen.

Als nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen worden geprojecteerd binnen één van deze wettelijke zones moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd en moet worden voldaan aan de wettelijke grenswaarden.

Industrielawaai

In de nabijheid van het plangebied bevindt zich het geluidgezoneerde industrieterrein Wilderinkshoek. Rond dit industrieterrein is op grond van de Wet geluidhinder een wettelijke geluidzone vastgesteld. Op de zonegrens mag de totale geluidbelasting afkomstig van alle op het industrieterrein gelegen inrichtingen niet hoger zijn dan 50 dB(A). Deze zonegrens valt gedeeltelijk over het plangebied. Als binnen de zone nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk worden gemaakt moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd. Het bestemmingsplan Hengelo Centrum is een conserverend plan. Binnen de geluidzone van het industrieterrein worden geen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. Het aspect industrielawaai is daarom niet van belang.

Wegverkeerslawaaai

Op grond van de Wet geluidhinder geldt voor tweebaanswegen binnen de bebouwde kom een wettelijke zone van 200 meter. Deze zonering geldt niet voor woonerven en voor 30 km-wegen. Bij nieuwe ontwikkelingen binnen de zone moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd en moeten de wettelijke grenswaarden in acht worden genomen.

Voorliggend plan is conserverend van aard. Op twee locaties kunnen eventueel nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden. Hiervoor is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen in het bestemmingsplan. Deze locaties worden nader beschreven in hoofdstuk 9 van de milieuaspectenstudie.

Railverkeerslawaaai

Op grond van de Wet geluidhinder in verbinding met het Besluit geluidhinder geldt voor het doorgaande spoor ter hoogte van het plangebied een wettelijke zone. Als in een bestemmingsplan binnen deze zone nieuwe geluidsgevoelige objecten mogelijk worden gemaakt, moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd naar de geluidsbelasting van deze geluidsgevoelige objecten en moeten de geluidgrenswaarden krachtens de Wet geluidhinder in acht worden genomen.

Voorliggend plan is conserverend van aard en voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen binnen de zone van het spoor. Een akoestisch onderzoek naar het aspect railverkeerslawaaai is daarom niet nodig.

Luchtvaartlawaaai

Het plangebied is niet gelegen binnen de geluidzone van het vliegveld Twente. Het aspect luchtvaartlawaaai is daarom niet van belang.

1.3 Luchtkwaliteit

Het hoofdstuk luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer (Titel 5.2) is bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging te beheersen.

Het bestemmingsplan Hengelo Centrum is conserverend van aard. Het opnieuw vastleggen van de bestaande functies heeft geen negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit. Luchtkwaliteit vormt daarom geen belemmering voor dit plan.

1.4 Veiligheid

Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid betreft de bescherming van mens, dier en milieu tegen (de gevolgen van) daadwerkelijke incidenten,

ongelukken en rampen. Door het vooraf treffen van de juiste infrastructurele, bouwkundige en technische maatregelen kunnen ongelukken zoveel mogelijk worden voorkomen of kan in geval van een incident zo goed mogelijk hulp worden geboden. Een goede *bereikbaarheid* van gebieden evenals de aanwezigheid van *voldoende bluswater* is een voorwaarde voor een snelle hulpverlening. Ook maatregelen die zelfredzaamheid van de bewoners bevorderen dragen bij aan de fysieke veiligheid. In de milieuaspectenstudie zijn deze aspecten verder uitgewerkt.

Externe veiligheid

Externe veiligheid omvat het beheersen van de risico's voor de omgeving door de productie, de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen (binnen bedrijven) en door het transport van gevaarlijke stoffen (via wegen, waterwegen, spoorwegen en buisleidingen).

De normering voor de externe veiligheid rond bedrijven is vastgelegd in het *Besluit externe veiligheid inrichtingen* (Bevi). De externe veiligheids normering rond transportassen in de *Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen* en de normering voor buisleidingen in het *Besluit externe veiligheid buisleidingen* (Bevb). Het externe veiligheidsrisico wordt uitgedrukt in twee grootheden:

- het *plaatsgebonden risico*; dit is een wettelijke risicocontour waarbinnen geen kwetsbare objecten mogen worden geprojecteerd;
- *groepsrisico*; dit is een maat voor de kans dat een aantal personen tegelijkertijd door een calamiteit wordt getroffen. Het groepsrisico kent geen wettelijke norm, maar een zogenoemde oriëntatiewaarde.

Het plangebied bevindt zich gedeeltelijk in het invloedsgebied van het spoorwegemplacement en van het doorgaande spoorvervoer van gevaarlijke stoffen.

Spoorwegemplacement

Op 16 april 2012 is een nieuwe omgevingsvergunning verleend voor het emplacement. Uit de bij de aanvraag gevoegde risicoanalyse blijkt dat het plaatsgebonden risico van 10⁻⁶ niet buiten de inrichting ligt. In het kader van deze omgevingsvergunning is ook het groepsrisico berekend en verantwoord. Omdat het plan conserverend van aard is en er geen nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden binnen het invloedsgebied van het emplacement, wordt voor de verantwoording van het groepsrisico en de te treffen maatregelen verwezen naar de recente vergunning.

Doorgaand vervoer gevaarlijke stoffen over het spoor

Er is wetgeving in voorbereiding om het risico als gevolg van het doorgaand vervoer te limiteren: het wetsvoorstel basisnet vervoer gevaarlijke stoffen. Op grond van dit wetsvoorstel worden risicoplafonds, gebaseerd op het aantal ketelwagens met brandbaar gas, voor elk spoortraject vastgelegd. Vooruitlopend op de wetgeving is de risicoruimte waarmee in de ruimtelijke ordening rekening moet worden gehouden, opgenomen in de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. De externe veiligheidsberekeningen zijn uitgevoerd op basis van de gegevens uit de circulaire. Uit de resultaten van de berekeningen blijkt dat er geen plaatsgebonden risico van 10⁻⁶ aanwezig is. Het groepsrisico is circa 0,5 x oriëntatiewaarde. Vanwege het conserverende karakter van het plan neemt het groepsrisico niet toe. Het berekende groepsrisico ligt ruim onder de oriëntatiewaarde. Om deze redenen is een verantwoording van het groepsrisico niet noodzakelijk.

Doorgaand vervoer gevaarlijke stoffen over de weg

Door of langs het plangebied loopt geen wegverbinding waarover een substantiële hoeveelheid gevaarlijke stoffen wordt vervoerd. Het aspect externe veiligheid is daarom niet van belang.

Buisleidingen

Binnen het plangebied zijn geen hoogspanningsleidingen, hogedruk aardgas-transportleidingen of andere ondergrondse transportleidingen aanwezig. In de nabijheid van het plangebied zijn geen leidingen aanwezig met een invloedsgebied dat zich uitstrekt tot over het plangebied.

1.5 Radarverstoringsgebied

Het plangebied is gelegen in het radarverstoringsgebied van de (voormalige) vliegbasis Twente. In verband hiermee zijn, ter voorkoming van radarverstoring, beperkingen van toepassing op de bouw van hoge gebouwen en bouwwerken. Binnen het plangebied worden geen nieuwe hoge gebouwen mogelijk gemaakt. Belemmeringen vanwege het radarverstoringsgebied zijn daarom niet aanwezig.

1.6 MER

In de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage is vastgelegd dat voorafgaand aan een ruimtelijk plan dat voorziet in een grootschalig project met belangrijke nadelige milieu-gevolgen een milieueffectrapport opgesteld dient te worden. Voor welke activiteiten een Mer-rapportage opgesteld moet worden is opgenomen in de bijlage van het Besluit MER. In het bestemmingsplan Hengelo Centrum worden geen nieuwe projecten gerealiseerd waarvoor een verplicht MER of een beoordelings-MER noodzakelijk is.

1.7 Bodem

Dit bestemmingsplan heeft voornamelijk betrekking op het conserveren van een bestaande situatie. Voor een bestaande situatie is in principe geen bodemonderzoek noodzakelijk.

2 Bedrijven en milieuzonering

Om te voorkomen dat bedrijvigheid ter plaatse van gevoelige functies (zoals woonfuncties) ontoelaatbare overlast veroorzaakt en om te voorkomen dat bedrijven onevenredige inspanningen moeten leveren om aan milieuregels te voldoen, moet tussen deze functies voldoende ruimtelijke scheiding worden aangehouden (zogenoemde milieuzonering.). In de VNG uitgave Bedrijven en Milieuzonering (uitgave 2009) worden voor een groot aantal bedrijfsmatige activiteiten zoneringsafstanden geadviseerd. Deze VNG-uitgave wordt algemeen geaccepteerd als richtlijn voor de aan te houden zoneringsafstanden. In de lijst is voor allerlei soorten milieubelastende activiteiten aangegeven welke richtafstanden vanwege geur, stof, geluid en gevaar bij voorkeur aangehouden moeten worden ten opzichte van milieugevoelige activiteiten. De grootste van deze vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie. In zijn algemeenheid kan er van worden uitgegaan dat als de geadviseerde afstanden tussen bedrijven en gevoelige functies worden aangehouden ontoelaatbare (milieu)hinder kan worden voorkomen en dat bedrijven in redelijkheid aan de milieuregels kunnen voldoen.

De richtafstanden zijn afgestemd op een omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype. Indien er sprake is van omgevingstype gemengd gebied kunnen, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat, de richtafstanden met één afstandsstep worden verlaagd.

Een gemengd gebied is een gebied met een matig tot sterke functiemenging. Hierbij kan worden gedacht aan delen van woongebieden met kleinschalige bedrijvigheid, zones langs drukke verkeerswegen, winkelcentra e.d.. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven.

Het centrumgebied van Hengelo kan beschouwd worden als een gemengd gebied.

Binnen een gemengd gebied wordt voor een aantal bedrijfstypen niet gewerkt met richtafstanden. De toelaatbaarheid van milieubelastende functies in gemengd gebied moet worden beoordeeld aan de hand van de volgende drie ruimtelijk relevante milieucategoriën:

- Categorie A: activiteiten die zodanig weinig milieubelastend zijn voor hun omgeving, dat deze aanpandig aan woningen, in gemengd gebied, kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.
- Categorie B: activiteiten die in gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden.
- Categorie C: activiteiten uit categorie B waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdinfrastructuur is aangewezen.

Deze categorieën geven aan onder welke omstandigheden bepaalde activiteiten inpasbaar zijn.

Voor bedrijfstypen waarbij de systematiek van functiemenging niet kan worden toegepast dient de inpassing beoordeeld te worden aan de hand van de richtafstanden. Bedrijfstypen van categorie 1 zijn zondermeer inpasbaar. Ook bestaande bedrijven van categorie 2 zijn in het algemeen inpasbaar. Bedrijfstypen van categorie 3 en hoger dienen zorgvuldig ingepast te worden of dienen (op termijn) uitgesloten te worden. De specifieke milieusituatie van deze bedrijven moet in beeld gebracht worden.

2.1 Aanpak onderzoek

Voor het bestemmingsplan Hengelo Centrum is het nodig de bedrijvigheid in het plangebied op een verantwoorde wijze in te passen in haar omgeving. Omgekeerd geldt dat bij gevoelige functies rekening moet worden gehouden met bedrijven. De inpassing dient zodanig plaats te vinden dat in de toekomst geen milieuoverlast ontstaat. Het ruimtelijke middel van milieuzonering kan daarvoor worden ingezet.

De bestaande bedrijven zijn geïnventariseerd met behulp van het milieubedrijvenbestand van de gemeente Hengelo.

In het plangebied Hengelo Centrum is één bedrijf aanwezig van categorie 4. Het betreft het spoorwegemplacement. Van het spoorwegemplacement ligt alleen een gedeelte van het stationsgebouw binnen het plangebied. Alle overige activiteiten die plaatsvinden op het emplacement liggen buiten het plangebied Hengelo-Centrum. Het bedrijf wordt daarom nader besproken bij "bedrijven gelegen buiten het plangebied". De bedrijven rondom het plangebied zijn geïnventariseerd. Als de gewenste zoneringsafstand over het plangebied valt, en binnen de zone liggen woningen, zijn deze bedrijven apart besproken.

In onderstaande tabel staan in de kolom Cat. de categorie-indeling op basis van de systematiek van functiemenging (letter). Bij de bedrijven gelegen buiten het plangebied staat in deze kolom de categorie-indeling op basis van de systematiek van richtafstanden (cijfer).

Straat	nr	Naam	SBI nr	Cat.
Bataafse Kamp	6	De Grundel	852/853	B
Beatrixstraat	15	UWV-GAK	63, 69-71	A
Beekstraat	2	Nul 74	563.2	B
Beekstraat	5	Broodje Top	561	A
Beekstraat	10	New York	563.2	B
Beekstraat	14	Da Roberto	561	A

Beekstraat	41	Cinema	5914	C
Bernardplantsoen	1	de Ontmoeting	561	A
Bernardplantsoen	100	Basisfonds stationslocatie	63, 69-71	A
Bernardplantsoen	100	Dienstman	63, 69-71	A
Bernardplantsoen	300	Leenman kantoorgebouw	63, 69-71	A
Beursstraat	2	De Dragonder	561	A
Beursstraat	15	ABN Amro	63, 69-71	A
Beursstraat	34	Bibliotheek	9101/9102	A
Beursstraat	44	Rabotheter	9004	C
Bothastraat	16	Tactus	952	A
Brink	110	V & D	471	B
Brink	118	Parkeergarage de Brink	5221.1	C
Brinkstraat	5	De Brink	563.1	A
Brinkstraat	7	Markanti	561	A
Brinkstraat	7B	Poolcentrum	92009	B
W.ten Catestraat	5	Wolfs	47.A	A
W.ten Catestraat	11	Snackbar Marcel	561	A
W.ten Catestraat	59	Jarabee	41, 68A	A
W.ten Catestraat	61	v/d Enk	8621	A
Deldenerstraat	12	Cap's	561	A
Deldenerstraat	14	Rokade	561	A
Deldenerstraat	20	Muziekschool	8552	B
Deldenerstraat	24	Umami	561	A
Deldenerstraat	25	Innocent	94991.A	B
Deldenerstraat	42	Paul Meijer	451/452	B
Dorpsmatenstraat	46	Koffiebar DaBar	563.1	A
Drienerstraat	5	De Mexicaan	561	A
Drienerstraat	12	Delphi	561	A
Drienerstraat	29	Roma	561	A

Milieuaspectenstudie Hengelo Centrum

Drienerstraat	31	Reef	47.A	A
Drienerstraat	33	Dobey	47.A	A
Drienerstraat	51	Titus Brandsmaschool	852/853	B
Drienerstraat	85	Hofte	18129	B
Elsbeekweg	2	Stokhorst	41/42/43	B
Emmaweg	4	Moby Dick	561	A
Emmaweg	8	Happy Days	561	A
Emmaweg	12	Broodje Top	563.1	A
Emmaweg	14	Smart Head en Growshop Bob Marley	47.a	A
Emmaweg	16	Market Istanbul	471	B
Emmaweg	18	Café st. Louis	563.1	A
Enschedesestraat	7	Intenzo	47.A	A
Enschedesestraat	9	Hema	471	B
Enschedesestraat	10	Tasche	471	B
Enschedesestraat	19	Kruitvat	47.A	A
Enschedesestraat	20	Bevelsborg	47.A	A
Enschedesestraat	24	Automatiek de Muur	561	A
Enschedesestraat	42	Fortis bank	65/66/67	A
Enschedesestraat	45	Randstad	63, 69-71	A
Enschedesestraat	47	Maatschap de Keamer	63, 69-71	A
Enschedesestraat	54	ING bank	65/66/67	A
Hertzogweg	3	Richmond	62A	A
B.P.Hofstedestraat	41	P1 Parking	5221.1	C
B.P.Hofstedestraat	50	Star Hotel	5510	A
B.P.Hofstedestraat	55	KPN telefooncentrale	61	A
Jansenplein burg.	18	De Blauwe Engel	563.1	A
Jansenplein burg.	20	Stravinsky	561	A
Jansenplein burg.	23	De Twee Wezen	563.1	A
Jansenplein burg.	25	't Pleintje	563.1	A

Jansenplein burg.	27	Hotel Nationaal	561	A
Jansenplein burg.	27A	Café de Rits	563.1	A
Jansenplein burg.	44	Donerix	561	A
Jansenplein burg.	50	Hisar	561	A
Krugerstraat P.	44	Welbions	63, 69-71	A
Langestraat	19	Café Blinq	563.1	A
Langestraat	25	Het Uurwerk	563.1	A
Langestraat	29	De Bourgonder	561	A
Langestraat	31	Janine	563.1	A
Langestraat	37	Lamboijhuis	563.1	A
Lijsterweg	9	Eman	18129	B
Markt	1C	Halfords	4778	A
Markt	2	Dux	563.2	B
Markt	5	Bakkerij Bart	4724	A
Markt	6	Kolste	561	A
Marktstraat	7	Automatiek de Markt	561	A
Marktstraat	8	Taj Mahal	561	A
Marktstraat	9	Klaver Vier	561	A
Marktstraat	15	Italia	561	A
Marktstraat	19	Gebr. Joosten	47	A
Marktstraat	20	De Brabander	563.1	A
Marktstraat	22	De Nachtwacht	563.1	A
Marktstraat	24	Café Mojo	563.1	A
Marktstraat	26	Joegoslavie	561	A
Marskant	5	Rabobank	65/66/67	A
Marskant	8	Ziësta BBQ	561	A
Marskant	64	Adolfs verlichting	47.A	A
Molenstraat	8	BCSB Hengelo	561	A
Molenstraat	17	Faberge	47.A	A
Nieuwstraat	1	De Appel	563.1	A

Milieuaspectenstudie Hengelo Centrum

Nieuwstraat	26	Miss Etam	47.A	A
Nieuwstraat	30	Douglas	47.A	A
Nieuwstraat	36	Kota Radja	561	A
Nieuwstraat	38	De Pyramide	561	A
Nieuwstraat	39	ICI Paris	47.A	A
Nieuwstraat	45	De Nar	563.1	A
Oldenzaalsestraat	25	Multicopy	18129	B
Oldenzaalsestraat	49	De Photoshop	74203	C
Oldenzaalsestraat	61	De Rammelaar	8621	A
Oude Molenweg	40	EMTE	471	B
Oude Molenweg	42	Yips café	563.1	A
Pastoriestraat	14	't Neutje	563.1	A
Pastoriestraat	21	d'Artagnan	563.1	A
Pastoriestraat	22	Jeruzalem	561	A
Pastoriestraat	23	De Peppel	563.1	A
Pastoriestraat	30	The Three Musketers	563.2	B
Pastoriestraat	31	Twins	41/68A	A
Pastoriestraat	33	De Tapperij	561	A
Pastoriestraat	37	De Cactus	563.1	A
Pastoriestraat	41	Murphy's Law	563.1	A
Spoorstraat	1	Plaza Latina	561	A
Stationsplein	71	Diken Bakkerij	4724	A
Stationsplein	72	Akropolis	561	A
Stationsplein	77	La Staziona	561	A
Steijnstraat	58	Wouda orthopedie	9609.B	A
Telgen	8	Cherry	561	A
Telgen	13	Etos	4773	A
Telgen	15	Naafs	9609.B	A
Thiemsbrug	2	Multivlaai	47.A	A
Thiemsbrug	45	De Backerie	4724	A

Veldbleekstraat	4	ZaZaZu	563.1	A
Wemenstraat	30	SamSam	563.1	A
Wemenstraat	37	Foto Center	74203	C
Wemenstraat	47	Maison Gustaf	4724	A
Wemenstraat	59	Bombay Spice	561	A
Wetstraat	45	Broodje Uniek	471	A
Wetstraat	57	De kleine Burgemeester	563.1	A
Wetstraat	122	Gimsel	471	A
Willemstraat	29	Good Fellow	563.1	A
Willemstraat	31	Third-Half	563.1	A
Willemstraat	33	Road House	563.1	A
Willemstraat	35	Yam-Yam	561	A
Willemstraat	46	Mazzel	561	A
Willemstraat	47	Mediant Riagg	63, 69-71	A
Willemstraat	48	Gostinho Brasileiro	563.1	A
Willemstraat	48A	Luxor	561	A
Willemstraat	50	't Centrum	561	A
Willemstraat	54	Shalom	561	A
Willemstraat	74	Politiebureau	84	B
Willemstraat	85	Willemschool	852	B

Bedrijven gelegen buiten het plangebied.

Straat	Nr	Naam	SBI-nr.	Cat	Afstand
Stationsplein	1	Prorail	491/492	4.2	300m
Industrieplein	3	Koninklijke Machinefabriek Stork	35 E1	3.2	50m
Industrieplein	3	Siemens Nederland NV	27/28	4.1	50m
Lansinkesweg	4	Howden Cooling Fans	222.1	4.1	200m
Langelermaatweg	12	Stork Thermec	292	4.1	50m

In het geval van het bedrijventerrein Wilderinkshoek geldt dat het bedrijventerrein geluidgezoneerd is. Het geluidaspect van bedrijven gelegen op het gezoneerde bedrijventerrein wordt geregeld in de vastgestelde geluidzone. In geval van een wettelijke geluidzone dient voor het aspect geluid de Wet geluidhinder als toetsingskader en niet de systematiek van Bedrijven en milieuzonering. Voor andere aspecten zoals geur, stof en gevaar zal de systematiek van bedrijven en milieuzonering wel als toetsingskader dienen.

De afstand in bovenstaande tabel betreft de grootste afstand zonder het aspect geluid. Bij de inventarisatie zijn alleen de bedrijven meegenomen waarvan de gewenste zoneringsafstand over het plangebied valt.

2.2 Nadere beschrijving

De bedrijven gelegen binnen het plangebied betreffen zogenaamde categorie B-inrichtingen zoals bedoeld in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer. De activiteiten van deze inrichtingen vallen niet onder vergunningplicht op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Op deze bedrijven zijn de algemene regels uit het besluit van toepassing. De bedrijven buiten het plangebied betreffen categorie C inrichtingen die ook dienen te beschikken over een omgevingsvergunning.

Bedrijven gelegen binnen het plangebied

Halfords, Markt 1C

Voor deze rijwielhandel met vuurwerkverkoop is op 22 september 2005 een melding ingevolge het vuurwerkbesluit ingediend. De melding betreft de opslag en verkoop van consumentenvuurwerk tot 1000 kg. De opslag van consumentenvuurwerk valt onder de werking van het Vuurwerkbesluit. Op grond van dit besluit moeten (wettelijke) veiligheidsafstanden in acht worden

genomen. In het hoofdstuk externe veiligheid wordt nader ingegaan op de veiligheidsaspecten van dit bedrijf.

Bedrijven gelegen buiten het plangebied

Prorail (spoorwegemplacement), Stationsplein 1

In de milieuwetgeving wordt een onderscheid gemaakt tussen doorgaande treinen en treinen op rangeerterreinen. Een rangeerterrein wordt gezien als een "inrichting" die moet beschikken over een omgevingsvergunning. Doorgaande treinen, ook doorgaande treinen die over het emplacement rijden, vallen buiten de omgevingsvergunning en dus ook buiten de werking van de voorschriften uit de omgevingsvergunning. Op doorgaande treinen is de Wet geluidhinder van toepassing. Op het aspect geluid van de doorgaande treinen wordt verder ingegaan in paragraaf 3. Het aspect externe veiligheid wordt verder behandeld in hoofdstuk 5.

Voor het spoorwegemplacement wordt in de genoemde VNG-brochure een zoneringsafstand geadviseerd van 300 meter. De aspecten geluid en veiligheid zijn voor deze afstand maatgevend. Daarnaast wordt op het emplacement gerangeerd met gevaarlijke stoffen. Dit geeft externe veiligheidsrisico's in het plangebied. Deze en andere milieuaspecten zijn gereguleerd in de omgevingsmilieuvergunning van 16 april 2012. Deze vergunning is verleend maar nog niet onherroepelijk.

Bij de vergunningaanvraag is een geluidrapport gevoegd, waarin de akoestische situatie rondom het emplacement in beeld is gebracht. In het akoestisch onderzoek is tevens ten behoeve van de beoordeling van piekgeluiden in termen van dosismaat L_{night} inzicht gegeven in de bepalende geluidbronnen bij geluidgebeurtenissen en in de optredende geluidniveaus in de slaapkamers. De aangevraagde geluidimmissies zijn berekend op basis van de representatieve bedrijfssituatie, de te treffen UPGE maatregelen (voegloos maken sporen en wissels en

spoorstaafconditioneringssystemen aanbrengen) en het aanbrengen van een geluidscherm aan de zuidzijde van het emplacement. Bij de keuze van de hiervoor genoemde oplossing is zoveel mogelijk rekening gehouden met het gemeentelijk geluidbeleid, zoals vastgelegd in de nota Geluid.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat ter plaatse van de meeste woningen rondom het emplacement de geluidbelasting op de gevel niet hoger is dan 45 dB(A). Gezien de geluidwering van deze woningen wordt ten aanzien van het vereiste binnenniveau voldoende bescherming geboden.

Howden Cooling Fans, Lansinkesweg 4

Bij Howden worden ventilatoren gemaakt. Voor dit proces worden styreenhoudende harsen gebruikt. De richtafstand van 200 meter voor het aspect geur valt binnen het plangebied. Er zijn geen klachten bekend afkomstig van bewoners binnen het plangebied. Er mag verondersteld worden dat de voorschriften uit de milieuvergunning toereikend zijn om overlast te voorkomen. Het bedrijf vormt geen belemmering voor dit plan.

2.3 Conclusie

In het plangebied Hengelo Centrum bevinden zich geen bedrijven die zwaarder zijn dan de hier op basis van de systematiek van functiemenging inpasbaar geachte milieubelastingscategorie A, B of C. Wel liggen een aantal zwaardere bedrijven in de nabijheid van het plangebied. Deze bedrijven zijn hiervoor beschreven. Er zijn géén zodanige milieueffecten dat daarmee in het kader van het bestemmingsplan Hengelo Centrum specifiek rekening gehouden moet worden.

3 Wet geluidhinder

De normstelling voor geluid is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh) en in verschillende uitvoeringsbesluiten (vooral het Besluit geluidhinder is van belang). De Wet stelt normen voor verschillende geluidbronnen: industrielawaai, wegverkeerslawaaï en railverkeerslawaaï. Luchtvaartlawaaï is geregeld krachtens de Luchtvaartwet. Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen de wettelijke zone van de vliegbasis Twente.

In en krachtens de Wgh zijn wettelijke zones vastgesteld rond industrieterreinen, wegen en spoorwegen. Als bij een nieuw bestemmingsplan of bij een bestemmingsplanwijziging een nieuwe geluidgevoelige bestemming wordt gerealiseerd binnen een wettelijke zone, moet daarbij de geluidgrenswaarde krachtens de Wgh in acht worden genomen. Ook moet door middel van een akoestisch onderzoek worden bepaald hoe hoog de geluidbelasting van geprojecteerde geluidgevoelige objecten is. Geluidgevoelige bestemmingen zijn o.a.:

- woningen;
- scholen en onderwijsinstellingen;
- ziekenhuizen en verpleegtehuizen;
- andere gezondheidsgebouwen en de daarbij behorende terreinen;
- woonwagenstandplaatsen.

De Wgh kent per geluidbron een zogenoemde voorkeursgrenswaarde en een maximaal toelaatbare waarde. Uitgangspunt van de Wgh is dat bij een geluidgevoelige bestemming wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde; daartoe moeten zonodig geluidbeperkende maatregelen worden getroffen. Mogelijke geluidbeperkende maatregelen zijn bijvoorbeeld: het toepassen van geluidreducerend asfalt, van raildempers, het plaatsen van geluidschermen of het aanhouden van voldoende afstand tussen geluidbron en geluidgevoelig object.

Op grond van artikel 110a Wgh hebben burgemeester en wethouders de bevoegdheid een hogere grenswaarde vast te stellen tot ten hoogste de maximaal toegestane waarde. Het vaststellen van een hogere grenswaarde is echter alleen toegestaan als geluidbeperkende maatregelen onvoldoende doeltreffend zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke of financiële aard. In het geluidbeleid van de gemeente Hengelo

10 februari 2009) is dit algemene criterium verder uitgewerkt. Het geluidbeleid maakt onderscheid tussen verschillende gebiedstypen binnen de gemeente:

- wonen;
- binnenstad en winkelgebieden;
- industrie en bedrijven;
- verkeerszones;
- buitengebied en stadsparken.

Per gebiedstype is een zogenoemde ambitiewaarde (de waarde die wordt nagestreefd) en een plafondwaarde (de maximale waarde die onder voorwaarden kan worden toegestaan) vastgesteld. Deze ambitie- en plafondwaarden verschillen per gebiedstype. Uitgangspunt hierbij is het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat. Dit verschilt per gebiedstype: bewoners van de binnenstad of van een bedrijfswoning op een bedrijventerrein zullen andere verwachtingen hebben dan bewoners van een woonwijk. Naast toetsing aan het algemene criterium uit de Wgh wordt ook getoetst aan het gemeentelijke geluidbeleid.

3.1 Wegverkeerslawaaï

In verband met een wijziging van een bestemmingsplan, dient volgens de Wet geluidhinder een akoestisch onderzoek ingesteld te worden naar de geluidbelasting, die door nieuwe geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone vanwege een weg, ondervonden gaat worden, zonder de invloed van extra

maatregelen die de geluidsoverdracht verder beperken en naar de doeltreffendheid van in aanmerking komende maatregelen.

Het bestemmingsplan Hengelo Centrum betreft een conserverend plan. Er worden geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. Het aspect wegverkeerslawaaai is daarom niet van belang.

3.2 Industrielawaai

De normstelling uit de Wet geluidhinder heeft alleen betrekking op geluid afkomstig van industrieterreinen waarvoor op grond van de Wet geluidhinder een geluidzone is vastgesteld. In de nabijheid van het plangebied ligt het bedrijventerrein Wilderinkshoek. Rond dit industrieterrein is op grond van de Wet geluidhinder een wettelijke zone vastgesteld. Op de zonegrens mag de totale geluidbelasting afkomstig van alle op het industrieterrein gelegen inrichtingen niet hoger zijn dan 50 dB(A). De zonegrens valt gedeeltelijk over het plangebied. Als binnen de zone nieuwe geluidgevoelige bestemmingen mogelijk worden gemaakt moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd. Het bestemmingsplan Hengelo Centrum is een conserverend plan. Binnen de geluidzone van het industrieterrein worden geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. Het aspect Industrielawaai is daarom niet van belang.

Voor bedrijven op niet gezoneerde bedrijfsterreinen gelden de normen van de Wet geluidhinder niet. De geluidshinder afkomstig van bedrijven op niet-gezoneerde bedrijventerreinen wordt meegewogen in de algemene milieuzonering (zie hoofdstuk 2). Dit geldt ook voor geluid afkomstig van het spoorwegemplacement.

3.3 Railverkeerslawaaai

De normstelling in de Wet geluidhinder heeft alleen betrekking op geluid veroorzaakt door het doorgaande spoorverkeer. Geluid

afkomstig van rangeerbewegingen op het emplacement vallen onder de milieuvergunning van het emplacement (zie hoofdstuk 2).

Het plangebied grenst aan een aantal spoorlijnen die Hengelo doorkruisen. Op grond van de Wet geluidhinder in verbinding met het Besluit geluidhinder geldt voor het doorgaande spoor ter hoogte van het plangebied een geluidzone. Indien het bestemmingsplan binnen deze zone nieuwe geluidgevoelige bestemmingen mogelijk maakt dient een akoestisch onderzoek naar de hoogte van de geluidbelasting te worden uitgevoerd. Het bestemmingsplan Hengelo Centrum is een conserverend plan. Binnen de zone van de spoorlijnen worden geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. Een akoestisch onderzoek is daarom niet nodig.

3.4 Luchtvaartlawaaai

Het plangebied Hengelo Centrum valt niet binnen de zone van de vliegbasis Twente. Het aspect luchtvaartlawaaai is daarom niet van belang.

4 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is een nieuw wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen van kracht geworden. De hoofdlijnen van de nieuwe regelgeving zijn te vinden in hoofdstuk 5, titel 5.2 luchtkwaliteitseisen (Wet luchtkwaliteit), van de Wet Milieubeheer. De regelgeving behorend bij de Wet Luchtkwaliteit is uitgewerkt in onderliggende Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en Ministeriële Regelingen:

- Besluit niet in betekenende mate bijdragen;
- Regeling niet in betekenende mate bijdragen;
- Regeling projectsaldering luchtkwaliteit 2007;
- Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007;
- Besluit gevoelige bestemmingen.

Verder is in de nieuwe wetgeving het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geïntroduceerd. Het NSL bevat afspraken om op nationaal, provinciaal en plaatselijk niveau de gestelde luchtkwaliteitseisen te halen. De maatregelen hierbij zijn gericht op het halen van de grenswaarden voor fijn stof (PM10) uiterlijk medio 2011 en voor stikstofdioxide (NO2) uiterlijk 1 januari 2015. Kenmerk van de maatregelen, die het NSL bevat, is het ervoor zorgen dat de huidige overschrijdingen worden opgelost en de negatieve effecten van geplande ruimtelijke ontwikkelingen worden gecompenseerd.

De Wet Luchtkwaliteit is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging. Anderzijds heeft de wet tot doel mogelijkheden te creëren voor ruimtelijke ontwikkelingen, ondanks overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit. Bij de uitoefening van bevoegdheden die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit dienen bestuursorganen rekening te houden met deze grenswaarden.

Luchtkwaliteitseisen vormen onder de nieuwe Wet Luchtkwaliteit geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL.

Het bestemmingsplan Hengelo Centrum is een zogenaamd conserverend plan. Dit betekent dat bestaande functies worden bestemd. Het opnieuw vastleggen van de bestaande functies heeft geen negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit.

5. Veiligheid

In het onderdeel fysieke veiligheid en brandweer van dit hoofdstuk wordt ingegaan op de bescherming van mens, dier en milieu tegen (de gevolgen van) mogelijke incidenten, ongelukken en rampen.

In het onderdeel Externe veiligheid wordt specifiek ingegaan op het beheersen van de risico's voor de omgeving door de productie, de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen (binnen bedrijven in en rond het plangebied) en door het transport van gevaarlijke stoffen (wegen, waterwegen, spoorwegen en buisleidingen door het plangebied).

5.1. Fysieke veiligheid en brandweer

Fysieke veiligheid betreft de bescherming van mens, dier en milieu tegen (de gevolgen van) daadwerkelijke incidenten, ongelukken en rampen. Wanneer de fysieke veiligheid in gevaar komt, is directe hulpverlening vaak noodzakelijk. Door het vooraf treffen van de juiste infrastructurele, bouwkundige en technische maatregelen kunnen ongelukken zoveel mogelijk worden voorkomen of kan in geval van een incident zo goed mogelijk hulp worden geboden. Een goede *bereikbaarheid* van gebieden evenals de aanwezigheid van *voldoende bluswater* is een voorwaarde voor een snelle hulpverlening. Een goede bereikbaarheid van het centrumgebied is ook nog op een andere manier van belang. In geval van een zwaar ongeval of ramp, is het noodzakelijk om de bevolking in de omgeving zo snel mogelijk te kunnen informeren en adviseren (ramen en deuren sluiten). Via het sirenenet kan de bevolking worden bereikt en erop worden geattendeerd om de radio of televisie in te schakelen (de zogenaamde rampenzender). Tot slot is de brandweer betrokken bij het reguleren van het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen de gemeente.

Bluswatervoorziening

Primaire bluswatervoorziening

Bluswatervoorziening kan onderverdeeld worden in primair, secundair en tertiair en zal in dit hoofdstuk verder beschreven en toegelicht worden. De verschillende vormen van bluswatervoorziening worden beschreven aan de hand van eisen, capaciteit, opstelplaatsen en onderhoud. Voor het begin van een blussing wordt, indien beheersbaar, uitgegaan van de primaire bluswatervoorziening. De primaire bluswatervoorziening wordt (vooral) gevormd door ondergrondse brandkranen op het drinkwaterleidingnet.

Primaire bluswatervoorziening dient:

- binnen drie minuten na aankomst, een tankautospuut van bluswater te kunnen voorzien;
- na aansluiting direct en onafgebroken voldoende water te leveren;
- op maximaal 40 meter afstand van de (brandweer-) toegang(en) van een gebouw te zijn gesitueerd.

De benodigde capaciteit voor de primaire bluswatervoorziening bedraagt minimaal 60m³ uur, te meten aan het einde van de vulslang. Brandkranen worden in principe geplaatst op waterleidingen met een diameter van 110 mm wat een capaciteit mogelijk maakt van 60m³ uur.

Voor de situering van de brandkranen worden dekkingscirkels van 40 meter rond de brandkranen gehanteerd. Op deze wijze bedraagt de afstand tussen de brandkranen 80 meter. Rondom de brandkranen moet altijd een obstakelvrije ruimte aanwezig zijn met een diameter van 1,8 meter. Brandkranen moeten tot een afstand van maximaal 15 meter benaderbaar zijn. De afstand tussen een primaire bluswatervoorziening en de brandweertoegang(en) van een gebouw is maximaal 40 meter. Wanneer in een object één of meerdere droge blusleidingen aanwezig zijn, moet er binnen 35 meter van elke voedingsaansluiting een brandkraan zijn.

Indien er meer water wordt gevraagd voor blussing, gaat de brandweer gebruik maken van secundaire en tertiaire bluswatervoorzieningen.

Secundaire bluswatervoorzieningen

Secundaire bluswatervoorziening dient:

- de mogelijkheid te bieden om binnen vijftien minuten na aankomst met een lage druk watertransport, water op de brandhaard te hebben; en
- ingericht te worden op een maximaal haalbare afstand tot de (te verwachten) brandhaard afhankelijk van de plaatselijke omstandigheid;
- geen grotere afstand tot de (te verwachten) brandhaard te hebben dan 2 x 160 meter (inzetdiepte van twee blusvoertuigen met één als haler en één als blusser).

De secundaire bluswatervoorziening is een voorziening die aanvullend is op de primaire bluswatervoorziening. De secundaire voorziening moet voorzien in een waterlevering die voldoende en te allen tijde beschikbaar is. De secundaire bluswatervoorziening moet binnen 15 minuten opgezet zijn met een minimale capaciteit van 90 m³ per uur gedurende minimaal 4 uur.

Tijdens de opbouw van de secundaire bluswatervoorziening kan worden volstaan met een 15 m³ tankwagen die voorziet in het leveren van bluswater en die wordt gebruikt als buffer, totdat de secundaire bluswatervoorziening gereed is.

Opstelplaatsen

De secundaire bluswatervoorziening moet op maximaal 8 meter kunnen worden benaderd door een blusvoertuig terwijl de verticale afstand tussen het waterniveau en de opstelplaats maximaal 5 meter mag zijn. De opstelplaats van het blusvoertuig ten opzichte van de bluswatervoorziening, zowel in horizontale als in verticale afstand, wordt in belangrijke mate bepaald door de benodigde hoeveelheid bluswater (gebruik aantal stralen dan wel een waterkanon) en de betreffende pompkarakteristiek.

Tertiaire bluswatervoorziening

- is aanvullend op de primaire en secundaire bluswatervoorziening;
- is toepasbaar ten behoeve van de rampenbestrijding of het grootschalig optreden;
- voorziet in een grote leveringscapaciteit;
- mag een grote afstand tot het brandobject hebben.

Een tertiaire bluswatervoorziening is een voorziening van bluswater voor de bestrijding van die incidenten waarvoor de brandweer meer water of voor langere duur water nodig heeft dan de primaire en secundaire bluswatervoorzieningen kunnen leveren. Indien uit een risicoanalyse blijkt, dat een tertiaire bluswatervoorziening benodigd is, dan wordt een onbeperkte capaciteit van 240 m³ uur geëist.

De tertiaire bluswatervoorziening is een voorziening waarbij vanuit open water een watertransportsysteem (WTS) met een pomp wordt opgebouwd. De maximale afstand tussen de opstelplaats en het open water is 50 meter. De maximale afstand van het incident tot de waterwinplaats wordt bepaald door het type standaardwatertransportschema dat wordt gekozen (500 meter, 1000 meter en 2500 meter).

In het centrum ligt de BerflobEEK voor de berging en afvoer van hemelwater. Deze beek kan als bluswatervoorziening dienen. De beek dient over voldoende water te beschikken (ook in de zomer) en er moeten waterwinplaatsen zijn waar de brandweer met haar materieel water uit de beek kan onttrekken. Dit kan een voldoende invulling zijn voor de benodigde capaciteit.

Bereikbaarheid en brandweezorgnorm

Aan de hand van een analyse van enige honderden branden in woningen in Nederland zijn gegevens verkregen over de relatie tussen de opkomsttijd van de brandweer en het verloop (en de gevolgen) van branden. In de Handleiding brandweezorg zijn

de resultaten opgenomen van onderzoek naar de relatie tussen opkomsttijd en de volgende onderwerpen:

- De ontwikkeling van schade;
- De kans op dodelijke slachtoffers; en
- De kans op het slagen van reddingen.

Kort samengevat blijkt de opkomsttijd van de brandweer sterk van invloed te zijn op de schade die ontstaat bij brand, de kans op dodelijke slachtoffers door brand en op het slagen van reddingen bij brand. Een vergelijkbaar verhaal is van toepassing op hulpverleningen (verkeers- en bedrijfsongevallen met veelal beknellingen) en voor ongevalsbestrijding. Ook hiervoor geldt: de kortste opkomsttijd geeft de grootste kans op het beperken van het aantal, het overleven en het herstel van slachtoffers. Het bovenstaande samenvattend kan worden gesteld dat een goede bereikbaarheid van branden en ongevallen een belangrijke invloed heeft op de effectiviteit van het brandweerwerk en daarmee op de veiligheid van de burgers. Een locatie is goed bereikbaar indien aan de volgende eisen wordt voldaan:

1. Een weg is alleen door de brandweer te gebruiken wanneer die recht doet aan de specifieke afmetingen van brandweervoertuigen;
2. Verkeersaders bieden aan brandweervoertuigen een onbelemmerde doorgang;
3. Verkeersaders en verblijfsgebieden kennen een zodanige samenhang dat een willekeurig adres binnen een gestelde tijd (gerekend vanaf het verlaten van de verkeersader) bereikbaar is;
4. Naast de route bedoeld onder de derde eis moet een willekeurig adres binnen een verblijfsgebied in principe via een tweede onafhankelijke route bereikbaar zijn;
5. Bij een bouwwerk dat voor het verblijf van mensen is bestemd, dat een vloerhoogte heeft van meer dan 6 meter en dat niet voldoet aan het bouwbesluit eerste fase,

moeten ten behoeve van de redding één of meer opstelplaatsen voor een redvoertuig aanwezig zijn.

Ad 1: In de Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid staan de maten en kenmerken van brandweervoertuigen in het kader van bereikbaarheid weergegeven. De belangrijkste maten zijn:

- Totaal gewicht: 25 ton
- Asbelasting: 10 ton
- Doorgangshoogte: 4,2 meter
- Rijbaanbreedte: 3,5 meter
- Buitenbochtstraal: 10 meter
- Binnenbochtstraal: 5,5 meter.

Ad 2 en 3: Om te kunnen voldoen aan de opkomstnormen uit de Handleiding Brandweezorg maakt de brandweer gebruik van een netwerk van hoofduitrukroutes en eindroutes. Hoofduitrukroutes bestaan vooral uit doorgaande (hoofd)wegen en singels. Deze routes vormen voor de brandweer de belangrijkste aanrijroutes naar de verschillende wijken in de stad. Er bestaat een overlap tussen het hoofduitrukrouthenetwerk van de brandweer en de wegcategorysering op grond van Duurzaam Veilig. Het merendeel van de hoofduitrukroutes bestaat uit verkeersaders c.q. gebiedsontsluitingswegen. Om te voldoen aan de opkomstnormen is het benodigde hoofduitrukrouthenetwerk echter fijnmaziger dan het netwerk van verkeersaders. Er zijn m.a.w. meer hoofduitrukroutes nodig dan dat er verkeersaders zijn. Het gaat dan vaak om de grotere wegen binnen een verblijfsgebied, die niet zijn aangewezen als verkeersader maar die wel noodzakelijk zijn als hoofduitrukroute. Met een aangepaste inrichting kunnen deze wegen toch als hoofduitrukroute worden gebruikt. Deze wegen worden aangeduid als 'hulpverleningsroutes'.

Samenvattend kan worden gesteld dat er drie categorieën routes bestaan waaraan vanuit brandweeroogpunt verschillende eisen worden gesteld aan wegbreedtes, snelheidsremmende maatregelen, etc:

1. Hoofduitrukroutes over verkeersaders (gebiedsontsluitingswegen);
2. Hulpverleningsroutes over erftoegangswegen;
3. Eindroutes.

Met het vaststellen van het Brandweerbeleidsplan in 2001 zijn tevens voor het verzorgingsgebied Hengelo de hoofduitrukroutes vastgesteld. De hoofduitrukroutes bestaan uit die wegen waarin minimale verkeersremmende maatregelen zijn opgenomen zodat de vrije doorgang van de brandweer is gewaarborgd. Deze routes worden vastgesteld en bijgesteld in het brandweerbeleidsplan. De omvang van het verzorgingsgebied bepaalt de locatie van de kazernes. In Hengelo en Borne wordt overdag vanuit de centrumkazerne Hengelo en vanuit post Borne uitgerukt. In de avond-, nacht- en weekendsituatie wordt ook vanuit post Hengelo Noord uitgerukt. Het verzorgingsgebied en de daarbij gehanteerde opkomsttijden wordt vastgesteld in het operationeel dekkingsplan van de regio Twente en is onderdeel van het brandweerbeleidsplan.

Het hoofduitrukrouthenetwerk binnen het plangebied bestaat uit de volgende wegen:

- Oldenzaalsestraat
- Wolter ten Catestraat
- Oude Molenweg
- Deldenerstraat

Zelfredzaamheid

Na melding van een incident duurt het enige tijd voordat de hulpverlening daadwerkelijk hulp kan bieden. Gedurende die minuten zijn de mensen in het plangebied op zichzelf aangewezen. Essentieel is dat mensen zichzelf tijdig in veiligheid kunnen brengen. De zelfredzaamheid van mensen hangt af van de aard van risico's in het gebied, eventuele schuilmogelijkheden maar vooral ook de gesteldheid van de mensen zelf. De bewoners (gebruikers) van het plangebied kunnen de zelfredzaamheid vergroten door vooraf ontruimingsplannen en

dergelijke op te stellen. Ook trainingen om kleine incidenten zelf aan te pakken kan een wezenlijke bijdrage leveren. Zo wordt wellicht voorkomen dat kleine incidenten kunnen uitgroeien tot grote calamiteiten.

Voor alarmering van de bevolking bij grote calamiteiten wordt gebruik gemaakt van het Wijk-Alarmering-Systeem (WAS). Dit systeem is beperkt aangezien niet bij iedere calamiteit het wenselijk is deuren en ramen te sluiten. Het WAS wordt tot 2017 door het Rijk ondersteund. Aanvullend werkt men aan nieuwe vormen voor het alarmeren van de bevolking.

Het WAS-systeem heeft een beperkte werking. Behalve het waarschuwingssignaal is een snelle informatievoorziening gewenst als vervolg op een alarmering. Vooral de informatievoorziening in de kantoren, scholen en woongebouwen in de nabijheid van het spoor bij mogelijke incidenten op het spoor behoeft extra aandacht.

In de brief van het ministerie van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer van 7 februari 2006 (kenmerk 2005-0000213163) wordt het waarschuwingsbeleid bij incidenten, rampen en crisis toegelicht. In deze brief worden ook nieuwe ontwikkelingen aangehaald, zoals het sturen van een SMS-bericht naar alle mobiele telefoons binnen het bereik van één of meer zendmasten ("Cell Broadcasting"). Deze en andere voorzieningen kunnen bijdragen aan de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied.

5.2 Externe Veiligheid

Externe veiligheid omvat het beheersen van de risico's voor de omgeving door de productie, de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen (binnen bedrijven) en door het transport van gevaarlijke stoffen (via wegen, waterwegen, spoorwegen en buisleidingen). De externe veiligheidsrisico's worden bepaald enerzijds door de mogelijke effecten die een calamiteit met gevaarlijke stoffen kan hebben en anderzijds door de kans dat een calamiteit optreedt.

De normering voor de externe veiligheid rond bedrijven is vastgelegd in het **Besluit externe veiligheid inrichtingen** (Bevi). De externe veiligheidsnormering rond transportassen is nog niet wettelijk geregeld; wel is door de ministeries van V&W, Vrom en BZ een circulaire opgesteld: de **Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen**. In deze circulaire wordt een met het Bevi vergelijkbare systematiek geadviseerd. De externe veiligheidsnormering rond buisleidingen is vastgelegd in het **Besluit externe veiligheid buisleidingen** (Bevb).

Het externe veiligheidsrisico wordt uitgedrukt in twee grootheden, het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Het **plaatsgebonden risico** is gedefinieerd als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op een plaats buiten een inrichting of transportas zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval binnen die inrichting of transportas waarbij een gevaarlijke stof is betrokken. Het plaatsgebonden risico is een rekenkundige waarde, is onafhankelijk van de aard van de omgeving en kan worden weergegeven als een contour rond de inrichting of transportas die punten met een even hoog risico met elkaar verbindt. Aan het plaatsgebonden risico is een (wettelijke) grenswaarde verbonden: een overlijdenskans van 10^{-6} (1 op een miljoen) per jaar. Binnen de plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} rond een Bevi-inrichting mogen zich geen kwetsbare objecten bevinden of worden geprojecteerd.

Het **groepsrisico** is gedefinieerd als de cumulatieve kans per jaar dat een groep van 10 of meer personen in de omgeving van een inrichting of transportas in één keer het dodelijk slachtoffer wordt van een incident met gevaarlijke stoffen binnen de inrichting of op de transportas. Bij de bepaling van het groepsrisico wordt, in tegenstelling tot het plaatsgebonden risico, de feitelijke situatie van de omgeving betrokken: de locatie van

de aanwezige bebouwing en de bevolkingsdichtheid. Het groepsrisico wordt uitgedrukt in een grafiek waarin het mogelijke aantal dodelijke slachtoffers ten gevolge van een calamiteit wordt afgezet tegen de kans dat deze gebeurtenis optreedt.

Het groepsrisico wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een inrichting. De grootte van het invloedsgebied is afhankelijk van de effectafstanden. De effectafstand is gedefinieerd als de afstand waar bij het optreden van het maatgevende ongeval nog 1% van de blootgestelde personen komt te overlijden.

Het Bevi, de Circulaire en het Bevb kennen voor het groepsrisico geen grenswaarde, maar een zogenoemde oriëntatiewaarde. Het groepsrisico moet worden vergeleken met die oriëntatiewaarde.

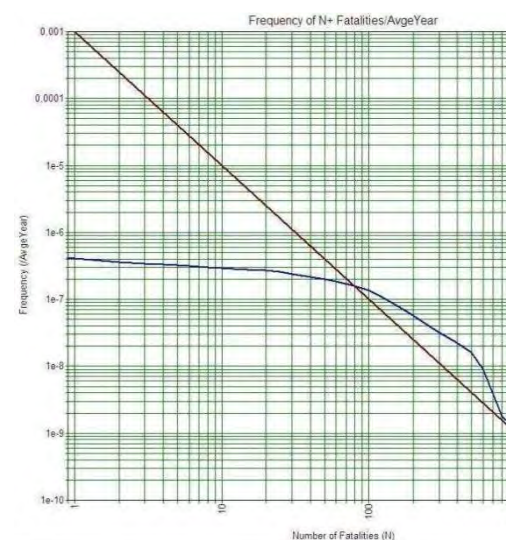
Vanwege de aspecten rampenbestrijding, zelfredzaamheid en verantwoording groepsrisico is de brandweer Twente om advies verzocht. Het advies is op 9 augustus 2013 ontvangen. Waar het advies relevant is voor deze bestemmingsplanprocedure is het verwerkt in de milieuaspectenstudie.

Spoorwegemplacement

Op 16 april 2012 is een (nieuwe) omgevingsvergunning verleend voor het emplacement, onder meer voor het rangeren en opstellen van wagons met gevaarlijke stoffen. Bij de aanvraag was een kwantitatieve risicoanalyse gevoegd. Uit deze risicoanalyse blijkt dat het plaatsgebonden risico van 10^{-6} ten gevolge van de aangevraagde situatie niet buiten het terrein van de inrichting ligt. In de voorschriften is dit vastgelegd en gesteld dat geen plaatsgebonden risico van 10^{-6} mag voorkomen. Overeenkomstig artikel 5 van het Bevi worden bij voorliggend plan de veiligheidsafstanden dan ook in acht genomen.

Verder is het plan conserverend van aard, er vinden geen ontwikkelingen plaats binnen het invloedsgebied van het emplacement. Het aantal personen in het invloedsgebied neemt daarom ook niet toe. Vanwege het conserverende karakter

worden in het plan ook geen keuzes gemaakt die gevolgen hebben voor de veiligheidssituatie en het groepsrisico. Bij de verleende omgevingsvergunning zijn wel veiligheidskeuzes gemaakt die zijn vastgelegd in voorschriften. Ook heeft in dit kader een verantwoording van het groepsrisico plaatsgevonden. Omdat de vergunning recent is verleend, wordt voor wat betreft de verantwoording van het groepsrisico en de te treffen maatregelen verwezen naar de verantwoording behorend bij het vergunningbesluit van 16 april 2012. In onderstaande figuur is het groepsrisico weergegeven behorend bij de milieuvergunningaanvraag.

Groepsrisico volgens de vergunningaanvraag

In de milieuvergunning zijn maatregelen vastgelegd waardoor het groepsrisico onder de oriëntatiewaarde blijft. Tevens is het rangeren met wagons met stoffen uit de klasse D4 beperkt tot maximaal 50 wagons per jaar.

Overige bedrijven

In de omgeving van het plangebied zijn geen andere Bevi-bedrijven aanwezig met een invloedsgebied dat valt over het plangebied.

Vuurwerkopslag

Op grond van artikel 4.2 van het Vuurwerkbesluit moeten bij het vaststellen van een bestemmingsplan de veiligheidsafstanden uit bijlage 3 bij het Vuurwerkbesluit in acht worden genomen. Het Vuurwerkbesluit kent, anders dan andere veiligheidswetgeving, geen risicobenadering, maar een effectbenadering. Dat houdt in dat de veiligheidsafstanden die in het Vuurwerkbesluit worden gehanteerd effectafstanden zijn. Buiten de effectafstand is de kans op dodelijke effecten ten gevolge van een calamiteit verwaarloosbaar. Halfords heeft op 22 september 2005 een melding ingediend voor de opslag en verkoop van consumentenvuurwerk tot 1000 kg.

De inrichting voldoet aan de veiligheidsafstanden uit het Vuurwerkbesluit en vormt daardoor geen knelpunt.

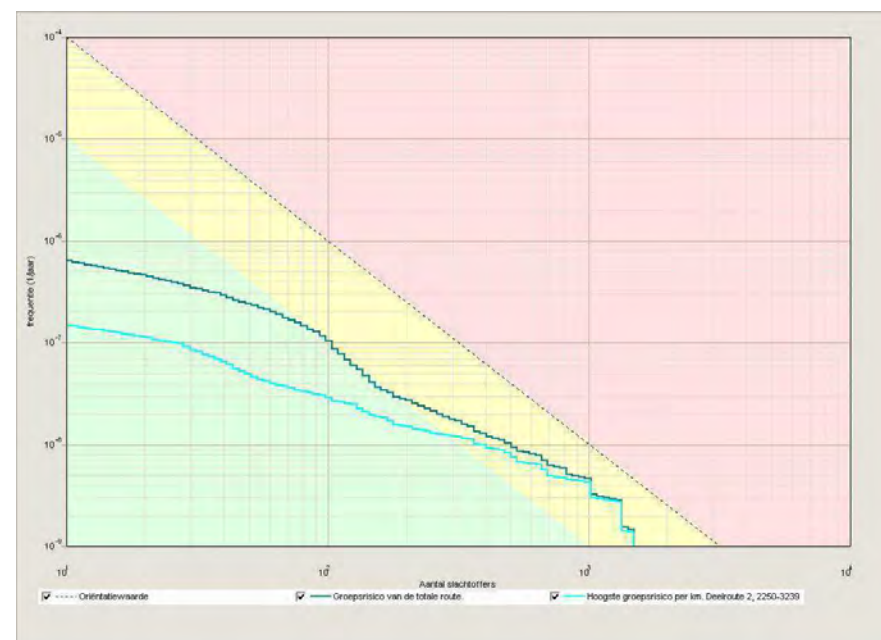
Doorgaand vervoer gevaarlijke stoffen over het spoor

Over het doorgaande spoor via Hengelo worden gevaarlijke stoffen vervoerd. De afgelopen jaren was verreweg de grootste stroom het transport van brandbaar gas (LPG en LPG-achtige stoffen). In 2011 zijn door Hengelo nog 4750 ketelwagens met deze stof vervoerd. Er is wetgeving in voorbereiding om het risico als gevolg van het doorgaand vervoer te limiteren: het wetsvoorstel basisnet vervoer gevaarlijke stoffen.

Op grond van dit wetsvoorstel worden per traject risicoplafonds vastgesteld. Het risico ten gevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen mag dit plafond niet overschrijden. Voor het traject Delden – Hengelo -Oldenzaal zal een risicoplafond worden vastgelegd, gebaseerd op 1910 ketelwagens met brandbaar gas. Het plafond voor het traject van- en naar Almelo is gebaseerd op 210 ketelwagens met brandbaar gas.

Vooruitlopend op de wetgeving is de risicoruimte waarmee in de ruimtelijk ordening rekening moet worden gehouden, opgenomen in de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. De verwachting is dat de basisnetwetgeving op 1 juli 2014 in werking treedt. De vervoerders zijn vanaf die datum gebonden aan het risicoplafond. Daarom zijn de externe veiligheidsberekeningen gebaseerd op de vervoers- en trajectgegevens uit de Circulaire. De vervoerscijfers en trajectgegevens uit de Circulaire zijn overgenomen in het programma RMBII, versie 2.2.0. Voor de bevolkingsgegevens is als basis gebruikt het populatiebestand groepsrisicoberekeningen van het ministerie van I&M.

Met gebruikmaking van deze gegevens wordt geen plaatsgebonden risico van 10^{-6} berekend.

Er wordt een groepsrisico berekend van ca. 0,5 x oriëntatiewaarde. Het trajectdeel in het model dat hiervoor maatgevend is, is het deel van het traject Delden – Hengelo tussen het viaduct over de Tuindorpstraat en de aansluiting op het emplacement. De toegestane snelheid op dit deel is hoger dan 40 km per uur en er geldt een wisseltoeslag. Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen het invloedsgebied van dit trajectdeel.

Het plangebied ligt ook binnen het invloedsgebied van de trajectdelen naar Almelo en langs het emplacement. De berekende groepsrisico's ten gevolge van het vervoer op deze trajectdelen is aanzienlijk lager, vanwege de omstandigheid dat langs het emplacement de maximaal toegestane snelheid 40 km/uur is en dat voor het trajectdeel naar Almelo een laag risicoplaafond geldt.

Vanwege het conserverende karakter van het plan neemt het groepsrisico ten gevolge van het doorgaande vervoer over het spoor niet toe. Het berekende groepsrisico ligt ruim onder de oriëntatiewaarde. Om deze redenen is een groepsrisicoverantwoording niet noodzakelijk. In het kader van het externe veiligheidsbeleid van de gemeente Hengelo en het beleid van de veiligheidsregio zal aandacht worden besteed aan de risicocommunicatie.

Vervoer gevaarlijke stoffen over de weg.

Binnen het plangebied zijn geen wegen aanwezig waarover substantiële hoeveelheden gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. Toetsing aan de circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen is daarom niet noodzakelijk. Over de Deldenerstraat en Marskant vindt vervoer van vuurwerk plaats tbv een verkooppunt aan de Markt. De hoeveelheden zijn zo gering dat er geen sprake is van een veiligheidsrisico.

Buisleidingen en hoogspanningsleidingen

Binnen het plangebied lopen geen hoogspanningsleidingen, ondergrondse vloeistofleidingen of hoge druk aardgastransportleidingen. In de nabijheid van het plangebied zijn geen leidingen aanwezig met een invloedsgebied dat zich uitstrekt tot over het plangebied.

6 (Radar)Obstakel- en verstoringsgebieden

Het plangebied is gelegen in het radarverstoringgebied van de (voormalige) vliegbasis Twente. In verband hiermee zijn, ter voorkoming van radarverstoring, beperkingen van toepassing op de bouw van hoge gebouwen en bouwwerken. Er gelden beperkingen voor gebouwen die hoger zijn dan 45 meter boven maaiveldhoogte ter plaatse van de radarinstallatie. Deze maaiveldhoogte bedraagt voor de radarinstallatie van vliegbasis Twente 40 meter +NAP. Binnen het plangebied worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt met een zodanige hoogte dat zij een ongestoorde radarwerking belemmeren.

7 MER

In de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage is vastgelegd dat voorafgaand aan een ruimtelijk plan dat voorziet in een grootschalig project met belangrijke nadelige milieu-gevolgen een milieueffectrapport opgesteld dient te worden. Voor welke activiteiten een Mer-rapportage opgesteld moet worden is opgenomen in de bijlage van het Besluit MER. In het bestemmingsplan Hengelo Centrum worden geen nieuwe projecten gerealiseerd waarvoor een verplicht MER of een beoordelings-MER noodzakelijk is.

8 Bodem

Onderhavig bestemmingsplan heeft uitsluitend betrekking op het conserveren van een bestaande situatie. Voor de bestaande situatie is in principe geen bodemonderzoek noodzakelijk. Wanneer binnen het conserverend bestemmingsplan (incidenteel) nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn dient een onderzoek te worden uitgevoerd naar de bodemgesteldheid. In eerste instantie moet minimaal een historisch onderzoek van de locatie, die van bestemming verandert, en de directe omgeving ervan worden uitgevoerd. Mocht uit het historisch onderzoek blijken dat de locatie verdacht is, dan dient alsnog een bodemonderzoek te worden uitgevoerd. Als er binnen het conserverend bestemmingsplan (grootschalige) nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn, dient altijd een bodemonderzoek te worden uitgevoerd.

9 Nieuw ontwikkelingen

Op twee plaatsen binnen het plangebied maakt het bestemmingsplan het mogelijk om nieuwe ontwikkelingen te realiseren. Hiervoor zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Omdat de exacte invulling nog niet bekend is, is op dit moment alleen getoetst of aan de wettelijke grenswaarden kan worden voldaan. Het gaat om de volgende locaties:

- Oldenzaalsestraat/Krugerstraat (schoollocatie)
- Oldenzaalsestraat/Wemenstraat (Ariënschool/badhuis)

Nabij de locaties zijn geen bedrijven aanwezig met een milieuzoneringsafstand die valt over één van deze drie gebieden. Voor alle locaties geldt dat de afstand tot Bevi-bedrijven, buisleidingen of transportassen waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, zo groot is dat het aspect externe veiligheid niet van belang is voor deze ontwikkelingen. De ontwikkelingen zijn kleinschalig. Zonder verdere berekening kan worden gesteld dat er sprake is van 'niet in betekenende mate bijdragen'. Het aspect luchtkwaliteit vormt geen knelpunt.

Alle locaties liggen niet binnen de zone van een spoorlijn. Het aspect railverkeerslawaaai is daarom niet van belang.

Oldenzaalsestraat/Krugerstraat

De locatie ligt binnen de zone van de Oldenzaalsestraat. Om te kunnen beoordelen of deze ontwikkeling mogelijk is, is het van belang om inzicht te hebben in de toekomstige geluidssituatie ter plaatse. Hiervoor is de geluidkaart 2011 geraadpleegd. Uit deze kaart blijkt dat de geluidbelasting ter plaatse van de school 64 dB bedraagt (zonder aftrek). Omdat de bebouwingslijn op grotere afstand van de weg komt te liggen en er geen grote toename in verkeersintensiteit wordt verwacht kan worden aangenomen dat de maximale ontheffingswaarde voor wegverkeerslawaaai niet wordt overschreden. De geluidbelasting zal nog exact berekend moeten worden. Waarschijnlijk zal een hogere waarde noodzakelijk zijn.

Oldenzaalsestraat/Wemenstraat

De locatie ligt binnen de zone van de Oldenzaalsestraat en de Wemenstraat. Om te kunnen beoordelen of deze ontwikkeling mogelijk is, is de toekomstige geluidssituatie berekend. De berekeningen zijn uitgevoerd met het programma Geomilieu. Hierbij is gerekend met de verkeersintensiteiten van 2025. Uit de resultaten blijkt dat de maximale ontheffingswaarde niet wordt overschreden. Wel is een hogere waarde noodzakelijk.

Bijlage 2 Verslag vooroverleg en inspraak

Bijlage 2 Verslag van inspraak en vooroverleg

Inspraak

Conform artikel 150 van de Gemeentewet heeft de raad een inspraakverordening vastgesteld. In die verordening is onder andere aangegeven op welke wijze belanghebbende natuurlijke- en rechtspersonen bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid betrokken worden. Met toepassing van deze verordening is via een advertentie in het Hengelo's weekblad van 14 januari 2014 bekend gemaakt dat het voorontwerp van het bestemmingsplan Centrum 2013 van 15 januari t/m 25 februari 2014 ter inzage ligt bij de afdeling Vergunningen. Deze publicatie heeft ook op de internetpagina van de gemeente Hengelo gestaan. Daarnaast kon men de stukken raadplegen op internet.

Aandacht is geschonken aan de wijze waarop en hoe men kan reageren op het voorontwerp bestemmingsplan. Van de gelegenheid tot het inwinnen van informatie is door een aantal personen gebruik gemaakt.

Verder heeft er, na publicatie in het Hengelo's weekblad en het huis aan huis verspreiden van een uitnodigingsbrief op maandag 27 januari 2014 een inloopavond plaatsgevonden in de burgerzaal van het stadhuis. Tijdens deze inloopavond kon men het voorontwerp bestemmingsplan bekijken, vragen stellen en opmerkingen maken. De avond is bezocht door ongeveer 90 personen.

Van de mogelijkheid tot het indienen van een mondelinge zienswijze heeft één persoon gebruik gemaakt.

De volgende personen hebben schriftelijk of digitaal een zienswijze ingediend:

1. De heer ter Haar, Drienerstraat 3g "Amstelkwartier", 7551 HJ HENGELO;
2. Dhr. H.J. Gerritsen, Bothastraat 3 7551 GG HENGELO;
3. Moldovan schilderwerken (2 reacties), Steijnstraat 22A, 7551 GL HENGELO;
4. Mevr. J.H.J. Alberink, Steijnstraat 22, 7551 GL HENGELO;
5. De heer A. van Alsté, Deldenerstraat 360, 7555 AR HENGELO;
6. P.G.Spelt, Postbus 1322, 7550 BH HENGELO;
7. Mevr. Bosch, Emmaweg 5, 7551 BG HENGELO;
8. De heer G.M. van 't Veen, Steijnstraat 19, 7551 GJ Hengelo;
9. De heer J.P.M. van der Poel, Steijnstraat 72, 7551 GM Hengelo;
10. Drs I.B.G. van Kleef, Brinkstraat 2-6, 7551 CC Hengelo;
11. De heer G.J.M. Jagers op Akkerhuis, Steijnstraat 6, 7551 GL Hengelo;
12. De heer J.G.A. Zengerink, Oldenzaalsestraat 109, 7551 AM Hengelo;
13. De heer J.G.M. Stassen, namens de heer E.J. Wilbrink en H.G.M. ter Laak, Postbus 199, 7500 AD Enschede;
14. Stichting Groene Binnenstadsbeken, Mevrouw S.J. Smit, Schalkburgerstraat 13, 7551 GR Hengelo;
15. Grolsch bierbrouwerij Nederland B.V., Postbus 55, 7500 AB Enschede;
16. De heer J.A.P. Oude Tijdhof, Almelsestraat 25, 7495 TG Ambt Delden;
17. Mevrouw K.J.P. Vollenbroek, Schalkburgerstraat 25 A, 7551 GS, Hengelo;

18. Belco Vastgoed B.V. t.a.v. Monique Luttikhuis, Gronausestraat 127, 7581 CE Losser;
19. De heer D. Katgert, De Wetstraat 41-43, 7551 GB Hengelo;
20. Paul Staats, Sabastraat 13, 7556 TH Hengelo;

Deze zienswijzen zijn binnen de termijn ingediend en kunnen derhalve behandeld worden.

Behandeling zienswijzen

1. De heer ter Haar, Drienerstraat 3g "Amstelkwartier", 7551 HJ HENGELO

Zienswijze

1. Appellant geeft aan eerder een brief te hebben gestuurd maar nooit een echt antwoord te hebben gekregen. Hij heeft de eerder gestuurde brief bijgevoegd. In de brief geeft appellant aan graag op zijn pand aan de Marktstraat 25 een horeca bestemming te willen. Dit is in een eerdere brief afgewezen omdat toevoeging van horeca niet wenselijk is. Appellant interpreteert dit als dat het wel mag. Appellant geeft in deze brief aan geen kroeg te willen maar een mogelijkheid tot een restaurant/bistro.

Antwoord gemeente

1. Zoals reeds in eerdere brieven aan appellant is aangegeven geeft het vigerende horecabeleid geen ruimte voor uitbreiding van horeca in de Marktstraat. Het horecabeleid maakt hierbij geen onderscheid of er sprake is van lichte horeca (restaurant/brasserie) gericht op eten, dan wel zware horeca (café/bar) gericht op het schenken van dranken. Er is vooralsnog geen reden om van dit beleid af te wijken.

2. Dhr. H.J. Gerritsen, Bothastraat 3 7551 GG HENGELO

Zienswijze

1. Appellant woont aan de Bothastraat 3 en heeft sinds 1992 een praktijk voor fysiotherapie aan huis. Deze woning is altijd als wonen met werken bestemd geweest en is in het voorontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 veranderd in enkel wonen. Graag ziet appellant dat de bestemming weer wordt gewijzigd in wonen en werken.

Antwoord gemeente

1. In het huidige bestemmingsplan had het perceel van appellant de bestemming Woondoeleinden met de aanduiding 'detailhandel'. De woning van appellant is nooit expliciet bestemd als werken maar uitsluitend als 'detailhandel'. Echter het uitoefenen van een fysiopraktijk valt niet onder detailhandel. Het bijgebouw van waaruit de praktijk wordt uitgeoefend heeft een oppervlakte van minder dan 40 m² waardoor het onder een beroep aan huis valt zoals opgenomen in artikel 15.3.2. van het voorontwerp bestemmingsplan Centrum 2013. Wonen met werken zoals door appellant wordt uitgeoefend is bij recht al toegestaan in het bestemmingsplan. Appellant heeft aangegeven het wenselijk te vinden dat de aanduiding 'detailhandel', in verband met eventuele toekomstige ontwikkelingen, in het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 weer wordt toegevoegd. Er bestaat geen bezwaar tegen het handhaven van deze aanduiding op het perceel van appellant.

3. Moldovan schilderwerken (2 reacties), Steijnstraat 22A, 7551 GL HENGELO

Zienswijze

1. Appellant geeft aan dat hun pand in het voorontwerp bestemmingsplan bestemd is als wonen. Echter appellant heeft hier een winkel en schildersbedrijf gevestigd. Appellant is van mening dat de bestemming dan ook weer gewijzigd moet worden naar detailhandel met wonen, zoals nu ook reeds het geval is.
2. Het terrein aan de Wetstraat, tussen Toff Kidswear en bakker Oonk gelegen naast het groene veld, is bestemd als woonbestemming. Echter dat is op dit moment alleen een parkeerplaats. Appellant wil graag bezwaar maken tegen het wijzigen van dit perceel in de woonbestemming.

Antwoord gemeente

1. Hetgeen appellant stelt is juist. Per abuis is de aanduiding 'detailhandel' niet op het perceel opgenomen. In het ontwerp bestemmingsplan zal de aanduiding 'detailhandel' 'weer' worden toegevoegd zodat detailhandel op de begane grond is toegestaan.
2. In het geldende bestemmingsplan Centrum is het betreffende perceel ook al bestemd als Wonen. Het betreft dus geen wijziging in een woonbestemming maar enkel het handhaven van de huidige bestemming. Dit neemt niet weg dat het gebruik van het perceel als parkeerplaats gehandhaafd kan blijven. Dit zal in het nieuwe bestemmingsplan ongewijzigd blijven.

4. Mevr. J.H.J. Alberink, Steijnstraat 22, 7551 GL HENGELO

Zienswijze

1. Het terrein aan de Wetstraat, tussen Toff Kidswear en bakker Oonk gelegen naast het groene veld, is bestemd als woonbestemming. Echter dat is op dit moment alleen een parkeerplaats. Appellant wil graag bezwaar maken tegen het wijzigen van dit perceel in de woonbestemming.

Antwoord gemeente

1. In het geldende bestemmingsplan Centrum is het betreffende perceel ook al bestemd als Wonen. Het betreft dus geen wijziging in een woonbestemming maar enkel het handhaven van de huidige bestemming. Dit neemt niet weg dat het gebruik van het perceel als parkeerplaats gehandhaafd kan blijven. Dit zal in het nieuwe bestemmingsplan ongewijzigd blijven.

5. De heer A. van Alsté, Deldenerstraat 360, 7555 AR HENGELO

Zienswijze

1. Appellant is eigenaar van de panden aan de Oldenzaalsestraat 51-53 en geeft aan dat in het voorontwerp bestemmingsplan de bestemming Horeca op deze panden is komen te vervallen. Appellant verzoekt om de horeca mogelijkheden die het perceel nu kent voor de toekomst te behouden. Appellant verzoekt om de bestemming Centrum aan te vullen met de aanduiding 'horeca toegestaan'.

Antwoord gemeente

1. Voor de betreffende percelen is in 2009 een vergunning verleend (nr. 20071035). In deze vergunning is horeca van categorie 1 opgenomen ter plaatse van de Oldenzaalsestraat 51 (het linker gedeelte van het betreffende pand). In het ontwerp bestemmingsplan zal voor dit gedeelte een aanduiding 'horeca van categorie 1' worden toegevoegd zoals als in het huidige bestemmingsplan en in de verleende vergunning is toegestaan.

6. P.G.Spelt, Postbus 1322, 7550 BH HENGELO

Zienswijze

1. Appellant geeft aan eigenaar te zijn van het pand aan de Willemstraat 27 en dat dit pand altijd in gebruik is geweest als kantoorpand. Het pand staat ongeveer 4 jaar leeg en is te koop of te huur. Met Welbions en de gemeente is appellant in overleg om te bekijken of in het kader van Wonen boven winkels, de 1^e en 2^e verdieping omgebouwd kunnen worden naar 4 appartementen. Dit is bestemmingsplanmatig al mogelijk. Appellant geeft aan dat dit financieel vanwege aanzienlijk benodigde investering in combinatie met de boekwaarde niet mogelijk is zonder wijziging van de bestemming voor de begane grond. Appellant stelt dat investeerders realisatie van 4 appartementen alleen financieel mogelijk achten in combinatie met horeca op de begane grond, omdat vooral door de horeca omgeving geen belangstelling bestaat voor andere functies, zoals kantoren of detailhandel. Appellant geeft aan dat het pand nu 4 jaar leeg staat en er geen enkele belangstelling is voor huur of koop van de benedenverdieping. Toen appellant het pand kocht hadden diverse panden in de directe omgeving een andere functie/bestemming. Er waren naast en tegenover het pand van appellant nooit horecazaken gevestigd. Appellant geeft aan dat door de concentratie van horeca alleen belangstelling in zijn pand is indien op de begane grond conform de in

zijn directe omgeving doorgevoerde wijzigingen eveneens een volwaardige horeca bestemming mogelijk wordt gemaakt.

2. Appellant verzoekt om aan bovenstaande medewerking te verlenen. Appellant geeft daarbij aan dat hij begrip heeft voor de argumenten van de gemeente, dat horeca alleen kan worden toegestaan indien elders een vergelijkbare horeca bestemming in het centrum komt te vervallen. Appellant is van mening dat dit voorbij gaat aan de redelijkheid en billijkheid van zijn verzoek omdat wanneer in zijn directe omgeving geen horeca zou zijn toegestaan en de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd was gebleven dan zou de verkoop/verhuur van appellant zijn pand veel minder problemen hebben.

Antwoord gemeente

1. Het pand Willemstraat 27 ligt in een overgangsgebied van de dag/avond- naar nachthoreca. Om en nabij het pand zijn nog enkele niet horeca-functies aanwezig. Het vigerende horecabeleid laat uitbreiding met nieuwe horeca m2 niet zonder meer toe, er is immers een ruim (potentieel) horeca aanbod in de binnenstad aanwezig. Om het horecagebied te versterken biedt het horecabeleid wél de mogelijkheid verplaatsing van horeca m2 te faciliteren van buiten het horecagebied naar binnen. Dat de omgeving van het pand van appellant in de loop der jaren is getransformeerd zorgt niet voor een verlichting van deze eis. Appellant had destijds kunnen anticiperen op de verschillende ontwikkelingen in dit gebied.
2. Zie beantwoording onder punt 1.

7. Mevr. Bosch, Emmaweg 5, 7551 BG HENGLO

Zienswijze

1. Appellant geeft aan veel overlast te ervaren van de in de Emmaweg gevestigde horecabedrijven. Zij wil graag dat het weer een woonbuurt wordt met de sfeer van vroeger.
2. Appellant verzoekt om de winkelfunctie in het huidige bestemmingsplan Centrum op het pand te handhaven.

Antwoord gemeente

1. De situatie in de Emmaweg heeft de aandacht van de gemeente.
2. Het perceel van appellant heeft altijd de aanduiding 'detailhandel' gehad. In het ontwerp bestemmingsplan zal de aanduiding dan ook weer worden toegevoegd aan de bestemming 'Wonen' op het perceel van appellant.

8. De heer G.M. van 't Veen, Steijnstraat 19, 7551 GJ Hengelo;

Zienswijze

1. Appellant woont op Steijnstraat 19 en geeft aan dat een deel van het trottoir voor zijn woning eigendom is van hem en altijd de bestemming 'Wonen' heeft gehad. In het voorontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 is dit gewijzigd naar Verkeer- verblijfsgebied. Appellant wil graag dat dit wordt aangepast mede omdat hij hier een tuintje heeft.

Antwoord gemeente

1. De betreffende situatie is bekeken en er is inderdaad ten onrechte de bestemming Verkeer - verblijfsgebied op de betreffende strook gelegd. In het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 zal de strook worden aangepast naar de bestemming Wonen zonder bouwvlak, zoals deze nu ook is opgenomen in het bestemmingsplan Centrum uit 2004.

9. De heer J.P.M. van der Poel, Steijnstraat 72, 7551 GM Hengelo;

Zienswijze

1. De parkeerplaatsen naast de woning van appellant hebben in het voorontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 de bestemming Centrum. Appellant vraagt zich af wat deze bestemming inhoudt? Appellant wil namelijk een aantal parkeerplaatsen in de toekomst bij zijn tuin betrekken en vraagt zich af of dit gevolgen heeft voor dit bestemmingsplan? Appellant vraagt of dit gedeelte zo bestemd kan worden dat hij in de nabije toekomst zonder problemen zijn tuin kan vergroten.

Antwoord gemeente

1. In een gesprek met de heer van der Poel is duidelijk geworden wat zijn plannen zijn. In het nu vigerende bestemmingsplan heeft het betreffende perceel de bestemming Wonen. In het bestemmingsplan Centrum 2013 heeft dit perceel de bestemming Centrum gekregen, omdat de betreffende woning was gesloopt en niet helder was dat het perceel niet behoorde bij het appartementencomplex en eigendom is van appellant. Er is stedenbouwkundig en beleidsmatig gezien geen probleem om de bestemming Wonen te handhaven.

10. Drs I.B.G. van Kleef, Brinkstraat 2-6, 7551 CC Hengelo;

Zienswijze

1. Appellant geeft aan dat in het huidige bestemmingsplan Centrum de panden Brinkstraat 2,4 en 6 de bestemming Centrum hebben en dat het bestemmingsvlak niet exact op de gevels van de panden is gelegd, maar een beperkte uitbreiding biedt (zoals deze gronden ook in het verleden bebouwd zijn geweest). In het voorontwerp bestemmingsplan komt deze ontwikkelingsruimte te vervallen, aangezien het bestemmingsplan strak op de voorgevel van de bestaande bebouwing is gelegd. Appellant heeft hier bezwaar tegen.
2. Appellant geeft aan het voornemen te hebben om de bestaande detailhandelsactiviteiten uit te breiden met ondersteunende horeca, net als sommige winkels in de omgeving. Verzocht wordt om de panden te voorzien in 150 m² van de bedrijfsoppervlakte (van totaal 900m²) te mogen aanwenden ten behoeve van de ondersteunende horeca activiteiten.
3. Appellant geeft aan dat het voornemen bestaat om het pand Brinkstraat 6 op termijn uit te breiden met een bovenverdieping. Verwacht wordt dat deze uitbreiding de bouwhoogte van 14 meter zal overschrijden. Appellant verzoekt om in het ontwerp bestemmingsplan hier rekening mee te houden en de maximale bouwhoogte te verhogen naar 16 meter.
4. Appellant heeft bezwaar tegen de wijze van bestemmen van de naastgelegen horecavoorziening "De Twee wezen" en het trottoir ervoor aan de zijde van de Brinkstraat. Appellant geeft aan dat er op dit moment ver gevorderde plannen zijn om in de panden Brinkstraat 2,4 en 6 wonen boven winkels mogelijk te maken. Nu is op het naastgelegen horecapand een zeer ruime bestemming gelegd. Het is onder meer mogelijk om het hele pand (ook de verdiepingen) aan te wenden ten behoeve van een café of discotheek. Volgens appellant is dit niet passend bij de beoogde functie van de horecavoorziening namelijk 'winkelondersteunende horeca'. Daarnaast brengt volgens appellant deze ruime bestemming met zich mee dat de kans zeer aannemelijk is dat, zonder het plegen van forse investeringen, de woningen niet zullen voldoen aan de wettelijke geluidseisen. Appellant verzoekt om de diverse vormen van horeca te beperken, zodanig dat het uitsluitend kan dienen ten behoeve van ondersteuning van de winkelstraat. Mocht dit niet gebeuren dan gaat appellant er derhalve vanuit dat eventuele extra kosten die moeten worden gemaakt ten aanzien van het isoleren van de woningen worden vergoed.
5. Appellant geeft aan dat, zoals bekend, veel hinder is van het terras behorende bij de horecavoorziening. Door de aanwezigheid van dit terras komt het pand aan de Brinkstraat 2 visueel gezien meer naar achteren te liggen. Appellant is van mening dat dit een zeer negatief effect heeft op de hoeveelheid bezoekers in de winkel en dus op de waarde van het pand. Het zicht op het pand aan de Brinkstraat 2 wordt volgens appellant door de overkapping van het terras ontnomen. Daarnaast wordt de winkel door het terras moeilijk bereikbaar, dit ondermeer vanwege de stalling van fietsen nabij de entree van de winkel. Appellant geeft aan dat tegen het toestaan van een terras volgens de bestemming 'horecaplein' ernstige bezwaren bestaan. De Brinkstraat is volgens appellant een winkelstraat en het terras aan deze zijde hoort dan ook geen onderdeel uit te maken van het horecaplein dat om de hoek ligt. Appellant is van mening dat aan deze zijde geen vaste overkappingen of andere afgesloten bouwwerken mogelijk gemaakt moeten worden. Er dienen, net als bij de overige panden aan de Brinkstraat, uitsluitend mogelijkheden te zijn voor terrassen met een open karakter, bijvoorbeeld met parasols en lagere zijwanden, zonder de mogelijkheid om deze in de wintermaanden nog verder af te sluiten.

Antwoord gemeente

1. Hetgeen appellant stelt is juist. In het voorontwerp bestemmingsplan is de rooilijn gewijzigd ten opzichte van het huidige bestemmingsplan Centrum. Dit zal in het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 worden aangepast.
2. Appellant verzoekt om winkel ondersteunende horeca à 150 m² binnen haar pand toe te staan. Op grond van het vigerende horecabeleid is medewerking hieraan niet mogelijk aangezien het horecabeleid toevoeging van horeca m² niet mogelijk maakt.

In het kader van nieuwe 'opkomende' winkelconcepten en winkelbeleving is het steeds meer gebruikelijk dat vormen van horeca en detailhandel integreren (denk hierbij bijvoorbeeld aan de DE-koffiewinkels). In het traject voor de nieuwe horecavisie wordt onderzocht hoe hier mee om te gaan. Indien het beleid in de toekomst meer ruimte biedt kan appelland daar ook aanspraak op maken. Het beleid biedt daarnaast mogelijkheden voor verplaatsing van horeca m2. Door het planologisch verplaatsen van m2 horeca elders uit de binnenstad naar het geclusterde horecagebied kan deze worden versterkt.

3. Het voorliggende bestemmingsplan betreft een actualisatie van het huidige bestemmingsplan en is grotendeels beheersmatig van aard. In het bestemmingsplan worden in principe geen ontwikkelingen meegenomen. Het mogelijk maken van een extra verdieping bovenop het pand van appelland maakt ook een toevoeging van het aantal woningen mogelijk. Het verzoek van appelland is een nieuwe ontwikkeling die op zijn eigen merites beoordeeld moet worden. Mocht blijken dat deze ontwikkeling mogelijk en wenselijk is, dan zal hiervoor een separate procedure worden gevolgd.
4. Op 4 september 2006 is er een vergunning verleend voor het veranderen en vergroten van een bedrijfspand in 2 horeca bedrijven (met toepassing van artikel 19.2). Hierin is ook horeca 2 op de verdieping vergund. Dit betreft zoals te zien is op de plankaart van het voorontwerp bestemmingsplan niet de gehele verdieping. Appelland geeft aan dat het enkel om 'winkelondersteunende' horeca zou gaan. Onduidelijk is waar deze conclusie op gebaseerd is. De betreffende vergunning voor "De Twee Wezen" maakt ook horeca twee op de verdieping mogelijk. Dit is ook al als zodanig in gebruik. Aan deze verleende vergunning lag ook een akoestisch onderzoek ten grondslag. Er is geen reden om af te wijken van de bestaande vergunningen.
5. Appelland geeft aan bezwaar te hebben tegen het terras van "De Twee Wezen". Op 20 augustus 2013 heeft het college van B & W het terrassenbeleid voor het centrum van Hengelo vastgesteld. Aan dit beleid is een procedure voorafgegaan met ruime mogelijkheden tot inspraak en overleg. Dit heeft geresulteerd in een beleid waarvan voor de Brinkstraat geldt dat een terras mogelijk is aan de gevel of aan de rijbaan, waarbij geldt dat er een minimale obstakelvrije zone van 2 meter moet bestaan. Het is aan de uitbater van horecagelegenheid om te bepalen of en hoe hij zijn terras inricht. Het college ziet op dit moment geen aanleiding om het terrassenbeleid op dit punt aan te passen. Anders dan appelland stelt bestaat er geen bestemming 'horecaplein'. Het terras valt binnen de bestemming 'Verkeer – Verblijf'. Binnen deze bestemming zijn regels opgenomen ten aanzien van terrassen.

11. De heer G.J.M. Jagers op Akkerhuis, Steijnstraat 6, 7551 GL Hengelo

Zienswijze

1. Appellanten wensen dat de bestemming van hun pand aan de Steijnstraat 6 gewijzigd wordt in de bestemming Centrum met wonen op de verdieping. Het pand staat te midden van een rijtje panden (Fysiotherapie, sportschool, dagbesteding Aveleijn) aan het begin van de Steijnstraat gezien vanaf de Wemenstraat. Het pand staat te huur; voorheen was hier het Twents Tapijthuis gevestigd. Inmiddels staat het pand al 3 jaar leeg. Er is de afgelopen periode wel belangstelling geweest van diverse potentiële huurders; tot verhuur heeft het echter nooit geleid. Ook de beide burens (Aveleijn en Sportschool Ladysport) hebben belangstelling getoond, maar ook een samenwerkingsverband van medische functies. Een bestemmingswijziging richting Centrum heeft ook de mogelijkheid om te verhuren aan kantoren, maatschappelijke functies en dienstverlening. Appelland geeft aan dat op deze manier ook de mogelijkheid tot detailhandel blijft bestaan. De woonbestemming op de verdieping blijft behouden. Appelland geeft aan dat dit leidt tot grotere flexibiliteit qua mogelijke invulling, passend bij dit stukje van de Steijnstraat. Appelland geeft aan dat de gemeente in het voorontwerp bestemmingsplan voornemens is de beide burens (Steijnstraat 4B en 4D en nummers 8 t/m 16) een Centrum bestemming te geven. Het lijkt appelland dan ook logisch dat het pand dat hiertussen ligt overeenkomstig te bestemmen.

Antwoord gemeente

1. De panden naast de panden van appelland hebben in het voorontwerp bestemmingsplan de bestemming Centrum gekregen. Beleidsmatig bestaan er geen bezwaren om de bestemming van 'Wonen' met een functie aanduiding 'detailhandel' te wijzigen naar de bestemming 'Centrum'. Wel dient appelland, zoals zelf ook al aangegeven, zich er van bewust te zijn dat hierdoor het wonen op de begane grond niet meer mogelijk is. Dit kan dan uitsluitend op de verdiepingen plaatsvinden.

12. De heer J.G.A. Zengerink, Oldenzaalsestraat 109, 7551 AM Hengelo

Zienswijze

1. Appellant geeft aan dat er bij de vaststelling van het bestemmingsplan uit 2004 een fout is gemaakt door de gemeente. Ter plaatse van de panden aan de Oldenzaalsestraat 109-111 en 129-131 is de bestemming beperkt tot kantoorbestemming. Een en ander is destijds ook schriftelijk bevestigd aan appellant.
2. Appellant verzoekt, gezien de beperkte verhuurmogelijkheden op kantoorgebruik en winkelgebruik, alvast te anticiperen op mogelijke leegstand door op beide panden, op zowel de begane grond als de verdieping, de volledige bestemmingsmogelijkheden, zowel kantoor-, winkel als woonbestemming toe te passen.
3. Mocht de zienswijze niet meegaan dan zou appellant het zeer op prijs stellen om op voorhand een gesprek hierover te hebben.

Antwoord gemeente

1. Hetgeen appellant stelt is juist. In het voorontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 hebben de percelen al de juiste bestemming 'Centrum' gekregen.
2. In het huidige bestemmingsplan hebben de panden de bestemming 'Wonen'. Er is nu op de begane grond ook wonen toegestaan. De aanduiding 'specifieke vorm van wonen- wonen op de begane grond' zal worden toegevoegd aan de bestemming Centrum. Op het perceel zijn kantoren op de verdieping al toegestaan. Het is niet wenselijk om het aantal vierkante meters detailhandel uit te breiden op de verdiepingen, omdat dit in strijd is met het detailhandelsbeleid.
3. Indien appellant het naar aanleiding van de beantwoording wenselijk vindt staat het hem vrij om een afspraak te maken.

13. De heer J.G.M. Stassen, namens de heer E.J. Wilbrink en H.G.M. ter Laak, Postbus 199, 7500 AD Enschede

Zienswijze

1. Appellanten geven aan namens cliënten, Wila Hengelo B.V. h.o.d.n. Grand Café de Twee Wezen, Bier- en Eetcafé 't Pleintje alsmede de heren E.J. Wilbrink en H.G.M. ter Laak een zienswijze in te dienen.
2. Appellanten geven aan dat op het perceel Burgemeester Jansenplein 23/24 per abuis slechts een deel van dit perceel bestemd is met specifieke vorm van horeca – horeca tot en met categorie 2 op de verdieping, een deel is onbestemd. Echter nu er sprake is van een bestemming Horeca 2 brengt het niet bestemmen van de verdieping met zich mee dat, nu hier geen woonfunctie mogelijk is, er een hiaat in het bestemmingsplan verschijnt. Appellanten verzoeken dan ook om voor dit perceel het bestemmingsplan aan te passen, zodanig dat voor het volledige perceel horeca 1 en 2 op de verdieping mogelijk is.
3. Appellanten stellen dat het perceel Burgemeester Jansenplein 25 in het voorontwerp bestemmingsplan op de begane grond uitsluitend voor horeca doeleinden gebruikt mag worden. Echter er zijn volgens appellanten in 2005 omtrent dit pand afspraken gemaakt met het college omtrent het gebruik van dit pand voor Horeca 1 en 2 activiteiten op de begane grond en de verdieping. Op basis van destijds gemaakte afspraak hebben appellanten het op dat moment lopende beroep bij de Raad van State ingetrokken. Appellanten hebben de betreffende brief als bijlage meegestuurd. Appellanten verzoeken dan ook om de in 2005 gemaakte afspraken te verwerken in het bestemmingsplan.
4. Eveneens is voor het pand Burgemeester Jansenplein 29 in 2005 een afspraak gemaakt dat horeca activiteiten zijn toegestaan op zowel de begane grond als de verdieping. Appellanten hebben ten behoeve van deze bestemming een bouwvergunning aangevraagd teneinde de begane grond en eerste verdieping geschikt te maken voor horeca, welke bouwvergunning ook is verleend en er hebben daadwerkelijk verbouwwerkzaamheden plaatsgevonden. Appellanten verzoeken dan ook om dit in het bestemmingsplan aan te passen, in die zin dat Horeca van categorie 1 op de begane grond en de verdieping mogelijk wordt gemaakt.
5. Het terras van de Twee Wezen staat ingetekend op de kaart en heeft als bestemming verkeer-verblijfsgebied. Appellanten zouden graag zien dat het huidige ingetekende terras, voor zover dit gesitueerd is aan de zijde Brinkstraat, wordt bestemd tot horeca gebied, gelijk met het perceel Burgemeester Jansen Plein 23/24. Appellanten zijn van mening dat deze bestemming

recht doet aan de situatie en het beleid van de gemeente Hengelo tot de ingang van het gewenste horecaveld.

Antwoord gemeente

1. Opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.
2. Op 4 september 2006 is er een vergunning verleend met toepassing van artikel 19.2 WRO voor het oprichten van een horecabedrijf. Hierop zijn op 8 januari 2007 enkele wijzigingen vergund. Op de verdiepingen is niet de gehele ruimte vergund als publiekstoegankelijke horeca. Om deze reden is dit ook als zodanig opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan Centrum 2013. Echter is er zoals appellant stelt een hiaat ontstaan voor het overige gedeelte. Uit de verleende vergunningen blijkt dat voor een gedeelte van de eerste verdieping en de tweede verdieping niet publiekstoegankelijke functies ten behoeve van de horeca zijn vergund (kantoor, berging, kleedruimte). In het ontwerp bestemmingsplan zal dit ook mogelijk worden gemaakt. Echter wordt er niet op de gehele verdieping de aanduiding 'Specifieke vorm van horeca – Horeca tot en met categorie 2 op de verdieping' opgenomen; dit is immers nooit voor de gehele verdieping vergund.
3. Op 1 november 2005 is er voor het pand Burgemeester Jansenplein 25 een vergunning verleend voor ondergeschikt gebruik op de verdieping (dus geen publiekstoegankelijke horeca). Dit zal aan de regels worden toegevoegd zodat ondergeschikt gebruik op de verdieping mogelijk wordt. Het gaat uitsluitend om niet publiekstoegankelijke horeca zoals blijkt uit de zienswijze van appellant tegen het bestemmingsplan uit 2004 en de in 2005 verleende vergunning. Hierna is voor het pand nooit meer een vrijstelling aangevraagd voor ander gebruik.
4. Voor nummer 29 is in 1995 een vergunning verleend waarbij niet publiekstoegankelijke functies (kantoor) ten behoeve van de horeca zijn vergund op de verdieping. Binnen de planperiode van het huidige bestemmingsplan Centrum is geen vergunning aangevraagd of verleend. De in 1995 verleende vergunning is de meest recente verleende vergunning. Om dit vergunde gebruik mogelijk te maken zullen niet publiekstoegankelijke functies ten behoeve van de horeca op de verdieping (kantoor, berging, kleedruimte) mogelijk worden gemaakt.
5. Het terras valt binnen de bestemming 'Verkeer – Verblijfsgebied'. Voor het gehele horecaveld geldt dat gebruik van terrassen zijn geregeld in het terrassenbeleid. De regels met betrekking tot de bouwwerken, geen gebouwen zijnde die bij de terrassen horen zijn opgenomen in artikel 12.2.5 en artikel 12.4 van het bestemmingsplan. Er wordt dan ook geen reden gezien om hiervan af te wijken voor het perceel van appellant door hier een andere bestemming aan te geven. De terrassen behorende bij de horecagelegenheden van het horecaveld vallen allen binnen dezelfde bestemming, namelijk Verkeer- Verblijfsgebied.

14. Stichting Groene Binnenstadskanaal, Mevrouw S.J. Smit, Schalkburgerstraat 13, 7551 GR Hengelo

Zienswijze

1. Appellant geeft aan dat in het voorontwerp bestemmingsplan twee wijzigingsbevoegdheden zijn opgenomen, één voor het gebied langs de Oldenzaalsestraat waar nu de VMBO school is gevestigd en één voor het gebied Ariënschool/Badhuis. Aan de zuidzijde worden deze gebieden begrensd door de Drienerbeek. Appellant geeft aan dat voor de toekomstige invulling van de Ichtuslocatie gedacht wordt aan een woongebied met stedelijke uitstraling langs het profiel van de Oldenzaalsestraat. Er wordt gesproken over een maximaal 45 woningen met een bouwhoogte van 12 meter. Appellant constateert dat over de inpassing van de Drienerbeek in dit gebied geen nadere specifieke criteria worden gegeven. Appellant geeft aan dat in eerdere plannen voor dit gebied werd gesproken over bebouwing in een open structuur, waarbij vanaf de Oldenzaalsestraat de Drienerbeek zichtbaar en bereikbaar moet zijn. Ook werd er rekening gehouden met voldoende ruimte voor de beek. Appellant geeft aan hier niets van terug te vinden in het voorontwerp en is van mening dat de bebouwing en inpassing van dit gebied moet aansluiten bij de architectonische structuur van de aangrenzende Afrikaanderbuurt. Tevens is appellant van mening dat een open structuur in plaats van een stedelijke wand en een groene inpassing en versterking van de beek meer kansen biedt om de beek zichtbaar en toegankelijk te maken als een aantrekkelijke rechtstreekse groen/blauwe verbinding tussen het centrum en de buitengebieden. Appellant is van mening dat ook overwogen zou moeten worden om op het Ichtusterrein, waarop reeds een aantal volwassen bomen staan, een andere bebouwing te realiseren; bijvoorbeeld stadsvilla's met veel ruimte en groen. Woningen die aansluiten bij de villawijk rondom de Schalkburgerstraat en de Colensostraat.

2. Tevens pleit appellant ervoor om nadrukkelijk op te nemen dat in het gebied een groene inpassing van de Drienerbeek vereist is. Liever geen versteende beek, maar een beek als een groen/blauwe lint door het nieuwe woongebied. Appellant is van mening dat het aspect van het betrekken van de Drienerbeek bij het opstellen van toekomstige plannen als harde randvoorwaarde opgenomen zou moeten worden.

Antwoord gemeente

1. De wijzigingsbevoegdheid geeft de kaders aan waarbinnen het bestemmingsplan door middel van deze bevoegdheid gewijzigd mag worden. De uitgangspunten die appellant benoemd zijn wel degelijk nog aan de orde. Zoals in de toelichting van het voorliggende bestemmingsplan staat beschreven (zie paragraaf 5.3.2.8) wordt er gedacht aan een woongebied met een stedelijke uitstraling. Aan de zijde van de Oldenzaalsestraat begeleiden de woningen het profiel van de weg als een stedelijke wand. De bestaande bomenrij aan de Oldenzaalsestraat is een kwaliteit en moet als zodanig in het plan worden opgenomen. De Drienerbeek en de Elsbeek stromen vanuit het buitengebied tot in het centrum. Samen met het waterschap wordt gewerkt aan het zichtbaar en toegankelijk maken van de beken en het versterken van deze rechtstreekse groen/blauwe verbinding tussen het centrum en het buitengebied. Herontwikkeling van het gebied geeft gelegenheid om de Drienerbeek meer zichtbaar en toegankelijk te maken. De opgenomen wijzigingsbevoegdheid bepaalt niet de gehele toekomstige opzet van het gebied. Wanneer gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid zullen de hierboven genoemde uitgangspunten meegenomen worden in het wijzigingsplan.
2. Wanneer er gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid zal er een wijzigingsplan worden opgesteld. Dit plan zal concreter zijn en hierin zullen de hierboven genoemde uitgangspunten worden meegenomen in de afwegingen. In de wijzigingsbevoegdheid zoals deze is opgenomen in het bestemmingsplan Centrum 2013 worden deze specifieke randvoorwaarden niet opgenomen.

15. Grolsch bierbrouwerij Nederland B.V., Postbus 55, 7500 AB Enschede;

Zienswijze

1. Appellant dient als eigenaar van het pand Burgemeester Jansenplein 25 een inspraakreactie in. Appellant geeft aan dat in het voorontwerp bestemmingsplan uitsluitend de begane grond gebruikt mag worden voor horeca. In het verleden is met de gemeente afgesproken dat ook op de verdieping horeca is toegestaan. Appellant heeft een brief uit 2005 bijgevoegd. Naar aanleiding van deze toezegging is destijds het beroep tegen het besluit tot goedkeuring van het bestemmingsplan ingetrokken. Appellant neemt aan dat het een en ander abusievelijk niet is verwerkt in het voorontwerp bestemmingsplan en verzoekt het bestemmingsplan aan te passen zodat ook op de verdieping horeca is toegestaan.
2. Appellant is tussenhuurder van het pand Burgemeester Janssenplein 21/23. Op dit pand rust nu de bestemming 'Horeca'. Op grond van het nu geldende bestemmingsplan Centrum kent het perceel de bestemming Centrumdoeleinden. Appellant is van mening dat het wijzigen van die bestemming in een horecabestemming de gebruiksmogelijkheden fors beperkt. Dit lijkt appellant niet de bedoeling te zijn, gelet op de uitgangspunten van het actualiserende bestemmingsplan. Appellant geeft aan dat uit de plantoelichting (par. 5.5.2) lijkt te kunnen worden opgemaakt dat is gekozen voor een andere bestemming, omdat het gebruik van het pand niet past in het nu geldende bestemmingsplan Centrum. Echter appellant is van mening dat deze omissie ook had kunnen worden opgelost (in de lijn van de uitgangspunten van het voorontwerp-bestemmingsplan) door aan het perceel de bestemming 'Centrum' toe te kennen, met een functieaanduiding als bedoeld in art. 4.1 onder p (althans een functieaanduiding die maakt dat horeca tot en met categorie 2 op de begane grond en op de verdiepingen is toegestaan). Op die manier blijven de bestaande mogelijkheden gehandhaafd, en is ook het bestaande gebruik geregeld. Appellant verzoekt dan ook namens Grolsch om voor het perceel Burgemeester Jansenplein 23/24 (en dan overigens, anders dan in het huidige voorontwerp, voor het gehele perceel, en niet slechts voor een gedeelte ervan) het bestemmingsplan aan te passen, zodanig dat het plan voorziet in de huidige planologische mogelijkheden, inclusief horeca tot en met categorie 2 op de begane grond en op de verdiepingen.

Antwoord gemeente

1. Zie de beantwoording van zienswijze 13 punt 3.
2. Op 4 september 2006 is er een vergunning verleend met toepassing van artikel 19.2 WRO voor het oprichten van een horecabedrijf Op het pand Burgemeester Jansenplein 21-23. Het oprichten van het horecabedrijf paste niet binnen de bestemming Centrumdoeleinden. Door deze aanvraag, vergunning en het huidige gebruik is het gebruik conform de bestemming Centrumdoeleinden beëindigd. Daarbij zijn binnen de bestemming Centrum geluidsgevoelige functies aanwezig welke niet samengaan met horeca van categorie II. Het is derhalve nu niet aan de orde om op het onderhavige perceel naast de bestemming Horeca ook de bestemming Centrum te leggen. Zie voor het overige de beantwoording van zienswijze 13 punt 2.

16. De heer J.A.P. Oude Tijdhof, Almlosestraat 25, 7495 TG Ambt Delden

Zienswijze

1. Appellant geeft aan in 2011 meermaals contact te hebben gehad met de afdeling Ruimtelijke en Economische Ontwikkelingen inzake het pand aan de Beekstraat 10 in verband met de moeilijke positie van de discotheek en de toekomstige ontwikkelingen. Het voorontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 geeft mogelijkheden om plannen voor gewijzigd gebruik te kunnen realiseren. Echter is volgens appellant de volume en de hoogte daarvoor niet toereikend. Appellant is van mening dat een toename van de hoogte met 2,5 meter ten opzichte van de huidige hoogte nauwelijks effect zal hebben op de andere bebouwing en goed inpasbaar is in de omgeving. Appellant verzoekt dan ook om de bouwhoogte van het betreffende pand in overeenstemming te brengen met de hoogtes van de andere grotere panden in de omgeving, namelijk maximaal 15 meter (zoals de bioscoop en de V&D).

Antwoord gemeente

1. Het voorliggende bestemmingsplan betreft een actualisatie van het huidige bestemmingsplan en is grotendeels beheersmatig van aard. In het bestemmingsplan worden in principe geen ontwikkelingen meegenomen. Het mogelijk maken van een extra verdieping bovenop het pand van appellant maakt ook een toevoeging van het aantal woningen mogelijk. Het verzoek van appellant is een nieuwe ontwikkeling die op zijn eigen merites beoordeeld zal moeten worden. Appellant zal hiertoe een formeel verzoek moeten indienen bij de gemeenteraad. Mocht blijken dat deze ontwikkeling mogelijk en wenselijk is, dan zal hiervoor een separate procedure worden gevolgd.

17. Mevrouw K.J.P. Vollenbroek, Schalkburgerstraat 25 A, 7551 GS, Hengelo

Zienswijze

1. Appellant geeft aan dat het pand aan de Schalkburgerstraat 25 (A) de bestemming Maatschappelijk heeft met een woning op de verdieping. Appellant geeft aan dit laatste graag anders te zien. In de oorspronkelijke bouwtekeningen is te zien dat het pand geschikt is voor 3 appartementen op de eerste verdieping. Er zijn aparte ingangen aanwezig voor de woning(en) welke geheel los staan van het bedrijf op de begane grond. Appellant geeft aan dat ze deze appartementen graag in ere wil herstellen met ook de oorspronkelijke huisnummering. Appellant geeft aan dat het de bedoeling is dat de 4 objecten kadastraal worden gescheiden en dat er drie afzonderlijke woningen gerealiseerd worden en het bedrijfsmatige gebruik op de begane grond. Appellant heeft de bouwtekening van een eerdere bouwaanvraag uit 2010 bijgevoegd.
2. Appellant geeft aan dat er een invalide parkeerplaats recht voor de hoofdingang van de Schalkburgerstraat 25 aanwezig is. Deze is in de tijd van het gebruik van Scala welzijn opgericht. Appellant is van mening dat deze in de straat en voor het huidige gebruik geen enkele toegevoegde waarde heeft en verzoekt dan ook om deze op te heffen.

Antwoord gemeente

1. Op 9 november 2010 is er een bestemmingsplan vastgesteld voor het perceel van appellant. In dit bestemmingsplan is het mogelijk gemaakt om één woning op de verdieping te realiseren. Het voorliggende bestemmingsplan betreft een actualisatie van het huidige bestemmingsplan en is grotendeels beheersmatig van aard. In het bestemmingsplan worden in principe geen ontwikkelingen meegenomen. De bestaande situatie is die van de in 2010 vastgestelde herziening van het bestemmingsplan. Het verzoek van appellant om naast de al bestaande woning twee extra woningen te realiseren is een nieuwe ontwikkeling waarvan eerst de

wenselijkheid overwogen zal moeten worden. Appellant zal hiertoe een formeel verzoek moeten indienen bij de gemeenteraad.

2. Hetgeen appellant stelt is juist. De invalideparkeerplaats diende destijds voor Scala Welzijn. Echter met het vervallen van deze functie kan in beginsel ook de invalideparkeerplaats worden opgeheven zodat er plaats kan worden gemaakt voor een reguliere parkeerplaats (parkeerschijfzone). Door middel van een verkeersbesluit zal de aanwijzing tot invalideparkeerplaats worden ingetrokken.

18. Belco Vastgoed B.V. t.a.v. Monique Luttkhuis, Gronausestraat 127, 7581 CE Losser

Zienswijze

1. Appellant wil als eigenaar van Brinkstraat 3 bezwaar maken tegen het horecaterras op de openbare ruimte voor Brinkstraat 5. Het winkelend publiek wordt gestagneerd en omgeleid door de plaatsing van dit terras. Appellant is van mening dat hierdoor omzetverlies ontstaat voor de winkel. Appellant pleit voor een terrasvrije zone van minimaal twee meter voor de gevel van de Brinkstraat 5, zodat winkelend publiek niet gehinderd wordt om langs de etalages te lopen.

Antwoord gemeente

1. Op 20 augustus 2013 heeft het college van B & W het terrassenbeleid voor het centrum van Hengelo vastgesteld. Aan dit beleid is een procedure met mogelijkheden tot inspraak en overleg voorafgegaan. Dit heeft geresulteerd in een beleid waarvan voor Brinkstraat 5 geldt dat een terras mogelijk is aan de gevel òf aan de rijbaan, waarbij geldt dat er een minimale obstakelvrije zone van 2 meter moet bestaan. Het is aan de uitbater van horecagelegenheid om te bepalen of en hoe hij zijn terras inricht. Het college ziet op dit moment geen aanleiding om het terrassenbeleid op dit punt aan te passen.

19. De heer D. Katgert, De Wetstraat 41-43, 7551 GB Hengelo

Zienswijze

1. Appellant geeft aan dat op zijn pand aan de Wetstraat 45 in het geldende bestemmingsplan de bestemming Centrumdoeleinden met horeca 1 zit. In het nieuwe bestemmingsplan heeft het pand alleen nog maar de bestemming Centrum en is het mogelijke gebruik dus beperkter. Momenteel is het pand verhuurd aan een advocatenkantoor. Zij hebben aan appellant te kennen gegeven de eerste verdieping graag als kantoor in gebruik te willen nemen. Appellant geeft aan hen hier in tegemoet te willen komen als verhuurder. Appellant geeft aan dat de verhuurbaarheid van zijn pand is verminderd als gevolg van het wegnemen van de bestemming horeca en derhalve compensatie in de vorm van de toekenning van een nieuwe deelbestemming appellant alleszins redelijk lijkt.
2. Appellant verzoekt om bovenstaande reden dan ook om planologisch toe te staan dat de eerste verdieping ook als kantoor gebruikt mag worden door deze functieaanduiding toe te voegen aan het pand. Appellant geeft aan dat wat hem betreft dit ook kan door een woonbestemming aan het pand toe te kennen met als functieaanduiding kantoor op de begane grond en de verdieping, dan wel door de centrumbestemming te handhaven met een aanduiding kantoor op de verdieping.

Antwoord gemeente

1. Het voorstel van appellant om op de verdiepingen ook kantoren toe te staan, is niet in strijd met het vigerende kantorenbeleid. De begane grond is al in gebruik als kantoor en een uitbreiding van het aantal vierkante meters op de verdieping is van een zeer beperkte omvang. In de kantorenvisie is het beleid vastgelegd voor kantoren vanaf 250 m² bvo. Het pand aan de Wetstraat zit ver beneden deze ondergrens. De voorgestelde invulling past goed binnen de functies (inclusief wonen) die in een mix kunnen worden toegestaan voor dit deel van de Wetstraat.
2. Zie de beantwoording onder punt 1. Het perceel van appellant heeft de bestemming 'Centrum', hieraan wordt de aanduiding 'specifieke vorm van kantoor- kantoren op de verdieping' toegevoegd.

20. Paul Staats, Sabastraat 13, 7556 TH Hengelo

Zienswijze

1. Appellant geeft aan eigenaar te zijn van enkele panden aan de Marktstraat. Appellant stelt dat het nieuwe bestemmingsplan een zeer conservatief karakter kent en dat veelal de bestaande situatie wordt vastgelegd, terwijl er volgens appellant een aantal ontwikkelingen spelen die aandacht verdienen en waarop het nieuwe bestemmingsplan zou moeten inspelen.
2. Appellant vindt de situatie in de Marktstraat al lange tijd zorgelijk. Er is veel leegstand, overlast van verkeer en horeca. De detailhandel in de straat heeft het moeilijk. Dit wordt in de detailhandelsvisie nog eens onderschreven. Appellant geeft aan in gesprek te willen over een andere bestemming voor de Marktstraat. Appellant geeft aan dat hieraan gekoppeld de inrichting op de straat gewijzigd kan worden en denkt dat een woonbestemming op de begane grond en verkeer door de straat bij zou dragen aan een beter leefklimaat voor de straat en de naaste omgeving.

Antwoord gemeente

1. Als gevolg van de wettelijke verplichting moet het bestemmingsplan Centrum binnen 10 jaar na vaststelling worden herzien. Onderhavig bestemmingsplan voorziet hierin en is zoals appellant stelt conserverend van aard en maakt in die zin geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen mogelijk. Indien bepaalde ontwikkelingen wenselijk worden geacht zal hiervoor een separate procedure worden gevoerd.
2. De zorgen en ideeën van appellant zijn bekend. Appellant heeft hierover gesprekken met de heren Dalenoord en Oosterhuis van de gemeente Hengelo. Op dit moment bevinden deze gesprekken zich nog in een oriënterende fase en is er van een concreet (actie)plan nog geen sprake. De gesprekken tussen appellant, de heer Dalenoord en de heer Oosterhuis lopen momenteel nog steeds. Indien hieruit concrete plannen voortkomen dan kan hier middels een separate procedure aan meegewerkt worden.

Conclusie en voorstel

Voorgesteld wordt:

De volgende zienswijzen ongegrond te verklaren:

1. De heer ter Haar, Drienerstraat 3g "Amstelkwartier", 7551 HJ HENGELO;
4. Mevr. J.H.J. Alberink, Steijnstraat 22, 7551 GL HENGELO;
6. P.G.Spelt, Postbus 1322, 7550 BH HENGELO;
14. Stichting Groene Binnenstadsbeken, Mevrouw S.J. Smit, Schalkburgerstraat 13, 7551 GR Hengelo;
16. De heer J.A.P. Oude Tijdhof, Almelsestraat 25, 7495 TG Ambt Delden;
17. Mevrouw K.J.P. Vollenbroek, Schalkburgerstraat 25 A, 7551 GS, Hengelo;
18. Belco Vastgoed B.V. t.a.v. Monique Luttikhuis, Gronausestraat 127, 7581 CE Losser;
20. Paul Staats, Sabastraat 13, 7556 TH Hengelo;

De volgende zienswijzen gedeeltelijk gegrond te verklaren en de volgende wijzigingen door te voeren:

3. Moldovan schilderwerken (2 reacties), Steijnstraat 22A, 7551 GL HENGELO;
 - Op de verbeelding wordt de aanduiding 'detailhandel' weer toegevoegd ter plaatse van de Steijnstraat 22.
5. De heer A. van Alsté, Deldenerstraat 360, 7555 AR HENGELO;
 - op de verbeelding wordt de aanduiding 'horeca van categorie 1 ' toegevoegd ter plaatse van de Oldenzaalsestraat 51.
10. Drs I.B.G. van Kleef, Brinkstraat 2-6, 7551 CC Hengelo;
 - Op de verbeelding wordt de rooilijn van het pand aan de Brinkstraat gewijzigd zoals deze in het geldende bestemmingsplan ook is opgenomen;
13. De heer J.G.M. Stassen, namens de heer E.J. Wilbrink en H.G.M. ter Laak, Postbus 199, 7500 AD Enschede;
 - In de regels wordt bij de bestemming 'Horeca' mogelijk gemaakt dat de gronden bestemd zijn voor: opslag/kantine e.d., ten behoeve van de op de begane grond gelegen functie, uitsluitend op de verdiepingen;
15. Grolsch bierbrouwerij Nederland B.V., Postbus 55, 7500 AB Enschede;
 - In de regels wordt bij de bestemming 'Horeca' het mogelijk gemaakt dat dat de gronden bestemd zijn voor: opslag/kantine e.d., ten behoeve van de op de begane grond gelegen functie, uitsluitend op de verdiepingen;

De volgende zienswijzen gegrond te verklaren en de volgende wijzigingen door te voeren:

2. Dhr. H.J. Gerritsen, Bothastraat 3 7551 GG HENGELO;
 - Op de verbeelding wordt de aanduiding 'detailhandel' weer toegevoegd ter plaatse van de Bothastraat 3.
7. Mevr. Bosch, Emmaweg 5, 7551 BG HENGELO;
 - Op de verbeelding wordt de aanduiding 'detailhandel' weer toegevoegd ter plaatse van de Emmaweg 5;
8. De heer G.M. van 't Veen, Steijnstraat 19, 7551 GJ Hengelo;
 - Op de verbeelding wordt de strook behorende bij het perceel aan de Steijnstraat 19 weer bestemd tot 'Wonen'.
9. De heer J.P.M. van der Poel, Steijnstraat 72, 7551 GM Hengelo;
 - Op de verbeelding wordt de strook naast de woning van appellant weer bestemd tot wonen zonder bouwvlak;
11. De heer G.J.M. Jagers op Akkerhuis, Steijnstraat 6, 7551 GL Hengelo;
 - Op de verbeelding wordt de bestemming van het pand aan de Steijnstraat 6 gewijzigd naar 'Centrum';
12. De heer J.G.A. Zengerink, Oldenzaalsestraat 109, 7551 AM Hengelo;
 - Op de verbeelding wordt de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – wonen op de begane grond' op de percelen aan de Oldenzaalsestraat 109-111 en 129-131 toegevoegd;
19. De heer D. Katgert, De Wetstraat 41-43, 7551 GB Hengelo;
 - Op de verbeelding wordt de aanduiding 'specifieke vorm van kantoor – kantoor op verdieping' op het perceel Wetstraat 41-43 toegevoegd.

Vooroverleg

Ter voldoening aan de verplichting voortvloeiende uit artikel 3.1.1 van het Besluit op de ruimtelijke ordening is het voorontwerp bestemmingsplan voorgelegd aan de volgende functionarissen en instanties. Hierbij is een termijn aangegeven waarbinnen gevraagd is te reageren. Mocht een reactie voor deze datum uitblijven dan wordt men geacht met het voorontwerp bestemmingsplan in te stemmen.

Instantie	Reactie
Provincie Overijssel Eenheid Ruimte, Wonen en Bereikbaarheid Postbus 10078 8000 GB Zwolle kennisgevingwro@overijssel.nl	In het Ruimtelijk Overleg met R. Jonkhans d.d. 27 augustus 2013 is afgesproken dat er geen nader vooroverleg hoeft plaats te vinden.
Waterschap Regge en Dinkel Postbus 5006 7600 GA Almelo div@wrd.nl	Geen reactie ontvangen
Ministerie EL&I / energie energie- ruimtelijkeplannen@mineleni.nl	Geen reactie ontvangen
Ministerie van I&M / Rijkswaterstaat Rijkswaterstaat Oost-Nederland Afdeling WVP Postbus 9070 6800 ED Arnhem ON-ruimtelijkeplannen@rws.nl	Het plan geeft geen aanleiding tot opmerkingen.
Ministerie van Defensie Dienst Vastgoed Defensie directie Noord Postbus 40184 8004 DD Zwolle plannen.cdc.dvd.dn.rom@mindef.nl	Geen reactie ontvangen
N.V. Nederlandse Gasunie Postbus 162 7400 AD Deventer RO_oost@gasunie.nl	Geen reactie ontvangen
KPN Vaste Net Afd. UTN Straalverbindingen Postbus 9107 7300 HR Apeldoorn henk.nieuwenhuis@kpn.com	Geen reactie ontvangen
NV Nederlandse Spoorwegen Afd. Bedrijfs- en Productontwikkeling t.a.v. de heer J.N. Paulissen Hoofdgebouw IV kamer 17.k.33 Postbus 2025 3500 HA Utrecht Tel: 030 2353776 Fax: 030 2358012	Geen reactie ontvangen

secretariaat.exploitatiebedrijf@ns.nl	
Pro Rail inframanagement Regio Noord Oost Veiligheid, milieu en juridisch beheer Postbus 503 8000 AM Zwolle marion.vangelder@prorail.nl	Geen reactie ontvangen
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed Postbus 1600 3800 BP Amersfoort Tel: 033-4217421 Fax: 033-4217799 info@cultureelerfgoed.nl	<i>Reactie:</i> Het plangebied van Hengelo Centrum ligt in het in de VER geselecteerde wederopbouwgebied Binnenstad, onderwerp van regelmatig overleg in een projectgroep waaraan de RCE uiteraard deelneemt. In dat overleg, recentelijk nog 18 februari, kwam ook dit nieuwe bestemmingsplan ter sprake. Daarbij kwam aan de orde dat de plantoelichting natuurlijk al veel vermeldt over de wederopbouwkwaliteiten van het gebied, maar dat eigenlijk nog gezocht wordt naar een betere borging in de planregels. Dat daartoe voorbeelden worden gezocht. Dit betekent dat aan en in het nu voorliggende voorontwerp nog wijzigingen kunnen worden verwacht. Afgesproken is dat tussen nu en voordat het plan als ontwerpplan de procedure in gaat, met mijn dienst over zulke aanpassingen zal worden teruggekoppeld / overlegd, bij voorkeur in bovengenoemde projectgroep. Zoals gezegd zijn wij verheugd dat in Hengelo goed wordt nagedacht over de borging van de wederopbouwkwaliteiten in het instrumentarium, dat sluit goed aan bij de doelstellingen zoals wij die in de VER hebben benoemd. <i>Antwoord gemeente:</i> Bovengenoemde projectgroep is op de hoogte gesteld. Geconcludeerd is dat er nu onvoldoende gegevens zijn om in dit stadium bovenstaande te kunnen betrekken bij de actualisatie van het bestemmingsplan Centrum.
Het Oversticht Mevrouw J. Wolbers Postbus 531 8000 AM ZWOLLE Tel: 038-4213257 Fax: 038-4218184 mail@oversticht.nl	Geen reactie ontvangen
Monumentencommissie Secr. De heer H. Martinus Postbus 18 7550 AA Hengelo j.stegeman@hengelo.nl	Geen reactie ontvangen
Samenwerkende Kamers van Koophandel in Overijssel Postbus 10282 7301 GG APELDOORN Tel: 055-5796172 Fax: 055-5216602 madelene.ter.laak@kvk.nl	Geen reactie ontvangen
Stichting Natuur- en Milieuraad	Geen reactie ontvangen

Hengelo e.o Jacobastraat 2 7555 HP Hengelo nmrhengelo@hotmail.com	

Bijlage 3 Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013

Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013

I INLEIDING

Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad en de Staatscourant heeft het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 van 2 juli 2014 t/m 12 augustus 2014 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn zes schriftelijke zienswijzen en één mondelinge zienswijze (hieronder nummer 2) ingediend door:

- 1. De heer R. Marbus Enschedesestraat 105, 7551 EK Hengelo;**
- 2. De heer G.H.M. Olde Kalter, Korteweg 9, 7552 PK, Hengelo;**
- 3. Blokvoort Advocatenkantoor, namens Grolsch Bierbrouwerij Nederland B.V en Grolsch Vastgoed B.V., Munsterstraat 2c, 7413 EV, Deventer;**
- 4. Paul Staats, Sabastraat 13, 7556 TH, Hengelo;**
- 5. Drs I.G.B. van Kleef, Brinkstraat 2-6, 7551 CC, Hengelo;**
- 6. Mevr. J.G.M. Stassen, namens de heer E.J. Wilbrink en H.G.M. ter Laak, Postbus 199, 7500 AD Enschede;**
- 7. Stichting Centrum Management Hengelo, Marskant 4, 7551 BV, Hengelo.**

II SAMENVATTING VAN EN REACTIE OP DE ZIENSWIJZEN

- 1. De heer R. Marbus Enschedesestraat 105, 7551 EK Hengelo, namens de heer M.K.M. Darwies**

1. Appellant heeft in het kader van het vooroverleg een bouwplan ingediend voor het pand aan de Nieuwstraat 38. Het ingediende bouwplan behelst een uitbreiding van de bestaande horecagelegenheid en een opbouw met 3 appartementen. Uitgaande van de verplicht gestelde inwendige hoogte van de ruimten a 2,60 meter elk komt de benodigde bouwhoogte op minimaal 11.60 meter. Appellant verzoekt om de voorgeschreven bouwhoogte van 11 meter te wijzigen in 12 meter.

Reactie

1. Het voorliggende bestemmingsplan betreft een actualisatie van het huidige bestemmingsplan en is grotendeels beheersmatig van aard. In het bestemmingsplan worden in principe geen ontwikkelingen meegenomen. Op dit moment is er geen sprake van een formele aanvraag. Het verzoek van appellant is een ontwikkeling die op zijn eigen merites beoordeeld zal moeten worden. Appellant zal hiertoe een formeel aanvraag om omgevingsvergunning moeten indienen.
- 2. De heer G.H.M. Olde Kalter, Korteweg 9, 7552 PK, Hengelo;**
 1. Appellant is eigenaar van het pand aan de Molenstraat 11 en verhuurt deze aan de broodjeszaak Subway. Appellant geeft aan van mening te zijn dat deze onder horeca van categorie 1 valt. Dit is nu niet als zodanig opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013. Om hier duidelijkheid over te krijgen verzoekt appellant om te bekijken hoe Subway destijds is vergund, als zijnde horeca 1 of als detailhandel. Appellant wil voorkomen dat er een strijdige situatie ontstaat doordat er in het bestemmingsplan niet de aanduiding 'horeca van categorie 1' is opgenomen.
 2. Appellant huurt een stuk grond van de gemeente in de Nieuwsteeg (achterkant van de Markt 3). Er staat een gebouw welke wordt gebruikt voor opslag van o.a. motorvoertuigen/fietsen en verkeersborden. Het gebouw is nu niet ingepast in het bestemmingsplan (de grond heeft de bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied' zonder bouwvlak). Appellant verzoekt dan ook om de feitelijk vergunde situatie in te passen in het bestemmingsplan.

Reactie

1. De constatering van appellant is juist. De Subway is vergund als horeca van categorie 1. In het voorontwerp bestemmingsplan was deze ook als zodanig opgenomen. Per abuis is de aanduiding op het betreffende perceel van voorontwerp naar ontwerp niet meegenomen. De verbeelding zal hierop worden aangepast.
2. De verbeelding zal naar aanleiding van de vergunde situatie aangepast worden.

3. Blokvoort Advocatenkantoor, namens Grolsch Bierbrouwerij Nederland B.V. en Grolsch Vastgoed B.V., Munsterstraat 2c, 7413 EV, Deventer;

1. Appellant heeft in de inspraakreactie aangegeven dat in het verleden (2005) door burgemeester en wethouders is toegezegd dat de verdieping van het pand op het perceel Burgemeester Jansenplein 25 voor horecadoeleinden mag worden gebruikt en dat dit ook planologisch vastgelegd zal worden. Naar aanleiding hiervan is het destijds tegen het besluit tot goedkeuring van het bestemmingsplan ingediende beroepschrift ingetrokken. Naar aanleiding van de inspraakreactie is het ontwerp bestemmingsplan aangepast, op de verdieping mogen tot op zekere hoogte horeca activiteiten. Het gaat om horeca 1 activiteiten, zoals genoemd in artikel 1.61 van de planregels. Appellant is van mening dat de toezegging verder ging. Appellant is ook van mening dat de gedane toezegging en gemaakte afspraken niet volledig planologisch zijn vertaald. Appellant ziet dit graag aangepast in het vast te stellen bestemmingsplan.
2. Appellant geeft aan dat het gehele pand aan het Burgemeester Jansenplein 25 de aanduiding 'horeca van categorie 1' heeft gekregen. In het pand is al geruime tijd café 't Pleintje gevestigd. Appellant is van mening dat een café niet onder de horeca 1 activiteiten zoals opgesomd in artikel 1.61 past, maar onder artikel 1.62 onder b. Appellant verzoekt het bestemmingsplan op dit punt aan te passen zodat op de begane grond een café is toegestaan.
3. Appellant is van mening dat ten onrechte het pand aan het Burgemeester Jansenplein 23/24 de bestemming Horeca heeft gekregen, In het thans geldende bestemmingsplan heeft het pand de bestemming Centrumdoeleinden. Dit betekent dat nu functies als detailhandel niet meer mogelijk zijn. Appellant kan zich met deze beperking niet verenigen. In 2006 is er een vergunning verleend voor het oprichten van het horecabedrijf. Echter is appellant van mening dat het niet rechtvaardig is dat hierdoor de overige gebruiksmogelijkheden worden geschrapt. Appellant geeft aan dat functies die zich niet verdragen met horeca kunnen worden uitgesloten in de bestemming Centrum zodat de functies die zich wel verdragen met horeca mogelijk blijven.
4. Appellant kan zich niet verenigen met het feit dat slechts een beperkt deel van de verdieping bestemd is voor horeca in categorie 2.

Reactie

1. In de betreffende brief van burgemeester en wethouders d.d. 17 oktober 2005 is voorgesteld om toepassing te geven aan een vrijstellingsprocedure ten behoeve van gebruik op de verdieping met artikel 19 lid 2 WRO. Daartoe is gezegd dat om tijdig te kunnen beginnen met deze vrijstellingsprocedure een aanvraag dient te worden ingediend. Een dergelijke aanvraag is tot op heden nooit ingediend. Een ander gebruik dan vergund op de verdieping is dan ook niet toegestaan en hoeft derhalve niet ingepast te worden. Het toevoegen van extra m² horeca past niet binnen het huidige horecabeleid. Ons is ook niet gebleken van een concreet plan om deze ruimte als horeca in gebruik te nemen.
2. Het Burgemeester Jansenplein 25 heeft de bestemming Horeca. Binnen deze bestemming is horeca mogelijk van de categorie 1 en 2 op de begane grond. Een café op de begane grond is dus toegestaan.
3. In het ontwerp bestemmingsplan is de destijds verleende vrijstelling om horeca toe te staan ingepast. Stedenbouwkundig en beleidsmatig gezien bestaat er echter geen bezwaar om destijds geldende bestemming Centrum hieraan toe te voegen. Echter gezien de combinatie met horeca moeten, zoals appellant ook stelt, geluidgevoelige functies worden uitgesloten. Het bestemmingsplan zal hierop worden aangepast.
4. Op basis van de verleende vergunning van 8 januari 2007 is niet de gehele 1^e verdieping als publiektoegankelijke horeca vergund. Op de tekeningen behorende bij de aanvraag en welke onderdeel uitmaken van het besluit is dit duidelijk te zien. Niet publiektoegankelijke functies zijn al mogelijk op de verdiepingen. Het deel welke vergund is, is ook als zodanig opgenomen op de verbeelding.

4. Paul Staats, Sabastraat 13, 7556 TH, Hengelo;

1. Appellant treedt op als stedenbouwkundig adviseur van de exploitatiemaatschappij Delbema bv uit Delden welke eigenaar is van een aantal panden in de Marktstraat. Appellant is van mening dat ondanks het conservatieve karakter van het bestemmingsplan er een aantal ontwikkelingen de aandacht verdienen. Het nieuwe bestemmingsplan zou hier op kunnen inspelen of de gemeente zou anderszins kunnen reageren op ontwikkelingen.

Appellant geeft aan dat de situatie in de Marktstraat al lange tijd zorgelijk is. Er is veel leegstand, overlast van verkeer en de horeca. Appellant zou graag in gesprek willen over een andere bestemming en inrichting van de Marktstraat. Dit is in tegenstelling tot het antwoord in het verslag van inspraak nog niet gebeurd.

Reactie

1. Eventuele toekomstige ontwikkelingen zijn nu nog niet concreet genoeg om mee te kunnen nemen in het bestemmingsplan, los van het feit dat het bestemmingsplan een conserverend karakter heeft. Mochten er concrete gewenste ontwikkelingen zijn dan hebben we verschillende juridische mogelijkheden om hier op korte termijn aan mee te kunnen werken. Het staat appellant vrij om een afspraak te maken om de gesprekken voort te zetten.
5. **Drs I.G.B. van Kleef, Brinkstraat 2-6, 7551 CC, Hengelo;**
 1. Appellant is eigenaar van de panden aan de Brink 2, 4, 6 (Wagenaar mode). De rooilijn ter plaatse van het pand van appellant is naar aanleiding van de inspraak reactie aangepast echter is dit volgens appellant niet juist gedaan. De rooilijn komt niet overeen met de rooilijn zoals opgenomen in het geldend bestemmingsplan Centrum. Verzocht wordt om dit aan te passen aan de grenzen van het geldende bestemmingsplan. Appellant heeft ter verduidelijking een schets bijgevoegd.
 2. De maximale bouwhoogte op de panden is 14 meter. Appellant geeft aan dat een deel van haar pand nu al een bouwhoogte van 19,5 meter heeft. De maximale bouwhoogte van 14 meter brengt beperkingen met zich mee. Verzocht word om de bouwhoogte aan te passen zodat de bouwhoogte maximaal 19,5 meter is.
 3. Appellant heeft het voornemen om het pand (Brinkstraat 6) binnen de planperiode uit te breiden met een extra bovenverdieping. Verwacht wordt dat deze de 14 meter grens overschrijdt. Appellant verzoekt om hiermee alvast rekening te houden en de maximale bouwhoogte van dit pand te verhogen. In de inspraakreactie tegen het voorontwerp bestemmingsplan is dit verzoek niet gehonoreerd omdat er sprake zou zijn van een nieuwe ontwikkeling. Appellant deelt deze opvatting niet. In het geldende bestemmingsplan en in het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 is het realiseren van woningen op de verdieping al bij recht toegestaan. Door de verhoging van de bouwhoogte wordt de functie wonen alleen maar beter mogelijk gemaakt. Volgens appellant is er van een nieuwe ontwikkeling c.q. nieuwe functie dan ook geen sprake. Het niet verhogen van de toegestane bouwhoogte betekent een ernstige beperking voor de toegelaten functies zonder dat hiermee een ander doel wordt gediend. Appellant verzoekt dan ook de bouwhoogte te verhogen naar bij voorkeur 17 meter maar minimaal 16 meter.

Reactie

1. Hetgeen appellant aangeeft is gedeeltelijk juist. Echter is zoals appellant heeft aangegeven op haar bijgevoegde tekening niet het gehele stuk in het geldende bestemmingsplan Centrum als zodanig opgenomen. De verbeelding zal worden aangepast zodat deze overeenkomt met de rooilijn in het nu geldende bestemmingsplan.
2. In het nu geldende bestemmingsplan Centrum is de maximale bouwhoogte ook 14 meter. Uit de bouwtekeningen uit het archief is gebleken dat de bouwhoogte van het pand 17,05 meter bedraagt. De nu geldende maximale bouwhoogte en de nieuwe maximale bouwhoogte zijn beiden niet juist opgenomen. Appellant stelt dat haar pand 19,5 meter hoog is, dit is onjuist. De maximale bouwhoogte wordt dan ook aangepast naar 17,5 meter, niet naar de 19,5 meter zoals appellant verzoekt.
3. Zoals in het verslag van inspraak ook is aangegeven betreft het voorliggende bestemmingsplan een actualisatie van het huidige bestemmingsplan en is grotendeels beheersmatig van aard. In het bestemmingsplan worden in principe geen ontwikkelingen meegenomen. Door het verhogen van de maximale bouwhoogte naar 17 meter is er een extra verdieping te realiseren op het pand en hiermee dus een toevoeging van het aantal woningen.
Mocht appellant hier een concrete bouwplan hebben dan staat het haar vrij om hier een aanvraag voor omgevingsvergunning voor in te dienen. Mocht blijken dat deze ontwikkeling mogelijk en wenselijk is, dan zal hiervoor een separate procedure worden gevolgd.

6. Mevr. J.G.M. Stassen, namens de heer E.J. Wilbrink en H.G.M. ter Laak, Postbus 199, 7500 AD Enschede;

1. Appellant is eigenaar/exploitant van de horecagelegenheden aan het Burgemeester Jansenplein 23/24, 25 en 29.
Met betrekking tot het pand aan het Burgemeester Jansenplein 23/24 geeft appellant aan dat in de vergunde wijzigingen van 8 januari 2007 de 1^e verdieping als publiekstoegankelijke horeca is vergund. Appellant verzoekt dan ook om voor de eerste verdieping het gehele perceel Horeca 1 en 2 toe te staan. Met betrekking tot de tweede verdieping wordt verzocht om deze voor niet publiekstoegankelijke functies ten behoeve van de op de begane grond en eerste verdieping bestemde horeca toe te staan.
2. Appellant geeft aan dat voor het pand aan het Burgemeester Jansenplein 25 vanuit het verleden afspraken zijn gemaakt met het college inhoudende het gebruik van dit pand voor Horeca 1 en 2 activiteiten voor zowel de begane grond als de verdieping. Op basis van de destijds gemaakte afspraken heeft appellant het lopende beroep bij de Raad van state ingetrokken. Afgesproken is dat de gemeente het gebruik van de begane grond en de verdieping van Burgemeester Jansenplein 25 mogelijk zou maken. Appellant heeft zich aan de afspraken gehouden. Appellant is van mening dat de gemeente dit ook zou moeten doen. Appellant verzoekt de schriftelijk bevestigde afspraken te verwerken in het ontwerp bestemmingsplan in die zin dat ook de verdieping bestemd wordt met horeca 1 en 2.
3. In 2005 zijn er ook afspraken gemaakt over het pand aan het Burgemeester Jansenplein 29. Ook is de afspraak gemaakt dat de horeca activiteiten zijn toegestaan op zowel de begane grond als op de verdieping. Appellant heeft een bouwvergunning aangevraagd teneinde de begane grond en eerste verdieping geschikt te maken voor horeca. Deze bouwvergunning is ook door de gemeente verleend. Appellant stelt dat het onjuist is dat er enkel een vergunning is verleend waarbij niet publiekstoegankelijke functies (kantoor) ten behoeve van de horeca op de verdieping vergund. De verleende vergunning heeft betrekking op een entresol met toiletgroepen op de verdieping welke beiden voor het publiek toegankelijk zijn, waarmee de bestemming van de verdieping horecadoeleinden, voor publiek toegankelijk betreft. Appellant verzoekt het bestemmingsplan aan te passen zodat horeca van categorie 1 op de begane grond en de verdieping mogelijk wordt gemaakt.

Reactie

1. Op basis van de verleende vergunning van 8 januari 2007 is niet de gehele 1^e verdieping als publiektoegankelijke horeca vergund. Op de tekeningen behorende bij de aanvraag en welke onderdeel uitmaken van het besluit is dit duidelijk te zien. Niet publiekstoegankelijke functies zijn al mogelijk op de verdiepingen, dus ook op de tweede verdieping. Het deel welke vergund is, is ook als zodanig opgenomen op de verbeelding.
2. In de betreffende brief van burgemeester en wethouders d.d. 17 oktober 2005 is voorgesteld om toepassing te geven aan een vrijstellingsprocedure ten behoeve van het gebruik op de verdieping met artikel 19 lid 2 WRO. Daartoe is gezegd dat om tijdig te kunnen beginnen met deze vrijstellingsprocedure een aanvraag dient te worden ingediend. Een dergelijke aanvraag is tot op heden nooit ingediend. Een ander gebruik dan vergund op de verdieping is dan ook niet toegestaan en hoeft derhalve niet ingepast te worden. Het toevoegen van extra m² horeca past niet binnen het huidige horecabeleid. Ons is ook niet gebleken van een concreet plan om deze ruimte als horeca in gebruik te nemen.
3. Over de genoemde toezegging, zie de beantwoording onder punt 2.
De laatst bij ons bekende verleende vergunning is van 1995. In deze vergunning is niet zoals appellant aangeeft de verdieping geschikt gemaakt voor horeca. De vermeende verleende vergunning waar appellant naar refereert is een ingediend schetsplan (ingediend op 23 juni 2007). In dit schetsplan werd verzocht om horeca op de verdieping toe te staan. Op dit schetsplan is negatief geadviseerd. De verdieping zal dan ook niet als zodanig worden ingepast op de verbeelding.

7. Stichting Centrum management Hengelo, Marskant 4, 7551 BV, Hengelo.

1. Appellanten zijn van mening dat in de toelichting van het bestemmingsplan de indruk wordt gewekt, dat er in de binnenstad niet zo veel aan de hand is, dit terwijl een aantal

- partijen, waaronder de gemeente, de handen ineenslaan om de negatieve spiraal waarin de binnenstad zich bevindt, te keren.
2. Het ontwerp bestemmingsplan is conserverend en geeft geen of onvoldoende ruimte om op redelijk korte termijn eventueel ruimtelijk en economisch noodzakelijke maatregelen te kunnen nemen binnen het kader van het project TBH. Appellanten gaan er vanuit dat bij de implementatie van de plannen van de TBH soepel, snel en adequaat, in het belang van onze binnenstad mogelijk worden gemaakt.
 3. Onder 2.6 van het ontwerp bestemmingsplan wordt als sterk punt voor de binnenstad de compacte opzet genoemd. Deze constatering strookt volgens appellant niet met de voorlopige analyse zoals die is gemaakt in het kader van het project TBH.
 4. In de actualisatie van het bestemmingsplan wordt het plan Lange Wemen niet meegenomen. Het lijkt appellant gezien het voornemen om de binnenstad compacter te maken i.v.m. de sterk gewijzigde marktomstandigheden en oplopende langdurige leegstand juist van belang om bij de actualisatie van het bestemmingsplan het project Lange Wemen mee te nemen in het bestemmingsplan Centrum of het vastgestelde bestemmingsplan Lange Wemen te herzien en aan te passen aan de gewijzigde marktomstandigheden, omdat het plan Lange Wemen zeer relevant is voor de toekomstige ontwikkeling van de binnenstad.
 5. Appellanten verzoeken om, mede in het kader van het project Toekomstbestendige binnenstad uitbreiding van winkelondersteunende horeca in het bestemmingsplan mogelijk te maken, op locaties die daarvoor geschikt zijn.
 6. Appellanten maken zich al lange tijd zorgen over het (niet of te weinig) handhaven van venstertijden en de vaak gevaarlijke situaties die ontstaan doordat gemotoriseerd verkeer buiten de venstertijden in het kernwinkelgebied aanwezig is. Afsluiting van het kernwinkelgebied d.m.v. verzinkbare palen (Bollards) of camera's met nummer herkenning en een duidelijk ontheffingsbeleid om buiten de venstertijden het centrum in te mogen, is naar mening van appellant de beste oplossing om de veiligheid en het verblijfsklimaat voor de bezoekers te verbeteren.
 7. In het voorontwerp, onder 3.4.13 Woonvisie 2012-2022, wordt het wonen boven winkels beschreven. Door de binnenstad te laten krimpen door o.a. het verminderen van het wvo en de ruimtelijk economische structuur te veranderen is ook wonen op de begane grond c.q. panden met een winkel - of horeca bestemming een serieuze optie. Appellanten zijn van mening dat bij de actualisering van het bestemmingsplan de mogelijkheid voor wonen op begane grond nadrukkelijk meegenomen moet worden voor gebieden in de binnenstad die onvoldoende economisch perspectief hebben voor winkels en horeca en te transformeren naar een invulling waar (ook zoals blijkt uit de woonvisie) meer behoefte aan is.
 8. Onder 2.6 van het voorontwerp staat "De binnenstad van Hengelo heeft een omvang van bijna 47.000 m2 wvo verspreid over bijna 230 verkooppunten". In de door Locatus in maart en april 2014 uitgevoerde, winkelpassantentelling centrum staat vermeld "Het totale metrage winkelvloeroppervlak Hengelo bedraagt 60.200 m2 wvo". Uit gegevens van het BIZ gebied valt op te maken dat er ruim 380 verkooppunten in Hengelo centrum aanwezig zijn, waarvan 75 verkooppunten leegstaan. Het BIZ - en Locatus gebied zijn praktisch hetzelfde als het gebied waarop het bestemmingsplan van toepassing is. Appellant vraagt zich af hoe deze verschillen verklaard kunnen worden en wat de juiste gegevens zijn.
 9. Het horecabeleid wordt in 2014 geactualiseerd. Het lijkt appellant wenselijk dat voordat het bestemmingsplan definitief wordt het horecabeleid geactualiseerd wordt zodat dit meegenomen kan worden in het bestemmingsplan (zie punt winkelondersteunende horeca).

Reactie

1. In de toelichting worden de winkels en horeca in de binnenstad beschreven. Daarbij wordt ook aangegeven dat er zorg is over bepaalde gebieden in de binnenstad. Daarnaast is in het coalitieakkoord 2014-2018 de binnenstad als huiskamer van onze stad benoemd. In de binnenstad komen veel ontwikkelingen samen. Met appellant zijn we van mening dat de urgentie om te handelen hoog is. Het college zal, samen met Stichting Centrum Management als partner, bekijken welke acties hiervoor noodzakelijk zijn.
2. Eventuele toekomstige ontwikkelingen zijn nu nog niet concreet genoeg om mee te kunnen nemen in het bestemmingsplan, los van het feit dat het bestemmingsplan een conserverend karakter heeft. Mochten er concrete gewenste ontwikkelingen zijn dan hebben we verschillende juridische mogelijkheden om hier snel en adequaat aan mee te kunnen werken.

3. Hetgeen appellant aangeeft zal in de toelichting worden aangepast.
4. Het bestemmingsplan Lange Wemen is onlangs onherroepelijk geworden en wordt om deze reden niet meegenomen in het bestemmingsplan.
5. De binnenstad van de toekomst zal andere functies kennen als nu het geval is en de vraag naar deze functies zal ook op andere locaties zijn beslag krijgen. Hoe dit in de toekomst precies zijn beslag zal krijgen is nu nog niet te overzien. Wij trachten daarom ons beleid op zo'n wijze in te richten dat we waar mogelijk in kunnen spelen op toekomstige veranderingen. Het te actualiseren horecabeleid zal zowel ingaan op functiemenging; horeca die een plek binnen de detailhandel krijgt, als op volwaardige dag-horeca die een toevoeging kan zijn op nu nog onbezette locaties in het centrum. Het is nu niet wenselijk om locaties in het bestemmingsplan aan te wijzen voor horeca-exploitatie waarvoor nog geen concrete initiatieven bestaan. Mochten er concrete gewenste ontwikkelingen zijn dan hebben we verschillende juridische mogelijkheden om hier snel en adequaat aan mee te kunnen werken.
6. Zoals uit de toelichting van bestemmingsplan Centrum 2013 blijkt is het afsluiten van de binnenstad middels bollards opgenomen in de Nota TOAG. De uitvoering van deze maatregelen is stil komen te liggen vanwege de bezuinigingsopgave. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst.
7. De binnenstad bestaat vooral uit winkel- en horecagebied. Daarnaast wordt er gewoond. Meestal boven winkels end soms ook nabij horeca-bedrijven. De aanwezigheid van woningen (van derden) naast en nabij horecabedrijven levert vaak problemen op in de vorm van geluidsoverlast. Bij het wijzigen van bestemmingen of het toevoegen van nieuwe bestemmingen in een bestemmingsplan moet sprake zijn van goede ruimtelijke ordening. Er dient gemotiveerd te worden dat er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Eventuele nieuwe functies mogen de uitoefening van bestaande functies niet belemmeren. Bij een toevoeging van nieuwe woonfuncties naast horecabedrijven (en in mindere mate winkels) is met name het aspect geluid van belang. Om het aspect geluid te kunnen beoordelen is een akoestisch onderzoek noodzakelijk. Zonder een gedegen akoestisch onderzoek is het onmogelijk om te onderbouwen dat geluid geen knelpunt vormt en er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Dit betekent dat ieder perceel waar deze wijziging/toevoeging van wonen mogelijk wordt gemaakt akoestisch onderzocht moet worden. Akoestisch onderzoek kost geld. Verder is van belang dat bedrijven aan strengere eisen moeten voldoen als er sprake is van aangrenzende woningen. Door de bestemming naast een horecabedrijf te wijzigen van winkel in wonen moeten mogelijk kostbare voorzieningen worden getroffen om aan de geluidnormen te kunnen voldoen. Deze kosten komen waarschijnlijk ten laste van het bedrijf. Een algemene wijziging van het bestemmingsplan om overal of op grote delen in het centrum naast horeca en winkels, woningen te kunnen realiseren is niet wenselijk. Met maatwerk per geval is het misschien wel mogelijk. Dit moet echter per situatie onderzocht en beoordeeld worden zodat duidelijk wordt welke maatregelen getroffen moeten worden om aan de geluidnormen te kunnen voldoen en bestaande bedrijven niet worden benadeeld in hun bedrijfsvoering.
Op 1 november 2014 treedt een wijziging van het Besluit omgevingsrecht in werking. Hierdoor is het met een eenvoudige procedure van 8 weken mogelijk om wonen op de begane grond toe te staan op percelen waar dit nu niet mogelijk is. Op deze manier kan straks met een vrij simpele en korte procedure medewerking worden verleend aan een dergelijk initiatief. Uiteraard blijven de eisen van een goede ruimtelijke ordening van kracht. Het voordeel is dat op deze manier maatwerk kan worden geleverd per aanvraag per pand en er bij het bestemmingsplan Centrum 2013 niet alle onderzoeken (zoals akoestische onderzoeken) op voorhand gereed moeten zijn op percelen waar misschien nooit gewoond zal gaan worden op de begane grond. Mochten eigenaar/initiatiefnemers in de toekomst de wens hebben om in hun pand op de begane grond wonen mogelijk te maken dan kan er dus door middel van bovengenoemde 'eenvoudige' procedure maatwerk worden geleverd.
8. Appellant stelt terecht dat er verschillende gegevens bestaan over het winkelvloeroppervlak en verkooppunten. Deze cijfers zijn echter door haar herkomst en datum van tot stand komen te verklaren.
De tekst in paragraaf 2.6 is overgenomen uit de Detailhandelsvisie Hengelo 2006-2016, geactualiseerde beleidsvisie 2012 en betreft het in gebruik zijnde winkelaanbod uit het jaar 2012, gebaseerd op de toenmalige gegevens uit het Locatus-bestand. De Locatus-gegevens worden jaarlijks opnieuw gepubliceerd en zijn daarbij op diverse manieren onder te verdelen naar verschillende kenmerken, bijvoorbeeld op functie en of een

pand wel of niet in gebruik is. Het BIZ-gebied bevat naast vestigingen voor detailhandel ook panden die in gebruik zijn ten behoeve van dienstverlening en horeca. Ter verduidelijking zullen wij de gegevens uit paragraaf 2.6 aanpassen aan de meest actuele gegevens voor wat betreft wvo detailhandel in het centrum van Hengelo dat in gebruik is (47.289 m2 wvo verdeelt over 219 vestigingen).

9. Zoals ook onder punt 5 is aangegeven kunnen initiatieven die wenselijk zijn en die passen binnen het nieuwe horecabeleid door middel van verschillende juridische mogelijkheden op korte termijn mogelijk worden gemaakt.
Het nieuwe horecabeleid zal zorgvuldig worden voorbereid in samenspraak met alle belanghebbenden en derhalve zal de vaststelling hiervan nog op zich laten wachten.
Het bestemmingsplan Centrum 2013 dient in verband met de actualisatieplicht wel dit jaar nog te worden vastgesteld.

III CONCLUSIE EN VOORSTEL

Voorgesteld wordt:

De volgende zienswijzen ongegrond te verklaren:

1. De heer R. Marbus, namens M.K.M. Darwies, Enschedesestraat 105, 7551 EK Hengelo;
4. Paul Staats, Sabastraat 13, 7556 TH, Hengelo;
6. Mevr. J.G.M. Stassen, namens de heer E.J. Wilbrink en H.G.M. ter Laak, Postbus 199, 7500 AD Enschede.

De volgende zienswijzen gedeeltelijk gegrond te verklaren en de volgende wijzigingen door te voeren:

3. Blokvoort Advocatenkantoor, namens Grolsch Bierbrouwerij Nederland B.V. en Grolsch Vastgoed B.V., Munsterstraat 2c, 7413 EV, Deventer;
Burgemeester Jansenplein 23/24; gewijzigd van de bestemming horeca naar de bestemming Centrum met de aanduidingen 'horeca', 'specifieke vorm van horeca - horeca tot en met categorie 2 op de verdieping-1', 'wonen uitgesloten' en 'maatschappelijk uitgesloten'.
5. Drs I.G.B. van Kleef, Brinkstraat 2-6, 7551 CC, Hengelo;
Brinkstraat 2/2a; de rooilijn is aangepast en de bouwhoogte is aangepast van 14 meter naar 17,5 meter.
7. Stichting Centrum Management Hengelo, Marskant 4, 7551 BV, Hengelo;
Enkele aanpassingen in paragrafen 2.6 (winkels en horeca), en 3.4.8 (Horecavisie en beleid Hengelo 2005-2015);

De volgende zienswijzen gegrond te verklaren en de volgende wijzigingen door te voeren:

2. De heer G.H.M. Olde Kalter, Korteweg 9, 7552 PK, Hengelo;
Molenstraat 11; de aanduiding horeca van categorie 1 is toegevoegd. Deze was per abuis niet in het ontwerp opgenomen.
Nieuwsteeg; Bouwblok met de aanduiding 'opslag' is toegevoegd met een bouwhoogte van 3,5 meter.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Centrum 2013 van de gemeente Hengelo;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0164.BP0061-0301 met de bijbehorende regels (en eventuele bijlagen);

1.3 verbeelding:

de weergave van de inhoud van een bestemmingsplan conform het gestelde in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2008. Onder het begrip 'verbeelding' wordt zowel de analoge wijze als de digitale wijze verstaan;

1.4 aan-huis-verbonden-beroep:

een dienstverlenend dan wel ambachtelijk beroep, dat in of bij een woonhuis wordt uitgeoefend, waarbij het woonhuis in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.5 aanbouw:

een bijbehorend bouwwerk dat als afzonderlijke ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw waarmee het in directe verbinding staat, welk bijbehorend bouwwerk onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.6 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.7 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.8 aaneengebouwde woning:

een woning die deel uitmaakt van een bouwmassa bestaande uit drie of meer hoofdgebouwen;

1.9 afwijken:

het bij omgevingsvergunning afwijken van de regels van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.10 ambachtelijk bedrijf:

een bedrijf dat gericht is op het bedrijfsmatig, geheel of overwegend door middel van handwerk, vervaardigen, bewerken of herstellen en het installeren van goederen alsook het verkoop en/of leveren - als ondergeschikte nevenactiviteit - van goederen die verband houden met het ambacht;

1.11 ander bouwwerk:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde;

1.12 archeologische waarde:

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de kennis en de studie van de in dat gebied voorkomende overblijfselen van menselijke aanwezigheid of activiteit uit oude tijden;

1.13 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.14 bebouwingspercentage

een op de verbeelding aangegeven percentage dat het gedeelte van het bouwperceel aangeeft dat maximaal mag worden bebouwd;

1.15 bedrijfseconomische binding:

het aantoonbaar, al dan niet op basis van een arbeidsovereenkomst voor gemiddeld 12 uur per week, duurzaam verrichten van werkzaamheden behorende bij de dagelijkse bedrijfsvoering, niet zijnde werkzaamheden op basis van vrijwilligheid (om niet), inleen, detachering of aanneming van werk, voor een naast of in de directe nabijheid van de woning, althans op hetzelfde bedrijventerrein gelegen bedrijf;

1.16 bedrijfsmatige kamerverhuur:

een samenstel van verblijfsruimten, uitsluitend of mede bestemd of gebruikt om daarin anderen dan aan de rechthebbende personen behorende tot diens huishouden, woonverblijf, niet in de zin van zelfstandige wooneenheid, te verschaffen, al dan niet met gehele of gedeeltelijke verzorging.

Een en ander kan onder meer blijken uit het feit dat voor de kamers afzonderlijk huur wordt berekend en/of betaald en elke kamer zelfstandig wordt bewoond, waarbij al dan niet sprake is van enkele gemeenschappelijke voorzieningen;

1.17 bedrijfswoning:

een woning, in of bij een bedrijf of instelling, bestemd voor een (huishouding van een) persoon welke een bedrijfseconomische binding heeft met dit bedrijf of instelling;

1.18 beroeps- c.q. bedrijfspvloeroppervlakte:

de totale vloeroppervlakte van de ruimte binnen een functie die wordt gebruikt voor een aan-huis-verbonden beroep c.q. een (dienstverlenend) bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;

1.19 bestaand:

1. bij bouwwerken:
bouwwerken die aanwezig zijn, dan wel mogen worden gebouwd, krachtens een bouwvergunning, die is aangevraagd vóór het tijdstip van terinzagelegging van het bestemmingsplan als ontwerp;
2. bij gebruik:
bestaand ten tijde van het van kracht worden van het desbetreffende gebruiksverbod;

1.20 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.21 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.22 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.23 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak;

1.24 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.25 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.26 bouwperceelgrens:

een grens van een bouwperceel;

1.27 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.28 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.29 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.30 bijgebouw:

een bijbehorend bouwwerk, behorende bij een op hetzelfde bouwperceel gelegen (hoofd)gebouw en dat qua afmetingen ondergeschikt is aan en niet rechtstreeks toegankelijk is vanuit dat (hoofd)gebouw;

1.31 consumentenvuurwerk:

Vuurwerk dat is bestemd voor particulier gebruik;

1.32 cultuurhistorische waarde:

de aan een bouwwerk, landschapselement of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik, dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk, landschapselement of dat gebied heeft gemaakt;

1.33 dak:

iedere bovenbeëindiging van een gebouw;

1.34 dB(A)

De A-gewogen decibelwaarde dB(A) is de meest gangbare eenheid voor geluidbelasting. De A-weging houdt rekening met de gevoeligheid van het menselijk oor voor de toonhoogte van het geluid. Het menselijk oor is minder gevoelig voor lage tonen (de bassen); in de A-weging tellen lage tonen minder zwaar mee dan hoge tonen.

1.35 dB(C)

De C-gewogen decibelwaarde dB(C) corrigeert minder dan de dB(A)-waarde voor lage tonen. Bij harde geluiden ervaart het menselijk oor de lage tonen relatief sterker dan bij zacht geluid. Bij harde geluiden geeft de A-weging een onderschatting van de beleving van de luidheid van de lage tonen. Daarom wordt voor de regulering van de lage tonen ook een C-gewogen norm opgelegd.

1.36 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.37 dienstverlenend bedrijf en/of dienstverlenende instelling:

bedrijf of instelling waarvan de werkzaamheden bestaan uit het verlenen van economische en maatschappelijke diensten aan derden, waaronder zijn begrepen kapperszaken, fotostudio's, schoonheidsinstituten en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf;

1.38 differentiatielijn:

aanduiding welke het verschil aangeeft tussen de, binnen één bestemming geldende, bouw- en / of gebruiksregels;

1.39 educatief medegebruik:

een educatief gebruik van de gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit educatieve gebruik is toegestaan;

1.40 eerste bouwlaag:

de bouwlaag op de begane grond;

1.41 eerste lijns bebouwing

gebouwen die liggen in de eerste lijn ten opzichte van de geluidbron,; gebouwen behoeven daarbij niet op dezelfde (rooi)lijn te liggen maar dienen wel direct zichtbaar te zijn vanaf de geluidbron;

1.42 erf:

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden;

1.43 erker:

een toevoeging van ten hoogste één bouwlaag aan de gevel van een woning;

1.44 evenement

een gebeurtenis die verplaatsbaar is en waarbij muziek, kunst, cultuur, sport, religie, wetenschap of een combinatie hiervan centraal staat. Een evenement wordt gekenmerkt door publieke toegankelijkheid. Onder een evenement wordt in dezen onder andere verstaan: een kermis, een jaarmarkt, een festival danwel een andere hiermee vergelijkbare activiteit.

1.45 evenement categorie A

Dit zijn kleinschalige evenementen met een bezoekersaantal van maximaal 2000 per dag;

1.46 evenement categorie B

Dit zijn middelgrote evenementen met een bezoekersaantal van maximaal 15.000 per dag;

1.47 evenement categorie C

Dit zijn grootschalig evenementen met een bezoekersaantal van meer dan 10.000 per dag met een maximum van 50.000 per dag;

1.48 evenementgeluidperiode

Periode van maximaal 5 achtereenvolgende uren op zondag tot en met donderdag eindigend op 23.00 uur en in de nacht van vrijdag op zaterdag of in de nacht van zaterdag op zondag eindigend op 01.00 uur;

1.49 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.50 geluidgevoelige functies:

functies als bedoeld in het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen;

1.51 geluidgevoelige gebouwen:

gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een functie als bedoeld in het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen;

1.52 geluidsbelasting in dB:

de geluidsbelasting in L_{den} op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00-19.00 uur, van 19.00-23.00 uur en van 23.00-07.00 uur van een jaar als omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189);

1.53 geluidzoneringsplichtige inrichting:

een inrichting, bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een zone moet worden vastgesteld;

1.54 geschakelde woning:

woning welke met een andere woning verbonden is door middel van een bijbehorend bouwwerk;

1.55 halfvrijstaande woning:

een woning die onderdeel uitmaakt van een bouwmassa bestaande uit twee hoofdgebouwen;

1.56 het slopen van een bouwwerk:

het slopen van een bouwwerk zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 1, onder g van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.57 het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:

het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde, of van werkzaamheden zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 1, onder b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.58 het verharden van gronden:

onder het verharden van gronden wordt verstaan het aanbrengen van een dichte deklaag in de vorm van bijvoorbeeld klinkers, asfalt of beton;

1.59 hogere grenswaarde:

een maximale waarde voor de geluidbelasting, die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder, het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen en/of het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen;

1.60 hoofdgebouw:

een gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op een perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkste is;

1.61 horeca 1 activiteiten:

- a. winkelondersteunende/winkelgebonden horeca:
horeca waarbij de bedrijfsactiviteit is gericht op het voor gebruik ter plaatse verstrekken van al dan niet in dezelfde onderneming bereide of bewerkte etenswaren en dranken met een hoge bezoekersfrequentie gedurende de dag, zoals een tearoom, conditorei, koffiecorner, croissanterie, broodjeszaak, ijssalon en waarbij de aard en omvang van de bedrijfsactiviteit past binnen een overwegend winkelgebied en deels gebonden is aan c.q. ondersteunend is voor de functie van dat winkelgebied, daarbij lettend op de aard en ligging van andere gebruiksvormen in en het karakter van het gebied;
- b. eetcafé:
een bedrijf dat in hoofdzaak bestaat uit het verstrekken van maaltijden voor gebruik ter plaatse, met een gespreide bezoekersfrequentie gedurende de dag en de avond en waarbij het verstrekken van dranken daaraan ondergeschikt is en waarbij de aard en omvang van de bedrijfsactiviteit past binnen een overwegend winkelgebied en deels gebonden is aan c.q. ondersteunend is voor de functie van dat gebied, daarbij lettend op de aard en ligging van de andere gebruiksvormen in en het karakter van het gebied;
- c. restaurant/brasserie:
een bedrijf dat in hoofdzaak bestaat uit het verstrekken van maaltijden die ter plekke worden gebruikt met een in het algemeen gespreide bezoekersfrequentie gedurende een groot deel van de dag en avond en waarbij het verstrekken van drank daaraan ondergeschikt is;
- d. cafetaria/snackbar/shoarmazaak:
een bedrijf dat in hoofdzaak bestaat uit het tegen vergoeding verstrekken van eenvoudige etenswaren die ter plekke kunnen worden gebruikt en waarbij het verstrekken van drank daaraan ondergeschikt is, met een in het algemeen gespreide bezoekersfrequentie gedurende een groot deel van de dag en de avond, waarbij de bedrijvigheid zich zowel in als om de lokaliteit voltrekt;
- e. hotel/pension:
een bedrijf dat in hoofdzaak bestaat uit het verstrekken van nachtverblijf en waarbij het verstrekken van voedsel en dranken daaraan ondergeschikt is;
- f. bedrijfsmatige horeca-activiteiten:
vergelijkbaar met de onder a tot en met e genoemde vormen van bedrijvigheid;

1.62 horeca 2 activiteiten:

- a. zaalaccommodatie:
een bedrijf dat in hoofdzaak bestaat uit het verstrekken van gelegenheid tot het houden van bruiloften en partijen, alsmede tot het houden van congressen, conferenties en andere vergaderingen en waarbij het verstrekken van voedsel en dranken daaraan ondergeschikt is;
- b. bar/café/pub/grand-café of taveerne:
een zelfstandig bedrijf, dat in hoofdzaak bestaat uit het verstrekken van dranken voor gebruik ter plaatse en waaraan het verstrekken van maaltijden daaraan ondergeschikt is en met een in het algemeen gespreide bezoekersfrequentie gedurende de dag en een hoge bezoekersfrequentie gedurende de avond, waarbij de bedrijvigheid zich zowel in als om de lokaliteit voltrekt;
- c. bar-dancing/dancing (discotheek) of nachtcafé:
een zelfstandig bedrijf, dat in hoofdzaak bestaat uit het verstrekken van dranken voor gebruik ter plaatse en tevens gelegenheid biedt tot dansen, met een in het algemeen hoge bezoekersfrequentie gedurende de avond en de nacht, waarbij de bedrijvigheid zich binnen de lokaliteit voltrekt en waar de consumpties behalve zittend ook staand kunnen worden genuttigd;
- d. bedrijfsmatige horeca-activiteiten:
vergelijkbaar met de onder a tot en met c genoemde vormen van bedrijvigheid;

1.63 huishouden:

persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; bedrijfsmatige kamerverhuur wordt hieronder niet begrepen;

1.64 internethandel en/of telefonische colportage:

detailhandel waarbij de verkoop via internet en/of telefonische colportage plaatsvindt en waarbij geen sprake is van uitstalling ten verkoop;

1.65 kamerverhuur/kamerbewoning:

bewoning in de vorm van niet zelfstandige wooneenheden, zoals in de vorm van één of meerdere kamers;

1.66 kantoor:

een gebouw of een gedeelte van een gebouw dat uitsluitend dient voor de bedrijfsmatige uitoefening van administratieve werkzaamheden en voor zakelijke dienstverlening;

1.67 kantoor met baliefunctie:

een kantoor met een publieksaantrekkende hoofdfunctie, zoals een bank, postkantoor, gemeentehuis, reisbureau en dergelijke;

1.68 kap:

de volledige of nagenoeg volledige afdekking van een gebouw in een gebogen vorm danwel met een dakhelling van ten minste 15° en ten hoogste 75°;

1.69 kunstwerk:

een door de mens of machine gemaakt object; dit kan een civiel kunstwerk zijn of een artistieke kunstuiting;

1.70 maatschappelijke dienstverlening:

het verlenen van diensten in de medische, sociale, educatieve, culturele, religieuze en administratieve sfeer en andere vormen van dienstverlening, die een min of meer openbaar karakter hebben alsook ondergeschikte horeca ten behoeve van deze voorzieningen, met uitzondering van een seksinrichting;

1.71 nevenfuncties:

activiteiten die in ruimtelijke en bedrijfseconomische zin een ondergeschikt bestanddeel vormen van de totale bedrijfsactiviteiten op een agrarisch bouwperceel;

1.72 nutsvoorziening:

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreducerstations, schakeluisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie;

1.73 omgevingsvergunning:

vergunning als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

1.74 ondergeschikte functie:

functie waarvoor maximaal 30% van de vloeroppervlakte als zodanig mag worden gebruikt;

1.75 ondersteunende horeca:

kleine horecavoorzieningen welke ondergeschikt zijn aan de in de desbetreffende bestemming toegelaten hoofdfuncties, geen zelfstandige bedrijven zijnde;

1.76 onzelfstandige wooneenheid:

een woonvorm van één of meerdere kamer(s) in een woning waar sprake is van een noodzakelijk gebruik van gemeenschappelijke voorzieningen;

1.77 overbouwing:

een aan- of uitgebouwd bouwdeel, dat gelegen is boven peil, dat geen grotere hoogte heeft dan het aangrenzende bouwdeel, dat uitsteekt ten opzichte van het eronder gelegen deel en dat geen rechtstreekse verbinding heeft met het peil of gebouwd is op palen;

1.78 permanente bewoning:

gebruik van (een deel van) een gebouw als hoofdwoonverblijf;

1.79 perifere detailhandel:

detailhandel in auto's, boten, caravans, grove bouwmaterialen, keukens, sanitair en woninginrichting waaronder meubels, productiegebonden detailhandel alsmede tuincentra en bouwmarkten, die vanwege de omvang en de aard van de gevoerde artikelen een groot oppervlak nodig hebben voor de uitstalling en uit dien hoofde niet binnen de aangewezen winkelconcentratiegebieden gevestigd kunnen worden;

1.80 productiegebonden detailhandel:

detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan het productieproces;

1.81 professioneel vuurwerk:

vuurwerk, niet zijnde consumentenvuurwerk;

1.82 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.83 publieksaantrekkende beroeps- of bedrijfsactiviteit aan huis:

een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waarvan de aard, omvang en uitstraling zodanig is, dat de activiteit past binnen de desbetreffende woonomgeving en die derhalve in een woning en/of de daarbij behorende bijgebouwen, met behoud van de woonfunctie, kan worden toegestaan;

1.84 publiekverzorgend ambacht en dienstverlening:

een ambachtelijk c.q. dienstverlenend bedrijf dat zijn goederen en diensten rechtstreeks levert aan de consument, zoals een goudsmid, schoenmaker, kapper, videotheek en dergelijke;

1.85 reclamemast/ reclamezuil:

een paal of constructie waaraan reclame-uitingen worden bevestigd;

1.86 recreatief medegebruik:

een recreatief gebruik van de gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan;

1.87 seksinrichting:

een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een (raam)prostitutiebedrijf, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater, een parenclub, een privé-huis of een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.88 uitbouw:

een bijbehorend bouwwerk dat als vergroting van een bestaande ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw, welk bijbehorend bouwwerk door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.89 voorgevel:

voor wat betreft de realisatie van bijbehorende bouwwerken wordt slechts één gevel als voorgevel aangemerkt, namelijk de gevel die zich als belangrijkste gevel manifesteert;

1.90 voorgevelrooilijn:

de bouwgrens die langs de wegzijde met een regelmatige of nagenoeg regelmatige ligging van de voorgevels van de bestaande bebouwing ligt;

1.91 voorkeursgrenswaarde:

de maximale waarde voor de geluidsbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder, c.q. het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen, het Besluit geluidhinder spoorwegen en/of het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen;

1.92 vloeroppervlakte:

de totale oppervlakte van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken;

1.93 vrijetijdscentrum:

een gebouw waarin een of meerdere functies zijn gevestigd ten behoeve van de besteding van de vrije tijd, zoals een dansschool, een bioscoop, een sportschool, een snookercentrum en dergelijke;

1.94 vrijstaande woning:

een bouwmassa bestaande uit één vrijstaand hoofdgebouw;

1.95 vuurwerkbedrijven:

inrichtingen waar professioneel vuurwerk en/of meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk aanwezig is;

1.96 winkelvloeroppervlakte (wvo):

de verkoopruimte, d.w.z. het voor het winkelend publiek toegankelijke deel van (het bruto oppervlak) van een detailhandelsbedrijf of horecabedrijf, inclusief etalages en de ruimte achter toonbanken en kassa's;

1.97 wooneenheid/woning:

(een gedeelte van) een gebouw met woonfunctie/een complex van ruimtes, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één individueel huishouden;

1.98 woonhuis:

een gebouw, dat één woning omvat, dan wel twee of meer naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden.

1.99 zakelijke dienstverlening:

het bedrijfsmatig verlenen van diensten en/of het leggen van contacten of het uitvoeren van commerciële handelingen, uitgezonderd detailhandel.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 algemeen:

bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen als plinten, pilasters, kozijnen, schoorstenen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, dakgoten en overstekende daken tot 0,5 meter uit de gevel en luifels tot 1 meter uit de gevel buiten beschouwing gelaten;

2.2 de afstand tot de (zijdelingse) perceelsgrens:

de kortste afstand van enig punt van een gebouw tot de (zijdelingse) perceelsgrens van het bouwperceel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.5 de diepte van een hoofdgebouw:

vanaf de aan de straat gelegen bouwgrens tot aan de achtergevel van het hoofdgebouw of vanaf de bestaande voorgevel tot aan de achtergevel van het hoofdgebouw;

2.6 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.7 de hoogte van een dakopbouw:

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw;

2.8 de hoogte van een kap:

vanaf de bovenkant goot, boeiboord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap;

2.9 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.10 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.11 het bebouwd oppervlak van een bouwperceel:

de buitenwerks gemeten oppervlakte van het op een bouwperceel aanwezige c.q. op te richten gebouw of gebouwencomplex, gemeten op een meter boven peil;

2.12 peil

- a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang direct aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
- b. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de gemiddelde

- c. hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het
afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. bedrijven zoals genoemd in de bij deze regels horende bijlage "Staat van Bedrijfsactiviteiten - functiemenging" met dien verstande dat;
 - 1. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf-1-61' uitsluitend bedrijven mogen van categorie A;
 - 2. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf-2-61' uitsluitend bedrijven mogen van categorieën A en B;
 - 3. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf-3-61' uitsluitend bedrijven mogen van categorieën A, B en C;
- b. productiegebonden detailhandel;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - wonen op verdieping', ook voor wonen op de verdiepingen.

met tevens ondergeschikt:

- d. tuinen, erven en terreinen;
- e. wegen en paden;
- f. groenvoorzieningen;
- g. speelvoorzieningen;
- h. parkeervoorzieningen;
- i. overpaden en inritten ten behoeve van aanliggende bestemmingen;
- j. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
- k. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

- l. bouwwerken , geen gebouwen zijnde.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

3.2.2 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
- b. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum bouwhoogte;
- c. de goothoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande goothoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum goothoogte;

3.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.
- b. nutsgebouwen die de onder a genoemde maatvoering overschrijden zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' op de verbeelding, met de bestaande hoogte en bebouwde oppervlakte als maximum.

3.2.4 *Bouwwerken, geen gebouwen zijnde*

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 5 meter bedragen, met uitzondering van terrein- en erfafscheidingen die maximaal 2 meter hoog mogen zijn, tenzij de afscheiding achter de voorgevelrooilijn wordt geplaatst. In geval de plaatsing achter de voorgevelrooilijn geschiedt, mag de hoogte niet meer dan 3 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

3.3 Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de in de bestemming aangegeven gronden en de daarop voorkomende bouwwerken c.q. gebouwen of delen daarvan ten behoeve van:

- a. een bedrijfswoning, anders dan op grond van het bepaalde in 3.1 onder c is toegestaan;
- b. het verkopen van motorbrandstoffen, anders dan op grond van het bepaalde in 3.1 onder a is toegestaan;
- c. detailhandel, met uitzondering van internethandel en/of telefonische colportage en/of het bezorgen van door particulieren gekochte goederen en productiegebonden detailhandel zoals is opgenomen in artikel 3.1 sub b.

Artikel 4 Centrum

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Centrum' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. wonen, uitsluitend op de verdiepingen, waaronder woongebouwen ten behoeve van kamerverhuur/kamerbewoning;
- b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - wonen op begane grond' ook voor wonen op de begane grond;
- c. opslag/kantine e.d., ten behoeve van de op de begane grond gelegen functie, uitsluitend op de verdiepingen;
- d. bergingen en opgangen ten behoeve van de woningen;
- e. detailhandel, uitsluitend op de begane grond;
- f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel - detailhandel op verdieping' ook voor detailhandel op de verdiepingen;
- g. maatschappelijke dienstverlening, uitsluitend op de begane grond;
- h. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk - maatschappelijk op verdieping' ook voor maatschappelijke dienstverlening op de verdiepingen;
- i. dienstverlenende instellingen, uitsluitend op de begane grond;
- j. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van dienstverlening - dienstverlening op verdieping' ook voor dienstverlenende bedrijven op de verdiepingen;
- k. kantoren, uitsluitend op de begane grond;
- l. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van kantoor - kantoor op verdieping' ook voor kantoren op de verdiepingen;
- m. ter plaatse van de aanduiding 'horeca van categorie 1', ook voor horeca van categorie 1, uitsluitend op de begane grond;
- n. ter plaatse van de aanduiding 'horeca' ook voor horeca tot en met categorie 2, uitsluitend op de begane grond;
- o. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van horeca - horeca van categorie 1 op verdieping' ook voor horeca met categorie 1 op de verdiepingen;
- p. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van horeca - horeca tot en met categorie 2 op verdieping' ook voor horeca tot en met categorie 2 op de verdiepingen;
- q. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van horeca - horeca tot en met categorie 2 op verdieping-1' ook voor horeca tot en met categorie 2 op de verdieping;
- r. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf-4-61' ook voor een bedrijf met SBI code 61A Telecommunicatiebedrijven;
- s. ter plaatse van de aanduiding 'discotheek', ook voor een discotheek;
- t. ter plaatse van de aanduiding 'seksinrichting' ook voor een seksinrichting;
- u. ter plaatse van de aanduiding 'wonen uitgesloten' is wonen uitgesloten;
- v. ter plaatse van de aanduiding 'maatschappelijk uitgesloten' is maatschappelijke dienstverlening uitgesloten.

met tevens ondergeschikt:

- w. tuinen, erven en terreinen;
- x. wegen en paden;
- y. groenvoorzieningen;
- z. speelvoorzieningen;
- aa. parkeervoorzieningen, zowel boven- als ondergronds;
- ab. ondersteunende horeca ten behoeve van detailhandel met een maximale oppervlakte van 80 m², uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel-1';
- ac. ondersteunende horeca ten behoeve van detailhandel met een maximale oppervlakte van 290 m², uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel-2';
- ad. ondersteunende horeca ten behoeve van maatschappelijke dienstverlening met een maximale oppervlakte van 370 m², uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk-1';
- ae. het geven van workshops, uitsluitend op de begane grond;
- af. overpaden en inritten ten behoeve van aanliggende bestemmingen;

- ag. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
 - ah. nutsvoorzieningen;
- met de daarbij behorende:
- ai. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

4.2.2 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
- b. een nieuw te bouwen hoofdgebouw dient in de aan de straat gelegen bouwgrens te worden gebouwd;
- c. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum bouwhoogte;
- d. de goothoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande goothoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum goothoogte;
- e. ondergrondse parkeervoorzieningen mogen binnen het bestemmingsvlak worden gerealiseerd, met dien verstande dat een ondergrondse parkeervoorziening uit maximaal een bouwlaag mag bestaan;
- f. ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' is het bouwen uitsluitend toegestaan boven de eerste bouwlaag, met uitzondering van: ondergeschikte delen ten behoeve van de onderdoorgang (waaronder kolommen en kopgevels) en reclamevoorzieningen, mits de functie van de onderdoorgang niet geschaad wordt.

4.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen;

4.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 meter bedragen, met uitzondering van terrein- en erfafscheidingen die maximaal 1 meter hoog mogen zijn, tenzij de afscheiding achter de voorgevelrooilijn wordt geplaatst. In geval de plaatsing achter de voorgevelrooilijn geschiedt, mag de hoogte niet meer dan 2 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

Artikel 5 Cultuur en ontspanning

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Cultuur en ontspanning' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. ter plaatse van de aanduiding 'seksinrichting' uitsluitend voor een seksinrichting;
- b. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bioscoop' voor een bioscoop met bijbehorende voorzieningen;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'theater' voor theater- en muziekactiviteiten, filmvertoningen, exposities en congressen met de daarbij behorende voorzieningen;
- d. ter plaatse van de aanduiding 'horeca van categorie 1' ook voor horeca in de categorie 1 zoals deze is omschreven in artikel 1.61;

met tevens ondergeschikt:

- e. tuinen, erven en terreinen;
- f. wegen en paden;
- g. groenvoorzieningen;
- h. speelvoorzieningen;
- i. parkeervoorzieningen;
- j. ondersteunende horeca;
- k. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van horeca-zaalaccomodatie' ook voor horeca in categorie 2a zoals deze is omschreven in artikel 1.62 onder a;
- l. overpaden en inritten ten behoeve van aanliggende bestemmingen;
- m. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
- n. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

- o. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

5.2.2 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
- b. een nieuw te bouwen hoofdgebouw dient in de aan de straat gelegen bouwgrens te worden gebouwd;
- c. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum bouwhoogte;
- d. de goothoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande goothoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum goothoogte;

5.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.

5.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 meter bedragen, met

- uitzondering van terrein- en erfafscheidingen die maximaal 1 meter hoog mogen zijn, tenzij de afscheiding achter de voorgevelrooilijn wordt geplaatst. In geval de plaatsing achter de voorgevelrooilijn geschiedt, mag de hoogte niet meer dan 2 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

Artikel 6 Detailhandel

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Detailhandel' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. detailhandel;
 - b. ter plaatse van de aanduiding 'wonen' ook voor wonen op de verdiepingen;
- met tevens ondergeschikt:
- c. tuinen, erven en terreinen;
 - d. wegen en paden;
 - e. groenvoorzieningen;
 - f. speelvoorzieningen;
 - g. parkeervoorzieningen;
 - h. ondersteunende horeca;
 - i. overpaden en inritten ten behoeve van aanliggende bestemmingen;
 - j. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
 - k. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

- l. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

6.2.2 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
- b. een nieuw te bouwen hoofdgebouw dient in de aan de straat gelegen bouwgrens te worden gebouwd;
- c. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum bouwhoogte;
- d. ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' is het bouwen uitsluitend toegestaan boven de eerste bouwlaag, met uitzondering van ondergeschikte delen ten behoeve van de onderdoorgang, waaronder kolommen en kopgevels, mits de functie van de onderdoorgang niet geschaad wordt.

6.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.

6.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 meter bedragen, met uitzondering van terrein- en erfafscheidingen die maximaal 1 meter hoog mogen zijn, tenzij de afscheiding achter de voorgevelrooilijn wordt geplaatst. In geval de plaatsing achter de voorgevelrooilijn geschiedt, mag de hoogte niet meer dan 2 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

Artikel 7 Groen

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. groenvoorzieningen;
- b. bermen en beplanting;
- c. muziekkoepeel;
- d. evenementen van categorie A en B zoals deze omschreven zijn in de artikelen 1.45, 1.46;
- e. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'terras' ook voor een terras;

met tevens ondergeschikt:

- f. sport-, spel- en jeugdvoorzieningen;
- g. hondenuitlaatvoorzieningen;
- h. fiets- en/of voetpaden;
- i. recreatief medegebruik;
- j. overpaden en inritten ten behoeve van aanliggende bestemmingen;
- k. waterberging, watergangen en waterpartijen;
- l. kunstwerken;
- m. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
- n. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

- o. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

7.2.2 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
- b. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum bouwhoogte;

7.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.
- b. nutsgebouwen die de onder a genoemde maatvoering overschrijden zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' op de verbeelding, met de bestaande hoogte en bebouwde oppervlakte als maximum.

7.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 5 meter hoog zijn.

7.3 Specifieke gebruiksregels

Het is verboden de in deze bestemming begrepen gronden en de daarop voorkomende opstallen te gebruiken of in gebruik te geven of te laten voor een doel of op een wijze strijdig met deze bestemming.

7.3.1 Evenementen

De specifiek aangeduide gronden zijn mede bestemd voor evenementen van de categorie A en B met dien verstande dat:

- a. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van groen-1' maximaal 6 evenementen per jaar van de categorie A mogen worden gehouden, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op- en afbouw;
- b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van groen-1' maximaal 1 evenement per jaar van de categorie B mag worden gehouden, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op- en afbouw;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van groen-2' maximaal 6 evenementen per jaar van de categorie A mogen worden gehouden, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op- en afbouw;
- d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van groen-2' maximaal 1 evenement per jaar van de categorie B mag worden gehouden, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op- en afbouw;

het bepaalde onder sub a,b,c en d is alleen mogelijk mits voldaan wordt aan het bepaalde zoals hieronder opgenomen onder e en f;

- e. de geluidbelasting van de eerstelijns gevels van geluidgevoelige bestemmingen rond de gronden als gevolg van een evenement maximaal 60 dB(A) en/of maximaal 69 dB(C) mag bedragen;
- f. in afwijking van sub e een gevel van een geluidgevoelige bestemming gedurende 3 evenementgeluidperioden per jaar als gevolg van evenementen een geluidbelasting mag ondervinden van maximaal 75 dB(A) en/of maximaal 84 dB(C);

Artikel 8 Horeca

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Horeca' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. 'horeca 1 activiteiten' en 'horeca 2 activiteiten', zoals deze omschreven zijn in artikel 1.61 en artikel 1.62, uitsluitend op de begane grond, uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'horeca van categorie 1' waar uitsluitend horeca 1 activiteiten op de begane grond zijn toegestaan;
- b. op gronden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van horeca - horeca van categorie 1 op verdieping' ook voor horeca van categorie 1 op de verdiepingen;
- c. op gronden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van horeca - horeca tot en met categorie 2 op verdieping' ook voor horeca van categorieën 1 en 2 op de verdiepingen;
- d. wonen, echter uitsluitend op de verdiepingen boven gronden waar 'horeca van categorie 1' is toegestaan;
- e. opslag/kantine e.d., ten behoeve van de op de begane grond gelegen functie, uitsluitend op de verdiepingen;

met tevens ondergeschikt:

- f. tuinen, erven en terreinen;
- g. wegen en paden;
- h. groenvoorzieningen;
- i. speelvoorzieningen;
- j. parkeervoorzieningen;
- k. overpaden en inritten ten behoeve van aanliggende bestemmingen;
- l. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
- m. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

- n. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

8.2.2 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
- b. een nieuw te bouwen hoofdgebouw dient in de aan de straat gelegen bouwgrens te worden gebouwd;
- c. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum bouwhoogte;
- d. de goothoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande goothoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum goothoogte;

8.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.
- b. nutsgebouwen die de onder a genoemde maatvoering overschrijden zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' op de verbeelding, met de bestaande hoogte en bebouwde oppervlakte als maximum.

8.2.4 *Bouwwerken, geen gebouwen zijnde*

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 meter bedragen, met uitzondering van terrein- en erfafscheidingen die maximaal 1 meter hoog mogen zijn, tenzij de afscheiding achter de voorgevelrooilijn wordt geplaatst. In geval de plaatsing achter de voorgevelrooilijn geschiedt, mag de hoogte niet meer dan 2 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

Artikel 9 Kantoor

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Kantoor' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. kantoren;
 - b. ter plaatse van de aanduiding 'fitnesscentrum' voor een fitnesscentrum;
- met tevens ondergeschikt:
- c. tuinen, erven en terreinen;
 - d. wegen en paden;
 - e. groenvoorzieningen;
 - f. speelvoorzieningen;
 - g. parkeervoorzieningen, zowel boven- als ondergronds;
 - h. ondersteunende horeca;
 - i. overpaden en inritten ten behoeve van aanliggende bestemmingen;
 - j. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
 - k. nutsvoorzieningen;
- met de daarbij behorende:
- l. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

9.2.2 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
- b. een nieuw te bouwen hoofdgebouw dient in de aan de straat gelegen bouwgrens te worden gebouwd;
- c. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum bouwhoogte;
- d. de goothoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande goothoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum goothoogte;
- e. ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' is het bouwen uitsluitend toegestaan boven de eerste bouwlaag, met uitzondering van ondergeschikte delen ten behoeve van de onderdoorgang, waaronder kolommen en kopgevels, mits de functie van de onderdoorgang niet geschaad wordt.

9.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.
- b. nutsgebouwen die de onder a genoemde maatvoering overschrijden zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening', met de bestaande hoogte en bebouwde oppervlakte als maximum.

9.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 5 meter bedragen, met

- uitzondering van terrein- en erfafscheidingen die maximaal 1 meter hoog mogen zijn, tenzij de afscheiding achter de voorgevelrooilijn wordt geplaatst. In geval de plaatsing achter de voorgevelrooilijn geschiedt, mag de hoogte niet meer dan 3 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

Artikel 10 Maatschappelijk

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. maatschappelijke dienstverlening;
- b. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning' maximaal één bedrijfswoning per aanduidingsvlak;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'onderwijs' ook voor onderwijsdoeleinden;
- d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - wonen op verdieping' voor maximaal 1 woning op de verdieping;
- e. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - bedrijfswoning op verdieping' voor maximaal 1 bedrijfswoning op de verdieping;
- f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk uitgesloten - geluidsgevoelig' zijn geen geluidsgevoelige functies toegestaan;

met tevens ondergeschikt:

- g. tuinen, erven en terreinen;
- h. wegen en paden;
- i. groenvoorzieningen;
- j. speelvoorzieningen;
- k. parkeervoorzieningen;
- l. ondersteunende horeca;
- m. overpaden en inritten ten behoeve van aanliggende bestemmingen;
- n. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
- o. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

- p. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

10.2.2 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
- b. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum bouwhoogte;
- c. de goothoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande goothoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum goothoogte;
- d. ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' is het bouwen uitsluitend toegestaan boven de eerste bouwlaag, met uitzondering van ondergeschikte delen ten behoeve van de onderdoorgang, waaronder kolommen en kopgevels, mits de functie van de onderdoorgang niet geschaad wordt.

10.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.
- b. nutsgebouwen die de onder a genoemde maatvoering overschrijden zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' op de verbeelding, met de bestaande hoogte en

bebouwde oppervlakte als maximum.

10.2.4 *Bouwwerken, geen gebouwen zijnde*

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 5 meter bedragen, met uitzondering van terrein- en erfafscheidingen die maximaal 1 meter hoog mogen zijn, tenzij de afscheiding achter de voorgevelrooilijn wordt geplaatst. In geval de plaatsing achter de voorgevelrooilijn geschiedt, mag de hoogte niet meer dan 3 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

10.3 **Wijzigingsbevoegdheid**

10.3.1 *Wijzigingsregels*

1. Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van het gebied, ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 1', wijzigen in de bestemming 'Wonen' met dien verstande dat:
 - a. de voorschriften van artikel 15 Wonen in acht genomen moeten worden;
 - b. de maximale bouwhoogte 12 meter mag bedragen;
 - c. de afstand van de voorgevelrooilijn tot de naar de weg gekeerde perceelsgrens minimaal 5 meter mag bedragen;
 - d. het totale aantal woningen maximaal 45 mag bedragen;
 - e. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
 1. Het straat- en bebouwingsbeeld;
 2. De woonsituatie;
 3. De verkeersveiligheid;
 4. De gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
 - f. toepassing wordt gegeven aan het bepaalde in artikel 10.3.2 Toetsingskader.
2. Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van het gebied, ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 2', wijzigen door de functies Kantoren en Wonen toe te voegen aan de bestemming 'Maatschappelijk' met dien verstande dat:
 - a. de functies Kantoren en Wonen door middel van aanduidingen worden toegevoegd;
 - b. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
 1. Het straat- en bebouwingsbeeld;
 2. De woonsituatie;
 3. De verkeersveiligheid;
 4. De gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
 - c. toepassing wordt gegeven aan het bepaalde in artikel 10.3.2 Toetsingskader.

10.3.2 *Toetsingskader*

Alvorens toepassing te geven aan het bepaalde in 10.3.1 Wijzigingsregels dient voldaan te worden aan de onderzoeksverplichting op de volgende onderdelen:

- a. luchtkwaliteit
- b. de geluidbelasting vanwege het wegverkeer van geluidsgevoelige bebouwing niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde of een verkregen hogere grenswaarde zoals vastgesteld door burgemeester en wethouders.
- c. voldoende parkeergelegenheid
- d. bodemkwaliteit
- e. watertoets
- f. archeologie
- g. externe veiligheid
- h. ecologie, toetsing flora- en faunawet
- i. economische uitvoerbaarheid en kostenverhaal.

10.3.3 *Procedureregels*

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van het plan als bedoeld in artikel 10.3.1 is het bepaalde in artikel 25.1 van toepassing.

Artikel 11 Verkeer

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. wegen, straten en paden;
 - b. voet- en rijwielpaden;
- met tevens ondergeschikt:
- c. parkeervoorzieningen;
 - d. groenvoorzieningen;
 - e. speelvoorzieningen;
 - f. waterberging, watergangen en waterpartijen;
 - g. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
 - h. nutsvoorzieningen;
- met de daarbij behorende:
- i. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

11.2 Bouwregels

11.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

11.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

11.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.
- c. erkers, balkons, luifels, dakoverstekken, reclamevoorzieningen en vaste zonweringen mogen aan panden gelegen in de naastgelegen bestemmingen worden gebouwd met dien verstande dat de overschrijding van de bestemmingsgrens niet meer bedraagt dan 1,5 meter en onder de voorwaarde dat er voor wat betreft de verkeersveiligheid geen belemmeringen ontstaan.

Artikel 12 Verkeer - Openbaar Vervoer

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Openbaar Vervoer' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. halte van en tevens overstapstation tussen openbaar vervoersvormen;
 - b. voorzieningen ten behoeve van het openbaar vervoersstation waaronder detailhandel, dienstverlening, onderhoud en beheer;
 - c. openbaar vervoerstroken;
- met tevens ondergeschikt:
- d. wegen, voet en rijwielpaden;
 - e. groenvoorzieningen en bermen;
 - f. parkeervoorzieningen;
 - g. fietsenstallingen,abri's, telefooncellen, straatmeubilair en dergelijke;
 - h. waterberging, watergangen en waterpartijen;
 - i. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
 - j. nutsvoorzieningen;
- met de daarbij behorende:
- k. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

12.2 Bouwregels

12.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

12.2.2 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
- b. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte' mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximale bouwhoogte;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' is het bouwen uitsluitend toegestaan boven de eerste bouwlaag, met uitzondering van: ondergeschikte delen ten behoeve van de onderdoorgang (waaronder kolommen en kopgevels) en reclamevoorzieningen ten behoeve van de naastgelegen bestemming, mits de functie van de onderdoorgang niet geschaad wordt.

12.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.

12.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

Artikel 13 Verkeer - Verblijfsgebied

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Verblijfsgebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. wegen, straten, pleinen en paden;
- b. voet- en rijwielpaden;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'parkeergarage' voor een parkeergarage;
- d. ter plaatse van de aanduiding 'garagebox' uitsluitend voor garageboxen;
- e. ter plaatse van de aanduiding 'opslag' uitsluitend voor opslag;
- f. evenementen van categorie A, B en C zoals deze omschreven zijn in de artikelen 1.45, 1.46, 1.47;

met tevens ondergeschikt:

- g. (fiets)parkeervoorzieningen, zowel boven- als ondergronds;
- h. afvalvoorzieningen, zowel bovengronds als ondergronds
- i. speelvoorzieningen;
- j. groenvoorzieningen;
- k. bruggen en overkluizingen;
- l. standplaatsen;
- m. nutsvoorzieningen;
- n. herdenkingsmonumenten;
- o. het houden van markten;
- p. ontsluiting voor het gemotoriseerde verkeer van een parkeergarage;
- q. kunstwerken;
- r. voorzieningen t.b.v. afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;

met de daarbij behorende:

- s. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

13.2 Bouwregels

13.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

13.2.2 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd.
- b. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte' mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximale bouwhoogte.
- c. ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' is het bouwen uitsluitend toegestaan boven de eerste bouwlaag, met uitzondering van ondergeschikte delen ten behoeve van de onderdoorgang, waaronder kolommen en kopgevels, mits de functie van de onderdoorgang niet geschaad wordt.

13.2.3 Standplaatsen

Op deze gronden mogen standplaatsen worden ingenomen met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor de standplaats dient een vergunning te zijn afgegeven op grond van de APV en de Marktverordening van de gemeente Hengelo;
- b. de bebouwde oppervlakte per standplaats mag niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m bedragen.

13.2.4 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.
- b. nutsgebouwen die de onder a genoemde maatvoering overschrijden zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening', met de bestaande hoogte en bebouwde oppervlakte als maximum.

13.2.5 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de bouwhoogte van kunstwerken en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mag maximaal 12 meter bedragen.
- b. de bouwhoogte van speeltoestellen mag maximaal 5 meter bedragen.
- c. erkers, balkons, luifels, dakoverstekken, reclamevoorzieningen en vaste zonweringen mogen aan panden gelegen in de naastgelegen bestemmingen worden gebouwd met dien verstande dat de overschrijding van de bestemmingsgrens niet meer bedraagt dan 1,5 meter en onder de voorwaarde dat er voor wat betreft de verkeersveiligheid geen belemmeringen ontstaan.
- d. de bouwhoogte van zijschotten mag maximaal 1,80 meter bedragen, parasols mogen een maximale breedte of diameter van 4 meter hebben. Luifels mogen een maximale uitvaldiepte hebben van 5 meter. Deze bouwwerken mogen alleen worden opgericht voor zover zij dienen t.b.v. een horecaterras waarvoor met toepassing van artikel 13.6 onder b een omgevingsvergunning is verleend.
- e. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 4 meter bedragen

13.3 Nadere eisen

13.3.1 Stellen van nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing, ten behoeve van:

- a. het straat- en bebouwingsbeeld;
- b. de verkeersveiligheid;
- c. de sociale veiligheid;
- d. de milieusituatie;
- e. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

13.3.2 Procedure nadere eisen

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van nadere eisen als bedoeld in artikel 13.3.1 is de procedure van toepassing zoals vermeld in artikel 25.2 van het plan.

13.4 Afwijken van de bouwregels

1. Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 13.2.4 en toestaan dat grotere nutsvoorzieningen worden opgericht, mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen:
 - a. de bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan 25 m²;
 - b. de hoogte mag niet meer bedragen dan 5 meter;
 - c. geen onevenredige aantasting plaats vindt van:
 1. het straat- en bebouwingsbeeld;
 2. de verkeersveiligheid;
 3. de sociale veiligheid;
 4. de milieusituatie;
 5. de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.
2. Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 13.2.5 en toestaan dat hogere zijschotten en grotere

parasols worden opgericht, mits :

- a. wordt voldaan aan de bepalingen zoals opgenomen op de kaart "Kwaliteitseisen terrassen" die behoort bij het op 20 augustus 2013 vastgestelde Nota terrassenbeleid centrum Hengelo c.q. aanvullingen danwel wijzigingen daarop.
- b. geen onevenredige aantasting plaats vindt van:
 1. het straat- en bebouwingsbeeld;
 2. de verkeersveiligheid;
 3. de sociale veiligheid;
 4. de milieusituatie;
 5. de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

13.5 Specifieke gebruiksregels

Het is verboden de in deze bestemming begrepen gronden en de daarop voorkomende opstallen te gebruiken of in gebruik te geven of te laten voor een doel of op een wijze strijdig met deze bestemming.

13.5.1 Evenementen

De voor Verkeer - Verblijfsgebied aangewezen gronden zijn mede bestemd voor evenementen van de categorie A, B en C met dien verstande dat:

- a. maximaal 60 evenementen per jaar van de categorie A mogen worden gehouden, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op- en afbouw;
- b. maximaal 30 evenementen per jaar van de categorie B mogen worden gehouden, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op- en afbouw;
- c. maximaal 6 evenementen per jaar van de categorie C mogen worden gehouden, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op- en afbouw.

Het bepaalde onder sub a,b en c is alleen mogelijk mits voldaan wordt aan het bepaalde zoals hieronder opgenomen onder d,e, en f;

- d. de geluidbelasting van de eerstelijns gevels van geluidgevoelige bestemmingen rond de gronden als gevolg van een evenement maximaal 60 dB(A) en/of maximaal 69 dB(C) mag bedragen;
- e. in afwijking van sub d. een gevel van een geluidgevoelige bestemming gedurende 20 evenementengeluidperioden per jaar als gevolg van evenementen een geluidbelasting mag ondervinden van maximaal 75 dB(A) en/of maximaal 84 dB(C);
- f. in afwijking van sub e. een gevel van een geluidgevoelige bestemming aan de Markt en de Brinkstraat gedurende 5 evenementengeluidperioden per jaar als gevolg van evenementen een geluidbelasting mag ondervinden van maximaal 85 dB(A) en/of maximaal 94 dB(C).

13.6 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde in artikel 13.5:

- a. indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd;
- b. ten behoeve van het gebruik van de gronden als horecaterras, echter uitsluitend voor zover dit in overeenstemming is met de bepalingen in de Nota terrassenbeleid centrum Hengelo (vastgesteld op 20 augustus 2013) van de gemeente Hengelo en de vastgestelde wijzigingen c.q. aanvullingen daarop.
- c. ten behoeve van het gebruik van gronden zoals bedoeld in artikel 13.5.1 onder a, en toestaan dat er maximaal 70 evenementen per jaar van de categorie A mogen worden gehouden, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op- en afbouw, mits het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast;
- d. ten behoeve van het gebruik van gronden zoals bedoeld in artikel 13.5.1 onder b, en toestaan dat er maximaal 40 evenementen per jaar van de categorie B mogen worden gehouden, waarbij de duur van het evenement maximaal 3 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op- en afbouw, mits het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast;
- e. ten behoeve van het gebruik van gronden zoals bedoeld in artikel 13.5.1 onder c, en toestaan dat de duur van het evenement maximaal 6 dagen aaneengesloten mag bedragen inclusief op-

en afbouw;

Artikel 14 Water

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. waterhuishoudkundige doeleinden, waterberging, waterlopen met bijbehorende taluds;
- b. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'terras' ook voor een terras;
- c. groenvoorzieningen en bermen;
- d. recreatieve voorzieningen;
- e. kunstwerken en kademuren;
- f. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

- g. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

14.2 Bouwregels

14.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

14.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, anders dan het bepaalde in 14.2.3.

14.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.

14.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

14.3 Afwijken van de bouwregels

14.3.1 Verlenen van afwijking voor nutsgebouwen

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 14.2.3 en toestaan dat grotere nutsvoorzieningen worden opgericht, mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen:

- a. de bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan 25 m²;
- b. de hoogte mag niet meer bedragen dan 5 m;
- c. geen onevenredige aantasting plaats vindt van:
 - 1. het straat- en bebouwingsbeeld;
 - 2. de verkeersveiligheid;
 - 3. de sociale veiligheid;
 - 4. de milieusituatie;
 - 5. de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

Artikel 15 Wonen

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. woonhuizen, waaronder woongebouwen ten behoeve van kamerverhuur/kamerbewoning, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden-beroep;
- b. ter plaatse van de aanduiding 'kantoor' ook voor kantoren, uitsluitend op de begane grond;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'detailhandel' ook voor detailhandel, uitsluitend op de begane grond;
- d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van kantoor - kantoor op verdieping' ook voor kantoren op de verdieping;

met tevens ondergeschikt:

- e. aan-/uitbouwen en bijgebouwen;
- f. tuinen, erven en terreinen;
- g. woonstraten;
- h. parkeervoorzieningen, zowel boven- als ondergronds;
- i. verhardingen;
- j. overpaden en inritten ten behoeve van aanliggende bestemmingen;
- k. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
- l. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

- m. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

15.2 Bouwregels

15.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

15.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

- a. een hoofdgebouw mag uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd;
- b. de voorgevel van een nieuw te bouwen hoofdgebouw dient in de aan de straat gelegen bouwgrens te worden gebouwd;
- c. de diepte van een hoofdgebouw mag ten hoogste 12 meter bedragen, dan wel de bestaande diepte indien deze meer bedraagt;
- d. de afstand van een hoofdgebouw tot de zijdelingse perceelsgrens dient minimaal 2 meter te bedragen, dan wel de bestaande afstand indien deze minder dan 2 meter bedraagt, tenzij bij bouwgrens anders is bepaald en met uitzondering van:
 1. woningen geschakeld via bijbehorende bouwwerken,
 2. woningen deel uitmakende van blokken van twee of meer woningen, in welke gevallen de gemeenschappelijke tussenmuur op de zijdelingse perceelsgrens mag worden gebouwd;
- e. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum bouwhoogte;
- f. de goothoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte', mag niet worden overschreden. Indien de bestaande goothoogte meer bedraagt, geldt dat als maximum goothoogte;
- g. in afwijking van het bepaalde onder a mogen erkers, balkons, luifels, dakoverstekken en vaste zonweringen tevens binnen het bestemmingsvlak, buiten het bouwvlak aan een gevel van het hoofdgebouw worden gebouwd met een maximale bouwdiepte van 1,5 meter.
- h. ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' is het bouwen uitsluitend toegestaan boven de eerste bouwlaag, met uitzondering van ondergeschikte delen ten behoeve van de

onderdoorgang, waaronder kolommen en kopgevels, mits de functie van de onderdoorgang niet geschaad wordt.

15.2.3 Aan-/uitbouwen en bijgebouwen

Binnen deze bestemming mogen aan-/uitbouwen en bijgebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende regels:

- a. aan-/uitbouwen en bijgebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
- b. ter plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen' mogen uitsluitend bijgebouwen worden gebouwd;
- c. aan-/uitbouwen en bijgebouwen dienen minimaal 2,5 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan te zijn gelegen;
- d. de gezamenlijke oppervlakte van aan-/uitbouwen en bijgebouwen bij een hoofdgebouw mag per bouwperceel bedragen:
 1. 50 m²;
 2. 75 m² voor percelen groter dan 500 m²;
 3. 100 m² voor percelen groter dan 1000 m².met dien verstande dat de oppervlakte van de aan-/uitbouwen en bijgebouwen die op dat gedeelte van het bouwperceel zijn of worden gebouwd, waar het hoofdgebouw nog volgens het bepaalde in artikel 15.2.2 als hoofdgebouw vergroot kan worden, niet wordt gerekend tot de gezamenlijke oppervlakte aan aan-/uitbouwen en bijgebouwen;
- e. de bouwhoogte van een aan-/uitbouw of bijgebouw mag niet meer bedragen dan 5 meter, dan wel de bestaande bouwhoogte indien deze meer bedraagt;
- f. de goothoogte van een aan-/uitbouw of bijgebouw mag niet meer bedragen dan 3,5 meter, dan wel de bestaande goothoogte indien deze meer bedraagt;
- g. de afstand van aan-/uitbouwen en bijgebouwen tot de zijdelingse perceelsgrens dient minimaal 1 meter te bedragen, tenzij op de perceelsgrens wordt gebouwd of bij bouwgrans anders is bepaald;
- h. indien sprake is van de bouw van een aan-/uitbouw of bijgebouw ten behoeve van een kantoor of praktijkruimte behorende bij een aan-huis-verbonden-beroep en/of ruimten voor lichamelijk gehandicapten mag de maximaal toegestane oppervlakte van aan-/uitbouwen en bijgebouwen als bedoeld onder c met 25 m² worden uitgebreid.

15.2.4 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.
- b. nutsgebouwen die de onder a genoemde maatvoering overschrijden zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' op de verbeelding, met de bestaande hoogte en bebouwde oppervlakte als maximum.

15.2.5 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, uitgezonderd erf- en terreinafscheidingen, mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd;
- b. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 5 meter bedragen, met uitzondering van terrein- en erfafscheidingen die maximaal 1 meter hoog mogen zijn, tenzij de afscheiding achter de voorgevelrooilijn wordt geplaatst. In geval de plaatsing achter de voorgevelrooilijn geschiedt, mag de hoogte niet meer dan 2 meter bedragen;
- c. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

15.3 Specifieke gebruiksregels

15.3.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen;

- a. het gebruik van de in de bestemming aangegeven gronden en de daarop voorkomende bouwwerken c.q. gebouwen of delen daarvan ten behoeve van een seksinrichting;
- b. het gebruik van aan-, uitbouwen en bijgebouwen voor zelfstandige bewoning.

15.3.2 *Aan-huis-verbonden-beroep*

Ten aanzien van de uitoefening van een aan-huis-verbonden-beroeps- of bedrijfsactiviteit gelden de volgende voorwaarden:

- a. het aan-huis-verbonden-beroep mag uitsluitend worden uitgeoefend door een bewoner van het hoofdgebouwen op hetzelfde bouwperceel;
- b. er mag geen hinder worden of kunnen worden toegebracht aan het woonmilieu;
- c. er mag niet meer dan 1/3 van de oppervlakte van de woning en de bij deze woning behorende aan-/uitbouwen en bijgebouwen voor de beroepsuitoefening worden gebruikt, met een maximum van 40 m²;
- d. het mogen geen zodanig verkeersaantrekkende activiteiten betreffen, ten gevolge waarvan extra verkeersmaatregelen, waaronder parkeervoorzieningen, noodzakelijk worden.

Artikel 16 Waarde - Archeologie Hoog (binnen kom)

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie Hoog (binnen kom)' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

16.2 Bouwregels

16.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden, alsmede ten behoeve van het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

16.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, anders dan het bepaalde in 16.2.4.

16.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 2 meter bedragen.

16.2.4 Bouwwerken ten behoeve van andere bestemmingen

In uitzondering op het bepaalde in 16.2.1 en 16.2.2, zijn op de in 16.1 bedoelde gronden eveneens bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden aangewezen bestemmingen, slechts toelaatbaar indien het betreft:

- a. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte voor zover gelegen op of onder peil niet wordt uitgebreid, en;
- b. een bouwwerk zonder graafwerkzaamheden dieper dan 40 cm en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst;
- c. een bouwwerk met een oppervlakte tot ten hoogste 250 m².

16.3 Nadere eisen

16.3.1 Stellen van nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing, ten behoeve van:

- a. de milieusituatie;
- b. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

16.3.2 Procedure nadere eisen

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van nadere eisen als bedoeld in artikel 16.3.1 is de procedure van toepassing zoals vermeld in artikel 25.2 van het plan.

16.4 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 16.2.2 met inachtneming van de voor deze gronden geldende overige bouwregels, mits wordt voldaan aan één van de volgende voorwaarden:

- a. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad;
- b. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat archeologische waarden op de betrokken locatie niet aanwezig zijn.
- c. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie de archeologische waarden door de bouwwerkzaamheden niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de afwijking regels te verbinden gericht op:
 1. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
 2. het doen van opgravingen;
 3. begeleiding van de bouwwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

16.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

16.5.1 Verbodsbepaling

Het is verboden op de tot 'Waarde - Archeologie Hoog (binnen kom)' bestemde gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm, waartoe worden gerekend het ophogen, afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage;
- b. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
- c. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
- d. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

De onder a. tot en met d. bedoelde werken of werkzaamheden zijn slechts toelaatbaar, indien mede op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.

16.5.2 Uitzondering

Het onder 16.5.1 vervatte verbod geldt niet:

- a. indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn;
- b. indien de in 16.5.1 genoemde werken een oppervlakte hebben tot ten hoogste 250 m²;
- c. voor werken of werkzaamheden, die:
 1. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning;
 2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treden van het plan;
 3. behoren tot het normale onderhoud en beheer van de gronden;
 4. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

16.5.3 Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel 16.5.1 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a onder 2° van de Wet op de economische delicten.

16.6 Wijzigingsbevoegdheid

16.6.1 Wijziging dubbelbestemming

Burgemeester en wethouders kunnen met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen door de dubbelbestemming Waarde - Archeologie Hoog (binnen kom) geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat:

- op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
- de wel aanwezige archeologische waarden in voldoende mate zijn veilig gesteld.

16.6.2 Procedure wijziging

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging als bedoeld in artikel 16.6.1 is de procedure van toepassing zoals vermeld in artikel 25.1 van het plan.

Artikel 17 Waarde - Archeologie Middel (binnen kom)

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie Middel (binnen kom)' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

17.2 Bouwregels

17.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden alsmede ten behoeve van het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

17.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, anders dan het bepaalde in 17.2.3.

17.2.3 Bouwwerken ten behoeve van andere bestemmingen

In uitzondering op het bepaalde in 17.2.1 en 17.2.2, zijn op de in 17.1 bedoelde gronden eveneens bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden aangewezen bestemmingen, slechts toelaatbaar indien het betreft:

- a. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte voor zover gelegen op of onder peil niet wordt uitgebreid;
- b. een bouwwerk zonder graafwerkzaamheden dieper dan 40 cm en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst;
- c. een bouwwerk met een oppervlakte tot ten hoogste 500 m².

17.3 Nadere eisen

17.3.1 Stellen van nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing, ten behoeve van:

- a. de milieusituatie;
- b. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

17.3.2 Procedure nadere eisen

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van nadere eisen als bedoeld in artikel 17.3.1 is de procedure van toepassing zoals vermeld in artikel 25.2 van het plan.

17.4 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 17.2.2 met inachtneming van de voor deze gronden geldende overige bouwregels, mits wordt voldaan aan één van de volgende voorwaarden:

- a. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad;
- b. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat archeologische waarden op de betrokken locatie niet aanwezig zijn.
- c. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie de archeologische waarden door de bouwwerkzaamheden niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de afwijking regels te verbinden gericht op:
 1. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
 2. het doen van opgravingen;
 3. begeleiding van de bouwwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

17.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

17.5.1 Verbodsbepaling

Het is verboden op de tot 'Waarde - Archeologie Middel (binnen kom)' bestemde gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm, waartoe worden gerekend het ophogen, afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage;
- b. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
- c. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
- d. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

De onder a. tot en met d. bedoelde werken of werkzaamheden zijn slechts toelaatbaar, indien mede op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.

17.5.2 Uitzondering

Het onder 17.5.1 vervatte verbod geldt niet:

- a. indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn;
- b. indien de in 17.5.1 genoemde werken een oppervlakte hebben tot ten hoogste 500 m²;
- c. voor werken of werkzaamheden, die:
 1. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning;
 2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treden van het plan;
 3. behoren tot het normale onderhoud en beheer van de gronden;
 4. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

17.5.3 Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel 17.5.1 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a onder 2° van de Wet op de economische delicten.

17.6 Wijzigingsbevoegdheid

17.6.1 Wijziging dubbelbestemming

Burgemeester en wethouders kunnen met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen door de dubbelbestemming Waarde - Archeologie Middel (binnen kom) geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat:

- op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
- de wel aanwezige archeologische waarden in voldoende mate zijn veilig gesteld.

17.6.2 Procedure wijziging

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging als bedoeld in artikel 17.6.1 is de procedure van toepassing 25.1 zoals vermeld in artikel van het plan.

Artikel 18 Waarde - Archeologie Zeer Hoog

18.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie Zeer Hoog' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

18.2 Bouwregels

18.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden. alsmede ten behoeve van het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

18.2.2 Bouwwerken ten behoeve van andere bestemmingen

In uitzondering op het bepaalde in 18.2.1 zijn op de in 18.1 bedoelde gronden eveneens bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden aangewezen bestemmingen, slechts toelaatbaar indien het betreft:

- a. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte voor zover gelegen op of onder peil niet wordt uitgebreid en niet dieper dan de onderzijde van de bestaande fundering;
- b. een bouwwerk zonder graafwerkzaamheden dieper dan 40 cm en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst;
- c. een bouwwerk met een oppervlakte tot ten hoogste 100 m².

18.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 18.2.1 met inachtneming van de voor deze gronden geldende overige bouwregels, mits wordt voldaan aan één van de volgende voorwaarden:

- a. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad;
- b. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat archeologische waarden op de betrokken locatie niet aanwezig zijn.
- c. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie de archeologische waarden door de bouwwerkzaamheden niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de afwijking regels te verbinden gericht op:
 1. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
 2. het doen van opgravingen;
 3. begeleiding van de bouwwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

18.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

18.4.1 Verbodsbepaling

Het is verboden op de tot 'Waarde - Archeologie Zeer Hoog' bestemde gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm, waartoe worden gerekend het afgraven ten behoeve van infrastructuur en aanbrengen van verhardingen, het bewerken van grond ten behoeve van tuin- en parkaanleg en het graven van waterpartijen en poelen;
- b. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
- c. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

18.4.2 Uitzondering

Het onder 18.4.1 vervatte verbod geldt niet:

- a. indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen

-
- archeologische waarden aanwezig zijn;
- b. indien aannemelijk is dat de archeologische waarden reeds verstoord zijn (bijv. door bouwwerken of diepe grondbewerkingen), zulks ter beoordeling door de archeologisch adviseur van de gemeente;
 - c. indien de in 18.4.1 genoemde werken een oppervlakte hebben tot ten hoogste 100 m²;
 - d. voor werken of werkzaamheden, die:
 - 1. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning;
 - 2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treden van het plan;
 - 3. behoren tot het normale onderhoud en beheer van de gronden;
 - 4. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

18.4.3 Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel 18.4.1 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a onder 2° van de Wet op de economische delicten.

18.4.4 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door de bestemming Waarde - Archeologie (Kern) geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betreffende locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

Artikel 19 Waterstaat - Keur

19.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Keur aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het onderhoud van de naastgelegen watergang.

19.2 Bouwregels

19.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bestemd voor het onderhoud van de naastgelegen watergang.

19.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

19.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 2 meter bedragen.

19.3 Nadere eisen

19.3.1 Stellen van nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing, ten behoeve van:

- a. de milieusituatie;
- b. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

19.3.2 Procedure nadere eisen

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van nadere eisen als bedoeld in artikel 19.3.1 is de procedure van toepassing zoals vermeld in artikel 25.2 van het plan.

19.4 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 19.2.2 en toestaan dat mag worden gebouwd ten behoeve van de basisbestemming, mits;

- a. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het doelmatig functioneren van de waterloop, en;
- b. vooraf advies wordt ingewonnen van de beheerder van de watergang.

19.5 Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de in de bestemming aangegeven gronden en de daarop voorkomende bouwwerken c.q. gebouwen of delen daarvan ten behoeve van opslag van goederen.

19.6 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde in artikel 19.5 voor het toestaan van de opslag van goederen mits dit milieuhygiënisch aanvaardbaar is.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 20 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 21 Algemene bouwregels

De regels van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende onderwerpen;

- a. het bouwen bij hoogspanningsleidingen en ondergrondse hoofdtransportleidingen;
- b. de parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden.

Artikel 22 Algemene gebruiksregels

22.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen; het gebruiken, te doen of laten gebruiken van bebouwde en onbebouwde gronden ten behoeve van:

- a. Het al dan niet ten verkoop opslaan van gebruikte, dan wel geheel of ten dele uit gebruikte onderdelen samengestelde motorrijtuigen of aanhangwagens, welke bruikbaar en niet aan hun bestemming onttrokken zijn, behoudens voor zover zulks passend is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;
- b. Opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken voorwerpen en materialen, behoudens voor zover zulks passend is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;
- c. Een seksinrichting, escortbedrijf en raam- en straatprostitutie.

22.2 Geoorloofd gebruik

Onder een gebruik, strijdig met de bestemming, wordt niet verstaan het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige, incidentele evenementen, festiviteiten en manifestaties, indien en voor zover daarvoor vergunning, afwijking, ontheffing of vrijstelling vereist is en deze is verleend.

Artikel 23 Algemene aanduidingsregels

23.1 geluidzone - industrie

23.1.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - industrie' geldt dat die gronden - behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en) - tevens bestemd zijn voor de bescherming en instandhouding van de geluidsruimte voor industrie.

23.1.2 Bouwregels

Er mag geen toename plaatsvinden van het aantal geluidsgevoelige functies.

23.1.3 Wijzigingsbevoegdheid

- a. Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen en de aanduiding wijzigen in die zin dat de zone wordt aangepast indien daartoe als gevolg van wijziging in regelgeving of vergunningverlening aanleiding bestaat.
- b. Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van het plan als bedoeld onder a is het bepaalde in artikel 25.1 van toepassing.

Artikel 24 Algemene wijzigingsregels

24.1 Algemene wijzigingsbevoegheid

Burgemeester en wethouders kunnen krachtens het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen ten aanzien van;

- a. het aanbrengen van wijzigingen in de plaats, richting en/of afmetingen van bestemmingsgrenzen en bouwgrenzen ten behoeve van de praktische uitvoering van het plan met dien verstande dat de afwijking ten hoogste 5 m¹ mag bedragen, mits het wijzigingen betreft waarbij geen belangen van derden worden geschaad, dan wel ter correctie van afwijkingen of onnauwkeurigheden op de verbeelding;
- b. de lijst van staat bedrijfsactiviteiten-functiemenging te wijzigen, indien technologische ontwikkelingen of vernieuwde inzichten hiertoe aanleiding geven;
- c. het aanpassen van opgenomen bepalingen in de voorafgaande artikelen, waarbij verwezen wordt naar bepalingen in wettelijke regelingen, indien deze wettelijke regelingen na het tijdstip van de tervisielegging van het ontwerp van het plan, worden gewijzigd.

24.2 Procedure

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van het plan als bedoeld in artikel 24.1 is het bepaalde in artikel 25.1 van toepassing.

Artikel 25 Algemene procedureregels

25.1 Wijziging

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van het plan is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, met dien verstande dat burgemeester en wethouders binnen acht weken na afloop van de termijn van terinzagelegging omtrent de uitwerking of wijziging besluiten.

25.2 Nadere eisen

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van nadere eisen is de volgende procedure van toepassing:

- a. een ontwerpbesluit tot het stellen van nadere eisen ligt, met bijbehorende stukken, gedurende twee weken ter inzage;
- b. van de ter inzage legging wordt tevoren in één of meer dag- of nieuws- of huis-aan-huisbladen kennisgegeven;
- c. de bekendmaking houdt mededeling in van de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen;
- d. gedurende de in lid a genoemde termijn kunnen belanghebbenden bij burgemeester en wethouders schriftelijk zienswijzen indienen omtrent het ontwerpbesluit tot het stellen van nadere eisen.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 26 Overgangsrecht

26.1 Overgangsrecht bouwwerken

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

- a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
- b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

26.2 Afwijking

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in lid 26.1 met maximaal 10%.

26.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 26.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

26.4 Overgangsrecht gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

26.5 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 26.4, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

26.6 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 26.4, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

26.7 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Lid 26.4 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 27 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Centrum 2013.

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten - functiemenging

SBI-CODE	SBI-CODE 2008	nummer	OMSCHRIJVING	CATEGORIE
-				
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:	
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken, p.o. < 200 m²	B
1552	1052	2	Consumptie-ijsfabrieken, p.o. < 200 m²	B
1581	1071	1	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen, charge-ovens, v.c.< 7.500 kg meel/week	B
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
1584	10821	3	- Cacao- en chocoladefabrieken- vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 200 m²	B
1584	10821	6	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden, p.o. < 200 m²	B
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	B
17	13	-		
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	B
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	B
18	14	-		
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	
181	141		Vervaardiging kleding van leer	B
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	C
20	16	-		
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
203, 204, 205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m²	B
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	B
22	58	-		
22	58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
221	581		Uitgeverijen (kantoren)	A
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	B
2223	1814	A	Grafische afwerking	A
2223	1814	B	Binderijen	B
2224	1813		Grafische reproductie en zetten	B
2225	1814		Overige grafische activiteiten	B
223	182		Reproductiebedrijven opgenomen media	A
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS	
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	B
33	26, 32, 33	-		
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN	

SBI-CODE	SBI-CODE 2008	nummer	OMSCHRIJVING	CATEGORIE
-				
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	B
36	31	-		
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
361	9524	2	Meubelstofeerderijen b.o. < 200 m ²	A
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	B
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	B
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	B
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID	
45	41, 42, 43	3	Aannemersbedrijven met werkplaats, b.o. < 1000 m ²	B
50	45, 47	-		
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS	
501, 502, 504	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	B
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	A
5020.5	45205		Autowasserijen	B
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	B
51	46	-		
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
511	461		Handelsbemiddeling (kantoren)	A
5134	4634		Grth in dranken	C
5135	4635		Grth in tabaksprodukten	C
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	C
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	C
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	C
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:	
5153	5153	1	- algemeen	C
5153	4673	2	- indien b.o. =< 2000 m ²	B
5153.4	5153.4	4	zand en grind:	
5153.4	46735	6	- indien b.o. =< 200 m ²	B
5154	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:	
5154	5154	1	- algemeen	C
5154	4674	2	- indien b.o. =<2.000 m ²	B
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen	C
518	466	2	Grth in machines en apparaten, exclusief machines voor de bouwnijverheid	C
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	C
60	49	-		

SBI-CODE	SBI-CODE 2008	nummer	OMSCHRIJVING	CATEGORIE
-				
60	49	-	VERVOER OVER LAND	
6022	493		Taxibedrijven	B
6024	494	1	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks), b.o. =< 1.000 m²	C
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE	
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	C
642	61	A	Telecommunicatiebedrijven	A
642	61	B0	zendinstallaties:	
642	61	B2	- FM en TV	B
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE	
72	62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	A
72	58, 63	B	Datacentra	B
74	63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
74	63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	A
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	C
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	A
93	96	-		
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	B
9301.3	96013	B	Wasserettes, wassalons	A
9304	9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden	B

Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013

I INLEIDING

Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad en de Staatscourant heeft het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 van 2 juli 2014 t/m 12 augustus 2014 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn zes schriftelijke zienswijzen en één mondelinge zienswijze (hieronder nummer 2) ingediend door:

- 1. De heer R. Marbus Enschedesestraat 105, 7551 EK Hengelo;**
- 2. De heer G.H.M. Olde Kalter, Korteweg 9, 7552 PK, Hengelo;**
- 3. Blokvoort Advocatenkantoor, namens Grolsch Bierbrouwerij Nederland B.V en Grolsch Vastgoed B.V., Munsterstraat 2c, 7413 EV, Deventer;**
- 4. Paul Staats, Sabastraat 13, 7556 TH, Hengelo;**
- 5. Drs I.G.B. van Kleef, Brinkstraat 2-6, 7551 CC, Hengelo;**
- 6. Mevr. J.G.M. Stassen, namens de heer E.J. Wilbrink en H.G.M. ter Laak, Postbus 199, 7500 AD Enschede;**
- 7. Stichting Centrum Management Hengelo, Marskant 4, 7551 BV, Hengelo.**

II SAMENVATTING VAN EN REACTIE OP DE ZIENSWIJZEN

- 1. De heer R. Marbus Enschedesestraat 105, 7551 EK Hengelo, namens de heer M.K.M. Darwies**

1. Appellant heeft in het kader van het vooroverleg een bouwplan ingediend voor het pand aan de Nieuwstraat 38. Het ingediende bouwplan behelst een uitbreiding van de bestaande horecagelegenheid en een opbouw met 3 appartementen. Uitgaande van de verplicht gestelde inwendige hoogte van de ruimten a 2,60 meter elk komt de benodigde bouwhoogte op minimaal 11.60 meter. Appellant verzoekt om de voorgeschreven bouwhoogte van 11 meter te wijzigen in 12 meter.

Reactie

1. Het voorliggende bestemmingsplan betreft een actualisatie van het huidige bestemmingsplan en is grotendeels beheersmatig van aard. In het bestemmingsplan worden in principe geen ontwikkelingen meegenomen. Op dit moment is er geen sprake van een formele aanvraag. Het verzoek van appellant is een ontwikkeling die op zijn eigen merites beoordeeld zal moeten worden. Appellant zal hiertoe een formeel aanvraag om omgevingsvergunning moeten indienen.
- 2. De heer G.H.M. Olde Kalter, Korteweg 9, 7552 PK, Hengelo;**
 1. Appellant is eigenaar van het pand aan de Molenstraat 11 en verhuurt deze aan de broodjeszaak Subway. Appellant geeft aan van mening te zijn dat deze onder horeca van categorie 1 valt. Dit is nu niet als zodanig opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013. Om hier duidelijkheid over te krijgen verzoekt appellant om te bekijken hoe Subway destijds is vergund, als zijnde horeca 1 of als detailhandel. Appellant wil voorkomen dat er een strijdige situatie ontstaat doordat er in het bestemmingsplan niet de aanduiding 'horeca van categorie 1' is opgenomen.
 2. Appellant huurt een stuk grond van de gemeente in de Nieuwsteeg (achterkant van de Markt 3). Er staat een gebouw welke wordt gebruikt voor opslag van o.a. motorvoertuigen/fietsen en verkeersborden. Het gebouw is nu niet ingepast in het bestemmingsplan (de grond heeft de bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied' zonder bouwvlak). Appellant verzoekt dan ook om de feitelijk vergunde situatie in te passen in het bestemmingsplan.

Reactie

1. De constatering van appellant is juist. De Subway is vergund als horeca van categorie 1. In het voorontwerp bestemmingsplan was deze ook als zodanig opgenomen. Per abuis is de aanduiding op het betreffende perceel van voorontwerp naar ontwerp niet meegenomen. De verbeelding zal hierop worden aangepast.
2. De verbeelding zal naar aanleiding van de vergunde situatie aangepast worden.

3. Blokvoort Advocatenkantoor, namens Grolsch Bierbrouwerij Nederland B.V. en Grolsch Vastgoed B.V., Munsterstraat 2c, 7413 EV, Deventer;

1. Appellant heeft in de inspraakreactie aangegeven dat in het verleden (2005) door burgemeester en wethouders is toegezegd dat de verdieping van het pand op het perceel Burgemeester Jansenplein 25 voor horecadoeleinden mag worden gebruikt en dat dit ook planologisch vastgelegd zal worden. Naar aanleiding hiervan is het destijds tegen het besluit tot goedkeuring van het bestemmingsplan ingediende beroepschrift ingetrokken. Naar aanleiding van de inspraakreactie is het ontwerp bestemmingsplan aangepast, op de verdieping mogen tot op zekere hoogte horeca activiteiten. Het gaat om horeca 1 activiteiten, zoals genoemd in artikel 1.61 van de planregels. Appellant is van mening dat de toezegging verder ging. Appellant is ook van mening dat de gedane toezegging en gemaakte afspraken niet volledig planologisch zijn vertaald. Appellant ziet dit graag aangepast in het vast te stellen bestemmingsplan.
2. Appellant geeft aan dat het gehele pand aan het Burgemeester Jansenplein 25 de aanduiding 'horeca van categorie 1' heeft gekregen. In het pand is al geruime tijd café 't Pleintje gevestigd. Appellant is van mening dat een café niet onder de horeca 1 activiteiten zoals opgesomd in artikel 1.61 past, maar onder artikel 1.62 onder b. Appellant verzoekt het bestemmingsplan op dit punt aan te passen zodat op de begane grond een café is toegestaan.
3. Appellant is van mening dat ten onrechte het pand aan het Burgemeester Jansenplein 23/24 de bestemming Horeca heeft gekregen, In het thans geldende bestemmingsplan heeft het pand de bestemming Centrumdoeleinden. Dit betekent dat nu functies als detailhandel niet meer mogelijk zijn. Appellant kan zich met deze beperking niet verenigen. In 2006 is er een vergunning verleend voor het oprichten van het horecabedrijf. Echter is appellant van mening dat het niet rechtvaardig is dat hierdoor de overige gebruiksmogelijkheden worden geschrapt. Appellant geeft aan dat functies die zich niet verdragen met horeca kunnen worden uitgesloten in de bestemming Centrum zodat de functies die zich wel verdragen met horeca mogelijk blijven.
4. Appellant kan zich niet verenigen met het feit dat slechts een beperkt deel van de verdieping bestemd is voor horeca in categorie 2.

Reactie

1. In de betreffende brief van burgemeester en wethouders d.d. 17 oktober 2005 is voorgesteld om toepassing te geven aan een vrijstellingsprocedure ten behoeve van gebruik op de verdieping met artikel 19 lid 2 WRO. Daartoe is gezegd dat om tijdig te kunnen beginnen met deze vrijstellingsprocedure een aanvraag dient te worden ingediend. Een dergelijke aanvraag is tot op heden nooit ingediend. Een ander gebruik dan vergund op de verdieping is dan ook niet toegestaan en hoeft derhalve niet ingepast te worden. Het toevoegen van extra m² horeca past niet binnen het huidige horecabeleid. Ons is ook niet gebleken van een concreet plan om deze ruimte als horeca in gebruik te nemen.
2. Het Burgemeester Jansenplein 25 heeft de bestemming Horeca. Binnen deze bestemming is horeca mogelijk van de categorie 1 en 2 op de begane grond. Een café op de begane grond is dus toegestaan.
3. In het ontwerp bestemmingsplan is de destijds verleende vrijstelling om horeca toe te staan ingepast. Stedenbouwkundig en beleidsmatig gezien bestaat er echter geen bezwaar om destijds geldende bestemming Centrum hieraan toe te voegen. Echter gezien de combinatie met horeca moeten, zoals appellant ook stelt, geluidgevoelige functies worden uitgesloten. Het bestemmingsplan zal hierop worden aangepast.
4. Op basis van de verleende vergunning van 8 januari 2007 is niet de gehele 1^e verdieping als publiektoegankelijke horeca vergund. Op de tekeningen behorende bij de aanvraag en welke onderdeel uitmaken van het besluit is dit duidelijk te zien. Niet publiektoegankelijke functies zijn al mogelijk op de verdiepingen. Het deel welke vergund is, is ook als zodanig opgenomen op de verbeelding.

4. Paul Staats, Sabastraat 13, 7556 TH, Hengelo;

1. Appellant treedt op als stedenbouwkundig adviseur van de exploitatiemaatschappij Delbema bv uit Delden welke eigenaar is van een aantal panden in de Marktstraat. Appellant is van mening dat ondanks het conservatieve karakter van het bestemmingsplan er een aantal ontwikkelingen de aandacht verdienen. Het nieuwe bestemmingsplan zou hier op kunnen inspelen of de gemeente zou anderszins kunnen reageren op ontwikkelingen.

Appellant geeft aan dat de situatie in de Marktstraat al lange tijd zorgelijk is. Er is veel leegstand, overlast van verkeer en de horeca. Appellant zou graag in gesprek willen over een andere bestemming en inrichting van de Marktstraat. Dit is in tegenstelling tot het antwoord in het verslag van inspraak nog niet gebeurd.

Reactie

1. Eventuele toekomstige ontwikkelingen zijn nu nog niet concreet genoeg om mee te kunnen nemen in het bestemmingsplan, los van het feit dat het bestemmingsplan een conserverend karakter heeft. Mochten er concrete gewenste ontwikkelingen zijn dan hebben we verschillende juridische mogelijkheden om hier op korte termijn aan mee te kunnen werken. Het staat appellant vrij om een afspraak te maken om de gesprekken voort te zetten.
5. **Drs I.G.B. van Kleef, Brinkstraat 2-6, 7551 CC, Hengelo;**
 1. Appellant is eigenaar van de panden aan de Brink 2, 4, 6 (Wagenaar mode). De rooilijn ter plaatse van het pand van appellant is naar aanleiding van de inspraak reactie aangepast echter is dit volgens appellant niet juist gedaan. De rooilijn komt niet overeen met de rooilijn zoals opgenomen in het geldend bestemmingsplan Centrum. Verzocht wordt om dit aan te passen aan de grenzen van het geldende bestemmingsplan. Appellant heeft ter verduidelijking een schets bijgevoegd.
 2. De maximale bouwhoogte op de panden is 14 meter. Appellant geeft aan dat een deel van haar pand nu al een bouwhoogte van 19,5 meter heeft. De maximale bouwhoogte van 14 meter brengt beperkingen met zich mee. Verzocht word om de bouwhoogte aan te passen zodat de bouwhoogte maximaal 19,5 meter is.
 3. Appellant heeft het voornemen om het pand (Brinkstraat 6) binnen de planperiode uit te breiden met een extra bovenverdieping. Verwacht wordt dat deze de 14 meter grens overschrijdt. Appellant verzoekt om hiermee alvast rekening te houden en de maximale bouwhoogte van dit pand te verhogen. In de inspraakreactie tegen het voorontwerp bestemmingsplan is dit verzoek niet gehonoreerd omdat er sprake zou zijn van een nieuwe ontwikkeling. Appellant deelt deze opvatting niet. In het geldende bestemmingsplan en in het ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013 is het realiseren van woningen op de verdieping al bij recht toegestaan. Door de verhoging van de bouwhoogte wordt de functie wonen alleen maar beter mogelijk gemaakt. Volgens appellant is er van een nieuwe ontwikkeling c.q. nieuwe functie dan ook geen sprake. Het niet verhogen van de toegestane bouwhoogte betekent een ernstige beperking voor de toegelaten functies zonder dat hiermee een ander doel wordt gediend. Appellant verzoekt dan ook de bouwhoogte te verhogen naar bij voorkeur 17 meter maar minimaal 16 meter.

Reactie

1. Hetgeen appellant aangeeft is gedeeltelijk juist. Echter is zoals appellant heeft aangegeven op haar bijgevoegde tekening niet het gehele stuk in het geldende bestemmingsplan Centrum als zodanig opgenomen. De verbeelding zal worden aangepast zodat deze overeenkomt met de rooilijn in het nu geldende bestemmingsplan.
2. In het nu geldende bestemmingsplan Centrum is de maximale bouwhoogte ook 14 meter. Uit de bouwtekeningen uit het archief is gebleken dat de bouwhoogte van het pand 17,05 meter bedraagt. De nu geldende maximale bouwhoogte en de nieuwe maximale bouwhoogte zijn beiden niet juist opgenomen. Appellant stelt dat haar pand 19,5 meter hoog is, dit is onjuist. De maximale bouwhoogte wordt dan ook aangepast naar 17,5 meter, niet naar de 19,5 meter zoals appellant verzoekt.
3. Zoals in het verslag van inspraak ook is aangegeven betreft het voorliggende bestemmingsplan een actualisatie van het huidige bestemmingsplan en is grotendeels beheersmatig van aard. In het bestemmingsplan worden in principe geen ontwikkelingen meegenomen. Door het verhogen van de maximale bouwhoogte naar 17 meter is er een extra verdieping te realiseren op het pand en hiermee dus een toevoeging van het aantal woningen.
Mocht appellant hier een concrete bouwplan hebben dan staat het haar vrij om hier een aanvraag voor omgevingsvergunning voor in te dienen. Mocht blijken dat deze ontwikkeling mogelijk en wenselijk is, dan zal hiervoor een separate procedure worden gevolgd.

6. Mevr. J.G.M. Stassen, namens de heer E.J. Wilbrink en H.G.M. ter Laak, Postbus 199, 7500 AD Enschede;

1. Appellant is eigenaar/exploitant van de horecagelegenheden aan het Burgemeester Jansenplein 23/24, 25 en 29.
Met betrekking tot het pand aan het Burgemeester Jansenplein 23/24 geeft appellant aan dat in de vergunde wijzigingen van 8 januari 2007 de 1^e verdieping als publiekstoegankelijke horeca is vergund. Appellant verzoekt dan ook om voor de eerste verdieping het gehele perceel Horeca 1 en 2 toe te staan. Met betrekking tot de tweede verdieping wordt verzocht om deze voor niet publiekstoegankelijke functies ten behoeve van de op de begane grond en eerste verdieping bestemde horeca toe te staan.
2. Appellant geeft aan dat voor het pand aan het Burgemeester Jansenplein 25 vanuit het verleden afspraken zijn gemaakt met het college inhoudende het gebruik van dit pand voor Horeca 1 en 2 activiteiten voor zowel de begane grond als de verdieping. Op basis van de destijds gemaakte afspraken heeft appellant het lopende beroep bij de Raad van state ingetrokken. Afgesproken is dat de gemeente het gebruik van de begane grond en de verdieping van Burgemeester Jansenplein 25 mogelijk zou maken. Appellant heeft zich aan de afspraken gehouden. Appellant is van mening dat de gemeente dit ook zou moeten doen. Appellant verzoekt de schriftelijk bevestigde afspraken te verwerken in het ontwerp bestemmingsplan in die zin dat ook de verdieping bestemd wordt met horeca 1 en 2.
3. In 2005 zijn er ook afspraken gemaakt over het pand aan het Burgemeester Jansenplein 29. Ook is de afspraak gemaakt dat de horeca activiteiten zijn toegestaan op zowel de begane grond als op de verdieping. Appellant heeft een bouwvergunning aangevraagd teneinde de begane grond en eerste verdieping geschikt te maken voor horeca. Deze bouwvergunning is ook door de gemeente verleend. Appellant stelt dat het onjuist is dat er enkel een vergunning is verleend waarbij niet publiekstoegankelijke functies (kantoor) ten behoeve van de horeca op de verdieping vergund. De verleende vergunning heeft betrekking op een entresol met toiletgroepen op de verdieping welke beiden voor het publiek toegankelijk zijn, waarmee de bestemming van de verdieping horecadoeleinden, voor publiek toegankelijk betreft. Appellant verzoekt het bestemmingsplan aan te passen zodat horeca van categorie 1 op de begane grond en de verdieping mogelijk wordt gemaakt.

Reactie

1. Op basis van de verleende vergunning van 8 januari 2007 is niet de gehele 1^e verdieping als publiektoegankelijke horeca vergund. Op de tekeningen behorende bij de aanvraag en welke onderdeel uitmaken van het besluit is dit duidelijk te zien. Niet publiekstoegankelijke functies zijn al mogelijk op de verdiepingen, dus ook op de tweede verdieping. Het deel welke vergund is, is ook als zodanig opgenomen op de verbeelding.
2. In de betreffende brief van burgemeester en wethouders d.d. 17 oktober 2005 is voorgesteld om toepassing te geven aan een vrijstellingsprocedure ten behoeve van het gebruik op de verdieping met artikel 19 lid 2 WRO. Daartoe is gezegd dat om tijdig te kunnen beginnen met deze vrijstellingsprocedure een aanvraag dient te worden ingediend. Een dergelijke aanvraag is tot op heden nooit ingediend. Een ander gebruik dan vergund op de verdieping is dan ook niet toegestaan en hoeft derhalve niet ingepast te worden. Het toevoegen van extra m² horeca past niet binnen het huidige horecabeleid. Ons is ook niet gebleken van een concreet plan om deze ruimte als horeca in gebruik te nemen.
3. Over de genoemde toezegging, zie de beantwoording onder punt 2.
De laatst bij ons bekende verleende vergunning is van 1995. In deze vergunning is niet zoals appellant aangeeft de verdieping geschikt gemaakt voor horeca. De vermeende verleende vergunning waar appellant naar refereert is een ingediend schetsplan (ingediend op 23 juni 2007). In dit schetsplan werd verzocht om horeca op de verdieping toe te staan. Op dit schetsplan is negatief geadviseerd. De verdieping zal dan ook niet als zodanig worden ingepast op de verbeelding.

7. Stichting Centrum management Hengelo, Marskant 4, 7551 BV, Hengelo.

1. Appellanten zijn van mening dat in de toelichting van het bestemmingsplan de indruk wordt gewekt, dat er in de binnenstad niet zo veel aan de hand is, dit terwijl een aantal

- partijen, waaronder de gemeente, de handen ineenslaan om de negatieve spiraal waarin de binnenstad zich bevindt, te keren.
2. Het ontwerp bestemmingsplan is conserverend en geeft geen of onvoldoende ruimte om op redelijk korte termijn eventueel ruimtelijk en economisch noodzakelijke maatregelen te kunnen nemen binnen het kader van het project TBH. Appellanten gaan er vanuit dat bij de implementatie van de plannen van de TBH soepel, snel en adequaat, in het belang van onze binnenstad mogelijk worden gemaakt.
 3. Onder 2.6 van het ontwerp bestemmingsplan wordt als sterk punt voor de binnenstad de compacte opzet genoemd. Deze constatering strookt volgens appellant niet met de voorlopige analyse zoals die is gemaakt in het kader van het project TBH.
 4. In de actualisatie van het bestemmingsplan wordt het plan Lange Wemen niet meegenomen. Het lijkt appellant gezien het voornemen om de binnenstad compacter te maken i.v.m. de sterk gewijzigde marktomstandigheden en oplopende langdurige leegstand juist van belang om bij de actualisatie van het bestemmingsplan het project Lange Wemen mee te nemen in het bestemmingsplan Centrum of het vastgestelde bestemmingsplan Lange Wemen te herzien en aan te passen aan de gewijzigde marktomstandigheden, omdat het plan Lange Wemen zeer relevant is voor de toekomstige ontwikkeling van de binnenstad.
 5. Appellanten verzoeken om, mede in het kader van het project Toekomstbestendige binnenstad uitbreiding van winkelondersteunende horeca in het bestemmingsplan mogelijk te maken, op locaties die daarvoor geschikt zijn.
 6. Appellanten maken zich al lange tijd zorgen over het (niet of te weinig) handhaven van venstertijden en de vaak gevaarlijke situaties die ontstaan doordat gemotoriseerd verkeer buiten de venstertijden in het kernwinkelgebied aanwezig is. Afsluiting van het kernwinkelgebied d.m.v. verzinkbare palen (Bollards) of camera's met nummer herkenning en een duidelijk ontheffingsbeleid om buiten de venstertijden het centrum in te mogen, is naar mening van appellant de beste oplossing om de veiligheid en het verblijfsklimaat voor de bezoekers te verbeteren.
 7. In het voorontwerp, onder 3.4.13 Woonvisie 2012-2022, wordt het wonen boven winkels beschreven. Door de binnenstad te laten krimpen door o.a. het verminderen van het wvo en de ruimtelijk economische structuur te veranderen is ook wonen op de begane grond c.q. panden met een winkel - of horeca bestemming een serieuze optie. Appellanten zijn van mening dat bij de actualisering van het bestemmingsplan de mogelijkheid voor wonen op begane grond nadrukkelijk meegenomen moet worden voor gebieden in de binnenstad die onvoldoende economisch perspectief hebben voor winkels en horeca en te transformeren naar een invulling waar (ook zoals blijkt uit de woonvisie) meer behoefte aan is.
 8. Onder 2.6 van het voorontwerp staat "De binnenstad van Hengelo heeft een omvang van bijna 47.000 m2 wvo verspreid over bijna 230 verkooppunten". In de door Locatus in maart en april 2014 uitgevoerde, winkelpassantentelling centrum staat vermeld "Het totale metrage winkelvloeroppervlak Hengelo bedraagt 60.200 m2 wvo". Uit gegevens van het BIZ gebied valt op te maken dat er ruim 380 verkooppunten in Hengelo centrum aanwezig zijn, waarvan 75 verkooppunten leegstaan. Het BIZ - en Locatus gebied zijn praktisch hetzelfde als het gebied waarop het bestemmingsplan van toepassing is. Appellant vraagt zich af hoe deze verschillen verklaard kunnen worden en wat de juiste gegevens zijn.
 9. Het horecabeleid wordt in 2014 geactualiseerd. Het lijkt appellant wenselijk dat voordat het bestemmingsplan definitief wordt het horecabeleid geactualiseerd wordt zodat dit meegenomen kan worden in het bestemmingsplan (zie punt winkelondersteunende horeca).

Reactie

1. In de toelichting worden de winkels en horeca in de binnenstad beschreven. Daarbij wordt ook aangegeven dat er zorg is over bepaalde gebieden in de binnenstad. Daarnaast is in het coalitieakkoord 2014-2018 de binnenstad als huiskamer van onze stad benoemd. In de binnenstad komen veel ontwikkelingen samen. Met appellant zijn we van mening dat de urgentie om te handelen hoog is. Het college zal, samen met Stichting Centrum Management als partner, bekijken welke acties hiervoor noodzakelijk zijn.
2. Eventuele toekomstige ontwikkelingen zijn nu nog niet concreet genoeg om mee te kunnen nemen in het bestemmingsplan, los van het feit dat het bestemmingsplan een conserverend karakter heeft. Mochten er concrete gewenste ontwikkelingen zijn dan hebben we verschillende juridische mogelijkheden om hier snel en adequaat aan mee te kunnen werken.

3. Hetgeen appellant aangeeft zal in de toelichting worden aangepast.
4. Het bestemmingsplan Lange Wemen is onlangs onherroepelijk geworden en wordt om deze reden niet meegenomen in het bestemmingsplan.
5. De binnenstad van de toekomst zal andere functies kennen als nu het geval is en de vraag naar deze functies zal ook op andere locaties zijn beslag krijgen. Hoe dit in de toekomst precies zijn beslag zal krijgen is nu nog niet te overzien. Wij trachten daarom ons beleid op zo'n wijze in te richten dat we waar mogelijk in kunnen spelen op toekomstige veranderingen. Het te actualiseren horecabeleid zal zowel ingaan op functiemenging; horeca die een plek binnen de detailhandel krijgt, als op volwaardige dag-horeca die een toevoeging kan zijn op nu nog onbezette locaties in het centrum. Het is nu niet wenselijk om locaties in het bestemmingsplan aan te wijzen voor horeca-exploitatie waarvoor nog geen concrete initiatieven bestaan. Mochten er concrete gewenste ontwikkelingen zijn dan hebben we verschillende juridische mogelijkheden om hier snel en adequaat aan mee te kunnen werken.
6. Zoals uit de toelichting van bestemmingsplan Centrum 2013 blijkt is het afsluiten van de binnenstad middels bollards opgenomen in de Nota TOAG. De uitvoering van deze maatregelen is stil komen te liggen vanwege de bezuinigingsopgave. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst.
7. De binnenstad bestaat vooral uit winkel- en horecagebied. Daarnaast wordt er gewoond. Meestal boven winkels end soms ook nabij horeca-bedrijven. De aanwezigheid van woningen (van derden) naast en nabij horecabedrijven levert vaak problemen op in de vorm van geluidsoverlast. Bij het wijzigen van bestemmingen of het toevoegen van nieuwe bestemmingen in een bestemmingsplan moet sprake zijn van goede ruimtelijke ordening. Er dient gemotiveerd te worden dat er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Eventuele nieuwe functies mogen de uitoefening van bestaande functies niet belemmeren. Bij een toevoeging van nieuwe woonfuncties naast horecabedrijven (en in mindere mate winkels) is met name het aspect geluid van belang. Om het aspect geluid te kunnen beoordelen is een akoestisch onderzoek noodzakelijk. Zonder een gedegen akoestisch onderzoek is het onmogelijk om te onderbouwen dat geluid geen knelpunt vormt en er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Dit betekent dat ieder perceel waar deze wijziging/toevoeging van wonen mogelijk wordt gemaakt akoestisch onderzocht moet worden. Akoestisch onderzoek kost geld. Verder is van belang dat bedrijven aan strengere eisen moeten voldoen als er sprake is van aangrenzende woningen. Door de bestemming naast een horecabedrijf te wijzigen van winkel in wonen moeten mogelijk kostbare voorzieningen worden getroffen om aan de geluidnormen te kunnen voldoen. Deze kosten komen waarschijnlijk ten laste van het bedrijf. Een algemene wijziging van het bestemmingsplan om overal of op grote delen in het centrum naast horeca en winkels, woningen te kunnen realiseren is niet wenselijk. Met maatwerk per geval is het misschien wel mogelijk. Dit moet echter per situatie onderzocht en beoordeeld worden zodat duidelijk wordt welke maatregelen getroffen moeten worden om aan de geluidnormen te kunnen voldoen en bestaande bedrijven niet worden benadeeld in hun bedrijfsvoering.
Op 1 november 2014 treedt een wijziging van het Besluit omgevingsrecht in werking. Hierdoor is het met een eenvoudige procedure van 8 weken mogelijk om wonen op de begane grond toe te staan op percelen waar dit nu niet mogelijk is. Op deze manier kan straks met een vrij simpele en korte procedure medewerking worden verleend aan een dergelijk initiatief. Uiteraard blijven de eisen van een goede ruimtelijke ordening van kracht. Het voordeel is dat op deze manier maatwerk kan worden geleverd per aanvraag per pand en er bij het bestemmingsplan Centrum 2013 niet alle onderzoeken (zoals akoestische onderzoeken) op voorhand gereed moeten zijn op percelen waar misschien nooit gewoond zal gaan worden op de begane grond. Mochten eigenaar/initiatiefnemers in de toekomst de wens hebben om in hun pand op de begane grond wonen mogelijk te maken dan kan er dus door middel van bovengenoemde 'eenvoudige' procedure maatwerk worden geleverd.
8. Appellant stelt terecht dat er verschillende gegevens bestaan over het winkelvloeroppervlak en verkooppunten. Deze cijfers zijn echter door haar herkomst en datum van tot stand komen te verklaren.
De tekst in paragraaf 2.6 is overgenomen uit de Detailhandelsvisie Hengelo 2006-2016, geactualiseerde beleidsvisie 2012 en betreft het in gebruik zijnde winkelaanbod uit het jaar 2012, gebaseerd op de toenmalige gegevens uit het Locatus-bestand. De Locatus-gegevens worden jaarlijks opnieuw gepubliceerd en zijn daarbij op diverse manieren onder te verdelen naar verschillende kenmerken, bijvoorbeeld op functie en of een

pand wel of niet in gebruik is. Het BIZ-gebied bevat naast vestigingen voor detailhandel ook panden die in gebruik zijn ten behoeve van dienstverlening en horeca. Ter verduidelijking zullen wij de gegevens uit paragraaf 2.6 aanpassen aan de meest actuele gegevens voor wat betreft wvo detailhandel in het centrum van Hengelo dat in gebruik is (47.289 m2 wvo verdeelt over 219 vestigingen).

9. Zoals ook onder punt 5 is aangegeven kunnen initiatieven die wenselijk zijn en die passen binnen het nieuwe horecabeleid door middel van verschillende juridische mogelijkheden op korte termijn mogelijk worden gemaakt.
Het nieuwe horecabeleid zal zorgvuldig worden voorbereid in samenspraak met alle belanghebbenden en derhalve zal de vaststelling hiervan nog op zich laten wachten.
Het bestemmingsplan Centrum 2013 dient in verband met de actualisatieplicht wel dit jaar nog te worden vastgesteld.

III CONCLUSIE EN VOORSTEL

Voorgesteld wordt:

De volgende zienswijzen ongegrond te verklaren:

1. De heer R. Marbus, namens M.K.M. Darwies, Enschedesestraat 105, 7551 EK Hengelo;
4. Paul Staats, Sabastraat 13, 7556 TH, Hengelo;
6. Mevr. J.G.M. Stassen, namens de heer E.J. Wilbrink en H.G.M. ter Laak, Postbus 199, 7500 AD Enschede.

De volgende zienswijzen gedeeltelijk gegrond te verklaren en de volgende wijzigingen door te voeren:

3. Blokvoort Advocatenkantoor, namens Grolsch Bierbrouwerij Nederland B.V. en Grolsch Vastgoed B.V., Munsterstraat 2c, 7413 EV, Deventer;
Burgemeester Jansenplein 23/24; gewijzigd van de bestemming horeca naar de bestemming Centrum met de aanduidingen 'horeca', 'specifieke vorm van horeca - horeca tot en met categorie 2 op de verdieping-1', 'wonen uitgesloten' en 'maatschappelijk uitgesloten'.
5. Drs I.G.B. van Kleef, Brinkstraat 2-6, 7551 CC, Hengelo;
Brinkstraat 2/2a; de rooilijn is aangepast en de bouwhoogte is aangepast van 14 meter naar 17,5 meter.
7. Stichting Centrum Management Hengelo, Marskant 4, 7551 BV, Hengelo;
Enkele aanpassingen in paragrafen 2.6 (winkels en horeca), en 3.4.8 (Horecavisie en beleid Hengelo 2005-2015);

De volgende zienswijzen gegrond te verklaren en de volgende wijzigingen door te voeren:

2. De heer G.H.M. Olde Kalter, Korteweg 9, 7552 PK, Hengelo;
Molenstraat 11; de aanduiding horeca van categorie 1 is toegevoegd. Deze was per abuis niet in het ontwerp opgenomen.
Nieuwsteeg; Bouwblok met de aanduiding 'opslag' is toegevoegd met een bouwhoogte van 3,5 meter.

Staat van wijzigingen ontwerp bestemmingsplan Centrum 2013

Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen

Toelichting

- Enkele aanpassingen in de paragrafen 2.6 (winkels en horeca), en 3.4.8 (Horecavisie en beleid Hengelo 2005-2015);

Regels

- **Artikel 4;** aan artikel 4.1 zijn sub q, u en v toegevoegd;
- **Artikel 13;** aan artikel 13.1 is sub e toegevoegd.

Wijzigingen verbeelding (plankaart)

- Molenstraat 11; de aanduiding 'horeca van categorie 1' is toegevoegd. Deze was per abuis niet in het ontwerp opgenomen.
- Nieuwsteeg; Bouwblok met de aanduiding 'opslag' is toegevoegd met een bouwhoogte van 3,5 meter.
- Brinkstraat 2/2a; de rooilijn is aangepast en de bouwhoogte is aangepast van 14 meter naar 17,5 meter.
- Burgemeester Jansenplein 23/24; gewijzigd van de bestemming horeca naar de bestemming Centrum met de aanduidingen 'horeca', 'specifieke vorm van horeca'
 - horeca tot en met categorie 2 op verdieping-1', 'wonen uitgesloten' en 'maatschappelijk uitgesloten'.

Ambtshalve wijzigingen

Toelichting

- Enkele aanpassingen in paragraaf 4.1 (watertoets).

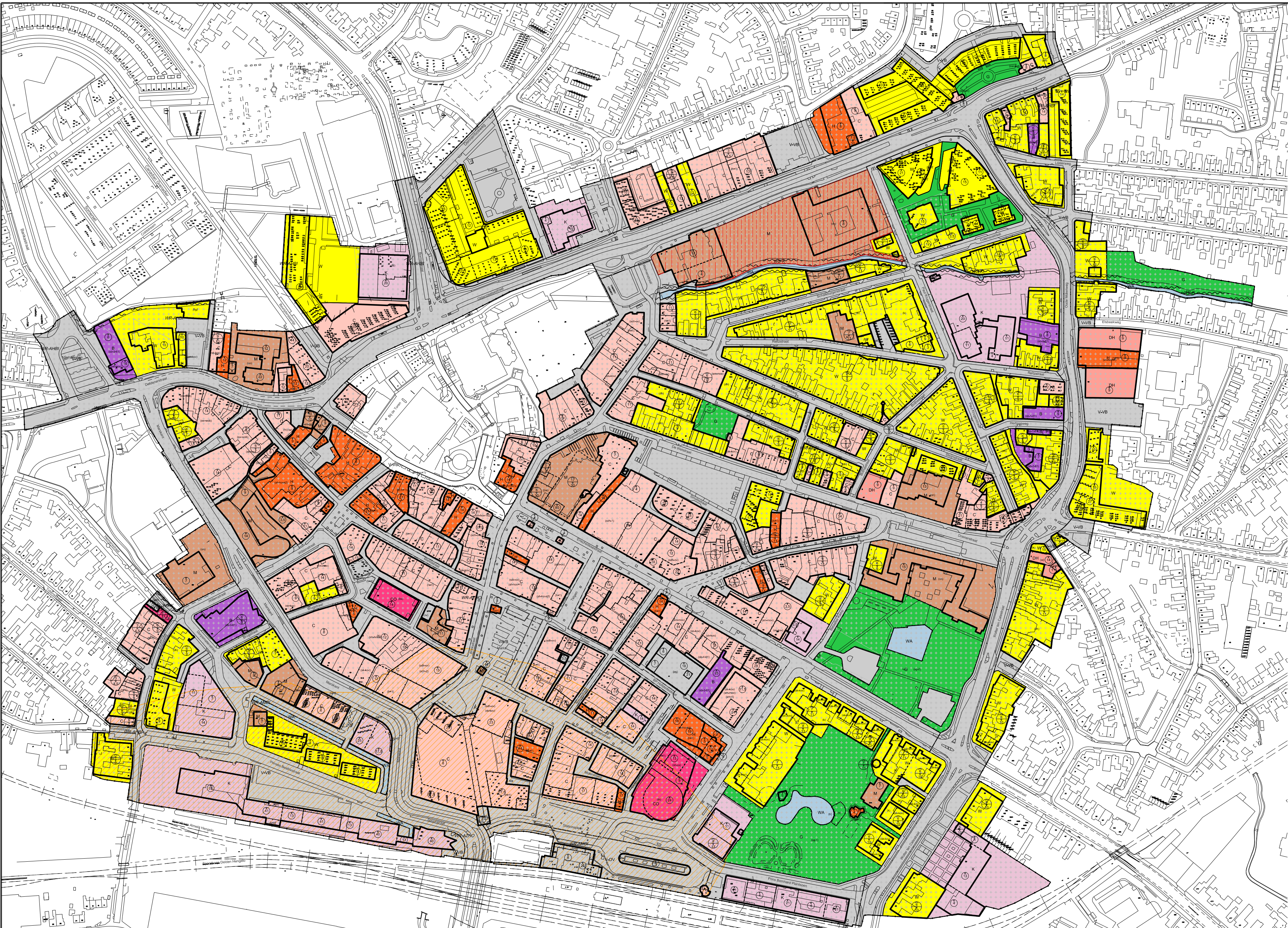
Regels

- **Artikel 4**; de bepaling onder 4.2.2 sub f is aangepast;
- **Artikel 11**; aan artikel 11.2.3 is sub c toegevoegd;
- **Artikel 12**; de bepaling onder 12.2.2 sub c is aangepast;

- Wijzigingen verbeelding (plankaart)

- Wolter ten Catestraat 1; de aanduiding 'kantoor' is weer toegevoegd. Deze was per abuis niet in het ontwerp overgenomen.
- Paul Krugerstraat 47; Strook is bestemd tot Wonen zonder bouwvlak. Grond is verkocht aan de bewoner.
- Drienerstraat 35; aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel - detailhandel op verdieping' is toegevoegd. Deze was per abuis niet in het ontwerp overgenomen.
- Steijnstraat 8 t/m 16; aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk-maatschappelijk op verdieping' is toegevoegd. Deze was per abuis niet in het ontwerp overgenomen.
- Cronjéstraat 7; aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel - detailhandel op verdieping' is toegevoegd. Deze was per abuis niet in het ontwerp overgenomen.
- Wemenstraat 28/30; Functie aanduiding 'horeca' is gewijzigd naar de functieaanduiding 'horeca van categorie 1'. Deze was per abuis onjuist in het ontwerp opgenomen.
- Enschedesestraat 42/44; aanduiding specifieke vorm van 'kantoor - kantoor op verdieping' is toegevoegd. Deze was per abuis niet in het ontwerp overgenomen.
- BP hofstedestraat 41; de bouwhoogte is aangepast van 25 meter naar 21 meter.
- BP hofstedestraat 50; de bouwhoogte is aangepast van 16 naar 19 meter. Deze was per abuis onjuist opgenomen in het ontwerp.
- Brink (boven Jac Hensen); aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel - detailhandel op verdieping' is toegevoegd. Deze was per abuis niet in het ontwerp overgenomen.
- Emmaweg 28/36; de bouwhoogte is aangepast naar 9 en de goothoogte is aangepast naar 6.
- Willemstraat 32, 34, 38 en 40; de aanduiding 'horeca van categorie 1' is toegevoegd naar aanleiding van een verleende vergunning. De aanduiding 'specifieke vorm van kantoor – kantoor op verdieping' is verwijderd in overleg met de eigenaar.
- Pastoriestraat 43; de aanduiding 'horeca van categorie 1' is toegevoegd. Deze was per abuis onjuist opgenomen in het ontwerp.
- Burgemeester Jansenplein 18 t/m 22; de aanduiding 'specifieke vorm van horeca – horeca tot en met categorie 2 op verdieping' is toegevoegd. Deze was per abuis niet in het ontwerp opgenomen.

- Pastoriestraat 17,19 en 32; de aanduiding 'wonen uitgesloten' is toegevoegd. Dit is per abuis niet overgenomen van het bestemmingsplan Centrum.

- Plangebied**
- Centrum 2013
- Enkelbestemmingen**
- Bedrijf
 - Centrum
 - Cultuur en ontspanning
 - Detailhandel
 - Groen
 - Horeca
 - Kantoor
 - Maatschappelijk
 - Verkeer
 - Verkeer - Openbaar Vervoer
 - Verkeer - Verblijfsgebied
 - Water
 - Wonen

- Dubbelbestemmingen**
- Vaarde - Archeologie Hoog (binnen kom)
 - Vaarde - Archeologie Middel (binnen kom)
 - Vaarde - Archeologie Zeer hoog
 - Waterstaat - Keur

- Gebiedsaanduidingen**
- gelukzone - Industrie
 - wetgevingzone - wijzigingsgebied 1
 - wetgevingzone - wijzigingsgebied 2

- Functieaanduidingen**
- bedrijfswoning
 - bioscoop
 - detailhandel
 - discotheek
 - fitnesscentrum
 - garagebox
 - horeca
 - horeca van categorie 1
 - kantoor
 - maatschappelijk uitgesloten
 - nutsvoorziening
 - onderwijs
 - opslag
 - parkeergarage
 - seksinrichting
 - specifieke vorm van bedrijf - 1-61
 - specifieke vorm van bedrijf - 2-61
 - specifieke vorm van bedrijf - 3-61
 - specifieke vorm van bedrijf - 4-61
 - specifieke vorm van bedrijf - bedrijfswoning op verdieping
 - specifieke vorm van detailhandel - 1
 - specifieke vorm van detailhandel - 2
 - specifieke vorm van dienstverlening - detailhandel op verdieping
 - specifieke vorm van dienstverlening - dienstverlening op verdieping
 - specifieke vorm van groen - 1
 - specifieke vorm van groen - 2
 - specifieke vorm van horeca - horeca tot en met categorie 2 op verdieping
 - specifieke vorm van horeca - horeca tot en met categorie 2 op verdieping-1
 - specifieke vorm van horeca - horeca van categorie 1 op verdieping
 - specifieke vorm van horeca - zaalaccommodatie
 - specifieke vorm van kantoor - kantoor op verdieping
 - specifieke vorm van maatschappelijk - 1
 - specifieke vorm van maatschappelijk - maatschappelijk op verdieping
 - specifieke vorm van maatschappelijk uitgesloten - geluidsoverlast
 - specifieke vorm van wonen - wonen op begane grond
 - specifieke vorm van wonen - wonen op verdieping
 - terras
 - theater
 - wonen
 - wonen uitgesloten

- Bouwvlakken**
- bouwvlak
- Bouwaanduidingen**
- liggebouwen
 - onderdoorgang

- Maatvoeringen**
- maximum bouwhoogte (m)
 - maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

Gemeente Hengelo Postbus 10 7200 AA Hengelo www.hengelo.nl	afdeling Ruimtelijke en Economische Ontwikkelingen		getuikend
	Plan		1. tekening
	Centrum 2013		2. tekening
			3. tekening
Onderwerp			4. tekening
			5. tekening
Actualisering, Bestemmingsplan			6. tekening
plan IDN	naaf		schaal 1:2000
	NL.IMRO.0164.BP001-001		formaat A1
B & W		blad nr 1	

Behandelvoorstel

Onderwerp	Evaluatie Wonen Boven Winkels Hengelo		
Zaaknummer	1041730	Portefeuillehouder	Marcel Elferink
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	Kernvraag die voorligt is of Wonen boven Winkels met de aan haar beschikbaar gestelde middelen voldoende effect sorteert of dat de middelen beter en effectiever op een andere manier kunnen worden ingezet.		
Historie	De gemeente Hengelo en woningcorporatie Welbions hebben in 2009 gezamenlijk de NV Wonen boven Winkels opgericht. De NV heeft als doelstelling om de leefbaarheid in de binnenstad te vergroten door het toevoegen van woningen. Het gaat daarbij niet uitsluitend om het toevoegen van wonen boven winkels, maar ook om woningen in plaats van winkels. Gemeente en Welbions hebben beide een aandelenkapitaal ingebracht van € 650.000,-.		

Politieke Markt	Datum 02 december 2014			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Vincent Mulder	Leo Nijland	Burgerzaal	fysiek	45 min
Doel van de sessie	Oordeelvormend met aansluitende besluitvorming in de raad			
Behandeladvies	Aanleiding voor dit voorstel is het raadsbesluit van 11 juni 2013. Hierin heeft raad onder voorwaarden ingestemd met de inzet van € 300.000 (waarvan 50% van de gemeente Hengelo en 50% van Welbions) voor Wonen boven Winkels voor de periode 2013-2014. Aan de inzet van middelen is een kwantitatieve ambitie verbonden van 15 te realiseren woningen; Voor ultimo 2014 neemt de raad een besluit over de inzet van de resterende middelen in de NV op basis van een evaluatierapport een voorstel waarbij in ieder geval wordt ingegaan op: • De kwantitatieve en kwalitatieve resultaten in de periode 2013/2014 o.a. in relatie tot de geformuleerde kwantitatieve ambitie; • De hiervoor ingezette middelen; • Een voorstel met betrekking tot de vervolgaanpak voor de resterende beschikbare middelen en bijbehorende ambitie met betrekking tot wonen boven winkels. Van de fracties wordt een oordeel gevraagd over het voorstel.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ ☐		duur: max 5 minuten	

Raad	Datum 17 december 2014	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Te behandelen als bespreekstuk	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1041730	Neuteboom, Peter	RU-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Evaluatie Wonen Boven Winkels Hengelo			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met het evaluatierapport dat is opgesteld door Wonen boven Winkels Hengelo NV en het voorstel voor de vervolgaanpak over te nemen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In juni 2013 is Wonen boven Winkels van start gegaan met als doel het vergroten van de leefbaarheid in de binnenstad door het toevoegen van woningen op leegstaande (winkel)verdiepingen of in leegstaande (winkel)panden. In 2013/2014 is een financiële bijdrage verstrekt met behulp waarvan 40 woningen in de binnenstad kunnen worden toegevoegd. Twee projecten zijn momenteel in uitvoering. De gemeenteraad heeft aan het beschikbaar stellen van de middelen als voorwaarde verbonden dat de resultaten worden geëvalueerd, voordat er een besluit wordt genomen over de inzet van middelen in 2015. Aan de gemeenteraad wordt gevraagd om ook in 2015 middelen beschikbaar te stellen voor Wonen boven Winkels.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1041730	Neuteboom, Peter	RU-REO	
ONDERWERP			
Evaluatie Wonen Boven Winkels Hengelo			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

04 - Naar een aantrekkelijke binnenstad

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Aanleiding

Aanleiding voor dit raadsvoorstel is het besluit van de gemeenteraad in de vergadering van 11 juni 2013. In deze vergadering heeft de gemeenteraad onder voorwaarden ingestemd met de inzet van € 300.000 (waarvan 50% van de gemeente Hengelo en 50% van Welbions) ten behoeve van Wonen boven Winkels voor de periode 2013-2014. Door de raad zijn aan deze inzet de volgende voorwaarden gekoppeld: Aan de inzet van middelen is een kwantitatieve ambitie verbonden van 15 te realiseren woningen; Voor ultimo 2014 neemt de raad een besluit over de inzet van de resterende middelen in de NV op basis van een evaluatierapport en voorstel waarbij in ieder geval wordt ingegaan op:

- De kwantitatieve en kwalitatieve resultaten in de periode 2013/2014 o.a. in relatie tot de geformuleerde kwantitatieve ambitie;
- De hiervoor ingezette middelen;
- Een voorstel met betrekking tot de vervolgaanpak voor de resterende beschikbare middelen en bijbehorende ambitie met betrekking tot wonen boven winkels.

Aanloop

De gemeente Hengelo en woningcorporatie Welbions hebben in 2009 gezamenlijk de NV Wonen boven Winkels opgericht. De NV heeft als doelstelling om de leefbaarheid in de binnenstad te vergroten door het toevoegen van woningen. Het gaat daarbij niet uitsluitend om het toevoegen van wonen boven winkels, maar ook om woningen in plaats van winkels. Gemeente en Welbions hebben beide een aandelenkapitaal ingebracht van € 650.000,-.

In haar woonvisie onderschrijft de gemeente het belang dat zij hecht aan wonen (boven winkels) in de binnenstad als bijdrage aan de leefbaarheid van de binnenstad. Dat dit een gezamenlijke aanpak vraagt van gemeente en Welbions én dat hieraan een gedeeld belang ten grondslag ligt hebben gemeente en Welbions nogmaals bekrachtigd in het convenant tussen beide partijen.

In de vergadering van 6 en 7 november 2012 heeft de gemeenteraad de motie "inzet middelen NV Wonen boven Winkels" aangenomen. De motie draagt het college op om uiterlijk 1 april 2013 met een uitgewerkt plan te komen voor de besteding van de middelen in de NV en dit plan voor te leggen aan de gemeenteraad. De gemeenteraad wil zich een oordeel vormen over de besteding van de middelen en of deze besteding doelmatig is.

De NV Wonen boven Winkels heeft een voorstel gedaan voor de wijze waarop zij haar middelen wil aanwenden. Het college heeft in haar vergadering van 26 maart 2013 met deze aanpak ingestemd en de gemeenteraad per brief over de voorgestelde aanpak geïnformeerd.

Kern van de aanpak is dat de pandeigenaar wordt uitgedaagd om te investeren in één of meerdere woningen in zijn pand. Wonen boven Winkels verwerft geen panden, maar ondersteunt pandeigenaren door middel van advisering inzake de fysieke en financiële haalbaarheid van woningen. Middels een kleine bijdrage in advieskosten en/of realisatiekosten prikkelt Wonen boven Winkels pandeigenaren om een investeringsbesluit positief uit te laten vallen.

De gemeenteraad is gevraagd in te stemmen met het voorstel. In haar vergadering van 11 juni 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met de aanpak, onder de voorwaarden zoals deze in de aanleiding zijn benoemd.

Doel

De gemeenteraad heeft ingestemd onder de voorwaarde dat de gemeenteraad voor eind 2014 een besluit neemt over de inzet van de resterende middelen in de NV op basis van een evaluatierapport en een voorstel voor het vervolg.

De NV Wonen boven Winkels heeft haar werkzaamheden en resultaten over de periode 2013/2014 geëvalueerd en doet daarvan verslag. Tevens doet de NV Wonen boven Winkels een voorstel voor een vervolgaanpak.

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met de vervolgaanpak.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Door de NV Wonen boven Winkels is de rapportage "evaluatie 2013/2014 en voorstel vervolgaanpak" aangereikt.

In deze rapportage doet de NV Wonen boven Winkels verslag van de kwantitatieve en kwalitatieve resultaten in de periode 2013/2014, de middelen die hiervoor zijn ingezet en een voorstel voor het vervolg. De rapportage maakt integraal onderdeel uit van dit raadsadvies.

Samenvatting

Aan de NV Wonen boven Winkels is voor de periode 2013/2014 € 300.000 beschikbaar gesteld. Van dit bedrag is € 154.000 toegezegd aan projecten (haalbaarheidsonderzoek, stimuleringsbijdrage, bijdrage ontsluiting). Op basis van deze bijdrage kunnen 40 wooneenheden worden toegevoegd. Twee projecten zijn momenteel in uitvoering. Voor een volledig overzicht van de behaalde resultaten wordt kortheidshalve verwezen naar de bijlage.

Op basis van de resultaten tot nu toe ziet de NV Wonen boven Winkels voldoende mogelijkheden voor continuering. Samen met het gevefonds is dit op dit moment het enige actieve investeringsfonds. De NV Wonen Boven Winkels is blijken het evaluatierapport voornemens om:

1. De op leefbaarheid gestoelde doelstelling van Wonen boven Winkels Hengelo NV onverkort te handhaven en haar inzet ook in 2015 te continueren;
2. Hiertoe voor 2015 uit de aan de NV ter beschikking staande middelen een aanvullend budget van € 300.000,- beschikbaar te stellen (waarvan wederom 50% van Welbions en 50% van gemeente Hengelo);
3. Eind 2015 opnieuw de kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van Wonen boven Winkels Hengelo NV te evalueren en over de vervolgaanpak en het resterende budget te beslissen;
4. Successen te vieren en ook breed kenbaar te maken;

De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met het evaluatierapport dat is opgesteld door Wonen boven Winkels Hengelo NV en het voorstel voor de vervolgaanpak over te nemen.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De vraag die mede voorligt is of Wonen boven Winkels met de aan haar beschikbaar gestelde middelen voldoende effect sorteert of dat de middelen beter en effectiever op een andere manier kunnen worden ingezet.

Overwegingen:

Wonen boven Winkels is in het najaar van 2013 operationeel geworden en heeft in het eerste jaar low-profile gewerkt. Dat wil zeggen dat er geen actieve PR en acquisitie is gevoerd. In dat eerste jaar zijn 28 projecten gemeld met een potentie van in totaal 88 wooneenheden.

Op basis van deze contacten is voor het realiseren van 40 woningen een financiële toezegging gedaan. Dat

wil zeggen: op het moment dat de eigenaar de investering daadwerkelijk doet, kan hij een bijdrage vanuit Wonen boven Winkels verzilveren.

In het centrum wordt relatief weinig gewoond. Het toevoegen van woningen op de verdieping draagt bij aan het verbeteren van de leefbaarheid (ogen op straat, sociale controle, draagvlak voor voorzieningen). Daarnaast is het centrum voor bepaalde doelgroepen een aantrekkelijk woon- en leefgebied. Vanuit die gedachte is Wonen boven Winkels gestart en levert daar een bijdrage aan.

Er wordt gewerkt aan een gezamenlijke aanpak voor de binnenstad, waarbinnen heroriëntatie op het winkelgebied een belangrijke plek in neemt. Dit is een meer op economische grondslagen gestoelde ontwikkeling. De wens om te komen tot een compacter winkelgebied is sterk en het gesprek met betrokkenen hierover om te komen tot een gezamenlijke aanpak is volop gaande. Het terugdringen van het aantal winkelmeters kan alleen slagen als er ook zicht is op alternatieve invullingen voor de vrijkomende panden. Transformatie naar wonen zal daar zeker onderdeel van zijn. Wonen op de begane grond (Wonen in Winkels) zal daarmee de komende tijd belangrijker worden.

Transformatie is geen vanzelfsprekend proces. De ervaring leert dat de exploitatie van een winkelpand anders is dan de exploitatie van wooneenheden. Voor vastgoedeigenaren zit daar vaak ook de crux. De exploitatie van wooneenheden is een ander vak, met andere opbrengsten, investeringen en onzekerheden. Eigenaren hebben begeleiding nodig om die stap te kunnen maken, begeleiding die vanuit de NV Wonen boven Winkels wordt geleverd en die ook in de toekomst nodig is.

De ervaring is ook dat de financiële prikkel die Wonen boven Winkels levert vanuit haar bijdrage op dit moment niet doorslaggevend is. Het is een welkome aanvulling, maar op zichzelf onvoldoende om een beslissing 'te forceren'. Verruiming van de financiële bijdrage binnen het gebied waar actief wordt ingezet op transformatie kan bijdragen aan een groter effect.

Wonen boven Winkels is operationeel en heeft in het eerste jaar voldaan aan de aan haar gestelde ambitie, binnen de financiële kaders die haar beschikbaar zijn gesteld. Er is voldoende animo vanuit pandeigenaren om de mogelijkheden voor Wonen boven Winkels te onderzoeken. Het proces van oriëntatie tot investeringsbeslissing vraagt tijd van de pandeigenaren. Er zijn concrete mogelijkheden voor het verbeteren van het resultaat in de periode 2015. De ervaringen die worden opgedaan met Wonen boven Winkels zijn waardevol binnen de voorgestelde gezamenlijke aanpak binnenstad. Alternatieve inzet van de middelen die aan Wonen boven Winkels zijn toegekend is mogelijk, echter een uitgewerkt alternatief is op dit moment nog niet voorhanden.

De NV Wonen boven Winkels is voornemens om:

5. In 2015 te onderzoeken of de effectiviteit van Wonen boven Winkels Hengelo NV kan worden vergroot door na goedkeuring van haar aandeelhouders aan te haken bij één of wellicht meerdere van de op economische grondslagen gestoelde binnenstadsontwikkelingen. Dit met behoud van zelfstandigheid en eigen budgetverantwoordelijkheid totdat de aandeelhouders van de NV hieromtrent anders beslissen;
6. Vanuit Wonen boven Winkels Hengelo NV komend halfjaar (tot medio 2015) ook zelf te onderzoeken of er wellicht nog effectievere mogelijkheden zijn om de doelstelling van de vennootschap te realiseren, ook indien dit een gewijzigde inzet door of vanuit haar aandeelhouders vergt, in een al dan niet andere vorm en/of via een andere entiteit;

Om de effectiviteit en aantrekkelijkheid van Wonen boven Winkels Hengelo NV op basis van de opgedane eerste ervaringen te vergroten, wordt voorts voorgesteld om de activiteiten conform afsprakenregister ook in 2015 door te zetten, maar deze afspraken op de volgende punten bij te stellen;

7. De gebiedsbegrenzing conform afsprakenregister 2013 te handhaven maar initiatieven op locaties ter plaatse van nachthoreca uit te sluiten;
8. Binnen een door Wonen boven Winkels Hengelo NV nog nader te bepalen binnenstadsring (o.b.v. een compacter kernwinkelgebied) de toe te kennen financiële bijdragen bij realisatie van nieuwe wooneenheden te verdubbelen, dit tot een maximum van totaal 30% van de (ver)bouwkosten, waarbij in navolging van de doelstelling van het gevefonds ook het bouwtechnisch upgraden van de voorgevel ter plaatse van de nieuwe woondelen aan de bouwkosten mogen worden toegerekend (mits ook uitgevoerd);
9. De mogelijkheid te geven om uitstel van termijnen aan te vragen (en uiteraard toe te kennen) ten aanzien van:
 - I. De verplichting om binnen een termijn van 6 maanden na de eerste bijdragetoezegging door Wonen boven Winkels Hengelo NV een aanvraag voor de omgevingsvergunning te hebben

ingediend, te verlengen met nog eens 6 maanden;

II. De verplichting om uiterlijk binnen een termijn van 2 jaar na toekenning van de bijdrage ook daadwerkelijk de wooneenheden waarvoor een bijdrage is aangevraagd te hebben gerealiseerd, op te rekken naar een termijn van 2 jaar waarbinnen de realisatie moet zijn aangevangen met aansluitende continuering van uitvoering en voor bewoning gereede oplevering;

10. De aanbevelingen van punt 8 en 9 leden I en II ook van toepassing te verklaren voor reeds gedane toezeggingen;

Aan de raad wordt gevraagd met bovengenoemde punten in te stemmen.

Daarnaast acht Wonen boven Winkels Hengelo NV het gewenst komende periode verder uitwerking te geven aan een aantal flankerende maatregelen:

11. Het opstellen van een woningbeheerplan ten einde pandeigenaren tegen redelijke kosten te ontzorgen voor het beheer van de met behulp van Wonen boven Winkels Hengelo NV gerealiseerde wooneenheden;
12. Het bezien of in samenwerking met banken/financiers financieringspakketten kunnen worden samengesteld voor pandeigenaren, zonder daar overigens zelf partij in te zijn of zekerheden voor af te geven;
13. Het inzichtelijk maken van de fiscale voor- en/of nadelen van investeren in woningen en de verdere mogelijkheden tot verkrijgen van subsidies door investerende pandeigenaren;
14. Het actief promoten van doel van en kansen met Wonen boven Winkels Hengelo NV richting pandeigenaren in de binnenstad in combinatie met het kenbaar maken van successen.

FINANCIËLE ASPECTEN

Bij instandhouding van de NV Wonen boven Winkels Hengelo zijn er geen financiële aspecten, immers de gemeente heeft bij de oprichting van de NV Wonen boven Winkels € 650.000,- ingebracht. Door Welbions is eveneens € 650.000,- ingebracht. Deze middelen staan reeds ter beschikking van de NV. Aan de raad wordt verzocht om in te stemmen met het inzetten van de reeds aan de NV beschikbaar gestelde middelen, conform het amendement d.d. 11 juni 2013.

Indien de NV Wonen boven Winkels wordt opgeheven, dan vervalt het resterende vermogen van de NV aan de beide aandeelhouders (50% Welbions, 50% gemeente).

Door de gemeente is bij oprichting van de NV € 650.000,- ingebracht vanuit ISV-middelen. Vanuit het ISV is aan deze middelen geen resultaatsverplichting gekoppeld. Dit betekent dat indien het geld uit de NV wordt gehaald, dit op andere wijze kan worden ingezet. Daarbij besluiten zowel Welbions als gemeente zelfstandig over de inzet van de eigen middelen.

BIJLAGE(N)

rapport Wonen boven Winkels hengelo NV: Evaluatie 2013/2014 & voorstel vervolgaanpak collegeadvies

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

**Evaluatie 2013/2014
&
voorstel vervolgaanpak**

Wonen boven Winkels Hengelo NV

Stimuleringsfonds voor een levendige en veilige binnenstad

Colofon:

Datum : 3 november 2014
Versie : definitief

Auteur: : Frank Ufkes
Functie : directeur Wonen boven Winkels Hengelo NV

In samenwerking met:

Naam : Peter Neuteboom
Functie : projectleider Wonen boven Winkels Hengelo NV,
beleidsmedewerker gemeente Hengelo

Voorwoord

Gemeente Hengelo en Stichting Welbions zijn gezamenlijk aandeelhouder van de in 2009 opgerichte naamloze vennootschap Wonen boven Winkels Hengelo NV. Door heroriëntatie op de inzet van de middelen, de crisis en de bezuinigingsopgaven bij zowel de gemeente als de corporatie is de vennootschap uiteindelijk met het Raadsbesluit van 11 juni 2013 geactiveerd. Door beide aandeelhouders is hierbij vastgesteld dat een evaluatie eind 2014 benodigd is om de doelmatigheid van de ingezette middelen te kunnen beoordelen en een besluit te kunnen nemen over de inzet van de resterende middelen in de vennootschap. Deze notitie beoogt hierin te voorzien.

De notitie geeft niet de adresgegevens en namen van betrokken pandeigenaren vrij. Dit uit privacy-oogpunt. Graag uw begrip hiervoor.

Frank Ufkes
Directeur Wonen boven Winkels Hengelo NV

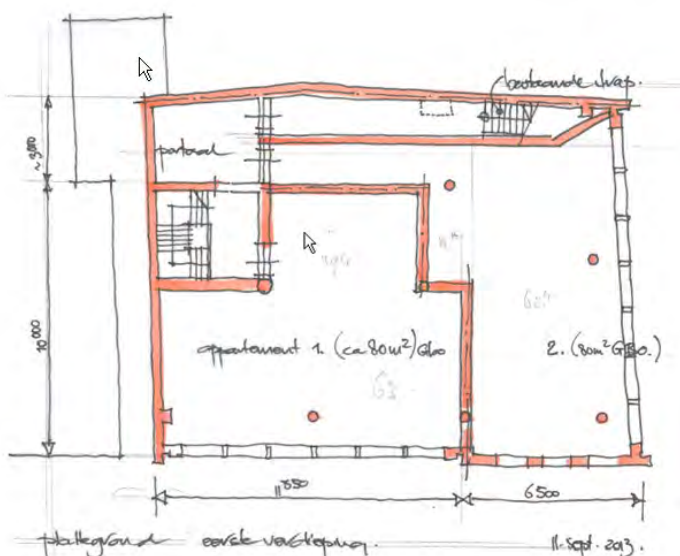
Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
2. Activiteiten 2013 – 2014	5
3. Kwantitatieve resultaten	7
4. Financiële toezeggingen	8
5. Financiële verantwoording	8
6. Landelijk beeld	9
7. Hengelo	10
8. Conclusies en bevindingen	11
9. Vervolgaanpak	12
10. Tot slot	14
Bijlage 1	15

1. Inleiding

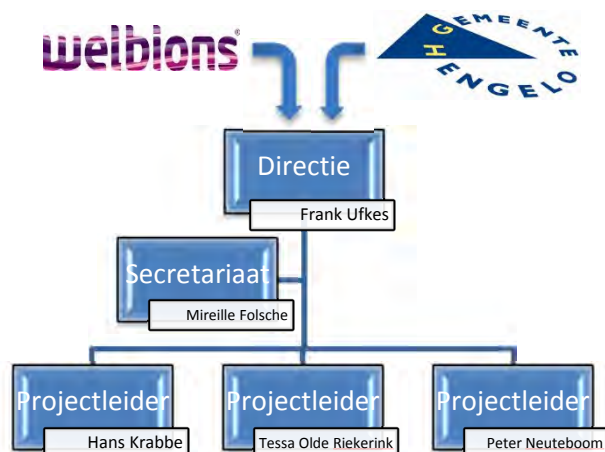
De kwalitatieve doelstelling van Wonen boven Winkels Hengelo NV is “het leveren van een actieve bijdrage aan het (doen) creëren van een leefbaar en veilig woonmilieu in de binnenstad van Hengelo”. Zij voorziet hierin door woningen te doen realiseren in leegstaande verdiepingen boven winkels en andere (commerciële) ruimten of in lege ruimten op de begane grond indien dit bijdraagt aan een kwaliteitsverbetering van de binnenstad als bijdrage aan de stedelijke herverkaveling. Daarnaast kan zij adviseren over bebouwingsmogelijkheden op lege plekken en aandacht besteden aan het verbeteren van stegen, creëren van ontsluitingen en opheffen van slechte achterkantsituaties. Dit voor zover de activiteiten betrekking hebben op woonsituaties in de binnenstad. De afspraken over doel, werkwijze en (financiële) middelen liggen vast in een door de aandeelhouders goedgekeurd ‘overzicht- en afsprakenregister’ dat volledigheidshalve als bijlage 1 bij deze notitie is gevoegd.

Met de activiteiten van de vennootschap wordt een pandeigenaar in feite uitgedaagd om door het toevoegen van één of meerdere woningen in zijn pand te investeren. Wonen boven Winkels Hengelo NV kan zelf niet met eigen middelen investeren of in een financiering ten gunste van de pandeigenaar voorzien. Haar rol is beperkt tot het initiëren en ondersteunen van een pandeigenaar door middel van advisering inzake de fysieke en financiële haalbaarheid van woningplannen in het pand. Met een kleine financiële bijdrage in advieskosten en/of de realisatiekosten kan zij verder de pandeigenaar extra prikkelen om het investeringsbesluit positief uit te laten vallen. De pandeigenaar beslist echter zelf en is ook zelf verantwoordelijk voor het rondkomen van de financiering en de feitelijke realisatie van de wooneenheden in zijn pand.

2. Activiteiten 2013 – 2014

Medio juni 2013 is het besluit gevallen om de activiteiten in Wonen boven Winkels Hengelo NV definitief op te starten en is een budget groot € 300.000,- voor de periode tot eind 2014 beschikbaar gesteld. Aansluitend zijn gesprekken met de eerste geïnteresseerde pandeigenaren gevoerd en is inhoud gegeven aan de organisatie van de vennootschap en haar activiteiten zelf. Proefondervindelijk zijn de inzetkaders en regels scherper gesteld of juist enigszins verruimd om de pandeigenaren zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen binnen de doelstelling van Wonen boven Winkels Hengelo NV. In de tweede helft van 2013 is met beperkte middelen geïnvesteerd in een eenvoudige huisstijl, website, werkwijzen en rapportageformats. Gelijktijdig zijn de eerste panden onderzocht en als pilot in samenspraak met de eigenaren uitgewerkt.

naam	Functie
Frank Ufkes	Directeur Wonen boven Winkels Hengelo NV Manager Wijkontwikkeling, verantwoordelijk voor vastgoed Welbions en leefbaarheidsopgaven in wijken en buurten
Mireille Folsche	Secretariaat Secretaresse Welbions
Peter Neuteboom	Projectleider, gemeentelijke inzet Beleidsmedewerker gemeente Hengelo (REO)
Hans Krabbe	Projectleider, fysieke opgave Senior projectleider vastgoed Welbions
Tessa Olde Riekerink	Projectleider, fysieke opgave en organisatie Projectleider vastgoed Welbions

Organisatie Wonen boven Winkels Hengelo NV met aandeelhouders en vaste inzet van mensen in de vennootschap

Ook is gestart met het opbouwen van een kerngroep van bij Hengelo en de binnenstad betrokken ondernemers die ondersteunend en/of aanvullend zijn op de activiteiten van de vennootschap. Dit betreft architecten, makelaars, constructeur en aannemers. Net als de binnen de vennootschap acterende directie en medewerkers stellen deze partijen hun kennis en inzet in de eerste fase van de verkenningen om-niet beschikbaar. Het staat de pandeigenaar overigens vrij om bij de eerste en/of vervolgstappen wel of geen gebruik van de diensten van deze netwerkpartners te maken. Er is dus geen sprake van gedwongen winkelnering.

Begin december 2013 heeft Wonen boven Winkels Hengelo NV zich tijdens de jaarvergadering gepresenteerd aan de pandeigenaren verenigd in de VCOH. Dit heeft in enkele nieuwe aanmeldingen geresulteerd.

Helaas hebben we ook moeten vaststellen dat de activiteiten van de vennootschap in het eerste kwartaal van 2014 voor een belangrijk deel stil zijn komen te vallen. Dit door de herstructurering van de afdeling vastgoed/nieuwbouw van Welbions als gevolg van de inperking van de investeringsruimte van de corporatie voortvloeiende uit ondermeer de verhuurdersheffing en saneringssteun.

De binnen de vennootschap vanuit Welbions ingezette mensen maakten allen deel uit van deze afdeling. Lopende zaken zijn weliswaar doorgezet, maar de focus op kwaliteit en nieuwe zaken verdween. Na duidelijkheid omtrent de uitkomsten van de herstructurering is vanaf maart 2014 weer vol ingezet op de activiteiten van Wonen boven Winkels Hengelo NV. Hierbij is er door Welbions voor gekozen om, ondanks de capaciteitsreductie op de afdeling, extra urencapaciteit voor de activiteiten van Wonen boven Winkels NV beschikbaar te stellen.

In juli 2014 is de kerngroep bijeengekomen. Gezamenlijk zijn de behaalde resultaten tot dan toe doorgenomen, zijn verbeterpunten en kansen benoemd en is nut en noodzaak van het wonen boven en in winkels besproken. De conclusie is dat de inzet vanuit Wonen boven Winkels Hengelo NV zondermeer gecontinueerd zou moeten worden en dat we met zijn allen best met meer trots over het bereikte resultaat in het eerste jaar mogen praten. De kerngroep blijft zich mee inzetten en de aangereikte ideeën worden meegenomen.

In september en oktober 2014 is met de vertegenwoordigers van de aandeelhouders en de leden van de Raad van Commissarissen van de vennootschap gesproken over de behaalde resultaten en de mogelijke vervolgaanpak. De uitkomsten hiervan zijn meegenomen in deze notitie.

3. Kwantitatieve resultaten

In totaal zijn er in de periode tot en met oktober 28 objecten/projecten gemeld of aangemeld bij Wonen boven Winkels Hengelo NV. Hiervan zijn inmiddels ten aanzien van 9 objecten de activiteiten gestaakt. Deels omdat er geen zicht op een reële realisatiekans van woningen is, deels omdat de pandeigenaar er zelf alsnog vanaf ziet. De reden hiertoe verschilt per eigenaar sterk, evenals de fase waarin het project wordt gestaakt. Voor een 3-tal objecten moet nog nader bepaald worden of inzet vanuit Wonen boven Winkels Hengelo NV gewenst en/of benodigd is.

Aantal project gemeld	28
Aantal gemelde projecten gestaakt	9
Aantal gemelde projecten, nader te bepalen	<u>3</u>
Aantal lopende projecten	14

Dit betekent dat op dit moment Wonen boven Winkels Hengelo NV 14 actieve objecten in portefeuille heeft en 3 projecten waarvan het vervolg nog nader moet worden vastgesteld. De mate van activiteit en de fase waarin een project zich bevindt, verschilt hierbij sterk per object/project. De 14 objecten/projecten hebben een toevoegingspotentieel van totaal 88 wooneenheden in de binnenstad van Hengelo.

Dit hoge aantal toe te voegen woningen wordt vooral door een 2-tal projecten veroorzaakt, samen goed voor 42 eenheden. Hiervan is één project met 24 wooneenheden als kansrijk te kwalificeren. Met de overige 12 objecten/projecten kunnen 46 wooneenheden aan de binnenstad worden toegevoegd, gemiddeld derhalve 3,8 wooneenheid per project.

	Aantal objecten	Aantal woon-eenheden (w.e.)	Waarvan kansrijk ingeschat (w.e)
Kleinere objecten	12	46	32
Grote objecten	<u>2</u>	<u>42</u>	<u>24</u>
Totaal	14	88	56

In totaal worden met de inzichten van nu 10 objecten/projecten als kansrijk gezien met een gezamenlijk potentieel woningen van 56. Hiervan zijn 2 projecten (met vooralsnog 2 woningen) in uitvoering. Op langere termijn worden hier nog 2 tot 3 woningen aan toegevoegd. Van de overige 8 projecten wordt 1 project met 5 woningen op langere termijn kansrijk geacht. De andere 7 projecten kunnen op redelijk korte termijn tot uitvoering komen. De beslissing hierover ligt evenwel bij de eigenaar zelf.

4. Financiële toezeggingen

In totaal heeft Wonen boven Winkels Hengelo NV tot heden een bedrag groot € 154.000,- aan financiële bijdragen aan pandeigenaren toegezegd. Dit betreft 8 bijdragen in het kader van quickscans/haalbaarheidsonderzoeken, 6 bijdragen na de daadwerkelijke realisatie van woningen en 6 bijdragen aan de verbetering/vernieuwing van woningontsluitingen. Dit betreft dan de realisatie van een 40-tal wooneenheden.

Aantal toezeggingen en bijdragen			
Bijdrage onderzoek	Bijdrage realisatie wooneenheden	Bijdrage verbetering ontsluiting woningen	Aantal wooneenheden
8	6	6	40
€ 36.500,-	€ 80.000,-	€ 37.500,-	

5. Financiële verantwoording

De directie van Wonen boven Winkels Hengelo NV legt elk jaar middels een jaarrekening verantwoording af over het gevoerde financiële beleid. De jaarrekening wordt opgesteld door Welbions en namens de vennootschap gecontroleerd door BDO Audit & Assurance BV. De jaarrekening en eventuele bevindingen van BDO worden in de jaarvergadering(en) van aandeelhouders en toezichthouders/Raad van Commissarissen besproken. De jaarrekening 2013 is goedgekeurd en aan de Kamer van Koophandel ter beschikking gesteld.

Geconstateerd wordt dat tot heden de operationele uitgaven gedekt worden door de inkomsten uit rente. De personele inzet wordt om-niet beschikbaar gesteld door de aandeelhouders en de uitgaven voor de opstart en bedrijfsvoering worden zo beperkt mogelijk gehouden. Welbions stelt uren beschikbaar voor directievoering, projectleiding (2 personen) en secretariaat. Gemeente Hengelo stelt uren beschikbaar voor projectleiding (1 persoon) en ad hoc advisering (uren vanuit meerdere disciplines).

Van het door de aandeelhouders beschikbaar gestelde budget ad. € 300.000,- (waarvan 50% gemeente en 50% Welbions) tot ultimo 2014 is € 154.000,- besteed in de vorm van bijdragen aan pandeigenaren. Uitkering van deze bijdragen is conform afsprakenregister gekoppeld aan concrete en te verantwoorden uitgaven van de pandeigenaar en zal derhalve in de loop van komende één tot twee jaar plaatsvinden.

6. Landelijk beeld

Wonen boven Winkels Hengelo NV is aangesloten bij de landelijke vereniging Wonen boven Winkels Nederland. De vereniging zet zich ondermeer in voor kennisuitwisseling. Tijdens de bijeenkomst in juni 2014 zijn de volgende knelpunten voor het realiseren van de doelstelling van de vennootschap geconstateerd:

- Institutionele beleggers zijn nauwelijks geïnteresseerd in het realiseren van woningen op hun verdiepingen of het verbeteren van de kwaliteit of uitstraling van hun gevels. Hun verdienmodel is hier niet op gericht en er zijn ook geen budgetten voor gereserveerd;
- Om wonen boven winkels te kunnen realiseren is leegstand of contractdiscontinuïteit nodig. In principe zal niemand bereid zijn om lopende contracten open te breken, zeker niet in de huidige tijd van grote leegstand en leegloop;
- Er treden nieuwe –veelal kleinere- beleggers toe op de winkelpandenmarkt. Hun focus is vooral gericht op quick wins: pand goedkoop opkopen – opknappen - verhuren – en weer verkopen. Toevoegen van woningen ter versterking van de leefbaarheid heeft hierbij nauwelijks hun aandacht;
- Pandeigenaren die zelf nog ondernemer in het pand zijn geweest en er wellicht zelfs eerder ook boven gewoond hebben, krijgen de financiering van de benodigde investering in woningen boven/in hun winkels veelal niet rond. Eventuele erven zijn nauwelijks geïnteresseerd in investeren en hiervoor financiële verplichtingen aan te gaan, zeker indien die erven niet (meer) woonachtig zijn in de omgeving;
- In veel gemeenten vindt discussie plaats over een mogelijk krimpscenario van het kernwinkelgebied in hun binnenstad;
- De binnenstaddiscussie kent vooral een economisch motief. Wonen boven Winkels richt zich op de leefbaarheid en veiligheid van de binnenstad. Alhoewel de drijfveren anders zijn, kunnen beide elkaar versterken. Het is dan ook goed om het wonen boven winkels integraal onderdeel van een binnenstadontwikkeling te laten zijn.

Toch blijven de leden van de vereniging Wonen boven Winkels Nederland, waaronder Wonen boven Winkels Hengelo NV, vooral ook de kansen zien. En ook al komen de projecten wellicht maar mondjesmaat en op kleine schaal tot stand, ieder project is een bijdrage aan de verbetering van de leefbaarheid (i.c. levendigheid en veiligheid) van de binnenstad.

7. Hengelo

De landelijke knelpunten gelden ook voor Hengelo. Dit wordt in de praktijk ook zo door ons ervaren. Hengelo kent verder verhoudingsgewijs veel pandeigenaren 'op leeftijd', die deels eerder zelf de winkel uitbaatten. Veel van de aangemelde objecten betreffen winkelpanden waarbij sprake is van leegstand op de begane grond en op de verdieping(en). De eigenaren zijn vooral zoekende naar de (financiële) oplossing voor hun leegstand. Hun eerste belang ligt dan bij het laten renderen van hun ruimten op de begane grond. Het economisch motief weegt dus zwaarder bij hun overwegingen dan het leefbaarheidsmotief. Dit zal overigens niemand verbazen.

In veel gevallen is het rendement op de investering in woningen op de verdieping van een winkel aantrekkelijk. Dit biedt echter géén oplossing voor de leegstand in de winkelruimte op de begane grond. En dit laatste is juist hét grote knelpunt voor de eigenaar.

Ook de financieringsmogelijkheden voor de investeringen in woningen is voor de pandeigenaren veelal een groot probleem. Daarbij vragen pandeigenaren zich ook af of het wonen boven een leegstaande winkel wellicht belemmerend werkt op de verhuurbaarheid van de winkelruimte. Een eenduidig antwoord is hierop evenwel niet te geven. Het investeringsbesluit voor de toevoeging van woningen vraagt van de eigenaar om een nieuw businessmodel. Werken met twee in plaats van één verhuurcontract, investeren terwijl sprake is van leegstand. Dit zijn de meeste pandeigenaren niet gewend.

De adviserende en financiële bijdragen die Wonen boven Winkels Hengelo NV aan pandeigenaren kan verstrekken, versterkt weliswaar het rendement op de investering in woningen in de binnenstad, maar kan geen antwoord bieden op de leegstand van de begane grond. Het is daarom goed als initiatieven ter voorkoming van leegstand, initiatieven ter bevordering van de aantrekkelijkheid en initiatieven op het gebied van leefbaarheid met elkaar worden verbonden.

bestaande situatie

nieuwe situatie

8. Conclusies en bevindingen

Vastgesteld mag worden dat de inzet vanuit Wonen boven Winkels Hengelo NV succesvol is. Na een moeizame opstartfase draait de organisatie inmiddels goed. De in de NV opererende mensen zijn gemotiveerd en willen het succes verder uitbouwen met concreet gerealiseerde projecten en het oppakken van nieuwe initiatieven. Er is ondanks alle knelpunten en de beperkte inzetmogelijkheden van middelen een overtuigend geloof in de doelstelling van Wonen boven Winkels Hengelo NV. Ook de kerngroep bestaande uit architecten, constructeur, makelaars en aannemers is en blijft overtuigd van het nut en de noodzaak van de inzet vanuit Wonen boven Winkels Hengelo NV. En zeker ook VCOH omarmt –mede als oorspronkelijke initiatiefnemer in 2001- het werk en doel van Wonen boven Winkels Hengelo NV.

Met een beperkte inzet van financiële middelen (i.c. € 154.000,-) is bijgedragen aan het creëren van kansrijke projecten met concreet zicht op de realisatie van 56 wooneenheden in de binnenstad van Hengelo in 8 projecten. Een tweetal project, beiden in de Wemenstraat, zijn inmiddels opgestart. Het is realistisch om te veronderstellen dat niet alle 56 wooneenheden ook daadwerkelijk zullen worden gerealiseerd, maar zeer zeker wel een substantieel deel hiervan. Het besluit tot de feitelijke realisatie ligt niet bij Wonen boven Winkels Hengelo NV maar bij de betreffende pandeigenaar.

Met de beperkte middelen die Wonen boven Winkels Hengelo NV kan inzetten en haar op leefbaarheid gerichte doelstelling draagt de vennootschap nadrukkelijk bij aan het verlevendigen en aantrekkelijk maken van de binnenstad van Hengelo. Zij draagt echter op kleinschalige wijze en wellicht zelfs op een wat onopgemerkte wijze hieraan bij. De op economisch motief gedreven initiatieven voor het aantrekkelijker maken van de binnenstad, zoals het project Toekomstbestendige binnenstad Hengelo (TBH) van het Centrummanagement Hengelo, zullen in de regel meer mensen aanspreken en verkrijgen daarmee automatisch meer nadruk en aandacht. Beiden kunnen elkaar echter aanvullen en versterken. Het op leefbaarheid georiënteerde initiatief van Wonen boven Winkels Hengelo NV werkt in ieder geval de op meer economische grondslagen georiënteerde initiatieven niet tegen maar kan ondersteunend hieraan zijn.

Feit is dat Wonen boven Winkels Hengelo NV concreet en actief is. Net als het Gevelfonds zijn de bijdragen vanuit de vennootschap per direct te benutten. De bemensing is georganiseerd en de middelen zijn beschikbaar. De economisch gedreven initiatieven zitten veelal nog in de verkenningsfase en er is op dit moment ook nog geen concreet zicht op realiteit en effectiviteit. Het zou een gemiste kans zijn indien de inzet vanuit een actieve operationele vennootschap/fonds gestopt wordt terwijl mogelijke alternatieven nog concreet en breed gedragen moeten worden gemaakt. Daarbij moet ervoor gewaakt worden om de leefbaarheidsdoelstelling voor de binnenstad niet uit het oog te verliezen bij de discussie vanuit de economische belangen van betrokkenen.

9. Vervolgaanpak

Over de vervolgaanpak van Wonen boven Winkels Hengelo NV is afgelopen weken gesproken met de vertegenwoordigers van de aandeelhouders en de leden van de Raad van Commissarissen van de NV. Ook de bijeenkomst met de kerngroep in juni was hierop gericht.

Het succes en nut en noodzaak van de inzet vanuit Wonen boven Winkels Hengelo NV voor de binnenstad van Hengelo staat onomstotelijk vast. Samen met het gevelfonds is dit op dit moment het enige actieve investeringsfonds. Advies is dan ook om:

1. De op leefbaarheid gestoelde doelstelling van Wonen boven Winkels Hengelo NV onverkort te handhaven en haar inzet ook in 2015 te continueren;
2. Hiertoe voor 2015 een aanvullend budget van € 300.000,- beschikbaar te stellen (waarvan wederom 50% van Welbions en 50% van gemeente Hengelo);
3. Eind 2015 opnieuw de kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van Wonen boven Winkels Hengelo NV te evalueren en over de vervolgaanpak en het resterende budget te beslissen;
4. Successen te vieren en ook breed kenbaar te maken;

Gelijktijdig wordt onderkend dat de doelstelling van Wonen boven Winkels Hengelo NV mogelijk meer, beter en/of sneller wordt gediend indien ook de meer economisch gedreven initiatieven voor de binnenstad van de grond komen. Op deze initiatieven heeft Wonen boven Winkels Hengelo NV geen directe invloed, maar zij kan wel ondersteunen of op deze initiatieven inhaken nadat haar aandeelhouders zich hierover positief hebben uitgesproken.

Advies is dan ook om:

5. In 2015 te onderzoeken of de effectiviteit van Wonen boven Winkels Hengelo NV kan worden vergroot door na goedkeuring van haar aandeelhouders aan te haken bij één of wellicht meerdere van de op economische grondslagen gestoelde binnenstadsontwikkelingen. Dit met behoud van zelfstandigheid en eigen budgetverantwoordelijkheid totdat de aandeelhouders van de NV hieromtrent anders beslissen;
6. Vanuit Wonen boven Winkels Hengelo NV komend halfjaar (tot medio 2015) ook zelf te onderzoeken of er wellicht nog effectievere mogelijkheden zijn om de doelstelling van de vennootschap te realiseren, ook indien dit een gewijzigde inzet door of vanuit haar aandeelhouders vergt, in een al dan niet andere vorm en/of via een andere entiteit;

Om de effectiviteit en aantrekkelijkheid van Wonen boven Winkels Hengelo NV op basis van de opgedane eerste ervaringen te vergroten, wordt voorts geadviseerd om de activiteiten conform afsprakenregister ook in 2015 door te zetten, maar deze afspraken op de volgende punten bij te stellen;

7. De gebiedsbegrenzing conform afsprakenregister 2013 te handhaven maar initiatieven op locaties ter plaatse van nachthoreca uit te sluiten;

8. Binnen een door Wonen boven Winkels Hengelo NV nog nader te bepalen binnenstadsring (o.b.v. een compacter kernwinkelgebied) de toe te kennen financiële bijdragen bij realisatie van nieuwe wooneenheden te verdubbelen. Dit echter tot een maximum van totaal 30% van de (ver)bouwkosten, waarbij in navolging van de doelstelling van het gevelfonds ook het bouwtechnisch upgraden van de voorgevel ter plaatse van de nieuwe woondelen aan de bouwkosten mogen worden toegerekend (mits ook uitgevoerd);
9. De mogelijkheid te geven om uitstel van termijnen aan te vragen (en uiteraard toe te kennen) ten aanzien van :
 - I. De verplichting om binnen een termijn van 6 maanden na de eerste bijdragetoezegging door Wonen boven Winkels Hengelo NV een aanvraag voor de omgevingsvergunning te hebben ingediend, te verlengen met nog eens 6 maanden;
 - II. De verplichting om uiterlijk binnen een termijn van 2 jaar na toekenning van de bijdrage ook daadwerkelijk de wooneenheden waarvoor een bijdrage is aangevraagd te hebben gerealiseerd, op te rekken naar een termijn van 2 jaar waarbinnen de realisatie moet zijn aangevangen met aansluitende continuering van uitvoering en voor bewoning gereede oplevering;
10. De aanbevelingen van punt 8 en 9 leden I en II ook van toepassing te verklaren voor reeds gedane toezeggingen;

Daarnaast acht Wonen boven Winkels Hengelo NV het gewenst komende periode verdere uitwerking te geven aan:

11. Het opstellen van een woningbeheerplan ten einde pandeigenaren tegen redelijke kosten te ontzorgen voor het beheer van de met behulp van Wonen boven Winkels Hengelo NV gerealiseerde wooneenheden;
12. Het bezien of in samenwerking met banken/financiers financieringspakketten kunnen worden samengesteld voor pandeigenaren, zonder daar overigens zelf partij in te zijn of zekerheden voor af te geven;
13. Het inzichtelijk maken van de fiscale voor- en/of nadelen van investeren in woningen en de verdere mogelijkheden tot verkrijgen van subsidies door investerende pandeigenaren;
14. Het actief promoten van doel van en kansen met Wonen boven Winkels Hengelo NV richting pandeigenaren in de binnenstad in combinatie met het kenbaar maken van successen.

10. Tot slot

Ondanks een gehavende startfase is de inzet vanuit Wonen boven Winkels Hengelo NV bewezen succesvol. Inmiddels zijn financiële toezeggingen gedaan voor de toevoeging van een 40-tal woningen aan de binnenstad van Hengelo. Ook al zullen wellicht niet alle projecten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd, dan nog is de kwantitatieve score substantieel te noemen. Uiteindelijk beslist de pandeigenaar over de investering en heeft de vennootschap op de beslissing zelf geen invloed. De vennootschap faciliteert met adviezen en financiële bijdragen.

Wonen boven Winkels Hengelo NV is tot heden zeer behoudend geweest met haar uitgaven. Met de om-niet inzet door medewerkers van gemeente Hengelo en Welbions en de eveneens om-niet bijdragen vanuit betrokken marktpartijen zijn goede resultaten behaald. Om meer pandeigenaren te interesseren zal komend jaar harder aan de weg getimmerd worden. Wonen boven Winkels Hengelo NV zal zich dan ook nadrukkelijker gaan profileren en beter zichtbaar worden.

Het is onze overtuiging dat de inzet tot heden beloond zal worden met de realisatie van een flink aantal woningen in en boven winkels in de komende jaren. Dit succes kunnen we uitbreiden. Ter versterking van de leefbaarheid in de binnenstad van ons Hengelo. Doet u mee?

Bijlage 1

Overzicht- en afsprakenregister

Aan	: Aandeelhouders en leden Raad van Commissarissen Wonen boven Winkels Hengelo NV
Van	: directie Wonen boven Winkels Hengelo N.V.: projectleider Frank Ufkes (Welbions)
Betreft	: Wonen boven Winkels, doorstart
Datum	: 17 februari 2013
Status	: ter goedkeuring op de vergadering 25 april 2013

INLEIDING

Het initiatief tot Wonen boven Winkels in Hengelo (WbWH) dateert reeds uit 2001. Na onderzoeken in 2004 en 2007 -en bijgewerkt in 2009- omtrent nut en noodzaak, hebben zowel gemeente Hengelo als de corporatie in de tweede helft 2009 besloten tot oprichting van de naamloze vennootschap Wonen boven Winkels Hengelo NV. Door ondermeer discussie omtrent de inzetwijze van haar middelen, de crisis en forse bezuinigingsopgaven bij gemeente en corporatie is de NV thans nog niet operationeel. Maar juist in deze tijd, met nog verder toenemende leegstand in en boven winkels in de binnenstad van Hengelo, kan de NV een aanjaagfunctie vervullen bij de transformatie van lege en onaantrekkelijke ruimten in en boven winkels in de binnenstad en haar aanloopstraten naar een binnenstadsomgeving met een leefbaar, veilig en aantrekkelijk woonmilieu. En dit is hard nodig om voor Hengelo de waardering als goede woonstad te kunnen blijven borgen. Ook al kan de oorspronkelijk beoogde werkwijze van de NV niet worden geëffectueerd, de NV kan wel degelijk haar doelstelling anderszins bereiken. Ze jaagt hierbij anderen aan om te investeren in de binnenstad. Dat dit kansen biedt, spreekt ondermeer uit bijgevoegd artikel "Woning in plaats van winkel"¹.

Wat we willen met dit register

Met deze notitie willen we de herziene opzet en werkwijze van Wonen boven Winkels Hengelo NV verduidelijken. Ook willen we instemming krijgen om gedurende de komende twee jaren met een begreind budget te werken aan de doelstelling van de NV en het resultaat aan te tonen.

Dit register is tot stand gekomen in samenspraak tussen de projectleiders van Wonen boven Winkels Hengelo NV van de gemeente Hengelo en van Welbions.

onderwerpen

- AANLEIDING TOT REGISTER
- FINANCIËEL KADER
- NIEUWE KOERS (MISSIE)
- UITWERKING (VISIE)
- (INTERNE) KOSTEN NV
- KWANTITATIEVE OPGAVE
- TOEPASSINGSBEREIK
- VOORTGANG EN PROJECTKEUZES

¹ "Wonen boven of in lege winkels kan lucratief uitpakken", website Wonen boven Winkels Nederland d.d. 6 februari 2013 met bijdrage "Woning in plaats van winkel" van adviesbureau Metrum (bijgevoegd).

AANLEIDING TOT REGISTER

Op haar vergadering van 12 oktober 2011 heeft de Raad van Commissarissen van de NV haar instemming onthouden aan het ter goedkeuring voorgelegde ondernemingsplan Wonen boven winkels Hengelo NV (versiedatum 15-09-2011). Hoofdrede tot onthouding is het verdienmodel in het ondernemingsplan. Hierbij worden investeringen op de lange termijn terugverdiend door waardestijging van het door de NV te verwerven vastgoed. Hierin heeft de RvC (mede) gezien de crisis geen geloof. Opgedragen is het ondernemingsplan dan ook te herzien in aansluiting op de huidige (crisis-) tijd.

Nu ruim een jaar later hebben zowel gemeente als corporatie diverse bezuinigingsoperaties en reorganisaties ingezet en uitgerold en heeft de economie zich nog (lang) niet hersteld. Toch zien de aandeelhouders van WbWH NV hierin geen aanleiding om de NV te ontmantelen. Sterker nog, juist in deze tijd zijn de doelstellingen van de NV actueler dan ooit en is een impuls vanuit de NV richting binnenstad zeer gewenst.

Middels deze notitie willen we de NV een nieuwe start geven op basis van dezelfde doelstellingen als voorheen maar met nieuwe (financiële) kaders. Er wordt niet langer uitgegaan van een overall terugverdienmodel respectievelijk een model met aan- en verkoop van vastgoed door de NV, omdat dit in de huidige crisistijd niet verdedigbaar is te maken. Insteek voor de komende twee jaren is om, met (een beperkt deel van) de bestaande middelen in de NV, een maximaal rendement te halen bij het realiseren van haar doelstellingen. Bij (positief) wijzigende omstandigheden kan het beleid van de NV desgewenst weer herzien worden.

FINANCIEEL KADER

De NV beschikt over ruim € 1,3 mln aan financiële middelen. De vaste jaarlasten zijn zeer beperkt. Het is niet mogelijk gebleken om via de gemeente leningen ter financiering van het door de NV te verwerven vastgoed aan te trekken. Verwerving van objecten door Welbions ten dienste van de NV is ook geen haalbare optie. Vreemd vermogen aantrekken via banken of beleggers voor dit doel mag in de huidige tijd eveneens als weinig realistisch gezien worden. Gevolg is dat de NV en/of (één van) haar eigenaren niet in staat is/zijn om de benodigde middelen beschikbaar te krijgen voor het opbouwen van een vastgoedportefeuille in de NV zoals was voorzien. Hierdoor is het noodzakelijk om een andere koers in te zetten.

NIEUWE KOERS

De nieuwe koers is het actief inzetten van de beschikbare middelen ad. € 1,3 mln (minus kosten instandhouding NV) over een middellange termijn van ca. 5 jaar, op basis van een zo hoog mogelijk maatschappelijk rendement afgezet tegen de doelstelling van de NV.

De NV onderschrijft hierbij de volgende (kwalitatieve) doelstelling: **(missie)**

Het leveren van een actieve bijdrage aan het (doen) creëren van een leefbaar en veilig woonmilieu in de binnenstad van Hengelo.

De NV wil dit bereiken door:

1. In leegstaande verdiepingen boven winkels en andere (commerciële) ruimten woningen te doen realiseren;
2. Woningen te doen realiseren op de begane grond (van voormalige commerciële ruimten), indien dit bijdraagt aan een kwaliteitsverbetering van de binnenstad (als bijdrage aan stedelijke herverkaveling);
3. Het adviseren over, initiëren en stimuleren van bebouwingsmogelijkheden op lege plekken en herstructurering van bebouwde plekken door marktpartijen, mits er sprake is van een woningbouwprogramma;
4. Aandacht (doen) besteden aan het verbeteren van stegen, het creëren van ontsluitingen en het kwalitatief verbeteren of opheffen van achterkantsituaties.

Ter realisatie van haar doelstelling zet de NV onder nadere voorwaarden haar middelen in voor het:

1. aanbieden van (gratis) Quick Scans aan eigenaren;
2. uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken;
3. financieel bijdragen ter stimulering van de uitvoering per woning;
4. begeleiden en adviseren tijdens de voorbereidings- en uitvoeringsfasen;
5. via de gemeente verstrekken van leningen (onder condities);
6. stimuleren anderszins.

Om te borgen dat de middelen effectief worden ingezet, wordt gedurende de eerste twee jaren een pilot uitgerold met een jaarbudget van € 300.000,-. Ieder jaar worden de verrichte werkzaamheden en behaalde resultaten geëvalueerd op basis waarvan werkwijze, budgetruimte, e.d. kunnen worden bijgesteld, dan wel de pilot kan worden beëindigd of herzien.

UITWERKING (visie)

De NV wil de woonfunctie in de binnenstad uitbreiden om de leefbaarheid en bewoonbaarheid van de Hengelose binnenstad te verbeteren. Zij wil dit doen door in en aan leegstaande ruimten boven winkels, horecagelegenheden en aanverwante bedrijfsruimten woningen te doen realiseren. Dit al dan niet in combinatie met de initiatie en/of begeleiding van de ontwikkeling hiervan, alsmede het (doen) verbeteren van de leefbaarheid en de bewoonbaarheid van bestaande woningen. Een voorbeeld hiervan is het verbeteren van de toegang c.q. ontsluiting van een woning. Belangrijke taak voor de NV hierbij is het verbinden van eigenaren, waardoor op efficiënte en effectieve wijze clusters van woningen kunnen worden ontsloten. Indien dit de doelstellingen aantoonbaar ondersteunt, is hulp vanuit de NV bij de totstandkoming van een andere functie dan wonen op de verdieping c.q. het realiseren van wonen op de begane grond eveneens mogelijk.

Redenen hiervoor zijn er volop: het vergroot de aantrekkelijkheid van het wonen in de binnenstad, het zorgt voor levendigheid en sociale controle en het voorkomt leegstand, verloedering en faciliteert stedelijke herverkaveling.

De NV wil via het WbWH-communicatieplatform zowel een zoek- als vindplaats zijn voor iedereen die kan én wil bijdragen aan haar doelstelling. Zij zal actief (doen) zoeken naar kansen en mogelijkheden om projecten te initiëren en ondernemers, eigenaren en andere belanghebbenden hiervoor te enthousiasmeren en tot uitvoering van deze projecten 'over te halen'.

De NV wil een netwerk opbouwen van adviseurs en extern specialisten bij wie vraagstukken over Wonen boven Winkels kunnen worden neergelegd en die meedenken over de mogelijke oplossingen. Het gaat dan om ondermeer architecten, constructeurs, makelaars, energetische en overige adviseurs, aannemers en toeleveranciers.

De NV stelt een projectleider annex accountmanager aan voor Wonen boven Winkels als aanspreekpunt voor vastgoedeigenaren en andere geïnteresseerden. Deze projectleider zit in een speciaal begeleidingsteam om met vastgoedeigenaren mee te denken over passende (bouwkundige) oplossingen.

Om haar doelstellingen te kunnen bereiken biedt de NV de volgende producten en diensten aan:

Ad. 1: Quick scan:

Met een gratis Quick Scan(QS) krijgen eigenaren een eerste idee of er ontwikkelmogelijkheden zijn voor hun pand. Hierbij wordt gekeken naar de ruimtelijke en bouwkundige kant met een doorkijk naar de financiële realiteit. De Quick Scan is een eerste (markt-) verkenning.

Het QS-team bestaat uit vaste teamleden vanuit gemeente (bijvoorbeeld inzake proceduretraject, subsidieadvies, stedenbouw, planologie) en Welbions (teamleider, bouwkundige(n)), zo nodig aangevuld met externe specialisten (architect, constructeur, evt. aannemer, makelaar) vanuit haar WbW-netwerk.

Ad. 2: Haalbaarheidsonderzoek

Als uit de QuickScan blijkt dat een ontwikkeling kans van slagen heeft, kan een haalbaarheidsonderzoek worden uitgevoerd. Hierbij wordt onder andere de technische haalbaarheid nader uitgewerkt (bijvoorbeeld brandweereisen, bouwbesluit e.d.). Ook wordt een meer gespecificeerde berekening van de kosten en opbrengsten gemaakt en wordt het vergunningentraject bekeken. De NV geeft hierop een bijdrage van 50 % van de werkelijke onderzoekskosten met een maximumbedrag van € 5.000,- per onderzoek. Dit onderzoek kan door het QS-team worden uitgevoerd. Een eigenaar mag echter ook zelf een haalbaarheidsonderzoek organiseren, waarbij de 50%-bijdrage vanuit de NV onverkort blijft gelden op basis van aantoonbare out-of-pocketkosten tot een maximum van € 5.000. Verrekening geschiedt dan achteraf op basis van een factuur met een gespecificeerde onderbouwing.

Ad. 3: financiële bijdrage bij uitvoering

Wanneer de eigenaar/initiatiefnemer daadwerkelijk tot uitvoering overgaat, kan de NV dit stimuleren met een bijdrage per gerealiseerde woning of project. Het totaal van deze bijdrage is jaarlijks gelimiteerd. Bij de verdeling van het beschikbare budget wordt prioriteit gegeven aan plannen die het meest bijdragen aan het bereiken van de doelstelling van de NV, zulks ter beoordeling van de NV. In principe geschiedt de afhandeling in volgorde van het tijdstip van aanmelding in combinatie met de (voorgenomen) periode van realisatie. Bij gelijkwaardig (maatschappelijk) rendement gaat particulier initiatief voor op commercieel initiatief.

De stimuleringsbijdrage wordt als volgt uitgekeerd:

- Voor 1 – 2 woningen: eenmalig € 10.000,-⁽¹⁾ totaal;
- Voor 3 – 5 woningen: eenmalig € 15.000,-⁽¹⁾ totaal;
- Voor meer dan 6 woningen: eenmalig € 20.000,-⁽¹⁾ totaal;
- Voor nieuwe trapopgang in binnen-/buitensituatie: max. € 10.000⁽²⁾;
- Voor verbeteren trapopgang: € 2.500,-⁽³⁾ per trapopgang;
- Opheffen (kritische) achterkantsituatie: tot max. € 10.000,-⁽⁴⁾.

- (1) Bedragen gelden voor zelfstandige woningen. Voor onzelfstandige woningen geldt een kortingspercentage van 50%.
(2) Mits meer dan 3 woningen op dezelfde trapopgang zijn ontsloten. Definitieve bedrag is afhankelijk van complexiteit en noodzaak;
(3) Alleen in combinatie met een ingrijpende bovenwoningverbetering;
(4) Bedrag is afhankelijk van de situatie en de complexiteit.

De vastgestelde bedragen worden halfjaarlijks geëvalueerd op effectiviteitsbijdrage.

Ad. 4: begeleiden en adviseren

Tijdens het traject van ontwikkeling, uitvoeringsvoorbereiding en/of uitvoering kan de NV de eigenaar/initiatiefnemer begeleiden en adviseren, bijvoorbeeld bij het doorlopen van de benodigde procedures, het opzetten van een VvE en het opstellen van een plan voor planmatig onderhoud.

Ad. 5: verstrekken van leningen²

Via bemiddeling door de NV kan, voor een ingreep met hoog maatschappelijk rendement, onder voorwaarden een gemeentelijke lening worden verstrekt. De leningsovereenkomst wordt rechtstreeks gesloten tussen gemeente en eigenaar/investeerder. De condities die aan de lening ten grondslag liggen, worden bepaald door de gemeente Hengelo en zijn passend bij de doelstellingen van de NV. Het bedrag dat beschikbaar is voor deze leningen wordt door de gemeente jaarlijks vastgesteld.

Ad. 6: Stimulering anderszins: n.t.b.

² Het beschikbaar stellen van leningruimte door gemeente Hengelo behoeft nog politieke besluitvorming en is op dit moment nog niet zeker gesteld.

(INTERNE) KOSTEN NV

De NV stelt jaarlijks de ter beschikking te stellen bedragen vast, voor 2013 en 2014 per jaar als volgt:

1. Aanbieden van Quick Scans aan eigenaren: $20 \times \text{€ } 1.000,-^3 = \text{€ } 20.000,-$
2. Uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken; $15 \times \text{€ } 5.000,- = \text{€ } 75.000,-$
3. Het financieel bijdragen ter stimulering van de uitvoering: $10 \times \text{€ } 15.000,- = \text{€ } 150.000,-$
4. Het begeleiden en adviseren tijdens de voorbereidings- en uitvoeringsfasen: $\text{€ } 25.000,-$
5. Verstreken van leningen: rechtstreeks door gemeente
6. Stimuleren anderszins en onvoorzien: $\text{€ } 30.000,-$.

Totaal per jaar derhalve $\text{€ } 300.000,-$

Elke partij verricht haar werkzaamheden voor de N.V. om-niet, ook indien publiekrechtelijke regelingen (bijv. bestemmingsplanwijziging, precario) wellicht anderszins voorzien. Publiekrechtelijke heffingen (waaronder leges) dienen –veelal door de eigenaar- wel aan de gemeente te worden voldaan. Uitbesteden van werkzaamheden aan derden ter dekking van interne capaciteitsproblemen, komen eveneens voor eigen rekening en kunnen niet aan de N.V. worden doorbelast. Indien de gemeentelijke kosten voor bestemmingsplanwijzigingen buitenproportioneel lijken te worden, wordt een eventuele (gedeeltelijke) kostendekking met de NV overlegd.

Kosten verbonden aan werkzaamheden waarvoor bij een project gewoonlijk derden worden ingehuurd (zoals milieuonderzoeker, taxateur, architect, constructeur, bouwkostenadviseur, notaris, advocaat) kunnen tegen kostprijs worden doorberekend aan de N.V. en worden verrekend binnen het budget dat aan het betreffende project is toegekend.

Elke partij houdt een urenregistratie met activiteitenomschrijving bij van haar eigen inzet ten behoeve van de NV. Jaarlijks wordt dit geëvalueerd. Indien nodig worden de om-niet-afspraken van eigen inzet in samenspraak herzien.

Voor 2013 stelt Welbions een projectleider/accountmanager ter beschikking aan Wonen boven Winkels voor maximaal een dag in de week. De kosten hiervan zijn voor rekening van Welbions.

KWANTITATIEVE OPGAVE

Uit eerdere inventarisatie (2009) van de Hengelose binnenstad blijkt dat er in potentie 140 woningen te realiseren zijn in bestaande leegstaande verdiepingen. Daarnaast is er op open plekken of te herontwikkelen plekken ruimte voor nog eens 160 woningen boven winkels in de Hengelose binnenstad. Gezien de toegenomen leegstand als gevolg van de huidige crisis is de opgave thans eerder toegenomen dan afgenomen.

Eerder werd een kwantitatieve doelstelling voorgestaan van 50 te realiseren woningen in en/of op bestaande bebouwing in 10 jaar. Dit was echter gebaseerd op actieve financiële participatie in de projecten door/vanuit de NV. Met de herziene werkwijze is dit niet langer mogelijk en zal de doelstelling opnieuw moeten worden gedefinieerd. Voor de komende twee jaar betekent dit:

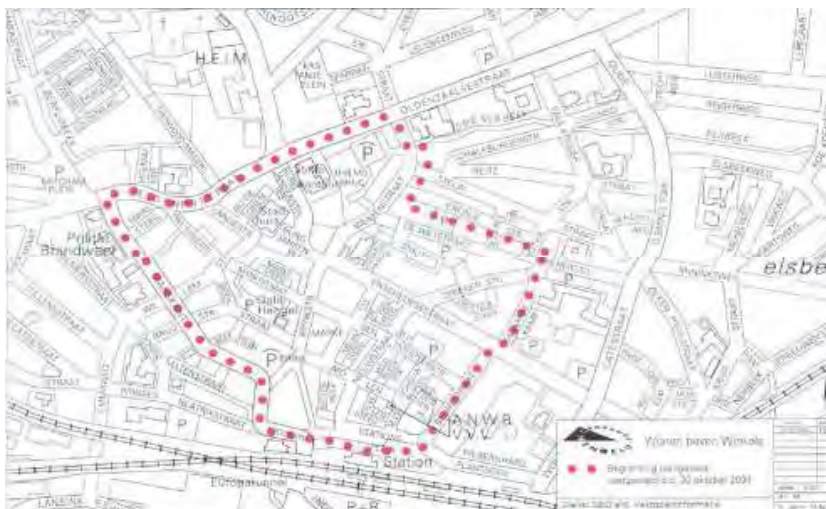
- In 2013 minimaal $\text{€ } 50.000,-$ binnen de kaders van de NV besteed aan de producten 1 t/m 4 en 6;
- In 2014 minimaal $\text{€ } 100.000,-$ binnen de kaders van de NV besteed aan de producten 1 t/m 4 en 6, waaronder 2 concreet toegewezen reserveringen in het kader van product 3.

TOEPASSINGSBEREIK

³ Ter dekking van eventuele externe kosten.

Gebiedsbegrenzing

De activiteiten van Wonen boven Winkels Hengelo hebben betrekking op het gebied gelegen binnen de centrumring zoals nader aangeduid op de plankaart in bijlage 1 en wel in het bijzonder het gebied, begrensd door Stationsplein – Beursstraat – Bataafse Kamp – Drienerstraat – De Wetstraat – Bothastraat – Cronjestraat – Wemenstraat – Oldenzaalsestraat – Deldenerstraat – Marskant – Spoorstraat.

Voorwaarden

De NV kan de bijdrage(n) verstrekken indien:

1. de aanvrager (toekomstig) eigenaar is van het pand;
2. het een pand betreft gelegen binnen de centrumring;
3. de toe te voegen woonruimte voor tenminste 5 jaar deze functie behoudt vanaf tijdstip gereedkomen woonproject;
4. *bij commerciële projecten*: het project een open/transparante begroting kent, waaruit kan worden opgemaakt wat de onrendabele top van het project is en waarin aannemelijk wordt gemaakt dat die onrendabele top redelijkerwijs niet geheel ten laste van de aanvrager kan blijven;

Verplichtingen

Aan het toekennen van een stimuleringsbijdrage worden de volgende verplichtingen verbonden:

1. De eigenaar moet binnen 6 maanden na de bijdragetoezegging een aanvraag voor omgevingsvergunning hebben ingediend;
2. Er dient tijdig een omgevingsvergunning te zijn verleend;
3. de te treffen voorzieningen dienen uiterlijk binnen 2 jaar na toekenning van de bijdrage te zijn uitgevoerd en de woonruimte(n) dient aansluitend bewoonbaar te zijn;
4. het werk dient op een (uitvoerings-) technisch verantwoorde wijze te worden uitgevoerd in aansluiting op de verleende omgevingsvergunning en overige wettelijke regelgeving terzake;
5. na afronding van de werkzaamheden dient gelijk met de bijdragefacturatie een definitieve kostenspecificatie te worden overlegd.

VOORTGANG EN PROJECTKEUZES

Bij instemming met dit afsprakenregister door de aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van de NV worden de afspraken verder geconcretiseerd en ter beoordeling aan de aandeelhouders en Raad van Commissarissen van de NV voorgelegd.

Bij goedkeuring van dit afsprakenregister:

- Stelt de RvC het budget voor 2013 en 2014 ter beschikking aan de directie van de NV;
- Directie maakt vervolgens zelf keuzes over besteding van het budget (binnen de kaders);
- Directie legt 2x per jaar verantwoording af over de gemaakte keuzes en de voortgang;
- De betalingen lopen m.u.v. product 5 (gemeentelijke lening) vanuit de NV. Er is dus geen sprake van een gemeentelijke subsidie en derhalve ook geen noodzaak voor een subsidieverordening o.i.d.
- De gemeente regelt zelf de tijdige beschikbaarheid van de door haar te faciliteren leningen (product 5).

Parallel worden na goedkeuring van dit afsprakenregister de eerste projecten opgepakt ten einde ervaring op te doen en zondig de afspraken bij te stellen.

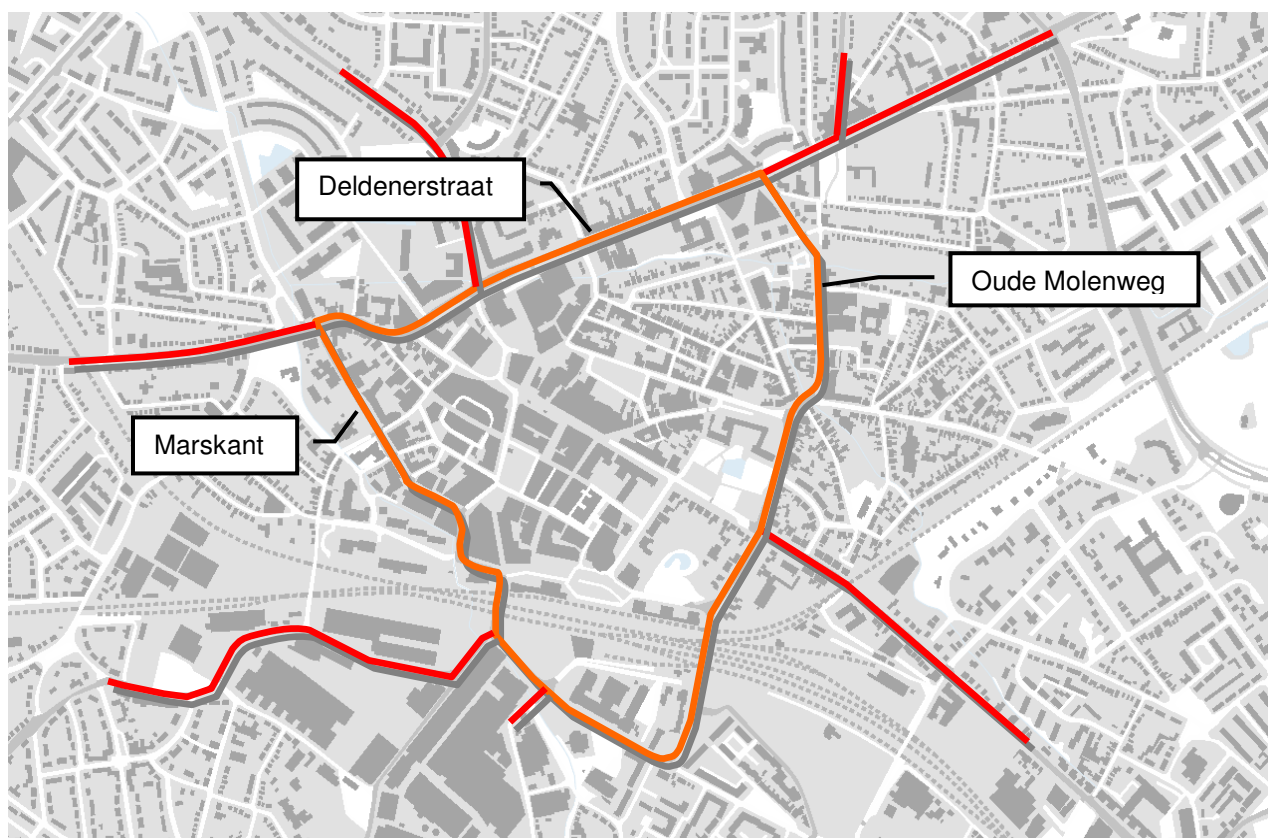
Als start-up wordt voorgesteld de volgende projecten op te pakken:

1. Telgenflat: haalbaarheidsonderzoek
2. Nieuwstraat 53-57: Quick Scan
3. Nieuwstraat 18, woningontsluiting: Quick Scan
4. Molenstraat 4 – 10: haalbaarheidsonderzoek
5. Willemstraat 25 – 27: Quick Scan/haalbaarheid
6. Deldenerstraat – Pastoriestraat: Quick Scan/haalbaarheid

Daarnaast zal invulling worden gegeven aan het *communicatieplatform*, waaronder website-ontwikkeling en communicatiestrategie.

Einde register

Bijlage 1: situatietekening centrumring

Afbeelding: Centrumring

Onderwerp	Vaststellen verordeningen Participatiewet en Wet Maatregelen WWB 2015		
Zaaknummer	1041750	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslisl- bespreekpunten	Na een lang traject zijn de Participatiewet en de Wet Maatregelen Wet Werk en Bijstand (WWB) door het parlement aangenomen. Het betreft twee afzonderlijke wetten, waarbij de Participatiewet per 1 januari 2015 in werking treedt en de WWB per 1 januari 2015 opgaat in de Participatiewet. Zowel de Participatiewet als de Wet Maatregelen WWB schrijven voor dat gemeenten over een aantal zaken nadere regels opstellen in verordeningen en beleidsregels. De verordeningen moeten uiterlijk op 1 januari 2015 zijn vastgesteld. Er zijn in totaal drie nieuwe verordeningen en een zestal verordeningen wordt gewijzigd. Één verordening wordt ingetrokken. Daarnaast zijn er twee beleidsregels opgesteld. De raad wordt voorgesteld om: A. De hieronder genoemde verordeningen vast te stellen: 1. Afstemmingsverordening 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Maatregelenverordening 2013) 2. Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Langdurigheidstoeslag 2013) 3. Verordening Verrekening Bestuurlijke Boete bij recidive 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Bestuurlijke Boete bij recidive 2013) 4. Verordening Cliëntenparticipatie 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Cliëntenparticipatie 2013) 5. Verordening Maatschappelijke Participatie 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Maatschappelijke Participatie 2013-2014) 6. Re-integratieverordening 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Re-integratieverordening 2009) 7. Verordening Individuele Studietoelage 2015 (nieuw) 8. Verordening Loonkostensubsidie 2015 (nieuw) 9. Verordening Tegenprestatie 2015 (nieuw) B. Kennis te nemen van de hieronder genoemde beleidsregels: 10. Beleidsregel Individuele Inkomenstoeslag 11. Beleidsregel Verlaging in verband met woonsituatie en schoolverlaters. C. De Toeslagenverordening 2013 in te trekken met ingang van 1 juli 2015. D. De Beleidsnota 'Tegenprestatie naar vermogen' vaststellen.		
Historie	Het college heeft op 30 september 2014 de conceptverordeningen vastgesteld, waarna de verordeningen en beleidsregels ter advisering zijn aangeboden aan de Cliëntenraad WWB en Adviesraad Inkomen en Arbeid en voor inspraak ter inzage zijn gelegd. De ontvangen adviezen zijn voorzien van een reactie en voor zover mogelijk in het voorstel verwerkt. Op de beeldvormende politieke markt van 4 november 2014 zijn de verordeningen en beleidsregels besproken en zijn vragen gesteld. De beantwoording van deze vragen is bijgevoegd.		

Politieke Markt	Datum 2 december 2014			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Vincent Mulder	Anke Haarhuis	S210		60 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming als voorbereiding op besluitvorming in de raad			
Behandeladvies	Aan de fracties wordt gevraagd om hun standpunt, mening te geven over het voorgenomen besluit om de diverse verordeningen, beleidsregels vast te stellen c.q. in te trekken.			
Spreekrecht publiek	Ja ☒ nee ☐		duur: Max. 5 minuten per inspreker, de voorzitter bewaakt de tijd en de orde van de vergadering.	

Raad	Datum 17-12-2014	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Dit voorstel als bespreekpunt agenderen. De raad wordt gevraagd om de diverse hierboven genoemde verordeningen vast te stellen, om kennis te nemen van de genoemde beleidsregels, de toeslagenverordening 2013 in te trekken en de beleidsnota "Tegenprestatie naar vermogen" vast te stellen.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1041750	Kotterik, Richard	PSZ-JZB	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Vaststellen verordeningen Participatiewet en Wet Maatregelen WWB 2015			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

A. Stellen de hieronder genoemde verordeningen vast:

1. Afstemmingsverordening 2015
2. Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2015
3. Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015
4. Verordening Cliëntenparticipatie 2015
5. Verordening Maatschappelijke Participatie 2015
6. Re-integratieverordening 2015
7. Verordening Individuele Studietoelage 2015
8. Verordening Loonkostensubsidie 2015
9. Verordening Tegenprestatie 2015

B. Nemen kennis van de hieronder genoemde door het college vastgestelde beleidsregels:

10. Beleidsregel individuele inkomenstoeslag
11. Beleidsregel verlaging in verband met woonsituatie en schoolverlaters.

C. Trekken de Toeslagenverordening 2013 met ingang van 1 juli 2015 in.

D. Stellen de beleidsnota 'Tegenprestatie naar vermogen gemeente Hengelo' vast.

E. Nemen kennis van de beantwoording van de raadsvragen zoals gesteld in de politieke markt van 4 november 2014.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het huidige beleid ten aanzien van de WWB wordt al voor een groot gedeelte bepaald door landelijke wet- en regelgeving. Per 1-1-2015 worden de Participatiewet en de Wet Maatregelen Wet Werk en Bijstand van kracht die de gemeentelijke beleidsvrijheid verder inperken. Dit geldt onder andere voor de verplichte tegenprestatie en de uniformering van de arbeidsverplichtingen. De gemeenteraad moet op grond van beide wetten verordeningen vast stellen. Dit moet voor 1 januari 2015.

De conceptverordeningen en beleidsregels hebben ter inzage gelegen en zijn voor advies aan de Cliëntenraad WWB en Adviesraad Inkomen en Arbeid gestuurd. De ontvangen adviezen zijn verwerkt in de verordeningen. Van de negen verordeningen zijn er drie nieuw. Zes bestaande verordeningen zijn aangepast op wijzigingen in de wet. De toeslagenverordening vervalt met ingang van 1 juli 2015 omdat deze verordening niet meer nodig is.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1041750	Kotterik, Richard	PSZ-JZB	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Vaststellen verordeningen Participatiewet en Wet Maatregelen WWB 2015			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

01 - Werk verbindt

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Na een lang traject zijn de Participatiewet en de Wet Maatregelen Wet Werk en Bijstand (WWB) door het parlement aangenomen. Het betreft twee afzonderlijke wetten, waarbij de Participatiewet per 1 januari 2015 in werking treedt en de WWB per 1 januari 2015 opgaat in de Participatiewet.

De Participatiewet bedient de brede doelgroep van de Wet Werk en Bijstand (WWB), de doelgroep van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een groot deel van de doelgroep van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong). Degenen die nu in de Wsw en Wajong zitten, behoren niet tot de doelgroep van de Participatiewet.

Zowel de Participatiewet als de Wet Maatregelen WWB schrijven voor dat gemeenten over een aantal zaken nadere regels opstellen in verordeningen en beleidsregels. De verordeningen moeten uiterlijk op 1 januari 2015 zijn vastgesteld. Er zijn in totaal drie nieuwe verordeningen en een zestal wordt gewijzigd. Eén verordening wordt ingetrokken. Daarnaast zijn er twee beleidsregels opgesteld.

De gemeenteraad heeft in oktober 2014 het Beleidsplan Decentralisaties 'Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning' vastgesteld. Hierin zijn kaders aangegeven waaraan de verordeningen moeten voldoen.

De verordeningen en beleidsregels zijn voor inspraak ter inzage gelegd en ter advisering aangeboden aan de Cliëntenraad WWB en Adviesraad Inkomen en Arbeid. De ontvangen adviezen zijn voorzien van een reactie en voor zover mogelijk in het voorstel verwerkt.

Op de beeldvormende politieke markt van 4 november 2014 zijn de verordeningen en beleidsregels besproken en zijn vragen gesteld. De beantwoording van deze vragen is bijgevoegd.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Totstandkoming

Het huidige beleid ten aanzien van de WWB wordt al voor een groot gedeelte bepaald door landelijke wet- en regelgeving. Per 1-1-2015 worden wettelijke maatregelen van kracht die de gemeentelijke beleidsvrijheid verder inperken. Dit geldt onder andere voor de verplichte tegenprestatie en de uniformering van de arbeidsverplichtingen. De verordeningen die hierop betrekking hebben, de Afstemmingsverordening en de Verordening Tegenprestatie, zijn voorbereid en afgestemd met de gemeenten Borne, Haaksbergen, Hof van Twente en Oldenzaal. Dit geldt ook voor de verordening Individuele Inkomenstoelage 2015, de Verordening Verrekening Bestuurlijke Boete, de Verordening Maatschappelijke Participatie en de beleidsregels

De verordeningen op het gebied van re-integratie, loonkostensubsidie en individuele studietoelage worden op dit moment voorbereid en afgestemd met de 14 gemeenten van de Regio Twente. Hierbij is het wachten op dit moment nog op een vijftal Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's), over Schattingsbesluit, Werkbedrijven, Loonkostensubsidie, Wsw en Beschut werken. Deze AMvB's worden in het vierde kwartaal van 2014 verwacht. Op punten waar nog onduidelijkheid heerst wordt de systematiek gehanteerd die ook is gevolgd bij de Verordeningen Maatschappelijke Ondersteuning 2015 en Jeugdhulp. Dat wil zeggen dat is opgenomen dat het college hier nadere regels kan stellen. Op het moment dat de AMvB's bekend zijn wordt hier invulling aan gegeven. Zodra nadere regels bekend zijn, worden deze aan het college en waar nodig aan de raad voorgelegd.

Keuzes

Bij het opstellen van de verordeningen worden de keuzemogelijkheden voor gemeentelijk beleid in beeld gebracht, voor zover de wetgever ons die ruimte heeft gelaten. Per verordening wordt verwoord waarom voor bepaald beleid wordt gekozen.

Afstemmingsverordening 2015 (bijlage 1)

De Afstemmingsverordening gaat de Maatregelenverordening vervangen. Het huidige beleid dat in de Maatregelenverordening 2013 is vastgelegd wordt waar mogelijk gecontinueerd. De Participatiewet is op dit punt echter strakker dan de Wet Werk en Bijstand. De Participatiewet bepaalt vanaf 2015 in welke gevallen het college de bijstand 'moet afstemmen' conform de Afstemmingsverordening. Er is weinig beleidsvrijheid. De Participatiewet uniformeert een aantal arbeidsverplichtingen. Er zijn al met al acht arbeidsverplichtingen opgenomen.

Ongewijzigd is bijvoorbeeld de verplichting tot het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Nieuw zijn de verplichting ingeschreven te staan bij een uitzendbureau, de verhuisplicht en bepalingen over maximale reistijd. Ook ligt voortaan vast dat het verkrijgen of behouden van werk niet belemmerd mag worden door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging of gedrag. De overige arbeidsverplichtingen worden zoveel mogelijk overgenomen vanuit het huidige beleid. Hieronder vallen bijvoorbeeld de inschrijving van UWV, het tijdig terugkeren van vakantie en het meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak.

Bij het schenden van geüniformeerde arbeidsverplichtingen (die in de Participatiewet art. 18 lid 4 genoemd zijn) is het college verplicht de bijstand te verlagen met 100%. Bij het schenden van de overige verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling is het college de mogelijkheid geboden om eigen beleid vast te leggen.

Er is beleidsvrijheid op de volgende punten:

1. De periode van verlaging van 100% (art. 10).

Dit moet zijn ten minste 1 maand en ten hoogste 3 maanden. Voorgesteld wordt uit te gaan van een periode van verlaging van 1 maand. Dit sluit het meest aan bij ons huidige beleid.

2. Het bedrag van de verlaging verrekenen (art. 11).

Dit kan worden verrekend over maximaal 3 maanden, waarbij over de eerste maand minimaal 1/3 van het bedrag van de verlaging wordt verrekend. Conform de modelverordening wordt voorgesteld, waar mogelijk, over zoveel mogelijk maanden te verrekenen.

3. Er moet een 'verjaringstermijn' worden ingevuld.

We kunnen afzien van verlaging als de gedraging langer geleden is dan een nader vast te leggen aantal jaren. Omwille van de effectiviteit, 'lik op stuk', stellen wij voor dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Voorgesteld wordt daarom te kiezen voor de periode van een jaar.

4. Geen inkeerregeling

Met een inkeerregeling kan de cliënt een verzoek indienen om de afstemming te herzien. Het college kan de beslissing herzien, als uit de houding en gedragingen van cliënt ondubbelzinnig is gebleken dat hij de verplichtingen weer nakomt. Het afstemmen van de uitkering vanwege het niet of onvoldoende nakomen van de arbeidsverplichtingen gebeurt zorgvuldig. Client moet worden gehoord en diverse aspecten moeten in de afstemming meegewogen worden. Als cliënt van mening is dat een onjuiste beslissing is genomen, dan kan hij gebruik maken van de rechtsmiddelen bezwaar (en daarna beroep). Dit is voldoende waarborg.

5. De overige re-integratieverplichtingen benoemen (art. 7 en 8).

Voorgesteld wordt om het huidige beleid te continueren, waarbij uiteraard de geüniformeerde arbeidsverplichtingen worden uitgezonderd. De bestaande categorie-indeling en bijbehorende verlagingen zijn overgenomen.

Het herstellen van de situatie is niet altijd even makkelijk. Het niet ingeschreven staan bij een uitzendbureau is op te lossen door alsnog ergens in te schrijven. Maar het niet aanvaarden van een passende baan vanwege de reisafstand is niet ongedaan te maken. Vraag is of het reëel is om de verlaging te herzien als de cliënt komt melden, dat hij de volgende keer wel een baan accepteert als er een lange reistijd aan verbonden is?

6. De hoogte en duur van de verlaging, als er schending van de overige verplichtingen is geconstateerd (art. 9).

Er wordt voorgesteld om bestaand beleid te continueren, met dien verstande dat de 100% afstemming wettelijk geldt voor de geüniformeerde verplichtingen. Bij de overige verplichtingen is gekozen voor een maximaal afstemmingspercentage van 50% voor de zwaarste categorieën. Hiervan is sprake als cliënt een werkstage die leidt tot een reguliere dienstbetrekking weigert.

7. De hoogte en de duur van de verlaging, als er sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid (art. 12).

Denk hierbij aan het te snel interen van vermogen of het door eigen toedoen verliezen van het recht op

bijvoorbeeld een WW-uitkering. Dit is voortzetting van bestaand beleid, maar nu wordt de afstemming (verplicht) gekoppeld aan de hoogte van het benadelingsbedrag. Er wordt vanuit de modelverordening voor de milde variant gekozen, omdat dit aansluit bij de huidige uitvoeringspraktijk.

8. De hoogte en de duur van de verlaging, als er sprake is van zeer ernstige misdragingen (art. 13). Dit onderdeel is in de Participatiewet een zelfstandige bepaling en niet langer gekoppeld aan het niet nakomen van een of meer verplichtingen vanuit de WWB, IOAW of IOAZ. Hetgeen wordt voorgesteld is in lijn met de huidige uitvoeringspraktijk.

Het onderdeel over mogelijk intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder is nog niet opgenomen in de verordening. Dit omdat dit onderdeel (nog) niet geregeld is in de Participatiewet. Mogelijk wordt dit nog hersteld voor 1-1-2015. Dan volgt er alsnog een aanpassing. Overigens is het op andere gronden wel mogelijk om af te stemmen als een alleenstaande ouder zich niet houdt aan de verplichtingen die verbonden zijn aan de ontheffing.

Individuele inkomenstoelage 2015 (bijlage 2)

Deze vervangt de verordening Langdurigheidstoelage. Er is enige beleidsvrijheid bij het uitvoeren van de individuele inkomenstoelage. Dit is nauwelijks meer of minder dan bij de huidige verordening Landurigheidstoelage. Wat wel expliciet vermeld moet worden, als nieuwe voorwaarde dus, is dat er geen zicht mag bestaan op 'inkomensverbetering' (beleidsregels Individuele Inkomenstoelage 2015).

Er is beleidsvrijheid op de volgende punten:

1. Referteperiode, wat verstaan we onder een 'langdurig' laag inkomen.

Uit het feit dat de minimum leeftijd voor het recht op de individuele inkomenstoelage is gesteld op 21 jaar kan worden afgeleid dat onder langdurig ten minste drie jaar moet worden begrepen. Voorgesteld wordt om conform de huidige situatie te kiezen voor een periode van drie jaar.

2. Laag inkomen.

Er wordt gesproken over een ondergrens en een bovengrens. De bovengrens is vrij te bepalen door de gemeenteraad, maar het moet wel gaan om een inkomen dat ook nog redelijkerwijs 'echt laag' is. Als de ondergrens geldt in de modelverordening de bijstandsnorm. Wij stellen voor om de grens van 100% WML aan te houden, conform huidig beleid. Als nu wordt gekozen voor een hogere inkomensgrens, bijvoorbeeld 110% of 120%, dan zal er sprake zijn van verruiming van de armoederegelingen en daarmee een kostenuitzetting op dit onderdeel.

Hierbij is echter een wijziging van belang bij de alleenstaande ouder. De norm van 90% voor een alleenstaande ouder vervalt en voor deze doelgroep is voortaan de alleenstaande norm van 70% van toepassing. De alleenstaande ouder kan echter wel een beroep doen op de ALO-kop van het kindgebonden budget van de belastingdienst/toeslagen, waardoor het inkomen in principe altijd hoger zal zijn dan de bijstandsnorm. Voorgesteld wordt om aansluiting te zoeken bij de 90% van het wettelijk minimum loon (WML), zodat alle alleenstaande ouders met een laag inkomen op 90% WML in aanmerking kunnen komen voor de individuele inkomenstoelage.

3. Geen zicht op inkomensverbetering.

De beoordeling of er al dan niet sprake is van 'zicht op inkomensverbetering' moet aan de hand van de individuele omstandigheden van het geval plaatsvinden. Het college moet in ieder geval beoordelen wat de krachten en bekwaamheden van de persoon zijn en de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen. Dit is een individuele afweging. Dit is in een beleidsregel vastgelegd (bijlage 10).

Verordening Verrekening Bestuurlijke Boete bij recidive 2015 (bijlage 3)

Deze verordening is voor 2015 slechts aangepast aan de nieuwe naam van de wet: Participatiewet in plaats van Wet Werk en Bijstand.

Verordening Cliëntenparticipatie 2015 (bijlage 4)

De verplichting om een verordening Cliëntenparticipatie vast te stellen is vooral bedoeld voor gemeenten die dit nog niet hebben geregeld. In Hengelo loopt de cliëntenparticipatie voor sociale zaken goed en is bij verordening vastgelegd.

Deze verordening is voor 2015 slechts aangepast aan de nieuwe naam van de wet: Participatiewet in plaats van Wet Werk en Bijstand.

Verordening Maatschappelijke Participatie 2015 (bijlage 5)

Deze verordening wordt vrijwel ongewijzigd vastgesteld. Er zijn drie punten die aandacht behoeven:

De verordeningsplicht.

De verordeningsplicht vervalt voor wat betreft de participatie van kinderen. In Hengelo hebben we altijd al een verordening gehad waarin (ook) de rechten van kinderen zijn opgenomen. Aangezien deze regeling niet is vormgegeven als een categoriale regeling, is een inhoudelijke aanpassing op dit punt niet nodig: de

regelingen voor kinderen worden ongewijzigd voortgezet (zie kindpakket).

Inkomensgrenzen.

De verordening is aangepast voor wat betreft de inkomensgrens. De inkomensgrens van 120% heeft geen relatie meer met de bijstandsnorm, maar is nu een percentage van het wettelijk minimum loon (WML). Dit is een technische wijziging om de alleenstaande ouder met een ander inkomen dan bijstand binnen de doelgroep van de regelingen te houden. Ingevolge de Wet maatregelen WWB wordt namelijk de kostendelersnorm ingevoerd vanaf 1-1-2015. Hiermee vervalt de norm voor de alleenstaande ouder van 90%. Voorgesteld wordt om de alleenstaande ouder in de doelgroep van het minimabeleid te houden.

Kindpakket.

We zijn bezig met het vormgeven van een kindpakket. Dit is echter nu nog niet zover uit gekristalliseerd dat het in deze verordening kan worden opgenomen. Zodra dit beleid is vormgegeven wordt het voorgelegd voor besluitvorming. De verordening wordt vervolgens opnieuw aangeboden ter vaststelling. Hierbij is van belang dat de nieuwe verordening voor het nieuwe schooljaar en de declaratieperiode per 1 augustus 2015 wordt vastgesteld.

Beleidsregel individuele inkomenstoelage (bijlage 6)

Zie onder Individuele inkomenstoelage 2015

Beleidsregel verlaging in verband met woonsituatie en schoolverlaters (bijlage 7)

Door het besluit over het afschaffen van toeslagen en kortingen per 1 januari 2015 vervalt de Toeslagenverordening 2013. In plaats daarvan is het noodzakelijk een beleidsregel op te stellen over verlaging van de uitkering in verband met de woonsituatie en verlaging van de uitkering aan schoolverlaters (bijlage 11).

Re-integratieverordening 2015 (bijlage 8)

Er is voor gekozen om vooralsnog de modelverordening te gebruiken. Deze is met de kennis van toen opgesteld in mei 2014. Nadrukkelijk moet opgemerkt worden dat als gevolg van de komende AMvB's en de verplichte afstemming in de arbeidsmarktregio nog wijzigingen in het concept moeten worden aangebracht. Vooruitlopend daarop is op een aantal punten een gewijzigde opstelling gekozen t.o.v. modelbepalingen. De belangrijkste zijn:

- In de koppeling van doelgroepen en instrumenten is nadrukkelijk gekeken naar de mogelijk te realiseren loonwaarde.
- De omstandigheden waaronder een voorziening beëindigd kan worden, worden niet in de verordening maar in nadere beleidsregels opgenomen
- Er zijn geen aparte voorzieningen opgenomen als sociale activering (art. 5 modelverordening) en participatieplaats (artikel 8 modelverordening), maar voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en nauwelijks te ontwikkelen loonwaarde wordt voorgesteld uit te gaan van activiteiten in het kader van maatschappelijke participatie (art. 5)
- Het al of niet inzetten van het instrument beschut werk-nieuw is nadrukkelijk gekoppeld aan nadere besluitvorming en overleg in het regionale Werkbedrijf.
- De diverse mogelijkheden van de vorm waarin een no-risk polis kan worden verstrekt, zijn niet opgenomen in afwachting van landelijke regelgeving.
- De hoogte en bepaling van de loonkostensubsidie is opgenomen in een aparte verordening en wacht op nadere regionale overeenstemming over het systeem van loonwaardebepaling.

Verordening Individuele Studietoelage (bijlage 9)

Een individuele studietoelage is er voor mensen die studeren en van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te gaan verdienen. De vaststelling van deze beperking gebeurt door het UWV. De betaling vindt maandelijks plaats, hiermee wordt aangesloten bij de systematiek van de Wet Studiefinanciering. Bovendien voorkomen we dat bij tussentijds stoppen met de studie moet worden terugbetaald. De hoogte van de toelage moet nog regionaal worden afgestemd.

Verordening Loonkostensubsidie 2015 (bijlage 10)

De modelverordening is hiervoor gebruikt. Wie voor de loonkostensubsidie in aanmerking komt en de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld moet nog regionaal worden afgestemd. Daarbij is een Algemene Maatregel van Bestuur over loonkostensubsidie van essentieel belang. Deze wordt nog wel dit jaar verwacht.

Verordening Tegenprestatie 2015 (bijlage 11)

Al vanaf 1 januari 2012 kunnen gemeenten aan mensen die een WWB-uitkering ontvangen of aanvragen, de verplichting opleggen om naar vermogen een tegenprestatie te leveren (art. 9 lid 1 sub c van de WWB). De gemeente Hengelo heeft tot nog toe geen gebruik gemaakt van de al vanaf januari 2012 bestaande wettelijke mogelijkheid om de tegenprestatie expliciet toe te voegen aan de mogelijkheden die we hebben om mensen te activeren. De Wet werk en bijstand en onze gemeentelijke verordeningen boden voldoende

mogelijkheden voor het activeren. Daarnaast zijn we in 2013 een pilot gestart waarbij het doel was om met extra inspanningen bijstandsgerechtigden te stimuleren tot maatschappelijke participatie. In de Participatiewet hebben gemeenten per 1 januari 2015 de opdracht om beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en het uitvoeren daarvan overeenkomstig een gemeentelijke verordening. Dit betekent dat we in tegenstelling tot ons beleid tot nu toe "de tegenprestatie" actief als instrument moeten opnemen.

De bijgevoegde beleidsnota 'Tegenprestatie naar vermogen gemeente Hengelo' geeft invulling aan de verplichting uit de Participatiewet. In de nota worden mede op basis van de ervaringen met de pilot 'Maatschappelijke participatie' voorstellen gedaan over de invulling van de tegenprestatie. De voorstellen zijn:

- een tegenprestatie opdragen aan bijstandsgerechtigden tenzij er voor hen zicht is op een (ontwikkel)traject of reëel werk of er al een tegenprestatie wordt geleverd;
- de werkzaamheden die in het kader van de tegenprestatie worden ingezet zijn op de bijstandsgerechtigde afgestemd, waarbij het uitgangspunt is dat deze zelf de werkzaamheden aandraagt;
- de werkzaamheden die in het kader van de tegenprestatie worden ingezet mogen regulier werk niet verdringen. Middels een te hanteren vragenlijst wordt getoetst of aangedragen werkzaamheden niet tot verdringing van regulier werk leiden;
- de maximale duur voor het opdragen van een tegenprestatie bepalen op 6 maanden en het maximum aantal uren bepalen op 24 uur per week;
- de maximale periode voor het opdragen van een tegenprestatie kan één maal verlengd worden;
- geen tegenprestatie opdragen indien geen werkzaamheden voorhanden zijn en binnen een periode van 3 maanden opnieuw beoordelen of er werkzaamheden voorhanden zijn;
- het wel of niet opdragen van een tegenprestatie buiten de gemeentegrenzen wordt op het niveau van de individuele bijstandsccliënt beoordeeld.

Inspraak en adviezen

De conceptverordeningen en beleidsregels hebben drie weken voor inspraak ter inzage gelegen. Hierop hebben we geen enkele reactie mogen ontvangen. De Adviesraad Inkomen en Arbeid en de Cliëntenraad Wet Werk en Bijstand hebben schriftelijk geadviseerd.

Advies Cliëntenraad Wet Werk en Bijstand (bijlage 12)

De Cliëntenraad pleit voor een respectvolle benadering van de cliënt en vraagt hiervoor aandacht bij scholing en training van de medewerkers. Deze aspecten nemen we in de uitvoering mee. Inzake de Afstemmingsverordening vraagt de Cliëntenraad aandacht voor de inkeerregeling. In de beantwoording van de vragen uit de politieke markt wordt daar uitgebreid op ingegaan (zie bijlage 16). Over cliëntenparticipatie geeft de cliëntenraad in overweging de bezetting ook uit 'anderen' dan ervaringsdeskundigen te laten bestaan. Deze overweging wordt meegegeven in de discussie over de cliëntenparticipatie van de drie decentralisaties (Jeugd, Zorg en Participatie). Over de verordening Maatschappelijke Participatie is de cliëntenraad het niet eens met het rechtstreeks betalen van de bijdrage voor kinderen aan de sportverenigingen. Deze verordening gaat hoogstwaarschijnlijk per 1 augustus 2015 wijzigen naar aanleiding van de discussie over het kindpakket. Het is passend dit standpunt in deze discussie aan de orde te stellen.

Advies Adviesraad Inkomen en Arbeid (bijlage 13)

Het advies van de Adviesraad Inkomen en Arbeid bestaat uit zorg- en aandachtspunten voor de uitvoering van de tegenprestatie. In de verordening wordt over een maximum duur en periode van de te leveren tegenprestatie gesproken. Er is geen noodzaak voor een ondergrens omdat elke tegenprestatie maatwerk is. De inzet van klantmanagers verdient zich op den duur terug. Het verdien-effect doet zich niet in financiële zin voor, maar wel kwalitatief. Door in gesprek te gaan, leert sociale zaken haar cliënten beter kennen. Met als doel een grotere participatie. Deze punten worden in de uitvoering en realisatie van de tegenpresentatie meegenomen. Het advies leidt niet tot wijziging van de verordening.

Beeldvormende politieke markt van 4 november 2014 (bijlage 15)

Op de beeldvormende politieke markt van 4 november 2014 zijn de verordeningen en beleidsregels besproken en zijn vragen gesteld. De beantwoording is bijgevoegd en heeft geleid tot het op twee punten aanpassen van de verordening Tegenprestatie 2015.

- A. De hieronder genoemde verordeningen vaststellen:
1. Afstemmingsverordening 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Maatregelenverordening 2013)
 2. Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Langdurigheidstoeslag 2013)
 3. Verordening Verrekening Bestuurlijke Boete bij recidive 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Bestuurlijke Boete bij recidive 2013)
 4. Verordening Cliëntenparticipatie 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Cliëntenparticipatie 2013)
 5. Verordening Maatschappelijke Participatie 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Maatschappelijke Participatie 2013-2014)
 6. Re-integratieverordening 2015 (onder gelijktijdige intrekking van de Re-integratieverordening 2009)
 7. Verordening Individuele Studietoelage 2015 (nieuw)
 8. Verordening Loonkostensubsidie 2015 (nieuw)
 9. Verordening Tegenprestatie 2015 (nieuw)
- B. De hieronder genoemde beleidsregels ter kennis nemen:
10. Beleidsregel Individuele Inkomenstoeslag
 11. Beleidsregel Verlaging in verband met woonsituatie en schoolverlaters.
- C. De Toeslagenverordening 2013 intrekken met ingang van 1 juli 2015.
- D. De Beleidsnota 'Tegenprestatie naar vermogen' vaststellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

In de begroting van 2015 is rekening gehouden met de nieuwe budgetten (BUIG en Participatie). De verordeningen en beleidsregel zijn gebaseerd op de Participatiewet, de Wet Maatregelen WWB 2015 en het Beleidsplan 'Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning'. In hoofdstuk 7 van het beleidsplan is het financiële kader toegelicht. Er zijn bij de overige, veelal technische wijzigingen geen financiële aanpassingen nodig.

BIJLAGE(N)

1. Afstemmingsverordening 2015;
2. Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2015;
3. Verordening Verrekening Bestuurlijke Boete bij recidive 2015;
4. Verordening Cliëntenparticipatie 2015;
5. Verordening Maatschappelijke Participatie 2015;
6. Re-integratieverordening 2015;
7. Verordening Individuele Studietoelage 2015;
8. Verordening Loonkostensubsidie 2015;
9. Verordening Tegenprestatie 2015;
10. Beleidsregel individuele inkomenstoeslag;
11. Beleidsregel verlaging in verband met woonsituatie en schoolverlater;
12. Advies Cliëntenraad WWB;
13. Advies Adviesraad Inkomen en Arbeid;
14. Beleidsnota Tegenprestatie;
15. Brief beantwoording vragen tegenprestatie
16. Beantwoording vragen politieke markt 4 november 2014.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Hengelo, 20 oktober 2014.

Advies over de Verordening Tegenprestatie 2015 en Beleidsnota 'Tegenprestatie naar vermogen' gemeente Hengelo

Algemeen:

Dit advies betreft een verplichte tegenprestatie als beleidskeuze van WWB-maatregelen die met ingang van 1 januari 2015 worden ingevoerd. Het gaat hierbij om activering en re-integratie van uitkeringsgerechtigden met afstand naar de arbeidsmarkt ter vervulling van additioneel werk of van bestaand vrijwilligerswerk. Het werk dat de uitkeringsgerechtigde uitvoert mag geen reguliere arbeid verdringen. Het beleid ten aanzien van de tegenprestatie is een belangrijk initiatief dat voor de uitkeringsgerechtigden vele mogelijkheden biedt actief deel te nemen aan de Hengelose samenleving.

Advies:

De Adviesraad ondersteunt zowel het advies als de verordening onder voorbehoud dat de keuzes ten aanzien van mogelijkheden en beperkingen (andere verplichtingen, mantelzorg, welke trede) goed worden uitgewerkt. In dit Advies geven we twee beschouwende opmerkingen over het beleid van de tegenprestatie en zes relevante vraagstellingen ter overweging voor de implementatie van de tegenprestatie.

Op pagina 2 wordt het wederkerigheidsprincipe genoemd, dat volgens de Adviesraad om nadere uitwerking vraagt. Het gaat hierbij om een afweging en om het overbruggen van visieverschillen in wat mensen belangrijk vinden voor het samen leven. Wanneer het lukt aan te sluiten op hetgeen voor de ander van waarde is zal er meer participatie worden bereikt. Je zou volgens de adviesraad ook kunnen zeggen: wanneer er vanuit het verhaal van de betrokkene aansluiting kan worden gevonden bij het eigen grotere verhaal (van idealen en dromen) en het grote verhaal van de samenleving komt participatie tot stand. Een voorbeeld van een visieverschil ligt al op de loer bij de introductie: reageert iemand vanuit een kans of vanuit een gevoel van bedreiging of zelfs angst?

Op pagina 5 wordt gesproken over 'jurisprudentie'. De Gemeente zal veel ervaring op moeten doen met betrekking tot de mogelijkheden en beperkingen van het activeren van uitkeringsgerechtigden. Het is van grote waarde wanneer de opgedane ervaringen goed worden vastgelegd. Dan zal blijken welke methodes en welke organisatievormen het meest geschikt zijn. Daarbij is individuele aandacht nodig, maar aanvullend daarop kan misschien ook in kleine groepen worden gewerkt. Bijvoorbeeld wanneer de betrokkene aangeeft graag met mensen samen te werken. Dan kan een activerende oefensituatie worden geschapen. Ook vormen van mentoraat kunnen bij de start goede diensten bewijzen: wie is vertrouwenspersoon/contactpersoon in de nieuwe situatie? De participatiecoach zou dan een meer begeleidende rol 'op afstand' krijgen. De klantmanager/ participatiecoach is verantwoordelijk voor begeleiding van bijstandsgerechtigden. De Adviesraad vraagt zich af of de participatiecoach ook het aanspreekpunt voor organisaties is waar het vrijwilligerswerk plaatsvindt? En de inspanning die de klantmanager/ participatiecoach moet leveren om een cliënt te begeleiden naar en tijdens het uitvoeren van een tegenprestatie. Wat als de cliënt onvoldoende zelfinitiatief toont en geen medewerking verleent?

Tenslotte wil de Adviesraad attenderen op de volgende vraagstellingen:

- 1) Er moet nu nog worden begonnen met inventarisatie van 250 personen die maatschappelijk niet actief zijn en waarvan reden onbekend is. Uiteraard zijn er vanaf 1 januari 2015 nog geen 250 plaatsen beschikbaar, de vraag is of het aanbod goed is afgestemd om op 1 januari te starten met de invoering van de tegenprestatie.
- 2) Wordt mantelzorg niet te gemakkelijk als een dekmantel gebruikt om naar vermogen te voldoen aan de tegenprestatie? .
- 3) In de verordening wordt gesproken over de pilot, uit de beleidstekst wordt niet duidelijk hoe de pilot is verlopen en wat de uitkomsten van deze pilot zijn geweest.
- 4) Er wordt een voorstel gedaan voor de maximale duur en periode t.a.v. tegenprestatie, wat is het voorstel ten aanzien van het minimum?
- 5) Verdient de inzet van 2 klantmanagers/participatiecoaches zich weer terug? Hoe zal het onderzoek worden vormgegeven inzake de bijstandsgerechtigden die niet actief zijn en van wie onbekend is wat de beperkingen zijn?
- 6) Wanneer is het voorstel kwalitatief geslaagd en wat moet het beleid opleveren om te slagen?

Namens de leden van de Adviesraad Inkomen & Arbeid,

Dr. Henk Ritzen, voorzitter.

Mevr. Kim Boomkamp MCC, lid.

Mevr. Marieke Zwijnenberg-Bentert, lid

Dhr. Eddy Oude Wesselink, lid.

Cliëntenraad **W**et **W**erk & **B**ijstand
Neptunusstraat 51
7557 XX Hengelo
Tel: 074 349 01 65
email: clienraadhengelo@gmail.com
website: <http://www.clienraadhengelo.nl>

Hengelo 23-10-2014

Aan: college van B&W gemeente Hengelo

Onderwerp: Advies verordeningen en beleidsregels Participatiewet

Bij deze het advies van de Cliëntenraad Wet Werk en Bijstand Hengelo, hierna genoemd CR.

Dit advies bestaat ten eerste uit een algemene opvatting van de CR en ten tweede uit reacties op gedeeltes van de tekst van de Hengelose verordeningen.

Voor de CR (en ongetwijfeld vele anderen) zijn de wijzigingen in het sociaal domein veelomvattend en op dit moment nog nauwelijks te overzien in haar reikwijdte en betekenis voor de mensen die het aangaat.

De raad is (wederom zoals ongetwijfeld vele anderen) zeer bezorgd over de invoering van de Participatiewet. Een wet die gebracht wordt onder het mom: "iedereen doet mee" en "activering van mensen in de bijstand" maar die, wat ons betreft, niets anders is dan een bezuinigingsoperatie.

De wet is gebaseerd op experimenten in Rotterdam, die worden gepresenteerd als succesverhaal, maar in werkelijkheid een mislukking bleken.

De Rotterdamse maatregelen hebben niet geleid tot een grotere uitstroom uit de bijstand of een afname van de kosten. Ze betekenen daarentegen wel een flinke aanslag op het ambtelijk apparaat, waardoor de dienstverlening te wensen overlaat. Toch vindt de regering het experiment in Rotterdam zo geslaagd, dat ze de maatregelen overneemt in haar Participatiewet..... (Bron: Artikel van Tamara Woestenburg in De Correspondent)

Zoals eerder gezegd is de bedoeling van deze wet 'het activeren van mensen in de bijstand'. De CR vindt dat hierdoor de indruk wordt gewekt dat mensen ten onrechte van de bijstand gebruik maken.

Dat is niet onze ervaring. De meeste bijstandsgerechtigden streven wel degelijk naar het terugwinnen van hun onafhankelijkheid.

De naar onze opvatting soms te makkelijke verwijzing naar 'eigen kracht en zelfredzaamheid' doet geen recht aan de ingewikkelde situatie waarin deze mensen zich bevinden.

Tegenwoordig wordt (met name door beleidsmakers) werkloosheid gezien als het probleem van de werkloze. Het zijn echter vooral de economische en technologische ontwikkelingen die debet zijn aan het groeiende aantal werklozen.

'Iedereen aan het werk' is een onhaalbaar doel. Het CBS meet gemiddeld zeven werklozen op één vacature. Daarom is het zo vreemd te denken dat door betere scholing, betere sollicitatievaardigheden of zelfs door sancties en maatregelen de werkloosheid tegengegaan kan worden. Als er geen banen zijn en er ook geen zicht is op verbetering binnen een aantal jaren komt gewoonweg niet iedereen aan een baan.

Op een enkel geval na kiest vrijwel niemand voor een bestaan van financiële afhankelijkheid. Vanuit dat gezichtspunt pleiten wij voor een respectvolle benadering van de cliënt. Teveel krijgen we als CR signalen dat de benadering van cliënten geschiedt vanuit wantrouwen en een opzettelijk verkeerd gebruik (misbruik) van voorzieningen. En dat terwijl uit onderzoek is gebleken dat het totaalbedrag aan fraude met uitkeringen een bijna te verwaarlozen percentage betreft van het totale budget van sociale zaken en werkgelegenheid!

Wij verwachten dat met de invoering van wet Maatregelen WWB klantgericht helpen helaas een nog moeilijkere opgave wordt. De CR blijft pleiten voor een professionele opstelling van de klantmanager, naar ons idee wordt vanaf januari 2015 de cliënt nóg afhankelijker van het oordeel van zijn manager. We dringen aan op adequate scholing en training van deze medewerkers. Invoelingsvermogen, cliëntgerichtheid en goede communicatieve vaardigheden zijn eerste vereisten. Een cliënt dient bijvoorbeeld gevraagd te worden of een uitleg goed begrepen is; de cliënt kan vervolgens gevraagd worden om in eigen woorden te herhalen wat er wordt bedoeld.

We pleiten voor een heldere bezwaar- en beroepsprocedure waarin een ingediend bezwaar automatisch de uitvoering van een opgelegde maatregel opschort. We begrijpen, vanzelfsprekend, dat ernstige misdragingen bestraft dienen te worden. Daarbij dient er onderscheid gemaakt te worden in intenties en motieven achter de misdragingen. Uiteraard dient er vooraf schriftelijke gewaarschuwd te worden, waarbij ook de waarschuwing zelf vatbaar is voor bezwaar.

Volgens ons maakt de gemeente te weinig gebruik van de mogelijkheid voor een cliënt om 'verwijtbaarheid' zelf te herstellen. Met de inkeerregeling kan een cliënt de gemeente verzoeken de verlaging te stoppen. De gemeente kan dit doen als de cliënt laat zien dat hij zijn verplichtingen weer nakomt. Zo kan een fout worden beëindigd. Gemeenten krijgen immers beleidsruimte voor deze regeling. Graag ziet de CR dat dit op grotere schaal wordt aangemoedigd door de gemeente.

Het mag duidelijk zijn dat de CR (eufemistisch gezegd) niet blij is met de manier waarop e.e.a. gaat veranderen. Feit is dat de beide Kamers hebben ingestemd met de stelselherziening sociaal domein en het nu aan de gemeenten is daar verder vorm aan te geven.

We willen nogmaals aandringen op heldere, duidelijke en begrijpelijke communicatie naar de inwoners van Hengelo. Wijzigingen, regelgeving, rechten en plichten moeten helder zijn om vergissingen en fouten te voorkomen. Fouten en vergissingen die veel impact kunnen hebben op het leven van onze doelgroep. In het informatiemateriaal dient duidelijk verwezen te worden naar mogelijkheden om een klacht in te dienen en tegen besluiten bezwaar aan te tekenen.

De CR hoopt dat er veel aandacht besteed zal worden aan het leveren van maatwerk dat toegesneden is op de persoon, het individu.

Reacties op de tekst van de Hengelse verordeningen en beleidsregels:

Afstemmingsverordening 2015:

De CR vraagt aandacht voor de inkeerregeling (zie eerste deel van dit advies).

Wij denken dat het nuttig is om alvorens een maatregel op te leggen een andere ambtenaar een extra toetsing doet (een zgn. second opinion).

De CR vraagt zorg voor een goede en onafhankelijke klachtenregeling (zie eerste deel).

Wij verzoeken nadrukkelijk te opereren vanuit vertrouwen in de medemens!

Verordening Tegenprestatie 2015:

N.B.:Dit is een gecombineerde reactie op de verordening én op de Beleidsnota 'Tegenprestatie naar vermogen' gemeente Hengelo.

Citaat uit de nota:

“De tegenprestatie is geen vrijwilligerswerk, dit vindt namelijk plaats op initiatief van de vrijwilliger zelf. De gemeente kan het verrichten van vrijwilligerswerk echter wel beschouwen als een manier waarop iemand de tegenprestatie invult.

Van belang is om bijstandsgerechtigden aan te spreken om zelf met werkzaamheden te komen die men indien aan de orde als tegenprestatie wil uitvoeren. Zo kan rekening gehouden worden met de persoonlijke wensen en kwaliteiten van de bijstandsgerechtigde. Het gaat er immers om dat er naar vermogen een tegenprestatie wordt geleverd.”

Volgens ons is dit citaat verwarrend en onduidelijk. De tegenprestatie mag niet plaatsvinden op initiatief van de bijstandsgerechtigde zelf maar aan de andere kant is het van belang dat een cliënt zelf werkzaamheden aanlevert. Met andere woorden: eerst wordt de bijstandsgerechtigde door de uitkeringsinstantie verplicht tot een tegenprestatie en vervolgens is het gewenst is dat hij zelf zoekt naar een passende plek. Om verwarring en misverstanden te voorkomen stelt de CR voor dat het doen van vrijwilligerswerk en het gevallen in alle gevallen aangemerkt wordt als tegenprestatie.

Citaat uit de nota:

“Daarom wordt per 1 januari 2015 een klantmanager/participatiecoach gezocht die bijstandsgerechtigden, die in eerste instantie niet aangewezen zijn op loonvormende arbeid, maatschappelijk te laten participeren. Het voornemen is om per 1 januari 2016 nog een klantmanager/participatiecoach aan te stellen.

De klantmanager/participatiecoach wordt verantwoordelijk voor de begeleiding van bijstandsgerechtigden van wie een tegenprestatie wordt gevraagd. In eerste instantie gaat de aandacht uit naar bijstandsgerechtigden die niet actief zijn en van wie onbekend is wat de beperkingen zijn. Het gaat dan om ongeveer 250 personen (zie hiervoor). Omdat per 1 januari 2015 met 1 klantmanager/participatiecoach wordt begonnen kunnen niet al deze personen direct bediend worden. Ook zijn er op die datum (nog) geen 250 plaatsen beschikbaar.”

Dit lijkt ons een 'gezochte' functie die ook nog eens extra kosten met zich meebrengt. Het is bekend dat klantmanagers het druk hebben. Echter, zij hebben de kortste lijn naar de cliënt en dienen dan ook tijdens een toch al gemaakte afspraak te vragen naar de reden van het niet actief zijn. Dat dit schijnbaar ook de bedoeling is blijkt uit het volgende citaat:

“Om een beter inzicht te krijgen in de mate van maatschappelijk actief zijn (wat doet men, hoeveel tijd besteed men er aan; kortom meer details) wordt hieraan in de reguliere heronderzoeken door de klantmanagers extra aandacht besteed. Medio 2015 zijn de resultaten hiervan beschikbaar”.

Bij ons bestaat de indruk dat mensen, mits zij daartoe in staat zijn, op de één of andere manier wel participeren in de maatschappij. Als zij dit niet doen wordt dat over het algemeen veroorzaakt door dieperliggende problemen die allereerst opgelost dienen te worden.

Dit alles gezegd hebbende vragen we ons af wat precies de inhoud van de functie van genoemde klantmanager/participatiecoach zal zijn.

De gemeente wil, volgens eigen zeggen, een completer beeld krijgen van de activiteiten van uitkeringsgerechtigden op de onderste treden van de Participatieladder. Dat is op zich een goed streven. Daarbij dient echter wel goed beschouwd te worden waar de grens ligt tussen het ‘beste willen voor een cliënt’ en het (te) diep graven in diens privésituatie. Vooral omdat de te gebruiken maatregelen met name niet zijn gericht op arbeidsinschakeling. Wij benadrukken dat er rekening dient te worden gehouden met de wensen van een cliënt. Vervolgens dient, wat ons betreft, de gemeente voor zover mogelijk *artikel 7* toe te passen).

Verordening individuele inkomenstoeslag 2012:

De toelichting bij deze verordening begint met de volgende zin: “Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag in beginsel toereikend is.”

Inmiddels is recentelijk door het NIBUD vastgesteld dat dit niet meer het geval is; een bijstandsuitkering is structureel te laag om te voorzien in de BASISbehoeften. Verderop in de toelichting (derde alinea onder artikel 1) staat deze zin: “Nadat iemand 3 jaar op een minimum inkomen is aangewezen, is er over het algemeen niet veel reserveringsruimte meer aanwezig.”

De CR vindt dat er gesteld kan worden dat na 3 jaar bijstand er over het algemeen HELEMAAL GEEN reserveringsruimte meer is!

De CR is zeer verheugd dat de gemeente Hengelo deze regeling laat voortbestaan met de in de verordening genoemde bedragen! Hieruit spreekt begrip voor de financiële positie van mensen met de laagste inkomens voor wie deze toeslag immers absoluut geen luxe is maar eerder bittere noodzaak.

Re-integratieverordening 2015:

Naar wij hebben begrepen zet de gemeente Hengelo vooral in op de groep cliënten met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt. De meeste aandacht (en de meeste beschikbare instrumenten) in de verordening is echter gericht op mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt. Waarom is dit het geval terwijl de prioriteit van de gemeente ligt bij een andere groep? En waarom is over de gekozen groep zo weinig terug te vinden in de stukken? Wat wordt er voor hen ingezet?

Verder vindt de CR het begrip maatschappelijke participatie onduidelijk. Wij zien nauwelijks onderscheid met de tegenprestatie. Hengelo heeft niet gekozen voor sociale activering gericht op arbeidsinschakeling maar voor maatschappelijke participatie. Iedereen dient actief mee te doen!

Wij hopen uit deze keus van de gemeente te mogen concluderen dat er wordt ingezien dat een bepaalde groep mensen geen reële kans (*meer*) maakt op een betaalde baan. Is het dan ook niet eerlijker om meer coulance te betrachten bij het toepassen van bepaalde regels? Of dient deze groep een aantal keren per maand te blijven solliciteren op banen die er (voor hen) niet zijn?

De CR vindt maatschappelijke participatie een vaag gebied waarin een bepaalde groep tot heel veel zaken verplicht zou kunnen worden. Wij zien graag dat de kaders en de begrenzingen hierbij heel duidelijk worden aangegeven.

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015:

De CR pleit ervoor om huur en ziektekostenverzekering door te betalen om te voorkomen dat er extra maatschappelijke kosten ontstaan.

Verordening Cliëntenparticipatie 2015:

In de toelichting op deze verordening staat o.a. het volgende:

“Naast personen, die een uitkering ontvangen van Sociale Zaken worden ook vertegenwoordigers van de groep 'niet uitkeringsgerechtigden' en vertegenwoordigers van de groep uitkeringsgerechtigden op grond van de Algemene nabestaandenwet, die ondersteuning genieten bij arbeidsinschakeling en sociale activering, in staat gesteld deel te nemen aan de cliëntenparticipatie. De belangen van hen die gebruik maken van het minimabeleid van de gemeente worden ook door de cliëntenraad behartigd.”

De CR vindt het een loffelijk streven om een cliëntenraad alleen uit ervaringsdeskundigen te laten bestaan. In de praktijk blijkt echter dat het op deze manier bijna onmogelijk is om voldoende geschikte kandidaten te krijgen. Om deze reden is er inmiddels in de meeste plaatsen in Nederland voor gekozen om een verruiming toe te passen. Ook personen die zich zeer betrokken voelen bij de minimaproblematiek of die een bepaalde expertise hebben kunnen deelnemen. Wij zien graag dat er een verdeling van 70% ervaringsdeskundigen en 30% 'anderen' toegepast wordt. Met dien verstande dat bij dezelfde geschiktheid de ervaringsdeskundige voorrang krijgt. Wij zijn ervan overtuigd dat deze verruiming de continuïteit en de kwaliteit van de cliëntenraad ten goede komt.

Verordening maatschappelijke participatie 2015

Wij hebben vernomen dat sinds kort de bijdrage van €110,- uit het Sport- en Cultuurfonds ten behoeve van kinderen tot en met 17 jaar rechtstreeks uitbetaald wordt aan de betreffende vereniging of instelling.

De CR is het pertinent oneens met deze wijziging! In deze is wederom wantrouwen het uitgangspunt. Om een beroep te kunnen doen op het Sport- en Cultuurfonds dient het voldoende te zijn een betalingsbewijs te kunnen overleggen van de betreffende activiteit. Dit laat nauwelijks tot geen ruimte toe voor eventuele fraude.

De gemeente Hengelo denkt met deze wijziging wellicht kinderen te beschermen; zij maakt zich met deze maatregel juist schuldig aan stigmatisering!

Daarnaast geeft het de nodige administratieve overlast aan verenigingen en instellingen.

Wij pleiten voor het verwijderen van lid. 4 bij artikel 3 van de verordening.

Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2014

gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel a en e, van de Participatiewet, artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ),

BESLUIT

vast te stellen de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. Deze verordening verstaat onder:
 - a. de wet: de Participatiewet;
 - b. uitkering: de uitkering als bedoeld in hoofdstuk 3, paragraaf 2 en 3 en hoofdstuk 4, paragraaf 1 en de bijzondere bijstand bedoeld in artikel 12 van de wet inclusief vakantiegeld en zonder aftrek van inkomsten of de uitkering (bruto grondslag) als bedoeld in artikel 5, eerste lid IOAW/IOAZ;
 - c. uitkeringsnorm: de op belanghebbende van toepassing zijnde bijstandsnorm dan wel de grondslag als bedoeld in artikel 5, lid 3 tot en met 5 IOAW/IOAZ;
 - d. plan van aanpak: het plan, zoals bedoeld in artikel 44a van de wet;
 - e. uitkeringsgerechtigde: degene die een uitkering ontvangt of heeft ontvangen in de periode waarop de maatregelenwaardige gedraging betrekking heeft;
 - F. benadelingsbedrag: netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan.

Artikel 2. Het besluit tot opleggen van een verlaging

In het besluit tot het opleggen van een verlaging worden in ieder geval vermeld:

- a. de reden van de verlaging;
- b. de duur van de verlaging;
- c. het bedrag of percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd; en
- d. indien van toepassing, de reden om af te wijken van de standaardverlaging.

Artikel 3. Horen van belanghebbende

1. Voordat een maatregel wordt opgelegd wordt een belanghebbende in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.
2. Het horen van een belanghebbende kan achterwege worden gelaten als:
 - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
 - b. belanghebbende reeds eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan;
 - c. het college het horen niet nodig acht voor het vaststellen van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid; en
 - d. belanghebbende aangeeft hiervan geen gebruik te willen maken.

Artikel 4. Afzien van verlaging

1. Het college ziet af van een verlaging als:
 - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt; of
 - b. de gedraging meer dan één jaar voor constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van een verlaging als het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Als het college afziet van een verlaging op grond van dringende redenen, wordt een belanghebbende hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

1. Een verlaging wordt toegepast op de uitkering of periodieke bijzondere bijstand die is verleend met toepassing van artikel 12 van de wet over de kalendermaand volgend op de maand waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging aan een belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de op dat tijdstip voor die belanghebbende geldende bijstandsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan de verlaging met terugwerkende kracht worden toegepast, voor zover de uitkering of de bijzondere bijstand nog niet is uitbetaald.

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

1. De verlaging wordt toegepast op de voor belanghebbende(n) van toepassing zijnde uitkeringsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan de verlaging ook worden toegepast op de bijzondere bijstand indien:
 - a. aan belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de wet; of
 - b. de verwijtbare gedraging van belanghebbende, in relatie met zijn recht op bijzondere bijstand, daartoe aanleiding geeft.

HOOFDSTUK 2. NIET NAKOMEN VAN OVERIGE VERPLICHTINGEN MET BETREKKING TOT DE ARBEIDSINSCHAKELING (DE NIET GEÛNIFORMEERDE ARBEIDSVERPLICHTINGEN)

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

Gedragingen van een belanghebbende waardoor een verplichting op grond van de artikelen 9, 9a en 55, van de wet niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

1. Eerste categorie:
het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie.
2. Tweede categorie:
 - a. het niet naar vermogen trachten arbeid in dienstbetrekking te verkrijgen;
 - b. het niet dan wel niet tijdig voldoen aan een oproep om, in verband met de inschakeling in de arbeid, op een aangegeven plaats en tijd te verschijnen;
 - c. het later terugkeren van vakantie dan ingevolge artikel 13, eerste lid, onder e, van de Participatiewet.
3. Derde categorie:
 - a. het later terugkeren van vakantie waarbij het re-integratie- of integratietraject wordt geschaad;
 - b. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de wet.
 - c. het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de wet;
 - d. het onvoldoende nakomen van de verplichtingen voor zover het gaat om een belanghebbende jonger dan 27 jaar, gedurende de zoektijd van vier weken.
 - e. het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laat blijken niet mee te willen werken aan de aangeboden voorziening als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de wet als alleenstaande ouder.
4. Vierde categorie:
 - a. het weigeren van of het door eigen toedoen niet behouden van een werkstage die leidt tot een reguliere dienstbetrekking.

Artikel 8. Gedragingen IOAW en IOAZ

Gedragingen van een belanghebbende waardoor een verplichting op grond van de artikelen 37 en 38 van de IOAW of de artikelen 37 en 38 van de IOAZ niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

1. Eerste categorie:
het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie.
2. Tweede categorie:
 - a. het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;
 - b. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;
 - c. het later terugkeren van vakantie dan ingevolge artikel 6, eerste lid, onderdeel a van de IOAW, dan wel artikel 6, derde lid, onderdeel b van de IOAZ is toegestaan;
3. Derde categorie:
 - a. het later terugkeren van vakantie waarbij het re-integratie- of integratietraject wordt geschaad;
 - b. het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel e, van de IOAW of artikel 37, eerste lid, onderdeel e, van de IOAZ niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de IOAW of artikel 38, eerste lid, van de IOAZ;

c. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de IOAW of artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de IOAZ.

4. Vierde categorie:

het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling als bedoeld in de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de IOAW en de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de IOAZ, voor zover dit heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening.

Artikel 9. Hoogte en duur van een verlaging

De verlaging, bij gedragingen als bedoeld in de artikelen 7 en 8, wordt vastgesteld op:

Eerste categorie: 5% van de uitkeringsnorm gedurende 1 maand bij gedragingen van de eerste categorie;

Tweede categorie: 10% van de uitkeringsnorm gedurende 1 maand bij gedragingen van de tweede categorie;

Derde categorie: 20% van de uitkeringsnorm gedurende 1 maand bij gedragingen van de derde categorie;

Vierde categorie: 50% van de uitkeringsnorm gedurende 1 maand bij gedragingen van de vierde categorie.

HOOFDSTUK 3. NIET NAKOMEN VAN DE GEÛNIFORMEERDE VERPLICHTINGEN MET BETREKKING TOT DE ARBEIDSINSCHAKELING

Artikel 10. Duur verlaging bij schending wettelijke arbeidsverplichting

Als een belanghebbende een verplichting als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de wet niet of onvoldoende nakomt, bedraagt de verlaging 100% van de bijstandsnorm gedurende:

- a. één maand, bij gedragingen als bedoeld in artikel 18, vierde lid, onderdeel b, f en g, van de wet;
- b. twee maanden, bij gedragingen als bedoeld in artikel 18, vierde lid, onderdeel a, c, d, e en h, van de wet.

Artikel 11. Verrekenen verlaging

1. Het bedrag van de verlaging, bedoeld in artikel 10, wordt toegepast over de maand van oplegging van de maatregel en de volgende twee maanden als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen.
2. Bij een verlaging als bedoeld in artikel 10, onderdeel a, kan de verlaging worden toegepast over twee maanden waarbij zowel aan de maand van oplegging als aan de daaropvolgende maand de helft van de verlaging wordt toebedeeld.
3. Bij een verlaging als bedoeld in artikel 10, onderdeel b, kan de verlaging worden toegepast over drie maanden waarbij zowel aan de maand van oplegging als aan de twee daaropvolgende maanden een derde van de verlaging wordt toebedeeld.
4. Als sprake is van een verlaging op grond van artikel 18, vierde lid, onderdeel a, van de wet, vindt geen verrekening als bedoeld in het eerste lid plaats.

HOOFDSTUK 4. OVERIGE GEDRAGINGEN DIE LEIDEN TOT EEN VERLAGING

Artikel 12. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

1. Een verlaging wegens tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de wet wordt afgestemd op het benadelingsbedrag.
2. De verlaging wordt vastgesteld op:
 - Eerste categorie: 10% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij een benadelingsbedrag tot € 1000,-;
 - Tweede categorie: 20% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij een benadelingsbedrag vanaf € 1000,- tot € 2000,-;
 - Derde categorie: 40% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij een benadelingsbedrag vanaf € 2000,- tot € 4000,-;
 - Vierde categorie: 100% van de bijstandsnorm gedurende tenminste één maand bij een benadelingsbedrag van € 4000,- of hoger.

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen

Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover het college of zijn ambtenaren of personen onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de wet, de IOAW of IOAZ, wordt een verlaging opgelegd van minimaal 50% en maximaal 100% van de uitkeringsnorm gedurende één maand.

HOOFDSTUK 5. SAMENLOOP, RECIDIVE EN VOLHARDING

Artikel 14. Samenloop van gedragingen

Als een belanghebbende zich tegelijkertijd schuldig maakt aan verschillende gedragingen als genoemd in hoofdstuk 2, wordt voor het bepalen van de hoogte en duur van de verlaging uitgegaan van de gedraging waarvoor de hoogste verlaging geldt.

Artikel 15. Recidive

De duur van de verlaging als bedoeld in hoofdstuk 2 wordt verdubbeld, als de belanghebbende zich binnen twaalf maanden na de vorige als verwijtbaar aangemerkte gedraging opnieuw schuldig maakt aan dezelfde of ernstiger verwijtbare gedraging. Dit geldt ook als bij het eerste verwijtbare gedrag besloten is van een verlaging af te zien op grond van dringende redenen.

Artikel 16. Volharding

1. Wanneer een uitkeringsgerechtigde binnen een jaar na de recidive, zoals genoemd in artikel 15 van deze verordening, volhardt in afstemmingswaardig gedrag zoals bedoeld in hoofdstuk 2, dan vindt een verlaging plaats voor de duur van drie maanden.
2. De hoogte van het percentage wordt in principe afgestemd op het percentage dat past bij de afstemmingswaardige gedraging. Wanneer duidelijk is dat deze verlaging niet de gewenste gedragsverandering tot gevolg heeft, wordt een hoger percentage gehanteerd.
3. Na het verlagen van de uitkering als bedoeld in het eerste lid vindt elke drie maanden een herbeoordeling plaats om te beoordelen of de uitkeringsgerechtigde voldoende activiteiten onderneemt om zo spoedig mogelijk aan het werk te gaan. Wanneer de uitkeringsgerechtigde geen dan wel onvoldoende activiteiten onderneemt, dan wordt de uitkering verlaagd met een hoger percentage voor de duur van drie maanden.

HOOFDSTUK 6. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 17. Maatregel bij verlies van een passende en toereikende voorliggende voorziening door toepassing van bestuurlijke boete

Wanneer een uitkeringsgerechtigde geen beroep meer kan doen op een passende en toereikende voorliggende voorziening, omdat deze volledig wordt verrekend met een bestuurlijke boete in het kader van het bij herhaling schenden van de inlichtingenplicht, dan wordt de uitkering verlaagd met 100% gedurende de eerste drie maanden gerekend vanaf de start van de verrekening.

Artikel 18. Niet of onvoldoende meewerken aan nadere verplichtingen

Wanneer de uitkeringsgerechtigde niet dan wel in onvoldoende mate meewerkt aan een verplichting als bedoeld in artikel 55 van de wet verlagen burgemeester en wethouders de uitkering. De hoogte en de duur van de verlaging zullen, indien mogelijk, overeenkomstig de categorie-indeling van artikel 7 van deze verordening plaatsvinden.

HOOFDSTUK 7. SLOTBEPALINGEN

Artikel 19. Nadere beleidsregels

Burgemeester en wethouders kunnen ten behoeve van de uitvoering van deze verordening nadere beleidsregels vaststellen.

Artikel 20. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Afstemmingsverordening 2015.

Artikel 21. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015 onder gelijktijdige intrekking van de Maatregelenverordening 2013.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 december 2014.

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting op de Afstemmingsverordening 2015

Algemeen

Op basis van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) moet een gemeente een verordening vaststellen voor de verlaging van de uitkering bij het niet nakomen van verplichtingen. In de Afstemmingsverordening legt de gemeente vast in welke situaties en op welke wijze burgemeester en wethouders de uitkering verlagen. De bepalingen in de Afstemmingsverordening zijn van toepassing op de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ.

Bij het vaststellen van de verlaging houden burgemeester en wethouders rekening met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen van de uitkeringsgerechtigde. Dit kan inhouden dat bijvoorbeeld op grond van dringende redenen geheel of gedeeltelijk wordt afgezien van verlagen van de uitkering. Benadrukt wordt dat in ieder geval van een verlaging van de uitkering wordt afgezien indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt.

Al voordat het recht op uitkering is vastgesteld moet de uitkeringsgerechtigde aan voorwaarden voldoen. Voldoet de uitkeringsgerechtigde hier niet aan dan kunnen burgemeester en wethouders de uitkering verlagen. Dit geldt ook in situaties waarin de uitkeringsgerechtigde door zijn handelen of nalaten het recht verspeelt op een voorliggende voorziening of om situaties waarin de uitkeringsgerechtigde te weinig zijn best heeft gedaan om aan het werk te komen.

Burgemeester en wethouders kunnen de verlaging voor een bepaalde periode opleggen of totdat de uitkeringsgerechtigde tekortkomingen heeft hersteld.

Bij het besluit tot het verlagen van de uitkering én bij de heroverweging vormen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur de centrale uitgangspunten.

Met ingang van 1 januari 2015 is in de Wet Maatregelen WWB 2015 een onderscheid gemaakt tussen niet nakomen van uniforme en niet-uniforme arbeidsmarktverplichtingen. De uniforme verplichtingen zijn in de wet omschreven. De niet-uniforme verplichtingen zijn in de verordening beschreven en in categorieën ingedeeld. De duur en hoogte van de verlaging is in de verordening vastgelegd.

Het niet nakomen van verplichtingen en de daarbij horende verlagingen zijn in categorieën ingedeeld. Bij de indeling is rekening gehouden met de ernst van het verwijtbaar handelen. Aan de indeling in categorieën ligt het criterium ten grondslag dat de ernst van het feit toeneemt, naarmate het niet nakomen van een verplichting concretere gevolgen heeft voor het verkrijgen van betaalde arbeid. Bij de beoordeling van de ernst van het feit is daarom onder meer van belang of de uitkeringsgerechtigde onvoldoende eigen initiatief toont of de kansen op arbeidsinschakeling door eigen toedoen vermindert of zelfs teniet doet.

Met het indelen in categorieën in deze verordening wordt beoogd rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te bevorderen. Hierbij wordt geen afbreuk gedaan aan de mogelijkheid tot individualisering. Immers de individuele situatie van de uitkeringsgerechtigde zal altijd beoordeeld worden. Dit kan aanleiding zijn om af te wijken van de standaard verlaging.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

De begrippen die in deze verordening gebruikt worden hebben een gelijkkluidende betekenis als de omschrijving in de Participatiewet, IOAW en IOAZ.

Artikel 2. Het besluit tot opleggen van een verlaging

De uitkeringsgerechtigde zal het ontbreken van verwijtbaarheid of eventuele verzachtende omstandigheden aannemelijk moet maken. Het uitgangspunt hierbij is dat de bewijslast bij hem ligt.

Bij het verlagen van de uitkering dient een belangenafweging plaats te vinden. Hierbij dient onderzocht te worden of er omstandigheden zijn die aanleiding geven om af te zien van een maatregel, een minder hoge maatregel of een hogere maatregel toe te passen. Hierbij kan gedacht worden aan de duur van de gedragingen, de zwaarte en de omvang van de gevolgen.

Artikel 3. Horen van belanghebbende

De gemeenteraad kan ervoor kiezen om in deze verordening regels op te nemen met betrekking tot het horen van belanghebbende.

Het college is niet verplicht belanghebbende in het kader van het onderzoek te horen alvorens een verlaging jegens belanghebbende kan worden toegepast. Het betreft namelijk een beslissing ten aanzien van een financiële aanspraak en die zijn op grond van artikel 4:2 van de Awb uitgezonderd van de hoorplicht bij de voorbereiding van een besluit. Het kan echter de zorgvuldigheid van het besluit ten goede komen als belanghebbende wel wordt gehoord. De gemeente Hengelo zet het bestaande beleid hierin voort.

Artikel 4. Afzien van verlaging

1. In het eerste lid, onderdeel b, dient de 'verjaringstermijn' ingevuld te worden. Omwille van de effectiviteit ("lik op stuk") is het nodig dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden kan ervoor gekozen worden dat het college geen verlagingen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden. Dit heeft tevens als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of het college overgaat tot het opleggen van een verlaging.
2. Het afzien van een verlaging van de uitkering 'indien elke vorm van verwijtbaarheid' ontbreekt, is geregeld in artikel 18 WWB, en in artikel 20 van zowel de IOAW als de IOAZ. Het ontbreken van de verwijtbaarheid kan niet snel worden aangenomen. Het afzien van een verlaging van de uitkering wegens het ontbreken van iedere verwijtbaarheid zal dan ook tot de uitzonderingen behoren. Alleen in zeer duidelijke gevallen moet worden afgezien van het verlagen van de uitkering wegens niet verwijtbaarheid. Een andere reden om af te zien van verlaging van de uitkering is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Het gaat hierbij om situaties die langer dan een jaar geleden hebben plaatsgevonden. Dit geldt echter niet voor maatregelen in verband met een tekort schietend besef van verantwoordelijkheid.
3. Op grond van dringende redenen kan worden afgezien van het verlagen van de uitkering. Uitzonderingen moeten mogelijk zijn indien voor de uitkeringsgerechtigde onaanvaardbare consequenties zouden optreden. Er moet wel iets bijzonders en uitzonderlijks aan de hand zijn wil een afwijking van het algemene principe gerechtvaardigd zijn. Bij de dringende reden is niet primair of uitsluitend aan financiële redenen gedacht. Ook immateriële omstandigheden kunnen een rol spelen. Gedacht kan worden aan de situatie dat de uitkeringsgerechtigde al door samenloop van diverse calamiteiten zodanig in de problemen is geraakt dat het niet verantwoord is om ook nog eens de uitkering te verlagen. Ook kan hierbij gedacht worden aan een net gestarte schuldregeling die door de verlaging van de uitkering kan worden gefrustreerd.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 2 Niet nakomen van de overige verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 8. Gedragingen IOAW en IOAZ

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 9. Hoogte en duur van een verlaging

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 3 Niet nakomen van de in de participatiewet opgenomen verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 10. Duur verlaging bij schending wettelijke arbeidsverplichting

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 11. Verrekenen verlaging

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 4 Overige gedragingen die leiden tot een verlaging

Artikel 12. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

Bij een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan gedacht worden aan de situatie dat de uitkeringsgerechtigde heeft nagelaten zich te verzekeren tegen ziektekosten, brand, inbraak en dergelijke. Ook mag verwacht worden dat men zich niet onnodig in uitkering behoevende omstandigheden brengt, bijvoorbeeld door het doen van bepaalde uitgaven, het te snel interen van vermogen, het verkopen van de woning beneden de marktwaarde of onderbedeling bij echtscheiding.

Deze maatregel kan niet worden opgelegd bij een IOAW- of IOAZ-uitkering.

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen

Er moet sprake zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd.

Gemeenten kunnen alleen een maatregel opleggen als er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen voor de gemeente bij het vaststellen van het recht op een uitkering. Vandaar dat in dit artikel wordt bepaald dat de zeer ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de Participatiewet, IOAW en IOAZ.

Blijkens de wettekst kan alleen een maatregel worden opgelegd bij (zeer) agressief gedrag tegenover leden van het college en hun ambtenaren. Er kan dus geen maatregel worden opgelegd als een uitkeringsgerechtigde zich agressief heeft gedragen tegenover een medewerker van een andere organisatie die belast is met de uitvoering van de Participatiewet, IOAW en IOAZ (bijvoorbeeld een re-integratiebedrijf). Het is in dat geval eventueel wel mogelijk om een maatregel op te leggen wegens het niet of onvoldoende gebruikmaken van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling. Bij het vaststellen van de maatregel in de situatie dat een uitkeringsgerechtigde zich ernstig heeft misdragen, zal gekeken moeten worden naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene.

Wat betreft het vaststellen van de ernst van de gedraging, kunnen de volgende vormen van agressief gedrag in een oplopende reeks (steeds ernstiger) worden onderscheiden: verbaal geweld (schelden), discriminatie, intimidatie (uitoefenen van psychische druk), zaakgericht fysiek geweld (vernielingen), mensgericht fysiek geweld, combinatie van agressievormen.

Voor het bepalen van verwijtbaarheid van de misdraging zal gekeken moeten worden naar de omstandigheden waaronder de misdraging heeft plaatsgehad.

In dit verband is het relevant een onderscheid te maken tussen *instrumenteel* geweld en *frustratiegeweld*. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering). Agressie die ontstaat door onmacht, ontevredenheid, onduidelijkheid en dergelijke kan worden aangeduid met frustratieagressie. Het zal duidelijk zijn dat de mate van verwijtbaarheid bij instrumenteel geweld in beginsel groter is dan bij frustratiegeweld.

Opgemerkt wordt nog dat het opleggen van een maatregel los staat van het doen van aangifte bij de politie.

Hoofdstuk 5 Samenloop, recidive en volharding

Artikel 14. Samenloop van gedragingen

Dit artikel ziet op verschillende gedragingen van een uitkeringsgerechtigde die (min of meer) gelijktijdig plaatsvinden. Als hier sprake van is wordt bij het opleggen van een maatregel uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel van toepassing is.

Artikel 15. Recidive

Als er binnen een jaar na een eerste verwijtbare gedraging sprake is van herhaald verwijtbaar gedrag dan wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur van de maatregel. Er is sprake van een herhaalde verwijtbare gedraging als eerder een maatregel is toegepast, er een waarschuwing is gegeven of als er om dringende redenen afgezien is van het opleggen van een maatregel.

In situaties, zoals bedoeld in dit artikel kan het voorkomen dat de uitkeringsgerechtigde afkomstig is uit een andere gemeente en op het moment van de verwijtbare gedraging nog geen 12 maanden in onze gemeente woont. Voor een goede uitvoering van deze verordening dient dan te worden nagegaan of er in de vorige gemeente een maatregel op de uitkering is toegepast. Wanneer een dergelijke maatregel is toegepast, dient te worden nagegaan of deze gedraging ook in onze gemeente zou hebben geleid tot een verlaging van de uitkering. Wanneer dit het geval zou zijn geweest dan kan de grotere verwijtbaarheid van de gedraging leiden tot een verdubbeling van de periode van verlaging van de uitkering.

Artikel 16. Volharding

Wanneer de uitkeringsgerechtigde volhardt in zijn verwijtbare gedragingen dan kan er een verlaging van de uitkering plaatsvinden die drie maanden duurt. Er zal dan telkens binnen drie maanden een heroverweging van de maatregel plaats dienen te vinden. Bij deze heroverweging hoeven niet alle feiten en omstandigheden opnieuw beoordeeld te worden. Een marginale beoordeling volstaat. Er dient slechts beoordeeld te worden of het redelijk is om de vastgestelde maatregel voort te zetten. Hierbij dient allereerst gekeken te worden of hij nu wel aan zijn verplichtingen voldoet. Wanneer dit het geval is kan besloten worden om het opleggen van een maatregel te beëindigen. Wanneer hij nog steeds niet voldoet aan zijn verplichtingen dan zal alsnog gekeken dienen te worden naar de omstandigheden waarin hij verkeert. In een dergelijke situatie zal het percentage waarmee de uitkering verlaagd wordt moeten worden verhoogd, omdat de al toegepaste verlaging kennelijk niet het gewenste effect heeft.

Hoofdstuk 6 Overige bepalingen

Artikel 17. Maatregel bij verlies van een passende en toereikende voorliggende voorziening door toepassing van bestuurlijke boete

Wanneer een uitkeringsgerechtigde een passende en toereikende voorliggende voorziening niet ten gelde kan maken doordat deze volledig wordt verrekend met een bestuurlijke boete in het kader van het bij herhaling schenden van de inlichtingenplicht, dan kan men in bijstandsbehoeftige omstandigheden verkeren. Het aanvragen van een bijstandsuitkering is mogelijk. Wel moet dan een maatregel opgelegd worden van 100% gedurende de eerste drie maanden gerekend vanaf de start van de verrekening.

Artikel 18. Niet of onvoldoende meewerken aan nadere verplichtingen

Het opleggen van nadere verplichtingen kan bijvoorbeeld aan de orde zijn wanneer in de persoon gelegen factoren arbeidsinschakeling in de weg staan, zoals bij psychische moeilijkheden of verslavingsproblematiek. Burgemeester en wethouders kunnen aan de uitkeringsgerechtigde de verplichting opleggen om een medische behandeling te ondergaan. Ook kunnen zij de verplichting opleggen een andere vorm van professionele hulpverlening te ondergaan, die naar zijn aard te vergelijken is met een medische behandeling. Zij leggen deze verplichtingen op als zij dit noodzakelijk achten voor het herstel van de zelfstandige bestaansvoorziening.

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen

Artikel 19. *Nadere beleidsregels*

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 20. *Citeertitel*

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 21. *Inwerkingtreding intrekken oude verordening*

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Verordening Tegenprestatie 2015

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2014,

gelet op artikel 8a, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet, artikel 35, onderdeel d, van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 35, onderdeel d, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

gelet op de nota “Tegenprestatie naar Vermogen”;

Overwegende dat het noodzakelijk is de tegenprestatie en het opleggen hiervan bij verordening te regelen;

B E S L U I T

vast te stellen de hierna volgende ‘Verordening Tegenprestatie 2015’

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. grote afstand tot de arbeidsmarkt: ingedeeld op trede 1, 2 of onderkant 3 van de participatieladder. Deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar;
 - b. korte afstand tot de arbeidsmarkt: ingedeeld op bovenkant trede 3 of hogere treden van de participatieladder;
 - c. mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

Artikel 2 Verslag over beleid

Het college zendt tweejaarlijks aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid van het beleid.

Artikel 3 Inhoud van een tegenprestatie

Het college kan onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die additioneel van aard zijn, inzetten als tegenprestatie voor zover die werkzaamheden:

- a) naar zijn aard niet zijn gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt;
- b) niet zijn bedoeld als re-integratie instrument;
- c) worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid in de organisatie waarin ze worden verricht; en
- d) niet leiden tot verdringing van regulier werk.

Artikel 4 Het opdragen van een tegenprestatie

1. Het college kan een belanghebbende met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie opdragen.
2. Het college kan een belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt uitsluitend een tegenprestatie opdragen indien er geen zicht is op een (ontwikkel)traject of werk.

3. Bij het opdragen van een tegenprestatie houdt het college rekening met de volgende factoren:
- a) het vermogen van belanghebbende;
 - b) de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een belanghebbende;
 - c) de persoonlijke wensen en kwaliteiten van een belanghebbende;
 - d) als een belanghebbende al maatschappelijke activiteiten, dagbesteding of vrijwilligerswerk verricht.

Artikel 5 Duur en omvang van een tegenprestatie

- 1. De tegenprestatie wordt opgedragen voor de maximale duur van zes maanden.
- 2. De tegenprestatie wordt opgedragen voor maximaal 24 uren per week.
- 3. De duur van de tegenprestatie kan eenmalig verlengd worden met een periode van maximaal zes maanden.
- 4. Op verzoek van belanghebbende en bij wederzijds goedvinden kan de termijn voor onbepaalde tijd worden verlengd.

Artikel 6 Mantelzorg

Het college draagt geen tegenprestatie op indien een belanghebbende mantelzorg verricht voor zover het verrichten van mantelzorg naar het oordeel van het college redelijkerwijs noodzakelijk is.

Artikel 7 Geen werkzaamheden voorhanden

Het college draagt geen tegenprestatie op indien geen werkzaamheden voorhanden zijn die kunnen worden ingezet als tegenprestatie. Binnen een periode van 3 maanden beoordeelt het college opnieuw of er werkzaamheden voorhanden zijn.

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening kan aangehaald worden als de Verordening Tegenprestatie 2015.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 december 2014.

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting op de verordening Tegenprestatie 2015

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, IOAW, IOAZ, de Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon ingedeeld is op bovenkant trede 3 of hogere treden van de participatieladder. Dit begrip is van belang in verband met de mogelijkheid tot het opdragen van een tegenprestatie. Zie hierover artikel 4 van deze verordening.

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon ingedeeld is op trede 1, 2 of onderkant 3 van de participatieladder.

Mantelzorg

Deze begripsbepaling is gebaseerd op het begrip zoals dat wordt gehanteerd in de Wet maatschappelijke ondersteuning. Onder mantelzorg wordt verstaan: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Het begrip 'mantelzorg' is van belang omdat artikel 6 van deze verordening bepaalt dat het college geen tegenprestatie opdraagt indien een belanghebbende mantelzorg verricht voor zover het verrichten van mantelzorg naar het oordeel van het college redelijkerwijs noodzakelijk is.

De vier belangrijkste kenmerken van mantelzorg zijn:

- er is een bestaande sociale relatie tussen de zorgvrager en de zorgverlener;
- mantelzorg wordt niet verricht in een georganiseerd verband;
- het verrichten van mantelzorg is veelal geen bewuste keuze;
- het verlenen van mantelzorg is nooit afdwingbaar.

Voor mantelzorg is vereist dat de verleende zorg de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning hanteren gemeenten veelal het protocol Gebruikelijke Zorg van het Centrum Indicatiestelling Zorg om vast te stellen of sprake is van gebruikelijke zorg. Gebruikelijke zorg wordt als volgt omschreven: de normale, dagelijkse zorg die partners of ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden omdat ze als leefeenheid een gezamenlijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van dat huishouden.

Artikel 2. Verslag over beleid

Het college zendt tweejaarlijks aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid van het beleid inzake het opdragen van een tegenprestatie.

Artikel 3. Inhoud van een tegenprestatie

Het college bepaalt aan de hand van de individuele omstandigheden en de voorhanden zijnde onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, de aard, de duur en de omvang van de aan een persoon op te leggen tegenprestatie.

Rekening moet worden gehouden met de individuele omstandigheden van belanghebbende, waaronder leeftijd, opleiding, werkervaring en andere relevante persoonlijke omstandigheden. De werkzaamheden/activiteiten worden immers opgedragen 'naar vermogen'. Het is dus van belang dat belanghebbende ook in staat is de werkzaamheden te verrichten.

Als het college een tegenprestatie vraagt van belanghebbende, moet het een duidelijke omschrijving geven van de te verrichten werkzaamheden/activiteiten. Het moet voor een belanghebbende immers duidelijk zijn welke tegenprestatie van hem wordt verwacht

Werkzaamheden die kunnen worden ingezet

Het college kan onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die additioneel van aard zijn, inzetten als tegenprestatie voor zover die werkzaamheden voldoen aan de in artikel 3 genoemde voorwaarden. Dit betekent dat de als tegenprestatie in te zetten werkzaamheid:

- a) naar zijn aard niet is gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt;
- b) niet is bedoeld als re-integratie instrument;
- c) wordt verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid in de organisatie waarin deze worden verricht; en
- d) niet leidt tot verdringing van regulier werk.

Samenwerking met maatschappelijke organisaties

De gemeente kan voor het werven van maatschappelijk nuttige werkzaamheden samenwerken met maatschappelijke organisaties zoals: welzijnsinstellingen, vrijwilligerswerkorganisaties, buurthuizen en/of sportvoorzieningen. Om ervoor te zorgen dat voldoende maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn, is het van belang dat contacten worden onderhouden met maatschappelijke organisaties. Een vrijwilligersvacaturebank kan een belangrijk hulpmiddel zijn om het aanbod van maatschappelijk nuttige werkzaamheden te bepalen.

Tegenprestatie mag niet leiden tot verdringing

De tegenprestatie mag niet worden ingezet in het kader van de re-integratie. De tegenprestatie mag bovendien niet direct gericht zijn op toeleiding naar de arbeidsmarkt en is dan ook niet bedoeld als re-integratie instrument. Het betreffen werkzaamheden/activiteiten die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet mogen leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. De tegenprestatie mag het accepteren van passende arbeid of van re-integratie-inspanningen niet belemmeren. Het uitgangspunt werk boven uitkering staat voorop.

Tegenprestatie opdragen aan personen met lange afstand tot arbeidsmarkt

De tegenprestatie wordt in beginsel uitsluitend opgedragen aan een belanghebbende die een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Dit impliceert dat aan belanghebbenden die een korte afstand tot de arbeidsmarkt hebben geen tegenprestatie wordt opgedragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden.

Belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt

Het college kan aan belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie opdragen indien er geen zicht is op een (ontwikkel)traject of werk

Geen tegenprestatie

Indien daarvoor dringende redenen - zoals zorgtaken - aanwezig zijn, kan het college in individuele gevallen tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht tot het verrichten van een tegenprestatie. De verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie is niet van toepassing op een belanghebbende die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is. De verplichting tot tegenprestatie is niet van toepassing op een alleenstaande ouder die in het bezit is van een ontheffing als bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet.

Weigering tegenprestatie

Het college dient bij weigering van belanghebbende om de tegenprestatie te verrichten, op basis van het individuele geval de hoogte en de duur van de op te leggen maatregel te bepalen.

Artikel 4. Factoren opdragen tegenprestatie

In artikel 4 is neergelegd met welke factoren het college rekening moet houden bij het opdragen van een tegenprestatie.

'Tegenprestatie 'naar vermogen'

De werkzaamheden die als tegenprestatie ingezet worden, moeten naar vermogen door een belanghebbende verricht kunnen worden. De term 'naar vermogen' heeft betrekking op de mogelijkheden waarover een belanghebbende beschikt om deze werkzaamheden te verrichten. Immers, niet alle onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden kunnen worden opgedragen aan elke uitkeringsgerechtigde.

'Persoonlijke situatie en individuele omstandigheden'

Bij het opdragen van de tegenprestatie houdt het college rekening met de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een belanghebbende, waaronder leeftijd, opleiding en werkervaring. Maar ook met het fysieke en psychische vermogen van een belanghebbende. Voorts wordt rekening gehouden met praktische omstandigheden zoals reistijd, beschikbaarheid van kinderopvang en/of belanghebbende al maatschappelijke activiteiten verricht. Het moet altijd maatwerk zijn.

'Persoonlijke wensen en kwaliteiten belanghebbende'.

Het college houdt rekening met de persoonlijke wensen en kwaliteiten van belanghebbende. Belanghebbende wordt aangesproken om zelf ideeën aan te dragen voor de als tegenprestatie te verrichten werkzaamheden.

'Maatschappelijke activiteiten en vrijwilligerswerk'.

Het college houdt er rekening met het eventuele gegeven dat een belanghebbende al maatschappelijk actief is. Indien een belanghebbende al een maatschappelijke activiteit verricht, kan het college in bepaalde gevallen besluiten deze maatschappelijke activiteit aan te merken als tegenprestatie. Ook kan de omstandigheid dat een belanghebbende maatschappelijke activiteit verricht, ertoe leiden dat hiermee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van de tegenprestatie, met name de duur en de omvang van de tegenprestatie. Een voorbeeld van maatschappelijke activiteiten zijn: de zorg voor een ouder of een gehandicapt kind. Dit geldt ook voor het verrichten van vrijwilligerswerk. Het college kan ook besluiten vrijwilligerswerk aan te merken als tegenprestatie.

Onder vrijwilligerswerk wordt in het algemeen verstaan: werk dat in enig verband onverplicht en onbetaald wordt verricht, voor anderen of de samenleving. Movisie heeft een draaischrijf ontwikkeld waarmee we aan de hand van acht onderdelen de definitie kunnen bepalen.

De schijven gaan over:

- Het motief: waarom doet de vrijwilliger het werk?
- Oorsprong vrijwillige inzet: vanuit welke andere tijdsbesteding komt de vrijwilliger tot zijn inzet?
- Mate van keuzevrijheid: is de vrijwillige inzet een eigen keus van de vrijwilliger?
- Mate van betaling: wat krijgt de vrijwilliger materieel vergoed voor zijn inzet?
- Voor wie doe je het?
- Type organisatieverband: in hoeverre kun je spreken van een vrijwilligersorganisatie?
- Organisatiegraad: hoe formeel wordt het werk verdeeld?
- En we noemen het ..

Artikel 5. Duur en omvang

Het college beoordeelt op basis van de individuele omstandigheden van een belanghebbende de omvang en de duur van de tegenprestatie. De omvang van de werkzaamheden en de duur in de tijd dienen in de regel beperkt te zijn. Dat betekent dat het college steeds een afweging maakt op basis van de situatie in welke mate een tegenprestatie verlangd kan worden.

De tegenprestatie kan worden opgedragen voor de maximale duur van zes maanden. De tegenprestatie wordt opgedragen voor maximaal 24 uur per week. Voor het maximaal aantal uren is gekozen om de tegenprestatie van relatief geringe omvang te laten zijn. Tevens is dit regionaal; afgestemd.

De maximale periode kan één maal worden verlengd. Als de cliënt een tegenprestatie verricht en dit voor langer dan een jaar wil blijven verrichten, dan kan dat. De cliënt moet hierom verzoeken en bij wederzijds goedvinden kan de termijn voor onbepaalde tijd worden verlengd. Het gaat hierbij meestal om vrijwilligerswerk wat de cliënt naar tevredenheid van de instelling verricht.

Artikel 6. Mantelzorg

Artikel 6 van de verordening bepaalt dat geen tegenprestatie wordt opgedragen indien een belanghebbende mantelzorg verricht en het college het verrichten hiervan redelijkerwijze noodzakelijk vindt. Of sprake is van mantelzorg wordt getoetst aan de criteria van het begrip mantelzorg zoals neergelegd in artikel 1.

Artikel 7. Geen werkzaamheden voorhanden

Artikel 7 van deze verordening bepaalt dat geen tegenprestatie wordt opgedragen indien geen onbeloofde maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn. In deze verordening kiest de gemeenteraad ervoor dat indien geen maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn binnen de eigen gemeentegrenzen, buiten de gemeentegrenzen gezocht moet worden naar maatschappelijk nuttige werkzaamheden. Ter uitvoering hiervan kan worden samengewerkt met de gemeente Borne.

Artikel 8. Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 9. Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2015

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2014,

gelet op artikel 8, tweede lid en artikel 36 van de Participatiewet;

Overwegende dat het noodzakelijk is het verstrekken van een inkomenstoeslag bij verordening te regelen;

B E S L U I T

vast te stellen de hierna volgende 'Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2015'

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. wet: de Participatiewet;
 - b. WTOS: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;
 - c. WSF 2000: Wet Studiefinanciering 2000;
 - d. bijstandsnorm: de normen als bedoeld in artikel 21 van de wet. Voor de alleenstaande ouder is de norm 90% WML;
 - e. referteperiode: een onafgebroken periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum;
 - f. peildatum: datum waarop een persoon individuele inkomenstoeslag aanvraagt door middel van een daarvoor bestemd aanvraagformulier;
 - g. inkomen: het inkomen als bedoeld in artikel 32 van de wet, met dien verstande dat voor de zinsnede 'een periode waarover een beroep op bijstand wordt gedaan' moet worden gelezen 'de referteperiode'. Een bijstandsuitkering wordt, in afwijking van artikel 32 van de wet voor de beoordeling van het recht op inkomenstoeslag als inkomen gezien.

Artikel 2 Rechthebbenden

1. Voor een inkomenstoeslag komt in aanmerking degene, die 21 jaar of ouder maar jonger is dan de geldende pensioengerechtigde leeftijd en die gedurende de referteperiode aangewezen is geweest op een inkomen per maand, dat niet hoger is dan de bijstandsnorm en geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de wet.
2. Het recht op inkomenstoeslag komt gehuwden gezamenlijk toe. Zij moeten allebei, zowel afzonderlijk als gezamenlijk aan de voorwaarden voldoen. Als één van beide gehuwden niet voldoen aan de voorwaarden, dan hebben beide echtgenoten geen recht op inkomenstoeslag.

Artikel 3 Hoogte van de toeslag

1. De inkomenstoeslag bedraagt per jaar:
 - a. voor gehuwden € 490,00
 - b. voor een alleenstaande ouder € 440,00 en
 - c. voor een alleenstaande € 345,00.
2. Indien één van de gehuwden op de peildatum is uitgesloten van het recht op inkomenstoeslag ingevolge artikel 11 of artikel 13 lid 1 van de wet komt de rechthebbende echtgenoot in aanmerking voor een inkomenstoeslag naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.
3. Voor de toepassing van het eerste en tweede lid is de gezinssituatie op de datum van aanvraag bepalend.

Artikel 4 Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen ten gunste van de rechthebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 5 Beleid

Burgemeester en wethouders kunnen ten behoeve van de uitvoering van deze verordening nadere regels stellen.

Artikel 6 Indexering

Burgemeester en wethouders kunnen jaarlijks de hoogte van de bijdrage opnieuw vaststellen.

Artikel 7 Onvoorziene gevallen

In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslissen burgemeester en wethouders.

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening kan aangehaald worden als de Verordening individuele inkomenstoeslag 2015.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015 onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Langdurigheidstoeslag 2013.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 december 2014.

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting op de verordening individuele inkomenstoeslag 2015

Algemeen

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) in 2004 de langdurigheidstoeslag in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd. Ook is de langdurigheidstoeslag sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand. Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomenstoeslag de langdurigheidstoeslag. Sindsdien is het verlenen van de toeslag geen gebonden bevoegdheid meer, maar een discretionaire bevoegdheid. Dit betekent dat het college een individuele inkomenstoeslag kan verlenen als een persoon voldoet aan de voorwaarden daarvoor. Het college geeft in beleidsregels aan welke groepen niet in aanmerking komen voor individuele inkomenstoeslag en in welke gevallen personen uitzicht hebben op inkomensverbetering. In dit kader moet inkomensverbetering gedefinieerd worden als een inkomen verwerven dat hoger is dan de van toepassing zijnde bijstandsnorm.

Vast te leggen regels in verordening

De individuele inkomenstoeslag is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet).

Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomenstoeslag. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Op grond van deze verordening is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan 100% van de toepasselijke bijstandsnorm. Daarnaast moet bij verordening de hoogte van de individuele inkomenstoeslag bepaald worden.

Het college geeft in de beleidsregels aan wanneer sprake is van 'geen uitzicht op inkomensverbetering'. Gelet op de tekst van artikel 8, tweede lid, hoeft dit criterium niet te worden vastgelegd in de verordening. Bij de beoordeling van het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' moet het college rekening houden met de omstandigheden van de persoon.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begrippen

Begrippen die in de Participatiewet voorkomen hebben in deze verordening dezelfde betekenis als in de Participatiewet. Ten aanzien van een aantal begrippen, die niet in de Participatiewet staan is een definitie gegeven in deze verordening.

Met de bijstandsnorm wordt altijd bedoeld de voor de aanvrager geldende norm. Voor een alleenstaande is dat 70%, voor een kostendeler het berekende percentage en een gezin 100% van het netto minimumloon. Er wordt geen rekening gehouden met wel of geen woonkosten.

Voor de alleenstaande ouder blijven we uitgaan van 90%, ondanks dat de norm voor een alleenstaande ouder niet meer bestaat. Hiermee wordt voorkomen dat de groep alleenstaande ouders met een ander inkomen dan bijstand niet meer in aanmerking komt!

Referteperiode: dit is een periode van drie jaar gedurende welke men aan de voorwaarden voor het recht op een inkomenstoeslag moet hebben voldaan om hiervoor in aanmerking te kunnen komen. Nadat iemand 3 jaar op een minimum inkomen is aangewezen, is er over het algemeen niet veel reserveringsruimte meer aanwezig. De minimumleeftijd voor het recht op een inkomenstoeslag is 21 jaar. Iemand is immers vanaf een leeftijd van 18 jaar voor de bijstand een zelfstandig rechtssubject.

Peildatum: de datum waarop men de inkomenstoeslag aanvraagt.

Artikel 2 Rechthebbenden

Iemand heeft recht op een inkomenstoeslag als hij gedurende een periode van drie jaar een inkomen heeft gehad, dat niet hoger is dan 100% van de voor hem geldende bijstandsnorm. Dit inkomen hoeft niet te zijn een inkomen uit een bijstandsuitkering. Ook mensen die een inkomen hebben uit of in verband met arbeid dat gelijk is aan of lager is dan de bijstandsnorm, komen voor de toeslag in aanmerking.

Het recht op inkomenstoeslag komt gehuwden gezamenlijk toe. Zij moeten allebei, zowel afzonderlijk als gezamenlijk aan de voorwaarden voldoen. Als één van beide gehuwden niet in aanmerking komt voor het recht op inkomenstoeslag wegens het niet voldoen aan de voorwaarden als genoemd in artikel 36 Participatiewet of in deze verordening, hebben beide echtgenoten geen recht op inkomenstoeslag. Verdere toelichting op de uitzonderingen hierop staan bij de toelichting bij artikel 3.

Artikel 3 Hoogte van de toeslag

De gezinssituatie op de peildatum is bepalend voor welke toeslag men krijgt.

Als er sprake is van een niet-rechthebbende partner (artikel 11) of als een partner uitgesloten is van het recht op bijstand (artikel 13, lid 1), bijvoorbeeld vanwege detentie, dan kan de rechthebbende partner in aanmerking komen voor een inkomenstoeslag. De hoogte van de toeslag is dan die voor een alleenstaande of alleenstaande ouder. Als het vermogen van de rechthebbende op de peildatum hoger is dan het vrij te laten vermogen als bedoeld in artikel 34 van de wet, bestaat er geen recht.

Omdat de inkomenstoeslag een vorm van bijzondere bijstand is, wordt in het derde lid ook zo'n regeling gegeven voor het recht op inkomenstoeslag.

Dit is iets anders dan als een van de gehuwden geen recht heeft op de inkomenstoeslag, omdat niet wordt voldaan aan de voorwaarden. Dan bestaat in het geheel geen recht op een inkomenstoeslag.

Artikel 5 Beleid

Er is nader beleid geformuleerd, zie "Beleidsregels bij de Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2015".

Artikel 6 Indexering

Burgemeester en wethouders kunnen jaarlijks de hoogte van de toeslag opnieuw vaststellen.

Re-integratieverordening 2015

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2014,

gelet op de artikelen 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c, d en e, en tweede lid, en 10b, vierde lid, van de Participatiewet,

BESLUIT

vast te stellen de Re-integratieverordening 2015

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. De wet: De Participatiewet;
- b. Doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet;
- c. Grote afstand tot de arbeidsmarkt: ingedeeld op trede 1, 2 of onderkant 3 van de participatieladder. Deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar;
- d. korte afstand tot de arbeidsmarkt: ingedeeld op trede 5 en 6 van de participatieladder. Deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs mogelijk binnen één jaar.

HOOFDSTUK 2. BELEID EN FINANCIËN

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en financiering

1. Het college kan de voorziening, bedoeld in de artikelen 6 tot en met 13 aanbieden aan personen die behoren tot de doelgroep met een te ontwikkelen loonwaarde
2. Het college kan voorzieningen, bedoeld in artikel 5 aanbieden aan personen die behoren tot de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt;
3. Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
 - a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
 - b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.
4. Het College rapporteert twee jaarlijks aan de gemeenteraad de doeltreffendheid van het beleid. Deze rapportage bevat het oordeel van de Cliëntenraad.

HOOFDSTUK 3. VOORZIENINGEN

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

1. Het college stelt nadere beleidsregels vast welke voorzieningen, waaronder ondersteunende voorzieningen, het college in ieder geval kan aanbieden en de voorwaarden die daarbij gelden; hierin wordt tevens opgenomen wanneer een voorziening door het college beëindigd kan worden
2. Het arbeidsmarktinstrumentarium kan worden aangepast en uitgebreid. Hiervoor worden nadere regels vastgesteld;

3. Een nader te bepalen organisatie adviseert het college met betrekking tot het oordeel of een persoon met voltijdse arbeid niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, maar wel mogelijkheden heeft tot arbeidsparticipatie.

Artikel 4. Werkervaringsplaats

1. Het college kan een persoon een werkervaringsplaats gericht op arbeidsinschakeling aanbieden als deze:
 - a. behoort tot de doelgroep, en
 - b. nog niet actief is geweest op de arbeidsmarkt of een afstand tot de arbeidsmarkt heeft door langdurige werkloosheid;
2. Het doel van een werkervaringsplaats is het opdoen van werkervaring of het leren functioneren in een arbeidsrelatie;
3. Het college plaatst de persoon uitsluitend als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt;
4. In een schriftelijke overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd:
 - a. het doel van de werkervaringsplaats, en
 - b. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt.

Artikel 5. Maatschappelijke participatie

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van maatschappelijke participatie;
2. Het college stemt de duur en omvang van de in het eerste lid bedoelde activiteiten af op de mogelijkheden en capaciteiten van die persoon.

Artikel 6. Detacheringsbaan

1. Het college kan zorgen voor toeleiding van een persoon die behoort tot de doelgroep naar een dienstverband met een werkgever, gericht op arbeidsinschakeling;
2. De werknemer wordt voor het verrichten van arbeid gedetacheerd bij een onderneming. De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen zowel de werkgever en inlenende organisatie als tussen de werknemer en inlenende organisatie;
3. Een werknemer wordt uitsluitend geplaatst als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.

Artikel 7. Scholing

Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden.

Artikel 8. Participatieplaats

1. Het college kan een persoon met recht op algemene bijstand overeenkomstig artikel 10a van de wet onbeloonde additionele werkzaamheden laten verrichten;
2. Het college vult deze mogelijkheid in, volgens de in artikel 5 genoemde maatschappelijke participatie.

Artikel 9. Participatievoorziening beschut werk

1. Het college kan de voorziening beschut werk aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig heeft dat van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze persoon in dienst neemt;
2. Het college maakt uit de personen uit de doelgroep een voorselectie en wint bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen advies in voor de beoordeling of zij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben;
3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de wet bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken kan het college de volgende ondersteunende voorzieningen inzetten: fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving, uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur;
4. Het college bepaalt de omvang van het aanbod beschut werk en legt vast hoeveel plekken voor beschut werk de gemeente beschikbaar stelt. In verband hiermee overlegt het college met het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, aan de gemeente gelieerde bedrijven en andere reguliere werkgevers, alsmede de gemeenten in de arbeidsmarktregio die samenwerken in het regionaal Werkbedrijf.

Artikel 10. Ondersteuning bij leer-werktraject

Het college kan ondersteuning aanbieden aan een persoon uit de doelgroep ten aanzien van wie het college van oordeel is dat een leer-werktraject nodig is, voor zover deze ondersteuning nodig is voor het volgen van een leer-werktraject en het personen betreft:

- a. van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of
- b. van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Artikel 11. Persoonlijke ondersteuning

Aan een persoon die behoort tot de doelgroep kan het college persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken aanbieden in de vorm van structurele begeleiding, als hij zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de aan hem opgedragen taken te verrichten.

Artikel 12. No-riskpolis

Het college stelt nadere regels over het verstrekken van een No-riskpolis.

Artikel 13. Loonkostensubsidie

Het college stelt nadere regels over het verstrekken van loonkostensubsidie.

Artikel 14. Beleid

Burgemeester en wethouders kunnen ten behoeve van de uitvoering van deze verordening nadere beleidsregels vaststellen.

HOOFDSTUK 2. SLOTBEPALINGEN

Artikel 15. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening 2015.

Artikel 16. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015 onder gelijktijdige intrekking van de Reintegratieverordening 2009.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 december 2014

.

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting op de Re-integratieverordening 2015

Algemeen

Er is gekozen voor een algemene, globale verordening. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht die de raad heeft gekregen, te weten het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van haar re-integratietraject wordt neergelegd. Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op iedere situatie van toepassing zijn. Immers, re-integratie is maatwerk. Het is helemaal afhankelijk van iemands mogelijkheden en beperkingen wat in het concrete geval een passend re-integratietraject is. Daarom wordt aan het college de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken. Artikel 10 van de Participatiewet bepaalt dat personen uit de doelgroep aanspraak hebben op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de door het college noodzakelijk geachte voorziening binnen de kaders van de re-integratieverordening. Daarom is ervoor gekozen in de verordening de voorzieningen vast te leggen die het college in ieder geval kan aanbieden.

Met betrekking tot de volgende voorzieningen is de gemeenteraad verplicht om regels op te nemen in deze verordening:

- scholing of opleiding, bedoeld in artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel c, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
- de premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel d, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet); het College kiest bij de invulling van dit artikel (participatieplaats) voor onbeloonde activiteiten in het kader van Maatschappelijke Participatie (artikel 5). Een premie is hierbij niet aan de orde.
- participatievoorziening beschut werk, bedoeld in artikel 10b van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel e, en 10b, vierde lid, van de Participatiewet), en
- no riskpolis (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet).

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven worden hieronder behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Doelgroep

De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet. Het betreft:

- die algemene bijstand ontvangen;
 - als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid, onderdeel b, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdeel b, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
 - personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
 - personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
 - personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW);
 - personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ);
 - personen zonder uitkering;
- en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt i.c. de mogelijkheden heeft loonwaarde te ontwikkelen. Zie verder de toelichting bij artikel 2 van deze verordening.

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs niet binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt i.c. loonwaarde te ontwikkelen. Zie verder de toelichting bij artikel 2 van deze verordening.

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en financiering

Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet de gemeenteraad in de verordening de verdeling van de voorzieningen over personen, waarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van die personen. Hierin ligt besloten dat de gemeenteraad ook rekening houdt met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Grote afstand tot arbeidsmarkt

Het college biedt voorzieningen als bedoeld in de artikelen 4 (voorzieningen werkervaringsplaats), 5 (maatschappelijke participatie) en aan personen aan die behoren tot de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep is gedefinieerd in artikel 1.

Korte afstand tot arbeidsmarkt

Het college biedt de voorziening zoals bedoeld in artikel 6 (detacheringsbaan) aan, aan personen die behoren tot de doelgroep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep is gedefinieerd in artikel 1.

Overige voorzieningen

Voor de overige voorzieningen, volgt al uit de doelgroepomschrijving aan wie het college deze voorzieningen kan aanbieden. Het gaat om: scholing (artikel 7), beschut werk (artikel 9), ondersteuning bij leer-werktrajecten (artikel 10), persoonlijke ondersteuning (artikel 11), no-riskpolis (artikel 12), loonkostensubsidie (artikel 13).

Rekening houden met omstandigheden en beperkingen

Het college moet bij de inzet van de voorzieningen rekening houden met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. In artikel 2, derde lid, is opgenomen waarmee het college in ieder geval rekening moet houden.

Verslag doeltreffendheid

Het college rapporteert tweejaarlijks over de doeltreffendheid van het re-integratiebeleid. Dit verslag bevat het oordeel van de cliëntenraad. Dit is geregeld in artikel 2, vierde lid.

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Al naar gelang de afstand van een persoon tot de arbeidsmarkt kan een voorziening gericht zijn op bijvoorbeeld maatschappelijke participatie en het voorkomen van een isolement (zoals het doen van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering), het leren van vaardigheden of kennis, of het opdoen van werkervaring (bijvoorbeeld via gesubsidieerd werk).

Beëindigingsgronden

Het tweede lid geeft aan dat het college een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen het dat kan doen. Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever of het opzeggen van de arbeidsovereenkomst bij een detacheringsbaan. Bij deze laatste wijze van beëindigen dienen vanzelfsprekend de toepasselijke bepalingen uit het arbeidsrecht en de eventueel aanwezige rechtspositieregeling in acht te worden genomen.

Het college kan een voorziening beëindigen in de gevallen zoals opgenomen in nog vast te stellen beleidsregels. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering gemaakt. Het gaat om de persoon zoals bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, 35, vierde lid, onderdeel b en

36, derde lid, onderdeel b, van de WIA. Voor deze doelgroep geldt dat het college ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie is verstrekt.

De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd.¹ Terugvordering dient te geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 4. Werkervaringsplaats (WEP)

Een WEP onderscheidt zich van een gewone arbeidsovereenkomst. Bij een beoordeling of er al dan niet sprake is van een arbeidsovereenkomst toetst de rechter aan de drie criteria voor het bestaan van een arbeidsovereenkomst: persoonlijk verrichten van arbeid, loon en gezagsverhouding. Daarbij wordt gekeken naar een aantal aspecten zoals de bedoeling van de partijen en wat al dan niet schriftelijk is overeengekomen. De rechter besteedt vooral aandacht aan de feitelijke invulling van de overeenkomst.

Werkervaringsplaats is gericht op uitbreiden kennis en ervaring

De Hoge Raad heeft bepaald dat er bij WEP's weliswaar sprake is van het persoonlijk verrichten van arbeid, maar dat dit overwegend gericht is op het uitbreiden van de kennis en ervaring van de werknemer. Daarnaast is bij een WEP in de regel geen sprake van beloning. Terughoudend zijn met het verstrekken van een gerichte stagevergoeding ligt daarom voor de hand. Er kan wel een onkostenvergoeding worden gegeven, mits er daadwerkelijk sprake is van een vergoeding van gemaakte kosten.

Doelgroep aanbieden WEP

Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een werkstage aanbieden voor zover hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Verder is vereist dat een persoon nog niet actief is geweest op de arbeidsmarkt of een afstand tot de arbeidsmarkt heeft door langdurige werkloosheid (artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van deze verordening). Van langdurige werkloosheid is sprake als een persoon gedurende twaalf aaneengesloten maanden of langer is aangewezen geweest op een uitkering. In een dergelijk geval kan sprake zijn van een afstand tot de arbeidsmarkt, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn. Heeft een persoon gedurende vijf jaren geen inkomsten uit arbeid verworven, dan kan worden aangenomen dat hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. In dat geval is het college bevoegd hem een WEP aan te bieden.

Doel van de WEP

Het tweede lid geeft nog eens specifiek aan wat het doel is van de WEP, om het verschil met een normale arbeidsverhouding aan te geven. Dit is vooral van belang om te voorkomen dat een persoon claimt dat sprake is van een arbeidsovereenkomst en bij de rechter loonbetaling afdwingt. De WEP kan twee doelen hebben. Op de eerste plaats kan het gaan om het opdoen van specifieke werkervaring. Dit is vergelijkbaar met de zogenaamde 'snuffelstage', waarbij een persoon de gelegenheid krijgt om te bezien of het soort werk als passend kan worden beschouwd. Op de tweede plaats kan het gaan om het leren werken in een arbeidsrelatie. In de WEP kan een persoon wennen aan aspecten als gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerken met collega's.

Opstellen schriftelijke overeenkomst

In het vierde is bepaald dat voor de WEP een schriftelijke overeenkomst wordt opgesteld. Hierin kan expliciet het doel van de stage worden opgenomen, evenals de wijze van begeleiding. Door deze schriftelijke overeenkomst kan nog eens worden gewaarborgd dat het bij een WEP niet gaat om een reguliere arbeidsverhouding.

Geen verdringing

In het derde lid is bepaald dat de WEP uitsluitend wordt verstrekt als er geen verdringing van de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van een van de volgende redenen:

- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of

¹ Rechtbank Arnhem 14-09-2006, nr. AWB 06/999, ECLI:NL:RBARN:2006:AZ3540

- gewettigd ontslag om dringende redenen.

Artikel 5. Maatschappelijke participatie

Volgens de Participatiewet dient ook sociale activering uiteindelijk gericht te zijn op arbeidsinschakeling. Voor bepaalde doelgroepen is arbeidsinschakeling echter een te hoog gegrepen doel. Voor deze personen staat dan ook niet re-integratie, maar participatie voorop.

Begrip sociale activering

Onder 'sociale activering' wordt verstaan: het verrichten van onbeloonde maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of, als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, op zelfstandige maatschappelijke participatie (artikel 6, eerste lid, onderdeel c, Participatiewet). Bij activiteiten in het kader van sociale activering kan worden gedacht aan het zelfstandig, zonder externe begeleiding, verrichten van vrijwilligerswerk of deelnemen aan activiteiten in de wijk of buurt.²

Doelgroep sociale activering

Het college kan aan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening (artikel 5, eerste lid).

Voor de verplichting op grond van artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering is vereist dat de mogelijkheid bestaat dat een persoon op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening. Bestaat die mogelijkheid niet, dan kan een persoon niet worden verplicht gebruik te maken van een dergelijke voorziening. Sociale activering heeft tot doel personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt terug te leiden naar de arbeidsmarkt, of als dit nog niet mogelijk is, als tussendoel te bevorderen dat personen zelfstandig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Hieruit volgt dat als het einddoel, arbeidsinschakeling, niet kan worden bereikt, er geen grond is die persoon te verplichten om gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering.³ Het college kiest in de Hengelose situatie niet voor een aparte voorziening sociale activering maar zet op activiteiten gericht op maatschappelijke participatie, niet in de eerste plaats gericht op terugkeer op de arbeidsmarkt.

College stemt duur activiteiten af op de persoon

Het tweede lid geeft het college de mogelijkheid om de duur van activiteiten in het kader van maatschappelijke participatie nader te bepalen. Het college moet de duur afstemmen op de mogelijkheden en capaciteiten van een persoon. Gezien de mogelijk sterk verschillende behoeften op dit gebied, zal een al te rigide termijn moeilijk zijn.

Geen verdringing

Zie wat hierover is opgemerkt bij artikel 4.

Artikel 6. Detacheringsbaan

De Participatiewet biedt de mogelijkheid personen uit de doelgroep een dienstverband aan te bieden om op detacheringsbasis werkervaring op te doen. In de verordening zijn de randvoorwaarden vastgelegd waarbinnen de banen vormgegeven worden.

Het eerste lid biedt de mogelijkheid tot het aangaan van het dienstverband. Het college zorgt ervoor dat een persoon een dienstverband krijgt aangeboden door een derde, de werkgever. Die derde kan bijvoorbeeld een detacheringsbureau zijn. In het tweede lid wordt bepaald dat het gaat om detachering. Daarbij worden op twee vlakken afspraken gemaakt. Ten eerste tussen het inlenende bedrijf en de werkgever. Hierin worden zaken geregeld als de verhouding tot de werkgever, de hoogte van de inleenvergoeding en de wijze waarop de begeleiding wordt vormgegeven. In de overeenkomst tussen werknemer en inlener worden afspraken gemaakt over werktijden, verlof en de inhoud van het werk.

Voor derde lid wordt verwezen naar de toelichting bij het artikel over werkervaringsplaatsen]

Artikel 7. Scholing

² Kamerstukken II 2002/03 28870, nr. 3, blz. 35.

³ CRvB 24-04-2012, nr. 11/2062 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BW4400.

Startkwalificatie

Onder startkwalificatie wordt verstaan een havo of VWO-diploma of een diploma van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), niveau twee. Scholing kan worden aangeboden aan personen met of zonder een dergelijke startkwalificatie. Vooral voor personen zonder startkwalificatie kan scholing noodzakelijk zijn voor de re-integratie.

Jongeren

Personen jonger dan 27 jaar die nog mogelijkheden hebben binnen het uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs kunnen sinds 1 juli 2012 geen voorziening ontvangen die hen ondersteunt bij de arbeidsinschakeling (artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet). *[Dit is voor de volledigheid opgenomen in het derde lid.]*

Scholing in combinatie met participatieplaats

Wanneer een persoon die in aanmerking is gebracht voor een participatieplaats niet over een startkwalificatie beschikt, dient het college aan deze persoon scholing of opleiding aan te bieden. Dit geldt vanaf zes maanden na aanvang van de werkzaamheden op de participatieplaats. De scholing of opleiding moet zijn gericht zijn vergroting van de kansen op de arbeidsmarkt. Het college hoeft aan een persoon alleen geen scholing of opleiding aan te bieden als dergelijke scholing of opleiding naar zijn oordeel de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaan of als naar zijn oordeel scholing of opleiding niet bijdraagt aan vergroting van de kans op inschakeling in het arbeidsproces van de persoon. Dit volgt uit artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet.

Zie artikel 8 van deze verordening over de voorziening participatieplaatsen.

Artikel 8. Participatieplaats

Een participatieplaats is bedoeld voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Voor personen jonger dan 27 jaar is ondersteuning in de vorm van een participatieplaats niet mogelijk (artikel 7, achtste lid, van de Participatiewet). Het college kan dan ook enkel aan personen van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand een participatieplaats aanbieden. Het college kiest er voornamelijk niet voor een aparte voorziening als een Participatieplaats aan te bieden, maar personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt activiteiten te laten verrichten in het kader van maatschappelijke participatie (artikel 5). Daarbij is een premie-betaling niet aan de orde. In het kader van regionale afstemming van de instrumenten in de Participatiewet is dit nog onderwerp van nader overleg.

Artikel 9. Participatievoorziening beschut werk

Het college kan de voorziening beschut werk aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig heeft dat niet van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze in dienst neemt (eerste lid).

Stap 1: voorselectie

Ten behoeve van de participatievoorziening beschut werk voert de gemeente een voorselectie uit. Tijdens de voorselectie bepaalt het college welke mensen in aanmerking kunnen komen voor beschut werk, en op welk moment. In de verordening moet vastgelegd worden hoe zij deze voorselectie uitvoeren.⁴ Daarom is in het tweede lid bepaald dat het college uitsluitend personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt selecteert voor de beoordeling of zij uitsluitend in een beschutte omgeving mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Voor dit criterium is gekozen omdat personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt veelal niet uitsluitend in een beschutte omgeving mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Onder de personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is het aannemelijk dat daartoe personen behoren die uitsluitend in een beschutte omgeving kunnen werken.

Het college kan ambtshalve vaststellen of een persoon uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Hiervoor is dus geen aanvraag van een persoon nodig. Het college maakt uit de personen uit de doelgroep een voorselectie. Het college moet bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen advies inwinnen voor de beoordeling of de geselecteerde personen uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot

⁴ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 113, blz. 3.

arbeidsparticipatie hebben.

Stap 2: advies Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen adviseert het college met betrekking tot het oordeel of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voert op basis van landelijke criteria een beoordeling uit (artikel 10b, tweede lid, van de Participatiewet).

Stap 3: besluit gemeente

Op basis van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen beslist de gemeente of iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, kan de gemeente besluiten het advies niet te volgen.⁵

Stap 4: dienstbetrekking 'beschut werk'

Nadat is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort, zorgt de gemeente ervoor dat deze persoon in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat (artikel 10b, derde lid, van de Participatiewet). Het kan dan gaan om een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f, van de Participatiewet). Hoe de dienstbetrekking wordt georganiseerd, behoort tot de beleidsvrijheid van gemeenten. Een dienstbetrekking kan bijvoorbeeld worden georganiseerd via een gemeentelijke dienst, NV, BV of stichting. Ook kunnen personen (via detachering) in een beschutte omgeving bij reguliere werkgevers werken.⁶

Naast het bepalen van wie in aanmerking kan komen voor beschut zijn in deze verordening vastgelegd welke voorzieningen voor arbeidsinschakeling ingezet worden om deze dienstbetrekking mogelijk te maken (derde lid). Tevens is in deze verordening vastgelegd op welke wijze de gemeente de omvang van het aanbod van beschut werk, het aantal beschikbare plekken, vaststelt. Gemeenten kunnen het werk zelf organiseren via bijvoorbeeld een aan de gemeente gelieerd bedrijf zoals een SW-bedrijf. Ook kunnen zij afspraken maken met andere reguliere werkgevers over de voorwaarden waarop zij deze mensen een dergelijke dienstbetrekking aanbieden.⁷

Omvang beschut werk

Het college bepaalt de omvang van het aanbod beschut werk en legt vast hoeveel plekken voor beschut werk de gemeente beschikbaar stelt. Het aanbod is mede afhankelijk van het aantal geschikte en beschikbare plaatsen bij werkgevers. Daarom moet het college overleg voeren met partners om de omvang van het aanbod te kunnen bepalen (vierde lid). Dit overleg vindt in eerste instantie plaats in het regionale Werkbedrijf.

Artikel 10. Ondersteuning bij leer-werktraject

Personen uit de doelgroep kunnen in aanmerking komen voor de voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten. Het college moet dan wel van oordeel zijn dat een leer-werktraject nodig is en de ondersteuning nodig moet zijn voor het volgen van dat leer-werktraject. Dit is geregeld in artikel 10 en volgt uit artikel 10f van de Participatiewet.

Artikel 10f van de Participatiewet bepaalt voorts dat het college uitsluitend ondersteuning bij een leer-werktraject kan aanbieden aan personen:

- van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of
- van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

De voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten is inzetbaar voor jongeren van zestien of zeventien jaar oud die dreigen uit te vallen uit school, maar middels een leer/werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Om te voorkomen dat jongeren onnodig uitvallen, wordt de mogelijkheid geboden extra ondersteuning te bieden. Deze voorziening kan ook worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van achttien tot 27 jaar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

Bijstandsgerechtigden jonger dan 27 jaar die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kunnen volgen,

⁵ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 113.

⁶ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 66.

⁷ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 115-116.

zijn uitgesloten van ondersteuning op grond van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet. Voor de conclusie dat een jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kan volgen is vereist dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of daarvoor in aanmerking komt.⁸ In het kader van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet betekent dit dat het college vanaf het moment dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of kan volgen geen ondersteuning bij de arbeidsinschakeling kan bieden.

In artikel 10f van de Participatiewet is bepaald dat het college onder omstandigheden ondersteuning kan bieden aan personen jonger dan achttien jaar en aan personen van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald en voor wie een leer-werktraject nodig is. Er wordt vanuit gegaan dat het mogelijk is een leer-werktraject aan te bieden aan personen die voldoen aan het bepaalde in de artikelen 10 en 10f van de Participatiewet, in afwijking van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet.]

Artikel 11. Persoonlijke ondersteuning

In artikel 11 wordt de voorziening persoonlijke ondersteuning nader geduid. Het gaat dan om een voorziening zoals een jobcoach, die op vaste tijden en gedurende een langere periode de werknemer met beperkingen bij het verrichten van zijn taken ondersteunt. Het moet dan ook gaan om een systematische ondersteuning. Daarnaast moet de ondersteuning noodzakelijk zijn in die zin, dat de werknemer zonder die ondersteuning in redelijkheid niet zijn werkzaamheden zou kunnen verrichten. Persoonlijke ondersteuning heeft tot doel dat een werknemer wordt begeleid naar een situatie dat hij uiteindelijk zonder begeleiding via een dergelijke voorziening bij een reguliere werkgever werkzaam kan zijn.⁹]

Artikel 12. No-riskpolis

De no-riskpolis kan worden ingezet als ondersteuning bij de arbeidsinschakeling (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet). De no-riskpolis is een belangrijk instrument om aarzelingen bij werkgevers weg te nemen om mensen met arbeidsbeperkingen in dienst te nemen. De no-riskpolis zorgt ervoor dat de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten, wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. Een werkgever komt niet in aanmerking voor een no-risk polis als artikel 29b van de Ziektewet van toepassing is (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b Participatiewet).

De no-riskpolis is een verzekering waarbij de werkgever bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie in aanmerking komt voor de no-riskpolis.

Op dit moment (september 2014) is er nog volop overleg gaande tussen o.m. Ministerie, UWV en VNG over de vorm waarin de no-risk-polis kan worden aangeboden en gefinancierd. De uitkomsten daarvan zullen in beleidsregels worden vastgelegd, na overleg in het regionale Werkbedrijf.

Artikel 13. Loonkostensubsidie

Gesubsidieerde arbeid kan als één van de voorzieningen worden ingezet om de arbeidsinschakeling te bevorderen. In de Participatiewet is geregeld dat alle voorzieningen moeten dienen om een persoon uiteindelijk aan regulier werk te helpen.

Compensatie

Het doel van de loonkostensubsidie is het bieden van compensatie voor het feit dat voor een persoon ten minste het wettelijk minimumloon moet worden betaald, terwijl de werkgever een persoon (nog) niet ten volle kan inzetten. Zo kan het college een loonkostensubsidie aan de werkgever verstrekken om tijdelijk het verschil in arbeidsproductiviteit te compenseren en zo de re-integratie van de bijstandsgerechtigde te bewerkstelligen.¹⁰ In het eerste lid is de doelgroep opgenomen en in het tweede lid de maximaal toe te kennen loonkostensubsidie opgenomen. Een nadere uitwerking van de doelgroep is opgenomen in het derde en vierde lid.

Geen verdringing

Zie wat hierover is opgemerkt bij artikel 4.

⁸ Kamerstukken II 2010/11, 32 815, nr. 3, blz. 49.

⁹ Kamerstukken II 2013-2014, 33 161, nr. 107, blz. 115.

¹⁰ Kamerstukken II 2004/05, 28 870, nr. 125.

De in artikel 13 van deze verordening geregelde loonkostensubsidie moet worden onderscheiden van de loonkostensubsidie zoals bedoeld in de artikelen 10c en 10d van de Participatiewet. De laatstgenoemde loonkostensubsidie is geïntroduceerd in de Participatiewet door de Invoeringswet Participatiewet en is specifiek bedoeld voor personen met een arbeidsbeperking. De in artikel 13 opgenomen loonkostensubsidie is niet noodzakelijk gericht op personen met een arbeidsbeperking, maar ondersteunt personen die kwetsbaar of uiterst kwetsbaar zijn.

De regels rond loonwaardebepaling en loonkostensubsidie worden door het regionale Werkbedrijf nader vastgesteld

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015

De raad van de gemeente Hengelo.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2014

gelet op artikel 8, eerste lid, onderdeel d, van de Participatiewet, artikel 29 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en artikel 29 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ),

BESLUIT

Vast te stellen de hierna volgende “Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015”

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. de wet: de Participatiewet;
2. beslagvrije voet: beslagvrije voet als bedoeld in de artikelen 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
3. recidiveboete: bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a van de wet;
4. bezit: waarde van de bezittingen waarover belanghebbende of diens gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, met uitzondering van het in de woning met bijbehorend erf gebonden vermogen, bedoeld in artikel 50, eerste lid, van de wet;
5. verrekenen: verrekening als bedoeld in artikel 60, van de wet.

HOOFDSTUK 2. BESCHERMING BESLAGVRIJE VOET BIJ VERREKENING WEGENS RECIDIVE

Artikel 2. Verrekenen met beslagvrije voet bij voldoende bezit

1. Indien het bezit van een belanghebbende ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekenen burgemeester en wethouders de recidiveboete zonder inachtneming van de beslagvrije voet.
2. De verrekening, bedoeld in het eerste lid, geschiedt gedurende een tijdvak van drie maanden.

Artikel 3. Verrekenen bij geen of onvoldoende bezit

1. Indien het bezit van een belanghebbende niet ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekenen burgemeester en wethouders de recidiveboete gedurende één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. De verrekening geschiedt vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.
2. Aansluitend op verrekening als bedoeld in het eerste lid, verrekenen burgemeester en wethouders de recidiveboete in de daarop volgende twee maanden op een dusdanige wijze dat belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.
3. Tot het inkomen, bedoeld in het tweede lid, worden ook middelen gerekend als bedoeld in artikel 31, tweede lid, onderdelen n en r, van de wet.

Artikel 4. Verrekenen met inachtneming beslagvrije voet

In afwijking van de artikelen 2 en 3 kunnen burgemeester en wethouders de recidiveboete met inachtneming van de beslagvrije voet verrekenen indien:

- a. aannemelijk is dat verrekening op de wijze, bedoeld in de artikelen 2 of 3, zou leiden tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin of
- b. anderszins sprake is van dringende redenen.

Artikel 5. Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

De artikelen 2, 3 en 4 zijn van overeenkomstige toepassing op de verrekening van de bestuurlijke

boete, bedoeld in artikel 18a van de wet, indien en voor zover deze boete nog niet is betaald op het moment van verrekening van de recidiveboete.

HOOFDSTUK 3. SLOTBEPALINGEN

Artikel 6. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015 onder gelijktijdige intrekking van de Verordening bestuurlijke boete bij recidive 2013.

Artikel 7.	Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 december 2014.

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015

Algemeen deel

Op 1 januari 2013 is de "Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving" in werking getreden. Voor de Wet werk en bijstand (WWB) introduceert deze wet de bestuurlijke boete bij een schending van de inlichtingenplicht. Het college van burgemeester en wethouders (verder college) is verplicht de bestuurlijke boete met de lopende uitkering te verrekenen. In beginsel moet bij deze verrekening de bescherming van de beslagvrije voet in acht genomen worden. Is echter sprake van een bestuurlijke boete wegens recidive, dan kan het college besluiten gedurende maximaal drie maanden met de beslagvrije voet te verrekenen.

Per 1 januari 2015 wordt de Wet Werk en Bijstand opgenomen in de Participatiewet. De verordening moet hierop worden aangepast. De Participatiewet verplicht de gemeenteraad in een verordening nadere regels te stellen over de bevoegdheid de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete. Gemeenten krijgen daarmee de ruimte een afweging te maken van situaties of omstandigheden waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet-proportioneel wordt geacht.

De bevoegdheid van de gemeenteraad strekt zich slechts uit over het al dan niet in acht nemen van de beslagvrije voet bij verrekening van de recidiveboete. Daar waar terugvordering en invordering niet door de wetgever is verplicht, blijft sprake van een bevoegdheid van het college. Het is derhalve aan het college op deze onderdelen nadere (beleids)regels vast te stellen.

In het kader van pseudoverrekening kunnen gemeenten te maken krijgen met verzoeken van andere gemeenten om een door hen opgelegde recidiveboete te verrekenen. Het college dat de boete heeft opgelegd zal in dat geval aangeven in hoeverre het de beslagvrije voet in acht wil nemen (volgens de regels van zijn gemeentelijke verordening). De gemeente die de uitkering verstrekt, moet in beginsel gehoor geven aan dit verzoek. Mocht de beslagvrije voet niet gerespecteerd worden, dan kan de belanghebbende het college waarvan hij uitkering ontvangt, verzoeken de beslagvrije voet toch in acht te nemen. In artikel 60b, van de Participatiewet is geregeld dat het college die de uitkering verstrekt, de bevoegdheid heeft aan dit verzoek van belanghebbende tegemoet te komen. Het ligt voor de hand dat het college bij de beslissing op dat verzoek handelt analoog aan de regels die in de eigen gemeentelijke verordening zijn vastgelegd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen

In deze bepaling zijn een aantal begrippen nader omschreven. De meeste behoeven geen nadere toelichting.

Bezit

De verordening kent een definitie van het begrip bezit. Het gaat daarbij om (de waarde van) alle bezittingen waarover een belanghebbende of diens gezinsleden beschikken of redelijkerwijs kunnen beschikken. Bezittingen kunnen zowel bestaan uit geld als op geld waardeerbare goederen.

Bij het begrip bezit zoals dat in deze verordening wordt gebruikt, gaat het nadrukkelijk niet om vermogen als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet. Eventueel aanwezige schulden spelen immers geen rol en worden dus ook niet op het bezit in mindering gebracht. Ook de vrijlatingen van artikel 34, tweede lid, van de Participatiewet zijn hier niet van toepassing. Een belanghebbende die vanwege de volledige verrekening met de beslagvrije voet zonder inkomsten komt te zitten, zal de bezittingen waarover hij beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, volledig moeten aanwenden om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien. Een uitzondering is gemaakt voor de door belanghebbende en zijn gezin bewoonde (eigen) woning.

Verrekenen

De Participatiewet kent een ruimer begrip van verrekenen dan het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Voor de duidelijkheid is daarom een aparte begripsbepaling opgenomen in de verordening.

Artikel 2. Verrekenen met beslagvrije voet bij voldoende bezit

Uitgangspunt van deze verordening is dat volledige verrekening met de beslagvrije voet plaats vindt voor de maximale termijn van drie maanden als een belanghebbende over voldoende bezittingen beschikt om dit op te kunnen vangen. Dat uitgangspunt is vastgelegd in artikel 2 van deze verordening. Van voldoende bezit is sprake als de waarde van de bezittingen waarover belanghebbende beschikt (of redelijkerwijs kan beschikken), ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt. Immers, bij aanwending of tegeldemaking van deze bezittingen, zou een periode van drie maanden overbrugd moeten kunnen worden.

Artikel 3. Verrekenen bij geen of onvoldoende bezit

Heeft een belanghebbende onvoldoende bezittingen om een periode van drie maanden volledige verrekening met de beslagvrije voet te kunnen overbruggen, dan verrekent het college slechts één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. Voor de overige twee maanden vindt weliswaar verrekening met de beslagvrije voet plaats, maar niet volledig. Belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Voor het percentage van 80% is aansluiting gezocht bij de invorderingsmogelijkheden die de Belastingdienst heeft bij notoire wanbetalers. Onder omstandigheden kan deze de beslagvrije voet (90% van de toepasselijke bijstandsnorm) verlagen met 10% op grond van artikel 19, eerste lid, van de Invorderingswet 1990.

Met de gekozen opzet wordt enerzijds uiting gegeven aan het principe dat fraude niet mag lonen. Het gaat hier immers om belanghebbenden die herhaaldelijk hun inlichtingenplicht hebben geschonden. Daar mag een duidelijk signaal tegenover staan. Anderzijds wordt rekening gehouden met de zorgplicht van gemeenten. Het volledig buiten werking stellen van de beslagvrije voet gedurende drie maanden kan kwalijke maatschappelijke consequenties hebben. Dat moet voorkomen worden, nu de regeling daarmee zijn doel voorbij zou schieten.

Een belanghebbende kan inkomsten uit arbeid hebben die op grond van artikel 31, tweede lid, onderdelen n of r, van de Participatiewet worden vrijgelaten voor de algemene bijstand. Bij verrekening van een recidiveboete tot 80% van de bijstandsnorm, tellen deze inkomsten echter gewoon mee. Het college laat deze inkomsten dus niet buiten beschouwing bij de beoordeling van de vraag of een belanghebbende nog over voldoende inkomen beschikt. Dat is geregeld in lid 3.

Artikel 4. Verrekenen met inachtneming beslagvrije voet

Hoewel het hier gaat om een herhaaldelijke schending van de inlichtingenplicht, zijn situaties denkbaar waarin volledige verrekening met de beslagvrije voet niet aanvaardbaar wordt geacht. Die situaties komen aan de orde in artikel 4. Het gaat daarbij altijd om individuele omstandigheden waaraan het college zal moeten toetsen.

In onderdeel a is geregeld dat het college kan besluiten in afwijking van de artikelen 2 en 3 toch de beslagvrije voet te respecteren wanneer volledige verrekening waarschijnlijk leidt tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin. Voorkomen moet worden dat een belanghebbende door de volledige verrekening op straat komt te staan, nu dit de problematiek alleen maar verergert, met alle maatschappelijke kosten van dien.

Een dreigende huisuitzetting wordt in deze verordening gezien als een dringende reden om van verrekening met de beslagvrije voet af te zien. Dat volgt uit het woord 'anderszins' in onderdeel b. Ook bij aanwezigheid van andere dringende redenen dan een dreigende huisuitzetting, kan het college rekening houden met de bescherming van de beslagvrije voet. Van dringende redenen is niet snel sprake. Het gaat slechts om incidentele gevallen, waarbij de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende en diens gezinsleden verkeren op geen enkele andere wijze te verhelpen zijn. Het enkele feit dat het belanghebbende door de verrekening aan middelen ontbreekt om in het bestaan te voorzien, is op zich geen voldoende voorwaarde om te kunnen spreken van dringende redenen.

Artikel 5. Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

In artikel 60b, van de Participatiewet is bepaald dat de bevoegdheid om te verrekenen met de beslagvrije voet ook van toepassing is op eerder opgelegde bestuurlijke boetes voor zover op het moment van verrekening van de recidiveboete, die eerdere boetes nog niet zijn betaald. Mocht het college die eerdere, nog openstaande boetes gaan verrekenen, dan regelt artikel 5 dat de bepalingen in deze verordening van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Dit artikel heeft geen nadere toelichting.

Artikel 7. Citeertitel

Dit artikel heeft geen nadere toelichting.

Verordening Cliëntenparticipatie 2015

De raad van de gemeente Hengelo,

**gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2014,
gelet op de Participatiewet,**

**overwegende dat op grond van artikel 47 van de Participatiewet de gemeenteraad bij
verordening regels stelt met betrekking tot de wijze waarop de cliëntenparticipatie is
geregeld;**

BESLUIT

vast te stellen de hierna volgende 'Verordening Cliëntenparticipatie 2015'

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. Cliënt:
 1. de persoon die een uitkering ontvangt van de gemeente Hengelo op grond van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ) of het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz);
 2. de persoon die behoort tot de personenkring als omschreven in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet;
 3. de inwoner van Hengelo, die een tegemoetkoming of voorziening ontvangt op grond van de Verordening maatschappelijke participatie;
 - b. Sociale Zaken: Sociale Zaken van de gemeente Hengelo;
 - c. Cliëntenorganisatie: de organisatie die door burgemeester en wethouders is aangewezen als de organisatie die zorg draagt voor de cliëntenparticipatie in de gemeente Hengelo. Hiervoor kunnen burgemeester en wethouders nadere regels stellen;
 - d. Cliëntenraad: de door de cliëntenorganisatie gesteunde raad van cliënten.

Artikel 2 Cliëntenorganisatie

In het kader van de cliëntenparticipatie draagt de cliëntenorganisatie zorg voor de instandhouding, ondersteuning en advisering van de cliëntenraad.

Artikel 3 Cliëntenraad

1. In het kader van de cliëntenparticipatie draagt de cliëntenraad zorg voor
 - a. het organiseren van klantenpanels;
 - b. het houden van informatiebijeenkomsten.
2. De cliëntenraad draagt tevens zorg voor de behartiging van belangen van individuele cliënten, voor zover deze betrekking hebben op het ontvangen van een uitkering van de gemeente Hengelo op het terrein van de sociale zekerheid. Hiertoe houdt de cliëntenraad een spreekuur voor cliënten.
3. In het kader van de cliëntenparticipatie adviseert de cliëntenraad waar mogelijk over:
 - algemene niet beleidsmatige cliëntaangelegenheden, zoals spreekuren en overige bereikbaarheid;
 - door Sociale Zaken ontwikkelde klanttevredenheidsonderzoeken;
 - door Sociale Zaken ontwikkeld informatiemateriaal, zoals formulieren en voorlichtingsmateriaal.

Artikel 4 Samenstelling cliëntenraad

1. De cliëntenraad bestaat uit maximaal 10 leden.
2. De cliëntenraad kiest uit haar leden een voorzitter. Deze is ook voorzitter van de maandelijkse overlegvergadering.
3. Bij afwezigheid van de voorzitter draagt deze zorg voor aanwijzing van een vervanger.
4. Deelname aan de cliëntenraad en lidmaatschap van de cliëntenorganisatie is onverenigbaar met elkaar.

Artikel 5 Voordracht, benoeming, zittingsduur, einde lidmaatschap

1. Burgemeester en wethouders benoemen de leden van de cliëntenraad op voordracht van de cliëntenorganisatie.
2. De zittingstermijn van de leden bedraagt 4 jaar.
3. Burgemeester en wethouders kunnen deze termijn eenmalig met 4 jaar verlengen.
4. Leden die niet meer voldoen aan het in artikel 1, tweede lid onder a omschreven vereiste van cliënt, treden binnen uiterlijk zes maanden nadien af.

Artikel 6 Doelstelling, taak en werkwijze

1. De doelstelling van cliëntenparticipatie is een meerwaarde te bereiken in de kwaliteit van de dienstverlening en het betrekken van de cliënten bij de uitvoering van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en de Bbz.
2. De cliëntenraad heeft maandelijks overleg met Sociale Zaken.
3. De cliëntenraad heeft tenminste eenmaal per jaar overleg met de wethouder die verantwoordelijk is of de wethouders die verantwoordelijk zijn voor de beleidsterreinen sociale zaken en arbeidsmarktbeleid.
4. De cliëntenraad kan op grond van artikel 3 lid 3 van deze verordening gevraagd of ongevraagd advies uitbrengen aan burgemeester en wethouders.

Artikel 7 Periodiek overlegvergadering

1. De overlegvergaderingen van de cliëntenraad en Sociale Zaken zijn niet openbaar.
2. Een lid van het bestuur van de cliëntenorganisatie kan als adviseur van de cliëntenraad aan het overleg deelnemen.
3. Ter voorbereiding van de overlegvergadering stelt de cliëntenraad een week voor de overlegvergadering de agenda vast.
4. Een medewerker van Sociale Zaken verleent ambtelijke ondersteuning met betrekking tot de overlegvergaderingen.
5. Sociale Zaken en de cliëntenraad hebben de mogelijkheid derden uit te nodigen in verband met een van de agendapunten van de overlegvergadering.

Artikel 8 Informatievoorziening

Sociale Zaken draagt zorg voor een goede en tijdige informatievoorziening richting cliëntenraad met betrekking tot zaken die tot het taakgebied van de cliëntenraad behoren.

Artikel 9 Faciliteiten

Burgemeester en wethouders kunnen jaarlijks subsidie aan de cliëntenorganisatie verstrekken ten behoeve van de werkzaamheden van de organisatie, de activiteiten van de cliëntenraad en de huisvesting.

Artikel 10 Garantstelling

Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor, dat medewerkers van Sociale Zaken cliënten die lid zijn of lid zijn geweest van de cliëntenraad, uit hoofde van hun lidmaatschap op geen enkele wijze benadelen ten aanzien van hun uitkering en hun bejegening.

Artikel 11 Verslaglegging

Jaarlijks voor 1 april brengt de cliëntenorganisatie over het voorgaande jaar verslag uit aan burgemeester en wethouders omtrent:

- a. de activiteiten en de bevindingen van de cliëntenorganisatie;
- b. de financiële bestedingen;
- c. het overleg en de activiteiten van de cliëntenraad.

Artikel 12 Evaluatie

Burgemeester en wethouders evalueren een keer per jaar het functioneren van het overleg met de cliëntenraad.

Artikel 13 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin deze verordening niet voorziet, voorzien burgemeester en wethouders, na daartoe advies te hebben ingewonnen van de cliëntenraad en/of de cliëntenorganisatie.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening kan aangehaald worden als de Verordening Cliëntenparticipatie 2015.

Artikel 15 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015 onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Cliëntenparticipatie 2013.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 december 2014. .

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting op de Verordening Cliëntenparticipatie 2015

De Participatiewet schrijft in artikel 47 voor dat de gemeenteraad bij verordening regels stelt over de wijze waarop in de gemeente de participatie van cliënten wordt vormgegeven.

Naast personen, die een uitkering ontvangen van Sociale Zaken worden ook vertegenwoordigers van de groep 'niet uitkeringsgerechtigden' en vertegenwoordigers van de groep uitkeringsgerechtigden op grond van de Algemene nabestaandenwet, die ondersteuning genieten bij arbeidsinschakeling en sociale activering, in staat gesteld deel te nemen aan de cliëntenparticipatie. De belangen van hen die gebruik maken van het minimabeleid van de gemeente worden ook door de cliëntenraad behartigd.

In de verordening is vastgelegd hoe de cliënten of hun vertegenwoordigers worden betrokken bij de uitvoering van de wet en hierbij moet de wijze geregeld worden waarop periodiek overleg gepleegd wordt met de cliënten of hun vertegenwoordigers, hoe de agenda wordt samengesteld en hoe zij worden voorzien van de benodigde informatie.

In Hengelo wordt de cliëntenparticipatie voornamelijk vormgegeven door het voeren van periodiek overleg met de cliëntenraad.

De cliëntenraad stelt de agenda van de overlegvergadering vast en kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan Sociale Zaken over alle onderwerpen met betrekking tot cliëntenparticipatie. Dit geldt tevens ten aanzien van algemene, niet beleidsmatige, cliëntaangelegenheden zoals spreekuren en overige bereikbaarheid.

Sociale Zaken draagt zorg voor een goede en tijdige informatievoorziening richting cliëntenraad met betrekking tot zaken die tot zijn taakgebied behoren en die nodig is om adequaat aan het overleg te kunnen deelnemen. Zo mogelijk wordt een verwijzing naar aanvullende informatie op het internet gegeven.

Sociale Zaken betreft, waar mogelijk, de cliëntenraad bij het ontwikkelen en aanpassen van de informatievoorziening aan cliënten, bijvoorbeeld waar het gaat om formulieren en voorlichtingsmateriaal, algemene cliëntaangelegenheden zoals het vaststellen van de spreekuren en overige bereikbaarheid.

Sociale Zaken kan besluiten tot het houden van klanttevredenheidsonderzoeken. De cliëntenraad kan om advies gevraagd worden inzake het opstellen hiervan en wordt nadien geïnformeerd omtrent de uitkomsten.

Verordening maatschappelijke participatie 2015

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2014;

Gelet op artikel 8 en artikel 35 van de Participatiewet;

BESLUIT

Vast te stellen de hierna volgende 'Verordening maatschappelijke participatie 2015'.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. Burgemeester en wethouders: het college van burgemeester en wethouders.
 - b. de wet: Participatiewet;
 - c. WTOS: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;
 - d. WSF 2000: Wet Studiefinanciering;
 - e. Inkomensgrenzen: worden op 1 januari van elk jaar vastgesteld op 120% van 100% Wettelijk Minimum Loon (WML) voor een echtpaar, 90% WML voor een alleenstaande ouder en 70% WML voor een alleenstaande;
 - f. schoolgaande kinderen: kinderen van 4 tot en met 17 jaar die voltijd dagonderwijs volgen;
 - g. subsidiejaar: tijdvak van een jaar lopend van 1 augustus tot 1 augustus van het jaar daarop volgend.

Artikel 2 Rechthebbenden

1. Recht op een voorziening krachtens deze verordening heeft de inwoner van Hengelo, die 18 jaar en ouder is en die een inkomen heeft, dat gelijk is aan of minder dan de voor hem/haar geldende inkomensgrens (120% van de voor hem geldende bijstandsnorm).
2. Indien het inkomen hoger is dan de geldende inkomensgrens (120% van de geldende bijstandsnorm), wordt het meerdere op jaarbasis op de voorziening(en) in mindering gebracht.
3. Niet voor voorzieningen komt in aanmerking degene, die een opleiding volgt als bedoeld in de WTOS, dan wel een studie volgt als genoemd in de WSF 2000.

Hoofdstuk 2. Voorzieningen

Artikel 3 Sportieve, culturele, educatieve en maatschappelijke activiteiten

1. Burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage verstrekken in de kosten van deelname aan sportieve, culturele, educatieve en maatschappelijke activiteiten.
2. De bijdrage bedraagt maximaal € 110,00 per persoon per subsidiejaar voor alle tot het gezin behorende personen.
3. Een bijdrage voor sportieve, culturele, educatieve en maatschappelijke activiteiten wordt niet toegekend als er in hetzelfde subsidiejaar al een bijdrage van het Jeugdsportfonds voor hetzelfde kind is toegekend.
4. De bijdrage ten behoeve van kinderen tot en met 17 jaar wordt rechtstreeks uitbetaald aan de vereniging of instelling.

Artikel 4 Studiekosten

1. Burgemeester en wethouders kunnen aan rechthebbende een bijdrage verstrekken voor een tegemoetkoming in de studiekosten voor schoolgaande kinderen.
2. De hoogte van deze bijdrage is voor schoolgaande kinderen in de leeftijd van
 - a. 4 tot en met 11 jaar : € 110,00 per kind per subsidiejaar
 - b. 12 tot en met 17 jaar: € 200,00 per kind per subsidiejaar
3. Bepalend voor de vaststelling van de leeftijd, is de leeftijd die een kind bereikt in de loop van het subsidiejaar. Voor de kinderen die in de loop van het subsidiejaar 18 worden, is de datum van de aanvraag bepalend.

Artikel 5 Zwemlessen

1. Burgemeester en wethouders kunnen aan rechthebbende een bijdrage verstrekken voor de kosten van zwemlessen van de ten laste komende kinderen tot en met 12 jaar die niet over het zwemdiploma A, B of C beschikken.
2. De bijdrage bedraagt maximaal € 150,00 per subsidiejaar.
3. De bijdrage wordt rechtstreeks uitbetaald aan het zwembad.

Artikel 6 Abonnementskosten bibliotheek

1. Burgemeester en wethouders kunnen per kalenderjaar een vergoeding verstrekken voor de kosten van een abonnement van de bibliotheek te Hengelo.
2. De vergoeding wordt rechtstreeks uitbetaald aan de bibliotheek.

Artikel 7 Voorstellingen culturele podia te Hengelo van door gemeente gesubsidieerde instellingen

1. Burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage verstrekken in de kosten van voorstellingen van culturele instellingen te Hengelo, die subsidie ontvangen van de gemeente.
2. De bijdrage bedraagt 50% van de kosten van maximaal 5 voorstellingen per persoon per kalenderjaar voor alle tot het gezin behorende personen.
3. De bijdrage wordt rechtstreeks uitbetaald aan de instelling.

Artikel 8 Vakantie(activiteit)

1. Burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage verstrekken in de kosten van een vakantie of vakantieactiviteit in Nederland.
2. De bijdrage bedraagt maximaal € 25,00 per persoon per kalenderjaar voor eendaagse activiteiten en € 50,00 voor meerdaagse activiteiten voor alle tot het gezin behorende personen.

Artikel 9 Computer

1. Burgemeester en wethouders kunnen aan rechthebbenden een computer verstrekken ten behoeve van hun schoolgaande kinderen van 4 tot 18 jaar.
2. Er wordt maximaal één computer per vijf jaar per gezin verstrekt.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Artikel 10 Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen ten gunste van de rechthebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 11 Beleid

Burgemeester en wethouders kunnen ten behoeve van de uitvoering van deze verordening nadere regels stellen.

Artikel 12 Indexering

Burgemeester en wethouders kunnen jaarlijks de hoogte van de bijdrage opnieuw vaststellen.

Artikel 13 Onvoorziene situaties

In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslissen burgemeester en wethouders.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als de Verordening Maatschappelijke Participatie 2015.

Artikel 15 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015 onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Maatschappelijke Participatie 2013-2014.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 december 2014,

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting op de verordening maatschappelijke participatie 2015

Algemeen

Deze verordening regelt diverse voorzieningen welke de gemeente Hengelo kent voor mensen met een laag inkomen en hun ten laste komende kinderen. De nieuwe verordening vervangt de verordening Maatschappelijke participatie 2013-2014. De ingangsdatum is weliswaar gesteld op 1 januari 2015 echter het subsidiejaar blijft vastgesteld over de periode van 1 augustus tot 1 augustus. Rechthebbenden hebben in het subsidiejaar recht op de maximale vergoeding in dat subsidiejaar.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsbepalingen

Met de bijstandsnorm wordt altijd bedoeld de geldende norm. Voor een alleenstaande is dat 70% en voor een echtpaar 100% van het netto wettelijk minimumloon. Vanaf 1 januari 2015 is de norm voor een alleenstaande ouder weliswaar afgeschaft maar voor de bepaling van de hoogte van het inkomen wordt hiervoor uitgegaan van 90% van het netto wettelijk minimum loon. Er wordt geen rekening gehouden met kostendeling of woonkosten.

Artikel 2. Rechthebbenden

Mensen met een inkomen tot en met 120% van de voor hen geldende bijstandsnorm kunnen in aanmerking komen voor een voorziening. Mensen, die met hun inkomen net boven deze grens zitten, kunnen voor deze kosten een aanvraag indienen voor individuele bijzondere bijstand. Bij de vaststelling van de hoogte van de bijdrage wordt rekening gehouden met het inkomen boven de 120%. Het meerdere wordt dan in mindering gebracht op de bijdrage. Studenten vallen niet onder het begrip rechthebbende.

Artikel 3. Sportieve, culturele, educatieve en maatschappelijke activiteiten

Burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage verstrekken in de kosten voor sportieve, culturele, educatieve en maatschappelijke activiteiten. Deze activiteiten moeten in georganiseerd verband plaats vinden. De rechthebbende of zijn ten laste komende kinderen dienen lid of contribuant te zijn van een rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging of stichting. Deze voorwaarde geldt niet educatieve en maatschappelijke activiteiten. Onder educatieve en maatschappelijke activiteiten wordt met name bedoeld:

- georganiseerde activiteiten bij wijkcentra en speeltuinen in Hengelo;
- contributie van bijvoorbeeld vakbond of ouderenbond;
- kosten taalcursus of eigen bijdrage bij activiteiten rond laaggeletterdheid.

De rechthebbende dient betalingsbewijzen te overleggen waaruit blijkt dat hij daadwerkelijk kosten maakt voor deze activiteiten. Per persoon verstekken burgemeester en wethouders maximaal € 110,00 per subsidiejaar. Deze bijdrage kan voor meerdere activiteiten verstrekt worden, zolang het totaal maximumbedrag niet wordt overschreden. Om de participatie van kinderen verder te stimuleren wordt de bijdrage voor hun activiteiten rechtstreeks overgemaakt aan de vereniging of instelling, zodat ouders het bedrag niet eerst hoeven 'voor te schieten'.

Artikel 4. Studiekosten

Burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage voor een tegemoetkoming in de studiekosten van hun kinderen verstrekken. Het volgen van onderwijs gaat gepaard met extra kosten. Hierbij moet gedacht worden aan de kosten van excursies, verplichte sportkleding, ouderbijdrage en schoolfonds.

Het onderdeel studiekosten is speciaal gericht op het vergroten van de participatie van kinderen en jongeren. Ouders met kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 17 jaar kunnen een bijdrage voor schoolkosten krijgen. Deze bijdrage is gedifferentieerd op grond van de onderwijsvorm.

Ouders kunnen voor kinderen van 4 tot en met 11 jaar een bedrag van € 110,00 per jaar per kind ontvangen voor schoolkosten. Voor kinderen van 12 tot en met 17 jaar kan men voor de schoolkosten € 200,00 per jaar per kind ontvangen.

Ouders hoeven niet aan te tonen dat ze inderdaad kosten hebben gemaakt. Uitgangspunt is dat ouders voor hun kinderen die naar school gaan extra kosten hebben.

Voor de vaststelling van de leeftijd van een kind gaan we uit van de leeftijd, die het kind in een bepaald subsidiejaar bereikt. Voor een kind, dat aan het begin van het subsidiejaar (1 augustus) nog 11 jaar is, maar voor het einde van het subsidiejaar (1 augustus van het jaar daarop volgend) 12 jaar wordt, wordt voor het gehele subsidiejaar aangemerkt als 12 jaar. Voor jongeren die in de loop van het schooljaar de leeftijd van 18 jaar bereiken, kunnen de ouders tot de 18^e verjaardag van de jongere de bijdrage aanvragen. De ouders ontvangen dan een bedrag van € 200,00 voor het kind.

Artikel 5. Zwemlessen

Burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage verstekken in de kosten van zwemlessen in het Twentebad of RIVA te Hengelo. Zij verstrekken de bijdrage indien de ten laste komende kinderen tot en met 12 jaar van de rechthebbende niet beschikken over de zwemdiploma's A, B of C. Burgemeester en wethouders verstrekken de bijdrage als de rechthebbende heeft aangetoond dat hij de kosten daadwerkelijk maakt of heeft gemaakt. De bijdrage wordt rechtstreeks overgemaakt aan het zwembad.

Artikel 6. Abonnementskosten bibliotheek

Met het abonnement kan de rechthebbende alle materialen (boeken, muziek-cd's, cd-rom's, dvd's en videobanden) bij de bibliotheek Hengelo onbeperkt lenen. Kinderen tot 18 jaar betalen geen contributie.

Artikel 7. Voorstellingen culturele podia

Elk gezinslid kan in aanmerking komen voor een vergoeding van de helft van de kosten van maximaal 5 voorstellingen van een cultureel podium in Hengelo. Vooralsnog zijn als podia aangewezen het Rabotheater en Metropool. Het is alleen mogelijk om óf vijf voorstellingen bij te wonen in het Rabotheater óf vijf voorstellingen in Metropool. De bijdrage in de kosten van deze voorstellingen wordt direct aan de kassa verrekend en door de gemeente rechtstreeks aan Rabotheater of Metropool betaald.

Artikel 8. Vakantie(activiteit)

Elk gezinslid kan in aanmerking komen voor een bijdrage van € 50,00 per jaar voor de kosten van een meerdaagse vakantie of € 25,00 voor een eendaagse vakantieactiviteit in Nederland. Onder een vakantieactiviteit kan worden verstaan een bezoek aan een pretpark, een dagkaart van de NS gekoppeld aan een activiteit, etc.. Men moet aantonen, dat men de kosten heeft gemaakt of gaat maken.

Artikel 9. Computer

Burgemeester en wethouders kunnen aan ouders ten behoeve van hun schoolgaande kinderen van 4 tot 18 jaar een computer verstrekken.

Artikelen 10 t/m 15 behoeven geen toelichting.

Verordening Individuele Studietoelage 2015

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2014,

gelet op artikel 8, eerste lid, onderdeel c van de Participatiewet,

BESLUIT

vast te stellen de Verordening individuele studietoelage 2015

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet.

Artikel 2. Indienen verzoek

Een verzoek als bedoeld in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet, wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.

Artikel 3. Advies over oordeel verdienen wettelijk minimumloon

Het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) adviseert het college met betrekking tot het oordeel of een persoon niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, maar wel mogelijkheden heeft tot arbeidsparticipatie.

Artikel 4. Eenmaal per periode individuele studietoelage verlenen

Een persoon kan slechts eenmaal binnen een periode van zes maanden in aanmerking komen voor een individuele studietoelage.

Artikel 5. Hoogte individuele studietoelage

Het college stelt nadere regels over de hoogte van de individuele studietoelage.

Artikel 6. Betaling individuele studietoelage

Een individuele studietoelage wordt per maand uitbetaald.

HOOFDSTUK 2. SLOTBEPALINGEN

Artikel 7. Beleid

Burgemeester en wethouders kunnen ten behoeve van de uitvoering van deze verordening nadere beleidsregels vaststellen.

Artikel 8. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele studietoelage 2015.

Artikel 9. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 december 2014.

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting Verordening individuele studietoelage 2015

De Invoeringswet Participatiewet introduceert een studieregeling in de Participatiewet: de individuele studietoelage. Hiermee krijgt het college de mogelijkheid mensen, van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen, een individuele studietoelage te verstrekken als ze studeren. Het afronden van een studie versterkt de positie op de arbeidsmarkt. Een diploma is een bewijs tegenover werkgevers dat iemand gemotiveerd is en veel in zijn mars heeft.

Mensen met een arbeidshandicap hebben volgens de regering een extra steuntje in de rug nodig als het gaat om studeren. Voor hen is de drempel om te lenen een stuk hoger, omdat de kans op een baan later lager is. Een studieregeling stimuleert mensen om toch de stap te zetten om naar school te gaan of een studie te gaan volgen. Ook biedt het een financiële compensatie voor het feit dat het voor deze groep vaak moeilijk is om de studie te combineren met een bijbaan.

De individuele studietoelage moet worden aangemerkt als een vorm van bijzondere bijstand (artikel 5, onderdeel d, van de Participatiewet). De individuele studietoelage is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor mensen van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen.

Artikelsgewijze toelichting Verordening individuele studietoelage

Artikel 2. indienen verzoek

Een verzoek om een individuele studietoelage kan worden ingediend door personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet. Dit betreft personen die het college ondersteunt bij arbeidsinschakeling:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in de artikelen 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, 35, vierde lid, onderdelen b en c, en 36, derde lid, onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet;
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers,
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, en.
- niet-uitkeringsgerechtigden.

Het college kan aan deze personen, op een daartoe strekkend verzoek, een individuele studietoelage verlenen (artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet). Een persoon dient op datum van de aanvraag aan de voorwaarden te voldoen zoals genoemd in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet. Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 van de Awb).

Artikel 3. Advies over oordeel verdienen wettelijk minimumloon Artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet regelt in welke gevallen het college op verzoek van een persoon, gelet op diens individuele omstandigheden, een individuele studietoelage kan verlenen. Dit is het geval indien een persoon op de datum van de aanvraag:

- 18 jaar of ouder is;
- recht heeft op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000 of recht heeft op een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;
- geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet heeft; en
- een persoon is van wie is vastgesteld dat hij niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, maar wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.

Met betrekking tot het laatst genoemde criterium wint het college advies in bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen. Het gaat om advies met betrekking tot het oordeel of een persoon niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.

Artikel 4. Eenmaal per periode individuele studietoelage verlenen

Een persoon kan slechts eenmaal binnen een periode van zes maanden in aanmerking komen voor een individuele toelage.

Doorgaans kan een persoon halfjaarlijks starten met een opleiding. Voor de beoordeling of een belanghebbende in aanmerking komt voor een individuele studietoelage wordt de situatie op de datum van de aanvraag beoordeeld (artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet). Om deze reden is geregeld dat een persoon slechts eenmaal binnen een periode van zes maanden in aanmerking kan komen voor een individuele studietoelage (artikel 3 van deze verordening). Studeert een persoon na die zes maanden nog steeds en voldoet hij aan de voorwaarden van artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet, dan kan hij opnieuw in aanmerking komen voor een individuele studietoelage.

Artikel 5. Hoogte individuele studietoelage

De hoogte van de individuele studietoelage wordt afgestemd met de 14 gemeenten uit de regio.

Deze afstemming moet nog plaats vinden.

Is sprake van gehuwden die allebei afzonderlijk voldoen aan de voorwaarden voor een individuele studietoelage, dan komen zij afzonderlijk in aanmerking voor een individuele studietoelage.

Artikel 6. Betaling individuele studietoelage

Een individuele studietoelage wordt per maand uitbetaald in zes gelijke delen. Artikel 5 van deze verordening bepaalt de hoogte van de individuele studietoelage. Dit bedrag moet in zes worden uitbetaald. Per maand wordt dus 1/6 van dit bedrag uitbetaald.

Een persoon moet op de datum van de aanvraag voldoen aan de in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet. Als een persoon op enig moment na de aanvraag hier niet meer aan voldoet heeft dat geen gevolgen voor het recht op een individuele studietoelage. Dit betekent dat het dus kan voorkomen dat een persoon geen recht op studiefinanciering meer heeft, maar wel nog recht heeft op uitbetaling van een eerder toegekende individuele studietoelage aangezien uitsluitend de situatie op de datum van de aanvraag bepalend is.

Na zes maanden kan een persoon opnieuw in aanmerking komen voor een individuele studietoelage. Dit volgt uit artikel 4 van deze verordening.

Artikel 7. Beleid

Dit artikel heeft geen nadere toelichting.

Artikel 8. Citeertitel

Dit artikel heeft geen nadere toelichting.

Artikel 9. Inwerkingtreding

Dit artikel heeft geen nadere toelichting.

Verordening Loonkostensubsidie 2015

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2014,

gelet op artikel 6, tweede lid, van de Participatiewet;

Overwegende dat het noodzakelijk is het verstrekken van een loonkostensubsidie bij verordening te regelen;

B E S L U I T

vast te stellen de hierna volgende ‘Verordening Loonkostensubsidie 2015’

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. De wet: de Participatiewet.

Artikel 2 Doelgroep loonkostensubsidie

1. Het college stelt vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie.
2. Hierbij neemt het college de volgende criteria in acht:
 - a. een persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet;
 - b. die persoon is niet in staat met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen, en
 - c. die persoon heeft mogelijkheden tot arbeidsparticipatie.
3. Een nader te bepalen organisatie adviseert het college met betrekking tot het oordeel of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie. Deze organisatie neemt daarbij de in het tweede lid neergelegde criteria in acht.

Artikel 3 Vaststelling loonwaarde

1. Het college stelt de loonwaarde schriftelijk vast op basis van de feitelijke werkzaamheden op de werkplek van een persoon uit de doelgroep loonkostensubsidie bij de werkgever en met inbreng van de werkgever, die voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan dan wel een dienstbetrekking is aangegaan met die persoon.
2. Het college stelt nadere regels vast over de wijze om de loonwaarde van een persoon te bepalen.
3. Een nader te bepalen organisatie kan het college adviseren met betrekking tot de vaststelling van de loonwaarde van een persoon.

Artikel 4 Nadere regels

Burgemeester en wethouders kunnen ten behoeve van de uitvoering van deze verordening nadere regels stellen.

Artikel 5 Citeertitel

Deze verordening kan aangehaald worden als de Verordening Loonkostensubsidie 2015.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 december 2014.

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting verordening loonkostensubsidie 2015

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan artikel 6, tweede lid, van de Participatiewet.

Overeenkomstig deze bepaling dient de gemeenteraad bij verordening regels vast te stellen over de doelgroep loonkostensubsidie en de loonwaarde. De regels dienen in ieder geval te bepalen:

- de wijze waarop wordt vastgesteld wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort, en
- de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld.

Het college kan op verzoek of ambtshalve vaststellen wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort (artikel 10c van de Participatiewet). Personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet die mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben en van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, behoren tot de doelgroep loonkostensubsidie (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet).

Heeft het college vastgesteld dat een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en is een werkgever voornemens met die persoon een dienstbetrekking aan te gaan, dan stelt het college in beginsel de loonwaarde van die persoon vast (artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet). Hiervoor is geen aanvraag vereist. De vastgestelde loonwaarde legt het college vast in een beschikking waartegen zowel de betrokken persoon als diens (potentiële) werkgever bezwaar en beroep kunnen instellen.

De loonwaarde is een vastgesteld percentage van het rechtens geldende loon voor de door een persoon - die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie - verrichte arbeid in een functie naar evenredigheid van de arbeidsprestatie in die functie van een gemiddelde werknemer met een soortgelijke opleiding en ervaring, die niet tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort (artikel 6, eerste lid, onderdeel g, van de Participatiewet).

De loonkostensubsidie zoals beschreven in deze verordening kan uitsluitend worden ingezet als de persoon in kwestie behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet: mensen met een arbeidsbeperking. Deze nieuwe vorm van loonkostensubsidie is niet per definitie tijdelijk, maar kan indien nodig voor een langere periode worden ingezet. Met dit instrument compenseert de gemeente werkgevers voor de verminderde productiviteit van de werknemer.

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet zijn vanzelfsprekend ook van toepassing op deze verordening. Hiervan zijn in deze verordening daarom geen begripsomschrijvingen opgenomen. Voor de duidelijkheid is een aantal belangrijke wettelijke definities hieronder weergegeven.

- doelgroep loonkostensubsidie (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, Participatiewet): personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben;
- loonwaarde (artikel 6, eerste lid, onderdeel g, Participatiewet): vastgesteld percentage van het rechtens geldende loon voor de door een persoon, die tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort, verrichte arbeid in een functie naar evenredigheid van de arbeidsprestatie in die functie van een gemiddelde werknemer met een soortgelijke opleiding en ervaring, die niet tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort;
- dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f Participatiewet): een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven worden hieronder behandeld.

Artikel 2. Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort

In artikel 10c van de Participatiewet is geregeld wanneer wordt vastgesteld of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort: op schriftelijke aanvraag of ambtshalve. Ambtshalve vaststelling is alleen mogelijk bij:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in de artikelen 34a, vijfde lid, onderdeel b, 35, vierde lid, onderdeel b, en 36, derde lid, onderdeel b, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA) tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;

- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, en
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

In artikel 10c van de Participatiewet is ook bepaald dat het aan college is om vast te stellen of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Binnen de kaders van de wet is het aan de gemeente om vast te stellen op welke wijze zij bepalen of mensen tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren en of loonkostensubsidie voor hen wordt ingezet. In artikel 1, tweede lid, is vastgelegd welke criteria daarbij in acht genomen worden. Deze cumulatieve criteria zijn ontleend aan artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet. Daarin is immers wettelijk de doelgroep loonkostensubsidie vastgelegd.

Artikel 3. Vaststelling loonwaarde

In artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet is bepaald dat als een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en een werkgever voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met die persoon, het college de loonwaarde van die persoon vaststelt. Hiervoor is geen aanvraag vereist.

De nog nader te bepalen organisatie adviseert het college met betrekking tot de vaststelling van de loonwaarde van een persoon. De vastgestelde loonwaarde legt het college vast in een beschikking waartegen zowel de betrokken persoon als diens (potentiële) werkgever bezwaar en beroep kunnen instellen.

Artikel 4. Nadere regels

Ten behoeve van de uitvoering kan het college nadere regels stellen, onder andere welke methode gebruikt wordt om de loonwaarde te bepalen.

Als een dienstbetrekking tot stand komt, verleent het college loonkostensubsidie aan de werkgever met inachtneming van artikel 10d van de Participatiewet.

Bijlage 10

Beleidsregels bij de verordening individuele inkomenstoeslag 2015

De individuele inkomenstoeslag is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet).

Bij verordening zijn regels vastgesteld over het verlenen van een individuele inkomenstoeslag. Op grond van deze verordening is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan 100% van het Wettelijk Minimum Loon (WML). Daarnaast wordt bij verordening de hoogte van de individuele inkomenstoeslag bepaald.

In deze beleidsregels geven wij aan wanneer sprake is van 'geen uitzicht op inkomensverbetering'. Bij de beoordeling van het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' moet het college rekening houden met de omstandigheden van de persoon. Tot die omstandigheden worden in ieder geval gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon, en
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

De volgende groepen komen niet in aanmerking voor individuele inkomenstoeslag:

- Als er in de laatste 12 maanden van de referteperiode sprake is geweest van het schenden van de informatieplicht met benadeling waarvoor een boete is opgelegd, bestaat er geen recht op de inkomenstoeslag. Het inkomen is dan hoger geweest dan de geldende bijstandsnorm.
- Ook als er sprake is geweest van het verwijtbaar niet nakomen van arbeids- en/of re-integratieverplichtingen, waarvoor een maatregel van 20% of meer is opgelegd, bestaat er geen recht op de inkomenstoeslag. Er was uitzicht op inkomensverbetering, maar door eigen toedoen is dit teniet gedaan. Gedragingen waarvoor een maatregel is opgelegd van minder dan 20% staan de inkomenstoeslag niet in de weg.
- Personen die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen (studenten) zijn uitgesloten, omdat zij geacht worden uitzicht te hebben op een inkomensverbetering.

Bijlage 11

Beleidsregel verlaging in verband met woonsituatie en schoolverlater

De toeslagenverordening wordt per 1 juli 2015 ingetrokken. Dit is een gevolg van de invoering van de Wet Maatregelen WWB 2015. Met deze wet is de kostendelersnorm ingevoerd. Voor aanvragen met ingang van 1 januari 2015 geldt deze norm.

Voor cliënten met een bijstandsuitkering op 31 december 2014 geldt een overgangperiode tot 1 juli 2015. Vandaar dat de toeslagenverordening ook tot die laatste datum van kracht is.

De kostendelersnorm komt in de plaats van toeslagen en verlagingen. In de toeslagenverordening is in artikel 5 geregeld dat de uitkering verlaagd kan worden in verband met de woonsituatie. In artikel 6 is geregeld dat er een normuitkering is voor schoolverlaters. Beide moeten in de uitvoering gehandhaafd blijven.

Verlaging in verband met woonsituatie

De uitkering wordt verlaagd met:

- a. 20 procent van de gehuwdenorm als voor de uitkeringsgerechtigde woonkosten geheel ontbreken;
- b. 110 procent van de gehuwdenorm als voor de uitkeringsgerechtigde woonkosten gedeeltelijk ontbreken.

Normen voor schoolverlaters

Voor schoolverlaters gelden gedurende de eerste zes maanden andere normen.

- a. De norm voor een thuiswonende schoolverlater wordt vastgesteld op 30% van de gehuwdenorm;
- b. De norm voor een uitwonende schoolverlater wordt vastgesteld op 50% van de gehuwdenorm.

Beleidsnota 'Tegenprestatie naar vermogen' gemeente Hengelo

Hengelo, september 2014

Inleiding

Al vanaf 1 januari 2012 *kunnen* gemeenten aan mensen die een WWB-uitkering ontvangen of aanvragen, de verplichting opleggen om naar vermogen een tegenprestatie te leveren (art. 9 lid 1 sub c van de WWB). Bij een tegenprestatie gaat het om het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden. De werkzaamheden worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en mogen niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

De gemeente Hengelo heeft van de wettelijke mogelijkheid om de tegenprestatie expliciet toe te voegen aan de mogelijkheden die we hebben om mensen te activeren tot nog toe geen gebruik gemaakt. De reden daarvoor was dat de Wet werk en bijstand en onze gemeentelijke verordeningen ook zonder deze mogelijkheid prima voldoen om mensen te stimuleren naar vermogen mee te doen in onze gemeente. Daar komt bij dat we in 2013 een pilot zijn gestart waarbij het doel was om met extra inspanningen onzerzijds bijstandsgerechtigden te stimuleren tot maatschappelijke participatie.

Met de komst van de Participatiewet per 1 januari 2015 zijn uitkeringsgerechtigden op grond van deze wet *te verplichten* tot het naar vermogen verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden (art. 9 lid 1 sub c van de Participatiewet). Gemeenten hebben op grond van de Participatiewet (art. 7 lid 1 sub c) de opdracht om beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en het uitvoeren daarvan overeenkomstig een gemeentelijke verordening. Dit betekent dat we in tegenstelling tot ons beleid tot nu toe “de tegenprestatie” actief als instrument in ons beleid moeten gaan opnemen. De maatschappelijke tegenprestatie beschouwen we als één van de instrumenten in het kader van onze gemeentelijke ambitie om iedereen naar vermogen mee te laten doen in Hengelo.

In deze nota wordt beschreven hoe we vorm en inhoud willen gaan geven aan de wettelijke plicht tot het opdragen van een tegenprestatie naar vermogen aan bijstandsgerechtigden. Hierbij maken we gebruik van de ervaringen die we hebben opgedaan met de hiervoor genoemde pilot maatschappelijke participatie én een actueel onderzoek naar wat bijstandsgerechtigden op de onderste treden van de Participatieladder willen, kunnen en al doen. Ook is de input van onze klantmanagers gebruikt. De nota is samen met de andere gemeenten uit Midden Twente voorbereid. Dit laat echter onverlet dat elke gemeente haar eigen keuzes maakt. De beleidslijn van deze nota is vertaald in de nieuwe, verplichte gemeentelijke verordening “Tegenprestatie”.

Inhoud van de wet

De wetgever verlangt een tegenprestatie naar vermogen van degenen die een beroep doen op de solidariteit van de samenleving (wederkerigheidsprincipe). De wetgever vindt dit in het belang van de samenleving maar zeker ook in het belang van de bijstandsgerechtigde zelf. De bijstandsgerechtigde heeft door het leveren van een tegenprestatie de gelegenheid om actief te blijven deelnemen aan de samenleving. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om een sociaal netwerk te behouden of te verkrijgen.

Het wordt door de wetgever van belang geacht dat bijstandsgerechtigden zelf invloed hebben op de keuze van de maatschappelijk nuttige activiteit die zij als tegenprestatie gaan oppakken. Dit zorgt voor betrokkenheid bij het uitoefenen van de activiteiten. De Participatiewet biedt ruimte om rekening te houden met de persoonlijke wensen, vermogens en kwaliteiten van betrokkenen.

Van de bijstandsgerechtigde die mantelzorg verleent wordt geen tegenprestatie gevraagd. Dat geldt ook voor degenen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn.

Het verrichten van een tegenprestatie heeft geen re-integratiedoel maar kan wel bijdragen aan het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt. De tegenprestatie mag echter nooit het accepteren van werk of re-integratie gericht op arbeidsinschakeling in de weg staan.

De omvang van de werkzaamheden in het kader van de tegenprestatie en de tijdsduur moeten in de regel beperkt zijn.

De tegenprestatie mag niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. De tegenprestatie is uitdrukkelijk geen vrijwilligerswerk, dit vindt namelijk plaats op initiatief van de vrijwilliger zelf en gebeurt gewoon. Regulier vrijwilligerswerk, dagbesteding of mantelzorg wordt niet actief middels een beschikking aangemerkt als een tegenprestatie.

De situatie in Hengelo: Pilot maatschappelijke participatie en actueel onderzoek

In 2013 zijn we met de pilot gestart bijstandsgerechtigden extra te stimuleren tot vrijwilligerswerk of andere manieren om maatschappelijk actief te zijn. Het doel van de pilot was voornamelijk om te bezien welke inspanningen er nodig zijn om te komen tot vergroting van de maatschappelijke participatie van bijstandsgerechtigden op de onderste treden (1, 2 en min 3) van de Participatieladder. De kennis opgedaan in de pilot hebben we samengevoegd met de resultaten van een recent onderzoek naar maatschappelijke participatie onder dezelfde doelgroep. Het onderzoek heeft de volgende gegevens opgeleverd:

In juli 2014 hadden 900 (afgerond) bijstandsgerechtigden een lage positie op de Participatieladder (trede 1, 2 onderkant 3). Deze lage posities op de participatieladder houdt in dat niet te verwachten is dat deze groepen binnen twee jaar zonder ondersteuning in staat is het minimumloon te gaan verdienen. Deze groep wordt om die reden nu niet actief gere-integreerd richting de arbeidsmarkt (keuze uit nota Sterker aan het Werk). Van 150 mensen uit deze groep van 900 bijstandsgerechtigden is de verwachting dat ze op termijn nog wel te ontwikkelen zijn richting arbeidsmarkt.

Van 750 van deze bijstandsgerechtigden wordt door de klantmanagers van Sociale Zaken de inschatting gemaakt dat dit ook de maximaal te bereiken positie voor hen is.

- Voor 17% van deze bijstandsgerechtigden geldt dat ze maatschappelijk actief zijn. Het gaat dan om vrijwilligerswerk (60%), mantelzorg (4%), (taal)traject (29%) en diversen (7%).
- Voor 80% van deze bijstandsgerechtigden geldt dat ze maatschappelijk niet actief zijn. Voor het merendeel van hen (65%) is de reden waarom ze niet actief zijn bekend (lichamelijke en/of psychische beperkingen en een zorgtraject, bijvoorbeeld in verband met verslaving). Van 35% van de bijstandsgerechtigden die niet maatschappelijk actief zijn, is niet bekend waarom. Wij bereiden een inhaalslag voor om zo hierover zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen.

EXTRA STIMULERING MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE

Het volgen van taallessen wordt als een vorm van maatschappelijke participatie beschouwd. In de pilot hebben we de stimulering van taallessen als een belangrijk participatie instrument opgenomen. Aansturing en begeleiding van de taallessen hebben we actief ondersteund en begeleid. Enkele cijfers:

- 125 personen met een laag inkomen (niet 'slechts' uitkeringsgerechtigden) volgen taallessen;

- 95% van deze personen is van niet- Nederlandse afkomst;
- ongeveer 30 vrijwilligers verzorgen de groepslessen;
- het taalcafé wordt wekelijks gemiddeld door 30 mensen bezocht en hiervoor zijn 15 vrijwilligers beschikbaar;
- het taalpunt (verzorgt de intake) en de materialenbank wordt bediend door 9 vrijwilligers.

Een aantal zorg- en welzijnsorganisaties heeft ook actief aan de pilot meegedaan en heeft bijstandsgerechtigden binnen hun organisatie actief de mogelijkheid geboden zich in te zetten. Hierbij gaat het om activiteiten als koffie schenken, bloemen water geven, cliënten begeleiden naar activiteiten etc. De bereidheid bij organisaties om bijstandsgerechtigden activiteiten aan te bieden en uit laten voeren, is aanwezig. Wel hikt men aan tegen de te bieden begeleiding zonder dat daar een vergoeding tegenover staat. Mensen op de lage treden van de participatieladder ondervinden namelijk ook bij het verrichten van vrijwilligerswerk of het deelnemen aan activiteiten last van dezelfde beperkingen, die hen ook belemmeren om arbeid te kunnen verrichten. De aard van deze beperkingen is talrijk: cognitief, sociaal, lichamelijk, psychologisch.

De tegenprestatie en ons re-integratie- en participatiebeleid

Het leveren van een tegenprestatie en de plicht om te solliciteren en te re-integreren zijn verplichtingen die in de Participatiewet naast elkaar gelden. Het vinden en accepteren van werk dan wel re-integratie gericht op arbeidsinschakeling, gaan echter altijd voor op de plicht tot een tegenprestatie. Wat betekent dit voor ons re-integratie- en participatiebeleid?

Re-integratiebeleid

Met het re-integratiebeleid beogen we vooral om de kwetsbare middengroepen (zij die zijn ingedeeld op trede 3 of 4 van de Participatieladder) hulp te bieden bij het vinden van betaald werk. We hebben in onze beleidsnota 'Sterker aan het werk' (hoofdpijnen van ons re-integratiebeleid) ervoor gekozen om onze re-integratiemiddelen met name in te zetten voor deze doelgroep. Van degenen die zijn ingedeeld op trede 5 of 6 van de Participatieladder verwachten we dat zij hooguit met enige ondersteuning, in staat zijn om zelf betaald werk te vinden.

Participatiebeleid

Met ons participatiebeleid beogen we vooral te voorkomen dat bijstandsgerechtigden ingedeeld op trede 1, 2 of min 3 van de Participatieladder, sociaal geïsoleerd raken. Samen met partners in de stad (maatschappelijke-, zorg-, welzijns-, culturele- en sportorganisaties) hebben we deze uitdaging om deze groep zo regulier mogelijk bij allerlei instellingen en verenigingen actief te houden, opgepakt. De bijstandsgerechtigden verrichten allerlei hand- en spandiensten waarvan de partners profiteren. De mensen zelf weten zich gewaardeerd en hebben het gevoel mee te tellen. Ontegenzeggelijk is maatschappelijke participatie van belang voor het welzijn van mensen.

Resumé

Het leveren van een tegenprestatie betekent voor ons re-integratie- en participatiebeleid dat we bijstandsgerechtigden op de onderste treden van de Participatieladder actief gaan benaderen. Vervolgens stimuleren we ze tot een eigen initiatief richting maatschappelijke participatie. In het uiterste geval, als stimuleren niet werkt, wordt de bijstandsgerechtigde een verplichting tot het leveren van een tegenprestatie opgelegd.

Invulling van tegenprestatie in Hengelo

In deze paragraaf werken we voorstellen uit over hoe we de wettelijk verplichte tegenprestatie naar vermogen in Hengelo willen gaan invullen. We houden daarbij rekening met onze uitgangspunten voor het re-integratie- en participatiebeleid.

Om de kaders te bepalen voor het leveren van een tegenprestatie naar vermogen, moet een aantal vragen beantwoord worden:

- wel of niet een tegenprestatie opdragen aan personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt?
- welke werkzaamheden kunnen worden ingezet en hoe deze te toetsen?
- wat is de duur en omvang van de tegenprestatie?
- hoe om te gaan met de situatie als er geen geschikte werkzaamheden of activiteiten voorhanden zijn?

Hieronder wordt per vraag het antwoord uitgewerkt. Afgesloten wordt met een voorstel hoe de aanpak in een verordening vast te leggen.

Wel of niet een tegenprestatie opdragen aan personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt?

Van bijstandsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt (zij die zijn ingedeeld op trede 3 en hoger van de Participatieladder) verwachten we dat ze zich maximaal inspinnen om betaald werk te vinden. De Participatiewet spreekt over arbeidsplicht en de plicht om gebruik te maken van door het college aangeboden voorzieningen om arbeid te verkrijgen (artikel 9 lid 1 sub a en b). Bijstandsgerechtigden worden hierop door ons actief aangesproken. De prioriteit ligt bij het vinden van werk. Er volgt uiteindelijk een sanctie op de uitkering als er onvoldoende of geen inspanningen zijn geleverd.

De arbeidsplicht en de plicht om gebruik te maken van door het college aangeboden voorzieningen om arbeid te verkrijgen, betekenen dat de tegenprestatie op de tweede plaats belandt. Als er geen zicht is op een traject of reëel werk, is het opdragen van een tegenprestatie ook voor deze doelgroep aan de orde. De hoeveelheid werkzaamheden waarmee de tegenprestatie kan worden ingevuld is echter niet onuitputtelijk.

Voorstel 1.

- een tegenprestatie opdragen aan bijstandsgerechtigden, tenzij er voor hen zicht is op een (ontwikkel)traject of reëel werk of tenzij er al een tegenprestatie wordt geleverd

Welke werkzaamheden kunnen worden ingezet en hoe deze te toetsen?

Uitgangspunt is dat de werkzaamheden naar hun aard niet zijn gericht op toeleiding naar de arbeidsmarkt. Ze worden verricht *naast of in aanvulling op reguliere arbeid* binnen de organisatie waar ze plaats vinden en mogen daar niet leiden tot verdringing.

Voorgesteld wordt om geen lijst met voorbeelden van werkzaamheden die het kan betreffen te maken. Het moet gaan om op de persoon afgestemde werkzaamheden en om werkzaamheden waarbij het situatieafhankelijk is of er sprake is van additionaliteit en geen verdringing. Langzamerhand bouwen we hiermee echter wel 'jurisprudentie' op.

Voor de beoordeling of er geen sprake is van verdringing van regulier werk moeten per individuele situatie de volgende vragen beantwoord worden:

- is het traditioneel vrijwilligerswerk?
- wordt het verricht bij een commerciële organisatie of een vrijwilligersorganisatie?
- is het in het verleden betaald werk geweest?
- gaat het om additioneel werk en zijn ze maatschappelijk nuttig?
- worden de werkzaamheden elders in de regio als betaald werk uitgevoerd?
- is er een schriftelijke verklaring van de Ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging dat er geen sprake is van verdringing?

Met de beantwoording van deze vragen wordt op een zorgvuldige manier nagegaan of er wel of niet sprake is van verdringing en of het additionele werkzaamheden betreft. Het samenstel van antwoorden bepaalt uiteindelijk of het werkzaamheden betreft die in het kader van de tegenprestatie kunnen worden ingezet.

Van belang is om bijstandsgerechtigden aan te spreken om zelf met werkzaamheden te komen die men indien aan de orde als tegenprestatie wil uitvoeren. Zo kan rekening gehouden worden met de persoonlijke wensen en kwaliteiten van de bijstandsgerechtigde. Het gaat er immers om dat er naar vermogen een tegenprestatie wordt geleverd.

Daarnaast speelt de vrijwilligersvacaturebank in Hengelo een belangrijke rol om vraag naar en aanbod van werkzaamheden bij elkaar te brengen. Het aanbod, ook voor de doelgroep waar wij ons in eerste instantie op richten, moet helder worden. De mensen uit de doelgroep moeten zich bij de vrijwilligersvacaturebank melden als ze zelf geen werkzaamheden hebben kunnen vinden. De vrijwilligersvacaturebank moet voor participatie/tegenprestatie de rol gaan vervullen die het werkplein heeft als het om het begeleiden naar werk gaat. De participatiecoach vervult hier waar nodig een intermediaire rol.

Voorstel 2.

- de werkzaamheden die in het kader van de tegenprestatie worden ingezet zijn op de bijstandsgerechtigde afgestemd, waarbij het uitgangspunt is dat deze zelf de werkzaamheden aandraagt;
- de werkzaamheden die in het kader van de tegenprestatie worden ingezet mogen regulier werk niet verdringen. Middels een te hanteren vragenlijst wordt getoetst of aangedragen werkzaamheden niet tot verdringing van regulier werk leiden.

Wat is de duur en omvang van de tegenprestatie?

Individuele omstandigheden en het voorhanden zijn van bedoelde werkzaamheden zijn van invloed op de duur en omvang van de aan een bijstandsgerechtigde op te dragen tegenprestatie. De duur en omvang van de tegenprestatie kunnen daarom per bijstandsgerechtigde verschillen.

Uitgangspunt is dat de duur en omvang van de tegenprestatie beperkt is. Dat heeft een aantal rechtbankuitspraken inmiddels ook duidelijk gemaakt (de tegenprestatie kan immers al sinds 1 januari 2012 worden opgedragen). Internationale bepalingen met betrekking tot het verbod op dwangarbeid en verplichte arbeid dwingen hier eveneens toe. Een beperkte inventarisatie in den lande laat zien dat er verschillen zijn in hoe gemeenten de duur en omvang van de tegenprestatie invullen. De periode waarbinnen een tegenprestatie wordt verwacht loopt van 3 maanden tot een jaar en gaat van 2 tot 24 uur per week. Verlenging van de looptijd wordt vaak als mogelijkheid geboden.

In Enschede is voorgesteld de maximale duur van de tegenprestatie te beperken tot een half jaar en het maximum aantal uren per week te bepalen op 24 uur. Om ook in deze op regioniveau tot afstemming te komen wordt voorgesteld vooralsnog de beleidslijn van Enschede te volgen. Daarnaast wordt voorgesteld de mogelijkheid van verlenging op te nemen.

Voorstel 3.

- de maximale duur voor het opdragen van een tegenprestatie bepalen op 6 maanden en het maximum aantal uren per week bepalen op 24 uur;
- de maximale periode voor het opdragen van een tegenprestatie kan één maal verlengd worden.

Hoe om te gaan met de situatie als er geen werkzaamheden voorhanden zijn?

Uitgangspunt is dat bijstandsgerechtigden zelf werkzaamheden aandragen. Dit hoeven dus geen werkzaamheden te zijn die zich beperken tot de gemeentegrens. Het kunnen dus ook werkzaamheden zijn die elders in de regio of in den lande worden uitgevoerd. In het geval de bijstandsgerechtigde zelf geen werkzaamheden aandraagt moet geput worden uit beschikbare werkzaamheden die de gemeente uit de samenleving ophaalt. Nauwe samenwerking met maatschappelijke organisaties en de vrijwilligerscentrale is hiervoor erg belangrijk.

De situatie kan zich voordoen dat er geen reële werkzaamheden voorhanden zijn. Voorgesteld wordt om dan geen tegenprestatie op te leggen aan degenen die op dat moment een tegenprestatie opgedragen hadden moeten krijgen. Vervolgens beoordeelt het college binnen een periode van 3 maanden opnieuw of er werkzaamheden voorhanden zijn.

Waar het gaat om het wel of niet opdragen van een tegenprestatie buiten de gemeentegrenzen, wordt voorgesteld dit situatieafhankelijk te laten zijn. Van de kant van de gemeente blijven de initiatieven om werkzaamheden te werven beperkt tot binnen de gemeentegrenzen. Immers andere gemeenten werven eveneens voor haar cliënten maatschappelijk nuttige werkzaamheden.

Voorstel 4.

- geen tegenprestatie opdragen indien geen werkzaamheden voorhanden zijn en binnen een periode van 3 maanden opnieuw beoordelen of er werkzaamheden voorhanden zijn;
- het wel of niet opdragen van een tegenprestatie buiten de gemeentegrenzen wordt op het niveau van de individuele bijstandsccliënt beoordeeld.

Organisatie van de werkzaamheden

De hiervoor gememoreerde pilot kent een kwartiermaker die de schakel vormt tussen de klantmanager, bijstandsgerechtigde en organisatie waar cliënt actief is. Zij inventariseert de wensen, mogelijkheden, kansen, bedreigingen en deelt deze met de bijstandsgerechtigde, organisatie en klantmanager. Tevens bewaakt zij de ontwikkeling van de bijstandsgerechtigden en draagt zorg voor

de voortgang en eventuele overdracht voor een vervolgtraject. De werkzaamheden van de kwartiermaker stoppen per 1 januari 2015 omdat de pilot per die datum wordt beëindigd.

De ervaringen die in de pilot zijn opgedaan leren dat de werkzaamheden een bijzondere benadering vragen en kennis van het brede sociale veld in Hengelo. Daarom wordt per 1 januari 2015 een klantmanager/participatiecoach gezocht die bijstandsgerechtigden, die in eerste instantie niet aangewezen zijn op loonvormende arbeid, maatschappelijk te laten participeren. Het voornemen is om per 1 januari 2016 nog een klantmanager/participatiecoach aan te stellen.

De klantmanager/participatiecoach begeleidt mensen naar geschikte en reële plekken (voor met name de doelgroep op de treden 1 en 2) voor de tegenprestatie dan wel maatschappelijke participatie. Daarbij maakt hij/zij in eerste instantie gebruik van de mogelijkheden die de vrijwilligersvacaturebank al heeft. Daarnaast worden maatschappelijke organisaties, sportverenigingen etc. door middel van voorlichting geënthousiasmeerd om werkzaamheden/plekken aan te melden bij de vrijwilligersvacaturebank.

De klantmanager/participatiecoach wordt verantwoordelijk voor de begeleiding van bijstandsgerechtigden van wie een tegenprestatie wordt gevraagd. In eerste instantie gaat de aandacht uit naar bijstandsgerechtigden die niet actief zijn en van wie onbekend is wat de beperkingen zijn. Het gaat dan om ongeveer 250 personen (zie hiervoor). Omdat per 1 januari 2015 met 1 klantmanager/participatiecoach wordt begonnen kunnen niet al deze personen direct bediend worden. Ook zijn er op die datum (nog) geen 250 plaatsen beschikbaar.

Om een beter inzicht te krijgen in de mate van maatschappelijk actief zijn (wat doet men, hoeveel tijd besteed men er aan; kortom meer details) wordt hieraan in de reguliere heronderzoeken door de klantmanagers extra aandacht besteed. Medio 2015 zijn de resultaten hiervan beschikbaar. Van degenen die niet maatschappelijk actief zijn op grond van een beperking, wordt nader onderzocht wat daarvan de reden is en bezien of er toch nog mogelijkheden zijn. Met deze actie wordt een completer beeld gekregen van de activiteiten van uitkeringsgerechtigden op de onderste treden van de Participatieladder. Zo nodig moet op basis hiervan een aanpassing van het beleid plaatsvinden.

Aan de fractie van het CDA
T.a.v. de heer B. Van veen
Postbus 18
7550 AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Verzekeren 'participatiewet- tegenprestatie'	1039564		\$datumond\$

Geachte heer van Veen,

Onder verwijzing naar uw brief d.d. 29 september 2014 hierbij de beantwoording van de daarin gestelde vragen. Het betreft een voorlopige beantwoording in afwachting van de behandeling tijdens de politieke markt d.d. 4 november 2014 van het beleidsplan 'Participatiewet en WWB maatregelen' en het beleidsplan 'Tegenprestatie naar vermogen'. Een andere reden voor de voorlopige beantwoording is dat de VNG nog bezig is een verzekering te ontwikkelen in relatie tot de tegenprestatie. De definitieve beantwoording kan daarom nog niet gegeven worden.

Voordat we tot de daadwerkelijke beantwoording van uw vragen overgaan het volgende. De gemeente Hengelo heeft tot op heden bewust geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om en tegenprestatie op te leggen. De reden daarvoor was en is dat de Wet Werk en Bijstand en onze gemeentelijke verordeningen ook zonder deze mogelijkheid prima voldoen om mensen te stimuleren om naar vermogen mee te doen in onze gemeente. Daar komt bij dat we in 2013 een pilot zijn gestart waarbij het doel is om met extra inspanningen onzerzijds bijstandsgerechtigden te stimuleren tot maatschappelijke participatie. Deze keuze blijft voor ons het uitgangspunt. Van de ongeveer 900 bijstandsgerechtigden die op dit moment op de onderste treden van de Participatieladder zijn ingedeeld, is van ongeveer 250 niet bekend waarom ze niet maatschappelijk actief zijn. Dat betekent overigens niet, dat ze niets doen. Alleen wij hebben het niet in ons dossier staan.

We gaan deze mensen actief benaderen en zonodig stimuleren tot een eigen initiatief richting maatschappelijke participatie.

In het uiterste geval, als stimuleren niet werkt, wordt de klant een verplichting tot het leveren van een tegenprestatie opgelegd. Wij verwachten echter dat deze groep klanten die uiteindelijk een verplichting tot het leveren van een tegenprestatie opgelegd krijgen uiteindelijk beperkt qua omvang zal zijn.

Een opgelegde tegenprestatie is wat anders als vrijwilligerswerk dat gewoon gebeurt. Wij zijn niet van plan regulier vrijwilligerswerk, dagbesteding of bv mantelzorg actief middels een beschikking aan te merken als een tegenprestatie. Wij zijn van plan een tegenprestatie alleen op te leggen indien al onze andere mogelijkheden om mensen tot participatie aan te zetten nadrukkelijk niet lukken.

De antwoorden op uw vragen:

1. *Wie is er volgens het college aansprakelijk als iemand tijdens het leveren van de maatschappelijke tegenprestatie schade bij anderen veroorzaakt?*

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester Jansenplein 1
Bezoekadres stadskantoor
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Als de organisatie waar de tegenprestatie wordt uitgevoerd geen verzekering heeft die de tegenprestatie dekt, is de gemeente verantwoordelijk voor de schade die bij anderen wordt veroorzaakt. Wellicht ten overvloede benadrukken we nogmaals: dit gaat alleen om klanten die een verplichte tegenprestatie verricht en niet klanten die op eigen initiatief vrijwilligerswerk verrichten. In de 'Werkwijzer Tegenprestatie' van de Programmaraad (VNG/Divosa/Cedris en UWV) staat: 'Veel vrijwilligersverzekeringen dekken de tegenprestatie niet. Een persoonlijke WA-verzekering dekt een ongeval tijdens de uitvoering van een tegenprestatie ook niet. Valt belanghebbende onder de verzekering van de organisatie waar de tegenprestatie wordt uitgevoerd, dan is de gemeente niet verantwoordelijk. In het geval de organisatie geen verzekering heeft die de tegenprestatie dekt, is de gemeente verantwoordelijk. De gemeente moet voor deze groep een verzekering afsluiten'.

Wij conformeren ons aan de mening van de Programmaraad.

2. *Wie is er volgens het college aansprakelijk als iemand tijdens het leveren van de tegenprestatie schade leidt, aan eigendommen of door het oplopen van lichamelijk letsel?*

Zie de beantwoording van vraag 1.

3. *Indien het college van mening is dat de aansprakelijkheid ligt bij de persoon die de tegenprestatie levert, is het college dan bereid hier een verzekering voor af te sluiten?*

Ja, omdat dat de consequentie is van het opdragen van een tegenprestatie. We spreken organisaties waar de tegenprestatie wordt uitgevoerd wel aan op hun verantwoordelijkheid voor de 'werkplek' die geboden wordt en de verzekeringen die zijn afgesloten (zie ook hierna de beantwoording van vraag 6).

4. *Welke mogelijkheden ziet het college om voor deze groep mensen een verzekering af te sluiten die zowel het risico van 'schade aan de persoon of eigendommen van de persoon' dekt als schade 'veroorzaakt door de persoon die de tegenprestatie levert'. Wat zijn de mogelijkheden om deze risico's onder te brengen in een vrijwilligerspolis die ook de verzekering van vrijwilligers en mantelzorgers dekt? Wat zijn de kosten van een dergelijke verzekering, al dan niet gecombineerd met de vrijwilligersverzekering?*

De VNG is in relatie tot de tegenprestatie bezig een zgn. Participatiepolis te ontwikkelen. Onbekend is nog hoe deze polis eruit gaat zien, zodat op dit moment ook nog geen uitspraak gedaan kan worden of we van een dergelijke polis gebruik willen maken. Het is niet mogelijk om de risico's onder te brengen in een vrijwilligerspolis aldus de verzekeringsadviseur van de gemeente: een opgedragen tegenprestatie is wat anders als regulier vrijwilligerswerk.

5. *Indien het college van mening is dat de gemeente aansprakelijk is voor de geleden en toegebrachte schade, wil het college dan aangeven hoe ze het risico van deze schades gaat afdekken en beperken?*

Zie voor het afdekken van schades de beantwoording van de vragen hiervoor. Het beperken van het risico op schade betekent dat we er voor moeten zorgen dat de werkzaamheden op een veilige plek en onder goede omstandigheden worden uitgevoerd. Hierin ligt een belangrijke taak voor de klantmanager/participatiecoach en het Servicepunt Vrijwilligerswerk dat de matching verzorgt van de uitkeringsgerechtigde op de te leveren tegenprestatie. Er mag alleen worden gematcht naar plekken die voldoen aan normaal te stellen eisen van veiligheid en omstandigheden. Hieraan gaan we nog nadere invulling geven, zonder dat al te gedetailleerd vast te leggen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

6. *Indien het college van mening is dat andere partijen aansprakelijk zijn, bijvoorbeeld de werkgever of non-profit organisatie die de 'werkplek' biedt, wil het college dan aangeven wat zij onderneemt om deze partijen op deze risico's te wijzen, zodat ook deze partijen de risico's zo goed mogelijk afdekken?*

Organisaties die de mogelijkheid van het uitvoeren van een tegenprestatie bieden zijn verantwoordelijk voor de 'werkplek'. Dat betekent dat bijv. de apparatuur waarmee gewerkt wordt aan veiligheidseisen (NEN ed.) moet voldoen. Ook moet er aandacht zijn voor arbeidsomstandigheden als werktijden, sanitaire voorzieningen etc. Wij spreken organisaties hierop aan en maken hierover ook afspraken. Ook in de voorlichting gaan we hieraan aandacht geven.

7. *Is bekend wie de tegenprestaties van uitkeringsgerechtigden gaat controleren en met welke criteria dat gebeurt? Met andere woorden hoe wordt vastgesteld of aan de tegenprestatie-eisen voldaan wordt*

De klantmanager/participatiecoach is verantwoordelijk voor de controle op het nakomen door de uitkeringsgerechtigde van de gemaakte afspraken m.b.t. de tegenprestatie. Hij/zij onderhoudt hiertoe contact met de organisatie waar de tegenprestatie wordt uitgevoerd en de vrijwilligersvacaturebank. Hij/zij toetst ook of de 'activiteiten' voldoen aan de aan de tegenprestatie te stellen eisen. Hierbij is ook een rol weggelegd voor de vrijwilligersvacaturebank/servicepunt vrijwilligerswerk.

8. *Hoe denkt het college om te gaan met uitkeringsgerechtigden die reeds vrijwilligerswerk verrichten en per 1 januari 2015 onder de werkingssfeer van de Participatiewet vallen? Worden bijvoorbeeld de re-integratie-inspanningen in het kader van de huidige vrijwilligersinzet gemeten en wordt er een overgangsregeling voor deze mensen van kracht?*

Omdat het verrichten van vrijwilligerswerk beschouwd kan worden als een manier waarop een uitkeringsgerechtigde de tegenprestatie invult, verandert er voor deze mensen met de invoering van de Participatiewet veelal niets.

In tegenstelling tot het verrichten van een tegenprestatie kan het verrichten van vrijwilligerswerk wel in het kader van een re-integratietraject ingezet worden. In die gevallen wordt dat ook door de klantmanager gemeten.

Een overgangsregeling is niet nodig. In uitzonderingsgevallen wordt maatwerk verricht.

In de verwachting uw vragen hiermee afdoende te hebben beantwoord.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,
\$handtekening\$
\$naam\$

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester Jansenplein 1
Bezoekadres stadskantoor
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Gemeente Hengelo

Leden gemeenteraad van de gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
beantwoording vragen	1041545		\$datumond\$

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij de beantwoording van de vragen, gesteld in de beeldvormende politieke markt over de Participatiewet en Wet Maatregelen WWB op 4 november 2014.

1 Maatregelen WWB

Vraag: Als afstemmingswaardig gedrag niet binnen een periode 12 maanden geconstateerd wordt, wordt afgezien van een verlaging. Is dat juist?

Ja, dit is gelijk aan de bepaling in artikel 17 van de Maatregelenverordening 2013. Toezicht op het nakomen van verplichtingen is een continu-proces. Het afstemmen van de uitkering moet zo kort mogelijk volgen op de overtreding.

'Artikel 17. Afzien van maatregel

1. Burgemeester en wethouders zien af van een maatregel indien:

- elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt of
- de gedraging meer dan een jaar vóór constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden, tenzij de gedraging een schending van de inlichtingenplicht inhoudt en als gevolg van die gedraging ten onrechte uitkering is verleend dan wel sprake is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid als bedoeld in artikel 14 van deze verordening.'

Vraag: Wie constateert het afstemmingswaardig gedrag, college of ambtenaren?

Conform het mandaatbesluit is het constateren van afstemmingswaardig gedrag neergelegd bij de afdelingshoofden KTA en KT van de sector Publieksdiensten en sociale zaken. Het constateren vindt plaats naar aanleiding van een (regulier) onderzoek of op basis van een signaal.

Vraag: Hoe gaat het met afstemmen van de uitkering bij onverantwoord gedrag van de aanvrager.

Dit is gelijk aan de bepaling in artikel 14 van de Maatregelenverordening 2013.

'Artikel 14. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

Indien de uitkeringsgerechtigde blijkt heeft gegeven van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan weigeren burgemeester en wethouders de uitkering tijdelijk geheel of gedeeltelijk.'

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester Jansenplein 1
Bezoekadres stadskantoor
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Vraag: Is de Afstemmingverordening 2015 milder dan de Maatregelenverordening 2013?

Het niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen heeft tot gevolg dat de uitkering verlaagd wordt met 100% gedurende 1 maand. Dit in de Participatiewet opgenomen. Dit is strenger dan de Maatregelenverordening 2013. Het enige milde hieraan is dat het mogelijk wordt de verrekening van de verlaging met 100 % gedurende 1 maand te spreiden over twee of drie maanden.

De niet- geüniformeerde verplichtingen zijn uit de Maatregelenverordening 2013 overgenomen in de Afstemmingsverordening 2015. Dit leidt tot een gelijkblijvend regiem.

Vraag: Waarom wordt geen gebruik gemaakt van de inkeerregeling?

De inkeerregeling is opgenomen in artikel 18 van de Participatiewet. Met een inkeerregeling kan de cliënt een verzoek indienen om de afstemming te herzien. Het college kan de beslissing herzien, als uit de houding en gedragingen van cliënt ondubbelzinnig is gebleken dat hij de verplichtingen weer nakomt. Het herstellen van de situatie is niet altijd even makkelijk. Het niet ingeschreven staan bij een uitzendbureau is op te lossen door alsnog ergens in te schrijven. Maar het niet aanvaarden van een passende baan vanwege de reisafstand is niet ongedaan te maken. Vraag is of het reëel is om de verlaging te herzien als de cliënt komt melden, dat hij de volgende keer wel een baan accepteert als er een lange reistijd aan verbonden is?

Het afstemmen van de uitkering vanwege het niet of onvoldoende nakomen van de arbeidsverplichtingen gebeurt zorgvuldig. Client moet worden gehoord. De ernst van het feit, mate van verwijtbaarheid en omstandigheden van persoon en gezin zijn altijd onderwerp van gesprek en hierover moet de klantmanager rapporten. Deze aspecten moeten in de afstemming meegewogen worden. Als cliënt van mening is dat een onjuiste beslissing is genomen, dan kan hij gebruik maken van de rechtsmiddelen bezwaar (en daarna beroep). Dit is naar onze mening voldoende waarborg. Het is daarom niet nodig een inkeerregeling op te nemen.

Vraag: Is gespreide betaling van een verlaging mogelijk?

Alleen bij het afstemmen van de uitkering bij het niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen is spreiding mogelijk. In artikel 1 van de Afstemmingsverordening 2015 is de mogelijkheid opgenomen de verlaging met 100 % gedurende 1 maand te spreiden over twee of drie maanden. Als er sprake is van recidive of een afstemming voor het niet nakomen van niet-geüniformeerde arbeidsverplichtingen dan is spreiding niet mogelijk.

Vraag: Leidt het aanpassen van de inkomensgrens van de alleenstaande ouder in de verordening Individuele Inkomenstoeslag tot een kostenuitzetting?

De uitkeringsnorm van 90% voor een alleenstaande ouder vervalt. Voor deze groep cliënten is vanaf 1 januari 2015 de alleenstaande norm van 70% van toepassing. De alleenstaande ouder kan echter wel een beroep doen op de extra ALO-kop in het kindgebonden budget van de belastingdienst/toeslagen, waardoor het totale inkomen vergelijkbaar is met de huidige alleenstaande ouder-norm.

Voor de Inkomenstoeslag is voorgesteld om aansluiting te zoeken bij de 90% van het wettelijk minimum loon (WML), zodat alle alleenstaande ouders met een laag inkomen op 90% WML in aanmerking kunnen blijven komen voor de individuele inkomenstoeslag.

Deze aanpassing leidt niet tot een verruiming van de Inkomenstoeslag en dus ook niet tot een kostenuitzetting op dit onderdeel.

Vraag: Is het mogelijk één bedrag uit te keren in plaats van diverse aanvragen voor bijdragen en voorzieningen?

Dat is volgens de Wet Werk en Bijstand niet mogelijk. Wel is er voor gekozen om in de uitvoering zoveel als mogelijk is te combineren. Het is bij een aanvraag voor bijzondere bijstand gebruikelijk te vragen of er nog andere kosten gemaakt zijn. Op het aanvraagformulier van het Sport- en Cultuurfonds worden alle bijdragen en voorzieningen gecombineerd aangeboden.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Vraag: Leidt het aanpassen van de inkomensgrens van de alleenstaande ouder in de verordening Maatschappelijke Participatie tot een kostenuitzetting?

De uitkeringsnorm voor een alleenstaande ouder van 90% vervalt. Voor deze groep cliënten is vanaf 1 januari 2015 de alleenstaande norm van 70% van toepassing. De alleenstaande ouder kan echter wel een beroep doen op de extra ALO-kop in het kindgebonden budget, waardoor het totale inkomen vergelijkbaar is met de huidige alleenstaande ouder-norm.

Voor de maatschappelijke participatie is voorgesteld om aansluiting te zoeken bij de 90% van het wettelijk minimum loon (WML), zodat alle alleenstaande ouders met een laag inkomen op 90% WML in aanmerking kunnen blijven komen voor de bijdragen van het Sport- en cultuurfonds. Deze aanpassing leidt niet tot een verruiming van het Sport- en cultuurfonds en dus ook niet tot een kostenuitzetting op dit onderdeel.

Vraag: Hoe wordt de raad op de hoogte gehouden over wijzigingen in verordeningen of nieuwe beleidsregels?

Door het op dit moment nog ontbreken van een aantal AMvB 's is een aantal verordeningen feitelijk nog niet af te ronden. Op punten waar nog onduidelijkheid heerst wordt de systematiek gehanteerd die ook is gevolgd bij de Verordeningen Maatschappelijke Ondersteuning 2015 en Jeugdhulp. Dat wil zeggen dat is opgenomen dat het college hier nadere regels kan stellen. Op het moment dat de AMvB 's bekend zijn wordt hier invulling aan gegeven. Daar waar opname in de verordening en open stellen voor inspraak dan niet meer haalbaar is voor 1 januari 2015, worden de verordeningen in het voorjaar van 2015 gecompleteerd en opnieuw voorgelegd. Daarnaast wordt de raad op de hoogte gehouden van ontwikkelingen middels evaluatiemomenten.

Vraag: Op welke wijze wordt agressie gesignaleerd en worden deze signalen geregistreerd?

Beleid tegen agressie en geweld is vastgesteld in de nota "Agressie? Nee, dank je!". Daarnaast is er een protocol hoe te handelen bij agressie en geweld, zijn er gedragsregels voor medewerkers en huisregels voor bezoekers. Alle vormen van agressie of geweld worden gemeld en geregistreerd. Verder is het een onderwerp voor het werkoverleg.

Vraag: De bijstandsnorm voor de alleenstaande ouder wordt afgeschaft. Hoe zit het met de compensatie voor deze groep?

De bijstandsnorm 'alleenstaande ouder' vervalt per 1 januari 2015. De alleenstaande ouder gaat vanaf deze datum de bijstandsnorm 'alleenstaande' ontvangen. Dit betekent € 260 per maand minder aan bijstandsuitkering.

Ter compensatie kan de alleenstaande ouder in aanmerking komen voor een hoger kindgebonden budget. De alleenstaande ouder krijgt bij het kindgebonden budget een zogenoemde alleenstaande-ouderkop (ALO-kop). Naast de betaling per kind uit het kindgebonden budget krijgt men een bedrag van 235 euro per maand extra. De Belastingdienst/Toeslagen betaalt dit uit. Ook de ALO-kop in het kindgebonden budget is inkomensafhankelijk.

Vraag: Wie komt in aanmerking voor de individuele inkomenstoelage?

Voor een inkomenstoelage komt in aanmerking degene, die 21 jaar of ouder maar jonger is dan de geldende pensioengerechtigde leeftijd en die gedurende de referteperiode aangewezen is geweest op een inkomen per maand, dat niet hoger is dan de bijstandsnorm en geen in aanmerking te nemen vermogen heeft.

De volgende groepen komen niet in aanmerking voor individuele inkomenstoelage:

- Als er in de laatste 12 maanden van de referteperiode sprake is geweest van het schenden van de informatieplicht met benadeling waarvoor een boete is opgelegd, bestaat er geen recht op de inkomenstoelage. Het inkomen is dan hoger geweest dan de geldende bijstandsnorm.
- Ook als er sprake is geweest van het verwijtbaar niet nakomen van arbeids- en/of re-integratieverplichtingen, waarvoor een maatregel van 20% of meer is opgelegd, bestaat er geen recht op de inkomenstoelage. Er was uitzicht op inkomensverbetering, maar door eigen toedoen is dit teniet gedaan. Gedragingen waarvoor een maatregel is opgelegd van minder dan 20% staan de inkomenstoelage niet in de weg.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

- Personen die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen (studenten) zijn uitgesloten, omdat zij geacht worden uitzicht te hebben op een inkomensverbetering.

2 Participatiewet

Vraag: Hoe gaan we in Hengelo 'beschut werken' invullen en wordt er daarbij ook gekeken naar het Tilburgse model?

In de verordening is de voorziening 'beschut werken' vooralsnog als een 'kan' bepaling opgenomen. Er bestaat een groot aantal onduidelijkheden. Zeker omdat in november 2014 nog wordt besloten over een Algemene maatregel van bestuur. Om deze reden en omdat het voor Hengelo in 2015 om een gering aantal plekken gaat, is er voor gekozen om de transitiefase (2015) te gebruiken om in regionaal verband verder te onderzoeken hoe de voorziening in te vullen. Naast het Tilburgse model zijn er in den lande meer alternatieven voor beschut werken. Wij gaan 2015 gebruiken om de verschillende modellen naast elkaar te zetten en met een voorstel richting de raad te komen.

3 Tegenprestatie

Vraag: Is niet iedereen met een uitkering verplicht een tegenprestatie te verrichten zoals in artikel 9 van de Participatiewet staat?

De gemeente is verplicht om beleid te formuleren en op grond daarvan een verordening vast te stellen. De wet verplicht de gemeente niet om iedere uitkeringsgerechtigde een tegenprestatie op te dragen, zoals uit het hierna volgende duidelijk wordt.

In art. 9 lid 1 staat: De belanghebbende van 18 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd is, vanaf de dag van melding als bedoeld in artikel 44, tweede lid, verplicht:

- a. naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, te verkrijgen en deze te aanvaarden, waaronder begrepen registratie als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, indien hem daartoe het recht toekomt op grond van artikel 30b, eerste lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
- b. gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling, alsmede mee te werken aan een onderzoek naar zijn mogelijkheden tot arbeidsinschakeling en, indien van toepassing, mee te werken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a;
- c. naar vermogen door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Er is in deze sprake van volgtijdelijkheid. Met andere woorden het aanvaarden van werk gaat voor op het aanvaarden van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling en dit gaat weer voor op het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden.

De Programmaraad (Divosa/VNG/UWV/Cedris) die gemeenten helpt bij de implementatie van de Participatiewet/Wet WWB maatregelen heeft de zogenoemde 'Werkwijzer Tegenprestatie' ontwikkeld. In deze werkwijzer staat op pagina 29 onder 'Wat zijn de randvoorwaarden bij het opleggen van een tegenprestatie' met betrekking tot de doelgroep: 'De gemeenteraad moet in een verordening de duur, omvang en inhoud van de tegenprestatie regelen. Dat betekent dat nagedacht moet worden over de doelgroepen waarmee u aan de slag wilt. Mensen met een grote of juist een kleine afstand tot de arbeidsmarkt? Jongeren of ouderen?'

Overigens wordt de mogelijkheid van het opdragen van een tegenprestatie aan uitkeringsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt niet uitgesloten, getuige artikel 4, lid 2 van de verordening en ook de beleidsnota (voorstel 1 op pagina 5).

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Vaststelling 8e wijziging Beleidsbegroting 2014		
Zaaknummer	10462926	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	In deze 8e wijziging zijn verwerkt alle op de agenda van de raad voorkomende voorstellen met financiële gevolgen voor de programma's van de Beleidsbegroting 2014. Ook de gevolgen van eerdere raadsbesluiten en van collegebesluiten, die niet via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd, zijn in deze wijziging opgenomen. Conform verzoek van de raad is als bijlage bij dit voorstel een overzicht opgenomen van mutaties in de reserves. Tenslotte zijn ook enkele technische aanpassingen en correcties van de begroting in deze wijziging verwerkt, die in totaliteit budgettair neutraal verlopen. Voor de verdere inhoud wordt verwezen naar de financiële aspecten in het raadsvoorstel.		
Historie			

Politieke Markt	Datum			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Doel van de sessie				
Behandeladvies				
Spreekrecht publiek	ja ☐	nee ☐	duur:	

Raad	Datum 17 december 2014	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Zoals gebruikelijk als bespreekstuk agenderen	
Spreekrecht publiek	Nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1046926	Oude Hesselink, Hennie	PF-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
8e wijziging Beleidsbegroting 2014			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

vast te stellen de 8e wijziging van de Beleidsbegroting 2014

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De 8e wijziging Beleidsbegroting 2014 betreft de verwerking van de financiële gevolgen van diverse besluiten van de raad en het college in de Beleidsbegroting 2014, alsmede enkele technische aanpassingen, die budgettair neutraal verlopen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,**DATUM**

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1046926	Oude Hesselink, Hennie	PF-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
8 ^e wijziging Beleidsbegroting 2014			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA
Diverse programma's

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF
Verwerking financiële gevolgen van raads- en collegebesluiten in de Beleidsbegroting 2014 alsmede enkele technische aanpassingen en correcties .

INHOUD VAN HET VOORSTEL
In deze 8 ^e wijziging zijn verwerkt alle op de agenda van de raad voorkomende voorstellen met financiële gevolgen voor de programma's van de Beleidsbegroting 2014.
Ook de gevolgen van eerdere raadsbesluiten en van collegebesluiten, die niet via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd, zijn in deze wijziging opgenomen. Conform verzoek van de raad is als bijlage bij dit voorstel een overzicht opgenomen van mutaties in de reserves.
Tenslotte zijn ook enkele technische aanpassingen en correcties van de begroting in deze wijziging verwerkt, die in totaliteit budgettair neutraal verlopen. Voor de verdere inhoud wordt verwezen naar de financiële aspecten in het raadsvoorstel.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN
n.v.t.

FINanciële ASPECTEN

Hoofd-functie	Product	Omschrijving	Reg.nr.	Lasten (x 1.000)	Baten (x 1.000)
0	002.3	techn.wijz.: conform projectvoorstel Lange Wemen worden lasten interne projectleiding t.l.v. Reserve ARI gebracht. Voor 2014 gaat het om een bedrag van 74.575,-. Zie ook hfnc. 9 980.9.	Adm.	75	
totaal hoofdfunctie 0 excl. reserves				75	0
1	140.3	b&w 18-11-2014: intensiveren preventie woninginbraken en hiervoor in 2014 20.000,- beschikbaar stellen. Dekking via bijdrage Min. Veiligheid en Justitie.	1041620	20	20
totaal hoofdfunctie 1 excl. reserves				20	20
2	210.1	rb 10-9-2014: beschikbaar stellen voorbereidingskrediet van 60.000,- herinrichting Industriestraat. Dekking Reserve ARI (zie ook hfnc. 9 980.9)	1015265	60	

210/211		sectorbesluit 4-11-2014: invulling sector Stedelijk Beheer van taakstellende bezuiniging desintegratieschade brandweer door besparing in materiaal tractie. Voordelig resultaat naar saldo kostenplaatsen (zie hfnc 9 960.1).	Adm.	-27	
totaal hoofdfunctie 2 excl. reserves				33	0
4	480.6	b&w 30-9-2014: instemmen met projectplan Jeugd(zorg)beleid Passend Onderwijs en kosten dekken uit projectsubsidie prov. Overijssel.	1028868	199	199
totaal hoofdfunctie 4 excl. reserves				199	199
5	560.1	rb 8-10-2014: beschikbaarstelling krediet van 550.524,- realisatiefase Twickeler Grensweg, waarbij dekking o.a. gevonden wordt in ISV-middelen (130.262,-). Deze zijn ondergebracht in Reserve Decentralisatie Uitkering (zie ook hfnc. 9 980.9)	1023849	130	
	560.6	rb 23-7-2013: voor investeringen groen binnenstad werd 92.000,- beschikbaar gesteld met als dekking Reserve ARI. In 2013 is slechts deel besteed en onttrokken uit reserve. Via deze wijziging wordt restant bestedingen (33.377,-) en onttrekking reserve 2014 geraamd (zie ook hfnc. 9 980.9)	1003851	33	
totaal hoofdfunctie 5 excl. reserves				163	0
6	620.1	sectorbesluit 12-9-2014: Regio Twente subsidie verlenen van 177.360,- voor uitvoering project Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK). Dekking via provinciale bijdrage.	1031897	177	177
	620.2	b&w 4-12-2014: toekenning subsidie aan Steunpunt Informele Zorg voor ontwikkeling Wegwijzer voor mantelzorgers dementerenden. Dekking via stelpost gemeentefonds. Zie ook hfnc. 9 922.5.	1043526	33	
	622.1	b&w 11-11-2014: eenmalig voor 2014 regeling treffen i.v.m. afschaffing Compensatie Eigen Risico (CER) voor chronisch zieken en gehandicapten. Hiervoor bedrag van 250.600,- beschikbaar stellen (incl. uitvoeringskosten). Dekking via rijksbijdrage budget WMO (zie hfnc 9 922.5)	1039933	251	
totaal hoofdfunctie 6 excl. reserves				461	177
7	724.1	techn.wijz.: restant taakstelling bezuiniging bedrijfsvoering sector SB is verwerkt. Positief resultaat wordt toegevoegd aan saldo begroting 2014 (zie hfnc. 9 990.1)	Adm.	-10	
totaal hoofdfunctie 7 excl. reserves				-10	0
8	830.6	techn.wijz.: door decentralisatie specifieke uitkeringen in kader van o.a. Nota Ruimte zijn voor periode 2011-2014 bedragen voor Hart van Zuid vooralsnog opgenomen in Reserve Decentralisatie Uitkeringen (160.000,- per jaar). Deze worden nu toegevoegd aan grex Hart van Zuid. Zie ook hfnc. 9 980.9)	Adm.	640	
totaal hoofdfunctie 8 excl. reserves				640	0

9	922.5	b&w 11-11-2014: eenmalig voor 2014 regeling treffen i.v.m. afschaffing CER voor chronisch zieken en gehandicapten. Hiervoor bedrag van 250.600,- beschikbaar stellen (incl. uitvoeringskosten). Dekking via rijksbijdrage budget WMO (zie hfnc 6 622.1)	1039933	-251	
	922.5	b&w 4-12-2014: toekenning subsidie aan Steunpunt Informele Zorg voor ontwikkeling Wegwijzer voor mantelzorgers dementerenden. Dekking via stelpost gemeentefonds. Zie ook hfnc. 6 product 620.2.	1043526	-33	
	960.0	sectorbesluit 4-11-2014: invulling taakstellende bezuiniging desintegratieschade brandweer door besparing in materiaal tractie. Voordelig resultaat naar saldo kostenplaatsen (zie hfnc 2 210.1 en 211.3).	Adm.	27	
totaal hoofdfunctie 9 excl. reserves				-257	0
9	980.9	rb 10-9-2014: beschikbaar stellen voorbereidingskrediet van 60.000,- herinrichting Industriestraat. Dekking Reserve ARI (zie ook hfnc. 2 prod. 210.1)	1015265		60
	980.9	techn.wijz.: door decentralisatie specifieke uitkeringen in kader van o.a. Nota Ruimte zijn voor periode 2011-2014 bedragen voor Hart van Zuid vooralsnog opgenomen in Reserve Decentralisatie Uitkeringen (160.000,- per jaar). Deze worden nu toegevoegd aan grex Hart van Zuid. Zie ook hfnc. 8 830.6)	adm		640
	980.9	rb 8-10-2014: beschikbaarstelling krediet van 550.524,- realisatiefase Twickeler Grensweg, waarbij dekking o.a. gevonden wordt in ISV-middelen (130.262,-). Deze zijn ondergebracht in Reserve Decentralisatie Uitkering (zie ook hfnc. 5 560.1)	1023849		130
	980.9	rb 23-7-2013: voor investeringen groen binnenstad werd 92.000,- beschikbaar gesteld met als dekking Reserve ARI. In 2013 is slechts deel besteed en onttrokken uit reserve. Via deze wijziging wordt restant bestedingen en onttrekking reserve 2014 geraamd (zie ook hfnc. 5 560.6)	1003851		33
	980.9	techn.wijz.: conform projectvoorstel Lange Wemen worden lasten interne projectleiding t.l.v. Reserve ARI gebracht. Voor 2014 gaat het om een bedrag van 74.575,-. Zie ook hfnc. 0 product 002.3.	adm		75
totaal hoofdfunctie 9 reserves				0	938
9	990.1	techn.wijz.: restant taakstelling bezuiniging bedrijfsvoering sector SB is verwerkt. Positief resultaat wordt toegevoegd aan saldo begroting 2014 (zie hfnc. 7 724.1)	adm	10	
totaal hoofdfunctie 9 mutaties begrotingssaldo				10	0

BIJLAGE(N)

- 8^e wijziging Beleidsbegroting 2014
- overzicht reservemutaties 8^e wijziging Beleidsbegroting 2014

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

BIJLAGE II

Overzicht van mutaties in reserves uit de 8e wijziging Beleidsbegroting 2014 Raadsbesluit 17-12-2014 (raadzaak 1046926)

Reserve	Omschrijving	Bedrag (x 1.000)		Opmerkingen
		Onttrekking	Toevoeging	
Reserve ARI	Beschikbaar stellen voorbereidingskrediet van 60.000,- voor herinrichting Industriestraat, waarbij dekking wordt gevonden in onttrekking Reserve ARI.	60		<i>vrij aanwendbaar</i>
Reserve ARI	Voor investeringen groen binnenstad wordt voor restant bestedingen 2014 bedrag van 33.000,- beschikbaar gesteld. Dekking via Reserve ARI. Is gevolg van uitvoering raadsbesluit 23 juli 2013 (zaaknr. 1003851)	33		<i>vrij aanwendbaar</i>
Reserve ARI	Conform projectvoorstel Lange Wemen worden lasten interne projectleiding t.l.v. Reserve ARI gebracht. Voor 2014 gaat het om een bedrag van 74.575,-.	75		<i>vrij aanwendbaar</i>
Reserve Decentralisatie Uitkeringen	Door decentralisatie specifieke uitkeringen in kader van o.a. Nota Ruimte zijn voor periode 2011-2014 bedragen voor Hart van Zuid vooralsnog opgenomen in Reserve Decentralisatie Uitkeringen (160.000,- per jaar). Deze worden nu vanuit reserve toegevoegd aan grex Hart van Zuid.	640		<i>vrij aanwendbaar</i>
Reserve Decentralisatie Uitkeringen	Ten behoeve van krediet van 550.524,- voor realisatiefase Twickeler Grensweg wordt voor bedrag van 130.262,- dekking gevonden wordt in ISV-middelen. Deze zijn nu nog ondergebracht in Reserve Decentralisatie Uitkering.	130		<i>vrij aanwendbaar</i>
saldo		938	0	

**Voor toerekening weerstandsvermogen is bepalend de vrije aanwendbaarheid
(zie Beleidsbegroting 2014-2017 par. 6.2 Weerstandsvermogen (pag. 134))**

toename weerstandsvermogen	0
afname weerstandsvermogen	938
totaal afname weerstandsvermogen	938

BIJLAGE I**BETREFT:** VASTSTELLING 8E WIJZIGING BELEIDSBEGROTING 2014 (zaaknr. 1046926)**DATUM RAADSBSLUIT:** 17 DECEMBER 2014

Hoofd- functie	Lasten per hoofdfunctie			Baten per hoofdfunctie			Resultaat voor bestemming			Toevoegingen aan reserves			Onttrekkingen uit reserves			Resultaat na bestemming		
	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.
0	10.951	75	11.026	1.689		1.689	-9.262	-75	-9.337	0		0	0		0	-9.262	-75	-9.337
1	8.276	20	8.296	95	20	115	-8.181	0	-8.181	0		0	0		0	-8.181	0	-8.181
2	11.497	33	11.530	3.306		3.306	-8.191	-33	-8.224	25		25	0		0	-8.216	-33	-8.249
3	5.959		5.959	2.332		2.332	-3.627	0	-3.627	0		0	1.336		1.336	-2.291	0	-2.291
4	12.388	199	12.587	2.013	199	2.212	-10.375	0	-10.375	6.422		6.422	7.225		7.225	-9.572	0	-9.572
5	23.985	163	24.148	4.075		4.075	-19.910	-163	-20.073	328		328	10		10	-20.228	-163	-20.391
6	99.381	461	99.842	59.231	177	59.408	-40.150	-284	-40.434	0		0	183		183	-39.967	-284	-40.251
7	26.866	-10	26.856	19.380		19.380	-7.486	10	-7.476	574		574	2.205		2.205	-5.855	10	-5.845
8	36.555	640	37.195	34.611		34.611	-1.944	-640	-2.584	2.211		2.211	309		309	-3.846	-640	-4.486
9	1.810	-257	1.553	116.283		116.283	114.473	257	114.730	9.877		9.877	2.847	938	3.785	107.443	1.195	108.638
saldo	25	10	35			0	-25	-10	-35							-25	-10	-35
Tot.	237.693	1.334	239.027	243.015	396	243.411	5.322	-938	4.384	19.437	0	19.437	14.115	938	15.053	0	0	0